Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Ovidius Naso, Publius.; af Publius Ovidius Naso ; Oversat og oplyst ved S. Meisling.
Titel | Title:	Forvandlinger, et fortællende Digt i femten Sange
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Fr. Brummer, 1831
Fysiske størrelse | Physical extent:	XXIV, 438 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

48,-160 -8

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130011006567

Forvandlinger,

et

fortællende Digt

i

femten Sange

af

Publius Ovidius Naso.

Oversat og oplyst

ved

S. Meisling,

Prof. Dr. i Phil. Rector for Helsingørs lærde Skole.

Kjöbenhavn, 1831.

Trykt paa Universitetsboghandler Fr. Brummers Forlag,

hos C. Græbe & Søn.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Medlemmerne

af

Selskabet for de skjønne Videnskabers Forfremmelse

modtage dette Værk,

der i flere Henseender skylder dem saa meget,

som et Tegn

paa

Oversætterens Høiagtelse og Taknemmelighed!

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indledning.

Publius Ovidius Naso er født den 20de Marts Aar 43 før Christi Fødsel (711 a. u. c.) i Sulmo, en smuk Bye i det Peligniske District, hvilken senere ved Jordskjelv er bleven ødelagt. I dette Gebeet eiede hans Forældre en ikke ubetydelig Landgaard, hvor Digteren tilbragte en stor Deel af sine senere Aar, og som han, især i sin Landflygtighed, omtaler med rørende Veemod (Epist. ex Ponto I, 8, 41—48). Han var af fortrinlig Stand, eftersom han ikke blot hørte til Riddernes Classe, men endog til det ængere Udvalg af disse, som, under Navn af equites illustres, nøde et betydeligt Fortrin fremfor de Øvrige af samme Stand.

Hans Forældre oplevede den Glæde, at see deres Søn i hans Digternavnkundigheds skjønneste Periode, eftersom Faderen døde i sit 90de Aar, og Moderen, skjøndt betydelig yngre, temmelig kort derefter. Paa denne Maade var Skjebnen dem begge saa god, at de kom til at sige Sønnen det sidste Levvel, førend denne maatte tage Afsked med Rom og med Alt, hvad han paa Jorden havde kjert. Dette følte ogsaa Digteren selv, naar han med dyb Følelse udbryder (i Klagesangenes IV. X, 81):

Held Eder, elskede To! betimeligt gik I til Hvile;
Saasom i Graven I sank før min Landflygtighedsdag.

Forældrene selv lærte med stor Omhyggelighed saavel denne vor Digter, som hans mindre begavede Broder, de første Grundelementer i den barnlige Opdragelse. Dog varede det ikke længe, før de kom til Erkjendelse af, at denne Underviisning blev lidt for indskrænket, og de sendte derfor begge deres Sønner ind til Rom, for at nyde Underviisning af Datidens meest udmærkede Lærere.

Men allerede tidligt viste sig, hvad Naturen havde villet med vor Digter, saasom denne, medens Broderen, alt som han blev ældre, lagde sig efter det practisk Nyttige, stedse meer og meer heldede over til at leve i Nydelse af det Skjønne og i Fremstilling af det ved Digte.

Hvilke disse Lærere have været, vilde være en ganske interessant, men paa vor Tid neppe erholdelig, Oplysning. Man har anført L. Julius Hyginus, og det er Skade, at Tidsregningen ikke saa ganske tilstæder, at lade denne bekjendte Mythograph i Digterens Ungdomsdage vække Ideen om et Forvandlingsdigt i den Lærvilliges og Rigtbegavedes Ideegang. Hyginus kommer nemlig først 727 u. c. efter at Alexandria er indtaget, som puur Yngling, til Rom; men alligevel fortjener det at bemærkes, at han af Svetonius (idetmindste af Forfatteren til vitæ illustrium Grammaticorum) anføres i Mythographens senere Aar som en fortrolig Ven af vor Digter.

Den Plads, som i vore Dages Opdragelse Studiet af de nyere Sprog og disses Litteratur optager, bestemtes i hine Dage til det græske Tungemaal, saasom Romeren, med alle sine høie Tanker om sig selv og om sit Verdensherredømme, dog snart kom til Erkjendelse af, at uden Homer havde han neppe eiet sin Virgil, at dennes Hyrdemelodier dog kun vare svage Variationer paa Theocrits fortrinlige Thema, og at selv Horaz, hvem Musen syntes at have givet saa rigeligt Fond, at han ikke behøvede at laane, dog selv tyede hen til Alcæus og Sappho, bag hvis hævdede Rye han kunde, idetmindste paa sin begyndende Digterbane, staae i Lye mod Datidens critiske Storme. Medens saaledes vor Tids dannede Dame, i sit Boudoirs Allerhelligste, indvier til Muser eller Venus, hvad dennes Gemahl ofte kunde gjøre nærmere Krav paa, enten en fransk Sonnet eller Madrigal (hvis ikke den nyeste franske Æsthetik forlanger noget mere ubundet) da sad den romerske Sabina i sit penetrale, og, med høi Foragt for det almindelige Latiumssprog, producerede hun, som en lykkelig Sappho, uanfægtet af critiske Lesbierinder, de skjønneste Oder, der kun altfor snart bleve fortærede af Tidens uartige Tand.

Hvad vi derfor kunde vente os af Ovid, naar han kom til Rom, gik meget hurtig i Opfyldelse. Han agtede og roste sin Broder, fordi han var saa ivrig i Alt, hvad der tjente som Indledning til Jura og Eloquenz; men udbad sig tillige, at han selv maatte lade det blive ved den blotte Agtelse for bemeldte Discipliner. Derimod studerede han med Iver det græske Sprog og Litteratur, og det med en saa høi Grad af Interesse, at han endogsaa talte Sproget med Færdighed,

medens dette Lands Digtere kun altfor ofte gave ham Leilighed til at sende Afbud til sin Rhetor.

Selv Digte skrev han i det græske Sprog, og det er ikke usandsynligt, hvad vi nedenfor skulle see, at det just var Musen, som gjorde ham bekjendt med Venus, en Gudinde, der siden udgjorde hans Livs Lykke, men tillige dets afgjorte Qval. Længe før han bliver bekjendt med Corinna, finde vi ham saaledes i den modtagelige Alder af tyve Aar, som æsthetisk Husven hos en digterisk Perilla — og neppe er det blevet ved den ene. Hos hende finde vi nu vor Digter fungere som Dommer, ja (hvad man kunde vente sig) som Veileder og Lærer (sæpe judex fui, sæpe magister eram) saatidt som bemeldte Dame non patrio carmina more canit. At vor Digter maa have gjort Lykke i dette Fag, tør jeg næsten formode; thi han forsikrer Damen, at hendes Digte ere ganske fortreffelige; tilstaaer, at „sola vates Lesbia" kan gjøre hende Rangen stridig, og med saa overbærende en Dommer kunde selv den forfængeligste Perilla i Rom umulig være misfornøiet.

I det sydlige Clima bliver alting tidligen modent, og hos vor rigtbegavede Forfatter kan det neppe undre os, at han er Poet, før han har antaget toga virilis, en Dragt, som Romerne heel betydningsfuldt kaldte toga libera, fordi den meddelte et carte blanche til et friere Liv, som Vedkommende selv maatte udfylde, i Overeensstemmelse med deres Formue, aandelige Capaciteter og moralske Følelse.

Men allerede længe førend vor Digter antog denne Dragt, hvilken ungdommelig Selvraadighed let kunde betragte som et Friepas til at følge egen Lyst, uden at ændse det bestemtere Formaal, den vordende Statsborger bør have for Øie, havde hans Fader givet ham alvorlige Formaninger, at lade Helicon og Muserne fare og derimod tænke paa Forum og den borgerlige Ret. Men havde disse Formaninger virket saare lidet før Togatiden, synes de at have gjort langt mindre Virkning efter at han havde antaget en Dragt, som dog burde tyde hen paa et modnere Livsblik. Med alt dette kunne vi dog ikke andet, end smile over den naive Oprigtighed, med hvilken Digteren undskylder sine Drengeaars poetiske Retning, naar han siger:

Tænkte jeg Noget, det faldt af sig selv behørig i Tacter;
Alt, hvad jeg yttrede høit, blev uformærket til Vers.

og især naar han tilstaaer, at han ikke blev synderlig klogere, uagtet han stedse blev ældre:

Skuldren jeg dækkede vel med Purpurkappen og Bræmmen;
Men, hvad jeg syslede med, blev dog det Samme som før!

Imidlertid, hvad enten nu Faderen har taget det mere alvorligt med sine Advarsler, eller en modnere Indsigt kan efterhaanden være vaagnet hos vor Digter, eller den mere betænksomme Broder ved Raad og Exempel har virket paa ham — vist er det, at Digteren Tid efter anden synes at have med større Nøiagtighed freqventeret Rhetorernes Skoler. Betragter jeg tillige lidt nøiere den særdeles gnavent henkastede Yttring i Amores I, 3, 10. temperat et sumtus parcus uterque parens, finder jeg det ganske rimeligt, at Faderen har maattet bruge det sædvanlige inciterende Middel, at holde Remisserne noget tilbage, hvoraf man altsaa seer, at ogsaa i Oldtiden blev Pengeforlegenhed brugt som et gavnligt Middel, for at opvække Lysten hos unge Mennesker til at tage alvorlig fat paa deres Brødstudium.

Med Hensyn til hans nu begyndte rhetoriske Studier, er det ikke uden Interesse at lægge Mærke til det, som hans Samtidige, den ældre Seneca, anfører, at han øvede sig i Datidens yndede declamationes under to bekjendte Lærere Arellius Fuscus og den endnu mere bekjendte M. Porcius Latro. Seneca roser (Controvers. II, 11.) i det Hele hans Taler; men tilføier dog om hans juridisk-rhetoriske Maneer et Træk, der characteriserer vor Digter, at han uden Orden løb hen igjennem Momenterne, og at han udpillede sig saadanne Partier, som vare modtagelige for en større Grad af oratorisk Pynt. Philosophen tilføier endvidere, at Ovidius holdt meest af at udføre de saa kaldte declamationes suasoriæ, eller saadanne Emner, hvor den blotte Sprogsvada, uden stringente Beviisgrunde („molesta erat illi omnis argumentatio") kunde føre til Maalet, og at han var en Mester i dette Fag, vise mange Partier af hans Forvandlinger tilfulde, saasom Medea, Byblis, Myrrha, Ajax og Ulysses, o. Fl.

For imidlertid at give sin Digteraand Næring, og for at tilveiebringe Noget, som paa en behagelig Maade kunde afvexle med hine Sysler, som dog aldrig bleve ham kjere, finde vi at han i denne meget unge Alder foretager sig en Reise til Datidens Musasæde Athenen (Klages. I. 2. 77) ligesom han ogsaa, paa en særskilt Reise, besøgte Lille-Asien og navnligen det vidtberømte Trojas Ruiner, samt Sicilien og især Syracusa, i hvilken By han opholdt sig næsten et Aar (ex Ponto II, 10, 29). At disse Reiser virkelig ere blevne anstillede i Digterens meget unge Alder, seer man af Fasti VI, 417—24, ligesom det ogsaa bliver klart, at en fornem og riig Mand (Pomponius?) Macer har bekostet, eller idetmindste geleidet ham paa den sidstnævnte Reise.

Vor Digter havde endnu ikke fyldt sit 21de Aar, da han baade

mistede sin elskede og flittige Broder, og tillige begynder at fungere som Embedsmand, idet han bliver Triumvir (Klages. IV, 10, 34). Af disse gaves der, som bekjendt, tvende Slags, de saakaldte Triumviri capitales og Triumviri monetales, hvilke Sidste havde med Møntvæsenet at gjøre. Til de Førstes Departement hørte derimod at dømme criminelle Forbrydere især af lavere Stand, Tyve, Slaver o. s. v. Hvorfor Digteren stræbte at erholde et Embede, der syntes at være lidt uheldig beregnet paa hans eiendommelige Retning vil man kunne forklare sig, naar man veed, at begge disse Triumvirater vare for equites illustres et Slags Anbefaling eller Indledning til at træde over i Senatorstanden, hvortil allerede tidlig vor Digter synes at have næret en Begjerlighed.

Blev man imidlertid noget forundret over at see vor Digter i saa ung en Alder blive Crimineldommer, da bør det ikke mindre forbause os, at den 21aarige Digter, som allerede dengang synes at have vundet sig mangen Perillas Gunst, heel uventet i sin pure Ungdom gifter sig, en licentia poetica, som han ogsaa meget snart fortrød. Ihvor ung han nemlig var, synes Forstanden snart at have sagt ham, at han havde grebet feil i Valget, og at det Hele langt hellere burde været ugjort. Saavidt jeg kan forstaae hans Yttring (Klages. IV. 10, 69):

Næsten som Dreng man gav mig en Viv, unyttig, uværdig;
Heller ei sige hun kan, at hun var længe min Viv.

synes det, som om hun enten har været ham paatvungen (data mihi), eller at det har været en Mesalliance med et Fruentimmer af lavere Stand (indigna), oprunden fra en opbrusende Elskovslue, der senere døde ud af Mangel paa den behørige Næring.

Men uagtet Digteren selv tilstaaer, at han greb betydelig feil, maa Ægteskab selv og den Ting at vælge have fornøiet ham; thi det varer ikke længe, før han igjen prøver sin Lykke, men faaer atter et Nit. Uagtet han tilstaaer selv, at hun var et meget skikkeligt Fruentimmer, (quamvis sine crimine; hvoraf man næsten kunde drage nogen Formodning om Grunden til at han forskjød den Første) blev heller ikke denne Kone synderlig gammel i Huset (non tamen in nostro firma futura toro). Da det saaledes, uden at vi kunne indsee Grunden, aldeles ikke vilde lykkes vor Digter at blive lykkelig gift, kom han paa den Formodning, at Feilen stak deri, at han henvendte sig til unge Piger; han forandrede altsaa Farven og valgte sig en Enke, som allerede havde Børn, og over hende, som blev hans sidste Kone, har han i sine Digte, saa ofte som hun omtales, intet at klage, tvertimod

nævner han hende overalt med høi Grad af Hengivenhed og Ømhed. (Klages. I. 3. 81—88. IV. 10. 73).

Gik det ham imidlertid slet i det andet Trin af hans Ægteskab, gik det ham desto mere heldigt i andet Trin paa hans Embedsbane; thi han var endnu ikke 23 Aar, da han, efterat have været Triumvir, bliver Decemvir, igjen en Post, som laae indenfor det Vigintivirat, som stod nærmest op til Senatorpladsene. Vel veed jeg, at Grævius har yttret den Formening, at disse Decemvirer vare kun private Folk, udgjorde ingen Øvrighedspost, der gav Stemme eller Sæde (decemviri privati, nulli magistratus, sine imperio et potestate) altsaa vare ikke videre, end et Slags eligerede Borgere; men at dette ikke er Tilfældet, vil man lettelig kunne skjønne. Ikke blot finde vi dem som Assessorer hos Prætor, men tillige som selvstændige Dommere; ja allerede Aar DC a. u. c. møde vi decemviri litibus judicandis instituti, og, hvad mere er, man læser tillige om „trepidi rei" som bleve indstævnede for bemeldte Decemvirat.

At overhovedet bemeldte Embede maa have været af temmelig overordnet Art, kan man see deraf, at Digteren roser sig af den udmærkede Sædersplads, han havde faaet ved de Megalensiske Lege (Fasti IV, 383) med Tilføiende, at han har erhvervet sig denne just ved at være Decemvir. Denne Plads kan naturligviis ikke have været de 14 Ridderbænke; thi en saadan Plads fulgte jo med hans Stand, og det kunde aldrig have faldet Digteren ind, at udhæve som noget usædvanligt, at en eques og navnligen en eques illustris indtog det Sæde, som tilkom ham ifølge hans Riddercensus. Det bliver altsaa klart, at Embedet gav ham Plads i Orchestra blandt Senatorerne; thi da Decemvirerne valgtes ikke af Ridderstandens Medlemmer ialmindelighed, men kun blandt dem, som aspirerede til at træde ind i ordo senatorum, var det ogsaa rimeligt, at de toge Deel i disses Prærogativer, uden derfor at sortere under dem, som virkelige Medlemmer.

Men over alle disse Embeder, som rimeligviis have givet ham større udvortes Anseelse, end de have skaffet ham virkelig Ulejlighed eller betydeligt Arbeide, glemte han ikke sine elskede Muser; thi allerede et Par Aar tilbage i Tiden finde vi ham recitere sine Digte paa Forum. Over tyve Aar har han neppe været, da han selv meget aabenhjertig tilstaaer (Klages. IV, 10, 56) at han ikke var seen (non tarde) med at bekjendtgjøre Publikum, hvad han hidtil producerede. C'est tout comme chez nous, ligesaa hos os, og derfor er hans aabenhjertige Tilstaaelse ganske interessant, naar vi sammenligne den med, hvad vi opleve i vor Tid

Dengang jeg først recitered mit Værk, som jeg digted som Yngling,
Engang — muligen to — havde jeg raget mit Skjæg.

Dog maae vi lade vor Digter, at han besad en høiere Grad af poetisk Selvfornægtelse, end vi ellers ere vante til at træffe, eftersom han, selv om den Tid, siger:

Vistnok havde jeg digtet en Deel, som tyktes mig daarligt;
Dette Vulcanus erholdt; han critisered det bedst.

Hvad nu alle disse Digte handlede om? jo derom spørger kun den, som ikke kjender Ynglingen, og navnligen den Yngling, quem Melpomene nascentem placido lumine viderit. Skjenker Livet og dets Forhold ham ikke en virkelig Corinna, hun være forresten dea majorum eller minorum gentium, han vil dog vide at danne sig en Usynlig, for hvem han kan nedlægge sit poetiske Offer. Dog om Digterens Corinna ville vi ikke anticipere vor Beretning; hun kommer, idetmindste efter Manges antagne Mening, til at spille for vigtig en Rolle i Digterens jordiske Drama, til at vi før Tiden skulde bringe hende paa Scenen.

Men her træffe vi allerede paa en af de flere Omstændigheder i hans Liv, som bliver os uforklarlig. Da vi nemlig, uagtet hans meer eller mindre heldige og gjentagne Besøg hos Muserne, dog have fundet, at han gjorde betydelige Fremskridt paa Embedsbanen, og at han med alle sine Forberedelser øiensynligen havde til Formaal at træde ind i Senatorstanden, blive vi lidt underligt tilmode ved at erfare, at han med eet renoncerer paa Alt, hvad han saa hurtigt og tillige med saa uventet Virksomhed havde indledet. Det Uforklarlige forøges endvidere derved, at Digteren allerede gik i sit 24de Aar, i hvilket det var ham tilladt at søge Qvæsturet, det første Trin ad Senatorveien.

Curiet stod mig tilrest; dog tog jeg den smallere Bræmme,
Ach! en Senatorplads faldt mine Skuldre for tung.
Hverken min Aand eller Krop var istand til at bære dens Byrde,
Ikke en geleides af Angst, hvilket er ikke min Lyst.
Magelig Roe gjør tryg; den var det, Aôniens Søstre
Raaded mig; magelig Roe tjener mig sikkerlig bedst.

Saaledes udbryder han selv (Klages. IV, 10, 35) og Følgen bliver, at han, uden at mangle den behørige Senatorcensus, blot, som det synes, af poetisk Magelighed renoncerede paa det, som han saa ivrigen havde efterstræbt. Mange have fundet denne Beslutning saa høist uventet, at de fra de forskjelligste Kilder har villet hente den fornødne Oplysning, uden at tænke paa den nærmeste Kilde, den psychologiske. Hvad bevægede vel Theocrit til at ombytte Ptolomæi Philadelphi pragtfulde

Hof mod Hieros mere sparsomme, uagtet baade Digter og Fyrste vare, selv fra de yngre Dage, saa nøie forbundne? Og dog forlod han det, uden at Nogen skal kunne nævne os de Grunde, som rimeligviis gik med ham selv i Graven. Kunne vi finde Andet, end den hos en Digter ikke sjeldne Lyst til Forandring, som bevirkede, at Anacreon allerede tidligen ombyttede Polycrates' Hof mod Hipparchs? Det vil være forgjeves at løfte det sjunkne Forhæng, for at opdage de fine Traade, som i det zarte og fintfølende Digterhjerte fik ofte den, som var stor som Digter, til at synes svag som Menneske, og bringe ham til enten at forskyde eller idetmindste med tilsyneladende Ligegyldighed at bortbytte, hvad der i de yngre Dage tykkedes ham kjert. Ikke som om dette var af de Træk, vi helst møde hos den høitbegavede Digter, men blot for at gjøre opmærksom paa, at vi kunne langt lettere forklare mangen paafaldende Omstændighed i en Digters Levnet, naar vi gaae psychologisk tilværks, end naar vi, fjernende os fra hans Personlighed, lade os lede af Autoriteter, og uden Critik bygge paa Udsagn, som ikke engang paa Historiens Vægtskaal kunne tillægges nogen Betydenhed.

Paa denne Maade, ved at tænke os den uroligt syslende Digteraand, der stræber efter Noget, som der tykkes maa være bedre, uden derfor at finde det, eller, naar det er fundet, altid at erkjende det, kunne vi bedre forklare bemeldte Phænomen, end ved at antage at han ikke besad den fornødne Senatorcensus. Deels havde Digteren neppe gjort det første Skridt til at forskaffe sig en Senatorplads, naar han ikke vidste sig i Besiddelse af de ydre Midler til at fortsætte en Carriere, som kun indvortes Grunde bevægede ham til at opgive; deels maa man erindre sig, at Augustus, da de borgerlige Krige havde gjort saa betydelige Indgreb i de Riges Eiendomme, saae sig foranlediget til at nedsætte bemældte Census til firehundredetusind Sesterzer (Sveton. August. 41) og i den Capitalbesiddelse maatte jo Digteren være, da han, som eques illustris, iforveien adspirerede til Senatorplads.

Men uagtet han saaledes afstod fra det borgerlige Livs høiere og mere glimrende Løbebane, finde vi ham dog, selv efter den Tid, mellem Centumvirerne, et Slags borgerlig Ret, som blev sammensat idet man udvalgte tre af hver Rode, og som synes at have afgivet Meddomsmænd til Prætorerne.

Fra denne Tid, det er at sige fra Digterens sexogtyvende Aar, indtil hans halvtredsindstyvende og lidt derover, finde vi intet, som kan tildrage sig vor Opmærksomhed. Idetmindste turde intet af de mellemliggende Aar være vigtigt, undtagen hans 42de (2 Aar før

Christi Fødsel og 752 a. u. c.) da han udgiver sit bekjendte Digt de arte amandi, som, efter Manges Formening, har havt en saa indgribende Virkning paa de sidste Aar af hans Liv.

Dog er jeg overbeviist om, at denne Indvirkning mere har existeret i Digterens Indbildning, eller, rettere sagt, er mere bleven brugt af Poeten til at dække noget Vigtigere, end den har havt nogen egentlig Realitet. Lad ogsaa Augustus have havt nok saa megen Ærgrelse af hiin Tids Udsvævelser i Kjerlighed og i Ægteskab, havt nok saa megen Anledning i sine nærmeste Slægtforhold til at anke derover, stræbt nok saa meget efter, ved Love at hæmme disse Udsvævelser, han havde dog neppe, med det velvillige Hensyn, han stedse tog til Poeten, luget dennes Have saa ubøielig strængt, om han ogsaa ryddede Ukrudet op af det borgerlige Samfund. At dette virkelig forholder sig saaledes, uagtet Digteren paa flere Steder forvandsker det, seer man af hans egen Tilstaaelse, som han ikke kan fordølge, at Digtet var allerede ti Aar gammelt, da Landflygtighedsstraffen blev ham tilkjendt. Det vilde dog være en høist uforklarlig Sag, om Augustus først efter ti Aars Forløb vilde straffe Digteren for et Værk, hvis Tendenz og Virkning, ifald man vilde tilskrive det nogen, allerede strax efter dets Udgivelse maatte være faldet baade Keiseren og den Tids Publikum i Øine.

Hertil kommer, at han, ved at tale om dette Decennium, anfører til sin Roes, at han, ved den saakaldte recognitio equitum (et Slags invectio, Forbiridning eller Mønstring), som aarlig fandt Sted under Augusti egne Øine, som bestaltet Sædedommer, ikke fik mindste Dadel, men forblev „sine nota et mulcta quietus.“ Og denne aarlige Mønstring maa dog ikke have været saa ueffen, naar Svetonius beretter os (August. 27) at han tog ti Senatorer til Hjelp, og lod derpaa hver Ridder aflægge sig Regnskab for sin Vandel (unumquemque equitum rationem vitæ reddere coegit). Saa ganske lempeligt synes Keiseren heller ikke at have taget paa dem, eftersom bemeldte Skribent beretter os, at han ved disse moralske Mønstringer uddeelte baade poena og ignominia.

Dette Punct bringer os imidlertid nærmere til det egentlige Hovedpunct i Digterens Levnet, hvilket, ligesom Torquato Tasso's Fængsling, vil formodentlig ogsaa i Fremtiden vorde en uopløselig Gaade. Det vil nemlig altid blive uforklarligt, hvad der kunde bevirke, at en Digter, som i den egenligste Forstand var bleven Nationens Digter (thi Virgil blev dog aldrig andet end Hoffets) kunde i en Tidsperiode

i hvilken Poesien blev saa ivrigen dyrket, under en Fyrste, som lod sig Digtekunst være saa angelegen (ogsaa deri ligner Ovids Begivenhed Tasso's) kunde blive saa ilde behandlet; og, hvad jeg finder allermærkeligst, ikke kunde finde Bistand, uagtet han satte alle sine Hjelpemidler igang, men maatte forblive otte Aar i Landflygtighed og døe i det fremmede Land, uden at see sit inderlige, let opfyldige og for det Hele saa uskadelige Ønske opfyldt.

Beklageligt er det, at vi blot have Digterens egne Angivelser at bygge paa; thi eftersom disse ere indklædte i et digterisk Sprog, er det ham naturligviis let, at indsvøbe Sandheden i Billeder, som blive et reent Chiffresprog, hvortil han ikke paa et eneste Sted har givet os Nøglen. Overhovedet vil man ikke kunne andet end rose Digteren for den høieste Grad af Delicatesse; thi var der noget at skjule (og noget maa der have været, som trængte til at dækkes med Hemmelighedens Slør) da har han skjult det i sit Livs otte sidste og bittre Aar med en Forsigtighed og en Circumspection, som i høieste Grad er mærkelig. Selv i saadanne Breve, hvor han synes at maatte komme frem med det vigtige Hovedspørgsmaal, selv paa saadanne Steder, hvor han taler paa det bestemteste om sin Uskyldighed, ja selv i de sidste tre Aar, hvor hans Straffedommer Augustus var død, veed han med den største Delicatesse (mod Keiseren mere, end mod sig selv) at omgaae, hvad Enhver, der har Digteren kjer, dog saa gjerne gad vide.

Hvad der ved den hele Begivenhed forekommer mig meest forunderligt, er, at han i Klagesangene (IV, 10, 99) tilstaaer, at Grunden til hans Forviisning har været det hele Publikum bekjendt:

Grunden til dette mit Fald, den kjende, desværre! jo Alle;
Ikke fornødent det er, at jeg bekjender den selv.

og dog er der ikke en Historiker, ingen Epistolograph, ingen Forfatter overhovedet, enten fra den Tid eller den paafølgende, som leder os paa Sporet, uagtet dog Flere omtale den navnkundige Digter og hans Død. Hvad der endvidere bør udhæves, er den Omstændighed, at der have været flere Vidner til den Scene, som bevirkede hans Forviisning. Paa det forhen anførte Sted omtaler han nemlig „comitum nefas" og „famulos nocentes" saa at altsaa hvad der er skeet, maa være skeet i Følge med Andre, hvilket paa den ene Side kan have gjort Tingen mere utilgivelig for Vedkommende, men burde have lettet Indsigten deri for os.

Den egentlige Grund til hans Forviisning vil altsaa, tænker jeg,

stedse blive en Gaade og en vedvarende Gjenstand for subjective Formodninger. Eftersom Spergsmaalet altsaa ikke, uden nye og sikre Documenter, kan bringes til et Resultat, maa jeg nøies med at anføre de hidtil existerende Data, Andres derpaa byggede Formeninger og endelig min egen subjective Anskuelse. Denne sidste vilde være den, at Sagnet om ars amandi's skadelige Indvirkning er en Fabel, meget sindrigt udbredt af ham selv, for at bortlede Opmærksomheden fra det egentlige Hovedpunct, ligesom Enhver, der har noget at dække, gjør meget viseligt i, at lede Opmærksomheden bort fra det, som ikke maae sees.

At dette er lykkedes vor Digter, ihvor usandsynlig den opfundne Fabel maae synes, skjønner man af de mange nyere Skribenter, der med troende Sind bygge paa denne Angivelse, og som holde Digteren en alvorlig Straffeprædiken, fordi han kunde være saa ubesindig, at give de fromme og kydske Romere saa farlig en Haandbog, uagtet jeg skulde troe, at Bogen just ved dette Eftersnak har faaet sin værste Skamplet. Gjentage hvad der ovenfor er sagt om det Urimelige i denne Anskuelse, ville vi ikke, men blot endnu eengang lægge Læseren det Usandsynlige paa Hjerte, at en, midt i Rom levende, Forfatter skulde, for et almeenbekjendt og særdeles yndet Værk, som allerede havde rulleret i 10 Aar i Bye og Provinds, blive paa det ellevte draget til Ansvar og straffet.

Idet vi altsaa ikke lade os blænde af Digteren, der med Villie vil føre os bag Lyset, holde vi os til den anden Grund, som angives, nemlig det, som han med et staaende Udtryk overalt kalder en error (Vildfarelse) og ligesaa ofte modsætter facinus (en med Overlæg udført Forbrydelse). Hvori har den bestaaet? Ja deri stikker den uopløselige Gaade. Kun saa meget betroer han os, at det ikke har været Noget, han har udøvet eller gjort, men noget han har seet, og navnligen noget han uafvidende (imprudens) og ved en Hændelse (casus) har faaet at see, en Angivelse, som gjør Tingen mere indviklet, da det ikke bliver os muligt at indsee det rigtige Forhold mellem Brøden og dens Straf. Vi komme nedenfor til at omtale nøiere de forskjellige Meninger om hvori denne error kan have bestaaet, men noget høist nærgaaende maa det have været, eftersom Begivenheden synes, eller rettere sagt ligesrem af Digteren siges, at have været en personlig Fornærmelse mod Keiseren (ultus es offensas, ut decet, ipse tuas). At den ikke kom for Lyset efter Augusts Død, som dog skeete tre Aar før Digterens, er mig ligesaa mærkeligt, som at Augustus i de fem Aar, i hvilke han levede efter Digterens Forviisning, hverken ved egen Ef-

tertanke eller ved Intercession af Digterens mange og formaaende Venner, kunde stemmes til Eftergivenhed, og at hans Eftermand Tiberius, der begyndte med Blidhed i det Hele, fortsatte den Forfølgelse og Haardhed mod Digteren, som hans Formand havde begyndt.

Efterat jeg saaledes har yttret min subjective Anskuelse, at det har været en personlig Fornærmelse, som var Keiseren tilføiet af Digteren, som har bestaaet i, at han uafvidende kom til at være Vidne til noget, som vi paa vor Tid ikke kunne bestemme, samt at Sagnet om ars amandi er kun et fingeret Skjul for at dække det værre Saar, gaae vi over til at see, hvorledes man ialmindelighed, vildledet eller veiledet af Digterens egne Opgivelser, har tænkt sig Sagen. Paa denne Maade vil jeg kunne meddele den behørige Oplysning, hvorfor den tredie Grund til hans Forviisning er forbigaaet, som man ellers angiver, nemlig ubetænksom Kjerlighedsforbindelse med en af Keiserfamiliens nærmeste Slægtninge. Da jeg nemlig finder denne Formodning at være aldeles greben af Luften, agter jeg det for rettest at begynde med den, forsaavidt som den indeholder den mindst beviislige Anke mod Digteren.

Allerede tidligt, omtrent i Digterens tyvende Aar finde vi at en Corinna bliver Gjenstand for hans poetiske Udbrud, og i hine Ungdomsdage maa hun, idetmindste i hans Digte, have udgjort hans Alt, hvilket man seer af hans Tilstaaelse (Amor. III, 12, 45):

Sangstof havde jeg nok i Cæsar, Theben og Troja;
Ene Corinna var dog den, som begeistrede mig.

At hun, hvad man allerede den Tid formodede, var et fingeret Navn paa en virkelig Dame, har man ogsaa i de nyere Tider antaget, og det er denne Omstændighed, som har givet de meest extravagante Formodninger et frit Spillerum. Uagtet man finder, at der i Digterens levende Live gaves Damer, som ved Digterens Hjelp vilde skaffe sig en egen Sort Renommée, som om de vare den, af den yndede Petrarca besjungne, Laura, og som derfor gave sig selv ud for at være Corinna (Amor. II, 17, 29) vidste Ovidius dog med saa megen Snuhed og Delicatesse at skjule den virkelige Corinna, at han, over tyve Aar derefter, da han udgav ars amandi, (III, 538) kunde sige: et multi, quæ sit nostra Corinna, rogant.

Ethvert Publikum pleier at yttre megen Lyst til at efterspore berømte Mænds svagere Side, især deres Forhold til det andet Kjøn, og det har ofte været Skik, hvor intet saadant lod sig udfinde, eller rigtig forklare, at man selv leverede Materialier. Det kan derfor ikke

forundre os, at man allerede i det femte Aarhundrede efter Christi Fødsel finder det angivet som en uomtvistet Sag, at Digterens elskede Corinna er — Augusti Datter Julia. Herhid hører især Sidonius Apollinaris' bekjendte Yttring:

Et te carmina per libidinosa
Notum, Naso! tenet, Tomosque missum,
Quondam Cæsareæ nimis puellæ
Falso nomine subditum Corinnæ.

et Udsagn, som af mangfoldige Skribenter, uden videre Critik, er endog i den nyeste Tid blevet gjentaget. Vistnok var Julia genegen til Kjerlighed og det i en saa overdreven Grad, at det blev nødvendigt for Augustus at sende hende bort fra Rom, og navnligen til den ubeboede Øe Pandataria (Santa Maura); men uagtet Formodningen i denne Henseende holder Stik, glemme man ikke, at Corinna fremstilles overalt af Digteren som en ung, uafhængig og ugift Pige, medens Julia er gift først med Marcellus og senere med Agrippa.

Hertil kommer, at isaafald vilde hverken den kunstige Abort (Amor. II, 13 og 14) heller ikke den i Amor. I. 5 omtalte fuldstændige Erobring af hende være passelig. Ja om den ogsaa passede, forsaavidt som man gjerne af Julias udsvævende Characteer kunde vente sig Alt, vilde Aldus Manutius isaafald have Ret i den Bemærkning, han gjør i Digterens Levnetsbeskrivelse, at Saadant ikke kunde kaldes en error, men en virkelig facinus, ikke en Brøde, som han uafvidende kom til at see, men en Udaad, som han med Vidende havde begaaet. Hvad der endelig, som mig synes, aldeles modbeviser Sagnet om Corinnas og Julias Identitet, er, at han selv bekjender (i Klagesangenes IV, 10, 93) at det var ikke som Yngling, men som ældre Mand, ja længe efter Julias Forviisning til Pandataria, at han kom til at begaae den error, som styrtede ham.

Hvad derimod Aldus Manutius', og efter ham Fleres, Formodning angaaer, at det turde sigte til et uanstændigt Forhold til den anden Julia, der var lige saa berygtet som den første, en Søsterdatter af Augustus — vi vide fra Svetonius (Aug. 65) at han kaldte dem begge sine Pestbylder — da kan det vel være, som vi nedenfor skulle see, at hun har havt nogen Indvirkning paa Digterens Skjebne, men som Corinna kan hun umulig være at anerkjende, af den meget simple Grund, at Julia neptis var endnu ikke født, da Ovid begyndte sine Elskovsqvad til Corinna.

Den sidste Formodning, man har yttret er den, at det har været en

ancilla, en af Augustus yndet og elsket Slavinde, som Ovid har indladt sig dybere med, end Keiseren fandt sin Regning ved. Nien selv denne Hypothese har kun lidet Hold, uagtet man anfører som Beviis, at han sammenligner sig (Klages. II, 1, 105) med Actæon, der er kommen ind paa et Revier, hvor han ikke havde noget at gjøre, og hvorfra han ikke uden Meen kunde igjen slippe ud. Hvo veed nemlig ikke, at slige poetiske Billeder (især hos en Digter der lever saa meget i Billeder og Lignelser) ikke godt kunne bruges som historiske Data? Desuden vilde Augustus, den kloge, forsigtige og altberegnende Augustus, Giveren af Kydskhedsforordningen, neppe have indladt sig saa dybt med en Tærne, eller idetmindste, om det havde været Tilfældet, neppe saa aabenlyst og uforbeholdent viist sit Nag mod den berømte Digter, om han var kommen ind i Revieret.

Corinnas egentlige Navn, Slægt og Stilling bliver os altsaa en Gaade, men vist er det, at hun hverken har været Julia filia eller Julia neptis. Vi forlade altsaa denne Undersøgelse som et uopløseligt Curiosum, hvis Interesse bestaaer deri, at en berømt Digter har formaaet igjennem sit hele Liv at bevare uopdaget en Piges virkelige Navn, som han saa offentligt erkjendte som sin Elskede, og tillige har vidst at skjule Begges frie og ubundne Kjerlighedsforhold, hvilket i en Bye, som Rom, neppe syntes at være muligt. Vi optage derpaa Traaden, som Corinna fik os til at slippe, og ville nu betragte de tvende Grunde, som angives til hans Forviisning, ars amandi og hans berygtede error.

Efterat Digteren havde endt sine libri amorum, havde underkastet dem en gjentagen Revision og udgivet dem paanye, havde tillige bekjendtgjort sine Heroider, samt produceret Adskilligt i det Tragiske, af hvilket Medea vandt den strængtdømmende Quinctilians ubetingede Bifald, kom han endelig frem i sit 42de Aar med Digtet de arte amandi. Uagtet bemeldte Digt ingenlunde er frit for Lascivitet, maae man dog erindre sig (blot fra Horazes Skildringer deraf i sine Oder) hvor dybt Romerne vare sjunkne med Hensyn paa dyrisk Sandselighed, saa at end ikke August med alle sine Love kunde virke noget betydeligt. Paa denne Maade vil man indsee det Taabelige i at anslaae dette mere skalkagtige og badinerende end obscoene og forførerisk Digt til en saa høi politisk Vigtighed, at det skulde paadraget Autor en saa følelig Straf. Desuden have vi seet, hvad man ikke noksom kan udhæve, at ti Aar vare forløbne, uden at Nogen havde ymtet om Poemets skadelige Indflydelse, eller havde tiltænkt Digteren i den Anledning nogen Straf. Endelig kommer hertil, hvad for mig har noget særdeles be-

visende, at, om Digtet havde været Grund til Straffen, vilde han neppe (da Menneskeet dog nødig vil omtale sin egen Brøde) have ideligen (jeg har eftertalt otte forskjellige Steder) og med saa øiensynlig Ophævelse omtalt og nævnet den. Bylder rører man ikke ved; allermindst stiller man dem til offentlig Skue, og Ovidius vilde neppe saa indstændigen have peget hen paa denne, om der ikke var en anden i Nærhed, som var langt mere farlig. Kunde endelig Caligula senere uden videre Grund jage den maadeholdne og forsigtige Virgils Digte ud af de offentlige Biblioteker, da kan det vel ikke gjælde for andet, end et Slags offentlige Confiscation, som fulgte med Relegationsstraffen, at hans Bøger bleve udelukkede fra Stadens trende offentlige Bibliotheker, Apollo Palatini, Biblioteket i Octavias Buegang og i Libertastemplets Forsal, bygget af Asinius Pollio.

Betragter man derimod Digterens berygtede error, hvilket frit Spillerum faaer da ikke Phantasien, naar man virkelig vil forsøge paa at adsplitte det mystiske Taageslør, i hvilket han med Forsæt har svøbt sig! Hovedstedet angaaende denne error, om hvilket de mange øvrige meer eller mindre dunkle Yttringer dreie sig, bliver Klagesangenes II, 1, 103.

Cur aliquid vidi? cur noxia lumina feci?
Cur imprudenti cognita culpa mihi?

Jeg indseer nok, at man slap nemmest fra Tingen, naar man antog, hvad ikke Faae have antaget, at han havde seet Augustus i et uheldigt Øieblik med Julia. Men lad nu ogsaa Kydskhedens Beskytter og Lovgiver, samt Usædelighedens med Forordninger og Rescripter udrustede Forfølger, have været saa svag, eller, rettere sagt, saa unaturlig (thi Talen er om Julia filia, ikke om Julia neptis) saa vilde vel her gjelde, hvad Cicero siger om Dejotarus i et lignende Anklagetilfælde: non quæro, quam verisimile sit, qui in tanta re dicto audiens non fuisset, vinctos (in exsilium ejectos) esse potius, quam necatos.

Jage ham i Landflygtighed vilde være en meget betænkelig Straf, eftersom han just da kunde udsprede, hvad man ikke gjerne vilde have videre udbredt; og nu Julia — den saa længe og saa haardt straffede Julia — kunde hun ikke tænkes, om Sagerne stode saaledes, at have taget sig en billig Hevn, ved at udbrede hvad der var skeet? Men lykkeligviis behøve vi ikke at beklage, at Ovids Myrrha, der allerede i den digteriske Behandling kun lidet behager os, skulde være optraadt i Virkeligheden; thi om vi ogsaa vilde antage at selv det Unaturligste kunde finde Sted, saa maa vi dog ikke glemme, at August var dengang

en Olding paa halvfjerdsindstyve Aar, og Julia allerede over sit fyrgetyvende Aar, og i den Alder pleier man dog ikke at træde Lov og Natur under Fødder for at gantes. Ikke at tale om, at, naar hiin Forklaring ansaaes som den rigtige, det da vilde være høist ubegribeligt, hvorledes Digteren kunde omtale enten famulos nocentes eller comitum nefas.

Da det derimod just træffer sig, at Julia neptis forvises af Augustus paa samme Grund som Datteren fra Rom, og denne Forviisning indtræffer i det samme Aar, i hvilket Digteren vises i Landflygtighed, have Andre fundet Alting i Orden, naar man tænkte sig Søsterdatteren, med hvem hiin error havde fundet Sted. Vist er det, at de Udtryk, som Digteren bruger (lædere, vulnera, indolere &c.) passe overmaade vel til den Beskrivelse som Svetonius (Aug. 65) giver os om Maaden, hvorpaa Keiseren tog sig af disse tvende Juliers Udsvævelser. Det maatte da være, at Digteren enten har staaet i Forbindelse med Julia neptis' Elskere (Svetonius fortæller jo, at hun nedkom med et Barn, efter at hun var bragt til sit Forviisningssted, Øen Trimerus paa den appuliske Kyst) eller at han havde udbredt noget, som han i den Anledning vidste. Men uagtet denne Anskuelse af alle de angivne turde synes den rimeligste, er der dog saare meget tilbage, som viser, at Oplysningen er ingenlunde tilfredsstillende. Da vi altsaa ikke ere istand til at løse Gaaden, ville vi heller ledsage vor Digter paa hans sørgelige Vandring fra sit elskede Rom, som han aldrig mere fik at see.

Dog maa jeg forinden gjøre opmærksom paa en Omstændighed, som jeg regner som et af de smaa Glimt, hvilket, lagt sammen med andre, muligen kunde tilveiebringe lidt klarere Lys. Lipsius (til Tacit. Annaler I. 6) har nemlig gjort opmærksom paa den tredobbelte Maade, hvorpaa man viste Folk i Landflygtighed. Den første og strængeste Maade, som forudsatte størst Brøde, og som levnede mindst Udsigt til Naade, var, at forvises ifølge et Senatsdecret, hvilket man seer af det omtalte Capitel i Svetonius, hvor Keiseren, opbragt over den unge Agrippa, „cavit senatus consulto, ut eodem loco in perpetuum contineretur." Denne strænge Forviisningsmethode brugtes egentlig kun i politiske Tilfælde, hvor det syntes som om Staten kunde kræve sin Ret mod en Forbryder. Mildere, men dog stræng nok, var den sædvanlige Landsforviisning ifølge Lov og Dom. Den mildeste Maade, hvilken rammede vor Digter, og som derfor ikke engang existerede under Benævnelsen af exsilium, vor relegatio, som skeete umiddelbar af Statens Overhoved, mere som en Følge af auctoritas end af jus, mere i Qva-

litet af Statens Fader (pater patriæ) der revser det enkelte mindre lydige Barn efter sit eget Tykke, end som judex, for nemlig derved at lade ham slippe fra den strængere Retskjendelse. Skulde ikke heraf kunne udledes nogen Suspicion om Brødens Ubetydelighed, som kun var bleven stor ved den Omstændighed, at det var Keiserens Personlighed, der var bleven fornærmet? Var han actioneret som Udbreder af Skrifter, der sigtede til Sædernes Forfald, vilde han neppe være sluppet saa mildt, eftersom Augustus, tirret ved begge Juliernes og den unge Agrippas Ryggesløshed, just tog det meget strængt, hvor Sæderne syntes at være i Fare, skjøndt det paa den anden Side maa synes desto mere ubegribeligt, at han ikke, som blot relegatus, kunde udvirke, at han efter et Par Aars Ophold blev tilbagekaldt.

I December Maaned af Aaret 9 eft. Chr. F. (762 u. c.) drager Digteren over Adriaterhavet i en Alder af 51 Aar, en Alder, som gjør os det mere begribeligt, hvilken Ovide han maa have følt ved den heel uventede Bortgang, og som han med gribende Sandhed skildrer os i Klagesangenes I. 3. Fra Brundusium kom han gjennem Jonerhavet til den corinthiske Landtunge. I Havnen Cenchreæ tog han atter et Skib, og fortsatte Reisen til Kysten af Samothrace, hvorfra han videre drog igjennem Hellesponten til sit Bestemmelsessted ved Pontus Euxinus. Stædet selv heed Tomi (*Τόμις, Τόμευς* af *τέμνω*, fordi det var der, som Sagnet gik, at Medea havde splittet sin Broder Absyrti Legeme paa Flugten for Aeetes) rimeligviis det senere Temesvar. Hvad Digteren der maatte physisk og aandelig lide, i et raat og for ham høist uvant Clima, mellem Geter og Sarmater (uagtet han selv hos disse erholdt saa stor en Anseelse, at han, paa Grund af et i getisk Sprog affattet Digt, blev offentlig kronet) adskilt fra sin Kone, som han saa høiligen elskede, bortreven fra sin eneste Datter (ikke Perilla, som man, taabeligt nok, vil gjøre til hans Barn) der paa den Tid var med sin Mand i Africa, kan man læse i hans dybtfølte Klagesange og Breve fra Pontus.

Dog udholdt han denne sin piinlige Tilværelse i henved otte Aar, og døde i sit 59de Aar i Tomi, hvor de Indfødte begrove ham strax uden for Byen paa et udmærket Sted, efter at have viist ham den Deeltagelse, som man ikke viste ham i Rom.

Det var at formode, at en saa uventet Begivenhed, som havde en saa ødelæggende Indflydelse paa hans borgerlige Tilværelse, maatte tillige virke skadeligt ind paa hans litteraire og poetiske Sysler, og dette var ogsaa Tilfældet. Ikke blot brændte han i den første Opbrus-

ning en betydelig Mængde Digte, som han selv tilskriver ikke liden Værdie, men, hvad mere er, han havde ligeledes overgivet nærværende Digt til Luerne. Havde det ikke allerede dengang existeret i Afskrifter, skjøndt ikke ganske fuldendt, vilde det aldeles være blevet tilintetgjort, men ifølge Klages. I. 7, 13. bevægedes han af Fleres Anmodninger til at gjennemgaae Digtet igjen og aldeles fuldende det.

Hvad Digtet selv angaaer og dets Gjenstand, da erindre man sig, at det var en fuldkommen religjøs Overbeviisning hos Grækerne, at Guderne kunde forvandle Mennesker til forskjellige Figurer og Former, enten for at straffe Skyldige, eller for at hjelpe Uskyldige, som vare stædte i Nød. Havde Præsterne først opstillet denne Lære, og var den først ved Hjelp af disse udbredt som en Troeslærdom iblandt Folket, da var der naturligviis aabnet Digterne en ubegrændset Mark til selsomme Digtninger, ikke blot i det alvorlige, men selv i det comiske Fag. Hvor høit denne Anskuelse gaaer op i Tiden, kunne vi see deraf, at Metamorphoser allerede forefindes i den homeriske og hesiodiske Poesie. Som en Repræsentant for slige Forvandlinger opstiller Homer den bekjendte Søegud Proteus, og denne Digter kjender Niobes Forvandling til en Steen, hvilken han gjentager med Alcinoi Skib, der førte Ulysses til Hjemmet. I Hesiodi Værker og Dage omtales Pandion's Datter som Svale, og i Theogonien fremkommer Chrysaor og Pegasus af Medusas Blod. Endelig har Simonides havt den comiske Idee, at udføre de forskjellige Fruentimmercharacterer i Analogie med saadanne Ting, som de iforveien havde været, men ved Forvandling havde ophørt at vedblive.

Da vi saaledes see, at denne Slags Digtning behagede Datidens Læsere, afgav et rigt og tilgjengeligt Stof for Digterne, havde tillige den vigtige Egenskab, at være troet af Oldtidens Publikum, kan man let tænke sig, at Stoffet maatte voxe i Omfang, og at der snart maatte opstaae Samlere, som ordnede de forhaanden værende talrige Digte. Dog erindre man sig, at vi som oftest besidde paa vor Tid den blotte Titel paa disse Arbeider, af hvilken det ikke bliver let at afgjøre, hvorvidt det nævnte Værk har udgjort en blot Samling af de existerende Forvandlinger, eller Autor har selv leveret Stof. For at vise, hvilke rige Samlinger Ovid har kunnet bruge — ikke at tale om de mangfoldige didhørende Værker, hvis Navne Tiden har berøvet os, men som han kunde benytte — vil jeg anføre Titlerne paa nogle af disse Værker, af hvilke, som udtrykkelig berettes, vor Digter har øst. Saaledes vide vi, at Corinna — uvist paa hvilken Tid — har skrevet *Ἑτεροίων βίβλος*;

Callisthenes fra Olynthus *Μεταμορφώσεις;* Antigonus Carystius (som levede paa Ptolomæi Philadelphi Tid) *Ἀλλοιώσεις;* Nicander (som levede under Attalus den 2den) *Ἑτεροιούμενα,* Parthenius *Μεταμορφώσεις,* og naar Plutarch endelig omtaler Myrrhas Forvandling til et Træe eller Viraksbusk, tilføier han: *κατὰ Θεοδώρον ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσι.*

At Digteren har laant fra disse store Samlinger er naturligt, kun vilde det paa vor Tid være interessant at vide, i hvilken Grad og paa hvilken Maade. Da hine Samlinger imidlertid ere aldeles tilintetgjorte i Tidens Løb, er det naturligviis umuligt at afgjøre; men vist er det, at man selv i de ældste Tider ansaae ikke faae af de smukkeste Afsnit i dette vidtløftige Digt at tilhøre Digteren som hans fuldstændige Eiendom, saasom de fortrinlige Partier om Philemon og Baucis, Pyramus og Thisbe, Inos Følge o. fl. Fremfor Alting glemme man ikke, at dette Digt har især een fortrinlig Egenskab, som uomtvisteligen er Digterens Eiendom, nemlig den smagfulde Indfletning af den ene Mythe i den anden, hvorved Digtet faaer en Runding i Formen, der minder os om Boccaccio's Decamerone og flere fortrinlige Digterværker fra den nyere Tid.

Det er førstegang at dette Digt træder frem i en dansk metrisk Oversættelse, uagtet det er rigt paa Interesse for Tænkeren, for Elskeren af det Skjønne, for Enhver, som vil see, hvorledes Phantasiens ubundne Productioner kunne ved en kunstfuld og ret humanistisk Behandling forædles, og endelig for den plastiske Kunstner, der hos vor Digter vil finde et brugbart og rigeligt Stof. Bestemme noget om Oversættelsens større eller mindre Værdie, tilkommer ikke mig, dog bør jeg paa Sandhedens Vegne afvise ethvert Henpeeg paa Jilsomhed, eller, for at bruge den svenske Referents Yttring, der forstaaer at referere om alle Fag i den danske Litteratur, partiel Skjødesløshed i den metriske Udførelse. Udspringer saadan Anke af det Produceredes blotte Omfang, da erindre baade han og Enhver, at der kan gjøres meget uden Jilsomhed, med den største Roe og den nøiagtigste Anvendelse af Filen, naar man vogter sig for de trende store Hindringer for al litterair Virksomhed, søvnagtig Magelighed, idelige Besøg og Klubdriverier. Udspringer derimod saadan Anke fra en grundig critisk Bedømmelse af det Præsterede, da erindre man sig, at dette Slags Arbeider har den Egenhed ved sig (hvilket Enhver, der har arbeidet i Faget, vil sande) at der med enkelt Vers, ja med enkelte Udtryk, kan gjøres gjentagne, endog de meest anstrængte Forsøg, uden at just den Udvei falder

Oversætteren betimeligt ind, som enten længe bagefter rinder tilfældigen ham selv, eller endog den udøvede Læser, i Tanker ved den blotte Recitation.

Fremdeles vilde jeg selv kunne anføre enkelte Steder, hvor Udtryksmaader og Vendinger turde støde det danske Øre, men som jeg dog med Flid ikke har villet forandre, fordi de udgjorde en Eiendommelighed ved den digteriske Indklædning, som ikke burde forvanskes. For den blot cursoriske Læser, der, uden at kjende eller sammenligne Originalen, gjennemblader et saadant Værk, som om det var et Product af og for vor Tid, vilde det vel ikke være ubehageligt, om slige Egenheder, som oprinde fra Digterens Nationalitet, Tidsalder og Personlighed bleve udslettede; men at Methoden vilde være grundfalsk, derom er jeg overbeviist. Just paa den Grund har jeg beholdt tvende Særkjender, som især dette ovidiske Digt har, og som neppe tiltaler enhver Læser, nemlig Versenes høist dactyliske Character, hvilken jeg formoder maa være en Følge af Digtets livelige og mere rapide end episk rolige Foredrag, samt de særdeles korte paa hinanden følgende Smaaperioder, af hvilke jeg blot vil anføre VII, 757—73, hvor Digteren har 10 Punctum'er i 16 Linier. At jeg alligevel beholdt dem, var naturligt, da Talen ikke var om at rette eller forbedre, men udelukkende om at gjengive.

At jeg omhyggelig har stræbt at undgaae Hiater, vil, som jeg haaber, Enhver kunne see; at de aldeles kunde undgaaes i et Digt af dette Omfang, og især, naar man er bunden, og ikke tør bevæge sig med en Originalforfatters Frihed, var at formode, dog glemme man ikke, at mange Hiater ere apparente, og mere for Øiet end for Øret. Vokalendelsen e med en paafølgende Diphthong „ei" frembringer saaledes ingen Hiatus; saa lidet det nemlig gaaer an at sige: „de rystede Ege" saa godt kan man beholde: „de offrede ei." Heller ikke frembringer det Hiatus, naar „e" i enkelte Ord have erholdt ved Brugen en Udtale, som afviger fra Bogstavets Grundtone, f. Ex. „blomstrende Enge." Men ligesom det ikke var vanskeligt at undgaae idetmindste det Slags Hiater, der vare aldeles forkastelige, var det mindre let at slippe det ildelydende h med paafølgende Vokal efter en forudgaaende Vokal. Dette Sammenstød maa i en fortløbende historisk Fortælling forekomme for ofte, til at den deraf opstaaende Misklang skulde overalt være at undgaae. Dog den billige Bedømmer, som kjender Tingen af egen Erfaring, og som ikke gjør Anskrig om Skjødesløshed, fordi det Uundgaaelige ikke er blevet undgaaet, behøver ikke slige Henpeeg; for den ubillige ville de være overflødige.

S. Meisling.

Forvandlinger.

Første Sang.

I. Skabelsen.

Til at beskrive de Legemers Lod, som skjenkedes nye Form,
Stunder min Tanke. Forunder mig Hjelp (da ved Eder det skeete)
Guder! i dette mit Værk! Fra Klodens det tidligste Ophav
Former et Digt, som bevæger sig frem indtil denne vor Samtid!

Længe før Havet og Jord, samt Himlen, der hvælves om Alting, 5
Viste det Ydre sig blot som en Hob, i den hele Naturkreds.
Chaos man kaldte dets Navn, en raa og uformelig Masse,
Ikkun en Vægt, uden virkende Kraft, blot hobeviis lagte,
Stridige Stoffe til vordende Ting, heel ilde forbundne.

Ikke til Verden forlehnedes Lys af den straalende Titan; 10
Phoebe fornyede ei, ved at øges i Form, sine Ildhorn.
Jorden ei hvilede sig i den rundtom bølgende Luftstrøm,
Svingende sig ved sin Vægt; trint Kanten af Lande saa vide
Strækked hun Armene ei, den mægtige Amphitrite,
Ja, i Forening med Jord, udbredte sig Luften og Vandet. 15

Ei til at trædes var Jorden beqvem, eller Bølgen til Svømning;
Luften var mat, uden Glands; der var Intet, som eied sin Grundform.
Alt var hinanden imod; om endogsaa kun enkelt var Massen,
Stred dog det Kolde mod det, som var hedt; mod det Tørre det Vaade;
Blødt mod det, som var haardt; det Lette mod det, som var vægtigt. 20

Snart ved en Gud, eller bedre Natur, fredstilledes Kampen,
Saasom han skilled fra Himmelen Jord, fra Bølgerne Landet,
Fjerned tillige den tykkere Luft fra den flydende Æther.
Altsom de vikled sig ud, og steg' fra den blandede Masse,
Skiltes i Rummet de vel, men enedes dog ved en Fredspagt. 25

Høit i den hvælvede, lettere Skye den mægtige Ildkraft
Funkled og valgte sig Plads over Jord i den øverste Luftegn;
Luften er nærmest ved den ved sit Sted og tillige ved Lethed.
Jorden har tungere Vægt; den suged det sværere Grundstof,
Og, som en Masse, mod Dybet den gaaer. Rundtstrømmende Vover 30
Tage den yderste Plads, og betvinge den vægtige Jordkreds.

Saaledes ordnede Een (jeg veed ikke hvilken) af Guder
Massen, og delede flux i forskjellige Parter det Skilte.
Først han danned vor Jord (at ingen af Delene skulde
Ujevn vorde) fortykket i Form, som den rundede Kugle. 35
Bølgen befoel han at brede sig ud, at svulme ved Stormens
Rasen, og bølge sig frem, trint Jordens beskvulpede Strande.
Føied saa Kilder og Damme dertil og den mægtige Landsøe;
Dæmmed om Floder, som skyde sig frem, ved de skakkede Bredder,
Hvilke, paa særlige Steder af Jord, snart sluges af denne, 40
Snart fremvælde mod Søe; medens der, i det friere Havsvælg,
Bolig de faae, ei Bredderne meer, men Stranden, de banke.

Marken befoel han at folde sig ud, men Dalen at synke;
Skoven at dækkes med Løv, de stenige Klipper at stige.
Ligesom Himmelen selv to Zoner begrændse tilhøire, 45
Tvende tilvenstre, og midt udi dem er den hedere femte,
Saa blev den inderste Vægt afmaalt ved den styrende Guddom,
Og udi lignende Tal afridsedes Strøg paa vor Jordkreds.

Den, som i Midten er lagt, hjemsøges af Ingen for Hede;
Tvende bedækkes af taarnende Snee; mellem Begge han lagde 50
Tvende med mildere Luft, hvor Hede sig blander med Kulde.
Alt omringes af Luft. Saa meget, som Vægten af Vandet
Taber mod Tyngden af Jord, saa meget mod Ild er den vægtig.

Der han befoel den taagede Dunst, samt Skyer, at flokkes;
Der det tordnende Brag, som skræmmer et Menneskes Hjerte, 55
Samt Orkanerne selv, som bringe med Lynene Vindkast.

Ikke dog vildt udi Flæng hiin Skaber af Verden tillod dem,
Luften at eie. Selv nu er det svært, at sætte sig mod dem,
(Skjøndt kun den Enkelte bringer sit Pust fra de særlige Egne)
At de ei splitte vor Jord; slig Tvist mellem Brødrene herfker! 60

Mod Nabatæernes Land, udi Øst, sig fjernede Eurus,
Hen imod Persiens Fjeld, som rammes af Solen saa aarle.
Hele den vestlige, kjølige Strand, mod den dalende Solild,
Zephyrus nærmer sig meest: udi Nord og de scythiske Lande
Haver den iisnende Boreas Hjem; i den Egn, som er modvendt, 65
Drypper en idelig Taage med Rusk, ved den regnfulde Auster.
Over det Hele han satte tilsidst den evige Æther,
Luftig og let, uden ringeste Spor af det jordiske Bundfald.

Som han nu havde fordelet vor Jord med sikrende Grændser,
Flux, skjøndt trykkede længst udi Mulm under Massen af Chaos, 70
Finge nu Stjernerne an, paa den samtlige Himmel, at straale.

At der ei skulde befindes en Egn uden levende Væsner,
Eies af Stjerner det himmelske Land, i Forening med Guder.
Fiskenes skimrende Slægt har i Bølgerne fundet sin Bolig,
Jorden mod Dyrene tog; den bølgende Luft imod Fugle. 75

Endnu et ædlere Dyr, med Sands for den høiere Tænkning,
Manglede dog, for at herske med Kraft over Skabningens Række.
Da blev Mennesket født, hvad enten af Himmelens Grundstof
Tingenes Skaber ham tog, hiin Kilde til ædlere Væsner,
Eller i Jorden, som nyligen sank fra den svimlende Æther, 80
Endnu der fandtes et Gran af den Himmel, den nys var i Slægt med.

Æltet nu Jord udi Bølgen fra Søe hiin Søn af Japetus,
Hvilket han danned i Gudernes Form, som styre det Hele.
Medens de øvrige Dyr nedstirre med Øiet mod Jorden,
Undte han Mennesket Blik imod Skye; han bød ham at skue 85
Himlen, og hæve tillige sit Blik mod Stjernerne modigt.

Jorden, som nyligen strakte sig tom, uden levende Væsner,
Ændredes nu, da den Mennesker fik, som man hidtil ei kjendte.

II. De fire Verdensaldre.

Først der skabtes en Alder af Guld, som, tugtet af Ingen,
Dyrkede frit, uden Lov, hvad Ærlighed byder og Retfærd. 90
Frygt for at straffes var fremmed og fjern. Ei truende Lovbud
Læstes i Tavler af Erts; ei bæved de ydmyge Skarer
For deres Dommeres Blik; thi selv uden Dommer var Tryghed.

Fælded' paa Hjemlandsfjeld, for at skue den fremmede Verden,
Vandred ei Granerne ned over Fjeld til den bølgende Vove; 95
Mennesket kjendte jo da mellem samtlige Kyster kun sine.
Ei af en udhult Grav beskjermedes Byerne dengang.

Ikke Basuner af udstrakt Ertz, eller Horn af det krumme,
Heller ei Sværd eller Hjelme de saae; man nytted ei Krigsfolk,
Saasom i fredelig Roe henleved de trygge Nationer. 100

Uden at tvinges til Skat, ei rørt af Hakken, og ikke
Saaret af Ploven, den villige Jord afgav det Fornødne;
Og, ved at nøies med Kost, som, uden at tvinges, sig frembød,
Plukked man Frugten af Hægebærtræe, samt Fjeldenes Jordbær,
Hyben og Brombærfrugt, som hang i de piggede Buske, 105
Olden tillige, som drysſed mod Jord fra Jupiters Ege.

Da var evindelig Vaar. Under Luftninge lune den milde
Vestvind kjøled den Blomst, som var skabt, skjøndt den ikke var plantet.
Ogsaa tillige frembragte vor Jord, uden Pløien, sin Markfrugt,
Ja, uden Brakken, var Ageren guul af de vægtige Kornax. 110
Rulled nu Floder af Melk, nu rullede Floder af Nectar,
Og fra den grønnende Eeg neddrypped den gulige Honning.

Efterat nu (Saturnus var alt udi Tartari Natmulm)
Jupiter styrede Alt, da kom den sølverne Alder,
Ringe mod Guld i Værdie, men stolt mod det rødlige Kobber. 115
See! da kortede Jupiter flux Forverdenens Vaartid:
Da udi Sommer og vinterlig Tid, udi Høsten saa ujævn,
Samt i den stakkede Vaar firfoldig han delede Aaret.

Da først monne vor Luft, fortæret af tørrende Hede,
Gløde; da svævede Vand, samknuget af Kulden, som Jistap. 120
Da først søgte man Lye udi Huus. Sligt Huus var en Grotte,
Kratskov, dækket med Løv, eller Stænger, forened' med Bastbaand.
Dengang først udi Furen saa lang bleve Cereris Frøkorn
Drysſede ned; nu stønnede først under Aaget en Plougstud.

Fulgte saa tredie Art, under Navn af den kobberne Alder, 125
Vildere vel i Gemyt, beredt til de rædsomme Vaaben,

Dog uden Synder endnu.
Den Sidste fik Navn efter Jernet.
Frem udi saadan en Tid sig trængte (thi Aaren blev værre)
Alskens Ondt. Da flygtede Blue, og med Ærlighed Sandhed,
Medens istedet for Disse kom Sviig, Underfundighed, Lumskhed, 130
List, tilligemed Vold og fordærvelig Lyst til at eie.
Skipperen heised for Vindene Seil, men kjendte dem ikke,
Og (hvor de stode forlængst udi Roe) fra de luftige Bjerge
Fore nu Kjølene ned, til en Dands paa de fremmede Bølger.

Ligesom Luften og Straalen fra Sol, vare Markerne fordum 135
Fælleds; nu pæles de af, ved den varsomme Maaler, i Lodder.
Ei den nødvendige Næring og Korn af det frodige Jordsmon
Kræves alene; man trænger sig dybt udi Jorderigs Indre,
Og, hvad den skjulede selv, og begrov i det stygiske Natmulm,
Skatte man drager nu frem, som er Grund til at egges til
Slethed. 140

Nu det fordærvende Jern, samt, hvad der fordærver end mere,
Guldet, man fik. Nu avledes Krig, som fægter med Begge,
Og med den blodige Haand samstøder de raslende Vaaben.
Leve de monne ved Rov. For Verten er Gjesten ei sikker;
Ei hendes Fader for Datterens Mand; selv Brødrene kives. 145
Manden beslutter at myrde sin Viv, hans Mage sin Huusbond;
Ogsaa en Stedmoder blander saa fuult den grønlige Giftsaft,
Medens om Faderens Aar ubetimeligt fritter hans Pode.

Fromhed er fældet og knust. Som den Sidste blandt Guderne
drager
Bort fra den Jord, som drypper af Blod, Astræa, den Ungmøe. 150

III. Giganternes Storm mod Himlen.

For at den himmelske Luft antaste man skulde, som Jorden,
Har man fortalt, at Giganternes Hob mod Himmelen stormed,
Saasom de dynged mod Stjerner i Skye høitstablede Bjerge.
See! mod Olympus' Fjeld udslynged den vældige Fader
Lynet, som styrtede Pelion ned, hvor Ossa var bygt paa. 155

Som nu de rædsomme Legemer laae under Vægten begraved',
Har man berettet, at Ge, besprængt med de hyppige Blodstænk
Af sine Sønner, blev heed. Hun livned den varmede Blodstrøm,
Og, for at Mindet ei skulde forgaae om de mistede Sønner,
Nytted hun den til et Menneskes Form. Dog ogsaa den Afæt 160
Viste mod Guderne Haan, opflammet af gruelig Mordlyst;
Higed tillige mod Vold; af Blod, man mærked, den fødtes.

IV. Lycaon.

Som nu Saturnius skuede Sligt fra sin øverste Borgtind,
Sukker han dybt. Hvad nylig var skeet, men ikke bekjendtgjort,
Mindes han nu, den rædsomme Ret, som Lycâon har budt ham. 165
Altsaa han fatter en Harm, som er stor, og en Jupiter værdig,
Samler tillige sit Hof. Da de kaldtes, de finke sig ikke.

Høit udi Skye er en Vei, som man seer, naar Luften er skyefrie,
Hvilken, Galaxia kaldt, ved sin skinnende Hvidhed er synlig.
Her er de Eviges Vei til den mægtige, tordnende Guds Huus, 170
Samt til hans drotlige Borg. Tilhøire det vrimler og venstre,
Gjennem den aabnede Dør, i de fornemme Guders Gemakker.
Gudernes ringere Art bortfjernede boe, medens foran
Eie de ypperste Guder et Hjem, som i Himlen har Forrang.
Undes mig Ret til saa dristigt et Ord, vil jeg ikke betænke, 175
Stedet at kalde Palatium hist i den mægtige Himmel.

Da nu de Evige satte sig ned paa Sæder af Marmor,

Selv, paa en høiere Plads, udi Haanden et Scepter af Filsbeen,
Rysted han Hovedets rædsomme Lok tregange, ja mere,
Saa at tillige det gjøs udi Jord, udi Bølger og Stjerner. 180
Flux, paa den følgende Viis, han aabner i Harme sin Læbe:

„Ikke saa meget jeg skjalv for at miste mit evige Scepter,
„Dengang, da Kjemper, et Hundred i Tal, med Fødder af Slanger,
„Prøved at lægge den kraftige Haand paa den stormede Himmel.
„Fjenden var sikkerlig trodsig og vild; dog reiste sig Kampen 185
„Blot fra den enkelte Slægt, samt hented sin Næring fra eet Sted.
„Nu maa jeg knuse, saa vide vor Jord ombuldres af Nereus,
„Samtlige Menneskers Æt. Ved Skyggernes Floder jeg sværger,
„Som, i den stygiske Lund, fremvælte sig dybt under Jorden,
„Alt er forinden forsøgt; men et Saar, som man ikke kan læge, 190
„Bort maa skjæres med Kniv, for at ikke det Sunde skal sygne.

„Ringere Guder jeg har (de landlige Guder, som Nympher,
„Faunernes Stamme, Satyrernes Æt, Sylvaner paa Fjeldet)
„Hvilke forundtes vel ikke den Glands, udi Himlen at leve,
„Men, da vi skiænkte dem Jorden til Hjem, bør eie den sikkret. 195
„Svarer nu, Magter i Skye! om I troe, at de leve med Tryghed,
„Naar imod mig, som har Lynet i Haand, samt Magt over Eder,
„Lagdes en hemmelig List af den raae og bekjendte Lycâon?"

Mumled nu Samtlige høit; med et inderligt Ønske de kræve
Straf mod den Frække. Saa gjøs (dengang en ugudelig Skare 200
Higed at styrte det romerske Navn, ved at myrde dets Cæsar)
Stædt i en bævende Skræk, da man skued den Mægtige falde,
Samtlige Menneskers Æt, medens Angst over Jorden sig bredte.
Ei ved dit kjerlige Folk blev du mindre bevæget, Augustus!
End, ved de Eviges Kjerlighed, Zeus. 205

Ved sit Vink og sit Tilraab
Larmen han dæmpede snart: lydløse nu sadde de Alle.
Efterat Stoien var endt, nedtrykt ved den vældige Styrer,
Bryder Saturnius selv, paa den følgende Viis, deres Taushed:

„Straffen erlagde han alt (slig Sorg Eder ikke maa ængste!)
„Dog, hvad den Frække begik, og tillige hans Straf, vil jeg mælde. 210

„Op til mit Øre sig nærmed et Rye om den skjændige Tidsold,
„Og, da jeg haabed, det ikke var sandt, fra Olympen jeg nedgleed,
„Medens, som Gud i en Dødeligs Form, jeg speided paa Jorden.
„Sinke det maa, om de enkelte Feil og de Synder, jeg antraf,
„Nævne jeg vilde; det dadlende Rye mod det Sande var lidet. 215

„Mænalus var jeg forbi, og dets rædsomme Huler for Udyr,
„Samt det Cyllenisske Bjerg, og Lycæi, det Kjøliges, Granskov.
„Deden Arcadiens Kongepallads og den grusomme Slotsborg
„Selv jeg betræder; den sildige Qvæl trak Skumringen med sig.
„Mærker jeg gav, at en Guddom var nær; den menige Skare 220
„Bad; men den ydmyge Bøn først spotter Lycâon med Haansord;
„Siger derefter: „„Forsøge jeg vil ved en sikkrende Prøve,
„„Om han er Gud, eller Menneske blot; stadfæstes vil Sandhed!"„

„Røve mit Liv ved et pludseligt Drab i den dybeste Slummer,
„D e t er hans Meed; d e n Vei har han valgt, til at finde det Sande. 225
„Selv ikke d e t er ham nok. Fra Molossernes Stammer et Gidsel
„Sendtes ham. Denne han støder en Dolk udi Struben, og myrder.
„Derpaa hans Lemmer, afsjælede halvt, udi sydende Vande
„Koger han deels, og rister dem deels paa den spredede Kulild.

„Neppe han disked dog Retterne op, da med hevnende Luer 230
„Huset jeg styrted omkuld; thi Penaterne svared til Herren.
„Skræmmet han iler afsted. Da han naaer de rolige Marker,
„Hyler han høit, og forsøger omsonst paa at tale: ved Saadant
„Fraaden paa Læben ham staaer: hans Lyst til den vanlige Myrden
„Bryder mod Faarene løs; selv nu ham fornøier en Blodstrøm. 235

„Armene vorde til Been; hans Klæder til Totter af stridt Haar.

„Selv som en Ulv, bevarer han Spor af den vanlige Skabning.
„Farven, som hidtil, er graa; hans Blik har den forrige Vildhed,
„Øinene lue, som før; endnu er han Billed paa Raahed.

„Sank nu det enkelte Huus, dog ikke det Ene fortjente 240
„Døden; saa vide paa Jord har rædsomme Furier Magten.
„Sikkert de rotted sig sammen til Synd! Lad dem hurtigen lide
„Straffen, de have fortjent; saa stander urokket min Vilje."

Lydeligt roser man Jupiters Ord, ja Enkelte tirre
Ham, som er frygtelig vred, medens Andre forøge hans Anhang. 245
Dog er den jordiske Slægt, om den ganger til Grunde, dem Alle
Saare til Ovide. „Naar Menneskets Æt den har mistet, hvad Form vil
„Jorden (de spørge) da faae? Hvo bringer paa Altrene Virak?
„Er det hans Mening at skjænke det Alt, for at hærges, til Udyr?"

Dette man frittede vel; men Gudernes Konning forbød dem 250
Utidssorger — han styred jo Alt; og han loved dem Alle
Atter en Slægt, paa forunderlig Viis, men den Forrige uliig.

V. Deucalion og Pyrrha.

See! han besluttede alt, over Jorden at sprede sin Lynild;
Dog han befrygted, at Gudernes Hjem ved saa talrige Ildblus
Fængede selv, og at Luerne greeb i den mægtige Axel. 255
Ogsaa han mindes, at Skjebnen befoel, udi Tidernes Række
Komme den Time, da Havet og Jord og de himmelske Borge
Grebes af Ild, og den segned i Ovag, den kunstfulde Verden.

Lægges da Lynene bort, som han fik ved Cyclopernes Kunstflygt,
Saasom han ynder den modsatte Straf, udi Bølgen at qvæle 260
Menneskets Æt, og at sende fra Skye over Jorden en Vandflod.

Hurtig han spærrer den nordlige Vind udi Æoli Huler;

Stormen tillige, som jager paa Flugt de samlede Skyer.
Notus han sender afsted. Paa de dryppende Vinger han flyver,
Medens i beegsort Mulm han dækker sit rædsomme Aasyn. 265
Skjæget af Regnen er tungt; selv Barmen og Skuldrene drive;
Taager omgive hans Bryn; han drypper af Bryst og af Vinge.

Altsom han trykker den hængende Skye med sin vældige Haandkraft,
Høres en Bragen, og Regnen i Skyl nedvælder fra Æthren.
Iris, i Farvernes brogede Pragt, hiin Tærne hos Juno, 270
Drager nu rigeligt Vand, for at skaffe til Skyerne Næring.
Axene trykkes mod Jord, hvad den fattige Bonde har svedt for,
Ligger fortabt; hvad i Aaret han sleed, er forloret og øde.

Himmelen ikke forslaaer for den straffende Zeus; og hans Broder,
Dybt i den blaalige Søe, maa stande ham bi med sin Bølge. 275
Strømmenes Guder forsamler han flux. I Konningens Borg de
Træde; da bryder han ud: „Til en lang og bevægelig Tale
„Trænge vi ikke; men bryder kun løs med de samtlige Kræfter!
„Sligt er behov. Lukker Husene op! gjennem sprængede Diger
„Giver kun Tøilerne frie til Bølgen, som ruller sig fremad!" 280

Sligt er hans Ord. De begive sig hjem; slaae Bølgerne løse,
Hvilke med utæmt Løb nu styrte sig frem imod Havet.
Selv med sin vældige Fork han støder mod Jorden; men denne
Bæver, og aabner sin Barm udi Stødet for Vandet, som kommer.
Floderne kaste sig frem over Markernes Flader i vildt Løb. 285
Kornet og Skovene skylle de bort, med Mennesker Qvæget,
Vaaninger selv, ja Gudernes Huus med de hellige Løning.
Stod der endogsaa et Slot, som, uden at rokkes, med Styrke
Trodser den mægtige Nød, da skjuler et stærkere Vandskyl
Taget, og høien Pallads, nedtrykt under Bølgerne, vakler. 290

Ei mellem Søen og Land er en kjendelig Grændse tilovers.
Alting er vordet et Hav, men et Hav, som kjender ei Strandbred.
Een bestiger en Høi; i den hulede Baad er en Anden,

Og, hvor han nyligen pløied i Jord, der drager han Aaren.
Hiin over Sæden og Taget endog af den sænkede Landgaard 295
Seiler; en Tredie griber en Fisk udi Toppen af Elmen.

Ankeret kastes paa grønnende Eng, dersom Hændelsen vil det;
Ja, hvor en Viingaard sank, der gnider den krummede Skibskjøl.
Hist, hvor de nyligen nippede Græs, de Geeder saa fine,
Strækker sig nu med sin døsige Krop en uformelig Sælhund. 300
Dybt under Søe Nereïderne see — og forundre sig — Byer,
Huse, tilligemed Skov; udi Lundene boltre sig Marsviin,
Springe mod Træernes Top, samt støde til Egen, som ryster.

Ulvene svømme hos Faar; bort skylles den Løve saa brandguul,
Tigeren seiler i Vand, og de lynende Kræfter et Vildsviin 305
Gavne saa lidet, som hurtige Been, da den svømmer, en Kronhjort.
Selve den flagrende Fugl, som længe har søgt om en Jordplet,
Hvor den kan dale, nu synker i Søe med de mattede Vinger.
Høit over Bjerge det rasende Hav fremvælted ubændigt,
Og imod Klippernes Tind slog Bølger, som kjendtes ei forhen. 310
Mængden af Levende døer udi Søe; hvem Bølgerne skaaned,
Disse betvinger den varige Sult, under Mangel af Føde.

Mellem Hæmonia's Egn og den attiske strækker sig Phocis,
Yppige Jorder, dengang der var Jord; dog vare de hiin Tid
Ikkun af Havet en Deel, og en Mark for de styrtende Vande. 315
Der imod Stjernen sig hæver et Fjeld, tvetoppet og taarnet,
Kaldet Parnassus, som løfter sin Top over Skyerne selve.

Medens Deucalion her (det Øvrige dækkede Bølgen)
Hæftedes fast, da han førte sin Viv i et useligt Fartøi,
Til de corycisske Nympher han bad, til Guden i Fjeldet, 320
Samt — thi hun eied Oraklerne der — til den varslende Themis.
Neppe der gaves en ædlere Mand, som elskede mere
Dyden; ei heller en Viv, som dyrked saa ivrigen Himlen.

Zeus, som bemærker, vor Jord er en Søe under staaende Bølger,
Og som bemærker af tusinde Mænd kun det enkelte Mandfolk, 325
Samt af de tusinde Qvinder kun seer den enkelte Qvinde,
Begge med redeligt Hu, samt ogsaa gudfrygtige Begge,
Splitter den ruskede Sky, bortfjerner ved Boreas Regnen;
Viser tillige for Himmelen Jord, og for Jorderig Himlen.

Havet ei heller beholder sin Harm. Nu Bølgernes Konge 330
Lægger sin Fork, og mildner sin Søe. Den blaalige Triton
(Som over Bølgerne hæver sig op; hvem Skuldrene dækker
Snækkens naturlige Skal) han vinker, og byder ham blæse
Stærkt i den tonende Snækketrompet, samt Floderne kalde
Hjem ved det givne Signal. 335
Han griber Basunen, den hule,
Hvilken er slynget, og aabner sig bredt fra den dreiede Spidse.
Denne Basun, naar den fyldes med Luft paa det midterste Havdyb,
Breder fra Vesten til Øst over samtlige Strande sin Tone.
Ogsaa da nu den berører hans Mund og det drivende graa Skjæg,
Samt, ved at fyldes med Luft, har blæst, som den bødes, til
Hjemtog, 340
Høres af Bølgen i Søe, samt ogsaa paa Jorderig, Tonen,
Og, hvor de Vover fornumme dens Klang, der avedes Alle.

Havet har atter en Strand; Flodsengen nu rummer sin Bølge;
Strømmene synke paany, medens Høiene synes at stige:
Jorden sig hæver, samt Egnene med, fra de synkende Vover. 345
Efter saa varig en Frist, gjenviser nu Skoven sin Krone,
Blottet for Vandet; men Dyndet er dog udi Løvet tilbage.

Gjenoprettet var hele vor Jord.
Da han saae, den var øde,
Saasom den eensomme Egn henstrakte sig dumpt udi Taushed,
Lød Deucalions Ord, medens Taarerne rulled, til Pyrrha: 350

„Søster! o elskede Viv! du eneste Qvinde paa Jorden!

„Liighed i Skabning mig knytted til Dig, samt Fædrenes Slægtsbyrd,
„Ogsaa vor Kjærlighedspagt; men nu er det Faren, som knytter.
„See! over Jorden, saa vide fra Øst og til Vest den belyses,
„Ere vi tvende de Menneskers Hob; udi Søe er de Andre. 355
„Ogsaa endnu til vort Liv jeg nærer ei sikrende Tiltroe,
„Ogsaa endnu er jeg stædt udi Angst, ved at stirre mod Skyen.

„Hvis, uden mig, du i Nøden var frelst, fortæl mig, du Arme!
„Siig mig: hvad vilde du gjort? hvor kunde du, eensomme Qvinde!
„Bære din Rædsel? hvo skjænked dig Trøst, naar i Nød du forsaged? 360
„Ja, du kan troe mine Ord: dersom du var begravet i Bølgen,
„Kone! jeg havde dig fulgt, og begravet mig selv udi Vøven.
„O! gid jeg mægtede blot, ved Kunsten, min Fader har eiet,
„Atter at livne mit Folk, og besjele den dannede Jordform!
„Ach! nu er Menneskers Slægt tilovers alene ved os to, 365
„Prøver vi ere paa Menneskeform — sligt Guderne bøde!"

Altsom han talede dette, de græd, og beslutted, at bede
Himmelens Magter, samt hente sig Hjelp fra de hellige Gudsvar.
Begge begive sig flux, uden Tøven, til Floden Cephissus,
Hvilken, lidt muddret endnu, dog randt i den vanlige Flodseng. 370
Denne benytte de nu; med Stænk af den hellige Kilde
Fugte de Hoved og Kjortel med Vand, samt vende mod Themis'
Hellige Borg deres Trin; hvis øverste Tinde ved Flodtang
Skjendedes end, medens Ilden var slukt paa de hellige Altre.

Just, som de nærmed sig Tempelets Trin, nedkasted sig Begge, 375
Bøied' mod Jorden, og kyssed med Angst det iisnende Marmor.
Derpaa de mælede Sligt: „Om, rørte ved Dydiges Bønner,
„Guder kan bøies paany, og de Eviges Harme formildes,
„Themis! en Maade mig nævn, som bøder igjen paa vor Slægts Tab,
„Skjenk, o Gudinde, saa mild! vore synkende Sager din Bistand!" 380
Rørt var Gudinden, og yded dem Svar: „Bortiler fra Templet!

„Hyller om Hovedet Liin! opløser de kiltrede Klæder!
„Og Eders Moders, den Mægtiges, Been over Ryggen I kaste!"

Længe forvirred' og tause de staae: men Tausheden bryder
Pyrrha, og nægter bestemt, hvad Gudinden befoel dem, at lystre. 385
Ængsteligt lød hendes Bøn, at skaanes, da saare hun frygter,
At, ved de kastede Been, hun krænker sin Moder i Graven.

Begge nu veie paany udi Svaret, de finge, hvert Udtryk,
Hvilket forvirret dem tykkes og mørkt; nu granske de Begge.
Trøste da monne Prometheï Søn Epimetheï Datter 390
Venligt, og mæled:
„Vor jordiske Klygt maae vi enten forsage,
„Eller og Svaret er fromt; en Gud kan ei raade til Udaad.
„Moderen — det er vor Jord; og jeg tænker, at Stenene kaldes
„Been udi Jorden — kun Disse man bød, over Skuldren at kaste."

Skjøndt ved sin Mages fortolkende Ord Titaninden blev trøstet, 395
Svæver dog Haabet i Tvivl, saa lidet paa Himmelens Udsagn
Bygge de Tvende — dog prøve derpaa, er vel ikke til Skade!
Skilles nu Begge, med Kjortelen løst, og med Hovedet tildækt,
Mens de befalede Steen over Ryggen tillige de kaste.
Disse (var Oldtiden ei som et Vidne, hvo kunde vel troe det?) 400
Snarligen lagde den hærdede Skal og den vanlige Stivhed,
Mildned sig lidt efter lidt, og bevæged sig snart udi Former.
Som de nu voxede til, og et mildere Væsen betog dem,
See! om end ikke haandgribelig just, dog en taalelig, Liighed
Findes med Menneskeform; som en Støtte, begyndt udi Mar-
mor, 405
Ikke saa ganske fuldendt, men liig en Statue i et Udkast.

Hvad der var fugtigt og vaadt (hvor muligen klæbed en Vædske)
Samt hvad der fandtes af Jord, anvendtes til Nytte for Kroppen.
Hvad der er fast, og bevæger sig ei, det bruges til Beenstof;
Og, hvad der Aare var nys, forbliver, og nævnes som Saadan. 410

Snart er det Hele forbi; ved Gudernes mægtige Vilje
Former sig Stenen til mandlig Figur, naar den kastes af Manden,
Medens at Tabet, som Qvinderne leed, vederlægges af Konen.
Derfor er Mennesket haardt, en Æt, som kan døie det Onde,
Og vi erlægge Beviis om den Rod, fra hvilken vi udsprang. 415

VI. Slangen Python.

Alle de øvrige Dyr, under heel forskjellige Former,
Avledes atter af Jord, da de forrige Vædsker, ved Solens
Varme, sig rørte paany, og de fugtige Sumper og Dyndet
Gjæred i Heden. Den fugtige Sæd, som er Tingenes Spire,
Næret i fostrende Jord, som et Barn under Moderens Hjerte, 420
Voxed, og fik udi Tidernes Løb baade Former og Aasyn.

Naar, med de Mundinger syv, Nilfloden forlader de vaade
Marker, og kaster sin Bølge paany i den vanlige Flodseng,
Samt i det nylige Dynd det gjærer ved Himmelens Stjerne,
Monne da Dyrkerne træffe saatidt i den væltede Jordklump 425
Talrige Kryb: eet nylig begyndt, eet hen imod Fødslens
Nærmeste Stund; samt enkelte Dyr, som er ikke fuldendte;
Andre med manglende Leed; ja tidt af det eenslige Legem
Lever der ikkun en Deel, det Andet bestaaer kun af raa Jord.
Just naar det vaade og varmende Stof have mildnet hinanden, 430
Finder Undfangelsen Sted; ved Disse forplantes jo Alting.
Og, om end Ilden er stridig mod Vand, er den fugtige Ilddamp
Svanger med Sæd; den venlige Kamp er beqvem til at avle.

Efterat Jorden, bedækket med Leer, ved den nylige Vandflod,
Varmedes op af den himmelske Sol og af Heden fra Luften, 435
Avled den Arternes talløse Hob; deels formed den atter
Fortidens Væsner, og dannede deels, hvad man hidtil ei kjendte.
Jorden det ønskede ei, dog maatte den, vældige Pytho!
Vorde din Moder, du fremmede Snog! om endogsaa du skræmmed
Alle de nysskabte Folk; saa straktes din Krop over Bjerget! 440

Guden, som altid har Buen i Haand, men aldrig benytted
Pilen mod andet, end Daaernes Æt og den flygtende Vildgeed,
Dræber, da Koggeret næsten er tomt, og den tynges af tusind
Pile, den Slange, som sprudler sin Gift gjennem Vunderne sorte.
At saa fortrinlig en Daad ei skulde ved Ælde forglemmes, 445
Ordner han hellige Lege paastand, og berømmeligt Kampspil,
Hvilke man giver af Pythiske Navn, efter Slangen, som fældtes.
Alle de Unge, som seirede her, udi Løb eller Haandkraft,
Samt ved den hurtige Vogn, fik Krands af de løvrige Ege.
Laurbær kjendte man ei, og de yndige Lokker om Panden, 450
Uden at kaare sit Træe, tildækkede Phoebus med Løvværk.

VII. Apollo og Daphne.

Phoebus forelskedes først udi Pêneï Daphne, dog ikke
Virked en Hændelse Sligt, men Eros, den Krænkedes, Harme.
Stolt af den myrdede Snog, betragter den deliske Gud ham,
Just som han trækker den strammede Snor, for at krumme sin
Bue. 455
„Eia, du lystige Dreng! du sysler jo ogsaa med Vaaben!"
Raabte han; „Sligt er en Vægt, som tynger alene paa min Ryg,
„Saasom mod Fjender og Vildt jeg sender de rammende Vunder,
„Samt (da den knuged saa mangen en Mark med sin rædsomme
Giftvom)
„Fældte ved talrige Spyd just nu den svulmende Pytho. 460
„Du, naar din Fakkel har egget til Lyst (jeg fatter ei, hvilken!)
„Være fornøiet, min Dreng! prøv aldrig, at skaffe dig min Roes!"

Svared da Cypria's Søn:
„Gjennem Alting trænger sig din Piil,
„Min gaaer endogsaa i dig. Saa meget de samtlige Væsmer
„Vige for dig udi Roes, saa dybt under mig er din Hæder." 465
Sligt er hans Ord. Med sin Vinge han slaaer, for i Luften at stige;
Stiller sig flink paa den øverste Spids af den skyggende Fjeldtind,

Hvor i sit Kogger, af Pile saa fuldt, han vælger sig tvende,
Af en besynderlig Art — een vækker — een fjerner fra Elskov.
Pilen, som vækker, den dannes af Guld, og straaler med skarp Odd, 470
Pilen som fjerner, er sløv, og besidder kun Blye under Skaftet.

Amor af denne gjør Brug mod Pêneï Datter; men kraftigt
Jager han hiin i de inderste Been og i Marven paa Phoebus.
Kjerlighed vækkes i ham, medens Pigen for Elskeren flygter.
Frydende sig ved den dæmrende Skov og ved Skindet af Vildtet, 475
Hvilket hun fanged, hun haver kun Lyst til Diana, den Ungmøe.
Lokkerne faldt uden Pynt, samknytted' af pigeligt Haarbaand.

Talrigen Beilerne kom, men de Bedende vendte hun Ryggen,
Da hun ei leed, eller kjendte til Mænd; udi Skoven hun sysled,
Uden at vide, hvad Kjerlighed er, eller Hymen og Samliv. 480
Mæled dog Faderen tidt: „Forskaf dig en Mage, min Datter!"
Mæled dog Faderen tidt: „Viis, Datter! mig eengang din Afkom."

Pigen, der haded, (som var det en Synd) baade Fakkel og Bryllup,
Farver sin yndige Kind med en Rødme, som vidner om Uskyld,
Og, da hun kaster sig ømt udi Faderens kjerlige Favntag, 485
Hvisker hun: „Und mig kun eet, du elskede Fader! at leve
„Evig som Møe; Diana jo fik af sin Fader det Samme."

Oldingen giver sit Ja; dog hindrer din Skjønhed, o Pige!
Det, som du vil; din yndige Form er dit Ønske til Hinder.
Nu er Apollo forliebt. Hvad han saae, har han Lyst til at nyde; 490
Ønskerne vorde til Haab; dog her hans Orakel ham skuffer.
Ligesom Stubbe, der fænge saa let, naar man meiede Axet;
Netsom et Gjerde, der luer ihast ved en Brand, som en Vandrer
Satte for nær, eller kastede bort ved det nærmende Daggry;
Saa udi Lue geraader vor Gud, saa flammer en voldsom 495
Ild i hans Barm, og han nærer ved Haab en ulykkelig Elskov.

Skuende Lokken, som bølger saa frit over Halsen, han sukker:
„Naar hun nu krusede den!" Han seer hendes Øine, som funkle,
Ligesom Stjerner: han seer hendes Mund — men alene at see den,
Det er dog sikkerlig lidt. Hendes Hænder og Fingre ham røre, 500
Samt hendes Arme, som nøgne han seer, fast over det Halve.
Alt hvad der dækkes, det rører ham meer. Som den hurtige Luftning,
Iler hun bort, og hun standser ei ved den Kaldendes Tilraab:

„Bliv dog, o Nymphe fra Pêneï Strøm! jeg er ikke din Fjende.
„Pige! Du flyer mig som Lammet en Ulv, eller Hinden en Løve, 505
„Ret som en Due, der flyer for en Ørn paa den bævende Vinge;
„Kort, som en Fjende man skyer — men jeg er af Kjerlighed drevet.
„Ach! hvor jeg lider — men snuble dog ei — lad Tornen ei ridse
„Din den uskyldige Fod, lad mig ikke forvolde dig Smerter!
„Fjeldet er hvast, hvor du styrer dit Løb — men, jeg beder dig, løb dog 510
„Ikke saa brat — hold inde med Flugt — jeg vil følge dig langsomt.

„Spørg dog engång, hvo den Elskende er. Ei boer jeg paa Fjeldet,
„Heller ei Hyrde jeg er, samt vogter ei her, som en Røgter,
„Faar eller Drivter af Qvæg. Du ahner ei — ahner ei, Daare!
„Hvem du nu flyer. Det er derfor du flyer. Viid altsaa, at Delphi, 515
„Clarus, og Tenedus' Øe, samt Pâtara's Slot høre mig til;
„Ja — jeg er avlet af Zeus. Hvad der er, hvad der var, og skal vorde,
„Aabnes alene ved mig; jeg knytter til Strengene Digte.

„Sikker er ogsaa min Piil; kun een udi Sikkerhed stak den,
„Ach! i mit Hjerte den bored sig dybt; thi jeg elsked ei forhen. 520
„Lægernes Kunst er et Foster af mig; gjennem Verden saa vide
„Hjelper jeg kaldes, og Urternes Kraft er betinget ved min Magt.

„Elskov alene helbreder man ei — det er Skade! — ved Urter,
„Og, skjøndt den hjelper Enhver, vil min Kunst ei Mesteren læge."

Sagtens han vilde fortalt hende meer, men Pêneï Datter 525
Iler med Angst, og forlader ham der, før han endte sin Tale.
Selv i sit Løb var hun smuk. Hendes Legem har Vindene blottet,
Og, medens Blæsten, som stormer imod, hendes Klæder bevæger,
Seer man, hvor Lokkerne vifte saa frit udi Luften tilbage.
Ja, hun er skjønnere just ved sin Flugt.
Nu taaler den unge 530
Guddom ei længer, at spilde sin Bøn; ham egger end mere
Amor, som følger tillige hans Spor i den hurtigste Skridtgang.
Som, naar den galliske Hund paa en rummelig Mark har bemærket
Haren, og søger sit Bytte ved Løb, medens denne sin Frelse:
Hiin er ifærd med at hænge sig fast — just nu er den vis paa, 535
Dyret at gribe — med udstrakt Hals udi Sporet den stryger,
Haren er næsten i Tvivl, om ei den er greben; den frelses
Lige fra Bidet, og river sig løs fra den Mund, som har rørt den:
Saaledes iler den hurtige Gud og den ængstede Ungmøe.

Lettest er dog den Forfølgendes Løb; thi Elskov har laant ham 540
Vinger; nu trænger han frem uden Rist; er nær hendes Nakke,
Ja med sin Aande berører han alt hendes flagrende Lokker.
Blegner da Pigen; thi nu er hun træt. Ved det hurtige Fremløb
Svinder tilsidst hendes Kraft; med Øiet mod Pêneï Bølger,
Raaber hun: „Fader! o hjelp, saasandt som I Floder har Gudkraft! 545
„Eller du aabne dig, Jord! hvor jeg elskes for høit; i det mindste
„Brat du forvandle mig denne Gestalt, som er Skyld i mit Uheld!"

Ønsket er næsten ei gjort, da i Kroppen hun mærker en Tunghed.
Bælter af Bark og af Bast hendes Bryster omringe, de blode,
Lokkerne flagre, som Løv, medens Armene vorde til Grene. 550

Foden, som nylig var let, fastklamres, som døsige Rødder,
Kronen om Hovedet gaaer, og i den er der Skjønhed tilbage.

Selv som et Træ, er hans Pige ham kjer; da han rører ved Stammen,
Føler han Hjertet, som bankende slaaer under Barken, den friske.
Krystende Grenen, som var den et Lem, udi inderligt Favntag, 555
Kysser han Træet; dog selv som et Træ mod Kysset hun stritter.

Siger da Guden:

„Kan ikke som Viv jeg besidde dig mere,
„Vorde du skalst i det mindste mit Træe; jeg vil eie dig, Daphne!
„Til en umindelig Tid, paa mit Haar, paa mit Kogger og Lyra.
„Følge du skalst med den romerske Drot, naar jublende Stemmer 560
„Synge Triumph, og det herlige Tog Capitolium søger.
„Liig en paalidelig Vagt ved selve Cæsarernes Slotsport,
„Stande ved Døren du skalst, for at værne om Eegen i Midten;
„Og, som mit bølgende Haar er evindeligt ungt paa mit Hoved,
„Skal du bestandigen holde dit Løv i en kostelig Friskhed.“ 565

Pæan ei talede meer. De nysudfoldede Grene
Vifted i Træet, og Kronen blev seet, som et Hoved, at nikke.

VIII. Jö.

Der, i Thessalien, er der en Lund, som dækkes af Fjeldskov,
Tempe er Tykningens Navn, gjennem hvilken Peneius, som styrter
Ned over Pindus, begiver sig frem med sin skummende Bølge. 570
Just ved at kaste sig ned, fremvirker han Skyer, og danner
Flygtige Dampe, som drysse med Stænk over Skovenes Toppe,
Dovende selve den fjernere Egn ved sin lydende Bragen.

Her er hans Hjem; hans Bolig er her, hvor den statlige Flodguds
Hjemstavn findes; i Grotten af Steen er hans drotlige Sæde: 575
Bølgerne lyde hans Vink, ja Nympherne selv udi Bølgen.
Didhen ile nu først Flodguderne der udi Landet,

Om, for at ønske til Held, eller ogsaa beklage, de veed ei.
Her Sperchéus med Popler, og hist den Stormer, Enipeus,
Gamle Apidanus selv, og den milde Amphrysus og Æas, 580
Ligesom ogsaa de Øvriges Hob, der (alt som det falder)
Bringe til Roe deres Bølger i Søe, naar de trættes af Løbet.

Inachus ene man finder ei der. Udi Grotten forborgen,
Øger han Bølgen ved Graad, og beklager med inderlig Sorgsind
Jö, sit mistede Barn. Om hun lever, det veed han jo ikke, 585
Eller i Døden hun gik; men, eftersom ei hun er fundet,
Mener han selv, hun er død, og formoder endogsaa det Værste.

Jupiter øined hans Datter engang, da hun gik fra sin Faders
Hjemlandsflod. „Du er Jupiter værd," er hans Ord, „og kan gjøre
„Hvilkensomhelst til en lykkelig Mand. Følg med mig til Skyggen, 590
„Hen til den dæmrende Lund" (han peged paa Lundenes Skygge)
„Medens at Solen er luende heed paa sin Midiebue.
„Frygter du muligt, saa eensom at gaae mellem Dyrenes Tilhold,
„Vel! med en skjermende Gud, er du tryg i den eensomme Tykning.
„Ei er jeg Gud af den simpleste Rang; thi Himmelens Scepter 595
„Holder min kraftige Haand, og jeg sender den glimtende Lynild.
„Flye mig dog ei —"
Men hun flygtede just. Græsgangen om Lerna,
Samt den Lyrcæiske Mark, som er dækket med Træer, forlod hun.
See! da hyller han Jorden i Skye, og bedækker med Natmulm
Alt, for at standse den flygtende Møe, som han skiller ved Uskyld. 600

Juno betragtede just med sit Øie de samtlige Lande,
Hvor hun bemærker med undrende Hu, at den luftige Taage
Danner om Midiedag et Billed af Natten, skjøndt ei hun
Mærker, den kommer fra Søe, eller stiger fra sumpige Moser.
Hurtig hun seer om sin Mand. Er han mulig paa Spil? Han er grebet 605
For udi Kjerlighedspuds, og hun kjender hans listige Trækker.

Altsaa, da ikke hun fandt ham i Skye, udbryder hun hæftigt:
„Feiler jeg ikke, da drilles jeg nu!"
Fra den overste Æther
Skyder hun ned imod Jord, og befaler, at Taagen skal svinde.
Mærked dog Zeus, at hans Kone var nær, og forvandled paastedet 610
Inachi Datter fra Menneskeform til en kostelig Qvie.
Selv som en Koe, er hun skjøn. Saturnia roser, men nødigt,
Qviens Gestalt, ja spørger endog, i hvis Eie den findes,
Hveden den kom, og af hvilken en Hjord, som vidste hun intet.

At den er stegen af Jord, flux Jupiter digter, at Juno 615
Ei skal erfare dens Slægt. Da kræver hun Qvien til Gave.
Hvad er at gjøre? Bortskjenke sin Møe, er jo sikkerlig grusomt;
Faaer hun et Nei, formoder hun Svig. Blue leder ham herhen,
Kjerlighed did; hans Blue er ifærd med at segne for Elskov;
Men naar en Qvie (saa uselig Skjenk!) han vil nægte sin Fælle 620
Baade i Slægt og i Seng, kan den synes lidt meer, end en Qvie.

Skjøndt Rivalinden foræret hun fik, dog hæver Gudinden
Ikke tillige sin Angst. Hun frygter for Zeus og hans Snuhed,
Førend hun Argus har stillet som Vagt, hiin Søn af Arestor.
Argus et Hovede bar, som med hundrede Øine var ziret; 625
Og, udi vexlende Gang et Par fik alene sin Hvile.
Selv i hvad tænkelig Stilling han stod, han betragtede Jö:
Ja, naar hun skued hans Ryg, han havde dog Jö for Øie.

Græsning om Dagen hun faaer; men synker mod Aftningen Solen, 630
Bindes om Halsen et væmmeligt Toug; da spærres hun inde.
Føde hun finder i Træernes Løv og i Urter, saa bedske.
Ei udi Sengen — paa Jord (ei stedse bedækket med Græsstraa)
Ligger den Arme; det dyndede Vand er den Drik, som hun nyder.
Selv naar hun ønsked at strække sin Arm, under ydmyge Bønner, 635
Hen imod Argus, hun manglede Arm, for at strække mod Argus;

Ja, naar hun klagede sig, var det Brøl, som fra Læberne lode,
Og ved at høre sin Røst, blev hun ræd, og ved Lyden forfærdet.

Ogsaa til Floden hun gik, hvor hun pleiede fordum at lege,
Lige ved Inachi Flod, men knap hun i Bølgen har skuet 640
Hornenes sælsomme Pryd, før hun ængstes, og flygter med Rædsel.
Ikke Najaderne veed, selv Faderen Inachus ikke,
At det er hende; dog følger hun ham og de Søstre tillige;
Træder de undrende Piger ret nær, og taaler, hun klappes.
Plukker da Oldingen Inachus Græs, for at række til Qvien, 645
Slikker hun Haanden, og trykker et Kys paa de fædrene Hænder,
Standser ei heller sin Graad, og, vilde kun Ordene glide,
Bad hun om Hjelp, og fortalte sit Navn, ja tillige sit Vandheld.

Foden nu kradser, istedetfor Ord, udi Sandet et Bogstav,
Hvilket dem giver et sørgeligt Vink om det ændrede Legem. 650
Raabe da monne den Fader: „o Vee!" Til den sukkende Qvies
Horn han klamrer sig fast; med sin Arm om Nakken, saa sneehvid,
Sukker han atter:

„O Vee! er det dig, som jeg søgte, min Datter,
„Over den samtlige Jord? da du fandtes, var Sorgen ei mindre,
„End da du svandt. Nu tier din Mund, og min Tale du mægter 655
„Ei at besvare; du drager kun Suk fra det dybeste Hjerte,
„Hvilket alene du kan, og mit Ord du svarer med Brølen.

„Bryllup og Fakler og Sang har jeg Daare beredt dig i Tanken,
„Haabed, at skue dig gift, og engang at betragte din Afkom.
„Nu vil i Hjorden du finde din Mand, og et Dyr vil du føde. 660.
„Ach! man under mig ei, at min Qval udi Døden jeg ender:
„At jeg er Gud, er min Nød; man spærred mig Veien til Graven,
„Og til evindelig Tid ville nu mine Qvaler sig strække."

Just som han taler, hun føres afsted ved den straalende Argus
Hen til en fjernere Mark; han river fra Faderen Pigen, 665
Haard, og med Vold, samt sætter sig selv paa den øverste Fjeldtind,
Hveden han, hvilende sig, til de samtlige Sider kan stirre.

IX. Mercurius og Argus.

Skue Phorônis saa dybt udi Nød, ei Gudernes Styrer
Mægtede længer. Han kalder sin Søn, som den lysende Pleias
Bar ham til Verden, og byder paastand, at han Argus skal
dræbe. 670

Hiin er ei seen, at binde ved Fod sine Vinger, og gribe
Kraftig med Haanden den dyssende Kjep, samt dække sit Hoved.
Alting er ordnet, og Jupiters Søn fra sin fædrene Borgtind
Skynder sig ned imod Jord, hvor han atter forandrer sin Klædning,
Samt sine Vinger med den, og beholder kun Staven alene. 675

Ret som en Hyrde, han driver med den sine Geeder ad Marken,
Hvilke han tog, da han kom, samt spiller paa ordnede Rørstraae.
Qvæge da monne saa liflig en Sang den Junoniske Hyrde.
„Hvo du end est, du sætte dig her ved min Side paa Stenen!"
Mæler han flux; „du finder ei let saa fortræffelig Græsgang, 680
„Uden just her, og Skyggen, du seer, er til Lise for Hyrden."

Sætter sig altsaa Mercurius ned, og fortæller en heel Deel,
Blot for at skynde paa Dagen, som gaaer; paa de samlede Rørstraae
Spiller han op, for at lokke til Søvn de bevogtende Øine.
Kjemper dog kraftigen hiin, for at tvinge den dyssende Slummer, 685
Og, om endogsaa den vinder en Seir over Øinenes Halvdeel
Vaager dog altid den øvrige Deel. Da Fløiten er nylig
Fundet, han ogsaa fortæller i Qvad, hvorledes den fandtes.

X. Syrinx.

Under Arkadiens kjølige Fjeld — saa taler nu Guden —
Saare fortrinligen var, mellem Nônacris' Nympher i Skoven, 690
En af Najaderne kjendt, som kaldtes af Søstrene Syrinx.
Af de Satyrer forfulgtes hun tidt, men narred dem altid,
Ligesom Gudernes talrige Hob i de skyggende Skove,

Samt paa det frugtbare Land. Ved sin Ungmøestand og sin Syssel,
Artemis ene hun dyrked, som Gud. Opkiltret, som denne, 695
Ofte bedraget man vented at see en Letòïs, om ikke
Buen hos Pigen var Horn, medens Buen hos hiin var af puurt Guld.
Hør, hvor hun skuffede dog!
Engång da hun gik fra Lycêus,
Blev hun bemærket af Pan, som var dækket om Hoved af Granlov.
Siger da Guden — der restede kun, at berette hans Tale, 700
Samt, hvorlunde hun vraged hans Ord, løb bort ad en Afvei,
Indtil hun stod i den sandige Jord ved den venlige Ladon;
Og, da hun hindredes her ved de standsende Bølger i Flugten,
Bad sin Søstre i Søe, at de vilde den Arme forvandle;
Ogsaa hvorledes nu Pan, som vented, at favne sin Syrinx, 705
Knuged, istedetfor Nymphen, saa væn, kun de sumpige Sivrør.
Som han nu sukkede der, han mærked, at Luftningens Vindpust
Danned en sagtelig Klang, som var liig med en klagende Tone.
Guden, fortryllet af Tonernes Lyd og den sælsomme Samklang,
Raaber: „nu fundet jeg har, hvad der knytter for evigt mig til dig.“ 710
Klined med hæftende Vox, udi Længde forskjellige, Smaarør,
Knytted dem samtligen fast, og benævned dem efter sin Pige. —
Dette Syllenius vilde fortalt, da han mærker, at alle
Øinene ere i Roe, og at Samtlige dækkes af Søvnen.

Ender han altsaa ihast sine Qvad, og forøger hans Sløvhed, 715
Just ved at stryge sin tryllende Qvist ad de døsige Øine:
Rammer saa hurtigt den nikkende Mand med sit krummede Slagsværd,
Midt mellem Hoved og Hals; og slynger det blodige Hoved
Ned over Fjeldet, samt plætter med Stænk den ludende Fjeldkant.

Argus, du endte! Nu Lyset er slukt, som de talrige Øine 720
Gav dig, og Øinene, hundred i Tal, ere dækked' af eet Mulm.
Tages de dog af Saturnia op; som paa Halen af Paaen
Sætter dem alle; der funkle de nu, som de lyse Smaragder.

Flammed nu ret hendes Harm, og sin Vrede hun skjuled ei længer:
Stilled en Furie, rædsom og fæl, for argoliske Pigens 725
Tanker og Blik; med uskuelig Braad hendes Hjerte hun borer,
Jagende frem den flygtende Moe over Jorden saa vide.
Du var det yderste Sted, hvor hun endte sin Jammer, o Nilflod!

Dengang hun nærmed sig did, og med bøiede Knæer paa Flodens
Bredder sig lagde, og stirred mod Skye, ved at dreie sin Nakke, 730
Strækkende høit imod Skyen sit Blik, da hun havde ei Andet,
Syntes hun, baade med Suk og med Graad, og med sørgelig Brølen,
Klager at yttre for Zeus, og at bede ham, ende sin Ovide.

Trykker da Jupiter Hera i Favn, medens venligt han beder,
At hun vil ende den rædsomme Straf. „I de kommende Dage" 735
Siger han, „frygte du ei! ret aldrig en Grund til at ængstes,
„Finder hos hende du meer; sligt høre de stygiske Sumpe!"
Mildnes den Eviges Harm. Hun vorder nu atter, som forhen:
Fanger tillige sin første Gestalt. Nu Børsterne falde;
Øinene mindskes i Kreds, medens Hornene sagteligt synke. 740
Gabet er ikke saa stort; gjenkomme nu Hænder og Skuldre;
Hoven sig skiller paastand, for at bruges til Fingrene femfold.
Intet hun haver af Ovien igjen, uden Farven den hvide,
Og, medens Nymphen befinder sig vel, ved at nøies med to Been,
Hæver hun sig; dog tier hun qvær, da hun frygter, hun atter 745
Brøler som Koe, og standser hvert Ord med et ængsteligt Afbrud.

Nu er hun dyrket som Gud af Folket, som klædes i Liindragt.
Epaphus fødte hun endelig her, der menes at være
Zeus', den Mægtiges, Søn, som, forenet med Moderen, eier
Templer i Landet.

XI. Phaethon.

En Jævning af ham udi Aar og i Tanker, 750
Avlet af Helios, Phaethon var. Engång da han svarligt
Praled mod denne med Trods, og var stolt af sin lysende Fader,

Harmedes Inachi Æt. „Affindige! troer du din Moder
„Altsaa i Alt? tør du troe dig" han skreg „af en Fader, hun digter?"

Rødmende Phaethon stod; dog tvang han sin Harme, men skamfuld 755
Epaphi haanende Ord han beretted sin Moder, Clymene.
„Moder!" han siger, „det øge din Harm, at du kjender min vilde,
„Modige Sjel — men jeg taug; nu blues jeg over, at Nogen
„Voved, at sige mig Sligt, og jeg mægted ei, Spotten at svare.
„Hvis du ei digtede selv, at jeg fødtes, som Gudernes Ætling, 760
„Giv mig et Tegn paa den herlige Æt: skaf mig Plads mellem Guder!"

Altsom han taled, han Armene slog trindt Moderens Nakke,
Og ved sit eget, samt Meropis Liv, og ved Søstrenes Elskov,
Meget han bad om et Tegn, for at lære sin Fader at kjende.
Ikke saa lige jeg veed, om ved Phaethons Bønner Clymene 765
Rørtes, hvad heller af Harm over Brøden, man dadled; men begge
Arme hun hæved mod Skye, med et Blik mod den luende Solild.

„See! ved den lysende Ild, som er klar med de blinkende Straaler"
Skreg hun, „jeg sværger dig høit, ved den Glands, som hører og seer os,
„At du af Solen, du stirrer nu paa, og som mildner vor Jordkreds, 770
„Avledes. Taler jeg Løgn, han unde mig aldrig, at see sig,
„Og for mit Øie paa Jord Sligt være, som Skue, det Sidste!
„Neppe det koster dig stort, at besøge din Fader i Hjemmet;
„Borgen, fra hvilken han gaaer, er beliggende nær ved min Hjemstavn.
„Driver dig Lysten og Mod — afsted! du kan spørge ham selv ad!" 775

Phaethon luer paastedet af Fryd, ved at høre sin Moders
Trøstende Ord; mod Æther og Skye ere Tankerne vendte.
Flux Æthiopernes Land, samt Indernes, lægger han bag sig,
Under den brændende Sol, for at ile til Faderens Østhjem.

Anden Sang.

Solgudens Konningeborg var stolt ved mægtige Søiler,
Lys ved sit funklende Guld og ved Ærts, som lignede Luer:
Tækket var Bygningens øverste Tind med det glattede Filsbeen,
Og i det blinkende Sølv fremstraalede Salenes Fløidør.

Høit over Stoffet dog Arbeidet stod; thi Mulciber havde 5
Formet i disse det rolige Hav, som slynges om Kloden,
Derhos hele vor Jord, og den hvælvede Himmel foroven.
Blaalige Guder i Bølgerne boe; den tonende Triton;
Proteus, broget i Form; Ægêon, den gjeve, som knuger
Hvalernes mægtige Ryg med de hundrede kraftige Arme: 10
Doris og Døttrenes Hob. For en Deel man seer dem at svømme,
Deels at tørre det grønlige Haar, da de sidde paa Diget.
Enkelte ride paa Fisk; deres Ansigt ligner ei ganske,
Dog er der Liighed i Træk — saa bør det jo Søstre at være.

Jorden er prydet med Stæder og Mænd, med Dyr og med Lunde, 15
Nympher i Flodernes Skjød og med øvrige Guder paa Landet.
Over det Hele man Billedet seer af den straalende Himmel,
Hele Zodiacus, ligeligt deelt mod Høire og Venstre.

Som han nu stod paa den skraanende Høi, hiin Søn af Clymene,
Og udi Faderens Borg, den Betvivledes, voved at træde, 20

Vender han flux sine iilsomme Skridt mod Faderens Aasyn.
Dog i det Fjerne han staaer; thi at taale det nærmere Skue,
Mægter han ei.

Solkonningen sad i sin purpurne Kjortel,
Høit paa sin Throne, som funklede stolt af de lyse Smaragder.
Aar, samt Maaned og Dag tilhøire man saae, og tilvenstre, 25
Secler og Tidens Gudinder, som stod udi ligelig Frastand.
Prydet med Blomster i Krands man skued det venlige Foraar;
Sommeren stod uden Dragt, med en Krone paa Hoved af Kornax;
Heller ei Høsten var fjern, end fugtig af trampede Druer,
Og, med de strittende graalige Haar, den iisnende Vinter. 30

Flux fra sin Midieplads, med sit Øie, der skuer paa Alting,
Solen paa Ynglingen seer, som er ræd ved det sælsomme Skue.
„Hvad har bevirket din Gang? hvad søger du her paa min Hofborg?"
Siger han; „Phaethon — Søn! som din Fader vil aldrig fornægte?"

Mæler den Yngling: „O straalende Lys for den mægtige Jordkreds! 35
„Phoebus — o Fader! ifald jeg faaer Lov til at kalde dig dette,
„Og med en udtænkt Løgn min Moder ei skjuler sin Brøde,
„Fader! da giv mig et Tegn, for at kjendes ved dette, som din Slægts
„Ætling og Skud, for at redde min Sjel fra det skuffende Tvivlsmaal."

Dette han taled; men Faderen tog fra sit Hoved de lyse 40
Straaler, og lagde dem ned, samt kaldte ham nærmere til sig.
Derpaa han siger, og favner ham ømt: „At benægtes, som min Søn,
„Est du for god; din Moder har nævnt, af hvis Blod du er rundet:
„Ja — for at ende din Tvivl — forlang, hvad du ønsker; og snarligt
„Fanger du Gaven af mig. Den Flod, som jeg aldrig har skuet, 45
„Skjøndt den af Guder benyttes til Eed, bevidne mit Udsagn!"

Neppe har Faderen endt, da Sønnen forlanger hans Solvogn,

Samt, for en Dag at regjere som Kudsk de vingede Heste.
Angrer nu saare den Fader sin Eed. Heel ofte sit lyse
Hoved han ryster, og mæler tilsidst: 50

„En Daarskab er mit Ord
„Vordet ved dit; nu ønsker jeg blot, at det stod i min Evne,
„Løftet at ændre; jeg nægter ei, Søn! ikkun dette jeg afslog.
„Dog har jeg Ret, til at raade derfra. Hvad du ønsker, er farligt:
„Gaven, du søger, er stor; ret ikke for saadanne Kræfter,
„Phaethon! passer den sig, ei heller for Ynglingens Alder. 55

„Du er et Menneske født; hvad du ønsker, er ene for Guder.
„Ja, som en Daare, du kræver endog, hvad der ikke blev tilladt
„Guderne selv. Lad den enkelte Gud af sin Vælde sig rose,
„Ikke dog eier han Kraft, til at staae paa den luende Axel.
„Denne besidder kun jeg. Hiin Drot i det store Olympen, 60
„Som med sin rædsomme Haand nedsvinger den skræmmende Lynild,
„Styrede neppe min Vogn, og hvo er vel Jupiters Mester?

„Steil er den forreste Vei, ad hvilken de styrkede Heste
„Neppe kan slæbe sig op; den er høi paa den midterste Himmel,
„Hveden ved Skuet paa Jord og paa Hav, selv jeg monne gyse, 65
„Medens en ængstelig Frygt i mit Hjerte bevæger sig ofte.
„Enden af Veien er steil, og forlanger paalidelig Styring.
„Selve Gudinden, som tager mig op i sin Bølge forneden,
„Thetys, er vant til at yttre sin Skræk, at jeg muligen styrter.

„Tænk dig endvidere, Søn! at en idelig Hvirvel omvælter 70
„Himlen, og dreier i hurtige Sving selv Stjernen i Skyen.
„Lige jeg gaaer dog imod, og Kraften, som tvinger de Andre,
„Knuger ei mig; jeg kjører med Trods mod den rullende Kugle.
„Sæt, at du Vognen erholdt — hvad vilde du gjøre? Kan du vel
„Gaae mod den hvirvlende Pol? Fra den hurtige Axel du nedgledst. 75

„Herlige Lunde maaskee, samt prægtige Byer og Huse,
„Ahner du der i dit Sind, og Capeller med kostbare Gaver.

„Nei! gjennem List maa du trænge dig frem, gjennem Former af Udyr.
„Hvis du vil styre din Gang, samt ikke besnæres ved Afvei,
„Kjøre du skalst gjennem Hornene frem paa den trodsige Tyr, samt 80
„Løvens det rædsomme Gab og tillige Thessalerens Bue,
„Mod Scorpionen, som krummer saa vidt sine rædsomme Tænger,
„Samt gjennem Krebsen, der bøier sin Kloe til de modsatte Kanter.

„Firbeensdyrene selv, som er krye ved de mægtige Luer,
„Hvilke de har udi Brystet, og spye gjennem Munden og Næsen, 85
„Aver du ikke saa let; knap taale de mig, naar de gløde
„Ret udi Sindet af Mod, og de stritte med Nakken mod Tøilen.
„Derfor du vogte dig, Søn! at du ikke forlanger en Gave,
„Hvilken dig bringer din Død. Mens du kan, du forbedre dit Ønske!

„See! du forlanger paalideligt Tegn, at du sikkert kan troe dig, 90
„Avlet af mig og mit Blod? du erlanger ved Frygten jo Tegnet,
„Og ved en faderlig Angst jeg beviser mig Fader. Betragt mit
„Øie — formaaed du blot dine Blik i mit Hjerte at kaste,
„For i dets dybeste Grund at see, hvad en Fader kan lide!

„Kast dog engang dine Blik overalt i den herlige Verden, 95
„Og af de talrige Goder i Skye, udi Søe og paa Landet,
„Kræve du Noget, og flux, hvad du beder mig om, du erlanger.
„Ene for dette jeg beder mig frie, som er Straf udi Grunden,
„Ingen Belønning — ja, Phaethon! Straf, som en Gave, du kræver.
„Daare! hvi klynger du dig om min Hals, under smigrende Favntag? 100
„Ikke du tvivle! du faaer (ved den bølgende Styx har jeg svoret)
„Alt, hvad du ønske dig kan; dog klogere være dit Ønske!"

Yttret han havde sit Raad; men Ynglingen strider mod Raadet,
Holder Beslutningen fast, samt flammer af Lyst til at kjøre.

Faderen tøver, saalænge han kan; men fører omsider 105
Ynglingen hen til den ønskede Vogn, en Skjenk af Vulcanus.
Gylden var Axelen; Stangen af Guld; den øverste Hjulrand
Ogsaa af Guld; men dannet af Sølv var Egernes Række.
Hen over Aaget var sat udi Rad Chrysolither og Stene,
Som, udi Solen, der speiled sig der, gjengave dens Lysglands. 110

Medens den modige Phaethon seer med Forundring paa Værket,
Aabner Aurora, saa munter og flink, i det rødmende Østen
Brat sin purpurne Dør, og Salene fyldte med Roser.
Ile nu Stjernerne bort, hvis Hærtrop Lucifer slutter,
Og fra den himmelske Post han gaaer, som den Sidste, med Vagten. 115

Phoebus, som øiner den rødmende Glands over Jorden og Verden,
Saasom af Maanen de yderste Horn udi Luften forsvinde,
Giver nu Tidens Gudinder et Vink, at bespænde ham Vognen.
Hurtigt Gudinderne gjøre hans Bud. Ildfnysende Heste,
Mættede godt med Ambrosias Saft, fra den mægtige Krybbe 120
Føre de frem, og belægge dem flux med det raslende Mundtøi.

Guden berører nu selv med den hellige Salve sin Ætling,
Hvilken mod Luernes Ild har Kraft til at hærde hans Aasyn;
Lægger ham Straaler omkring paa hans Haar, og, medens han angstfuld
Drager et inderligt Suk, som varsler om Kummer, han siger: 125

„Vilde blot dette mit Bud, som din Fader dig giver, du lyde,
„Pidsken du spare, min Søn! langt hellere bruge du Tømmen!
„Villigen ile de frem; det er Tingen, at ave de Vilde.
„Ei gjennem Buerne fem, som er' jævned', du vælge din Kjørsel;
„Men, hvor der skjæres paaskraa, i en rigelig Bøining, en Tvervei, 130
„Mellem de Tvende af Zoner du gaae! du fjerne dig varsomt
„Baade fra Polen mod Syd, og fra Nord, hvor Stormen har Hjemstavn.
„Der er din Vei, og et tydeligt Tegn vil du see i mit Hjulspor.

„Dog, for at Himmel og Jord kan beredes en ligelig Varme,
„Ikke du sænke din Vogn, men hæv den ei heller i Æthren. 135
„Gaaer du for høit, udi Himmelens Hjem vil du Husene brænde,
„Jorden, ifald du er lav; mellem Begge din Kjørsel er sikkrest.
„Hjulet ei dreie tilhøire dig bort mod den bugtede Slange;
„Ikke tilvenstre for stærkt, at du kommer for lavt imod Altret.
„Hold mellem Begge din Vei! For det Øvrige styre nu Lykken! 140
„Gid hun vil hjelpe, og sørge lidt meer, end du selv, for dit Bedste.

„Medens vi tale, den fugtige Nat, i de vestlige Strande,
„Staaer ved sit Maal; nu mangle vi Ret, at betænke os længer.
„Fremad vi maa; thi Mulmet er spredt ved den lysende Eos.

„Grib da nu Tømmen i Haand, eller (hvis din Beslutning kan ændres) 145
„Søn! da benytte du Faderens Raad, men ikke hans Vognkarm,
„Medens du kan, og du stander endnu paa det fæstnede Grundlag,
„Uden at trykke den Vogn, som du heel uklogeligt ønsked.
„Skjænk mig, at bringe til Jord det Lys, som du sikker kan skue."

Ach! men han skynder sig op paa sin Vogn, hvor han tynger saa lidet; 150
Stander nu oven, og tager med Lyst udi Hænder de givne Tøiler, og sender til Faderen Tak, som hører den nødig.

Solens bevingede Spænd, Pyroëis, Eous og Æthon,
Phlegon tillige, den Fjerde i Tal, med flammende Vrinsken
Fylde nu Luften, og stampe med Hov mod de standsende Bomme. 155
Tethys, som tænker sig ei, hvad der truer den elskede Slægtning,
Skyder til Bommen, og skaffer dem Plads over Jorden saa vide.

Hurtigt ad Veien nu ile de frem. Gjennem Luften de flytte
Foden, som kløver den mødende Skye; paa lettende Vinger
Fare de Vinden fra Østen forbi, skjøndt de stege tilsammen. 160

Ach! men han veier saa lidt! Solkonningens Heste formærke
Knap deres Kudsk, og den vanlige Vægt nedtynger ei Aaget.
Ligesom Skibene vaklende gaae, uden passelig Baglast,
Samt uden Sikkerhed slingre paa Søe, da de ere for lette,
Saaledes giver hans Vogn, som tynger ei længere, Luftspring, 165
Hopper franeden tilveirs, og ligner aldeles en tom Vogn.

Fiirspændsdyrene mærke det snart. De styrte sig fremad;
Ile fra Sporet, og løbe ei meer i den Orden, de pleie.
Selv er han bange: nu sandser han ei, hvor han styrer sin Tømme;
Kjender ei Veien; og kjendte han den, han aved dem neppe. 170

Dengang glødede først under Straalerne Himmelens Bjørne,
Og i det nægtede Hav de prøved forgjæves at dyppes.
Slangen, som havde sin Plads ret nær ved den iisfulde Nordpol,
Nylig saa treven af Kuld, hvem Ingen just synderlig frygted,
Varmes, og fanger ved denne sin Ild en utæmmelig Bidskhed. 175
Ja der berettes endog, at du i Forvirring, Bootes!
Styrted afsted, omendskjøndt du var seen, og din Vogn var til Hinder.

Phaethon skued (usalige Svend!) fra den øverste Æther
Ned over Jorden, som ligger alt dybt, og som dybere synker.
Kinden er bleg; af en pludselig Frygt han vakler i Knæet, 180
Og ved det mægtige Lys oprinder et Mulm for hans Øie.
Aldrig, han ønsker, at have berørt det fædrene Vognspænd;
Angrer det Lys, som han fik om sin Slægt, og at Bønnen blev opfyldt.
Gjerne han kaldtes nu Mêropis Søn; men han farer, som Snækken,
Tumlet afsted med en Nordstorms Kraft; naar dens Styrer har sluppet 185
Tøilen, han tabte, og bygger kun Haab paa sin Bøn og paa Himlen.

Hvad er at gjøre? Bag Ryggen er lagt af hans Bane saa Meget,

Mere for Øinene staaer: i sin Tanke beregner han Begge,
Medens han stundom — men Skjæbnen jo vil, at han kommer der aldrig —
Kaster sit Øie mod Vest, og vender sig stundom mod Østen. 190
Hvad der bør gjøres, det sandser han ei; han slipper ei Tømmen,
Holder den heller ei fast, og hvad Hestene hedde, han veed ei.
Ogsaa Phantomerne, splitted' omkring paa den brogede Himmel,
Seer han med ængsteligt Hu, og de rædsomme Former af Udyr.

Der er et Sted, hvor i Bøininger to Skorpionen sin Krumkloe 195
Bugter, og medens den krummer sin Tang og sin Hale til Siden,
Strækker den hele sin Krop gjennem tvende Figurer paa Himlen.
Medens nu Ynglingen seer, hvor den drypper og damper af sort Gift,
Og med sin krummede Braad er bereed til at true med Vunder,
Vorder han ør, og af iisnende Frygt sine Tømmer han slipper. 200

Efterat Tømmerne sank, og berørte det øverste Rygbeen,
Fare de frem uden Meed; da de standses af Ingen, de ile
Ind i den fremmede Egn gjennem Luften, og, drevne af Huskud,
Styrte de bort uden Plan; mod Ætherens fæstnede Stjerner
Løbe de vildt; ad den veiløse Stie henslæbe de Vognen. 205
Snart mod det Høie de gaae; snart hen over Bakker og Skrinter
Fare de voldsomme ned, udi Strøg, som er nærmere Jorden.

Luna bemærker, og undres derved, at dybt under hendes
Broderens Gangere gaae, og at Skyerne dampe saa hede.
Ilden nu fænger i Jord. Just der, hvor den hæver sig høiest, 210
Krymper den ind, under Mangel paa Saft, samt spaltes og revner.
Straaet, som visner, er blegt; med sit Løvværk flammer nu Træet,
Og den fortørrede Sæd frembyder et Stof til at brænde.

Sligt er kun lidet; den mægtige Bye gaaer tabt med sin Ringmuur,
Saasom i Luen Nationerne selv, med de talrige Stammer, 215
Vorde forvandled' til Støv. Med Skovene flammer nu Fjeldet.

Taurus, som Athos, er stukken i Brand, samt Tmolus og Oeta,
Ida, som fordum paa Kilder var riig, men nu er fortørret,
Helicons Jomfruebjerg, samt Fremtidens orphiske Hæmus.
Ætna forstørrer sit Baal paa en Viis, som er frygtelig øget; 220
Ogsaa Parnassus med Tvillingetind, samt Eryx og Cynthus,
Ligesom Mimas, og Rhôdope's Top, hvor Lavinerne smelte,
Orgiebjerget Cithæron, Mycâle, samt Dindymesfeldet.
Kulden beskytter ei Scytherne selv; thi Caucasus brænder,
Dertil Olympus, som hæver sig høit over Pindus og Ossa, 225
Selv Apenninerne, dækked' af Skye, og de luftige Alper.

Phaethon skuer nu selv, hvorlunde fra samtlige Kanter
Jorden er stukken i Brand, og taaler ei Luernes Vælde.
Luften, han drager, er heed, som vælded den op fra en Ildovn,
Og han bemærker nu selv, at hans Karm begynder at gløde. 230
Asken franeden og Emmernes Damp, som stiger omkring ham,
Taaler han ei; udi glødende Røg overalt er han indsvøbt.
Skjult i en beegsort Damp, hvor han er, eller drager, han veed ei;
Vildt han rives afsted, som en Bold for de flyvende Heste.

Saasom nu Blodet sig hævede op i det øverste Hudlag, 235
Fik Æthiopernes Folk, som man troer, deres Farve, som Blaamænd:
Sandtør Libyen blev, da Vædskerne svandt udi Luen.
Nympherne stode med udbredt Haar, og begræd' deres Kilder,
Samt deres tørrede Bække. Boeotien savner sit Dirce,
Argos Amymone's Væld, og Ephyra den Kilde Pirêne. 240

Heller ei Floderne selv, som løb' i de fjerneste Egne,
Sikkres; thi Dampe man seer over Tânais, midt i dens Strømløb,
Samt over gamle Peneius, og Teuthransfloden Caïcus,
Ismenus, hurtig i Gang, Erymânthus, Floden i Phocis,
Xanthus, som atter geraader i Brand, og den gule Lycormas, 245
Ogsaa Mæander, som driver sit Spil med et bugtende Flodløb,
Samt Mygdoniens Melas, og Tænarusfloden Eurôtas.

Euphratus brænder, hiin Babylonsflod; nu flammer Orontes,
Thermodon, rap i sin Gang, samt Ganges og Phasis og Ister.
Nu er Alpheius i Brand; nu flammer Sperchéiske Bredden, 250
Ja udi Luerne smeltes det Guld, som flød udi Tagus.
Svanen, som nylig saa festligen sang paa mæoniske Bredden,
Gløder nu midt i Caysterens Vand, skjøndt Fuglen er flodkjær.

Nilen sig skynder med Skræk til de yderste Kanter af Jorden,
Skjuler sit Hoved (det skjules endnu) og, bedækked' med Strand-
sand, 255
Ligge dens Mundinger syv, som Dybninger syv, uden Flodvand.
Lignende Skjebne gjør Heberen tør og den thraciske Strymon,
Samt, i Hesperiens Egne, med Rhòdanus, Padus og Rhenus,
Ja (skjøndt den øverste Magt mellem Floder den lovedes) Thybris.

See! nu spræker vor Jord; gjennem Sprækken mod Tartarus
farer 260
Lyset, som skræmmer de Dødningers Drot, med sin Kone ved Siden.
Havene knibe sig ind; hvor nylig var Bølge, sig strække
Markerne frem under Sand, medens Fjeldet, som Voverne dækked,
Hæver sig op og forøger i Tal de cycladiske Hobe.

Fiskene søge tilbunds; ei længer de bugtede Marsviin 265
Vove sig op til den vanlige Luft over Bølgernes Flade.
Sælernes mægtige Kroppe, som ligge paa Ryggen af Havet,
Seile nu livløse hen; ja Rygtet beretter, at Nereus,
Doris og Døttrenes Hob, krøb' iskjul i de lunknede Grotter.

Tregang voved Neptun at løfte sin Arm over Bølgen, 270
Harmfuld i Sind; selv trediegang han døied ei Heden.
Jorden, den hulde Gudinde, omringet, som altid, af Havet,
Midt udi Bølger og Søe samt Kilder, der sank udi Heden,
Hvilke nu søgte hos Moderen Ly i det dunklere Indre,
Løftede, tør i sin Hals, sit altbefrugtende Aasyn, 275
Holdt imod Solen for Øiet sin Haand, og, imedens hun ryster

Alt med et frygteligt Brag, hun sænked sig noget, og valgte
Pladsen lidt dybere ned, samt mælede dette med tør Røst:

„Haver jeg syndet — er dette din Lyst — hvi tøver da Lynet,
„Drot mellem Guder? naar segne jeg skal, ved at kjæmpe mod Luer, 280
„Lad mig da segne ved din! Lad mig trøste mit Tab ved dets Ophav!
„See! kun med Nød kan jeg aabne mit Svælg, for at tolke min Klage"
(Stemmen var qvalt udi Røg) „du betragte mit Haar, som er svedet!
„See paa min Læbe, og see paa min Mund, hvilke Bunker af Aske!
„Giver du saadan en Tak, eller slig en Belønning, fordi jeg 285
„Yngler saa villigen Alt? fordi jeg lider med Taalmod
„Vunder af Hakker og Ploug, som pines i Aaret, det lange;
„Giver til Faarene Løv, til Menneskeslægten paa Jorden
„Korn og nærende Kost, til Eder den offrede Virak?

„Sæt nu, at jeg har min Skjebne fortjent; hvad har da din Broder, 290
„Eller hans Bølge forskyldt? hvi synke de Vover, som gaves
„Hannem ved Lod, udi Dybene ned, fra den fjernede Æther?
„Røres du ei i dit Sind, ved at tænke paa mig og din Broder,
„Ynk idetmindste din himmelske Borg! Kast Øiet mod Polen,
„Og du vil see den i Damp; har Luerne fænget i Begge, 295
„Vil Eders pragtfulde Sale forgaae. Alt vakler jo Atlas,
„Og kun med Nød han paa Skuldrene bær' den glødende Axel.
„Ganger nu Havet fortabt, samt Jorden, og Himmelens Slotsborg,
„Fødes det vildsomme Chaos paanye. Frels altsaa fra Luen,
„Hvad der endnu er tilrest, og sørg for det Samtliges Velfærd!" 300

Dette hun mælede blot; hun mægted ei meer, at fordrage
Dampen, og tale, hun evnede ei. Nu drog hun sit Aasyn
Ned i sig selv, og i Grotternes Skjul, som er' lige ved Orcus.

Kalder da Himmelens Drot sine Guder til Vidne, samt Phoebus,

Som har forlehnet ham Vogn, at hjelper han ei, vil det Hele 305
Styrte med frygteligt Fald. Flux stiger han op til en Høitind,
Hveden han pleier at trække sin Skye over Jorden saa vide,
Hveden han kaster de svingede Lyn, og bevæger sin Torden.
Ach! men han eier ei meer nogen Skye, som han evner at drage
Op over Jorden, ei heller en Regn, til at sænke fra Himlen. 310

Tordenen lod, og det svingede Lyn fra sit Øre tilhøire
Sendte mod Kudsken han frem; i et Nu fra hans Vogn og hans Livskraft
Skiller han ham, og betæmmer hans Ild med en Ild, som er værre.
Gangerne bleve nu skye; ved et Spring, som de gjorde tilside,
Aaget af Halsen de skjod, og forlode den Tomme, de sprængte. 315
Linerne ligge nu hist; her ligger den Axel, som reves
Løs fra sin Stang, medens Hjulet er hist med de knækkede Eger:
Kort overalt ere splittede Spor af den knusede Solvogn.

Medens de gulige Haar udi Luerne svides, da ruller
Phaethon hovedkulds ned; gjennem Luften en mærkelig Strækning 320
Farer han frem, og er Stjernerne liig paa den lysende Himmel,
Hvilke, om ikke de faldt, dog synes for Øiet at falde.
Hannem Eridani mægtige Flod udi fjernede Egne
Favner, men langt fra hans Hjem, og beskyller hans blussende Aasyn.

Gravlagt vorder hans Liig, som damper af Lynenes Takker, 325
Og paa en Steen over Graven er sat af Hesperiens Nympher:
„Phaethon jordedes her, som besteeg den fædrene Vognkarm:
„Styre den, evned han ei; men dristigt var Stykket, som glipped."

XII. Heliaderne.

Ynkelig stædt i en knugende Sorg, sit bedækkede Hoved
Skjuler hans Fader, og (hvis det er sandt) da siges, at Solen 330
Viste sig ei i en Dag: men Luen fra Alt, hvad der brændte,
Skaffede Lys; Ødelæggelsen selv var til Nytte for Noget.

Clymene yttrede Alt, hvad i sligt uberegneligt Uheld
Yttre man kunde; tilsidst, nedsjunken i Kummer og Vanvid,
Drev hun i Verden omkring, i en Dragt, som var søndret om Barmen. 335
Ivrigt hun søger hans Been, og tillige den Myrdedes Lemmer,
Finder dem ogsaa tilsidst udi Jord, ved den fremmede Flodbred.
See! da synker hun ned, og hans Navn, der læses paa Stenen,
Væder hun saare med Graad, samt trykker det op til sit Hjerte.

Ogsaa en Sjenk udi Døden han faaer, som gavner ham ikke, 340
Af Heliadernes Taarer og Graad. De slaae sig for Brystet,
Og (men han hører dem ei) under sørgende Klager de kalde
Phaethon op, baade Nætter og Dag, samt hænge ved Graven.
Firegang fyldte nu Luna sin Kreds, ved at knytte dens Spidser,
Dog paa den vanlige Viis (ved Øvelsen blev det en Vane) 345
Sorgfuldt de slog deres Bryst.
Mellem dem Phaethûsa, den Ældste,
Medens hun vilde just lægge sig ned, for de Øvrige klaged,
At hun i Foden var stiv. Den væne Lampêtie hurtigt
Iled at komme til Hjelp, men stod udi Jorden som rodfast.
Tredie Søster, som vilde med Sorg udi Lokkerne fare, 350
Splitter kun Løv. Een føler sit Been udi Bullen at standses:
Atter en Anden beklager sin Arm, der forlænges til Grene.

Undrende skue de sligt. Da trækker sig Barken om Livet,
Ja efterhaanden om Bug og om Bryst, trindt Skulder og Hænder,
Medens det eneste Frie, deres Læber, paa Moderen kalde. 355
Moderen mægter saa lidt! Kun at løbe fra hiin og til denne,
Altsom hun rives afsted, og at kysse dem, medens hun kan det.

Dog hun søger med Kraft, at befrie deres Legem fra Bullen,
Rykkende haardt i den finere Green. Da monne der glide
Draaber til Jorden af Menneskeblod, som ud af en Vunde. 360
„Skaan os, o Moder saa kjer!" gjenlyder fra den, som er saaret;

„Spar mig, jeg beder — det er jo mig selv, som du river i Træet.
„Alt er forbi!" Som hun talede sligt, blev hun dækket af Barken.

Taarerne strømme dog ned; imedens de dryppe fra Grenen,
Stivned' i Solen, de vorde til Rav, som den lysende Flodstrøm 365
Griber, og bærer som kostelig Pynt til Latiums Qvinder.

XIII. Cycnus.

Cycnus var Vidne, hiin Sthêneli Søn, til den rædsomme Scene,
Hvilken, forenet med dig fra den mødrene Side ved Slægtbaand,
Phaethon! var udi Aand langt mere beslægtet. Sit Rige
(Over Liguriens Folk og dets mægtige Stæder han hersked) 370
Flux han forlod, og den grønnende Strand ved Eridanusfloden,
Medens, hvor Søstrene stod, han Lundene fyldte med Klage.

See! da svækkes den mandige Røst; mellem Haaret sig lægger
Graalige Duun; den forlængede Hals over Brystet sig strækker,
Og ved en Hinde, som Baand, samknyttes de rødmende Fingre. 375
Siderne dækkes af Fier; paa hans Læbe sig danner et rundt Næb.
Nysskabt er han som Fugl; dog ikke paa Jupiters Himmel
Stoler han meer; han mindes den Ild, som han sendte saa grusomt.
Moser han søger og rummeligt Kjær; da han lider ei Luen,
Vælger han det, som er modsat, Vand; thi han lever i Bølgen. 380

Phaethons Fader sig hyller i Sorg, og ændser ei mere
Selve sin vanlige lysende Dragt; han er mørk, som naar Solen
Dunkler sin Skive; han hader sig selv, Dagslyset og Luften.
Harme tillige forøger hans Sorg; baade vred og bedrøvet,
Nægter han Verden sin Hjelp. 385
„Det var nok" udi Harme han raaber,
„At jeg berøvedes Roe, ret lige fra Skabningens Ophav;
„Nu er jeg kjed af mit Slid, der kjender ei Løn eller Ende.
„Lad nu en Anden bestige min Vogn, som er Kilde til Lyset!

„Findes der Ingen, og Guderne selv maa bekjende, de kan ei,
„Lad ham da kjøre den selv! saalænge han holder min Tomme, 390
„Maa han dog lægge de Lyn, som skiller en Fader ved Sønner.
„Da vil han lære ved eget Forsøg med de flammende Heste,
„At, om man styrer dem slet, fortjener dog Saadant ei Døden."

Solguden mælede sligt; da stimler forenet omkring ham
Gudernes samtlige Hob. „Dæk ikke Naturen med Natmulm!" 395
Sige de Alle med bedende Røst. Selv Jupiter ønsker
Lynet forglemt, og benytter, som Drot, baade Trudsler og Bønner.
Samler da Phoebus paanye sine Heste, der tumle sig løbske,
Galne ved Skræk; han aver dem haardt med sin Kjep og sin Svøbe,
Aver dem haardt; thi han mindes sin Søn, som han tabte ved
Disse. 400

XIV. Callisto.

Vandrede nu den almægtige Gud gjennem Himmelens store
Bygning, og prøvede grant, om ikke ved Luernes Vælde
Noget var rokket og løst. Da han seer, at det Hele har ikke
Lidt nogen Meen, og at Alting er stærkt, betragter han Jorden,
Samt, hvad de Mennesker leed.
Til Arcadien vender han særligst 405
Mildt sine Tanker; i Flod og i Væld, som standsed af Rædsel,
Vækker han Modet paanye; han Træerne pynter og Marken
Atter med Løv og med Græs, ja Skoven, som svedes, faaer nyt Grønt.

Mens han nu hyppigen kommer og gaaer, af en Pige han fængsles
Her i Arcadiens Land, og i Benene tændes en Lue. 410
Ulden at karte med langsomme Strøg — sligt ændsed hun ikke,
Eller ved Kunst at forskjønne sit Haar. Var Naalen i Kjolen,
Hæfted en Sløife saa hvid hendes Lokker, som sjelden hun ordned,
Havde hun enten et Spyd udi Haand, eller ogsaa sin Bue,
Tjente Diana hun flux. Over Mænalus vandred ei Nogen, 415
Kjer for Diana, som hun — dog Yndlinge holde sig sjelden!

Solen var alt i sin Gang gjennem Skyerne langt over halvveis,
Da hun betræder en Lund, hvor aldrig en Øxe har skovet.
Her af sin Skulder hun Koggeret tog; sin krummede Bue,
Spændte hun af, for at lægge sig ned paa den græsrige Jordbund, 420
Medens hun bragte sit Hoved til Roe paa det malede Kogger.

Træt, uden Vogter, hun hviler nu der. Da Jupiter seer det,
Siger han: „Dette Spilop kan Juno dog aldrig erfare;
Og om hun mærkede det, lidt Skjend er vel ikke saa farligt!"

Hurtig forvandler han sig, udi Form og i Dragt, til Diana; 425
Raaber saa: „Pige! kom hid! du fulgte mig, seer jeg, paa Jagten,
Nævn mig det Fjeld, hvor du jagede nys!" Fra det Grønne sig reiste
Pigen, og sagde: „Jeg hilser dig her, min Gudinde! som stander
Høit i mit Hjerte — ja selv over Zeus!" Ved at høre det, leer han;
Saasom hun sætter ham over ham selv. Flux kysser han Pigen 430
Vildt, og paa slig en ubændig Maneer, som er fremmed for Piger.

Just som hun vilde benævne den Skov, udi hvilken hun jaged,
Trykker han Pigen i Favn, og forraader sig selv og sin Brøde.
Alt hvad en Qvinde formaaer, hun bruger paastand til sit Forsvar,
(Havde du seet det, Saturnia! selv, var du sikkerlig mildnet!): 435
Dristig hun strider imod — dog naar kan en Pige vel staae sig,
Var det endogsaa en Helt, imod Zeus? Han stiger med Seiren
Op udi Skyen, men Pigen har Nag til de Skove, som veed det.
Hurtig hun ilede bort. Der mangled kun lidt, at hun glemte
Baade sit Kogger med Pilene i, og sin hængende Bue. 440.

See! udi Midten af Pigernes Chor fremtræder Dictynna,
Høit over Mænali Top. Ret glad ved den blodige Jagttour,
Kalder hun Pigen ved Navn, som hun seer; men den Kaldte vil flygte,
Saasom hun frygter paany, at der stikker en Zeus i Diana.
Dog da hun mærker, at Nymphernes Chor om Gudinden sig klynger, 445
Fatter hun let, at der bruges ei List, og forener sig med dem.

Ach! men det falder saa tungt, udi Miner at skjule sin Brøde!
Neppe hun vover at løfte sit Blik, og hun klynger sig ikke
Tæt til Gudinden, som før, eller trænger sig forrest i Hoben.
Nu er hun taus; hendes Rødmen er Tegn, at hun tabte sin Ære. 450
Artemis selv er en Møe; hun vilde vel ellers bemærket
Brøden af tusinde Tegn; dog Nympherne, siger man, fandt den.

Maanen fornyede alt paa den niende Gang sine Spidser,
Just som Gudinden for Jagt, udmattet ved Broderens Ildblus,
Vender sin Gang mod den kjølige Lund, hvorigjennem en Kilde 455
Bryder med rislende Lyd, samt triller de skyllede Smaasteen.
Stedet hun yder sin Roes; ved at stikke sin Fod udi Vandet,
Finder hun dette tilpas. „Her er trygt for Enhver, som kan lure"
Siger hun; „kom! lad os væde vor Krop i de skyllende Bølger."

Rødme da maae den arcadiske Møe. Flux blotte sig Hine: 460
Ach! men hun finder det tungt; da hun krymper sig, bruge de Magten.
Klæderne falde til Jord — hun er blottet, og Feilen er synlig.
Tordned' til Jorden de staae. Da hun dækker sin Brøde med Haanden,
Raaber Diana i Harm: „Gak bort, du Vanhellige! plet ei
Kildernes hellige Vand!" og hun jog hende bort fra sit Følge. 465

Længe bemærkedes Sligt af den mægtige Tordnendes Mage,
Skjøndt til en passelig Tid hun havde berammet sin Gjengjeld.
Nu var der ei, til at sinke den, Grund; thi Arcas, den Lille,
(Hvilket forbittrede Juno især) var født af den Faldne.

Som hun nu mærkede Sligt, og betænkte det vel i sit Hjerte, 470
Siger hun: „Eia! det manglede kun, uforskammede Hoerqvind!
„At du blev svanger; thi vitterliggjort er Fornærmelsen vorden
„Just ved dit Barn; nu stander min Zeus med sit Mærke, som Utroe.
„Dog paa din Brøde nu følge der Straf! Din Figur vil jeg ændre,
„Som, uforskammede Qvind! har behaget dig selv og min Mage." 475

Dette hun taled, og trak hende flux udi Haarene forfra
Næsegruus ned imod Jord. Da strækked hun Armene bønligt;
Ach! men hun bliver saa rue med brunlige Totter paa Armen.
Hænderne rundes, og give sig ud til den bøiede Krumkloe,
Hvilken alene kan bruges til Gang; ja Munden, som fordum 480
Zeus fandt elskelig sød, den vider sig stygt udi Breden.

For at hun ikke skal røre ved Ord, eller virksomme Bønner,
Mister hun Mælet endog; kun en vreed og truende Stemme,
Svanger med Rædsel og Skræk, fra den hvæsende Strube sig trænger.
Ene Bevidstheden tabte hun ei, da hun blev til en Hunbjørn, 485
Og under ideligt Suk hun lægger sin Ovide for Dagen.
Løftende høit den spolerede Haand mod Himlen og Stjerner,
Jupiters Mangel paa Tak, som hun ikke kan nævne, hun føler.

Naar hun nu ængstedes ret, ved at hvile saa eensom i Skoven,
Vanked hun tidt ved sit forrige Hjem, ad Marken, hun eied. 490
Ach! hvor hun ofte ved Hundenes Glam over Fjeldene joges,
Naar ved de Jagendes Skrig Jægerinden blev skræmmet og undløb!
Glemmende tidt, hvad hun var, hun skjulede sig for et Udyr;
Ja for en Bjørn paa Fjeldet hun skjalv, skjøndt hun selv var
en Hunbjørn;
Frygtede tidt for en Ulv, endskjøndt hendes Fader var blandt dem. 495

Arcas, som aldrig sin Moder har seet, men er Skud af Lycâon,
Nærmer sig just, og det femtende Aar er han nærved at fylde.
Medens han leder om Dyr, samt vælger en passelig Skovegn,
Og med de flettede Garn Erymânthi Lunde besætter,
Træffer han Moderen der.
Hun standser ved Synet af Arcas, 500
Og, som det lader, hun kjender ham strax. Hiin træder tilbage,
Stædt i en heel ubegribelig Skræk, da hun holder bestandig
Øinene' fæsted paa ham; og, just som hun nærmed sig til ham,
Saare han vil hendes Bryst, ved Hjelp af et dræbende Piilskud.
Almagtsguden dog hæmmede Sligt, og endte paa eengang 505

Dem og den rædsomme Synd; han løfted dem op i et Vindkast;
Satte, som Stjerner, dem høit udi Skye, ei langt fra hinanden.

Flammed nu Juno, da Skjøgen hun saae mellem Stjerner at funkle;
Og udi Bølgernes Dyb hun drog til den aldrende Tethys,
Samt til Océanus, gammel og graa, hvis Ærværdighed rørte 510
Mangen en Gud.

Med Undren de see hendes Komme. Da siger Juno: „Jeg tænker, det tykkes Jer sært, at den himmelske Dronning
„Kommer fra Ætheren hid; nu herser en Anden i mit Sted.
„Troer I, jeg lyver? Naar Natten sit Mulm over Jorden har udbredt,
„Da vil I selv kunne see mine Saar, to Stjerner, som finge 515
„Nylig den Ære at straale fra Skye, hvor den yderste Cirkel
„Dreier om Axelens Ende sig rundt i det korteste Omløb.

„Er der vel nu nogen Grund, hvi Ingen vil Juno fornærme?
„Hvo vilde frygte min Harm, naar jeg gavner dem, just ved at vredes?
„Seer I, hvad Juno formaaer? Isandhed jeg mægter ret meget! 520
„Menneskeformen jeg hende betog, da blev hun — Gudinde.
„Saaledes straffer jeg Niddingedaad! See, det er min Vælde!

„Vel! lad ham atter fornye hendes Form, og fjerne fra hende
„Skabning af Dyr (hvad nys han har gjort ved Jö i Argos):
„Da vil han snarligen vise mig bort, for at ægte den Elskte, 525
„Som vil erlange min Plads, og Lycâon vi see da i Himlen.

„Tethys! du fostrede mig — kan det røre dig nu, at jeg haanes,
„Da maa du fjerne hiin Stjernefigur fra den blaalige Bølge;
„Og, om endogsaa i Himlen hun kom, som Belønning for Utugt,
„Hold hende borte fra Søe; dit Vand er for reent for en Skjøge.“ 530

XV. Coronis.

Guderne nikkede Ja; i en magelig Vogn, som et broget
Paaepar drog i den bølgende Luft, gik Saturnia hjemad.

Nylig fik Paaen de farvede Fjer fra den myrdede Argus,
Ligesom du, o snaksomme Ravn! som var nyligen sneehviid,
Pludseligt omskabt blevst til en Fugl med de sorteste Fjedre. 535

Selv var hun fordum en Fugl; var hvid over Vingen og sølvblank,
Fast uden Plet eller Meen, udi Alt som den væneste Due,
Veeg udi livelig Røst ei Gjæssene selve, som frelste
Rom i den kommende Tid, eller Svanen, som elsker sin Bølge.
Tungen bevirkede al hendes Nød. Dens snaksomme Tunge 540
Virked, at hun, som var nyligen hvid, fik en Lød, som var modsat.

Aldrig Hæmonia's Rige har seet nogen vænere Ungmøe,
End, i Larissa, Coronis. Apollo! du elskede Pigen,
Medens hun endnu var kydsk, idetmindste ei greben i Utugt.
Pythiske Fuglen bemærkede først hendes Synd; og den iler, 545
Ret som en Klager, ubøielig haard, for at melde sin Herre
Brøden, som hidtil var skjult.

Da monne den snaksomme Krage
Paa sine hurtige Vinger den naae, for at fritte den nøie.
Som hun nu Grunden til Reisen har hørt, udbryder hun: „Farlig
„Er da din Røst; læg nøie paa Sind, hvad min Tunge dig varsler. 550
„See hvad jeg er — hvad fordum jeg var! og hvad var min Brøde?
„Troskab alene forvoldte min Nød.

I de Dage, som svunde,
„Blev Erechthonius (han, som var født uden Moder) af Pallas
„Gjemt i en Kiste, som flettedes tæt af den attiske Vidje,
„Hvilken hun Pigerne gav, den dobbelte Cècropis Døttre, 555
„Tre udi Tallet, og bød, ret aldrig at skue dens Løndom.

„Skjult i det tætteste Løv, fra en Elm jeg lurede nøie,
„Hvad de besluttede nu. De Tvende, Pandròsos og Herse,
„Troligt beskjerme den Skat, som de fik. Aglauros alene
„Kalder dem feige, og splitter med Haand, hvad der binder om Kisten. 560
„See! udi denne man finder et Barn, med en Slange ved Siden.

„Dette jeg mælder Gudinden paastand; desværre! blev Lønnen
„Svarligen slet; Athene mig jog fra sin skjermende Nærhed,
„Ja under Uglen hun satte mig dybt. Mit Exempel kan lære
„Samtlige Fugle, at vogte sig vel for at synde med Tungen. 565
„Ikke frivillig maaskee, samt uden at Saadant jeg bad om,
„Valgte hun mig? Nei spørge du kan, om dig lyster, Athene;
„Skjøndt hun er vred, vil hun ei kunne nægte mig Sligt i sin Harme.

„Avlet jeg blev i det phocisk e Land af den stolte Coroneus,
„Og, som et Konningebarn (det er vitterligt, hvad jeg beretter) 570
„Søgte mig mangen en Beiler, saa riig: du foragte mig ikke!
„Ene min Ynde beredte mit Fald. Engang, da jeg langsomt
„Gik, som jeg pleied, i Sandet omkring, paa den yderste Havkant,
„Skuet og elsket jeg blev af Neptun. Dog mærked han snarligt,
„At, ved at bede, han spildte sin Tid med unyttige Tilbud; 575
„Derfor han fjendtligen prøver paa Vold.
Fra den stenige Strandkant
„Flygter jeg flux; men trætter mig snart, og forgjæves, i Sandet.
„Guder og Mennesker bad jeg om Hjelp; dog rørte min Stemme
„Ingen af Menneskeæt; kun Pigen blev rørt over Pigen.
„Ene hun skjænked mig Hjelp.

Mod Himmelen strakte jeg Armen; 580
„See! da begyndte de luftige Fjer over Armen at sortne.
„Kaste jeg vilde min Dragt over Skuldren, men Dragten var ene
„Fjeder og Duun, som hæfted sig fast udi Huden ved Rødder.
„Ogsaa jeg prøved af Sorg, at slaae mine blottede Bryster,
„Ach! men ei længer jeg elede Haand eller blottede Bryster. 585

„Løbe jeg vilde; dog ikke, som før, udi Sandet jeg traadte,
„Saasom jeg løftedes høit over Jord; flux, hævet i Luften,
„Stiger jeg op, og, uskyldig af Sjel, jeg følger Minerva.
„Dog — hvad gavner min Dyd? Nyetimene blev ved en rædsom

„Brøde forvandlet til Fugl, og hun er jo kommen i mit Sted. 590
„Hændelsen selv er tilfulde bekjendt for det samtlige Lesbos.
„Hørtes den aldrig af dig? Nyctimene pletted sin Faders
„Leie med Synd; nu er hun en Fugl; dog føler hun Brøden,
„Og da hun frygter, ved Dagen at sees, i Mulmet hun skjuler
„Sig og sin Synd; fra den fugtige Skye hun forjages af Alle." 595

Svared da Ravnen paa saadanne Ord: „Jeg ønsker, dit Varsel
Monne med Skjendsel belønne dig selv; jeg foragter din Spaadom."
Heller ei giver hun Vandringen op, men beretter sin Herre,
At hun Coronis har seet hos Thessaliens Yngling at ligge.

Lauren af Elskeren gleed, ved at høre den Elskedes Brøde; 600
Baade det yndige Blik, hans Plecter, og Farven tillige
Vege fra Guden. Da Sjelen er heed af en luende Smerte,
Griber, som altid, han Buen i Haand; ved at krumme dens Spidser,
Spænder han den udi Harm, og i Brystet, som hviled saa ofte
Op mod hans eget, han jager en Piil, som hun ikke kan undgaae. 605

Rammet hun giver et Suk; dog trækker hun Pilen af Saaret,
Og ved det rødmende Blod hun pletter de sneehvide Lemmer,
Sigende ømt: „Vel har jeg fortjent, at du straffer mig, Phoebus!
„Føde dog burde jeg først; nu fælder du to i den Ene!"
Dette hun mæled, og endte sit Liv i den sprudlende Blodstrøm; 610
Legemet laae uden Liv, og en dødelig Kulde betog det.

Elskeren angrer, desværre for seent! den Straf, som han æsked,
Ærgrer sig over sin Harm, samt over at Brøden han hørte.
Fuglen nu rammer hans Had, som tvang ham til Feilen at høre,
Og har bevirket hans Qval. Sin Haand, og sin Streng, og sin Bue 615
Hader han nu, og, foruden sin Haand, de hidsige Pile.

Over den Myrdede ruger han ømt, og prøver for silde
Skjebnen at trodse ved Kunst; men virker som Læge forgjæves.

Alt hvad han prøver, det hjelper dog ei; da han seer hendes Gravbaal
Stande beredt, og den livløse Møe, som i Luen skal brændes, 620
Giver Apollo et Suk (de himmelske Guder kan aldrig
Væde med Graad deres Kind), som han drog fra sit dybeste Hjerte.
Sukket saa sørgeligt lød, som naar, udi Moderens Paasyn,
Øxen, der svinges af Præsten med Kraft fra hans Øre tilhøire,
Farer mod Hjernen med knusende Slag paa det diende Ungnød. 625

Just, som han drysset med sørgende Sind paa den Døde sin Virak,
Favnede Liget endnu, og gjorde, skjøndt nødig, hvad Skik er,
Ønskede Guden dog ei, at Sæden tilligemed hende
Skal udi Asken forgaae. Af Moderens Liv og af Luen
River han Barnet, og bærer det hen til den dobbelte Chiron, 630
Fjerner saa Ravnen, som ventede Løn for sin sande Beretning,
Bort fra den øvrige Slægt af de hvidligtfjedrede Fugle.

XVI. Ocyrrhoë.

Chiron, som halvt er et Dyr, udi Sindet er fro, ved at fostre
Barnet af Guden; thi Æren er stor, som er knyttet til Byrden.

See! hun kommer, og Skuldren er skjult med de lysende Lokker, 635
Oldingens Datter, som fordum var født af Nymphen Chariclo
Just paa en Rand af en rivende Strøm, hvorudover hun kaldtes
Ocyrrhoë. Hun nøiedes ei med at kjende sin Faders
Kunstige Sysler, men varsled endog om de kommende Tider.

Som hendes Hjerte nu luede høit af Begeistring og Spaalyst, 640
Ildnet af Guddommens Kraft, som hun eier forborgent i Sjelen,
Raaber hun ivrigt, da Barnet hun seer: „Du voxe, min Lille,
„Verden og Jorden til Held! ret ofte vil Menneskets Redning
„Skyldes alene til dig; du ene faaer Lov til at skjenke
„Livet, som tabtes, igjen. Dog Gudernes Harme vil eengang 645
„Egges, og hindres du vil ved din Fårfaders Lyn fra en nye Synd.

„Da vil istedetfor Gud et Liig du vorde; men atter
„Vorder dit Legem en Gud; din Skjebne fornyer sig togang.

„Elskede Fader! tillige vil du, om endogsaa du ikke
„Fødtes som dødelig Mand, men skabtes for evige Secler, 650
„Eengang i Tiden dog ønske din Død, naar du pines af Giften,
„Som i dit saarede Legem du fikst af den rædsomme Slange.
„Dog ville Guderne unde dig det, at du Døden erlanger,
„Skjøndt du er evig; og Parcerne selv ville klippe din Livstraad."

Endnu der mangled i Spaadommen lidt; da stiger fra Hjertet 655
Vældige Sukke — da rinde paa Kind frembrydende Taarer.
„Ach! nu begynder min Skjebne jo alt; jeg hindres, at yttre"
Siger hun, „mere; man nægter mig Brug, som jeg mærker, af Stemmen.
„Ei var min Evne saa stor af Værdie, at den skulde mig skaffe
„Gudernes Harme; jeg ønskede før, at jeg manglede Spaakraft. 660

„Selv som et Menneske, vorder min Form efterhaanden forandret;
„Græsset jeg æder med Lyst; til at styrte mig hen over Marken,
„Føler jeg Trang; den beslægtede Form af en Hoppe jeg fanger.
„Dog — hvi vorder jeg heelt, da min Fader kun halvt er en Ganger?"

Medens hun mælede Sligt, kun lidet man fatted det Sidste 665
Af den Bedrøvedes Ord; de lød kun vildt og forvirret.
Snarligen toned de hverken som Ord, ei heller som Vrinsken,
Liig et Forsøg til at vrinske som Hest; dog efter et Tidsløb
Gav hun et virkeligt Vrinsk, og bevægede Armen mod Græsset.
Fingrene voxe til eet; hendes Negle forenede vorde, 670
Ved et forbindende Horn, til en Hov; snart voxer i Omfang
Deels hendes Læber, og deels hendes Hals. Nu bliver til Hale
Kaaben saa viid; det bølgende Haar, som har lagt sig paa Halsen,
Ruller tilhøire, som Manke, sig ned; hun ændres i Aasyn,
Samt udi Røst; i Forvandlingen selv har hun fundet sit Tilnavn. 675

XVII. Battus.

Græde nu maatte Philyra's Søn; forgjæves han nedbad,
Phoebus! din Hjelp; du mægted jo ei, trods Jupiters Lovbud,
Kraftigt at virke; og, evned du end, at bevæge hans Vilje,
Var du jo fjern, da du havde dit Hjem i Messene og Elis.

Dette just traf, da som Hyrde du gikst i den landlige Skindbragt, 680
Blot med en Oliestav, som i Skoven du skjar, i din Høire,
Samt med en Fløite af ulige Straae, syvfoldig, i Venstre.
Medens du sysler med Kjerlighed blot, og din Fløite dig morer,
Har man fortalt, at din Hjord, som berøvedes Hyrden, er vandret
Ind paa en Pyliers Mark.
Sligt mærkede Sønnen af Maja; 685
Lister den bort ved sin vanlige Kunst, og i Skoven den skjuler.
Ingen bemærked den listige Streg, undtagen en Olding,
Nokfom i Egnen og Flækkerne kjendt, under Navnet af Battus.
Der paa den græsrige Eng og i Skoven han vogter, som Røgter,
Nêleï kostbare Qvæg og hans herlige Drivter af Hopper. 690

Denne han trak (thi han frygtede ham) med sin Haand til en Side.
„Fremmede! hvo du end est — hvis Nogen om Oxnene spørger"
Mæler han, „siig, at du skued dem ei. For at ikke din Bistand
„Mangler sin Løn, jeg skjenker dig her den sneehvide Qvie",
Hvilken han virkelig fik. Den Fremmede tog den, og mæled: 695
„Gaae kun i Roe! hiin Steen skulde før dine Trækker berette",
Pegende just paa en Steen. Mercurius gaaer for et Syns Skyld;
Kommer dog atter igjen, udi Form og i Stemme forandret.

„Siig mig, o Hyrde!" saa lyde hans Ord, „om du skued paa Marken
„Nys nogle Køer? vil du nævne min Tyv, og tillige mig hjelpe, 700
„Skalst du erlange til Løn i Forening en Tyr og en Qvie."

Oldingen hører med Fryd om den dobbelte Løn, og han hvidsker:
„Hist under Fjeldet maae Kœrne staae": og de stod' under Fjeldet.

Smile da maatte Mercur. „Du forraader jo mig til mig selv, Skurk!"
Siger han; „Mig til mig selv!" I en Hast han forvandler den Utroe 705
Til en ubøielig Flindt. End bærer den Navnet af index,
Da ved den skyldfrie Steen end hænger det forrige Vanrye.

XVIII. Aglauros og Herse.

Hævet sig havde Caducifer alt paa de jævnede Vinger,
Og, paa sin Flugt over Attica's Land, fraoven han skued
Palladis elskede Bye, og den hægede Lund ved Lyceum. 710
Dette var just paa den hellige Dag, da de statlige Piger
Bare til Palladis festlige Borg, paa de bøiede Nakker,
Alle de hellige Kar i de skjøntomkrandsede Kurve.

Guden i Luften betragter dem der, da de vende tilbage;
Holder ei længer sit Skud, men dreier sig rundt i en Omkreds, 715
Ret som en Glente, den graadige Fugl, naar den øiner paa Altret
Kjødet, men frygter for Præsternes Hob, som stimler omkring det,
Dreier sig rundt, og, nænnende ei, at forlade det ganske,
Flagrer begjerlig om Byttet i Kreds paa de baskende Vinger.
Saaledes dreier sig Hermes travlt over Atticas Borge, 720
Medens i Luften han svinges paany i den vanlige Rundkreds.

Ligesom Lucifer straaler i Glands over samtlige Stjerner,
Ligesom Phoebe, saa gylden og skjøn, over Lucifer straaler,
Saaledes hævede sig, udi Pigernes samtlige Skarer,
Herse, den skjønneste Pryd for Toget og Pigernes Rækker. 725
Studser ved Skjønheden Jupiters Søn. Som han svæver i Æthren,
Flammer han hurtig af Kjærlighed op, Balearisk Slyngen
Liig, naar den kaster sit Blye, som flyver og gløder i Farten.
Saaledes fandt han i Skyen den Ild, som han hidtil ei havde.

Derfor han dreier sin Vei, for at ile fra Himlen til Jorden; 730
Dog han forvandler sig ei, da han kjender tilfulde sin Skjønhed.
Skjøndt den er lokkende nok, forhøier han den ved sin Omhu;
Glatter tillige sit Haar, samt passer, at Kappen kan falde
Ligeligt ned, for at mærke man kan baade Guldet og Bordten.
Kjeppen, den trinde, der bringer os Søvn, og forjager den atter, 735
Holder han vakkert, og Saalen er blank paa de statlige Fødder.

Tvende Gemakker man fandt i den inderste Bygning, som Filsbeen
Pynted og kosteligt Horn. Pandrôsos eied det høire,
Medens Aglauros tilvenstre man fandt; i det midterste Herse.
Pigen tilvenstre bemærkede først, at Mercurius ankom, 740
Ja hun formastede sig, at spørge ham selv, hvad han kaldtes,
Samt, hvi han nærmede sig. Da svared Pleione's og Atlas'
Ætling:

„Du skuer i mig den Gud, som i Skyerne bringer
„Bud fra min Fader; og Jupiter selv er den Fader, jeg eier.
„Hvorfor jeg kommer, ei dølge jeg vil. Mod din Søster alene 745
„Være du troe, og mit vordende Barn en omhyggelig Slægtning.
„Herse bevirker min Gang; lad mig see, at du hjelper min Elskov!"

Stirre da monne den Pige paa ham med et Øie, som dengang
Dristigt hun speided de hellige Ting hos den væne Minerva.
Selv hun tinger sig nu, for sin Hjelp i saa vigtig en Gjenstand, 750
Dynger af Guld, og forlanger paastand, at han Huset forlader.

Kaster nu Krigens Gudinde sit Blik udi Harme til hende,
Og fra den dybeste Sjel opstige saa voldsomme Sukke,
At de bevægede selv hendes Bryst og Ægiden tillige,
Hvilken bedækked den kraftige Barm. Hun mindes, at Pigen 755
Havde vanhelligen rørt ved det Hellige, samt, imod Pagten,
Skuet Vulcani betroede Søn, som var født uden Moder;
Seer, at hun vorder nu Søsteren kjer, samt yndet af Guden,
Ogsaa betydelig riig, naar Guldet hun kræver, hun vinder.

Strax til Misundelsens Borg, som var sort og plettet af Edder, 760
Iler hun bort. I den inderste Krog af en Hule var Slottet,
Skjult udi Mulm, ei varmet af Sol, eller luftet af Vinden.
Hulen var skummel og mørk, samt fuld af den døsige Kulde,
Tæt omgivet af Mulm, uden Ild bestandig og Lysning.

Efterat Kampenes rædsomme Møe sig nærmede herhid, 765
Standser ved Huset hun flux (Gudinder tør ikke betræde
Lasternes Hjem); og Porten hun slaaer med en Kant af sin Landse.
Zittrende fare nu Portene op. Der seer hun den fæle
Avind, som gnaver paa Øglernes Kjød, hendes giftige Næring,
Og fra den Seete hun vender sit Blik. Nu hæver sig Qvinden 770
Døsig fra Leiet paa Jord; forlader den Øgle, hvis Hælvte
Nylig hun aad, og træder nu frem i den søvnigste Skridtgang.

Altsom Gudinden hun seer, der er skjøn ved sin Form og sin Rustning,
Stønner hun dybt; af Minen man seer, at hun sukker af Hjerte.
Kinden er Gustenheds Hjem; hendes Legeme tørt og forhungret; 775
Skulende er hendes Blik; hendes Tænder af Rust ere gule;
Brystet af Galden er grønt, og Tungen bedækket med Giftsliim.

Aldrig hun smiler, undtagen hun seer, at Andre maa lide.
Heller ei nyder hun Søvn; men ængstes af vækkende Sorger,
Saasom hun nødigen seer, at Mennesket Lykken har med sig; 780
Sygner ved Synet, og plager sig selv, medens Andre hun plager,
Kort — hun straffer sig selv.

Omendskjøndt hun leed hende ikke,
Siger Tritonia dog, skjøndt kort og med Tilsomhed, dette:

„Tre ere Cecrops' Børn — med din Gift du plette den Ene —
„Sligt er fornodent — Aglauros det er.“ Hun mæler ei mere; 785
Stinger sit Spyd udi Jord, og skyder den kraftigen fra sig.

Skottende følger Misundelsens Blik den flygtende Gudmøe,
Medens hun giver et sagteligt Suk. At det lykkes Minerva,
Gjør hende svarligen ondt; dog griber hun Kjeppen, som ganske
Skjules af Torn overalt, og, hyllet i dæmrende Skyer, 790
Knuger hun frygteligt ned, hvor hun gaaer, den blomstrende Kornmark,
Svider det frodige Græs, og beskadiger Alt, hvad som høit er,
Saasom hun puster sin Aande saa fuul over Stæder og Huse,
Samt over enkelte Folk.
Nu seer hun Tritonia's Slotsborg,
Blomstrende skjønt ved den festlige Fred, ved Rigdom og Aandskraft, 795
Og, da hun intet begrædeligt seer, maa hun inderligt græde.
Cecrops' Datter besøger hun flux i det eenlige Kammer;
Gjør, hvad man ønsker, og strækker sin Haand, som er farvet med Rustgift,
Mod hendes Bryst, som fyldes paastand med piggede Tjørne;
Puster i Pigen fordærvelig Sot, der trænger i Marven, 800
Sort, som Beget, og spreder sin Gift udi Midten af Lungen.

For at nu ei hendes Sot skal mangle den passende Gjenstand,
Stiller hun Søsteren for hendes Blik, hendes Kjerlighedslykke,
Samt hendes Elsker, den mægtige Gud, i det deiligste Billed.
Ogsaa forstørrer hun Alt; hvorudover hiin Datter af Cecrops 805
Tirres umærket, og gnaves af Nid. Om Natten hun sukker,
Sukker tillige ved Dag; den Arme fortæres af Soten
Lidt efter lidt, ret lige som Jis under vexlende Solskin.
Naar hun betragter med Sorg, at Alt er lykkedes Herse,
Svinder hun hen, liig Tjørn, eller Græs, som lægges paa Gløder, 810
Hvor, uden Luer og Brand, det sagtelig ulmer og damper.

Ofte hun ønsker at døe, for at slippe for Synet af Saadant,
Eller at mælde Forbrydelsen selv til den straffende Fader.
Endelig sætter hun sig paa Tærskelen ned, for at fjerne
Guden alvorligen bort.

Mercurius smigrer og beder; 815
Bruger tillige de mildeste Ord; men hun svarer: „Forlad os!
„Ikke, forinden jeg gjenner dig bort, vil jeg flytte mig heden."
Svarer den snelle cyllenske Gud: „Lad det blive ved Ordet!"
Aabner med Staven ihast den kunstige Dør. Da hun prøver,
Atter at staae, ville Delene ei, som vi bøie ved Sidning, 820
Røre sig mere, som før, men synke ved knugende Tunghed.

Nu vil hun rette sig ud, og prøver, at stille sig opreist:
Men hendes Knæe udi Ledet er stivt; gjennem Lemmerne kryber
Jisnende Kuld; selv Aaren er bleeg, da den mistede Blodet.
Ligesom Kræft, en ulægelig Sot, overalt gjennem Kroppen 825
Pleier at liste sig frem, fra en sygelig Deel til den friske,
Saaledes sneeg sig en iisnende Kuld gjennem Legemet sagte,
Hveden al Livsens Vei, endogsaa at aande, blev hæmmet.
Tale forsøgte hun ei; og, vilde hun ogsaa forsøgt det,
Havde dog Stemmen ei Plads, da Stenen er alt udi Halsen, 830
Munden forhærdet og stiv, hun selv et Billed paa Dødsøvn.
Dog blev Stenen ei hvid, hendes Tanker plættede Flindten.

XIX. Europa.

Saadan en Straf for ugudeligt Ord og ugudelig Handling
Kræved Mercurius her. Fra Landet, som Pallas har opnævnt,
Iler han atter, og stiger mod Skye paa de viftede Vinger. 835
Hemmeligt vinker ham Zeus, som, uden om Elskov at tale,
Siger: „Min elskede Søn, paalideligt Bud om min Vilje!
„Brug dig ihast, og iil imod Jord i din vanlige Lynfart.
„Hen imod Venstre du finder et Land, som skuer din Moder;
„(Folket i Landet har givet det Navn af Sidoniens Rige) 840
„Did maa du gaae! Der finder du fjernt over Klippen i Græsset
„Konningens Drivter af Qvæg, som ihast du maa gjenne mod Stranden."

Ordet var talt; det gjennede Qvæg over Fjeldene drysser
Mod den befalede Strand, hvor Kongens, den Mægtiges, Datter
Pleied i lystelig Sværm med Tyrus' Piger at lege. 845

Høihed og Elskov forliges ei let, og knyttes kun sjelden
Ganske til eet. Thi lægger han ned det ærværdige Scepter,
Skjøndt han er Gudernes Fader og Drot, som væbner sin Høire
Med sine spidsede Lyn, og ryster vor Jord ved at nikke.
Hurtig han skjules i Form af en Tyr, som i Klynger af Qvier 850
Brøler, og træder, forunderlig smuk, paa det saftige Græsstraae.

Selv er han hvid, som en Snee, udi hvilken ei Foden har trykket
Plettende Spor, som smeltedes ei af den regnfulde Sydvind.
Musklerne staae paa hans Hals, Doglabberne hænge paa Boven;
Hornene ere kun smaae, dog skulde man troe, at en Kunstner 855
Havde dem gjort: deres Klarhed er blank, som de lyse Juvelers.
Rædsel ei laae i hans Blik, samt Trudsel ei heller i Panden;
Aasynet tyder paa Fred.
Agènors Datter beundrer
Baade dens deilige Form og tillige dens fredsomme Adfærd.
Blot udi Førstningen ræd ved at røre den, skjøndt den er venlig, 860
Gaaer hun dog hen til dens sneehvide Mund, for at give den Blomster.
Bliver da Elskeren froe; i Haab om de kommende Glæder,
Kysser han hende paa Haand, da det Andet maa gjemmes til siden.
Derfor han leger paa Grønningen flink, under lystige Krumspring,
Og i det gulige Sand han lægger de sneehvide Lemmer. 865

Altsom hun frygter ei meer, da rækker han Brystet, som Pigen
Klapper med Haanden, ja byder sit Horn, som hun pynter med friske
Blomster og Krandse. Nu fatter hun Mod, den drotlige Ungmøe,
Selv at bestige dens Ryg; men ahner ei, hvor hun har sat sig.

Listigen flytter nu Zeus sin Fod fra det tørrede Strandsand, 870
Styrende lidt efter lidt sine Trin mod de forreste Bølger.
Deden alt længere frem, og tilsidst udi Dybet af Havet
Bærer han Byttet. Den ranede Møe mod den fjernede Strandbred
Stirrer, og griber med Høire dens Horn; med den anden hun holder
Ryggen paa Dyret; den bølgende Dragt udi Vindene flagrer. 875

Tredie Sang.

XX. Cadmus i Theben.

Jupiter skilte sig alt ved det skuffende Billed af Tyren,
Stod udi egen Gestalt, og befandt sig i Egnen om Dicte,
Da hendes Fader, som ahner ei sligt, gav Cadmus i Ærind,
Pigen at søge paastand, ja (from, og ubillig tillige)
Sætter Landflygtighed selv som en Straf, om han finder ei Pigen. 5

Hvor er vel den, som kommer paa Spor efter Jupiters Arglist?
Vildsom i Verden han vandrer omkring. Af Frygt for sin Fader,
Agenoriden sit Hjemland flyer; han besøger med Andagt
Phoebi Orakel, og spørger, hvad Land ham undes til Ophold.
Phoebus ham svarer:
„Du møder en Tyr paa de eensomme Marker, 10
„Hvilken ei gik udi Aag, eller sleed i det krummede Plougjern.
„Gak, under denne, som Leder, din Vei! Har den lagt sig i Græsset,
„Bygge du der dig en Bye, og Boeotien kalde du Egnen!"

Cadmus har neppe begivet sig ned fra Castalias Grotte,
Førend en Koe, uden Vogter, han seer, som bevæger sig langsomt, 15
Samt over Nakken ei bærer et Tegn, at den stædtes i Trældom.
Altsaa han følger, og mærker dens Gang i de trykkede Fodspor,
Medens han taust gjør en Bon til Apollo, som leder hans Vandring.

Koen, som vandrede alt over Pänope's Mark og Cephissus,
Standser med eet. Da løfter den høit paa sin vældige Pande 20
Hornet, som hæver sig stolt, medens Luften den fylder med Brølen.
Kaster saa Øiet omkring paa de Andre, som følge hans Fodspor;
Lægger sig ned, og bereder sig Plads i de spirende Græsstraae.

Cadmus erlægger sin Tak; de fremmede Marker han kysser,
Og, skjøndt han kjender dem ei, han hilser dog Ager og Fjelde. 25

Nu vil han offre til Zeus; sine Folk han byder at ile,
Samt fra den rindende Strøm til et Offer at hente sig Flodvand.
Nær var en Oldtidsskov, end aldrig af Øxerne krænket,
Midt udi hvilken, bedækket med Løv og med Grønsel, en Grotte
Danned en Hvælving, ei synderlig stor, ved Stenenes Samlag, 30
Riig paa det yppigste Vand.
Her skjuledes dybt udi Grotten
Slangen, som, prydet med Kam og med Guld, var en Yndling af Ares.
Øinene funkle med Ild; Gift svulmer i hele dens Legem,
Tungerne spille som tre; firdobbelt er Tændernes Række.

Efterat Hine, der kom fra de tyriske Lande, med Foden 35
Traadte blandt Træerne frem, og Krukken, der sank udi Bølgen,
Pladskende toned, da monne paastand den blaalige Øgle
Stinge fra Grotten sit Hovede frem med en frygtelig Hvislen.
Krukkerne glede af Hænderne ud; fra Legemet bortsvandt
Blodet, og Bæven sig trængte med eet i de dirrende Lemmer. 40

Slynger nu denne sin skjellede Kreds udi slibrige Bugter,
Og, ved at løfte sig op, med et Spring i en frygtelig Bue,
Hæver den høit, i den flydende Luft, fast meer, end sin Halvdeel,
Skuende ned paa den samtlige Lund; den ligner hiin Slange,
Naar den er seet under eet, som skiller de dobbelte Bjørne. 45

Brat de phoeniciske Mænd (hvad enten de grebe til Vaaben,
Eller til Flugt, eller Frygten forbød dem at gribe til Begge)

Tog den, og myrded en Deel ved sit Bid eller kraftige Knuder;
Andre den fælder alene ved Pust af sin giftige Aande.

Solen forkortede Skyggerne alt, da den stod i sin Midpunct. 50
Undrer sig derfor den tyriske Helt, hvad der sinker hans Fæller.
Hurtig han iler i Mændenes Spor. Hans Bedækning er Skindet,
Som fra en Løve han tog; hans Vaaben en Landse med blank Od,
Derhos et Spyd, og et Mod, som er meer, end de samtlige Vaaben.

Som nu i Lunden han gaaer, og skuer de Myrdedes Kroppe, 55
Samt deres Fjende, som seirende staaer med sit mægtige Legem,
Slikkende end deres rædsomme Saar med sin blodige Tunge,
Raaber han: „hævne jeg skal Eders Død, grundærlige Svende!
„Eller i Døden geleide Jer selv."
Han løfter en Fjeldsteen,
Hvilken, ubændig og stor, han sender med vældige Kræfter. 60
Sikkert den bratteste Muur med de luftige Taarne var rokket,
Ene ved Stødet af den; men Slangen forblev uden Vunde.
Skjermet den var, som med Pantser, af Skjæl, og tillige med Huden,
Hærdet og sort; de forsvarlige Hug skjød den fra sig med Skindet.
Dog imod Spydet den seirede ei med en lignende Haardhed, 65
Hvilket i Midten sig hæftede dybt i dens bugtede Rygrad,
Bored sig ned i dens Bug, og trængte sig frem med sin Spidse.

Ligesom vild ved sin Qval, den vrister sit Hoved mod Ryggen,
Stirrer paa Saaret, og sætter sin Tand i det hæftede Spydskaft,
Og, da den ganske har rokket det løs til forskjellige Sider, 70
Rives det endelig ud; men i Benene hænger dog Odden.
Efterat Saaret, den nyligen fik, til den vanlige Vrede
Knyttedes, seer man dens Hals under strittende Aarer at svulme,
Og fra det pestfulde Gab fremtrænger den hvidlige Skumstrøm.
Jorden, som skrabes af Skjæl, gjenlyder; og Aanden, der bølger 75
Ud af dens stygiske Mund, er sort, og forpester kun Luften.

Snart i en Kreds den bevæger sig rundt med umaadelig Slyngning,

Snart er den stegen tilveirs, og er rank, som den ligeste Planke.
Nu med et frygteligt Skud, liig en Aa, som er stegen i Pladskregn,
Farer den frem med sit Bryst, og vælter de mødende Skove. 80

Viger da lidet den tyriske Helt; med Skindet af Løven
Byder han Styrtningen Trods; medens Landsen, han holder foran sig,
Sinker det graadige Gab. Den raser, og giver forgjæves
Spæret unyttige Saar; thi den brækker paa Kanterne Tanden.

Blodet formærker man nu af dens Hals, som er giftig, at strømme, 85
Og med de enkelte Dryp at stænke de grønnende Græsstraa.
Saaret dog ikke var stort, da den trak sig tilbage fra Stødet,
Skupped tilbage den rammede Hals, og forhindred ved Flugten
Spydet at sætte sig fast, og forbød det, at trænge sig længer.
Agenoriden, som hæfter sit Spyd i dens Strube, dog følger 90
Øglen, og trykker det ind; da en Eeg mod den Flygtende træder,
Borer han baade dens Hals, samt Egen tillige, med eet Stød.

Træet sig boiede dybt ved den mægtige Snog, og det sukked,
Medens af Halen den nederste Deel ompidskede Stammen.

Som nu den seirende Helt den Fældedes Masse betragter, 95
Høres en Stemme med eet (hvorfra var umuligt at mærke;
Dog blev den visselig hørt): „Hvi stirrer du, Søn af Agênor!
Ned paa den myrdede Snog? Som en Slange du selv skal beskues."
Svarligen kom han i Angst; med Bevidstheden tabte han Farven,
Og ved den iisnende Frygt paa hans Hoved sig hævede Haaret. 100

Skydende ned fra den himmelske Luft, staaer Heltens Beskytter,
Pallas, ham nær; i den løsnede Jord hun befaler at lægge
Tænder af Slangen, det kommende Folk til en rigelig Udsæd.
Lydig han aabner en Fure saa dyb med det trykkede Plougjern,
Spreder saa Tænder i Jord, som man bød, til de Levendes Opvæxt. 105

Vanskeligt er det at troe, men Klumperne monne sig røre,

Og over Furerne hæver sig først af Landser en Spydrad,
Dernæst Hovedets Værn, som nikker med Hjelmenes Pragtknap:
Skuldre derefter og Bryst, samt Armene tynged' af Vaaben,
Kort, der voxer en Ager af Mænd, som bedækkes af Skjolde. 110
Saaledes pleier, naar Dækket gaaer op for den festlige Scene,
Billedfigurer at hæve sig frem; først Hovedet ene,
Derpaa det Andet, men lidt efter lidt; og trækkes det jevnt op,
Seer man dem heelt; paa den nederste Rand deres Fødder de sætte.

Cadmus, som ængstes, vil gribe til Sværd mod den sælsomme Fjende. 115
See! da raaber en Enkelt af dem, som Jorden har frembragt:
„Brug ei dit Sværd! du blande dig ei udi Borgeres Tvedragt!"
Hugger saa nærstrids en af de jordopvoxede Brødre
Haardt med sit Sværd; dog segner han selv ved et Skud udi Frastand.
Kjempen, som voldte hans Død, dog lever ei længer, end denne, 120
Og, hvad han nyligen fik, maa han atter udaande, sin Livsluft.

Raser nu Skaren paa lignende Viis. De Brødre, som stege
Ganske med eet, forsvinde ved Stød, som de give hinanden.
Samtlige Ynglingers Hob, hvis Liv var stakket i Tiden,
Trykkede nu med et bankende Bryst deres blodige Møder. 125
Fem kun vare til Rest, og een mellem dem var Echion.

Denne, ved selve Tritonia's Vink, bortkastede Sværdet,
Rækked saa Brødrene Haanden til Fred, og fik den af Disse.
Saadanne Fæller til Bygningen fandt Sidoniens Vandrer,
Dengang han bygged sin Bye, som Apollo befoel ham ved Lodsvar. 130

Theben alt opbygt stod; nu kunde du, Cadmus! eragtes
Lykkelig, selv i din Flugt. En Datter af Cypris og Ares
Var jo din Viv; foi Børnene til af saa ypperlig Huustroe,
Sønner og Døttre — ja Poder af dem, tro Kjerligheds Panter,
Hvilke tillige nu voxede til.

Dog Mennesket lære, 135
At han bør vente sin Dødsdag først! benævnes lyksalig,
Egner ei Nogen, forinden hans Død og yderste Livsdag.

Midt i saa rigeligt Held den tidligste Grund til at sørge,
Cadmus! din Sønneson gav, og de sælsomme Horn paa hans Hoved,
Derhos I, Hunde! som drak, til Mættelse, Blod af Jer Herre. 140
Dog, naar du spørger derom, var det Skjebnen alene, som feiled;
Brøde du finder vist ei; Vildfarelse er dog ei Brøde.

XXI. Actæon.

Farvet med Blod af forskjellige Dyr, var et Bjerg udi Nærhed.
Dagen forkortede alt paa sit Midpunct Tingenes Skygge;
Og mellem Østen og Vest stod Solen i ligelig Frastand. 145
See! da taler med venlige Ord Boeotiens Yngling
Til sine Folk, som drive omkring i den vildsomme Tykning:

„Garnet og Spydet er vaadt, mine Venner! af Dyrenes Blodstrøm:
„Dagen har ydet tilstrækkelig Fangst. Aurora imorgen,
„Med sine Safranshjul, vel atter forlehner os Dagslys; 150
„Saa kan vi tye til vor Syssel paanye. Over Midten af Jorden
„Stander nu Solen, og Markernes Muld i dens Hede maa revne.
„Standser da Jagten en Stund! de flettede Garn kan I gjemme!"
Mændene gjør, hvad han bød, og de holde med Arbeidet inde.

Nær var en skovrig Dal med spidse Cypresser og Lærke, 155
Kjer for Diana, den kiltrede Møe, Gargaphia kaldet.
Midt i dens inderste Dyb var en mørk Indhegning af Skovkrat,
Ikke just egentlig dannet ved Kunst; dog havde Naturen
Snildelig tydet paa Kunst, da hun havde ved levende Pimpsteen,
Samt udi Drypsteens glattede Lag udfoldet en Bue. 160
Her imod høire der risler en Bæk med de klareste Bølger,

Aaben og bred, omvoxet af Græs paa de samtlige Kanter.
Naar hun af Jagten var træt, da pleiede Skovenes Dronning
Her paa sin Jomfrukrop at hælde de rindende Vandstænk.

Som hun nu traadte derind, sin Piil og den slappede Bue, 165
Samt sit Kogger, hun rækker en Møe, som er klædt udi Krigsdragt:
Atter en Anden tog Kaaben paa Arm, som Gudinden tog af sig,
Medens at Skoene løsnes af To. Meer kløgtig, end disse,
Crôcale, født i Boeotiens Land, opbandt i en Knude
Haaret, som bølger omkring hendes Hals, og glemte sit eget. 170
Bringer saa Nêphele Vand, samt Hyale, Rhanis og Psecas,
Derhos Phiale med, som i mægtige Krukker de hente.

Mens Titaninden nu bader sig der, som hun pleier, i Bølgen,
Træder, da Jagten tildeels er forbi, hiin Ætling af Cadmus,
Altsom han driver med vildsomme Trin i den fremmede Skovegn, 175
Ind udi Lunden; et høiere Vink ledsaged ham didhen.

Som han nu traadte derind, udi Grotten, som drypped fra Kilden,
Knuged de Nympher, saa nøgne de var', da de skued et Mandfolk,
Brystet med Haanden, og løfted paastand et saa frygteligt Angstskrig,
At overalt udi Skoven det lød. Diana de skjerme 180
Med deres Legem i klyngende Hob; men Gudinden er synlig
Mellem dem Alle, og hæver sig høit udi Skaren til Halsen.

Samme Slags Farve, som Skyerne har, naar den lodrette Solild
Falder deri, det samme Slags Skjer, som den rødmende Morgens,
Nu over Artemis' Kinder man seer, da hun staaer uden Klæder. 185
Skjøndt hun besidder et rigeligt Skjerm i Venindernes Klynge,
Dukked hun dog imod Siden paaskraa, og dreied sit Hoved.

Sikkerligt ønskede hun, at have sin Bue tilrede:
Ach! men hun havde kun Vand, som hun ivrigen øser og stænker
Hen over Ynglingens Blik. Da hun øste de hævnende Vandstænk 190

Over hans Lokker, hun mælede Ord, som bebuded hans Uheld:
„At uden Klæder Diana du saae, maa du gjerne fortælle;
„Dersom du nu at fortælle formaaer!"
Uden videre Trudsler,
Sætter hun spaltede Horn af en seiglivet Hjort paa hans Isse,
Øger i Længde hans Hals, og spidser hans Øren paa Kanten. 195
Haanden hun bytter ham bort til en Fod, tillige hans Arme
Bort imod Been, og beklæder hans Krop med det spættede Dyrskind.
Ogsaa hun giver ham Angst.
Skjøndt Helt, maa Autônoe's Afkom
Flye, og forundrer sig selv i sin Fart, at han løber saa hurtig.
Men da i Vandet han seer, hvor han ofte besaae sig, Gevihret, 200
Vilde han skrige: „o Vee!" dog Røsten ei følger ham længer.
Sukke han maa; det er alle hans Ord, og en Taare sig lister
Over hans Kind, som ikke var hans. Bevidstheden blev der.
Hvad skal han gjøre? Oplede sit Hjem og sit drotlige Pragtslot?
Eller i Skoven et Lye? hist Skam, her hindrer ham Frygten. 205

Medens han vakler, hans Hunde ham saae; og Melampus i
Spidsen,
Samt Ichnobâtes, en Støver saa brav, gav gjøende Anslag:
Denne fra Creternes Land, fra Sparternes Egne Melampus.
Andre nu kaste sig frem i en Fart, som den hurtige Luftstrøm,
Pâmphagus, samt Dorcêus, Orîbasus, hver en Arcader, 210
Ogsaa Nebrôphonus, vældig og stærk, samt Theron og Lælaps;
Ptêrelos, nyttig ved Løb, og Agre, gavnlig ved Snøften;
Saa Hylæus, den flinke, som nylig blev stødt af et Vildsviin:
Nape, som Moderen fik ved en Ulv; samt Faarenes Fælle,
Poemenis; næst Harpyie, med hvilken der følge to Hvalpe: 215
Ogsaa, med indsnørt Liv, sicyoniske Støveren Ladon,
Drômâs, samt Canacê, og Sticte, med Tigris og Alce,
Leucon, hvid udi Tot, og Asbolus, modsat af Farve,
Lacon, umaadelig stærk, samt, kjek udi Løbet, Aëllo.
Thous, den snelle tilbeens, med sin cypriske Broder Lyciscas; 220

Saa, med en Pande, der ellers er sort, men i Midten har hvid Plet,
Harpalus, samt Melanêus, og Lachne med stridige Totter,
(Faderen selv var en Creter, men Moderen født udi Sparta)
Labrus og Agriodûs, med den vældige Gjøer, Hylactor,
Kort — hvem at nævne blev sikkert for langt.
Udi Lyst efter Bytte, 225
Hen over Klipper og Fjeld, over Steen, hvor der gives ei Tilgang,
Hvor der er vanskelig Vei, hvor der gives ei nogen, de fare.
Nu maa han flye paa et Sted, hvor han ofte forfulgte de Andre.
Ach, han maa flye for sit Tyende selv! hvor raabte han gjerne:
„Venner! Actæon er jeg; gjenkjender i mig Eders Herre!" 230
Villien mangler dog Ord; og Luften af Glammene runger.

Først udi Ryggen annammer han Saar af sin Hund Melanchætes,
Saa af Theridamas næst; i hans Lænd Oresitrophus hænger.
Efter de Andre de kom; men en Gjenvei, hen over Fjeldet,
Førte dem snellere hid. Medens her deres Herre de holde, 235
Kommer den øvrige Sværm, og de gnave forened' hans Legem.

Nu er der næsten til Vunder ei Plads; han stønner, og giver,
Om just ei Menneskelyd, dog et Suk, som en Hjort kan ei give.
Egnen, som er ham bekjendt, han fylder med sørgende Klager,
Lægger sig ydmygt ned paa sit Knæe; med en bedende Mine, 240
Strækker han Øinene taust, ret ligesom favnende, trindt sig.

Fællerne egge med vanlige Raab deres graadige Hunde,
Ahnende ei deres Feil. De see overalt om Actæon;
Ogsaa man skriger omkaps paa Actæon, som om han var borte.
Hovedet dreier han om ved sit Navn. De dadle hans Bortgang, 245
Dadle, han treven forsømmer et Syn, udi Byttet, man antraf.
Ach! han er nær; men ønsker sig fjern; han saae det jo gjerne,
Naar han ei følte saa dybt den kraftige Daad af hans Hunde.
See! hvor de stimle nu frem! i hans Krop deres Snuder de stinge,
Og, under falskeligt Billed af Hjort, deres Herre de flænge. 250

Heller ei for, end han endte sit Liv under talrige Vunder,
Haver Diana, den koggrede Møe, fredstillet sin Harme.

XXII. Semele.

Dog hendes Handling bedømtes ei eens. Medens Nogle formeente,
Artemis hævned for haardt, blev hun priset af Andre, som kaldte
Straffen fortjent af den nidkjære Møe; hver talte for sin Sag. 255
Juno alene udtaler sig ei udi Roes eller Dadel,
Hellere fryder hun sig ved Familiens Nød, som Agênor
Stifted, og flytter sit Had, som hun fik fra den tyriske Medviv,
Over paa dem, som i Æten har Deel.
Til den forrige Harmgrund
Kommer en nye, da hun mærker med Sorg, at Semêle be=
svangres 260
Ved hendes egen Gemal; thi løser hun Tungen i Vrede:

„Sige dog Nogen mig nu, om idelig Klage mig gavned!
„Mod hende selv vil jeg gaae; hende selv vil jeg styrte, hvis ellers
„Juno, den store, jeg kaldes med Ret; hvis i Høire mig sømmer,
„Sceptret at holde, som lyser i Pragt, saasandt jeg er Dronning, 265
„Jupiters Søster og Viv — idetmindste hans Søster. Desværre!
„Skjuler hun ikke sin Lyst, eller krænker min Seng kun en kort Stund:
„Nei! hun er svanger. Det manglede kun; og en vitterlig Brøde
„Bærer hun nu i sin svulmende Bug. Hvad der lykkes mig neppe,
„Moder at vorde ved Zeus, forlanger jo hun; hvilken Frækhed! 270
„Men jeg forpurrer det snart; jeg vil ikke Saturnia hedde,
„Om hun ei, styrtet af Zeus, skal søge de stygiske Bølger."

Op fra sin Throne hun foer; indhyllet i lysende Skyer,
Ned til Semêle og Borgen hun gaaer. Ei fjerner hun Taagen,
Før hun har taget Matronegestalt, skjult Panden med graa Haar, 275
Pløiet med Rynker sin Hud, samt baaret de krummede Lemmer,
Frem under zittrende Gang, og forandret sin Røst til en Oldings,
Kort — er bleven til Bêroë selv, som er Dronningens Amme.

Denne begynder med Flid en Discours, og, efter en lang Snak,
Kom de til Slutning paa Jupiters Navn. „Jeg vil ønske"
hun sukker, 280
„At det var Jupiter selv; men, desværre! jeg frygter det Værste.
„Tidt til den tugtigste Viv man listed sig ind, i en Guds Navn.
„At han er Zeus, ei være dig nok; han bevise sin Elskov,
„Dersom det ellers er ham! Saa stor og saa herlig, som Juno
„Tager ham hist udi Favn, saa stor og saa herlig, dukræve, 285
„At han skal slynge dig selv udi Arm; lad ham tage sin Stadsdragt!"

Juno ved saadanne Ord afretter Semêle, som ahner
Intet, og beder sin Zeus om et Ønske, hun ikke vil nævne.
Svarer da Jupiter: „Vælg! du vil aldrig erfare mit Afslag,
„Og, for at sikkre dig meer, da være den stygiske Flodgud 290
„Vidne paa denne min Eed; hiin Gud er en Rædsel for Guder."

Glad ved sin Qval, og begavet for rigt, ved den Elskendes
Mildhed
Viet til Døden, hun nævner sin Bøn: „Aldeles i samme
„Form, som du staaer for Saturnia hist, naar I favne hinanden,
„Komme du ogsaa til mig —" Han vilde paa Læberne standse 295
Ordet, men, ach! da hun iled dermed, var det alt udi Luften.
Dybt maa han sukke; thi Ønsket saa lidt kan gjøres uønsket,
Som ubesvoret hans Eed.
Han hæver sig høit udi Æthren,
Sorgfuld i Hjerte; den lydige Skye, da han vinker, ham følger.
Pladskregnskyer han mænger med dem, Orkaner og Ildglimt, 300
Føier saa Tordenen til, samt Lyn, som man ikke kan undgaae.
Dog han forsøger, saavidt som han kan, at mindske sin Almagt.
Luen, med hvilken han slog den hundredhændede Typhon,
Tager han ei udi Haand; dens Heftighed er ham for voldsom.
Heller han kaarer de mildere Lyn, udi hvilke lidt mindre 305
Haardhed og Luer og Harm blev lagt ved Cyclopernes Hænder,
Kalded' af Guder: de ringere Lyn.
Sligt greeb han, og traadte

Ind i Agênors Slot; men det jordiske Legeme taalte
Ikke det himmelske Brag: hendes Død var hans Brudeforæring.

Ei fuldbaaret, blev Barnet paastand fra den myrdede Moders 310
Legeme taget, og Fosteret selv (om det ellers er troligt)
Syet i Faderens Laar, hvor det fyldte det vanlige Tidsrum.
Ino, en Søster til Moderen, først opdrager den Lille,
Skjøndt udi Smug. Udi Nysa's Bjerg fik Nympherne siden
Barnet; i Grotternes Skjul det erlangede Næring og Die. 315

XXIII. Tiresias.

Medens nu dette sig hænder paa Jord ved en gruelig Skjebne,
Og for den Lille, som fødtes paanye, der er sørget tilbørligt,
Har man berettet, at Zeus, opmuntret af Nectár, forglemte
Alt, hvad der trykked hans Sind, og spøged med Juno, som ogsaa
Hvilede sig udi Mag.
„I Qvinder" han siger, „maa nyde 320
„Sikkert en høiere Lyst udi Elskov, end Mændene føle."
Juno benægtede Sligt; og Begge Tiresias kalde,
(Saasom han kjender den dobbelte Lyst) for at sidde, som Dommer.

Engang han gik i en Skov, hvor han saae to vældige Slanger
Parres, og skilte dem ad ved et drabeligt Slag med en Stage. 325
Flux til en Pige han blev fra en Mand; ja leved i syv Aar
Ganske som Qvinde (forunderligt nok!). I det ottende seer han
Atter de Samme. „Er Virkningen slig, naar man slaaer Jer"
han siger,
„At den Berørendes Lod I forvandle til det, som er modsat,
„Vel! saa slaaer jeg igjen." Da han Slangerne rammed, som
forhen, 330
Fik han sin forrige Form og det Kjøn, som han eiede hidtil.

Dette var Dommeren, hvilken blev valgt i den skjemtsomme Trætte.
Ach! men han dømte til Fordeel for Zeus, hvorudover, man siger,
Juno blev meer, end tilbørligen, vreed. Uden Hensyn til Synden,

Domte hun flux til evindelig Nat den Dommendes Øie. 335
Almagtens Fader (thi aldrig en Gud kan forandre til Ugjort,
Hvad der er gjort af en Gud) som en Trøst for det mistede Øie,
Skjenked ham Spaadomskraft, for at lindre ved Hæder hans Uheld.

XXIII. Narcissus og Eccho.

Denne berømt overalt, udi alle Boeotiens Byer
Gav til Enhver, naar man bad ham derom, et paalideligt Gudsvar. 340
Første Beviis paa hans Kraft og hans Sandsagn fik Liriòpe,
Nymphen, den blaa, som blev fanget engang ved den bugtede Flodrand,
Bragt i hans Flodsengs Dyb, og behandlet med Vold af Cephissus.

Nymphen, den smukke, blev svanger ved ham, og en Lille hun fødte,
Hvilken, endog i de barnlige Aar, kunde elskes af Nympher, 345
Kaldet Narcissus. For Denne blev spurgt, om i Tiden han skulde
Vinde til Alderens modnere Aar, og forlehnes et langt Liv?
„Naar han ei skuer sig selv", saa svared den varslende Spaamand.

Længe betragted man Svaret, som Tant; men at Tingen var rigtig,
Viste hans Død, den Ende, han fik, og det Nye i hans Galskab. 350
Alt til de tregange fem Narcissus har føiet det næste
Aar i sit Liv; han kunde, som Dreng, alt synes en Yngling,
Og han var elsket af mangen en Svend, og af mangen en Pige.
Dog i den yndige Form var skjult en ubøielig Stolthed,
Ingen af Ynglingers Hob, og Ingen af Piger ham rørte. 355

Medens han driver den bævende Hjort udi Garnet, da seer ham
Gjenklangs-Nymphen, som ei er istand, naar der tales, at tie,
Heller ei selv begynde paa Ord, Gjentageren Eccho.
Dengang var Eccho en levende Møe; men den sladrende Pige
Nytted alene sin Mund til det, som hun bruger den nu til, 360
At hun af talrige Ord gjensvared alene de Sidste.

Juno bevirkede Sligt. Da hun nemlig var ofte paa Nippet,
Nympher at gribe, medsamt hendes Zeus, naar de hviled paa Bjerget,
Sinkede denne med List ved en rigelig Sladren Gudinden,
Medens at Nympherne løb.
Snart mærked Saturnia Saadant. 365
„Tungen, som narrede mig", saa lød hendes Trudsel, „skal ikke
„Gavne dig meget; og Brugen af den vil ei nytte dig længe."
Snart hendes Trudsel blev virkeliggjort. Ved Ordenes Slutning
Nævner hun Lyden paanye, gjentagende Ordet, hun hørte.

Medens nu Ynglingen driver omkring i det eensomme Skov-
skjul, 370
Skuer og elsker hun ham, ja lister sig efter hans Fodspor.
Altsom hun følger hans Gang, af en stærkere Flamme hun luer,
Næsten paa lignende Viis, som Svovl, der er Føde for Ilden,
Gnedet paa Kanten af Fyr, griber fat i den nærende Flamme.

Ach! hvor hun ønsker, at nærme sig ham, under venlige
Bønner, 375
For at benytte de kjerligste Ord; hendes Feil er til Hinder,
Hvilken forbyder, at hun taler først. Hun venter (det kan hun)
At han vil nævne de Ord, hun atter kan give til Gjensvar.

Hændelsen skilte just Ynglingen nys fra sit venlige Følge.
Derfor han raaber: „Er Nogen ei her?" „Her" svarede Eccho. 380
Undrende kaster han Blikket omkring til forskjellige Kanter,
Raabende lydeligt: „Kom!" — „Kom!" lyder til Kalderen atter.
Ingen vil komme. Da seer han sig om, og han raaber: „Hvi
flyer du?"
Og han erlanger de selvsamme Ord, som han mæled, tilbage.

Skuffet ved saadant et Billed paa Svar, gjentager han Raabet: 385
„Kom! lad os mødes!" Ei mere beredt til at svare paa Noget,
Lyder fra Eccho saa fro, som et Gjenklangssvar, „lad os mødes!"
Ogsaa hun føler sig vel ved sit Ord; hun iler fra Skoven,

For, som hun haaber, at kaste sin Arm om den Elskedes Nakke.
Ynglingen flygter; og, ilende bort, „Tag din Haand fra mit Favntag", 390
Raaber han, „heller at døe, end at vorde din Elskte, jeg ønsker."
Ene hun svarede ham: „At vorde din Elskte, jeg ønsker."

Haanet hun søger sin Skov, hvor hun dækker beskjemmet sit Aasyn
Dybt udi Løvet; nu lever hun blot i de eensomme Grotter:
Dog hendes Kjerlighed bliver som før, og forøges ved Afslag. 395
Tæres nu brat den Usalige hen, under Kummer og Vaagen.
Magerhed breder sig ud over Huden, og Legemets Safter
Svinde fuldstændigen bort; kun Røsten og Been er tilbage.
Røsten sig holdt; til en Klippefigur blev' Benene omskabt'.
Derfor, i Skovene skjult, man seer hende aldrig paa Bjerget, 400
Dog er hun hørt af Enhver; det er Stemmen, som lever i hende.

Saaledes hende, ja Fleer, mellem Nympher i Fjeld og i Bølge
Ynglingen gjækkede alt, men især de mandlige Klynger.
Hæved da En, som var krænket, af dem sine Hænder mod Himlen:
„Gid han maa elske, som vi, og aldrig den Elskede vinde!" 405
Sligt var hans Ord, saa billig en Bøn Rhamnusia bifaldt.

Blank ved sit lysende Vand uden Dynd, var en Bæk udi Nærhed,
Hvilken ei Hyrderne selv, ei Faaret, som græsser paa Fjeldet,
Eller det øvrige Qvæg, havde rørt; som ikke var mudret
Enten af Fugl eller Vildt, eller Grene, som fulde fra Træet. 410
Rundtom spirede Græs, oplivet af Kilden i Nærhed,
Dertil en Skov, som hindred dens Vand udi Solen at lunknes.

Trættet saavel ved sin ivrige Jagt, som tillige ved Heden,
Lagde sig Ynglingen her, da han rørtes ved Kilden og Egnen.
Medens han ønsker at stille sin Tørst, da voxer en Anden. 415
Drikkende bliver han rørt ved det Billed, han seer af sin Skjønhed,
Elsker et skuffende Haab, ret ligesom Skyggen var Legem.

Undrende seer han sig selv; med ikke forandrede Blikke
Stirrer han stivt, som den parische Steen, der er formet til Billed.

Hvilende der, sine Øine han seer, liig dobbelte Stjerner; 420
Lokker, der vare til Pryd for en Bacchus, ja selv for Apollo.
Halsen, saa filsbeenshvid, de yndige Miner, og Kinden,
Glat, uden Skjæg; den sneehvide Hud, som forhøies ved Rødme.

Alt, hvad han har, som Beundring er værd, maa han høilig beundre.
Taaben begjærer sig selv; den Rosende er just den Roste, 425
Søgende bliver han søgt, og han tænder og flammer tillige.
Ach! hvor han ofte har trykket et Kys paa den skuffende Bølge!
Ach! hvor han sænkede tidt, naar han greeb efter Halsen, han øined,
Armen i Bølgerne ned, og traf sig dog ei udi Bølgen!
Ikke han veed, hvad han seer; men i det, som han seer, er han henrykt, 430
Og, skjøndt en Grille bedaarer hans Blik, han skuffes dog atter.

Daare! hvi stander dit Hu til et Billed, som flygter foran dig?
Det, som du søger, er Luft: vend om, og du taber din Elskte.
Billedet, hvilket du seer, er et Gjenskin blot af dit eget;
Haver ei selv noget Hold; kun med dig det kommer og standser, 435
Svinder tillige med dig, hvis du evned, at rive dig fra det.

Ikke dog Tanken om Søvn, og Tanken ei heller om Spise
Evner at rive ham bort. Henstrakt i de dækkende Græsstraa,
Stirrer han ned, med umætteligt Blik, paa det skuffende Billed,
Og ved sit Øie tilgrunde han gaaer. Ved at lette sig opad, 440
Strækker han Armene ud mod Skoven, som voxer omkring ham,
Sukkende: „Siig mig, o Skov, har Nogen da elsket saa grusomt?
„Mangen I skjænked jo skjermende Lye, og I vide det sikkert.

„Siger — thi her Eders Liv randt hen udi talrige Secler —
„Mindes I Nogen i Aarenes Løb, der smægted, som jeg gjør? 445

„Ynde jeg maa, hvad jeg seer, men det, som jeg seer, og jeg ynder,
„Ikke jeg evner at faae; af Vanvid Elskeren gribes.

„Ja, for at øge min Qval, ved Bølgerne skilles vi ikke,
„Ikke ved Bjerg eller Vei, eller Byer, som lukkes med Porte,
„Blot ved et useligt Vand. Selv ønsked han gjerne, jeg greeb ham; 450
„Tidt naar jeg rækker mig ned til et Kys i de rullende Bølger,
„Flux han møder mig selv, med sin opad stræbende Læbe;
„Næsten berører han mig; det er lidt, som de Elskende skiller.

„Kom da, ihvo du end est! hvi skuffer du, elskede Yngling?
„Hvor gaaer du hen, da jeg elsker dig ømt? Min Ungdom og Skjønhed 455
„Er det vist ei, som du flyer; jeg elskes jo ogsaa af Nympher.
„Dog ved dit venlige Blik du giver mig Glimt af Forhaabning,
„Og, naar jeg rækker min Arm imod dig, da bevæger du dine.
„Smiler jeg, smiler du med; jeg mærked endogsaa din Taare,
„Dengang jeg græd; naar jeg blinker til dig, du svarer med Tilvink: 460
„Ja (hvad jeg flutter mig til, af din deilige Mund, som bevæges)
„Sikkerligt yttrer du Ord, skjøndt aldrig de naae mine Øren.

„Ach! men jeg mærker, at jeg er i dig; jeg kjender mit Billed:
„Elske jeg monne mig selv; jeg egger og døier min Lue.
„Beder jeg, eller modtager jeg Bøn? og hvem skal jeg bede? 465
„Det, som jeg ønsker, jeg har; men Besiddelsen gjør mig dog fattig.
„Ach! gid jeg mægtede blot, at drage mig ud af mit Legem;
„Sikkert i Elskov en underlig Bøn, at det Elskte maa fjernes.

„See! mine Kræfter fortæres i Sorg; af mit Liv er der ikke
„Meget tilbage; jeg finder min Død i min tidlige Ungdom. 470
„Døden dog skrækker mig ei, det er den, som vil ende min Qvide.
„Maatte kun han, som jeg haver saa kjer, end længere leve;
„Nu i den enkelte Sjel ville to deres Endeligt finde."

Sligt er hans Ord; men i oprørt Sind efter Synet han længes,
Vandet han mudrer ved Taarernes Strøm; da Kilden er uklar, 475
Bliver hans Billede dunkelt og mørkt. Da han seer det at svinde,
Raaber han hæftig: „hvor iler du hen? bliv, Grusomme, hos mig!
„Svigt ei den elskende Ven! hvad ikke mig undes at røre,
„Bør mig dog undes at see, og nære den piinlige Grille."

Altsom han klager, han river sin Dragt fra den øverste Linning, 480
Og med sin sneehvide Haand han slaaer sig for Brystet, som blottes.
See! under Hænderne Slag faaer Brystet en blidelig Rødme,
Ligesom ofte man seer, at et Æble, naar Hælvten er sneehvid,
Rødmer paa modsat Kant, eller Druernes modnende Klasse
Samler paa spættede Bær efterhaanden den purpurne Farve. 485

Som han nu atter betragtede Sligt i den klarede Bølge,
Ikke han mægter, at bære det meer; men, ligesom Voxet
Smelter ved sagtelig Ild, og i Morgenens Timer en Riimfrost
Svinder i varmende Sol, saalunde han smægter i Elskov,
Sygner, og tærer sig hen af en Ild, som er skjult i hans Indre. 490
Rødmen ei viser sig meer, som fordum, blandet med Hvidhed:
Fylden og Kræfterne gik, kort Alt, hvad der tykkedes yndigt;
Ei er det Legemet meer, som elskedes fordum af Eccho.

Skjøndt hun er vred, og intet har glemt, ved at skue paa Saadant,
Ynktes hun dog. Naar Ynglingen skreeg i sin Qvide: „Jeg Stakkel!" 495
Monne hun atter med svarende Røst gjentage: „Jeg Stakkel!"
Og, naar han ofte med Hænderne slog sine blottede Arme,
Atter en lignende Lyd, som et Slag imod Brystet, hun gjentog.

Endelig mæled han nu, da han stirred, som altid, i Bølgen:
„Frugtesløst elskede Dreng!" fra Egnen fornam man det Samme, 500
Og, da han sagde „Farvel!" et „Farvel" man hørte fra Eccho.
Hovedet bliver ham tungt; han skjuler det dybt udi Græsset,

Og udi Mørke nu lukkes det Blik, som beundred hans Skjønhed.
Selv da imellem de Døde han stod, og var bleven en Skygge,
Speiled han sig i det stygiske Vand.
De naiadiske Søstre 505
Lagde, for Broderens Skyld, deres Haar, som de sørgende afskjar:
Ogsaa Dryaderne græd; deres Taarer besvarede Eccho.
Alt stod Baalet beredt, samt Qvas og Fakler og Baare,
Da — var hans Legem der ei; istedetfor Legemet fandtes
Ikkun en rødguul Blomst, udi Midten af sneehvide Blade. 510

XXIV. Pentheus.

Tingen, som rygtedes nu, gjennem Byerne, rundt i Achaja,
Skaffed, som billigt, den Varslende Rye, og hans Navn var i Hæder.
Pentheus, Echions Søn, mellem Alle foragter ham ene,
Han, som forhaaner af Guder Enhver.
Han leer ad den Gamles
Varslende Ord; han spotter hans Nat og det mistede Dies 515
Qvalfulde Tab. Hiin rystede vred sine graanende Lokker,
Medens han siger: „Hvor heldig var du, om du ogsaa var røvet
„Dinenes Syn, at du aldrig fik seet den Bacchiske Høifest.
„Dagen er ikke saa fjern; jeg spaaer, at den nærmer sig hurtigt,
„Da den Semeliske Æt, Lyæus, begiver sig til os. 520
„Yder du ikke til ham guddommelig Hæder og Templer,
„Splittes paa tusinde Steder du skalst, og stænke med Blodet
„Skovenes Stammer, din Moder endog, samt Moderens Søstre.
„Dette vil skee; thi du skjænker ham ei behørigen Ære,
„Da vil det være din Sorg, at jeg skued for dybt i mit Natmulm. 525

Dette han mæler, men jages paa Dør af Echion's Ætling;
Tiden dog sander hans Ord, og bekræfter den Varslendes Udsagn.

Bacchus sig nærmer, og festlige Skrig over Markerne lyde;
Hobene bølge; nu nærme sig Mænd mellem Koner og Mødre,
Store med Smaa; Alt iler afsted til den fremmede Gudfest. 530

„Poder af Ares! I Slangernes Æt! hvilken Galskab har grebet
„Al Eders Tanke" nu Pentheus skreeg; „har Plader af Messing,
„Stødt' imod Messing, saa vældig en Kraft? eller Piber og Krumhorn?
„Er det en Trolddomssvig, at de, som ei Krigernes Glavind,
„Hære med fældede Spyd, ja ikke Basunerne skræmmed, 535
„Nu ved et qvindeligt Skrig, ved en Ruus, ledsaget af Vanvid,
„Samt ved Cymbelers Klang og Halvmændshorder, betvinges?

„Oldinge! dadler jeg Eder, som hen over Have saa vide
„Skaffed de flygtende Guder et Huus, samt Tyrus en Hjemstavn,
„At I erobres nu her, uden Kamp? Eller Eder, I Unge! 540
„Raskere Alder, og nærmere min, hvem Rustning, ei Thyrsus,
„Sømmer til Dragt, at dækkes med Hjelm, og ikke med Krandse?

„Kommer dog Æten i Hu, mine Venner! fra hvilken I udsprang.
„Slangen var ene, men fældte dog Fleer; thi henter fra dennes
„Mønster et priseligt Mod! Ved at værne for Kilder og Damme, 545
„Segnede denne — I seire da nu, ved at skjerme Jer Ære!
„Heltene fældtes af hiin; I jage de Uslinger fra Jer!
„Mens I fornye Eders Fødelands Ziir.
„Er det Skjebnens Beslutning,
„Theben at bringe til Fald, da ønsker jeg, Vaaben og Kraftskyts
„Styrter dens Muur udi Gruus, under Brag af Luer og Glavind. 550
„Da uden Brøde vi stod i vor Nød; og beklage vi kunde,
„Ikke besmykke vort Fald, og rødmede ei ved vor Taare.

„Nu skal en Dreng, uden Vaaben i Haand, indtage vort Theben,
„Skjøndt han finder ei Lyst udi Kamp, udi Spær, eller Heste,
„Nei! i en Kjerlighedskrands, udi Lokker, som dufte ved Myrrha, 555
„Purpur og kosteligt Guld, som er virket i brogede Klæder.
„Snart (naar I fjerne Jer bort) skal jeg tvinge ham selv, til at tilstaae
„Baade sin digtede Gudenatur, og sin selvgjorte Fader.

„Eied Acrisius Mod til at vrage den luftige Løngud,
„Og, da han nærmede sig, at lukke sin Port udi Argos, 560
„Skal da en Fremmed forvirre med Skræk baade Theben og Pentheus?
„Ier" (saa byder han Krigerne) „flux, for at bringe mig hurtigt
„Høvdingen bunden herhid! Uden Tøven I lystre min Ordre!"

Athamas, Cadmus endog, ja den øvrige Hob af hans Frænder
Dadle ham haardt udi Ord, men, dæmpe hans Brusen, de kan ei. 565
Dadelen egger ham just; Raseriet, som holdes tilbage,
Tirres og voxer; ja Standsningen selv er hans Mildhed til Afbræk.

Saaledes ofte jeg skued en Strøm, naar den ikke var hindret,
Rolig at drage sig hen, og rulle med sagtelig Pladsken;
Men — var der enten et Træe eller standsende Klipper, som holdt den, 570
Gik den med Syden og Skum, og brusede, just ved at tvinges.

Atter, men blodige, vende de hjem. Da Konningen spørger:
„Hvor har I Bacchus?" bekjender Enhver, at de skued ei Bacchus.
„Denne vi fangede dog" saa lød deres Tale, „som fulgte
„Bacchus, og tog i hans Offringer Deel." Bagbunden de bringe 575
Derpaa en Mand, som med Guden var fulgt fra Tyrrhenernes Stamme.

Pentheus skuer paa ham med et Blik, som er rædsomt af Harme,
Og, da han tager sig Tid til at tugte den Fangne (skjøndt nødigt)
Siger han: „Du, som er kaldt til at døe, for at varsle de Andre
„Just ved din Død, fortæl mig dit Navn, samt dine Forældres! 580
„Nævn mig dit Hjem! hvi ivrer du dig, ved at dyrke den nye Gud?"

See! da svarede Hiin uden Frygt: „Mit Navn er Acoetes;
„Lydien har jeg til Hjem, og min Æt er af ringe Forældre.
„Ikke jeg eiede Jord, til at dyrkes af kraftige Øxne,
„Efter min Fader, ei uldede Faar, eller Drivter af Hornqvæg. 585

„Han var jo fattig, som jeg. Med sit Næt og tillige med Krogen
„Narred han Fiskenes lystige Hob, eller meded dem til sig.
„Kunsten at fiske var hele hans Skat; da han lærte mig Kunsten,
„Sagde han: „„Tag nu, min Søn! som arver og følger min Syssel,
„„Tag mod den Rigdom, jeg har;"" og levned i Døden mig Intet, 590
„Ach! uden Søen; aleneste den kan jeg sige, jeg arved.

„For at jeg ei, til evindelig Tid, skulde hænge ved Klippen,
„Snarligen lærte jeg mig, med de styrende Hænder at bøie
„Skibenes Gang. Den oleniske Geed, dens regnfulde Stjerner,
„Samt Taygête jeg mærkede mig, Regnstjernen og Bjørnen, 595
„Vindenes Hjem og den enkelte Havn, som var nyttig for Skibe.

„Som jeg nu seiled til Delos engang, til det diiske Øeland
„Nærmer jeg mig, og søger til Land, ved at roe imod høire;
„Giver da hurtig et Spring, og staaer paa den fugtige Strandkant.
„Efterat Natten var ganske forbi, og Morgenen atter 600
„Rødmed, da reiste jeg mig, og befoel, at hente mig frisk Vand,
„Medens tillige jeg viser den Vei, som fører til Bølgen.
„Selv, fra den øverste Top af en Høi, jeg speider, hvad Luften
„Monne mig love; jeg kalder mit Folk og seiler med Snækken.

„„Seer du, vi ere beredt'?"" saa raaber den ene, Opheltes, 605
„Og, som han bilder sig ind, har han fanget et Bytte paa Kysten,
„Saasom han slæber en Dreng over Stranden af pigelig Skjønhed.
„Døsig af Viin eller Søvn han synes at vakle, for kraftløs
„Selv til at gaae. Jeg skuer hans Blik, hans Gang og hans Adfærd,
„Men jeg bemærker ei der noget Træk, som paa Menneske tyder. 610

„Hvad jeg bemærked, jeg sagde mit Folk: „„Hvilken Guddom har skjult sig

„„Inden i Drengen, er mørkt; men en Guddom er sikkert i Drengen.
„„Hjelp os, ihvo du end est! vore Sysler du gunstigen bistaae!
„„Tilgiv ogsaa mit Folk!""
„„For os dine Bønner du spare!""
„Raaber nu Dictys, en ypperlig Karl til at klattre med Raskhed 615
„Op i en Raae, og fire sig ned, ved et Toug, som han snapped.
„Libys er enig med ham, og den blonde Melânthus, som vogter
„Stavnen og Alcimedôn, samt han, som med Stemmen gav Aaren
„Roe og den rigtige Tact, vore Karles Opmuntrer, Epôpeus.
„Sligt den øvrige Sværm. Saa daarer dem Lyst til at rane! 620

„„Vel! men at dette mit Skib ved det hellige Legeme krænkes,
„„Taaler jeg ikke"" jeg skreeg; „„her kommer det mig til at byde.""
„Flux nær Døren jeg stillede mig. Den vildeste Søemand,
„Lycabas, farer nu op, hvem Tuscerne dreve fra Hjemmet,
„Som i Landflygtigheds-Straf udsoned et Mord, som han øved. 625
„Medens jeg stander imod, med sin kraftige Næve han slaaer mig
„Lige for Struben. Paa Hovedet ned var jeg styrtet i Søen,
„Dersom jeg ei, uden Samling og Sands, var holdt ved en Line.

„Uslingeskaren opløfter hans Daad. Da var det, at Bacchus,
„(Bacchus det virkelig var) retligesom Raabet har fjernet 630
„Hele hans Døs, og Tanken paanye udi Hovedet vaagner,
„Siger: „„Hvad er det for Skrig? hvad gjør I? o siger mig, Søemænd!
„„Hvor vil I føre mig hen? hvordan er jeg kommen til Eder?""

„Svarer den Forstavnskarl: „„Ret intet du frygte; men nævn mig
„„Havnen du ønsker dig til; da bringes du did efter Ønske."" 635
„„Vender da flux Eders Cours"" saa lyde hans Ord, „„imod Naxos,
„„Der er mit Fædrenehjem; og gjæstligt finder I Landet.""

„Dette forsikre Bedragerne flux ved Bølger og Guder;
„Og paa det malede Skib at heise mit Seil, de befoel mig.

„Øen tilhøire man seer. Da jeg styrede hen imod høire, 640
„„Eia! hvad gjør du, forvirrede Mand? er du galen, Acoetes?""
„Mumle de Alle, „„tilvenstre din Cours!"" Næsten Alle mig vise
„Did med et Vink; deres Ønsker en Deel udi Øret mig hvidsker.
„„Da maa en Anden sig stille tilroers"" med Forundring jeg raaber,
„Medens jeg fjernede mig fra min Dont og fra Deel udi Svigen. 645

„Dadlet jeg blev af Enhver; nu knurred den samtlige Skare.
„See! da bryder Æthalion ud: „„Mon du mener, vor Frelse
„„Bygges alene paa dig?"" Han iler til Roret, og styrer,
„Uden min Hjelp, til den modsatte Kant, og dreier fra Naxos.

„Guden, med spottende Sind, retligesom nyligt han mærked 650
„Al deres Svig, over Bølgerne seer fra den krummede Bagstavn,
„Siger derefter med grædende Røst: „„Det var jo ei Stranden,
„„Søemænd! I lovede nys; sligt Land har jeg aldrig forlangt mig.
„„Hvad har jeg gjort, som fortjener en Straf? kan det skaffe Jer Ære,
„„Dersom af Voxne bedrages en Dreng, og en Enkelt af
Mange?"" 655

„Græde jeg maatte forlængst; over Taarerne spotted de Vilde,
„Og de begive sig frem, med ilende Aarer, ad Bølgen.

„Nu ved ham selv (og en nærmere Gud kan du vanskelig finde)
„Sværger jeg høit, hvad jeg mælder dig nu, er saa visselig Sandhed,
„Som det er fjernet fra Rimelighed. Udi Bølgen blev Snækken 660
„Naglet saa fast, som stod det endnu paa det sandede Skibsværft.

„Skjøndt de forundres i Hu, de bruge dog ivrigen Aaren;
„Ogsaa man heiser et Seil, for at flye, paa den dobbelte Maade.
„Vedbend slynges om Aarerne rundt, som i krøllede Bugter
„Kryber, og pynter tillige vort Seil med mægtige Viinskud. 665
„Selv han bærer en Krands af bærrede Druer om Panden,
„Og i sin Høire han svinger et Spyd, som er dækket med Viinløv.

„Luftige Billeder skuer man nu, som har lagt sig omkring ham,
„Brogede Pantheres rædsomme Krop, samt Løver og Tigre.

„Fare nu Mændene op, tildeels i forvildede Tanker, 670
„Deels udi Frygt. Først Mêdon er seet med graalige Finner;
„Legemet bliver ham fladt, og Ryggen begynder at krummes.
„Bryder da Lycabas ud: „„Til hvilket forunderligt Væsen
„„Skaber du dig?"" Da han talede Sligt, udvidedes Gabet,
„Næsen blev flad, og den hærdede Hud trak Skjæl til Bedækning. 675

„Libys, som stritter imod, og vil støde med Aarerne fra sig,
„Mærker, at Armen er kort, og betydelig mindsket i Længde,
„At den uretteligt kaldes en Arm, men snarere Finner.
„En, som har travlt med at slynge sin Haand om den dreiede Trosse,
„Eier ei længere Haand; men, bugtet og stumpet af Legem, 680
„Tumler i Vandet han ud. Seglformet tillige blev Halen,
„Ligesom Spidserne krumme sig ind, naar Maanen er halvdeelt.

„Rundtom give de Spring, samt dryppe med rigeligt Vandstænk;
„Hæve sig op over Søe; men dukke sig atter i Bølgen,
„Legende muntert i Form af et Chor, medens kaade de vælte 685
„Kroppen, og sprude det Vand, som de fik, fra den aabnede Snude.

„Nyligen var der en Snees (saa Mange der fore med Skibet)
„Nu var jeg ene tilrest. Jeg var ræd, og mit Legeme skuddred
„Svarligt af Angst; bedøvet jeg stod; da trøsted mig Guden.
„„Styr imod Dia"" han sagde, „„kun trygt!"" Jeg ilede didhen, 690
„Tændte paa Altrene Blus, og dyrkede Bacchus, som Guddom."

„Øre jeg haver nu laant til din lange Fortælling, at Vreden
„Kunde med Tiden formilde sin Kraft" lød Pentheï Gjensvar.
„Griber, I Slaver! ham nu i en Hast! udpiner hans Legem
„Paa en forsmædelig Viis, og styrter ham saa udi Døden!" 695

Hurtigen griber og spærrer man nu den Tyrrhener Acoetes
I et paalideligt Taarn. Dog, medens de rædsomme Midler
Til en forsmædelig Død beredes, samt Luer og Knive,
Reve sig Dørene op af sig selv; som Rygtet beretter,
Glede hans Lænker af Armene ned, som løstes af Ingen. 700

Fast staaer Echions Søn; ei byder han mere de Andre;
Nei! nu iler han selv didhen, hvor, kaaret til Feste,
Baade ved Sang og Bacchanternes Skrig gjenlyder Cithæron.

Ret som den vrinsker, den modige Hest, naar i Malmet, som skingrer,
Tegnet af Blæseren gives til Slag, og den samler sin Kamplyst; 705
Saaledes vækker det gjaldrende Hyl og den dirrende Æther
Pentheï Harme, der blusser paanye, da Støien han hører.

Midt paa det øverste Fjeld, hvor en Skov sig strækker om Kanten,
Laae der en udstrakt Mark, som ikke var dækket af Træer.
Som han nu skuede der med ugudeligt Øie paa Festen, 710
Mærker hans Moder ham først. Opluet af vilden Begeistring,
Var hun den Første, som krænkede ham ved den slyngede Thyrsus,
Medens hun skreeg:
„Kommer hid! Kommer hid, mine Søstere tvende!
„See I det Vildsviin, rædsomt og stort, som driver ad Marken?
„Tys! jeg maa saare det Vildsviin flux!"
Den rasende Skare 715
Farer nu ene mod ham. De flokke sig sammen og knuge
Kongen, som bæver, og mildner alt meer sine trodsige Udtryk,
Dadlende saare sig selv, samt yttrende nu, at han feiled.

„Hjelp mig, Autônoë, hjelp! du est jo min Moder en Søster"
Saaret han skreeg, „Lad dig røres i Hu ved Actæon, som døde!" 720
Men om Actæon hun intet forstaaer. Hun hugger hans høire
Arm, da han bad; ved Ino's Hug den Venstre spoleres.
Arme nu haver han ei, som han kunde til Moderen strække,
Og, da han viser den stumpede Krop, som er Lemmerne røvet

Sukker han: „Moder, o see!" Ved at skue det, hyled Agave, 725
Kastede vildt ned sin Hals, og bevægede Haaret i Vinden,
Snapped hans Hoved, og splittede det med de blodige Hænder,
Skrigende: „Saadan en Daad har Seiren forskaffet os, Søstre!"

Løvet, berørt af den høstlige Kuld, naar det løseligt hænger,
Spredes saa hurtigen ei, ved en Storm, fra den øverste Trætop, 730
Som, ved de Grusommes Haand, den Myrdedes splittede Lemmer.

Rørte ved saadan en Straf, opsøge Thebanernes Qvinder
Guden, endskjøndt han er ny, og dyrke hans Alter med Virak.

Fjerde Sang.

XXV. Minyas' Døttre.

Minyas' Datter, Alcîthoe, troer, at den fremmede Guddom
Ikke bør dyrkes; ja nægter endog ubesindigt, at Bacchus
Avlet af Jupiter blev, og i sligt ugudeligt Idræt
Tages af Søstrene Deel.
Nu Præsterne bød, paa hans Festdag,
Fruen i Huset at lægge sin Dont, og, ligesom Tærnen, 5
Brystet at dække med Skind, fra Lokkerne tage sig Bindslet,
Hænge paa Haaret en Krands, samt svinge den løvrige Thyrsus.
Ogsaa at Guden, om krænket han blev, vilde hævne sig voldsomt,
Havde tillige han spaaet.
Matroner og Piger ham lyde,
Gjemmende Spindet, som ikke var endt, samt Vævet og Kurven, 10
„Bromius" kalde de ham, under Røgelsers Damp, og „Lyæus"
„Tvefødt" „avlet af Ild" „undfanget af dobbelte Mødre".
Lægge saa „Nyseus" til, og „evindelig unge Thyôneus"
„Skaber af Druer" „Al Lystigheds Væld" tillige „Lenæus"
Samt „Elelêus" „den natlige Gud" „Jäcchus" og „Evan" 15
Kort med de øvrige Navne, du har udi Grækernes Byer,
Liber! i rigeligt Tal.
Uforgjængelig varer din Ungdom;
Evig en Yngling du est; udi Himmelens Sale betragtes

Du, som den yndige Gud, og, haver du Hornene aflagt,
Deilig du est, som en Møe. Du beseirede Østen, saa vide 20
Indernes farvede Folk af den fjernede Ganges beskylles.
Pentheus fældede du, og tillige den Kriger, Lycurgus,
Hvilke fornærmed, Ærværdige! Dig; i Tyrrheniens Bølger
Sænked du Andre.

Paa Losfernes Spænd, med de deilige Halse,
Hviler det pragtfulde Aag; dig følge Satyrer, Bacchanter, 25
Samt den bedagede Viingudsmand, som de vaklende Lemmer
Støtter med Stav, eller hænger sig løst paa et mageligt Æsel.
Hvor du begiver dig hen, man hører af Ynglinger Tilraab,
Stemmer af Qvinder, og Hændernes Slag paa de lydende Trommer,
Fløiter med Huller, af Buxbomsrør, samt kobberne Cymbler. 30

Ismenerinderne bad: „Du nærme dig naadig og gunstig!"
Feirende froe den befalede Fest. Kun Minyas' Døttre
Krænke paa Slottet hans Fest; og, dyrkende Pallas i Utid,
Sysle de enten med Uld, eller dreie med Fingrene Tenen.
Selv har de travlt med et Væv, samt plage med Slid deres
Tærner. 35

Sagde da Een, medens Traaden hun trak paa den glattende Finger:
„Andre nu tage sig Roe, og prise den digtede Guddom;
„Lader nu os, som beskjeftiges her med en bedre Gudinde,
„Livne med Samqvemsord den gavnlige Dont, som vi øve.
„Vel! paa en vexlende Viis (hvad muligt forkorter os Tiden) 40
„Komme nu hver, da det sinker os ei, med en vakker Fortælling!"
Søstrene billige Sligt, og man ønsker, at hun skal begynde.

Mangen Fortælling hun veed; dog vakler hun noget i Valget
Mellem de Mange. Hun grunder i Hu, om hun skulde fortælle
Noget, Dercêto! om Dig, hvem dækket paa Kroppen med Skjællag, 45
Syrerne mene, forandred sin Form, og i Bølgerne lever.
Skulde hun heller maaskee om den vingede Datter berette,

Hende, der endte sit Liv, som en Fugl, paa den hvidlige Taarntind?
Eller hvorlunde ved Qvad samt altfor virkende Urter
Ynglinger bleve til lydløse Fisk, ved den hexende Naïs, 50
Til hun forvandledes selv? hvad heller om Træet, som yngled
Hvidlige Æbler, men, stænket med Blod, nu bare dem sorte?
Sagnet er ikke dem Alle bekjendt; thi vælger hun dette;
Læmpeligt spinder hun Traaden af Uld, og begynder saalunde:

XXVI. Pyramus og Thisbe.

Øverst i Ynglingers Hob stod Pyramus selv udi Ynde, 55
Og mellem samtlige Piger i Øst var Thisbe den Første.
Nærved hinanden de eiede Hjem, hvor Semiramis fordum
Sikred sin kneisende Stad med en Muur, som var bygget af Teglsteen.

At de var' Naboer, skaffede først baade Kjendskab og Adgang,
Tiden gav Kjerlighed Kraft, og, dersom Forældrene vilde, 60
Havde de sluttet en redelig Pagt. Dog mægtede disse
Ei at forhindre den Kjerlighedsild, som de nærede Begge.
Vidner de vælge sig ei; men tale med Tegn og ved Tilnik,
Og, ved at skjules, opblusser end meer den Lue, som dækkes.

Alt udi længere Tid der fandtes en Rift udi Muren, 65
Som, fra Begyndelsen af, var bygt mellem Husene fælleds.
Saadan en Mangel bemærkedes ei udi Aarenes Række,
I har bemærket det, Elskende! først (hvad mærker ei Elskov?)
Og gjennem denne fik Stemmerne Vei. Udi Sikkerhed pleied,
Uden den ringeste Støi, gjennem den Smigrerier at vandre. 70

Hvergang Thisbe forinden nu stod, og Pyramus ude,
Sugende ret udi Lyst den viftende Aande fra Læben,
Sagde de ofte:
„Du nidsyge Væg, som Elskende skiller!
„Var det saa stort, om du skjenkede os, med vort Legem at mødes,

„Eller dig aabned til Kys, dersom Hiint dig tyktes for meget? 75
„Dog vi erkjende med takfuldt Sind, at ene vi skylde
„Dig, at den Elskedes Ord kunne bane sig Vei til vort Øre."

Dette (forgjæves!) de talede tidt fra de særlige Steder,
Sagde saa henimod Natten Farvel, og trykkede Begge
Hver paa sin Side sit Kys, som trængte dog ei til den Anden. 80

Morgenen fjernede alt de natlige Stjerner fra Himlen,
Og over Græsset den luende Sol borttørrede Rimen:
Mødtes da Begge paa vanlige Sted. Med sagtelig Mumlen
Saare de klage sig nu, samt enes, at narre de Gamle,
Naar det om Natten var tyst, og liste sig uden for Huset; 85
Slap gjennem Døren de først, da vilde de Byen forlade.
Dog, for at ikke forvildes de skal, ved at flakke paa Marken,
Ville de mødes ved Ninus' Grav, og skjules ved Træet.
(Lige ved Graven et Morbærtræe, med den hvideste Træfrugt,
Stod i en kostelig Vært, med den kjøligste Kilde ved Siden). 90

Tanken behager dem strax. Den langsomt vandrende Solgud
Dukker i Bølgen; men atter af Søe gaaer Nattens Gudinde.
Hængselen dreier man tyst; i Mørket den listige Thisbe
Sniger sig heel ubemærket afsted, og kommer til Graven,
(Hovedet skjult i et Slør) hvor hun standser ved Træet, som aftalt. 95
Kjerlighed gav hende Mod.
Da nærmer sig brat en Løvinde,
Vaad om det skummende Gab af de blodige Qvier, den myrded,
For, som den ønsked, at stille sin Tørst ved den nærmeste Kilde.

Thisbe den øinede alt, ved Skinnet af Maanen, i Frastand,
Og, med et ængsteligt Løb, hun søgte sit Skjul i en Bjergkløft; 100
Men, under Løbet, hun tabte sit Slør, som gleed over Skuldren.
Alt har den rigeligt stillet sin Tørst, den vilde Løvinde,
Og den vil atter til Skovene gaae, da den finder det lette
Slør uden Pigen, og splitter det ad med den blodige Kjæve.

Pyramus gik noget senere bort. Da i Sandet han skuer 105
Tydeligt Spor af det rædsomme Dyr, han blegner i Aasyn.
Men da nu ogsaa han seer hendes Slør, som er farvet af Blodstænk,
Sorgfuld han sukker:
„Den enkelte Nat to Elskende myrder,
„Skjøndt til et længere Liv Elskerinden var sikkerlig værdig.
„Den, som er skyldig, er jeg. Det er mig, som har myrdet Dig, Arme! 110
„Jeg, som befoel Dig, at komme ved Nat til saa rædsomme Stæder,
„Uden at være den Første, som kom. O! splitter mit Legem!
„River med ynkeligt Bid (jeg har jo fortjent det) mit Hjerte,
„Hvor I endogsaa har valgt Eders Hjem under Klippen, I Løver!
„Dog kun den Feige kan ønske sin Død!"

Nu tager han Thisbe's 115
Slør, og begiver sig hen til Træet, de valgte til Møde.
Trykkende Taarer og trykkende Kys paa Sløret, han kjendte,
Sagde han: „Ogsaa fra mig du tage den ønskede Bloddrik!"
Og i sit Legem han stak (hvad han bar ved sin Side) sit Slagsværd,
Som, uden Tøven, han drager igjen af den sydende Vunde. 120

Udstrakt laae han paa Jord, og en Blodstrøm fuser i Veiret.
Saaledes ofte (naar Blyet fik Meen) sig aabner en Rende,
Og, gjennem Hullet, med sprudlende Lyd, kan der kastes en Straale
Ud i det Fjerne, som hæver sig høit med sin Kraft udi Luften.
Frugten paa Træet forandred sig nu ved de sprøitede Blodstænk 125
Ganske til Sort; da ogsaa dets Rod blev vædet af Blodet,
Farvede det, med det dunkleste Rødt, sine hængende Morbær.

Thisbe har ikke forvundet sin Skræk, men nødig hun skuffer
Vennen, og iler afsted; med Blik og med Hjerte hun leder.
Ach! hvor hun glæder sig alt, ved at mælde ham Faren, hun undslap! 130
Dog, da hun Stedet og Træet beseer, som er ganske forandret,
Næsten (forvildet ved Frugternes Lød) hun troer, at hun feiler.

Medens hun vakler, hun øiner et Liig, som i Trækninger spræller
Hen ad den blodige Jord. Forfærdet hun staaer; liig et Buxbom,
Kinderne blegne; hun føler et Gys, ret ligesom Bølgen, 135
Som, naar den bliver berørt af en Skuddring i Luften, sig kroller.
Da hun nu standser en Stund, samt kjender sin myrdede Elsker,
Slaaer hun med lydeligt Slag sine Arme, som intet forskyldte,
River tillige sit Haar, og, medens hun favner den Elskte,
Væded hun Saaret med Graad, og drypped i Blodet sin Taare, 140
Medens tillige hun trykkede Kys paa den iisnede Læbe.

„Pyramus!" raabte hun nu, „hvilken Skjebne har rammet dig, Elskte?
„Pyramus! svar, du elskede Ven! det er Thisbe som kalder,
„Hun, som er Din! løft Øinene op; de ligge saa døde."
Pyramus hæved sit Blik, som tyngedes alt udi Dødsøvn, 145
Hørende Thisbe's Navn; da det saae hende, luktes det atter.

Dog da hun kjendte sit Slør, og mærked, at Sværdet var draget
Ud af dets Skede, hun sukked: „Din Haand og ulykkelig Elskov
„Styrtede Dig. Dog ene til det har jeg Mod i mit Hjerte.
„Kjerlighed føler jeg selv, som vil give mig Kraft i min Dødsstund. 150
„Dig udi Døden geleide jeg vil; jeg Arme, som bragte
„Dig udi Graven, vil følge dig did; og skiller alene
„Døden os ad, skal Døden dog ei kunne skille dig fra mig.

„Arme Forældre, som avlede ham, som avlede Thisbe!
„Eet vil jeg bede Jer om, og det udi Navn af os Begge, 155
„At, da vi knyttedes fast ved urokkelig Elskov og Døden,
„I ville unde os nu, udi Graven at hvile tilsammen.

„Træe! som dækker med Grenene nu den enkelte Stakkels
„Myrdede Liig, men hvælver sig snart over Liget af Tvende,
„Gjem dog et Tegn paa vor Død, og behold dine Frugter bestandig 160
„Sorte, som Billed paa Sorg, til Erindring om Begge, som døde!"

Dette hun taled, og satte hans Sværd under Brystet tilrette,
(End var det lunkent af Ynglingens Blod) og hun kasted sig i det.

Guderne selv bleve rørt', og Forældrene, ved hendes Ønsker.
Frugten paa Træet bestandig er sort, saasnart den er modnet, 165
Og, hvad der ikke var brændt, blev lagt i Forening i Urnen.

XXVII. Venus i Fælden.

Denne har endt, og man standser kun lidt; da begynder en Anden,
Leuconoë, paa en Ny, medens Søstrene sidde saa tause.

„Solguden selv, som mildner os Alt ved sin himmelske Flamme,
Grebes af Kjerlighedsild; hans Begivenhed vil jeg fortælle. 170
Han var den Første, der saae (som man sagde) Cytheres og Martis
Listige Kjerlighedspagt; hiin Gud er den første, som seer Alt.

Arrig han melder den krænkede Mand, hiin Ætling af Juno,
Baade den krænkede Pagt, samt viser ham Stedet, det skeete.
Sandsen forgik ham paastand; det Værk, som hans kunstfulde Hænder 175
Hamrede, faldt.
Han betænker sig ei, og paastedet han filer
Lænker af fineste Erts, samt Strikker og Snorer, som kunde
Neppe med Øinene sees; saa fiint, at de tyndeste Traade
Tabte mod dem, ja en Edderkops Spind, naar den glider fra Bjelken.
At i et Nu de klamre sig fast, ved den mindste Berøring, 180
Passer han nøie, og stiller dem selv om sit Leie tilrette.

Som de nu Begge begive sig did, hans Viv og Galanen,
Begge, ved Kunstnerens Fif, og de listigen hamrede Lænker,
Grebes med eet, og hænge nu fast udi Kjerlighedsmødet.
Lemneren aabner ihast sin Dør, som er dannet af Filsbeen; 185
Bød saa de Himmelske ind.
Der laae de nu haaned' og bundne,

Skjøndt der var mangen en Gud blandt hine, som smiled, der ønsked
Ogsaa at stedes i lignende Haan. De Himmelske smaaloe;
Og i en temmelig Tid man snakked derom udi Himlen.

XXVIII. Leucothea.

Cypris ei glemte den sladrende Gud, men loved ham Gjengjeld. 190
Hende, som elsked i Smug, han havde fornærmet, og derfor
Straffer hun ham med en lignende List. Hypêrions Ætling
Siig, hvad gavner din Skjønhed og Form, dine straalende Øine?
Du, som fortærer vor Jord overalt med den Lue, Du eier,
Flammer af ukjendt Ild; og du, som bør skue paa Alting, 195
Blot Leucothêa kan see, og Blikket, du Verden er skyldig,
Hæfter du kun paa den enkelte Møe.
Snart staaer du for tidligt
Op i den østlige Skye, snart gaaer du for sildigt i Bølgen,
Og, for at skue din Møe, du forlænger selv Vinterens Dage.
Stundom bliver du mørk; den Mangel, som er i dit Indre, 200
Viser sig selv i dit Blik; ved dit Mulm, du Mennesket ængster.
Ei er det Maanen, som træder dig nær, og staaer dig i Lyset,
Naar du er bleg; det er Kjerlighed kun, som bevirker din Farve.

Hende du ene har kjer; du glemmer Clymêne samt Rhodos,
Persa endogsaa, den deilige Viv, som er Moder til Circe, 205
Clytie selv, den vragede Møe, som beilede til dig,
Ach! men du plagedes selv af et Saar i dit Hjerte paa den Tid.

Dog Leucothêa var nok, til at bringe dig dem i Forglemsel,
Hvilken Eurynome, Perle saa væn mellem Pigerne, fødte
Hist i det virakduftende Øst. Da nu Datteren voxed, 210
Over sin Moder i Ynde hun steeg, liig hiin over Alle.
Orchamus, Drot udi Persiens Land, var den Yndiges Fader,
Selv, udi Tallet, den syvende Drot fra Stifteren Belus.

Under den vestlige Sky gaae Solgudens Heste paa Engen,
Hvor de, ei Græs, men Ambrosia faae; samt Lemmerne hvile, 215
Matted' af Slidet om Dag, og styrke sig atter til nyt Slæb.
Medens nu Gangerne pille sig der af det hellige Foder,
Lister sig Guden (da Natten har Vagt) i den Elskedes Kammer,
Selv formummende sig i Eurynome, Moderens, Skabning.

Der mellem Tærnerne, tolv udi Tal, Leucothêa han finder, 220
Hvor fra den dreiede Teen hun trækker sin Traad ved en Lampe.
Kyssende ømt, paa moderlig Viis, den elskede Datter,
Siger han: „Piger! nu kan I gaae bort; vi har noget at tale.
„Hindrer os ei i et hemmeligt Ord mellem Moder og Datter!"

Pigerne lode. Da Vidnerne gik, og i Salen er stille, 225
Siger han: „Jeg er den Gud, efter hvilken man Aaret beregner.
„Alt jeg skuer; alene ved mig seer Mennesket Alting.
„Skabningens Øie jeg er. Du kan troe, jeg kan lide Dig." Angstfuld
Taber hun Haspen og Teen, der glider fra Haanden, som synker.

Selv i Forvirringen er hun saa smuk. Uden længere Tøven 230
Tager han atter sin vanlige Form og den funklende Skjønhed.
Ved det uventede Syn blev Pigen unægtelig bange,
Syntes dog godt om den yndige Gud, og beklaged sig ikke.

Clytie (mindskende ei den Ømhed, hun nærede for Solen)
Vorder misundelig stemt; opegget til Harm mod den Elskte, 235
Mælder hun, hvad der er skeet, ja bringer til Faderens Øren
Alt, hvad man sladrer.
Utæmmet og vild (skjøndt ydmygt hun beder,
Strækker tillige bekymret sin Haand mod Solen og siger:
„Nødig jeg vilde — han tvang mig dertil") nedgraver den Haarde
Datteren dybt udi Muld, som dækkes med Bunker af Sandgruus. 240

Disse dog splitter Hypêrion's Søn ved sin flammende Straale,
Skaffer tillige dig Plads til at løfte dit jordede Aasyn.

Nymphe! dog ikke han eiede Kraft til at løfte dit Hoved;
Knuust af den vægtige Jord, du laa som et Liig, uden Livsgeist.
Heller ei Guden har seet, som styrer de vingede Heste, 245
Noget saa ynkeligt Syn, siden Phaethon sank udi Luer.
Ogsaa han prøver, om ikke han kan, ved den varmende Solild,
Kalde tilbage den levende Ild i de stivnede Lemmer.
Men, da nu Skjebnen tillader ham ei saa voveligt Stykke,
Stænker han Stedet, hvor Liget blev lagt, med den duftende Nectar, 250
Klager, og siger: „selv efter din Død skal du stige mod Himlen."

Pludseligt løser sig Legemet op ved den himmelske Nectars
Qvægende Stænk; den liflige Duft gjennem Jorden sig trængte.
Viraksbusken nu lidt efter lidt udi Jorden sig hæfted
Fast med sin Rod; gjennem Graven den brød, og viste sin Krone. 255

XXIX. Clytie.

Kjerlighed kunde maaskee undskylde hos Clytie Smerten,
Smerten igjen, at hun sladrede nys; men Daglysets Fader
Kommer ei meer hende nær; hans Ømhed for hende har tabt sig.
See! da tæres hun hen, (hun stædtes jo dybt udi Elskov)
Jler fra Nymphernes Chor, og sidder om Nætter og Dage, 260
Haaret upyntet og bart, paa den blottede Jord, uden Næring.

Saa gik niende Dag. Ei Spise hun nød eller Drikke,
Og det var ene ved Taarer og Dug, hun stilled sin Hunger.
Aldrig fra Jorden hun reiste sig op; paa den vandrende Guddoms
Aasyn stirrede hun, og dreied sit Blik efter hans Blik. 265
Kroppen, man siger, sig hæfted i Jord; den gulige Bleghed
Giver en blodløs Urt en betydelig Deel af sin Farve.
Dog for en Deel er den rød, og en Blomst, som Violerne ligner,
Dækker selv Ansigtet til. Skjøndt fast udi Jorden, hun dreier
Dog efter Solen sig om, og beholder forvandlet sin Elskov. 270

Endt var det sælsomme Sagn, som fængslede Pigernes Øren,
Nægtet af Nogle, som Tant; dog mener en Deel, at en Guddom,
Naar han er ægte, kan Alt; men at Bacchus er ei af de Ægte.

Efterat Søstrene taug, da bliver Alcithoë ombedt.
Medens hun løber med Spolerne hen gjennem Vævet, hun udspandt, 275
Sagde hun: „Ikke fortælle jeg vil om idæiske Hyrdens,
„Daphnis', rædsomme Lod, hvem Nymphen, der ahned ham utro,
„Trylled paastand til en Steen; saa smerteligt lider en Elsker!
„Ogsaa om Scython beretter jeg ei, som, ved selsomt Naturspil,
„Viste sig snart som en Mand, og, vexlende, atter som Qvinde. 280
„Celmus! ei heller om dig, som var tro imod Zeus i hans Barndom,
„Skjøndt du blev siden til Staal. Om Cureter, som fødtes af Regnskyl,
„Eller om Parret, som blev til en Blomst, om Crocus og Smilax,
„Taler jeg ei; ved et Sagn, som er sødt, vil jeg fængsle Jert Øre."

XXX. Salmacis.

Grunden til Salmacis' hæslige Rye, hvorfore dens Bølger 285
Slappe den mandige Kraft, samt blødne de Badendes Lemmer,
Høre I! Grunden er vis; at Kilden bevirker det, veed I.

Dybt udi Grotten paa Ida's Bjerg opdroge Najader
Fordum et Barn, Mercurius fik ved den himmelske Cypris,
Saaledes dannet og skabt, at begge Forældrenes Billed 290
Grant i den Lille man saae, som erlangede Navn af dem Begge.

Som han nu fyldte det femtende Aar, han iled, som Yngling
Bort fra sit Hjemlandsfjeld. Sit fostrende Ida forlod han;
Vanked omkring udi fremmede Strøg, og med Glæde han søgte
Floder, som aldrig han saae; thi Lysten formindsked ham Møien. 295

Baade til Lyciens Folk, og til Carien, Lycernes Nærland,

Drager han hen. Her seer han et Væld, som er lige til Bunden
Klart, som et lysende Speil. Der voxer ei Rør, som i Sumper,
Heller ei Siv med den eggede Kant, eller skaldede Sumpstraa.
Vandet var straalende reent. Paa de yderste Kanter af Søen 300
Strække sig Grønsværstørv, som bedækkes med grønnende Urter.

Her har en Nymphe sit Hjem. Dog sysler hun aldrig med Jagten,
Prøver ei Dyst udi Løb; forsøger ei Buen at spænde:
Mellem Najadernes Hob hun ene Diana var fremmed.
Ofte har Søstrene sagt (saa mælder et Rygte) til hende: 305
„Sâlmacis! tag dog en Piil, eller ogsaa det brogede Kogger,
„Og, med den hærdende Jagt, dine rolige Dage du vexle!"
Ikke dog Pilen hun tog, ei heller det brogede Kogger,
Vexled ei heller med hærdende Jagt sine rolige Dage.

Snart i den Søe, hvor hun boer, sine yndige Lemmer hun bader; 310
Pynter tillige sit bølgende Haar med en Kam fra Cytôrus,
Mens udi Bølgernes Speil, hvad der klæder, hun speidende skuer.
Snart i en Dragt, gjennem hvilken man seer hendes deilige Lemmer,
Mageligt lægger hun sig udi Græs og i Urter saa bløde.

Blomster hun plukkede tidt. Dem plukked hun just, da det hændtes, 315
At hun fik Drengen at see, som hun ønsked at faae, da hun saae ham.
Nærme sig, vilde hun nok; dog ikke hun nærmed sig til ham,
Førend hun nøie fik ordnet sin Dragt, fik sat sig ilave,
Ordnet hver Ansigtsfold, at billigt hun tykkedes deilig.

Lode da nu hendes Ord: „O Du, som er værdig at ansees 320
„Liig med en Gud — eller est du en Gud? du er sikkert Cupido.
„Er du en Dødelig født, da signer jeg dine Forældre,
„Held ledsage din Broder — især den følge din Søster,
„Dersom du eier en Slig, og Ammen, der skjænked dig Næring.
„Mellem de Andre velsigner jeg meest, ja fremfor dem Alle, 325
„Dersom du eier en Brud, eller værdiger Nogen dit Samliv.

„Haver du muligen en, da besøge du mig udi Eenrum;
„Eier du Ingen, da vælge du mig; lad os enes i Elskov!"

Dette hun mæled, og taug. Da rødmede Drengen, der ikke
Vidste, hvad Kjærlighed var; dog selve hans Blussen ham klædte. 330
Saaledes hænger den rødmende Frugt paa det solbare Frugttræe;
Saaledes Filsbeen, stænket med Rødt; saa blusser den hvide
Luna, saa ofte man slaaer (men forgjæves) de raslende Cymbler.

Blot om et søsterligt Kys uophørligen tigger ham Nymphen,
Prøver endogsaa at kaste sin Arm om den sneehvide Nakke. 335
„Ender du?" siger han, „eller jeg gaaer, for at slippe for Saadant."
Sâlmacis, skræmmet af Sligt, udbryder: „Jeg viger dig Pladsen,
„Fremmede Ven!" Hun dreier sin Vei, og det lader, som gik hun.

Stedse dog seer hun sig om, og, skjult mellem Træer og Buske,
Laae hun forborgen og sjunken paa Knæe. Men han, som en
Yngling, 340
Da han formeente sig her, paa den eensomme Eng, uden Vidner,
Slentrede mageligt om, og tilsidst i de rullende Bølger
Dyppede Fødderne ned, først Taaen, saa Ankelen siden.
Endelig, rørt af det yndige Vand, og dets liflige Kjøling,
Hele den smagfulde Dragt fra det yndige Legem han trækker. 345

Sandser nu Sâlmacis næsten ei meer; ved den blottede Skjønhed
Flammer hun op udi Lyst, og i Blikket sig viser en Lue,
Ligesom ofte den lysende Sol, med sin flammende Skive,
Kaster tilbage sit Lys i et Speil, som man stilled imod den.
Knap kan hun tvinge sig selv; med Møie hun tæmmer sin Glæde; 350
Favne ham, er hendes Lyst; det er neppe hun styrer sit Oprør.

Ynglingen gnider sin Krop med de hulede Hænder, og springer
Rask udi Søen. Da Vandet er klart, kan man tydelig skue
Armenes vexlende Tag, retligesom under et Glaslaag
Enten en Lilie staaer, eller ogsaa Figurer af Filsbeen. 355

„Nu er han min! han er nu i min Magt!" udraaber Najaden;
Kaster Gevandtet ihast, og styrter sig midt udi Bølgen;
Holder den Strittende fast og snapper sig Kys under Modstand.
Selv med sin Haand, skjøndt han kjæmper imod, hun trykker hans Hjerte;
Kort paa en vexlende Viis hun knuger sig op imod Drengen. 360

Kjekt han strider imod, og vil gjerne forsøge paa Undflugt.
Dog, som en Slange hun holder ham fast, hvem Fuglenes Konge
Snapped iveiret, og greeb. Hiin slynger sig, medens den hænger,
Over dens Hoved og Been; om Vingerne knytter den Halen.
Eller som Vedbend slynger sig ængt om den mægtige Træbul, 365
Liig en Polyp udi Bølgernes Skjød, naar den fanger en Fjende,
Hvilken den knytter med Fødderne fast fra de samtlige Sider.

Ynglingen holder sig kjek; hvad Nymphen sig ønsker, han afslaaer.
Denne ham knuger, som før, og, medens hun hænger sig ved ham,
Siger hun: „Grusomme Ven! om endogsaa du sætter dig mod mig, 370
„Ikke du slipper mig dog. I Guder! befaler, at aldrig
„Ynglingen skilles fra mig, eller jeg fra den elskede Yngling!"

Guderne høre med Gunst hendes Bøn. Deres Legem forbindes,
Og, omendskjøndt de er' to, eet Ansigt erholde de Begge.
Saaledes ofte man seer to Grene, hvor Barken er nøie 375
Knyttet, at voxe til eet, og forenede' at skyde sig udad.
Just, da i inderligt Favn deres Legemer vare forbundne,
Vorde de To, men alligevel een; en Figur, som er ikke
Yngling, men heller ei Møe; de er' Begge, skjøndt intet af Begge.

Ynglingen mærkede nu, at Bølgen, i hvilken han nedgleed, 380
Gav ham en Halvmandsform, og at Lemmerne blødned i Bølgen.
Medens han hæver sin Haand, da lyder med qvindeligt Mæle
Hermaphroditus' Ord: „Forunder, o Fader og Moder!
„Mig, Eders Pode, som opkaldt blev efter Begge, mit Ønske!
„Aldrig en Yngling, som bader sig her, mine Bølger forlade, 385
„Uden i Halvmandsform! lad hans Krop ved Berørelsen blødnes!"

Rørte Forældrene blev'; hvad han bad, hiin Søn udi Tveform,
Hurtigen skeer; en hemmelig Kraft udi Kilden sig trængte.

XXXI. Minyadernes Forvandling.

Alt er Fortællingen endt, og Minyas' Døttre, som forhen,
Syssle med Spind, foragte hans Fest, og haane hans Guddom. 390
Cymbler, som ikke man seer, med en dumpt gjenlydende Tone,
Trænge nu pludselig frem, samt Piber og bøiede Krumhorn,
Derhos Bjelder af Ærts. Alt dufter af Virak og Safran.

Væved begynder at grønnes med eet (det er næsten utroligt),
Tøiet, som stod udi Væv, bedækkes med Blade, som Vedbend. 395
Noget til Viinstok blev; hvad der nyligen spændtes som Traade,
Vorder til Viinløvsskud; af Rendingen blive der Blade;
Purpuret kaster en lysende Glands paa de farvede Druer.

Dagen var næsten aldeles forbi. Forhaanden var Tiden,
Hvilken man ikke med Grund kan Lys eller Mørke benævne, 400
Saasom det tvivlsomme Mulm staaer lige ved Grændsen af Lyset.
Bygningen ryster med eet; det synes, som luende Fakler
Flamme; thi rødmende Blus overalt i Gemakkerne skinne,
Medens Phantomer af rædsomme Dyr gjennem Salene tude.

Søstrene krøbe forlængst udi Skjul i den dampende Bygning, 405
Gribende Flugten for Luer og Blus til forskjellige Sider.

Som de nu søge sig Skjul, bliver Legemet stumpet; en Hinde
Breder sig ud, og Vingen saa fiin over Armene hæftes.
Maaden, paa hvilken de mistede nu deres forrige Skabning,
Kunde man ei, da det skumrede, see. Ei letted dem Vinger; 410
Ene ved Hinder de hævede sig, hvor Lys faldt igjennem.
Tale forsøge de paa; men Stemmen (er Kroppen end lille)
Lyder dog mindre; med sagteligt Pib deres Klager de yttre.
Huse de vælge, ei Skove, til Hjem; kun i Natten de flyve,
Fjendske mod Lys; deres Navne de faae af den sildige Aften. 415

XXXII. Athamas og Ino.

Bacchus erkjendes som mærkelig Gud i det samtlige Theben.
Særligt hans Tante fortæller en Deel om den fremmede Guddoms
Vældige Kraft; og Ino er den af de talrige Søstre,
Hvilken ei kjendte til Sorg, uden den, som hun leed over Hine.

Hun, som var Athamas' Viv, var stolt af sin Mand og sin Afkom, 420
Ogsaa lidt kry af den fostrede Gud, faldt Juno i Øie.
Ikke hun taalede Sligt, men skreeg:
„Naar en Søn af en Skjøge
„Dybt i Mæoniens Søe kan sænke forvandlede Sømænd,
„Vække hos Moderen Lyst, at flænge den Søn, som hun fødte,
„Dække de tre minyadiske Børn med sælsomme Vinger, 425
„Mægter da Juno kun eet, uden Hævn at begræde sin Kummer?

„Skal jeg da nøies med Sligt? har jeg Kræfter alene til Saadant?
„Veien han viser mig selv (endog af en Fjende kan læres):
„Selv har han viist udi Pentheï Drab, ja meer end tilfulde,
„Hvad der kan gjøres, naar Sindet er vildt. Thi egger jeg Ino, 430
„At hun kan døe udi Vildskabs-Ruus, som de øvrige Frænder."

Nedad gaaer der en Vei, omdæmret af dræbende Taxus,
Lige til Dødningers Hjem, gjennem Egne, hvor Alting er stille.
Taagede Dunster opstige fra Styx. Afsjeledes Aander,
Væsner, som fik udi Gravene Hjem, gaae i Døden ad den Vei. 435
Alt udi Egnen er dødt; kun Bleghed og Kulde beboe den.
Aanderne komme; men vide dog ei, hvor Veien til Hadis
Storstad gaaer; hvor Borgen er bygt til den rædsomme Pluto.

Tusinde Porte man seer. Overalt er der aabnet en Tilgang;
Byen er rummelig stor. Som Floder fra samtlige Lande 440
Styrte mod Havet, saa Geisterne hid. Der bliver ei knebent,
Selv naar der vrimler af Folk; man mærker ei Hob eller Trængsel:
Blodløse svæve de om, uden Been, uden Legem, som Aander.

Nogle paa Torvene gaae, udi Fyrstens Gemakker de Andre;
Kort, hvad de færded i Fortiden med, udi saadanne Sysler 445
Færdes de nu; dog ogsaa med Straf ere Mange belagte.

Ile fra Himmelens Borg, for at drage til saadanne Stæder,
Værdiged (Harme formaaer dog endeel!) Saturnia Juno.
Som hun nu traadte derind, og Tærskelen under Gudinden
Knagede høit, stak Cerberus frem sine Hoveder trende, 450
Og med dem alle han gjøede høit. Hun vinker de trende
Søstre, som Natten har født, en haard og ubøielig Gudæt.

Disse nu sadde ved Fængslernes Dør, som lukkes med Staallaas,
Kæmmende just deres Haar, der bestaaer af bølgende Slanger;
Og, da de kjendte Saturnia selv i det natlige Mørke, 455
Reiste Gudinderne sig. „De Fordømtes" er Boligen kaldet.

Tityus hakkedes der udi Kjødet, og dækked tillige
Ni Morgen Land med sin Krop. Du mægter ei, Bølgen at lange,
Tantalus arme! ja Frugterne gaae, som hænge foroven!
Sisyphus henter sin Steen, eller knuger den op, men forgjæves. 460
Ixion dreies omkring, og altid han flygter og følger.
Saasom imod deres Slægt de voved at pønse paa Snigmord,
Hente Beliderne Vand, som bestandigen løber tilspilde.

Ret med et opbragt Blik Saturnia skuer paa Rækken,
Fremfor dem Alle paa Ixion vred. Da faldt hendes Blikke 465
Hen over Sisyphus just. „Hvi lider vel" sagde hun, „denne,
„Fremfor sin Broder, evindelig Straf, medens Athamas kroer sig
„Stolt paa sin Borg, fordi han er riig, og tilligemed Konen
„Trodser min Magt?"
Nu melder hun Grund til sit Had og sit Komme,
Samt, hvad hun ønsker; og Ønsket er det, at Cadmus' Hofborg 470
Styrtes, og Athamas selv, ved Søstrene, ledes til Udaad.
Løfter, Befaling og bedende Ord hun benytter, og lokker
Disse Gudinder tilsidst.

Da Juno har sagt, hvad hun ønsker,
Ryster Tisiphone flux sine graae og forvirrede Lokker,
Og, da hun kaster fra Øinene bort de hængende Slanger, 475
Siger hun: „Ikke behøver du her noget synderligt Omsvøb,
„Troe, det er skeet, hvad du bødst; fra vort rædsomme Rige begiv Dig!
„Til fra vort Dyb til en blidere Luft i din himmelske Bolig!"

Glad drog Juno afsted, og Iris, Datter af Thaumas,
Stænkede hende med rensende Dug, da hun Himlen betraadte. 480

Flux Tisiphone tog, den vilde Gudinde, sin Fakkel,
Dyppet i Blod; i Kaaben saa rød af de dryppende Blodstænk,
Svøber hun sig, og den bugtende Snog er det Belte, hun bruger.
Derpaa hun iler afsted. Med den Vandrende følger Bekymring,
Rædsel, tilligemed Skræk, med Trækning i Miner, og Vanvid. 485

Som hun paa Tærskelen stod, da bævede Æoli Ætlings
Sale; da blegnede selv de høie Portaler af Valdbirk.
Helios vendte sig bort.
Forfærdet blev Ino ved Varslet;
Athamas ogsaa blev angst, og de vilde just ile fra Slottet;
Vilden Erinnys forhindrer dem dog, og i Døren sig stiller. 490
Strækkende Armene ud, som bugtende Slanger bedække,
Ryster hun Haaret. Da peeb der en Lyd fra de rystede Øgler;
Nogle paa Skuldrene laae; en Deel over Tindingen ruller
Ned med en hvislende Lyd, spye Ædder, og spille med Tungen.

Ret fra de midterste Haar hun snapper af Øglerne Tvende, 495
Greeb dem, og slyngede dem med en gruelig Haand imod Hine.
Bugte sig disse nu frem trint Ino's og Athamas' Hjerte,
Blæse dem over med giftige Pust. Dog Kroppen ei saares;
Nei, det er Sjelene kun, som føle de rædsomme Giftbid.

Ogsaa en sjelden og flydende Gift af Furien bringes: 500
Skummet af Cerberi Mund; Echidnas rædsomme Giftrodd,

Affinds vildsomme Tant, Bedøvelsens Glemsel af Alting,
Rasen, Forbrydelse, Graad, og en gruelig Lyst til at myrde;
Alting mænget i eet. Med Blod, som var nyligen udøst,
Kogte hun Alt i en Kjedel af Erts med grønlige Bynker. 505

Medens forvirred' de staae, hun hexer sin Furie-Giftsaft
Ind udi Begge, oprørende vildt deres Hjerter fra Grunden.
Slynger saa Fakkelen rundt, som bestandig er dreiet i Hvirvel,
Saa at en udbredt Kreds, som det synes, sig danner af Luer.

Alt, hvad hun bødes, er seirende gjort. Til den mægtige Ditis 510
Luftige Rige hun gaaer, og løsner de beltende Slanger.

Raser nu Æoli Søn, og midt udi Borgen han raaber:
„Holla, I Svende! her har vi en Skov! lad os spænde vort Jagtgarn.
„Nys en Løvinde jeg saae; to Unger tillige den fulgte."
Galen han farer nu efter sin Viv, som hun var et Udyr, 515
Snapper fra Moderens Barm den smilende, liden Learchus
(Ach! som mod Faderen strakte sin Arm!) omhvirvler ham tregang
Rundt udi Luften, og splitter, som vild, de barnlige Lemmer
Mod en ubøielig Steen.
Da eggedes Ino, som Moder.
Enten nu Smerten var Skyld, eller ogsaa den stænkede Giftsaft, 520
Tuder hun vildt, udspreder sit Haar, og tumles i Vanvid.
Bærende dig paa sin blottede Arm, Melicertes, du Lille,
Raaber hun: „Bacchus, o hil!" Da Bacchus hun nævner, maa Juno
Smile, og siger: „Nu fanger du Løn fra den Gud, som du fostred."

Ud over Bølgerne luder et Fjeld, som hules forneden, 525
Hvilket bedækker mod Regn de Bølger, som ligge derunder.
Toppen foroven er spids, og strækker sin Tind imod Søen.
Ino begiver sig did (i sit Vanvid finder hun Kræfter)
Og, uden Angst eller Gru, hun kastede ned udi Havet
Sig og den Byrde, hun bar. Hvidt skummed den sqvulpende Bølge. 530

Venus, der rørtes ved Ætlingens Nød, som piintes uskyldig,
Beder sin Onkel med smigrende Ord: „Du, Hersker paa Havet,
„Som, efter Himmelens Drot, staaer høiest i Vælde, Neptunus!
„Hvad jeg forlanger, er stort; dog ynke du dig over Mine,
„Hvilke nu tumles omkring i de mægtige joniske Bølger! 535
„Gjør dem til Guder hos dig! Jeg skylder jo Bølgen saameget,
„Saasom jeg fordum er dannet af Skum paa det evige Havdyb;
„Ogsaa de Grækeres Folk tildele mig Navn efter Havskum."

Det, som hun ønsked, opfyldte Neptun. Det jordiske Væsen
Fjernes, og deres Figur erholder forunderlig Høihed. 540
Ligesom Begge forandres i Form, forandres og Navnet;
Hiin Palæmon er kaldt, og Moderen selv Leucothêa.

Sidonerinderne løb, da de fulgte med Dronningen, hurtigt;
Dog de bemærkede først hendes Spor ved Foden af Klippen.
Sandheden ahned de om hendes Død; med Sorg de begræde 545
Cadmus' Stamme. Med Kummer de rev' deres Klæder og Lokker.
Selv over Juno beklage de sig, som altfor ubillig,
Samt imod Jupiters Elskede streng.
Dog saadanne Anker
Juno ei synderlig leed. „Det største Beviis paa min Strenghed,
„Være nu" sagde hun, „I!" Hvad hun yttrede, snarlig blev opfyldt. 550

Den, som var frommest af Pigerne, skreeg: „Jeg vil følge min Dronning
„Selv i det bølgende Dyb!" Hun vilde just springe, men evned
Ei at bevæge sig meer; fastnaglet til Klippen, hun stivned.
Atter en Anden, som vilde just nu, paa den vanlige Maade,
Slaae sig for Brystet af Sorg, fornemmer, at Armen er stivnet. 555
Atter en Tredie strækker sin Haand over Bølgen; men omskabt,
Strækker hun hen over Søe kun en Haand, som er bleven til Marmor.
Ogsaa en Fjerde, som reev sine Haar udi Kummer fra Issen,
Mærker, at Fingrene vorde til Steen, da hun stak dem i Haaret.

Kort, udi hvilken Gebærde de staae, udi denne de blive. 560
Ogsaa til Fugle forvandles en Deel. De Piger fra Theben
Svæve paa strygende Vinger nu hen over Kanten af Havet.

XXXIII. Cadmus i Illyrien.

Agenoriden ei veed, at hans Datter og Barnet, hun fødte,
Nu ere Guder i Søe. Nedbøiet af Kummer og Uhelds
Talrige Slag og Miraklernes Hob, som han skued i Mængde, 565
Iler han bort fra den stiftede Bye; og, ligesom Skjebnen
Rammede Stedet, ei ham, i det Fjerne han drager saa vide,
Og med den flygtende Viv til Illyriens Kyster han kommer.

Medens de Begge nu her, nedtrykked' af Alder og Uheld,
Huske sig Fortidens Nød, og sladrende mindes dens Plager, 570
Yttrede Cadmus: „Mon ogsaa den Snog, som paa Reisen fra Sidon
„Fordum jeg myrdede selv med mit Spyd, var at agte, som hellig?
„Slangen, hvis Tænder jeg saaed i Jord, et forunderligt Frøekorn?
„Yttrer en Gud saa fordærvelig Hevn over saadant et Udyr,
„Gid jeg maa slæbe mig selv paa min Bug, og forvandles til Slange!" 575

Just som han taled, han slæbte sig selv paa sin Bug, som en Slange.
Huden blev haard; han mærkede grant, at han skjultes med Skjællag.
Kroppen var sort, men zieredes smukt med blaalige Drypstænk.
Forlænds synker han ned paa sit Bryst, medens Benene vorde
Lempeligt knytted' i eet, som bugte sig op i en Spidse. 580

Armene ere tilrest. Dem strækker han ud, som det Sidste,
Og, medens Taarerne rinde paa Kind, som er ikke forvandlet,
Siger han: „Skynd dig, usalige Viv! o skynd dig, imedens
„Noget af mig er tilrest! o skynd dig, og tryk mig i Haanden,
„Medens jeg eier en Haand, og Slangen ei dækker mig ganske." 585

Meget han vilde berettet endnu; men Tungen paa eengang
Spaltede sig udi to. Han vil tale, men Ordene svigte;
Og, da han gjør et Forsøg, at yttre sin Kummer i Klager,
Hvisler han; det er den Lyd, han beholdt af Naturen tilbage.

Slaaer nu hans Viv med sin Haand de blottede Bryster, og skriger: 590
„Bliv dog, min Cadmus! du vikle dig ud af den sære Forvandling!
„Ach! hvad er dette? hvor er nu din Fod? dine Hænder? din Skulder?
„Hvor er din Farve? dit Aasyn — dit Alt, imedens jeg taler?
„Guder! hvi skaanes da jeg? Forvandler mig selv til en Slange!"

Dette hun sagde; da slikkede hun, som en Slange, sin Mage, 595
Og, som hun kjendte ham end, hun bugted sig frem mod den Elskte;
Slyngede sig i hans Favn, og tog ham om Halsen, som fordum.

Alle, som stode dem nær (især deres Følge) forfærdes.
Stryger nu Hunnen sin klæbrige Hals ad den kammede Slange,
See! da vorde de eet; i Forening de bugtende krybe, 600
Til de forsvandt i den nærmeste Skov i en dækkende Tykning.
Ikke de frygte for Mennesker dog, eller gjøre dem Skade;
Venlig er deres Natur; de mindes, hvad fordum de vare.

XXXIV. Perseus og Atlas.

Begge sig hentede rigelig Trøst mod denne Forvandling
Fra deres Ætlings Magt. Det erobrede Indien dyrked 605
Hannem, ja selv det achæiske Folk, udi byggede Templer.

Ikkun Acrisius, Abas' Søn, som er Guddommens Slægtning,
Stander tilbage som den, der nægter ham Adgang i Argos,
Vover endogsaa paa Krig mod den mægtige Gud, og betvivler,
At han er avlet af Zeus, hvad han ogsaa benægter om Perseus, 610
Skjøndt han er Danaes Søn, undfangen af Zeus i en Guldregn.

Angre han maatte dog snart (saa kraftig er Sandhedens Vælde!)
At han har krænket en Gud, og misdømt Datterens Afkom.
Hiin, alt længe, fik Plads udi Gudernes Bolig, og Denne,
Bærende hjem det berygtede Rov af det giftige Udyr, 615
Svævede frem i den tyndere Luft paa de susende Vinger.

Som han nu seirende hævede sig over Libyens Ørkner,
Monne de blodige Stænk fra Medûsa's Hovede falde,
Hvilke, bevared' i Jord, gav Liv til de brogede Slanger,
Som, udi rigeligt Tal, gjøre Libyen farlig ved Øgler. 620
Dreven afsted i det mægtige Rum ved forskjellige Vinde,
(Ret, som en Skye, der er vægtig af Regn, snart heden, snart deden
Farer omkring) i den øverste Luft han skuer fra Æthren
Jorden forneden sin Fod, og bevæger sig frem over Alting.
Tregang seer han det isnende Nord, og Kloen af Krebsen: 625
Ofte han kommer mod Øst paa sin Fart, og ofte mod Vesten.

Nødig han vilde ved synkende Dag betroe sig til Natten,
Derfor i Atlas' Land, i de vestlige Riger, han standser,
Blot for at hvile sig ud for en Stund, medens Lucifer atter
Kalder Aurora i Skye, og hun den lysende Dagvogn. 630

Med en umaadelig Krop over samtlige Mennesker hævet,
Atlas levede her. Han herskede (Søn af Japêtus)
Over det yderste Land, samt over de Bølger, som bade
Solgudens dampende Spænd, og Vognen, som trættes af Kjørslen.
Tusinde Klynger af Faar, og tusinde Klynger af Hornqvæg 635
Vandred i Græsset omkring; ei Naboer trykkede Egnen.
Grønne, men straalende dog udi Guld, vare Træernes Blade;
Frugten var Guld, og Grenen var Guld, som skjultes af Løvværk.

„Røres du, fremmede Mand! af en ædel og statelig Slægtsbyrd"
Lyde nu Pêrseï Ord, „da viid, jeg er Jupiters Ætling. 640
„Est du Beundrer af kostelig Daad, beundre du min Daad!
„Ene Forplegning jeg søger og Roe."

Da minded sig Kongen
Hvad den parnassiske Themis engang, ved Orakel ham varsled.
„Atlas!" hun sagde, „der kommer en Tid, da dit Træe vil berøves
„Frugten, og Jupiters Søn vil skaffe sig Nye ved sit Bytte." 645
Atlas, som frygtede Sligt, omgjærded sin Have med Mure,
Og, til at vogte den vel, han kaared en gruelig Drage,
Medens tillige han fjernede selv fra sin Grændse hver Fremmed.

Ogsaa han sagde til ham: „Gaae bort! dine store Bedrifter,
„Hvilke du digter, ei gavne dig stort, eller Jupiter enten!" 650
Trudsler han bruger og Vold. Da han nøler, han prøver at kaste
Gæsten paa Døren, som yttrer sig mildt, men ogsaa med Alvor.

Helten er ikke saa stærk (hvo eier vel Kræfter mod Atlas?)
„Endser du" lyde hans Ord, „den Tak, jeg kan yde dig, ringe,
„Tage du heller en Skjenk!" Nu vender han sig imod venstre, 655
Medens han viser det rædsomme Syn af den fæle Medusa.

Atlas, saa lang som han var, forstenes; hans Skjæg og hans Lokker
Vorde til Skov; hans Skulder og Haand til mægtige Aase.
Hvad der var Hovede før, bliver Spids paa den vældige Fjeldtop;
Benene vorde til Steen, overalt han øges i Omfang. 660
Frygteligt voxer han ud (saalunde var Gudernes Vilje)
Og paa hans Nakke nu Himlen er lagt med de samtlige Stjerner.

XXXV. Andromeda.

Stormen af Æolus spærredes alt i det evige Fængsel,
Og, for at kalde til Arbeid igjen, var Lucifer stegen,
Straalende, høit udi Skye. Sine Vinger nu griber han atter, 665
Binder dem fast til sin Fod, og tager i Haanden sin Krumkniv.

Skridende frem i den flydende Luft med de vingede Saaler,
Talløse Stammer forlader han nu, baade neden og rundtom:

Skuer saa endelig Cèpheï Land, Æthiopernes Stammer.
Stakkels Andromeda sonede her (skjøndt selv uden Brøde) 670
Moderens dristige Ord; haardt straffede Ammon den Skyldfrie!

Hende, der surredes fast med sin Arm til den grusomme Klippe,
Seer den abantiske Helt. Dersom Lokken ei rørtes af Vindens
Venlige Pust, og Taarernes Strøm udi Øiet ei bæved,
Vilde hun syntes et Billed af Steen. Han gribes af Elskov, 675
Studser, og, ganske fortabt ved at skue de herlige Former,
Havde han næsten forglemt, udi Luften at røre sin Vinge.

Standsende, lyde hans Ord; „Du fortjener ei saadanne Lænker;
„Nei! du er Lænkerne værd, som binde den fyrige Elsker.
„Hvad er dit Navn? dit Fødelands Navn? o besvar mine Spørgsmaal! 680
„Samt hvi du est udi Baand!"
I Begyndelsen tier hun stille;
Vover ei, Helten at kalde til Hjelp, ja vilde bedækket
Med sine Hænder det tugtige Blik, om hun ikke var bundet.
Ene med rullende Graad (hvad hun mægter) hun fylder sit Øie.

Saasom han ofte fornyer sin Bøn, kan hun synes uvillig 685
Til at bekjende sin Feil; thi nævner hun sit og sin Hjemstavns
Navn, og beretter, hvor høit hendes Moder var stolt af sin Skjønhed.
Ikke til Ende hun kom med sin hele Fortælling, da Bølgen
Brusede høit, og et Udyr steeg fra det vældige Havsvælg,
Som med sit rædsomme Bryst over Havet sig bredte saa vide. 690

Pigen nu skreeg. Hendes Fader i Sorg, og bedrøvede Moder
Stod hende nær; hendes Moder især har Grund til at klage.
Ach! man bringer ei Hjelp, kun Taarer, som passe til Nøden,
Klager og Suk, og klamrer sig fast til den lænkede Pige.
See! da lyde den Fremmedes Ord:
„Til at græde, vil Tiden 695
„Sikkert forslaae; men Tiden er kort, for at ile til Bistand.

„Jeg, som er Perseus, Jupiters Søn, samt fødtes af hende,
„Som i det lukkede Taarn blev svanger ved Zeus i en Guldregn,
„Jeg, som beseirede nys Gorgonen, med Lokker af Øgler,
„Samt udi Luften har Mod til at gaae med ætheriske Vinger, 700
„Fik, fremfor Alle, dog vist hendes Haand. Til saa kostelig Medgift
„Ogsaa en Tjeneste føie jeg vil (hvis Guderne hjelpe)
„Og, er hun frelst ved min Daad, betinger jeg Pigen til Kone."

Kunde vel Nogen betænke sig her? Man bevilger; man beder;
Ja, udi Medgift endog, Forældrene byde ham Riget. 705
Ret, som en Snække, der iler afsted med Snabel paa Stavnen,
Dreven af dampende Ynglingers Arm, udi Bølgerne pløier,
Saaledes Dyret, som skyder sit Bryst mod de mødende Bølger,
Nærmer sig frem imod Fjeldet, saa nær, som en Spanier evner
Ud fra sin Slynge med Blyet at naae gjennem Midten af Luften. 710

See! da støder den Yngling med eet sine Fødder mod Jorden,
Stigende op udi Skye. Da Skyggen af Helten sit Gjenskin
Kasted i Vandet, blev Dyret som vildt ved Skyggen, det vined.

Ligesom Jupiters Fugl, naar den seer paa de eensomme Marker
Slangen, der strækker sin gulige Ryg i det varmende Solskin 715
(Bagfra griber han den, at den ikke skal dreie sit Hoved,
Slaaer sin graadige Kloe i dens Hals, som er dækket med Skjællag)
Saaledes farer den Yngling afsted i den klarede Luftstrøm:
Støder i Hvalen sit Spyd; den spruder, imedens i Boven
Inachi Ætling skjuler sit Sværd, til det krummede Haandfang. 720

Haardt var Saaret den fik. Den hæver sig stundom af Vandet;
Snart i Havet den skyder sig ned, ja boltrer sig stundom,
Vildsvinet liig, naar Hundenes Sværm under Gjøen den skræmmer.
Tidt vil den bide; da gjør han et Sving med sin hurtige Vinge.

Snart udi Ryggen, saavidt den er bar, uden Muslingeskaller, 725

Snart udi Siden igjen, snart der, hvor den spidsede Hale
Bøier sig ud til en Fisk, han støder den bøiede Krumkniv.
Spruder da Hvalen det rødmende Blod, som er blandet med Havvand,
Ud af sin Mund. Ved de voldsomme Stænk blive Vingerne vaade.

Just, da han vover ei meer at stole paa Saalen, som drypper, 730
Falder hans Blik paa et Fjeld, som hæver sin Tinde, naar Havet
Roligen hviler, men dækkes igjen, naar Bølgen er oprørt.
Støttet mod Stenen, og klamrende sig med den Venstre ved Tinden,
Atter, og atter igjen, han støder ham Klingen i Livet.

Klappen og jublende Skrig gjenlyde nu hen over Stranden 735
Samt imod Gudernes Hjem. Hendes Beiler med Glæde de hilse;
At han har hjulpet og frelst deres Æt, ei Faderen Cepheus
Nægter, ei heller Cassiope selv.
Fra sin Lænke befriet,
Vandrer nu Pigen afsted, som var Grunden og Lønnen for Kampen.

Helten forskaffer sig Vand, for at tvætte de seirende Hænder, 740
Og, for at ikke det stenige Sand kan beskade Gorgonen,
Dækker han Jorden med Løv samt Qvas fra Fjeldenes Afgrund,
Lægger saa Hovedet der af Phorcys' Datter, Medusa.

Urter, som nyligen spirede frisk med Marv og med Safter,
Grebes af Udyrets Kraft; de hærdedes ved at berøres, 745
Og udi Green og i Løv de fornam en underlig Stivhed.
Nympherne dybt udi Søe forsøge det selsomme Under,
Prøve med Qviste, ja more sig ret, da det lykkes med Alle:
Sæden til disse de drysse nu selv overalt udi Bølgen.

Ganske man finder endnu den samme Natur i Coraller, 750
Saasom de hærdes og vorde til Steen, naar de røres af Luften:
Hvad der i Bølgen er bøielig Qvist, bliver Steen over Havet.

XXXVI. Medusa.

Tre ere Guderne nu, hvem Alter han bygger af Grønsvær;
Eet Mercurius fik; du, Krigens Gudinde! det høire;
Eet udi Midten til Zeus. Til Minerva der offres en Qvie, 755
Hermes en Kalv; dig offres en Tyr, du, Gudernes Hersker!
Hurtig han snapper Andromeda fat, som er Lønnen for Kampen,
Uden at ønske sig videre Skjenk.
Hymenæus og Amor
Faklerne ryste; med rigelig Duft man Luerne mætter.
Krandsene hænger man hen under Loft; baade Cithar og Lyra, 760
Derhos Fløiter og Sang, som bebuder, at Hjertet er muntert,
Lyde med Klang overalt. Fløidørene aabnes, og store
Gyldne Sale man seer; med Pragt har man ordnet det Hele,
Og udi Konningens Borg til en Fest hans Høvdinger træde.

Spisningen endte man alt. Ved en Skjenk af den herlige
Bacchus 765
Vorder man lystig i Sind. Om Landenes Skik og Manerer
Spørger den fremmede Helt. Paa hans Spørgsmaal svarer
Lynciden,
Og han fortæller ham flux om Landenes Skik og Manerer.

Efterat det er fortalt, da siger han: „Herlige Perseus!
„Siig os (jeg beder derom) hvilken Kunst eller Færdighed brugtes, 770
„Dengang det rædsomme Hoved du togst, hvis Haar ere Slanger?"
Agenoriden fortæller da nu:
Ved det iiskolde Atlas
Ligger et Sted, som er trygt ved en Vold og urokkeligt Muurværk.
Begge Phorcyderne levede her, udi Bjergenes Snævring,
Søstre, som eied af Øine kun eet, som de laante hinanden. 775

Just da de tuskede det, han bruger en Fif, og med Haanden,
Stukket derunder, han lister det bort. Gjennem veiløse Stier,
Eensomme Marker og vildsom Skov, over kneisende Fjelde,

Fandt han omsider Gorgonernes Hjem. Paa Stier og Veie
Maatte han Billeder see af Dyr og af Mennesker ogsaa, 780
Hvilke forvandlede bleve til Steen ved at skue Medusa.

Dog i sit Skjold, som han bar paa sin Arm, han skued den Grimme,
Saasom i Kobberets Gjenskinsspeil han betragted Medusa.
Da nu i dybeste Søvn Gorgonen og Slangerne hensank,
Skilte han Hovedet fra hendes Hals; da fødtes af Blodet 785
Pêgasus først, den vingede Hest, og dens Broder, Chrysâor.

Sanddru Beretning han føiede til om sin vildsomme Vandring;
Samtlige Landes og Havenes Tal, som han skued fra Luften,
Samt hvilke Stjerner han nærmede sig paa de viftede Vinger.

Førend man ventede det, Fortællingen endtes. En Høvding 790
Optog Traaden igjen, ved at fritte, hvorfore hun ene
Blandt sine Søstre tre, bar Haar i Forening med Slanger.
Svared den Fremmede flux: „Hvad du spørger, fortjener at vides.
„Hør da nu Grunden til det, du ei veed! Hun var deilig af Skabning,
„Ja hun var talrige Beileres Haab, som misundte hverandre. 795
„Dog var der ei nogen legemlig Deel, saa yndigen dannet,
„Som hendes Haar. End kjender jeg Mænd, som mindes, de saae det.

„Krænket hun blev i Minerva's Lund af den mægtige Havgud.
„Jupiters Datter sig dreiede bort, og bedækkede tugtigt
„Med sin Ægide sit Blik. For at straffe den dristige Udaad, 800
„Vexled hun flux de Gorgoniske Haar med Slanger, saa fule,
„Og, for at skræmme sin Fjende ved Frygt, hun bærer bestandig
„Ogsaa endnu paa sit Bryst de Slanger, som fordum hun skabte.

Femte Sang.

Medens nu Dânae's Ætlingeskud i Cephenernes Midte
Mælder om saadanne Ting, da fyldes den drotlige Forsal
Baade med Vrimmel og Skrig. Dog lyder det ei som et Bryllups
Festlige Qvad; det klinger som Bud om en frygtelig Kampdyst.
Gildet, forvandlet med eet til et vildt samt brusende Virvar, 5
Kunde man ligne med Havet omtrent, som nylig var roligt,
Men ved en pludselig, rasende Storm, sætter Bølgen i Oprør.

Raaber nu Phineus først, den vilde Begynder af Striden,
Rystende Spydet af Ask, med den kobberne Spidse forneden:
„See! som en Hevner jeg viser mig her af Pigen, du raned. 10
„Hverken den Zeus, om hvilken du løi, han blev til en Guldregn,
„Eller din Vinge skal frelse dig her."
Da han prøved at kaste,
Raaber den Gamle: „Hvad er det, du vil? hvilken Galskab bevæger
„Broder! dig her til en Synd? skal hans Tjeneste lønnes paa den Viis?
„Bringer du saadan en Skjenk til min Datter, den Frelsedes, Bryllup? 15
„Hende berøved ei Perseus dig (vil du Sandheden vide)
„Nei! det er Nereï harmfulde Børn, Hornbæreren Ammon,
„Dyret tilsidst, som fra Bølgerne kom, for at mætte sin Hunger,
„Ach! med mit Kjød og mit Blod.
„Den Elskte blev ranet dig dengang

„Pigen gik bort, for at døe; med mindre du, Grusomme! kræver 20
„Just hendes Død, og finder en Trøst i at skue min Kummer.
„Er det ei nok, hun lænkedes først, medens rolig du saae det,
„Og, at du hjalp hende ei, omendskjøndt du var Onkel og Elsker?
„Kan det bedrøve dig, Mand! at en Anden har Pigen bevaret?
„Hvad? vil du røve hans Løn?
Dersom denne dig tykkedes herlig, 25
„Kunde du hentet den selv fra Klippen, paa hvilken den hængte.
„Lad da nu ham, som hented sig den, og har givet mig Gamle
„Atter mit Barn, erlange den Løn, som er lovet hans Møie.
„Fra uundgaaelig Død, men ikke fra dig, tog han Palmen."

Intet han svarer; men flytter sit Blik fra den Gamle til Perseus, 30
Vaklende, om han skal styrte mod hiin, eller ogsaa mod denne.
Tøver derefter en Stund, og med alle de Kræfter, som Vrede
Mægter at give, han slynger sit Spyd, men forgjæves, mod Perseus.
Landsen i Bænkene foer. Da var det, at Helten sig hæved
Modig fra Leiet; gjensendte sit Spyd, og havde forhugget 35
Denne sin Uvens Bryst, om han ikke var sprunget bag Altret,
Og det var Alteret kun, som (desværre!) gav Niddingen Redning.
Ikke forgjæves det foer; udi Panden det rammede Rhoetus.

Efterat denne var ramt, og man trak af hans Legeme Landsen,
Spræller han vildt, og stænker med Blod de dækkede Borde. 40
Flamme nu Gjesterne op i en Harm, som er svær at betvinge;
Landser man kaster; der yttres endog, at tilligemed Cêpheus
Ogsaa den fremmede Beiler maa døe.
Udi Døren til Slottet
Cêpheus stiller sig frem, og vidner ved Ret og ved Troskab,
Samt ved de gjestlige Guder, at han er uskyldig i Synden. 45

Pallas, som nærmer sig nu, omskjærmer sin Broder med Skjoldet.
Nær ham stander Limnâta's Søn, den Indier Athis,
Født, som man siger, ved Ganges' Flod i de glasklare Grotter.
Yndig han var udi Form, hvad prægtige Klæder forhøied,

Blomstrende just i sit attende Aar, heel kraftig i Sundhed. 50
Tyrisk var Kappen, i hvilken han gik, med gylden Besætning
Bræmmet forneden; med Kjeder af Guld var han pyntet om Halsen,
Medens det duftende Haar overalt var knyttet i Bindsler.
Dog var han snild, til at træffe sit Maal, om endogsaa i Frastand,
Med sine rammende Spyd; men Pilen forstod han dog bedre. 55

Som han nu bøiede her med sin Haand den krummede Bue,
Perseus snapped en Brand, som dampende laae udi Salen,
Slog og spolerede flux, da Benene knustes, hans Ansigt.

Ham, som sprælled, og vælted i Blod det beundrede Aasyn,
Lycabas seer, Assyriens Helt, som fulgte ham altid, 60
Og som ei heller fordulgte den Ild, som han virkelig følte.
Efterat Athis han haver begrædt, hvis rædsomme Vunde
Røved ham Livet, han griber ihast den Bue, som Vennen
Spendte, imedens han skreeg: „Nu har du med mig at bestille.
„Ikke ved Ynglingens Mord skal du fryde dig længe, skjøndt
Daaden 65
„Skaffer dig Had, og en maadelig Roes!" Knap havde han udtalt
Ordet, da blinkende foer fra hans Streng den myrdende Piilspids,
Som, da han bøiede sig, hang fast i den bølgende Kjortel.

Griber Acrisius' Ætling ihast det Sværd, som er prøvet
Dengang Medusa blev dræbt, og støder det ind i hans Hjerte. 70
Medens han segner, han vender sit Blik, som svømmer i Dødsnat,
Hen mod den elskede Ven; han skupper sig did, hvor han ligger,
Og udi Graven han tager den Trøst, at de segned tilsammen.

Phorbas, Methion's Søn, og den libyske Helt, Amphimedon
Ile nu graadigen frem, for i Kamp at træde; men Begge, 75
Saasom det dampende Gulv overalt bedækkes af Blodet,
Snublende gleed, og reiste sig ei; et Sværd var til Hinder,
Hvilket i Phorbas' Hals (paa den Anden i Siden) sig trængte.

Erithon, Actors Søn, der førte som Vaaben en Øxe,
Rammede Perseus ei med sit krummede Sværd; men en Kumme, 80
Ziret med Billeders Pragt, udi Vægt en betydelig Masse,
Ogsaa umaadelig stor, med Haanden han griber, og knuser
Bollen mod Kjempen. Det rødmende Blod han spruder af Munden;
Styrter omkuld paa sin Ryg, medens Nakken han slaaer imod Jorden.

Nærmest Semiramis' Søn, Polydæmon, og Abaris ogsaa, 85
Ham, som var kommet fra Caucasi Egn, Sperchoniden Lycètus,
Elyces med sine bølgende Haar, med Phlègias, Clytus
Røver han Livet, og stamper med Fod paa de Døendes Hobe.

Phinçus vovede ei, at træde mod Fjenden i Nærstrid;
Sendte dog Spydet afsted. Ved en Feil det rammede Idas, 90
Hvilken (forgjæves!) fra Kampen sig holdt, og beskyttede Ingen.
Med et forfærdeligt Blik han betragted den grusomme Phineus;
„Saasom du drager mig ind i din Tvist, saa tag imod Fjenden"
Skreeg han, „du skabte dig selv: lad Vunde nu veies mod Vunde!"
Spydet, han drog af sit Saar, han vilde just sende tilbage, 95
Just som han døende sank, da Kroppen var mattet af Blodtab.

Efter Cephènernes Drot den vigtigste Høvding, Odites,
Styrter ved Clymeni Sværd; Prothoènor falder for Hypseus;
Hypseus atter for Lynceus' Søn. Mellem dem var en Olding,
Kaldet Emâthion, Elsker af Ret samt Dyrker af Fromhed. 100
Saasom han evner ei meer, formedelst sin Alder, at fægte,
Slaaer han med Ord; gaaer frem, og bander de skjendige Vaaben.
Skjøndt han til Alteret klamrer sig fast med de bævende Hænder,
Hugger dog Chromis ham Hovedet af, saa det ruller ad Altret.
Selv med en døende Røst Forbandelser lød' fra hans Læber, 105
Medens paastedet han endte sit Liv ved de dampende Altre.

Ammon og Brôteas nu, to Tvillinger, hvilke ved Cestus
Sikkredes nok (dersom den, der har Sværd, kan tabe mod Cestus)

Segned for Phineï Haand, tilligemed Præsten hos Ceres,
Ampycus, skjøndt om sin Tinding han bar det sneehvide Bindsel. 110

Ikke til Kriger bestemt, du segned i Kamp, Japetide!
Skjøndt til din Cithar du knyttede Sang, som er Syssel i Freden,
Og efter Ordre du kom, for at pryde med Sang deres Festlag.
Som han nu stilled sig fjernt, med fredeligt Plecter i Haanden,
Raaber den spottende Pêttalus høit: „For de stygiske Skygger 115
„Syng nu din øvrige Sang!" og stødte sit Sværd i hans Tinding.
Altsom han segned, han kraftigen greeb med de døende Fingre
Endnu i Strengen, og, medens han sank, lød' klagende Toner.

Dog at han faldt uden Hevn, tillader ei vilden Lycôrmas;
River tilhøire fra Dørene løs den mægtige Skaade, 120
Hvilken han hugged ham dybt i hans Hals; da Benene knustes,
Segned han ned imod Jord, som en Tyr, man har slagtet til Offring.

Ogsaa tilvenstre paa Døren er Slaae. Den vilde Pelates
Rive til sig. Som han prøver derpaa, da jager Corythus,
Màrmari Søn, sit Spyd i hans Haand, som nagles til Døren. 125
Abas sit Spær i den Hængende jog; dog styrted han ikke;
Døende hænger han fast, og holdes til Døren af Haanden.

Ogsaa Menàleus synker til Jord, som fulgte med Perseus.
Dòrylas lige ved ham, Nasamònernes ypperste Høvding,
Riig paa Ager og Eng. Der var Ingen, som eiede større 130
Marker, end han, eller dyngede Korn i saa talrige Bunker.
Ind imod ham blev kastet et Spyd, som i Bugen sig hæfted,
Ret paa et dødeligt Sted. Da Helten, som sendte ham Saaret,
Bactreren Hàlcyoneus, paa den Segnede skued, der ralled,
Dreiende vildt sine Blik, han skreeg: „Af de talrige Jorder, 135
„Har du kun den, som du hviler nu paa!" og den Døde forlod han.
Ud af hans Saar, som er varmt, for at hevne ham, river nu Perseus
Spydet, som sendes, og rammer ham haardt udi Midten af Næsen,
Fær saa gjennem hans Hals, saa en Stump er tilsyne paa hver Kant.

Lykken ledsager hans Haand; han Clytius falder og Clanis. 140
Moder de havde tilfælleds, men faldt ved særlige Vunder,
Eftersom Landsen af Ask, heel kraftigen slynget med Haanden,
Laarene rammed paa hiin, medens denne blev truffet i Munden.
Céladon ogsaa, Mendeseren, faldt; nu styrtede Astreus,
(Faderen kjendte man ei; Palæstina var Moderens Hjemsted): 145
Æthion segned, bekjendt som en Mand, der skued i Fremtid,
Narret dog nu af en Fugl, samt Konningens Fælle Thoactes;
Endelig Uslingen selv, der myrded sin Fader, Agyrtes.

Endnu er meget tilrest (skjøndt meget er gjort), da de styrte
Samtlige ene mod ham, uagtet de klyngede Skarer 150
Slaae for en Sag, der krænker det Ord, som man loved hans Bistand.

Cépheus stander ham kjerligen bi, den nyegifte Kone,
Samt hendes Moder, som fylde hver Sal (men forgjæves!) med Angstskrig.
Skrigene døves af Vaabnenes Larm og de Segnendes Dødssuk.
Saasom Penaterne krænkedes alt, udøser Bellona 155
Rigeligt Blod over dem, og begynder igjen paa en nye Kamp.

Phineus trænger sig ene mod ham, og tusinde Krigsmænd
Følge med denne. Nu flyve der Spyd, liig vinterligt Haglveir,
Strygende deels mod hans Bryst, og deels om hans Øren og Øine.
Derfor han støtter sin Ryg mod en Søile, der stod af Granitsteen, 160
Og, da nu Ryggen er frie, med sit Aasyn vendt imod Høben,
Møder han kjek deres Stød.
I det Samme Choaneren Molpeus
Trænger paa Venstre sig ind; Nabatæren Ethémon paa Høire.
Ret som en Tiger, der egges af Sult, og pludseligt hører
Brølet af Øxnenes Flok, til forskjellige Sider af Dalen, 165
Veed ikke ret, hvor han vender sig hen, og var gjerne paa begge,
Saaledes vakler nu hiin: skal tilhøire han slaae eller venstre?

Molpeus fjerner han først ved et Saar, som han gav ham i Benet,

Lod ham saa løbe sin Vei, da Ethemon forunder ei Helten
Længere Tid. Han er ligesom vild, og vil saare hans Nakke: 170
Dog, da han ikke beregner sin Kraft, og forcerer sin Klinge,
Brast den itu.
Fra den øverste Deel af den rammede Søile
Sprang der af Klingen en Stump, som foer udi Eierens Strube.
Dog var ei Saaret tilstrækkeligt nok til at give ham Døden;
Men da han tripper omkring, og vil hæve sin Arm uden Vaaben, 175
Støder ham Perseus ned med Sværdet, Cylleneren gav ham.

Dog, da han mærker, at Tapperhed selv maa segne for Mængden,
Raaber han endelig høit: „Da I tvinge mig, vil jeg nu hente
„Selv hos en Fjende min Hjelp. Ifald jeg har Venner iblandt Jer,
„Vende de Øinene bort!" og Gorgonen han tog fra dets Gjemme. 180

„Søg dig en Anden, min Ven! som rores ved saadanne Kunster"
Thescelus raabte: han var just ifærd med at sende sit Dødsspyd,
See! da stod han urokkelig fast — han var bleven til Marmor.
Ind mod Perseï Bryst, hiin modige Spire fra Lynceus,
Farer nu Ampyx frem med sit Sværd; men just som han stormer, 185
Stivned hans Haand, og rørte sig ei enten hid eller didhen.

Nilus, som digtede fræk, at den syvfoldmundede Nilstrøms
Gud var hans Fader, samt bar i sit Skjold udi kosteligt Arbeid
Samtlige Mundinger syv, som i Guld og i Sølv vare hamred',
Raaber: „i dette mit Skjold betragt min Families Ophav, 190
„Og, som en Trøst, kan du tage det med til de dødstumme Skygger,
„At du er falden ved saadan en Helt!" Hvad han sagde til Slutning
Standsedes midt i den Talendes Mund. At den aabnede Læbe
Taler, saa synes det fast; dog Veien for Stemmen er lukket.

Eryx tirret nu skreeg: „det er ei gorgoniske Lokker, 195
„Kun Eders Mangel paa Mod, som stivner Jer. Lader os Alle
„Fare mod Ynglingen frem, som bruger forhexede Vaaben!"

Styrte han vilde just ind; men Foden blev naglet til Jorden:
Liig en ubøielig Steen, som et Billed han stod paa en Krigsmand.

Som de fortjente, de led' deres Straf. Dog var der een Kriger, 200
Hvilken for Perseus streed, som just, da han fægted for denne,
Hærdedes selv til en Steen, ved at skue Gorgonen, Aconteus.
Mener Astyages dog, at han lever, og hæver sit lange
Sværd til et Hug: med en ringlende Lyd udi Klingen det gjaldred.
Medens Astyages undrende staaer, er han ogsaa forvandlet, 205
Og man bemærker Forundringens Træk i hans Ansigt af Marmor.

Mælde hvert Navn paa de ringere Mænd, vil sinke for meget.
Endnu tilbage der stod Tohundrede, rede til Kampen:
Alle tohundrede Mænd, ved at skue Gorgonen, blev' Marmor.

Angrer nu endelig Phineus selv den ubillige Kampdyst. 210
Hvad skal han gjøre? Figurer han seer udi vexlende Stilling;
Kjender igjen sine Folk, og nævner dem, medens han beder
Ydmyg om Hjelp. Han troer det er Tant, og berører sin Naboes
Legem; men seer, det er Steen. Da vender han Blikket, og strækker
Ydmyg til Siden sin Arm; erkjender, han feiled, og siger: 215

„Perseus! Seiren er din. Gaae bort med det rædsomme Udyr;
„Hvad din Medusa end er — tag bort det forstenende Hoved!
„Tag det — jeg beder derom. Ei Had, eller Lyst til at herske,
„Drev mig til saadan en Kamp; for den Elskte jeg løftede Sværdet.
„Tjenester taled for dig, for mig var det Tiden, som talte. 220
„Nu maa jeg angre min Trods. Jeg beder om intet, du Djerve!
„Uden om dette mit Liv; paa det Øvrige giver jeg Afkald."

Ham, der talede Sligt, og manglede Mod at betragte
Den, som han bad, gjensvarede Hiin: „du frygtsomme Phineus!
„Hvad jeg kan give dig, Mand! hvad en Usling betragter, som Gave, 225

„(Engst dig ei meer!) det giver jeg dig. For mit Sværd er du sikker.
„Ja! du skal faae en Erindring af mig, som vil holde sig varigt:
„Altid i Konningens Slot, hvis Datter jeg ægter, man see dig,
„For at min Viv kan berolige sig, ved at skue sin Beiler!"

Phorcysskjoldet han vendte nu did, medens dette han sagde, 230
Hvor i sin bævende Frygt den Engstede vendte sit Aasyn.
Endnu forsøger han vel, at dreie sit Øie; men Nakken
Stivned, og Vædsken i Øinenes Ring blev hærdet til Marmor.
Selv udi Stenen man læste hans Angst; hans Mine var bønlig;
Haanden var mat; i hans Aasyn stod, at han følte sin Brøde. 235

XXXVII. Proetus.

Ind i sin Fædrenebye, med sin Viv, den seirende Perseus
Træder, og, bringende Hevn for sin høistfornærmede Fader,
Falder han Proetus an. Det var denne, som havde ved Voldsmagt
Jaget sin Broder fra Hjem, og erobret Acrisii Borge.
Ikke dog enten ved Vaabnenes Magt eller Borgen, han raned, 240
Sikred han sig mod det rædsomme Syn af det øglede Udyr.

XXXVIII. Polydectes.

Heller ei du, Polydect! en Drot paa det lille Seriphus,
Rortes ved Ynglingens Mod, som holdt udi Kampene Prøve,
Eller ved Alt, hvad han leed. Ubøielig haard i sit Fjendskab,
Haded han Helten; ei kjendte han Maal for sin skjendige Harme. 245
„Vil du endogsaa forringe min Roes, og berette, Medusas
„Myrdende Kraft er en Løgn? Snart vidner du selv om dets Sandhed.

„Holder nu Øinene bort!" Sligt mælede Helten, og gjorde
Konningens Legem til Steen uden Blod, ved at vise Medusa.

XXXIX. Muserne.

Hidtil fulgte Tritonia selv med sin guldfødte Broder, 250

Skjult i den hvælvede Skye; nu iler hun bort fra Seriphus;
Lader saa Cythnus' Øe samt Gyarus ligge tilhøire,
Og, ad den korteste Vei, over Bølgen hun stiler mod Theben,
Samt imod Hèlicons Jomfruebjerg.
Da hun nærmed sig Fjeldet,
Standsed hun der, og talede Sligt til de digtende Søstre: 255
„Til mine Øren har trængt sig et Rye om en kostelig Kilde,
„Hvilken Meduſa's flyvende Hest fremlokked ved Hovslag.
„Derfor begav jeg mig hid. Jeg vil see det selsomme Jertegn,
„Saasom jeg skued den selv, da den fødtes af Moderens Blodstrøm."

Svared Urania flux: „Hvad der ogsaa er Grund til at søge 260
„Dette vort Hjem, en behagelig Gjest er du altid, Gudinde!
„Rygtet beretted dig Sandt: vor Kilde har Pègasus frembragt."
Og til det hellige Væld hun følger tillige Minerva.

Undrende Vældet hun seer, som Slaget af Hoven har frembragt;
Kaster saa Øiet omkring paa de aldrende Stammer i Skoven, 265
Samt over Grotten, der pyntes med Græs og med talrige Blomster,
Prisende høit deres herlige Lod, deres Syssel og Hjemsted.
Af de mnemònisk e Søstres Chor gjensvared en Enkelt:

„Dersom ei Tapperhed førte dig frem til en høiere Kraftdaad,
„Da var du sikkerligt selv, Tritonia! en af vort Sangchor. 270
„Ja, du har Ret; du priser med Grund vore Sysler og Bolig,
„Og, naar vi levede trygt, man kunde misunde vor Stilling.
„Dog — er der Noget mod Nedrige trygt? For en Pige kan Alting
„Tykkes en Gru; han svæver endnu, den vilde Pyrêneus,
„For mine Øine; jeg fatter mig knap fra den nylige Rædsel. 275

„Hjulpen af thracisk e Mænd, erobred Tyrannen med Phocis
„Ogsaa det Daulisk e hele Gebeet, hvor han hersked despotisk.
„Nys vi besøgte Parnâssus' Top. Da han mærked vor Ankomst,
„Retsom han følte vor Magt, han hylder paa Skrømt vores Guddom,
„Sigende (saasom han kjendte os grant):

„„Mnemònische Piger! 280
„„Standser, jeg beder; betænker Jer ei, mod Stormen og Regnen""
(Regnen var stærk) „„at søge Jer Lye i min Bolig, da Guder
„„Ofte benytted et ringere Huus.""
„Bevæged' af Veiret,
„Samt ved hans Bønner, vi føie ham nu, og betræde hans Forsal.

„Bygen var dreven forbi; Sydvinden forjoges af Nordvind; 285
„Luften er klaret igjen, da de mørknende Skyer fordreves.
„Bort vi vilde nu gaae; men Dørene lukker Pyrêneus;
„Truer endogsaa med Vold, som vi slap, da vi gribe til Vingen.

„Øverst paa Borgen han stod, som vilde han følge, og raaber:
„„Hvor der for Eder er Vei, der findes vel ogsaa for mig
en."" 290
„Ret som en Vanvidsmand, han styrter sig ud over Taget:
„Falder paa Hovedet ned, og støder i Døden sit Ansigts
„Knusede Been imod Jord, som farves med Uslingens Blodstrøm.

XL. Pieriderne.

Musen berettede Sligt. Da klang det i Luften af Vinger,
Og, fra den øverste Green, af hilsende Stemmer det gjenlød. 295
Opad hun løfter sit Blik, for at see efter Tungen, hvis Mæle
Lyder saa klart; hun mener endog, at et Menneske taler.
Dog er det ikkun en Fugl: ni stode paa Grenen i Antal,
Sorgfulde ved deres Lod, de altefterlignende Skader.

Pallas forundrede sig. Da beretted Gudinden: „For nylig 300
„Gave de tabt i en Strid, og forøgede Fuglenes Antal.
„Avled de blev' udi Pella's Bye af den rige Piërus,
„Og deres Moder, Evippe kaldt, fra Pæoniens Egne,
„Nigange svanger, var nigange nødt til at kalde Lucina.

„Bleve nu Søstrene taabeligt krye ved den talrige Mængde, 305

„Og, gjennem mangen en Bye i Thessalien samt i Achaja,
„Komme de hid, for at egge til Kamp under følgende Opraab:

„„Holder dog op, ved den luftige Klang at bedaare den plumpe
„„Pøbel, Gudinder fra Thespia's Bye! Tør I bygge paa Aandskraft,
„„Kommer, og træder med os udi Kamp! dog seire vi sikkert 310
„„(Tallet er lige) ved Røst og ved Kunst.
Om I tabe, da viger
„„Bort fra Medusa's Væld og Hyântia's Strøm, Aganippe!
„„Tabe vi, flygte vi bort fra Thraciens Marke for Eder,
„„Hen til Pæonernes sneefulde Land; lad Nympherne dømme!"„

„Kjempe med dem, var en Skam; men Skammen dog tyk-
kedes større, 315
„Dersom vi vege. Ved Floderne svoer de Nympher, som valgtes,
„Hvilke nu satte sig ned paa en Bænk af naturlige Stene.

„Uden at vælges, begynder nu hiin, som egged til Striden;
„Synger om Gudernes Krig, lovpriser Giganter med Uret,
„Smaaligen trykkende ned hver Daad af de herlige Guder: 320
„Priser Typhoeus, som, brydende frem fra det dybeste Jordsvælg,
„Jog, som hun siger, i Guderne Skræk; hvorudover de vendte
„Samtlige Ryggen til Flugt, til i Nøden omsider Ægypten,
„Samt den syvfoldmundede Nil i Beskyttelse tog dem.

„Ogsaa forfulgte Typhoeus dem did, hiin Ætling af Jorden, 325
„Saa at i løiet Gestalt de Himmelske maatte sig skjule.
„Jupiter blev, som hun siger, en Tyr; det er Grunden, hvorfore
„Ammon i Libyens Land afbildes endnu med et Kohorn.
„Delius foer i en Ravn; Semêle's Søn i en Vædder,
„Artemis ind i en Kat; i en sneehvid Qvie var Juno; 330
„Cypria krøb i en Fisk; Cylleneren flagred, som Ibis.
„Dette til Citharens Klang hun qvad med sin Stemme tillige.

„Os, Aonider, forlanger man nu — dog muligt du mangler

„Tid til at høre paa Sligt, eller laane vor Sang dine Øren.
„„Ikke du tvivle"" var Pallas' Svar; „„fortæl kun i Orden 335
„„Det, som I sang"";" og hun satte sig ned i den duftende Skygge.

Svarede hiin: „Til en Enkelt af os vi betroe vore Sager.
„Slynget med Vedbendekrands i de bølgende Lokker, sig hæver
„Calliopè: den klingende Streng med sin Finger hun prøver,
„Og, under Citharens Klang, hun qvad nu følgende Sange: 340

XLI. Ceres og Proserpina.

„Ceres furede først udi Jord med det krummede Plougjern;
„Hun gav Mennesket Korn; hun skjenked dem mildere Næring;
„Hun gav Lovene først; vi er' Alt ved Ceres' Gave.
„Hende jeg vier min Sang; gid jeg mægted, at synge Gudinden
„Værdige Qvad! Gudinden er værd, at man synger om hende. 345

„Paa den gigantiske Krop der ligger det mægtige Øeland,
„Trinacris, knugende haardt med sin vældige Masse Typhoeus,
„Saasom han dristede sig, at haabe den himmelske Bolig.
„Vistnok byder han Trods; at hæve sig, prøver han ofte,
„Men paa hans Høire blev sat Ausoniens Klippe, Pelòrus: 350
„Du paa hans Venstre, Pachynus! hans Been Lilybæum bedækker,
„Ætna Hovedet selv. Udstrakt under dette, Typhoeus
„Spruder sin Ild fra den rædsomme Mund, og kaster med Stene.

„Ofte han gjør et Forsøg, at skuppe det mægtige Jordlag,
„Eller at lette sin Krop for de mægtige Byer og Klipper. 355
„Skjelve da monne vor Jord; selv Aandernes Konning er bange,
„Jorden skal revne, samt vide sig ud til et Gab, udi hvilket
„Lyset kan trænge sig frem, og skræmme de bævende Skygger.

„Frygtende saadanne Stød, fra sit Natmulmsrige var Drotten
„Ilet engang, og, kjørende frem med de ravnsorte Heste, 360
„Nøie han seer, om Siciliens Land har rokket sit Grundlag.

„Som han nu føler sig tryg, at der findes ei Sted, hvor den vakler,
„Og han beroliged sig, da seer Erycina fra Klippen
„Guden, som driver omkring. Hun favner sin vingede Ætling,
„Sigende:

„„Du, som er hele min Kraft, min Arm og min Rustning, 365
„„Tag dine Vaaben ihast, med hvilke du Alle betvinger,
„„At du kan jage din hurtige Piil udi Brystet paa Guden,
„„Som fik det nederste Lod i det trefolddelede Rige.

„„Himmelens Guder og Jupiter selv, ja Bølgernes Magter
„„Føle din Vælde, samt han, som er Drot over Bølgernes Magter. 370
„„Hvi har Tartarus Roe? hvi øger du ikke din Moders
„„Vælde, samt din? om en tredie Deel af det Hele vi tale.
„„Alt udi Himmelen spotter man os over saadant et Langmod,
„„Medens, tillige med mig, man tvivler om Kjerligheds Almagt.

„„Seer du, at Pallas, min Søn! samt Jagtgudinden, Diana, 375
„„Drage sig bort fra min Magt? Om det taales, vil Cereris Datter,
„„Jomfruen, gjøre som de, idetmindste hun nærer Forhaabning.
„„Kan du bevæges af mig, som deler din Vælde, til Onclen
„„Knyt da Gudinden, som Viv!"

Hun taled. Han løste sit Kogger,
„Og efter Moderens Valg mellem tusinde Pile han kaared 380
„Een, som beqvem. Ei fandtes en Piil med en skarpere Spidse,
„Ingen saa sikker, som den, eller lystrende mere sin Bue.
„Sætter saa Knæet imod, for Hornet at bøie til Runddeel,
„Og udi Ditis Bryst han bored den hagede Piilod.

„Uden for Henna's Bye, udi Nærhed, ligger en dyb Søe, 385
„Hvilken er Pergus kaldt. Ei selve Caysteren hører
„Midt i sin rullende Flod saa talrige, syngende Svaner.
„Skove bekrandse dens Vand, som dække saa vide dens Kanter,
„Mens, som et Slør, deres Løv bortfjerner hver Straale fra Phoebus.

„Kjøling fra Træerne kom; fra Engene tyriske Blomster; 390
„Her var evindelig Vaar.
„Da i Lunden Proserpina leger,
„Plukker tillige Violer til Krands, eller sneehvide Liljer,
„(Puttende dem i sin Barm og i Kurven, med pigelig Iver,
„Lysten at vinde fra Søstrene Seir, ved at plukke de Fleste),
„Blev hun paa eengang seet, samt elsket og ranet af Pluto. 395
„Saaledes driver ham Kjerlighed frem!
Den forskrækkede Gudmøe
„Kalder paa Moderen angst, og tillige paa Følget, dog oftest
„Nævner hun hiin. Ved at splitte sin Dragt fra den øverste Halsrand,
„Faldt fra det løsnede Liin de samtlige Blomster, hun plukked,
„Og, saa uskyldig var Jomfruens Sind i den barnlige Alder, 400
„At hendes Liliers Tab forøgede Sorgen hos Pigen.

„Røveren kjører afsted; ved at kalde dem Alle ved Navne,
„Ildner han Hestenes Mod; over Halsen og Manken tillige
„Tømmerne ryster han ud, som farves i mørkeste Rustlød.
„Farer saa hen over Bølgernes Dyb, ad Palikernes Sumpe, 405
„Som fra den bristende Jord fremsyde med stinkende Svovldamp,
„Hvor de Bacchaderes Æt, som kom fra Corinthernes Landod,
„Mellem den større samt ængere Havn, har bygt deres Mure.

XLII. Cyane.

„Cyane holder i Midten, og Pisa's Væld, Arethusa,
„Havet, som ænger sig ind, ved tætindknibende Bredder. 410
„Her tog Cyane Plads, efter hvilken man Søen benævned,
„Hun, som var saare berømt blandt alle Siciliens Nympher.

„Medens i Bølger hun stod til næsten paa Midten af Livet,
„Kjendte hun Guden. Da lød hendes Ord: „ „Ei længer I komme!
„ „Ceres' Datter ei vindes ved Magt. Du maa beile til Pigen, 415
„ „Ikke forsøge paa Ran. Om jeg vover, at sætte det Mindre

„„Lignelsesviis imod Stort, da elsktes jeg selv af Anâpus,
„„Dog ikke skræmmet, som hun, men rørt ved hans Bønner, jeg tog ham.“ “

„Talende dette, hun strakte sin Arm til forskjellige Sider,
„Hannem til Trods. Den saturniske Gud ei tæmmer sig længer; 420
„Sætter det rædsomme Spænd udi Gang; sit drotlige Scepter
„Svinger han høit med sin Arm, og skjuler det dybt udi Bunden.
„Rammet af saadant et Slag, til Tartarus spaltedes Jorden,
„Og i det svælgende Dyb den tog mod den rullende Vognkarm.

„Over sin Kildes fornærmede Ret, og den ranede Gudmøe 425
„Sørger nu Cyane dybt. Udi Hjertet hun bærer bestandigt
„Ret et ulægeligt Saar, og løser sig op udi Taarer.
„Nylig en mægtig Gudinde for Søe, fortyndes hun snarligt
„Selv til en Bølge. Nu kunde man see hendes Lemmer at blødnes;
„Neglene hærdes ei meer; hendes Been kunne taale, de bøies. 430

„Det, som var hidtil fiint, forvandler sig først til en Bølge,
„Hænder og Fødder og Been, og tillige de brunlige Lokker.
„Spæde var' Lemmerne før, og letteligt ginge de altsaa
„Over til Vand; paa lignende Viis hendes Skulder og Bryster,
„Samt hendes Sider og Ryg afkræftes, og vorde til Flodvand. 435
„Endelig ruller, istedetfor Blod, gjennem Aaren, der slappes,
„Vand, og af Pigen er intet tilrest, som man evner at føle.

XLIII. Stelles.

„Moderen ledte forgjæves omkring, medens dette sig hændte,
„Efter sin Datter, ei ene paa Jord, men selv udi Dybet.
„Aldrig Aurora, med rødmende Haar, ei Hesperus heller, 440
„Saae hende vorde med Søgningen træt. Udi Hænderne holdt hun
„Altid en Fakkel af Gran, som tændtes ved Luen i Ætna,
„Hvilken hun bar, uden Rist eller Roe, i de riimfulde Nætter.

„Skinned da Stjernerne mat ved det venlige, nærmende Dagslys,
„Søgte hun atter sit Barn fra den stigende Sol til dens Ned-
gang. 445

„Tørstig hun var af den moisomme Gang; hendes Læber alt længe
„Mangled en lædskende Drik. Da seer hun en Hytte med Straatag.
„Døren er lav; den banker hun paa. En aldrende Kone
„Kommer og seer paa Gudinden. Paa dennes Forlangende bringer
„Konen en qvægende Drik, tillavet af Malt, som var ristet. 450

„Medens hun nyder sin Drik, en Dreng ved Gudinden sig stiller,
„Dristig, af Aasyn raae, der spotter Gudinden, som graadig.
„Krænket hun bliver; en Rest, som ikke var drukket, hun hælder
„Over den Talendes Krop, og Malt var i Resten af Drikken.

„Pletterne sættes i Aasynet fast: hvor nylig var Arme, 455
„Fanger han Been: den forvandlede Krop tildeles en Hale.
„Stumpet han bliver i Form, for at mindske hans Kraft til at skade,
„Og med en taalelig Snog han neppe kan maales i Længde.

„Konen forvirres og græd; Misfosteret vilde hun gribe.
„See da hopped den bort i et Hul; efter Formen er Navnet, 460
„Passeligt valgt; ved de brogede Stænk har den Stjerner paa
Kroppen.

„Nævne hvert Land eller Søe, gjennem hvilke Gudinden begav sig,
„Vilde mig føre for langt. Paa Jord var ei længer at lede.
„Atter hun gaaer til Sicaniens Land. Randsagende Alting,
„Ogsaa til Cyane kommer hun hen. Var hun ikke forvandlet, 465
„Vilde hun sagt hende Alt; men svundet var Munden og Tungen:
„Just som hun ønskede dem, hun savnede Ordenes Redskab.

„Dog hun forskaffer et tydeligt Tegn; thi Persephones Belte,
„Hvilket tilfældigen gleed, da hun svandt, i det hellige Flodvand,
„Nokkom af Moderen kjendt, hun viser paa Bølgernes Flade. 470

„Kjendende dette, retligesom nu hun erfarede Ranet,
„River Gudinden i Sorg sine Lokker, som flagrende hænge,
„Medens hun hæftigt og ideligt slaaer sine Bryster med Haanden.
„Ikke hun veed, hvor Datteren er, og beskylder for Utak
„Samtlige Stæder, ei værdige meer til Kornet, hun gav dem, 475
„Fremfor dem Alle Siciliens Land, hvor hun tydeligt finder
„Spor af sit Tab.
Med ubøielig Kraft hun Plougene knuser,
„Plougen, som Klimperne brød. I sin Harm hun Bønderne myrder;
„Fælder tillige den pløiende Stud, og forbyder, at Marken
„Yder det Korn, som den fik, og spolerer den samtlige Udsæd. 480

„Landets fortrinlige Jord, som var saare navnkundig i Verden,
„Kjendes ei meer, og Sæden er død i den tidlige Spire,
„Snart fordærvet af Sol, og snart af en styrtende Pladskregn,
„Snart af en Storm eller Stjernernes Magt. De graadige Fugle
„Æde det strøede Korn; af Tidsler og Klinte fortæres, 485
„Samt af et fast ubetvingeligt Græs, den spirende Hvede.

„Fra den eleiske Strøm Arethusa sit Hovede løftede;
„Strøg sine dryppende Haar fra Panden tilbage til Øret,
„Sigende: „„Du, som er Moder til Korn! som leder i Verden
„„Efter dit savnede Barn, du ende din møisomme Leden! 490
„„Bliv ikke heller paa Jorden saa vred; den mener det ærligt.
„„Jorden har intet forbrudt; den aabned sig nødig for Ranet.

„„Ei for mit Fædreneland er min Bøn; jeg er fremmed i Landet.
„„Pisa jeg haver til Hjem; fra Elis regnes min Herkomst.
„„Fremmed jeg boer i Siciliens Land; men fremfor de Andre 495
„„Elsker jeg det. Arethusa jeg er, som har disse Penater,
„„Ogsaa min Hjemstavn her; o sikre mig denne, du Milde!

„„Grunden, hvorfor jeg forandred mit Hjem, og Sicilien søgte
„„Gjennem saa mægtige Bølger i Søe, skal jeg siden fortælle,
„„Naar der er passelig Tid, og du, befriet fra Kummer, 500

„„Viser os atter et mildere Blik.
„„Gjennem Jorden jeg trænger,
„„Hvor jeg har Vei; og, dragende frem gjennem Dybenes Huler,
„„Hæver jeg Hovedet her, hvor jeg atter kan Stjernerne skue.

„„Som jeg nu rullede frem under Jord, i det stygiske Grundsvælg,
„„Haver jeg selv, med dette mit Blik, Prosèrpina skuet. 505
„„Ei var hun glad, og i Minerne stod, at hun følte sig ængstlig:
„„Dog er hun Dronning, og Magten hun har i det dunklere Rige,
„„Gift med Dødningers Drot, og hans altformaaende Huustroe.""

„Moderen bliver til Steen, forbauset ved det, som hun hører.
„Længe hun dvæler, som rammet af Lyn. Da den knugende Smerte 510
„Fjerner den trykkende Harm, hun hæver sig op med sin Vognkarm
„I den ætherisk Luft.
Med Hovedet hyllet i Skyer
„Stiller hun sig udi Harm ved Zeus, med bølgende Lokker.

„„Ydmyg"" hun siger „„jeg nærmer mig hid, for at søge din Bistand,
„„For at beskytte vort Blod. Men dersom ei Moderen evner, 515
„„Lad hendes Datter bevæge dit Sind. Du er Fader, og neppe
„„Endser du mindre dit Barn, fordi hun er baaret i mit Skjød.

„„See! jeg har fundet min Datter igjen, som jeg søgte saalænge,
„„Dersom et virkeligt Tab kan retteligt kaldes at finde,
„„Eller at vide, hvor Pigen er tabt. Hendes Ran vil jeg taale, 520
„„Naar han vil give mig Pigen igjen. Med en Røver at giftes,
„„Er vel din Datter for god, om ogsaa min Datter kan passe.""

„Jupiter svarer: „„Jeg deelte med dig vor Kjerligheds Glæde;
„„Altsaa for Datteren ogsaa din Sorg. Dog, om du vil kalde
„„Tingen ved retteligst Navn, da bør du i Handlingen finde 525

„„Elskov, ei Trods. Ei Elskerens Navn kan berede dig Skjendsel,
„„Dersom, Gudinde! du vil. Om der mangled ham Noget,
hvor herligt
„„Er det, at kaldes en Broder til Zeus? dog intet ham mangler.
„„Blot ved sit Lod maa han vige for mig.
„„Dog — hvis du forlanger
„„Skilsmisse ganske bestemt, kan Proserpina drage til Himlen, 530
„„Under den nøie Betingelse dog, at hun smagte paa intet
„„Der, hvor hun er; thi Sligt er bestemt ved Parcernes Vilje.“ “

„Dette han siger, og Ceres er tryg, at hun finder sin Datter;
„Skjebnen forbyder det dog; thi Pigen har stillet sin Hunger.

XLIV. Ascalaphus.

„Medens hun vandred, uskyldig i Hu, i den dyrkede Have, 535
„Plukkede hun af den bugnende Green en rødmende Qvæde,
„Og fra den graalige Bark syv Kjerner hun havde sig taget,
„Trykkende dem i sin Mund.

Der var Ingen af Alle, som saae det,
„Uden Ascalaphus blot, hvem fordum man siger, at Orphne
„(Hun, som var tenimelig kjendt iblandt de Avernisse Nympher) 540
„Havde den elskende Acheron født i den dæmrende Grotte.
„Grusom forstyrrede han, ved at mælde det, Datterens Hjemkomst.

„Erebi Dronning da sukkede dybt og forvandler sit Vidne
„Til en fordærvelig Fugl: bestænket med Phlegethons Vande,
„See! han erholder et Næb, samt Duun og forstørrede Øine. 545
„Skilt ved sig selv, beklædes han nu med de brunlige Vinger;
„Hovedet bliver ham stort; Krumkloen af Neglene voxer.
„Vingerne rører han knap, som dække de døsige Arme;
„Vorder en væmmelig Fugl, der varsler om kommende Uheld,
„Hvilken paa Jorden bebuder kun Sorg, den døsige Ugle. 550

XLV. Sirenerne.

„Denne dog syntes at lide med Ret, da han brugte sin Tunge
„Blot til at skade. Men siger mig dog, Acheloiske Piger!
„Hvorfor I bære, som Fuglene, Fjer, men et pigeligt Aasyn?

„Dengang Prosérpina gik, for at plukke de vaarlige Blomster,
„Ogsaa i Følget I blandedes med, var det derfor, Sirener? 555
„Dengang I ledte forgjæves paa Jord overalt efter hende,
„Da, for at Bølgerne selv kunde føle, hvor ivrigt I søgte,
„Ønsked I Vingernes Hjelp, for at bringe Jer hen over Bølgen.

„Guderne hørte med Gunst Eders Bøn. I skued uventet
„Hele Jert Legeme skjult overalt med gulige Fjedre. 560
„Dog for at Stemmerne ei, der skabtes til Ørernes Glæde,
„Ligesom ogsaa den herlige Kraft skulde savnes i Tungen,
„Ikke man røved dem Menneskerøst, eller pigeligt Ansigt.

„For at bevise sin Broder en Gunst og den sørgende Søster,
„Deler nu Zeus i en ligelig Part den rullende Aarkreds. 565
„Fælleds nu eier Gudinden et Hjem i det doppelte Rige:
„Er hos sin Moder i Maaneder sex, hos sin Mage de Andre.

„Flux hendes Væsen forandrer sig nu, samt Tanker og Aasyn.
„Hun, som endogsaa for Dis, ei tykkedes synderlig munter,
„Bliver af Aasyn mild, retligesom Solen, der skjultes 570
„Nys af den fugtige Skye, kommer frem, naar Skyen er svunden.

XLVI. Alpheus og Arethusa.

„Spørger nu Ceres, der atter var glad, da hun Datteren gjenfandt:
„„Siig, Arethusa! en Grund til din Gang; hvi blevst du en Kilde?""
„Bølgerne lagde sig taust. Da løfted Gudinden sit Hoved
„Op fra sit Væld, og, trykkende Vand af de grønlige Lokker, 575
„Flux hun beretter et Kjærlighedssagn om den eliske Flodgud.

„Fordum levede jeg udi Nymphernes Chor i Achaja,
„Og der var Ingen saa ivrig, som jeg, til i Skoven at jage,
„Eller saa lysten i Hu, at sætte for Dyrene Jagtgarn.
„Skjøndt jeg har aldrig søgt, at vorde beundret for Skjønhed, 580
„Og jeg tillige var stærk, man skjenked mig Navn af den Smukke.

„Dog var jeg ikke betydelig glad ved mit yndede Ansigt,
„Og, hvad der ellers er Pigernes Lyst, et behageligt Ydre,
„Vækked (jeg Tosse!) min Blue, og det tyktes mig Synd at behage.

„Engang, jeg mindes, jeg vandrede hjem fra Stymphali Skove, 585
„Trættet og varm; ved den møisomme Jagt var min Hede fordoblet.
„Støder jeg da paa en Strøm; uden Riflen og Hvirvel den rulled,
„Klar til den dybeste Bund, udi hvilken man kunde paa Grunden
„Tælle den ringeste Steen; det var knap, at den syntes at flyde.

„Graalige Piil, samt Popler i Vækt, fremelsked' af Bølgen, 590
„Over den skakkede Kant udbredte naturlige Skygger.
„Didhen nærmed jeg mig. Først dypped jeg Saalen af Foden,
„Derpaa til Knæet mit Been. Ei nøiet med dette, jeg løsner
„Ogsaa min Dragt, og hænger mit Slør paa en bøielig Vidje:
„Springer saa nøgen i Søe.
Medens Bølgen jeg træder, og basker 595
„Næsten paa tusinde Viis, samt kaster de strækkede Arme,
„Mærker jeg midt udi Søe, jeg veed ikke selv hvilket, Bulder,
„Og, i min Skræk, jeg springer i Land paa den nærmeste Flodbred.

„Taler Alphêus da op fra sin Søe: „„Arethusa! hvi flyer du?""
„„Siig, hvor iler du hen?"" saa lød det igjen med en hæs Røst. 600
„Hurtig jeg flygter, saa nøgen jeg var" (paa den modsatte Flodbred
„Laae mine Klæder). „Han flammer desmeer; forøger sin Iver;
„Og, da han nøgen mig seer, jeg tykkes ham ret appetitlig.

„Hurtig jeg ilede bort; som en Vild, han fulgte mit Fodspor,

„Ligesom Duerne flye paa en bævende Vinge for Høgen, 605
„Eller som Høgen har Skik at tumle den ængstede Due.
„Hen til Cyllêne's Fjeld, til Orchômenus' Egn, og til Psophis,
„Til den mænalische Kløft, Erymanthi Snee og til Elis,
„Havde jeg Kraft til mit Løb, men i Sporet han fulgte mig hurtig.

„Dog udi Enden at holde det ud, da jeg manglede Kræfter, 610
„Evned jeg ei, medens han var istand til at holde til Maalet.

„Hen over Fjelde, bedækked' med Skov, over Marker jeg iled,
„Frem over Klipper og Steen, samt der, hvor der fandtes ei Fodspor.

„Solen belyste min Ryg; en betydelig Skygge jeg mærked
„Løbe foran mine Been, om det ikke var Frygten, som saae den. 615
„Dog blev jeg sikkerlig angst ved Lyden af Fødder, og vældig
„Stønnen og Pust af en Mund mod Bindslet, jeg bar om mit Hoved.

„Mat af den trættende Flugt „ „Dictynna!" " jeg raabte „ „din Jagtmøe,
„ „Hjelp! nu har han mig fat! Du haver jo ofte betroet mig
„ „Baade dit Kogger med Pilene i, og tillige din Bue." " 620
„Tog da Gudinden, som rørtes i Hu, af de tykkeste Skyer
„En, som hun svøbte mig i.
Da jeg skjules i Taagen, han leder
„Noie; men taber sit Spor, og søger ved Siden af Skyen.
„Togange gaaer den Uvidende der, hvor Gudinden har skjult mig,
„Togange raaber han høit: „ „Arethusa! o kom, Arethusa!" " 625

„Ach! hvad følte jeg da? Mon ikke det Samme, som Lammet
„Naar det fornemmer en Ulv, som løfter sin Stemme ved Stalden?
„Eller som Haren i Buskenes Skjul, naar den ængsteligt skuer
„Fjendtlige Hunde, og haver ei Mod, at bevæge sit Legem?

„Dog han forlader mig ei. Da han mærker, at Sporet af Foden 630

„Gaaer ikke længer, end her, bevogter han Stedet og Skyen.
„Altsaa beleiret! en isnende Sved gjennem Huden sig trænger,
„Og fra mit Legeme randt overalt de blaalige Vandstænk.
„Hvor jeg bevæger min Fod, randt Bølger, og selv fra min Haarlok
„Dryppe der Stænk; i en kortere Tid, end jeg dette fortæller, 635
„Var jeg forvandlet til Vand.
Han kjender den Elskedes Bølger,
„Og, ved at fjerne den Menneskeform, som han nyligen antog,
„Bliver han atter til Bølge, som før, for at blande sig med mig.

„Jorden ved Delia's Villie brast. Udi Dybet jeg nedsank;
„Kom til Ortygia hid; af Gunst mod Gudinden, sin Navne, 640
„Var hun den Første, som bragte mig frem for det jordiske Dagslys.

XLVII. Lyncus.

„Her Arethusa nu taug. To Slanger Gudinden for Kornet
„Spænder i Aag til sin Vogn, og betæmmer de trodsige Munde;
„Kjører saa frem med sit Spænd, udi Midten af Himlen og Jorden,
„Hen til den attiske Borg. Triptôlemus bringer hun Vognen, 645
„Giver ham Korn til at strøe, saavel udi saadanne Marker,
„Hvilke man ei har brugt, som i dem, man nyligen dyrked.

„Alt udi Luften han foer over Asiens Land og Europa,
„Ja til den scythiske Kyst begiver sig Ynglingen ogsaa.
„Lyncus herskede her. Da han træder i Konningens Slotsborg, 650
„Bliver han spurgt om sit Navn, sit Hjem, samt Grund til sit Komme.

„See! da lyder hans Svar: „ „Mit Hjem er det stolte Athenen;
„ „Triptolemûs er mit Navn. Jeg er ikke paa Bølgerne kommet,
„ „Ei gjennem Landet tilfods, men i Luften, som aabned sig for mig.
„ „Gaver jeg bringer fra Ceres' Haand, som dækked' af Jorden, 655
„ „Yde den yppigste Høst, og Mennesket spiselig Næring.“ “

„Sligt misunder den vilde Barbar; han vil selv være Giver.

„Derfor han pleier den Fremmede vel; men prøver at myrde
„Gjesten i dybeste Søvn. Dog just som han vilde ham stinge,
„Vorder han skabt af Gudinden til Løss; men Attica's Yngling 660
„Sender hun atter i Luft, for at styre det hellige Vognspænd.

„Hun, som var ældst i vor Søsterflok, fik endt sine Sange,
„Og, at Gudindernes Chor, som Hêlicon eier, har seiret,
„Nympherne skrege med enige Raab. Da de Tabende trodsigt
„Yttre sig, lød hendes Ord: „„Da det, at I slippe for Gjen-
gjeld, 665
„„Følger af Kampen, er ei Eder nok, men I lægge til Brøden
„„Skjeldsord endog, behøves ei Grund, til at skaane Jer længer.
„„Nu maa vi gribe til Straf, og følge, hvor Harmen os vinker.""

„Pigerne loe fra Emathia's Land, og foragted vor Trudsel,
„Prøved at tale, og, skrigende høit, de løfted med Frækhed 670
„Selv deres Haand til en Kamp. Da mærke de, Fjerene skyde
„Dybt under Neglene frem, og Armene dækkes med Fjerduun.
„Ved at betragte hverandre, de see deres Ansigt at hærdes
„Fast til et Næb; som en nysskabt Fugl udi Skoven de flagre.

„Brysterne ville de slaae. Medens Armene rores, de stige 675
„Høit som Skader i Skye, der qvidre bestandig i Skoven.
„Selv som Fugle beholde de dog deres hurtige Tunge,
„Samt deres skrattende Snak og forunderlig Lyst til at pludre."

Sjette Sang.

XLVIII. Arachne.

Venligen havde Tritonia laant Aoniderne Øret
Baade til Sang og til Ord, samt yttret sin billige Harme,
Sigende dette: „Hvad koster vel Roes? elv ønsker jeg Bifald,
„Og, uden Straf, tillader jeg ei, at man haaner min Guddom."
Mindes derefter Arachne's Lod, hiin Mæonerindes, 5
Hvilken i Uldspindskunst, hun hørte, sig maaled med hende.

Ikke ved Byrd eller adelig Slægt var hun bleven navnkundig,
Blot ved sin Kunst. Udi Colophons Bye var hun avlet af Idmon,
Ham, som farved det tørstige Uld i det joniske Purpur.
Længst var Moderen død; dog stammed hun, ligesom Manden, 10
Ned fra en borgerlig Æt.
Overalt udi Lydiens Byer
Havde hun selv ved sin Kunst forskaffet sig Navn og Beundring,
Skjøndt hendes Æt var lav, hendes Hjem det lidet Hypæpæ.

Blot for at see hendes kunstige Væv, som var saare fortrinligt,
Nympherne ofte forlod' deres Viingaardsbolig ved Tmolus, 15
Ja de Paktoliske Piger endog forlod' deres Bølger.
Ikke dog ene det færdige Tøi dem lysted at skue,
Selv naar hun sysled dermed (saa yndigt behandled hun Kunsten!).

Enten den raaere Uld hun viklede først udi Nøgler,
Eller med Fingrene ordned sit Værk, og i fineste Traader 20
Spandt i fornyede Træk den Uld, som lignede Taage,
Eller hun snurred med Fingrene let den dreiede Hørteen,
Eller baldyred med Naal — de saae, hun var Lærling af Pallas.

Dette benægter hun dog, og, krænket ved saadan en Lærer,
Siger hun: „Kom med en Kamp! naar jeg taber, da kan hun jo straffe.“ 25

Vælger nu Pallas Matronegestalt, og dækker sin Tinding
Listig med graanende Haar, samt støtter sit Legem ved Staven;
Siger derefter:
„De stigende Aar ei ganske fortjene
„Dadel og Had; det er Tiden, mit Barn! som bringer Erfaring.
„Derfor du ikke foragte mit Raad! blandt jordiske Qvinder 30
„Gjerne du skaffe dig Roes, som en ypperlig Spinderske, Pige!
„Blot, Ubesindige, viig for en Gud! med ydmyge Bønner
„Afbed, hvad du har sagt! naar du beder, tilgiver hun sikkert.“

Barsk paa den Gamle hun seer, og taber den Traad, som hun udspandt;
Knap kan hun tæmme sin Haand, og, yttrende Harm i sin Mine, 35
Hurtig hun svarer med saadanne Ord den formummede Pallas:

„Selv du berøvedes Sands, hentæret af Aarenes Række!
„Leve forlænge gjør heller ei godt. Om din Søn har en Kone,
„Eller en Datter du muligen har — for dem kan du snakke;
„Jeg har Forstand til mit eget Behov. Troe endelig ikke, 40
„At jeg vil lyde dit Raad: min Beslutning er ganske den Samme.
„Siig, hvi kommer hun ei? Er hun bange maaskee for en Kampdyst?“

„Pallas er kommet!“ gjensvarede hiin. Matronefiguren
Sank; som Minerva hun staaer. De Mygdoniske Qvinder i Andagt
Knæle med Nympherne ned; kun Pigen alene var rolig. 45

Dog blev hun rød, og en Blussen med eet, skjønt mod hendes Vilje,
Foer over Kinden, men svandt dog igjen; retligesom Luften
Pleier at vise det rødmende Skjer, naar Eos er oppe,
Men, ved den stigende Sol, gjenvinder sin forrige Bleghed.

Hvad hun beslutted, maa skee. Ved en taabelig Lyst efter Palmen 50
Selv hun bereder sit Fald. Ei Jupiters Datter sig vægrer;
Varsler ei heller med Ord, og befaler, at Kampen begynder.

Hurtigen stille de Begge sig hen til forskjellige Sider,
Spænde tillige det dobbelte Væv i den fineste Rending.
Vævet om Bommen er fast, og Rendingen skilles ved Kammen; 55
Islæt slaaer man deri, ved Hjelp af de spidsede Spoler.
Fingrene gjøre det klart, og, medens det trækkes i Rending,
Tages det fat af en gribende Kam, som har Tænder til Anslag.

Begge har travlt; deres Klæder endog ere kiltred' om Brystet;
Armene røre de flink, medens Lysten formindsker dem Møien. 60
Purpur væves deri, som føled den tyriske Kjedel,
Farver tillige, som tabe sig fiint i en herlig Skattering.

Buen det ligner i Skye, som, rammet af Straaler fra Solen,
Bøier sig rundt, uberegnelig stor, paa den mægtige Himmel.
Vistnok straaler der ogsaa i den vel tusinde Farver, 65
Dog det bemærkes ei let, hvor en enkelt er tabt i en anden:
Hvad der berøres, det synes kun eet, skjøndt det Yderste fjernes.

Ogsaa det smidige Guld mellem Traadene slynge de Begge,
Medens en Fortidsdaad udi Vævet benyttes til Gjenstand.

Nær den Cecropiske Borg Areopagus bliver af Pallas 70
Vævet i Traad, samt Fortidens Tvist, hvad Landet skal hedde.
Togange Sex af den himmelske Æt, og i Midten Kronion,

Sidde med Alvorsblik paa de kneisende Sæder. Af Ansigt
Kjendte man lettelig hver. Zeus selv var et Mønster paa Anstand.
Der staaer Bølgernes Gud, som slaaer med sin vældige Trefork 75
Over det klippige Fjeld; fra de rammede Stene sig styrter
Gangeren frem; og den har han skabt, for at hævde sig Byen.

Selv hun giver sig Skjold og et Spyd med den hvæssede Odde;
Sætter paa Hovedet Hjelm, og bedækker sit Bryst med Ægiden.
Derpaa i Væved hun viser sit Spyd, som er hæftet i Jorden, 80
Hvilket nu skyder, som Olietræe, med de graalige Frugtbær;
Guderne undre sig ret, og Seiren er Enden paa Værket.

Men for at nu Rivalinden kan see ved et synligt Exempel,
Hvad hun kan vente, som Løn for en Strid, hun saa dristigen vover,
Danner hun flux, udi Hjørnernes Flig, fiirdobbelte Kampe, 85
Tydeligt formed' i Billeder smaae og i lysende Farver.

Thraciens Rhôdope staaer samt Hæmus i forreste Hjørne;
Fordum et Menneskepar, nu ere de Fjelde med Sneelag,
Saasom hverandre de skjenkede Navn af de høieste Guder.

Midt i det nærmeste Hjørne man seer den pygmæiske Moders 90
Qvalfulde Lod. Efter Tabet i Kamp, blev hun tvunget af Juno,
Selv at bekjempe sit Folk, da hun blev til en Trane forvandlet.

Ogsaa baldyres Antigone der, som vovede fordum
Kamp mod den mægtige Jupiters Viv. Den drotlige Juno
Lod hende flagre, som Fugl. Da hjalp hende Ilion ikke; 95
Ei hendes Fader, Laômedon hjalp; sneehvid over Vingen,
Selv, som en Stork, med sit raslende Næb hun giver sig Bifald.

Hjørnet, der bliver tilrest, fremstiller Cinyras, som barnløs,
Klamret om Tempelets Trin, som fordum var Datterens Lemmer;
Trykket mod Fliserne ned, det synes, som Oldingen græder. 100

Trint om den yderste Rand hun slynger en Olie=Fredsgreen:
Ender med den, og sætter sit Træe, for at slutte det Hele.

Mæonerinden afbilder i Væv Europa, der skuffet
Blev af en Tyr: livagtig man seer baade Tyren og Havet.
Pigen man skuer at kaste sit Blik mod de fjernede Kyster, 105
Løfte mod Følget sit Raab, samt frygte de sqvulpende Bølgers
Nære Berøring, og løfte sin Fod paa en ængstelig Maade.

Ogsaa hun danner Astèria der, som holdes af Ørnen.
Væver saa Leda, som strækker sig hen under Vingen af Svanen,
Foiende Jupiter til, som, skjult udi Form af en Satyr, 110
Avler et Tvillingepar ved den deilige Datter af Nycteus.
Skjult i Amph[illegible]yo's Form, bedaarer han Pigen fra Tiryns,
Narrer Ægina som Ild, Acrisius' Datter, som Guldregn;
Ceres' Datter i Form af en Snog, Mnemosyne, som Hyrde.

Ogsaa, Neptunus! hun vævede dig, da du blevst til en vild Tyr, 115
Elskende Æoli Barn. Aloïderne, skjult i Enìpeus,
Avler du her, samt narrer i Form af en Vædder Bisaltis.

Venlige Moder til Korn, med de lysende Lokker! du maatte
Hesten fornemme; ja Moderen selv til den vingede Ganger,
Slangebehaaret, fornam dig som Fugl, og Melantho, som Mar=sviin. 120

Ogsaa hun giver den enkelte Gud og de enkelte Stæder
Lighed i Ydre. Apollo man seer udi Form af en Hyrde;
Ogsaa hvorlunde han bår, som en Høg, sine Vinger, og atter
Foer i en Løve; men Issa bedrog, under Røgterens Skabning.

Nærmest Erìgone sees, bedaaret af Bacchus, som Drue, 125
Samt Saturnus, som Hest, der avler den dobbelte Chiron.

Vævets den yderste Part, omgivet af fineste Bordte,
Dannes af Blomster, indslyngede smukt i det bugtede Vedbend.

Pallas, ja ikke Misundelsen selv, kunde Vævet forkaste,
Og over saadant et Held den blonde Gudinde sig ærgrer. 130
Tøiet hun splitter itu, da det synes med Guder at spotte,
Og, da en Spole hun holder i Haand, som er dannet af Buxbom,
Slaaer hun i Panden Arachne med den, hiin Datter af Idmon.

Sligt var den Arme for haardt; hun qvalte sig selv med en Strikke.
Da hun nu hængte, Minerva blev rørt. Hendes Skjebne hun mildned, 135
Sigende: „hæng, uforskammede Møe! men bliv udi Live!
„Dog, for at ei du skal bygge dit Haab paa en kommende Fremtid,
„Straffen tillige skal følge din Slægt i dens sildigste Afkom."

Derpaa hun gik; men sprøitede først over Pigen en Troldsaft,
Lavet af Hecate's Urt. Da Haarene stænkes af Giften, 140
Svinde de lempeligt bort, tilligemed Øret og Næsen.
Hovedet bliver ei stort, paa det stumpede Legem det Mindste.
Fingrene vorde til Been, som hænge saa spinkle ved Siden;
Hele det Andet er Bug. Dog spinder hun Traader fra denne;
Edderkop bliver hun nu; men sysler, som før, med at spinde. 145

XLIX. Niobe.

Lydien mumler derom; gjennem Phrygiens samtlige Byer
Rygtet om Handlingen gaaer, og man taler derom udi Egnen.
Ogsaa for Niobe Pigen var kjendt, dengang hun var ugift,
Samt, i Mæôniens Land, udi Sipylus leved som Ungmøe.
Dog Lyderinden Arachne's Straf advared ei hende, 150
Enten at tale med ringere Trods, eller vige for Guder.

Krye over meget hun blev: dog hverken den Ægtedes Kunstkløgt,

Begges fortrinlige Slægt, ei heller det mægtige Rige,
Gjør hende saadan en Fryd (uagtet det gav hende Glæde)
Som hendes talrige Børn. En lykkelig Moder hun kunde 155
Kaldes med Rette, hvis ei hun tykkedes selv, at hun var det.

Manto, som kjendte de kommende Ting, Tiresias' Datter,
Hæved sin varslende Røst, opflammet af hellig Begeistring.
Midt udi Byen hun skreeg:
„Ismeniske Qvinder, forsamles!
„Yder ei Lêtô blot, men Tvillingeparret, hun fødte, 160
„Ydmyge Bønner og Røgelseduft! knytter Haaret med Laurbær!
„Leto befaler det selv gjennem mig!"
Thebanernes Døttre
Lyde paastand; man pynter sit Haar med de fordrede Blade,
Bringende Bønner og Viraksduft til de hellige Altre.

Niobe nærmer sig nu, geleidet af rigeligt Følge, 165
Synlig ved Guldet, som virkedes smukt i de phrygiske Klæder,
Derhos smuk — naar hun ikke var vred. Med sit yndige Hoved
Ryster hun ogsaa det deilige Haar, som bølger ad Skuldren:
Standser, og, kastende stolt sine Blik paa de samtlige Skarer,
Siger hun:
„Raser man da? I vælge de Guder, I hørte, 170
„Fremfor de Guder, I see? Hvi dyrkes Latona ved Altre,
„Medens at jeg uden Røgelse staaer? Er ikke min Fader
„Han, som alene fik Lov, at berøre de Saliges Retter?

„Mig en Plejade har født, og hun er en Datter af Atlas,
„Kjempen der bærer med Kraft paa sin Ryg den ætherische Axel. 175
„Jupiters Søn er min Mand; en Ætling af Zeus er min Fader.
„Folket i Phrygien frygter for mig; under mig, som er Dronning,
„Hæver sig Cadmus' Borg; den Muur, som min Mage har bygget
„Ved sine Strenge, bestyres af mig og min drotlige Husbond.

„Hvor udi Huset jeg kaster mit Blik, overalt jeg bemærker 180

„Bunker af Guld. Nu lægge man til, jeg er skjøn, som Gudinder!
„Ogsaa endvidere føie man til syv herlige Døttre,
„Sønner i lignende Tal, samt Slægtninge snart af dem Alle —
„Spørger mig nu, hvis I kan, om der haves en Grund til min Stolthed!

„Leto, et Titansbarn, hvem Coeus, jeg veed ikke hvilken, 185
„Avled, I sætte med Trods over mig, skjøndt Jorden saa vide
„Nægtede hende, da Veeerne kom, en Plads til at føde.
„Eders Gudinde man jog fra Jorden, fra Himlen og Havet;
„Ja udi Verden landflygtig hun stod.
„Ved den Vildsomme rørtes
„Delos, og sagde: „„Du driver paa Jord — jeg driver i Bølgen"" 190
„Undende hende sit vaklende Hjem. Som Moder hun fødte
„Tvillinger her — en syvende Deel af den Mængde, jeg fødte.

„Lykke jeg har (hvo nægter vel det?) og beholder min Lykke
„(Tvivled vel Nogen om det?) min Fylde forskaffer mig Tryghed.
„Jeg er for lykkelig stædt, at Skjebnen kan gjøre mig Skade: 195
„Tog den endogsaa endeel, den levned mig sikkerligt mere;
„Mængden, jeg eier, staaer høit over Frygt.
„Om I ogsaa vil sætte,
„At mellem Børnenes talrige Sværm gik Enkelte tabte,
„Kan jeg dog ikke (naar Tabet er størst) nedsættes til Tvende,
„Hvilket er Lêtô's Sværm, der sikkert kan regnes for barnløs. 200
„Bort med Offrene! bort! tager Laurerne ned fra Jert Hoved!"

Lauren man lægger og gaaer, skjøndt Offringen ikke blev fuldført:
Dog i sit Hjerte man yttrer en Bøn — det kan hun ei hindre.

Saare Gudinden blev vreed. Paa de øverste Spidser af Cynthus
For sine Tvillingebørn, man siger, hun yttrede Saadant: 205

„Jeg, Eders Moder, som føler mig stolt, at Jeg fødte Jer Begge,

„Og (paa Saturnia nær) vil vige for ingen Gudinde,
„Nævnes med Tvivl i Gudindernes Tal: i de kommende Secler,
„Dersom I hjelpe mig ei, jeg fjernes fra dyrkede Altre.

„Dog ikke det er min eneste Sorg; thi Tântali Datter 210
„Føiede Haan til sin trodsige Daad; har vovet at sætte
„Dem, hun har født, over Jer, og betitlet mig (hende det ramme!)
„Barnløs — yttrende Ting, der vidner om Faderens Frækhed."

Leto var just i Begreb, at føie til Ordene Bønner,
Siger da Phoebus: „ei klage du meer; du sinker jo Straffen." 215
Artemis taler som han. Med iilsomt Skud gjennem Luften
Dale de, svøbt' i en Skye, ved Cadmus' Borg, imod Jorden.

Uden for Byen der fandtes en Mark, som var jevnet og udstrakt,
Idelig stampet af Hestenes Trav, hvor Hjulenes Huulspor,
Samt den hærdede Hov, oprodede Jorden forneden. 220

Amphions Sønner sig tumlede her. Paa de livfulde Heste
Sætte sig Enkelte op; stolt rødmer af Tyriens Purpur
Gangernes Ryg; de styre med Kraft guldvægtige Bidsler.

Medens nu Ismenus her (det tidligste Foster, hans Moder
Bar under Hjerte) med styrende Haand og stadig i Rundkreds, 225
Dreiede Gangernes Løb, samt aved de skummende Munde,
Skriger han pludselig: „Ach!" Udi Midten af Hjertet han bærer
Pilen, som traf. Fra den Døendes Haand nedglider hans Tømme;
Sagteligt synker han ned, ved Boven tilhøire, paa Siden.

Den, som er nærmest, og hører en Klang gjennem Luften af Kogger, 230
Sætter sit Spænd udi Fart, retligesom Skipperen iler,
Ahnende Storm, naar han øiner en Skye, og spænder til hver Kant
Seilene stramt, at Luftningen ei, ihvor lille, skal undflye.

Tøilen han gav, men medens han foer, det træffende Piilskud
Rammer ham dog. Den dirrende Piil udi Halsen foroven 235
Hæfter sig fast, og det glattede Jern gjennem Struben sig trænger.
Eftersom bøiet han stod, han ruller ad Manken og Halsen
Over det ilende Spænd, og Jorden han stænker med varmt Blod.

Han, som har arvet sin Morfaders Navn, fremdeles den arme
Phædimus, endte just nu deres Dont, og vendte sig derpaa, 240
Efter en Ynglingeskik, til en Dyst, ved at salves som Brydsmænd.
Medens de brødes, de knyttedes ængt, og knugede ivrigt
Bryst imod Bryst. Da foer der en Piil fra den strammede Bue,
Hvilken, da just de forenede stod', i dem Begge sig trængte.

Begge paa eengang sukkede høit; deres krummede Lemmer 245
Segned paa eengang ned; de rulled paa eengang i Døden
Øiet mod Lyset; det døende Gisp man hørte paa eengang.

Alphenor øinede Sligt; for sit Bryst, som er søndret, han slaaer sig;
Iler afsted, og letter i Favn de stivnede Lemmer.
Ach! men han sank i den kjerlige Dont; den deliske Guddom 250
Sprængte hans inderste Bryst med en Piil, som i Døden ham styrter.
Vistnok trækkes den ud, men Enden af Krogene river
Ogsaa af Lungen en Deel; med hans Sjel foer Blodet i Luften.

Ei ved et enkelt Saar, uragede Dreng, Damasichthon!
Segnede du! Han rammedes der, hvor Benet begynder, 255
Og hvor det senede Knæe gjør blødere Rum udi Ledet.
Just, som han trækker med Hænderne bort den myrdende Piilspids,
Jages en anden ham dybt i hans Hals, til Fjerene næsten.
Blodet præsser den ud, og, medens den hvirvler i Veiret,
Blinker den, springende høit udi Luft, hvor den borer sig fremad. 260

Sidst stod Ilioneus. Forgjæves han strækkede Armen
Op til en Bøn. „Forskaaner os dog, I samtlige Guder!"
Sagde han, ahnende ei, han skulde kun Enkelte bede.

Guden med Buen bevægedes alt, da Pilen ei længer
Stod til at standse: men Ynglingen sank ved den mildeste Vunde, 265
Saasom ei synderlig dybt hans Hjerte var truffet af Pilen.

Borgernes Kummer, Familiens Graad, samt Rygtet om Tabet
Bragte til Moderen Bud om saa stort og saa pludseligt Dødsfald.
Deels hun forundrede sig; men harmedes ogsaa, at Guder
Vovede Sligt; at Magten de fik, til at virke saa meget. 270

Amphion selv, hendes Mand, ved et Sværd, han jog udi Brystet,
Havde, som Døende, endt med sit Liv tillige sin Smerte.

Ach! hvor Niobe ligner kun lidt hiin Niobe fordum,
Hende, som fjernede nys fra Latòma's Altere Folket!
Hende, som nyligen gik med kneisende Væsen i Byen, 275
Misundt selv af en Ven — nu ynkelig selv for en Fjende.

Styrtende ned paa de stivnede Liig, uden Orden hun deler,
Mellem de samtlige Børn, sine Afskedskys udi Døden.
Løftende op over disse mod Skye de forslaaede Arme,
Siger hun:
„Qvæg dig ved denne min Sorg, haardhjertede Leto! 280
„Qvæg dig!" hun siger; „Du mætte dit Sind ved at skue min Qvide!
„Mæt da nu ganske dit grusomme Hu! ved de Syv, jeg har mistet,
„Jordes jeg selv. Hvilken Fryd! triumpheer, Du seirende Fjende!
„Seirende? Det er ei sandt. I mit Tab har jeg Flere tilbage,
„Leto! end du i dit Held. Skjøndt jeg tabte saa Mange, jeg seirer." 285

Dette hun sagde. Da klang der en Streng fra den strammede Bue,
Hvilken, paa Niobe nær, forfærder Enhver, som fornam det.
Selv i sin Qval er hun stolt. Der stode ved Brødrenes Baare
Søstrenes Hob, i en sørgende Dragt, med flagrende Lokker.
Just som den Ene fra Saarene trak den hængende Piilspids, 290

Styrted hun ned over Brødrenes Liig, som hun kysset i Døden.
Ret, som en Anden med lindrende Ord vilde trøste sin Moder,
Bliver hun taus, og krummes til Jord ved en pludselig Vunde.
Søsteren prøver at flye; men segner i Løbet; den Fjerde 295
Døer ved sin Søster; een søger et Skjul, og den Sjette staaer ængstlig.

Myrdede vare nu sex, skjøndt fældte ved særlige Vunder.
Nu var den Sidste tilrest. Med sit Legem og Klædning hun skjuler
Pigen, imedens hun skreeg: „o levn mig blot hende — den Mindste;
„Af mine talrige Børn jeg forlanger kun een og den Mindste.“ 300
Just som hun ønsked, den Ønskede sank.
Nu sidder hun barnløs
Mellem den myrdede Mand, de segnede Sønner og Døttre,
Stivnet i Oval. Ei meer hendes Haar i Vindene vifter,
Blod under Huden ei længer man seer; under Laagene stirre
Øinene sørgelig stivt; hendes Billed har intet, som lever. 305

Ganen forinden er haard; tilligemed denne sig hærder
Tungen i Munden; ei længere Blod udi Aaren pulserer:
Armen kan ikke bevæge sig meer; ei Nakken sig bøie;
Foden ei flytte sig meer; under Huden er Kjødet forstenet.

Dog kan hun græde; omgiven af Storm og en frygtelig Hvirvel, 310
Bliver hun bragt til sit Hjem, hvor hun sættes paa Toppen af Fjeldet,
Smelter i Graad, og Taarer endnu gjennem Marmoret rinder.

L. Lyciens Landmænd.

Ved en saa tydelig Hevn af de mægtige Guder forfærdes
Qvinder tilligemed Mænd; og Samtlige dyrke nu ivrigt
Leto's Tvillingeborn, hvis kraftige Vælde man føler. 315
Sagn fortæller man nu efter Sagn, som det pleier at hændes.

Saaledes sagde der een: „Endogsaa i Lyciens Kornland

„Finge de Bønder i Fortiden Straf, da de haaned Gudinden.
„Tingen er mindre bekjendt, da Mændene vare kun simple,
„Dog er den mærkelig nok. Selv skued jeg Stenen og Sumpen 320
„Der, hvor Miraklet er skeet.
Min Fader var temmelig gammel,
„Og da han nødigen reiste saa langt, han bød mig at hente
„Just nogle Øxne fra Egnene der, samt gav mig til Reisen
„Ogsaa en Fører derhen.
Randsagende nøie hvert Englod,
„Midt udi Dammen vi see, bedækket med Aske fra Offring, 325
„Mellem de bølgende Siv, at der stander et Alter fra Oldtid.

„Føreren standsed, og mumlede angst: „„Beskjermer os, Guder!""
„Ogsaa jeg standsed, og mumled, som han: „„Beskjermer os,
Guder!""
„Ikkun om Alteret spurgte jeg dog: „var det Fauners, Najaders,
„Eller en indfødt Guds?" Da svared den Fremmede Saadant: 330

„Ei nogen Bjergaand boer i Alteret hisset, min Yngling!
„Hendes er Alteret hist, som Juno, den Mægtige, fordum
„Fjernede langt fra vor Jord, hvem neppe det vandrende Delos
„Skjenked en Plads, da hun bad, medens Øen i Bølgerne seiled.
„Der hun støttede sig til et Olietræe og et Laurbær, 335
„Medens (hvad Juno kun nødigen saae) hun Tvillinger fødte.

„Ogsaa fra Øen hun flygtede bort, som man siger, for Juno,
„Medens hun Børnene bar, to mægtige Guder, ved Barmen.

„Saasom nu Solen paa Markerne stak udi Lyciens Egne,
„Hist i Chimæra's Hjem, da monne Gudinden, ved Slæbet 340
„Samt ved den brændende Sol afkræftet, formærke, hun tørsted,
„Saasom de graadige Børn udsugede Melken af Brystet.

„Dybt i en Dal hun øinede nu, at der fandtes en Kilde
„Med noget renere Vand, hvor Bønderne samlede Sivrør,
„Og udi Buskene Piil, samt Græs, der voxer i Moser. 345

„Did Titaninden nu gaaer; sine Knæe hun trykker mod Jorden,
„At hun kan stille sin Tørst ved en Drik af de kjølige Bølger.
„Dette forbyder dog Bøndernes Flok. Da de hindre, hun siger:

„„Fælleds er Bruget af Vand; hvorfor vil I nægte mig Vandet?
„„Ei over Bølgen, saa lysende klar, over Luft eller Solskin 350
„„Gives Besiddelsesret; til en offentlig Gave jeg kommer.
„„Dog, som en Skjenk, jeg beder derom. Ei har jeg isinde,
„„For at forfriske min Krop, at bade mig her udi Bølgen,
„„Blot vil jeg lindre min Tørst.
Min Mund er saa tør, naar jeg taler;
„„Ganen er heed; knap findes der Vei gjennem denne for Stemmen. 355
„„Vandet, som Nectar, vil smage mig godt. Jeg forsikrer, at Livet
„„Skjenktes mig her; at Døden jeg slap ved at drikke, jeg tilstaaer.
„„Lad Eder røres ved Børnene her, som række fra Barmen
„„Armene ud!"" de rækkede just deres Arme, de Spæde.

„Hvem kunde ikke de bedende Ord af Gudinden bevæge? 360
„Disse forjage den Bedende dog; og tillige de bruge
„Trudsler, om ikke hun gaaer, ja selv fornærmende Skjeldsord.

„Ikke tilfredse med Sligt, med Hænder og Fødder de mudre
„Vandet i Dammen: fra dybeste Bund opjage de Grumset,
„Hoppende rundt overalt med den ondskabsfuldeste Springen. 365

„Vrede nu gjør, at hun glemmer sin Tørst. Ei Coeus' Datter
„Tigger de Skjendige meer, og ændser ei længer, at bruge
„Bønner, som egne kun lidet en Gud. Sine Hænder hun løfter,
„Sigende: „„Gid I da her, udi Sumpen, evindeligt leve!""

„Det, som hun ønskede, skeer. De fare med Lyst under Bølgen; 370
„Ned i det hulede Dyb de stikke de samtlige Lemmer:
„Hæve saa Hovedet frem, eller svømme paa Fladen af Vandet.
„Ofte de sætte sig ned paa Kanten af Søen, og ofte
„Springe de ud i det kjølige Vand.
Selv nu deres Tunger

„Sysle med stygge, fornærmende Ord, uden Skam eller Blussel: 375
„Skjøndt de er' nu under Vand, under Vand de forsøge paa Skjeldsord.

„Stemmen, som hidtil, er hæs; deres svulmende Gane sig hæver:
„Just ved at skjelde, forstørres end meer deres spilede Strube:
„Bugen er Hovedet nær; deres Hals er næsten forsvunden.
„Ryggen er grøn, men Bugen er hvid (af Kroppen det Største) 380
„Og i det dyndede Kjær nu hoppe de nysskabte Frøer."

LI. Marsyas.

Efterat En (jeg veed ikke hvem) af de Lycier's Stamme,
Havde nu Bøndernes Skjebne fortalt, erindrer en Anden
Satyren, hvilken Latòna's Søn, da han tabte paa Fløiten,
Straffede svarligen haardt.
„Hvi skiller du mig ved mit Legem? 385
„Fløiten var ikke min Lidelse værd; jeg fortryder det" skreeg han.
Alt som han skreeg, det øverste Lag af hans Legem blev hudflængt,
Og han var nu kun et blødende Saar; overalt er der Blddryp.
Nerverne komme for Dagen og sees. Pulserende Aarer
Blinke nu frem i hans Hud. Indvoldene, strammed' i Krampe, 390
Kunde man tælle sig til, og de lysende Fibrer i Brystet.

Faunerne græd' over ham, de landlige Magter i Skoven;
Alle Satyrer; Olympus' Bjerg, navnkundigt alt dengang;
Nympherne græd ved hans Død, og Enhver af de Mange, som vogted
Hen over Fjelde de uldige Faar, og det statlige Hornqvæg. 395

Vaad blev hele det frugtbare Strøg; den fugtede Jordsmon
Optog Taaren, der faldt, som den drak i sin inderste Aare.
Jorden forvandler den flux til en Strøm, som sendes for Lyset.
Hurtig den skynder sig frem, med skraanende Bredder, mod Havet,
Bærende Marsyas' Navn, som er Phrygiens klareste Flodstrøm. 400

LII. Pelops.

Almuen tvinges ved saadanne Sagn, til at tænke paa Nutid,

Og over Amphion sørger man end, som faldt med sin Afkom.
Niobe vorder alene beskyldt. Dog siger man, Pelops
Græd over hende. Bekymret han reev sine Klæder fra Brystet,
See! da viste det sig, at hans Skulder tilvenstre var Filsbeen. 405

Dengang han fødtes, var' Skuldrene eens, den høire, som venstre,
Dannet af Kjød og af Been. Aflivet ved Faderens Hænder,
Blev han af Guderne samlet igjen. Det Øvrige fandt man;
Kun, hvad der ellers er Leed mellem Halsen og Armenes Opdeel,
Mangled. Men saasom en Skulder er skjult, man gav ham af Filsbeen 410
Een til at bruge; nu heledes han, da man skjenked ham denne.

LIII. Procne og Philomele.

Nærmeste Høvdinge samle sig nu: tilliggende Stæder
Bede nu selv deres Fyrster at gaae, for at trøste de Arme.
Baade Mycene, hiin Pelops' Bye, samt Argos og Sparta,
Calydon, hvilken ei hadedes end af den vrede Diana, 415
Rigen Achæmenes' Bye; Corinth, som har Rye ved sit Kunsterts:
Vilden Messene, samt Patra's Bye og det lave Cleone,
Troezen, endnu ei Pittheï Land, samt Nèleï Pylus:
Kort sagt, Stædernes øvrige Hob, som lukkes af Isthmen,
Ligesom ogsaa den øvrige Deel, som skues fra Isthmen. 420

Ene du toved, Athene's Bye! (hvo skulde vel troet det?)
Høflighed svandt for en Krig. Mopsòpius' Mure betrængtes,
Saasom ad Bølgen der kom barbariske Horder mod Byen.
Disse dog slog, med en hjelpende Hær, den Thracier Tereus,
Og ved den herlige Seir han skaffed sig kosteligt Navnrye. 425

Saasom nu Pandion saae, han var mægtig ved Guld og ved Krigsmagt,
Regned desuden sin kraftige Slægt fra den store Gradivus,
Procne han gav ham til Viv.
Dog Juno ei ledede Bruden,

Ei Hymenæus var nær; ei Gratier stode ved Leiet.
Furier Faklerne holdt, som snappedes bort fra et Gravbaal, 430
Furier reded dem Seng; en Uheld spaaende Ugle
Sad over Bygningens Tag, og tillige paa Toppen af Sengen.

See! under saadanne Tegn fik Tereus Procne; ved slige
Varsler, Forældre de blev'. Lykønskninger fik de af Thracer:
Ogsaa de takkede Guderne selv, samt bøde tillige, 435
Dagen, paa hvilken den stolte Tyran fik Pandions Datter,
Ligesom Dagen, da Itys er født, skulde kaldes en Festdag.
Ach! hvad der gavner, vi kjende saa lidt!
Alt havde nu Titan,
Bringende atter en Høst, femgange fornyet sit Aarsløb,
Siger da Procne med smigrende Ord til sin Mage: „Beviis mig, 440
„Kjere! den Gunst, at enten jeg selv maa besøge min Søster,
„Eller at hun kommer her. Du kan love min Fader, hun snarligt
„Atter skal søge sit Hjem: men mig vil en Gave du skjenke,
„Ret som en Gud, naar min Søster jeg seer."
Den Konning befaler,
Skibet skal trækkes i Søe. Med Seil og med Aarer han drager, 445
Til den cecropiske Havn, og naaer Piræus' Strandbred.

Her han taler med Pandion selv. Med kjerlige Haandslag,
Og under gunstige Tegn, mod hinanden nu Kongerne træde.
Grunden til Reisen han mældte ham just, samt Datterens Ønske,
Lovende, naar hun blev sendt, hun atter vil snarligen reise; 450
See! i en kostelig Dragt da nærmede sig Philomele,
Rigere dog ved sin yppige Form.
Saaledes man siger,
Vandre Najader omkring, samt Hamadryader i Skoven,
Dersom man giver dem lignende Pynt, og en lignende Stadsdragt.

Tereus flammed saa voldeligt op, da han øinede Pigen, 455
Som (naar man lægger en luende Ild ved de graalige Halmstraa)
Hurtig der brænder en Løvfaldsstak, eller Urter i Bunker.

Vistnok er hun det værd; men, sandselig selv af Naturen,
Er han, som Folket i Egnene der, genegen til Vellyst;
Kort, han luer af Ild, som er baade hans egen og Landsmænds. 460

Hurtig beslutter han nu, at bestikke det vagtsomme Følge,
Ammen tillige, samt gjøre Forsøg med pragtfulde Gaver,
Ja, ved at sætte sit Rige derpaa, forføre den Elskte,
Eller forsvare ved Magt og ved Krig den ranede Pige,
Kort, i sin vilde, fortærende Ild han vover paa Alting. 465

Hjertet besidder ei Kraft, til at rumme den mægtige Lue.
Ei han kan taale, man sinker ham nu. Med hidsige Læber
Nævner han Procne's Bøn, og taler sin Sag under hendes.
Kjerlighed gjorde, han talede smukt, og saa ofte hans Bønner
Brused for stærk, da yttrede han, det var Procne, som vilde; 470
Græd vel endog, og forsikrede da, det var Procne, som bad ham.

Himmelske Guder! hvor Mennesket dog udi Sjelen kan nære
Bælmørk Nat! skjøndt Tereus her udruger en Udaad,
Tykkes ham dog, han er from, ja henter sig Roes fra sin Slethed.

Selv Philomele, desværre! har Lyst. Om Faderens Nakke 475
Smigrende slaaer hun sin Arm; om Lov, til at reise til Procne,
Selv ved sit Vel (men imod sit Vel) hun beder bestandig.

Tereus stirrer; i dette sit Blik han favner den Elskte;
Og da han seer hendes Kys, og Armen om Faderens Nakke,
Bruger han Alt som en Braad, som et Blus, som et nærende Tønder, 480
Til at forøge sin Ild.
Saa ofte hun favner sin Fader,
Ønsker han sig udi Faderens Sted; hans Synd blev ei mindre!

Faderen røres, da Begge ham bad. Hun frydes derover;

Takker sin Fader, og Stakkelen troer, det er lykkedes Begge
Netsom et Held, hvad i Tidernes Løb er en Qval for dem Begge. 485

Ikke var synderlig meget tilrest for den lysende Solgud,
Og, hvor Olympen er skraae, der stampede Gangerne nedad.
Drotlige Retter man sætter paa Bord, samt Viin udi Guldkar,
Giver derefter sit Legeme Roe i en blidelig Slummer.

Dog de Odrysiers Drot i sin eensomme Hvile for Pigen 490
Flammer, og mindes endnu hendes Gang, hendes Hænder og Ansigt,
Og, hvad han ikke har seet, han tænker sig ret efter Ønske.
Kort — han nærer sin Ild, og Søvnen forsvinder i Uroe.

Dagningen kom, og Pandion selv omfavner sin Datters
Mage, som reiser; med rullende Graad han bringer ham Pigen. 495

„Hende, min elskede Søn! da en ædel Nødvendighed byder
„(Begge det ønskede jo; Du ønsked det ogsaa, min Tereus!)
„Giver jeg her. Dog beder jeg dig ved din Troe, ved vort Slægtskab,
„Ogsaa ved Himmelens Gud, beskyt hende ømt, som en Fader!
„Saasom i hende jeg eier en Trøst udi Alderens Dage, 500
„Send hende snarligen hjem; hvert Ophold varer mig længe.
„Ogsaa Du selv (det er jo alt nok, jeg mangler din Søster)
„Dersom du haver mig kjer, kom snart, Philomêle, tilbage!"

Dette han bad hende om; han kyssed tillige sin Datter,
Og ved de bedende Ord nedrunde vemodige Taarer. 505
Dog, som et Ærlighedstegn, af dem Begge forlanger han Haanden;
Lægger saa disse forened' i eet. Sin Datter og Barnet,
Ikke nærværende nu, han beder dem kjerligt at hilse.
Neppe det sidste Farvel kan han sige med hulkende Læber,
Saasom han føler en underlig Skræk, som varsler om Uheld. 510

Efterat nu Philomêle var bragt paa den malede Snække,
Bølgerne droges af Aarerne til, og Landet blev bortstødt,
Raaber han: „Seiren er min! Hvad jeg ønskede, fører jeg med mig."

Nu triumpherer han vildt. Barbaren har ondt, ved at tøve
Med sine Glæder; han vender ei bort sine Blikke fra hende. 515
Saaledes Jupiters graadige Fugl, med sin bøiede Krumkloe,
Lægger en Hare, den snappede nys, i sin luftige Rede;
Røveren seer paa sin Fangst, og Fangen ei mægter at løbe.

Alt var Reisen forbi; fra de trættede Stavne man iler
Op paa den hjemlige Strand. Da slæber han bort til et Jagtslot 520
Pandions Datter; men Slottet var skjult i bedagede Skove.

Hende, som blegner, som yttrer sin Angst, som frygter det Værste,
Som, under ængstelig Graad, forlanger, at skue sin Søster,
Lukker han inde; bekjender sin Synd, og krænker den Ungmøe,
Ach! som er ene, som kalder til Hjelp (men forgjæves!) sin Fader, 525
Raaber om Søsterens Hjelp, men især de mægtige Guders.

Engstet hun staaer, som det bævende Lam, der saaret er vristet
Ud fra den graadige Ulv, men ikke formoder sig sikker;
Eller som Duen, naar Vingen er vaad af det Blod, som den misted,
Ryster, og skuer med Angst mod Kloen, i hvilken den hængte. 530

Sandsende atter igjen, hun splitter de bølgende Lokker;
Slaaer, som et Tegn paa sin Qval, med et lydeligt Slag sine Arme;
Raaber tillige med oprakt Haand:
„Hvilken frygtelig Udaad,
„Vilde Barbar! som ændsede ei, hvad en Fader befoel dig,
„Ynkedes ei ved hans kjerlige Graad eller Søsterens Omhue, 535
„Ei ved min Uskyldsstand, eller Pligten, du skylder, som Mage!
„Alt forvirred du her. For min Søster blev jeg en Medviv,
„Selv har du ægtet os to.
„Hvormed har jeg Arme fortjent det?
„Tag (for at ei nogen Synd skal stande tilrest) du Forbryder!
„Dette mit Liv. Hvi togst du det ei forinden vort Leie? 540
„Da var jeg gaaet til Skyggernes Hjem uden Synd eller Brøde.

„Dog, om de Evige skue paa Sligt, om Gudernes Almagt
„Endnu er til, gik Alting ei tabt, da jeg misted min Uskyld,
„Da vil i Tiden du lide din Straf. Jeg vil nævne din Utugt,
„Om jeg end byder Blufærdighed Trods. Kan jeg slippe fra Slottet, 545
„Drager jeg ud mellem Folk. Hvis du holder mig skjult i din Lystskov,
„Fjeldet og Skoven, som vide det alt, vil jeg tolke min Klage.
„Ætheren høre mit Skrig, og de Guder, som findes i denne!"

Brused i Harme den vilde Tyran, ved at høre paa Saadant.
Dog var han ogsaa i Frygt. Ved at tirres af Begge, han raser, 550
River af Skeden sit Sværd, som han bar udi Bæltet om Livet,
Tog udi Haarene fat, og, vristende Armen paa Ryggen,
Lagde han hende med Vold udi Baand.
Da rækked hun Halsen,
Fattende Haab om at døe, dengang hun bemærkede Sværdet.

Som hun nu strider imod, og bestandigen nævner sin Fader, 555
Prøver tillige paa Ord, med en Tang han griber om Tungen;
Snitter saa til med en gruelig Kniv. Nu spiller kun Stumpen.

Der i det smudsige Sand den sprællende ligger, og laller.
Ligesom Halen bevæger sig tidt, naar man kløver en Slange,
Saaledes hopper, og leder den nu om et Spor af sin Eier. 560

Selv efter saadan en Daad (det er næsten utroligt!) man siger
At til den skjendede Krop han nærmed sig tidt udi Vellyst.

Efterat dette var skeet, han nænner at drage til Procne.
Neppe hun viner sin Mand, da hun savner sin Søster; men Skurken
Giver et skromtende Suk, og fortæller den Løgn, at hun døde, 565
Hvilket, paa Grund af hans Taarer, hun troer.
Fra Skuldrene river

Procne bedrøvet sin Dragt, baldyret saa bredt med en Guldsøm,
Ach! for at klædes herefter i Sort. Hun bygger en Gravhøi,
Og, i den Troe, hun er død, forsoner de Sjele, som døde;
Kort, hendes Sorg har en Form, som Søsteren neppe var tjent med. 570

Gjennem de samtlige Tegn løb Helios alt i sit Aarløb,
Og Philomele? — at tænke paa Flugt, forbyder jo Vagten;
Muren om Slottet er bygget saa fast med urokkelig Steenvægt;
Munden er stum, og berøvet Organ, til at nævne sit Uheld.

Sorg gjør Mennesket snu; udi Nød blive Tankerne vækked'. 575
Her i det fremmede Land hun spænder et Væv, som er listigt,
Og i den sneehvide Traad hun fletter af Purpur en Melding
Om den begaaede Synd. Da det endtes, en Enkelt hun gav det,
Bedende hannem ved Tegn, at bringe det hen til hans Dronning.

Ikke han veed, hvad det er; men bringer dog Procne sin Pakke. 580
Hun, som er gift med den vilde Tyran, opruller nu Toiet,
Og et bedroveligt Bud hun erlanger om Søsterens Uheld.
Dog (det er sært, at hun evned!) hun taug. Hun er stum i sin Smerte,
Og, da hun leder om Ord, kunne Læberne ikke dem finde
Harmfulde nok.
Til Graad er ei Tid. Ubilligt og Billigt, 585
Vil hun forbinde til eet. Hun lever i Tanken om Gjengjeld.

Tiden sig nærmede just, da Sithòniens Qvinder til Bacchus
Feired hans Treaarsfest, og Natten var helliget Offring.
Rhòdope lyder i Mulm af Raslen med klingende Cymbler.
Ogsaa ved Natten gaaer Dronningen ud fra sin Bolig, og lærer 590
Hvad der i Festen er Brug, og griber Mænadernes Vaaben.

Ranker om Hovedet snoes; tilvenstre der hænger om Siden
Bælg af en Hind; et Spyd, som er let, paa Skulderen hviler.

Procne, forfærdelig vild, i en Sværm af geleidende Søstre,
Farer i Skovene frem, og, egget af Smertens Begeistring, 595
Bacchus! hun skrømter kun din.
Nu seer hun det eensomme Jagtslot;
Hyler, og, raabende: „Evoë! hil!" hun Portene sprænger:
Redder sin Søster ihast, og bedækker den Frelste med Bacchi
Festlige Dragt, hendes Ansigt selv med Løvet af Vedbend;
Slæber saa hende, som stædes i Angst, til Gemakkerne med sig. 600

Som Philomele nu seer, at hun staaer i den rædsomme Slotsborg,
Føler den Stakkel en Gru, og blegner i hele sit Aasyn.
Procne har fundet et Sted, hvor hun kaster den festlige Pragtdragt,
Tager saa Krandsene bort fra den arme, beskjæmmede Søster,
Trykkende Pigen i Favn.
Hun besidder ei Mod til at hæve 605
Øinene op, og regner sig selv mod sin Søster en Skjøge,
Hæftende Øiet mod Jord. Selv vilde hun just til at sværge,
Vidne for Himlen, at ene ved Vold hun droges til Udaad,
Nyttende Haanden istedetfor Ord.
Da blussede Procne,
Tæmmed ei meer sin Harm, og dadlende Søsterens Taarer, 610
Siger hun:
„Ikke ved Graad, alene ved Sværd, maae vi handle,
„Eller om Noget du har, der dybere virker, end Sværdet.
„See! jeg er rede til alskens Ondt, hjertelskede Søster!
„Ja, jeg vil enten med Ild fortære hans drotlige Bolig,
„For, udi Luernes Svælg, at styrte den listige Tereus, 615
„Eller berøve ham Tungen og Syn; ved tusinde Vunder
„Ende hans skjændige Liv. Noget frygteligt Stort vil jeg øve;
„Hvad det skal være, jeg veed ikke nu."
Da hun talede Saadant,
Itys nærmede sig. Da randt det i Moderens Tanke,
Hvad hun kan gjøre. Med flammende Blik hun betragter sin
Pode. 620

„Ha! hvor han ligner sin Fader!" hun skreeg. Uden videre Tale,
Flammer hun taus udi Harm, og bereder en frygtelig Udaad.

Dog da den Lille kom nærmere hen, for at hilse sin Moder,
Og med sin barnlige Arm trak Moderens Hals til sin Læbe, 625
Vexlende snart med et Kys og snart med sin barnlige Smigren,
Da blev Moderen rørt; den mildnede Vrede formindskes,
Medens den standsede Graad brød voldeligt frem gjennem Øiet.

Dog da hun mærked, at Moderen sank ved sin Ømhed for Barnet,
Bort fra den Lille hun vendte sig flux, for at skue paa Søstren. 630

Dreiende Blikket fra denne til hiin, „Hvi smigrer den Ene"
Siger hun, „medens den Anden er taus, og benytter ei Tungen?
„Moder benævner mig hiin; hvi kalder ei denne mig Søster?
„Pandions Datter! erindre dig dog, hvilken Mage du ægted!
„Vanartsviv! det er Synd, at du elsker en Mage, som Tereus." 635

Itys hun hurtigen greb, retligesom Indiens Tiger,
Midt i den dybeste Skov, opsnapper en diende Hindkalv.
Da de nu kom i den fjerneste Deel af den mægtige Slotsborg,
Strækked han Hænderne frem (da han mærked at Døden var nær ham)
Tog hende venligt om Halsen, og skreg: „o Moder — min Moder!" 640

Dog med en Kniv hun rammer hans Bryst, ret lige ved Siden,
Freidig og uden at vende sit Blik. Til at bringe ham Døden,
Strækked det enkelte Saar, dog skjar Philomèle hans Strube.
Kroppen, som ikke var kold, og bevarede Gnister af Livsgeist,
Søndre de Begge.
Nu koges en Deel i den sydende Kjedel, 645
Noget paa surrende Sped; der er Blod overalt i Gemakket.
Tereus bedes tilbords af sin Viv, da Maden er færdig;
Og, da hun digter en Løgn, at Skikken forlanger, at ene
Manden skal sidde tilbords, hun fjerner hans Folk og hans Følge.

Stolteligt sætter sig Tereus ned paa sin fædrene Throne; 650
Æder, og Kjød af sit eget Kjød han dynger i Bugen;
Ja, i Forblindelsens Nat, han byder dem hente sig Itys.

Procne besidder ei Kraft, at tæmme sin rædsomme Glæde,
Og, da hun ønsker, at nævne ham det, som hun ogsaa har mistet,
Raabte hun: „Daare! du har ham jo selv!"
Han skuer omkring sig, 655
Spørgende, hvor han da var? Da han spørger og kalder bestandig,
Vild, som hun var, med flagrende Haar fra den rædsomme Morddaad,
Sprang Philomèle nu frem, og kaster i Faderens Aasyn
Itys' Hoved, som dryppeb af Blod. Saa ivrigt hun aldrig
Ønsked sit Mæle, som nu, for at tolke den Glæde, hun følte. 660

Thraceren støder nu Bordet omkuld med et frygteligt Harmskrig,
Kalder fra Dalen ved Styx de Søstre, hvis Haar ere Slanger.
Snart, om han evnede det, sin Bug han aabnede gjerne,
For at forjage den rædsomme Ret, og Maden han slugte;
Snart han tykkes, at være den Grav, hvor hans Pode blev jordet, 665
Snart med det blottede Sværd efter Pandions Dottre han jager.

See! da skulde man troe, Cecropiderne svæved i Luften;
Begge, som Fugle, de fløi. Den ene til Skovene søgte;
Søsteren blev ved sit Huus. Deres Bryst bevared dog Mærker
Om deres forrige Mord; thi Dunet blev farvet af Blodstænk. 670

Hiin, som var hurtig af Harm, og begjerlig at skaffe sig Blodhevn,
Bliver med eet til en Fugl, som bærer paa Hoved en Fjerkam,
Mens et umaadeligt Næb fremstikker, istedetfor Landse.
Fuglen er Epops kaldt; dens Hovede synes bevæbnet.

LIV. Zetes og Calais.

Meget for tidligt, og førend han kom til den høieste Alder, 675
Segnede Pandion ned, udi Sorg, til Tartari Bolig.

Scepter og Magt over Egnene der tilfalder Erechtheus,
Mægtig, jeg veed ikke selv, om meest ved Dyd eller Krigsmagt.
Ogsaa han avlede Børn; af Sønner han eiede fire,
Piger i lignende Tal; to streed med hinanden i Skjønhed. 680

Procris! den ene var du, hiin Cephali, Æoli Ætlings,
Elskede Viv. For Boreas' Held stod Tereus i Veien.
Længe berøvedes han den elskede Møe Orithyia,
Medens han beder, og bruger ei Vold, men ydmyge Bønner.

Men da det ei med det Gode vil gaae, ubændig i Vrede, 685
(Hvilket er vanligen Gudens Maneer, fast meer, end det burde)
Raaber han:
„Dette mig times med Ret. Mine Vaaben jeg glemte,
„Vildskab og Harm samt truende Mod — kort hele min Styrke,
„Blot for at virke ved Bøn, som klæder igrunden mig ilde.
„Vold er min rette Natur. Med Vold forjager jeg Skyer; 690
„Vælter med Vold den aldrende Eeg, sætter Havet i Oprør;
„Hærder den drysfede Snee, samt banker paa Jorden med Haglslag.

„Faaer jeg nu Brødrene fat, og monne dem møde paa Himlen,
„(Kampplads haver jeg der) da stride vi Alle saa voldsomt,
„At under denne vor Samstødskamp det brager i Æthren, 695
„Og fra den hvælvede Skye fremspringer den gnistrende Lue.

„Ofte jeg trænger mig ned gjennem Huller i Dybet af Jorden.
„Sættende Ryggen med Kraft mod Hulerne der i det Indre,
„Skræmmer jeg Alle paa Jord, ja selve de Døde, ved Jordskjelv.

„Bede jeg burde paa denne Maneer. Erèchtheï Bifald 700
„Burde jeg skaffe mig, ikke ved Bøn, men ene ved Voldsdaad."

Boreas, yttrende Sligt, eller Ord, som trodsed ei mindre,
Foldede Vingerne ud. Ved Slaget af disse blev Jorden
Rystet af Storm, da gyste det selv udi Havet saa vide.

Dragende Kappen af Støv hen over de høieste Toppe, 705
Feier han Jorden; bedækket af Mulm, han favner sin elskte
Orithyia, som bæver af Frygt, med brandgule Vinger.

Altsom hun flyver, opflammes end meer den bevægede Lue:
Heller ei standser han før sin brusende Fart gjennem Luften,
End med sit Bytte sin Bolig han fandt, de Ciconeres Stammer. 710

Der blev Atticas Møe med den stormende Konge forenet.
Moder hun snarligen blev, og barsled med Tvillingefostre,
Moderens Billed i Alt, men Faderen lig' udi Vinger.
Dog har man sagt, at de mærkedes ei, da de fødtes til Verden,
Og, medens Skjægget ei bølged endnu med det rødlige Haarfald, 715
Dækkedes Zetes og Calaïs ei, som Drenge, med Fjere.

Først da Kinderne gulned af Skjæg, begyndte tillige
Fjere, paa Fuglenes Viis, at lægge sig hen over Siden.

Dengang nu Ungdoms og Kræfternes Aar tillode dem Saadant,
Foer' de paa Togt med de minyske Mænd om det straalende Guldskind, 720
Hen over Havet, som ikke var rørt, paa det Ældste blandt Skibe.

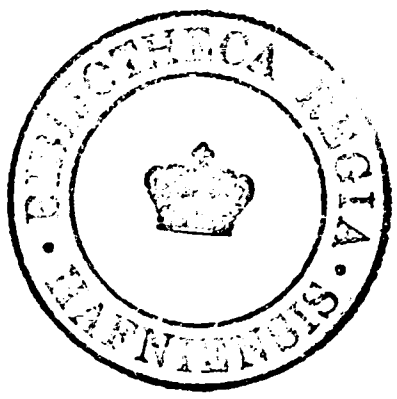

Syvende Sang.

LV. Jason og Medea.

Dengang de Minyer foer' over Søe paa Thessaliens Snække,
Kongen, som stædtes i hjelpløs Nat i de aldrende Dage,
Phineus, fik de at see. Flux Boreas' Sønner forjoge
Fra den bedagede Mand de pigeligt formede Fugle.

Svarligen døied de Ondt paa Jasonstoget, men landed 5
Endelig trygt ved den rivende Strøm i den dyndede Phasis.
Medens man fordrede Phryxus' Skat, og med Konningen talte,
Medens han nævner Betingelsen selv, som er frygtelig møisom,
Gribes Aiètes' Datter i Hu af en flammende Lue.

Længe hun strider imod. Da hun ikke ved Hjelp af Fornuften 10
Evner at dæmpe sin Brand, hun raaber:
„Forgjæves, Medea!
„Kjemper du her. En Gud staaer imod. Det er sært, om det ikke
„Enten er Kjerlighed selv, eller Noget, som Kjerlighed ligner.

„Hvi kan jeg finde det haardt, hvad min Fader befoel ham at gjøre?
„Ja, men det er jo for haardt. Hvi frygter jeg, Helten skal falde, 15
„Hvem jeg har nyligen seet? Hvilken Grund kan bevirke min Uroe?

„Ryst af din Jomfruebarm den Kjerlighedsgnist, som har fænget,
„Stakkel! ifald du formaaer! Om jeg kunde, da handled jeg bedre.

„Men, som en Bold for en ukjendt Magt, eet raader Cupido,
„Eet min Fornuft. Jeg billiger selv, og erkjender det Gode, 20
„Følger dog det, som er ondt.

Kan du elske, du drotlige Ungmøe!
„En, som er Fremmed? og leve, som Viv, i de fjerneste Lande?
„Ogsaa Elskværdige finder du her. Om han døer eller lever,
„Staaer udi Gudernes Haand. Dog ikke han døe! Uden Elskov
„Ønske sig dette, man tør; thi hvad har vel Jason begaaet? 25

„Er man ei grusom i Sind, hvem rører da ikke hans Ungdom,
„Ikke hans Mod og hans Æt, ja, uden at nævne det Andet,
„Ogsaa hans yndige Form? mit Sind idetmindste han rørte.

„Dog, om han ikke faaer Hjelp, da brænder ham Tyrenes Aande,
„Da er han nødt til en Kamp mod Fienden, som voxed af Jorden, 30
„Hvilken han saaede selv; da vorder han Bytte for Dragen.
„Dersom jeg taalede Sligt, vil jeg troe, at jeg fødtes af Tigre,
„Samt at jeg eier et Sind, som er dannet af Staal eller Stene.

„Ligesaa godt kan jeg see ham at døe, og ved Syn af hans Dødskamp
Skjænde mit Blik; ja ligesaa godt kan jeg Tyrene tirre, 35
Egge de jordopvoxede Mænd og den vaagende Drage.

„Guderne vende det Hele til Godt! dog dette bør ikke
„Bedes, men gjøres. Besidder jeg Mod, at forraade min Fader?
„Skal da en fremmed, en navnløs Mand erholde min Bistand?
„For at han, reddet af mig, uden mig kan Seilene heise, 40
„Gifte sig fjernt med en Nye, medens mig, Medea, man straffer?

„Kunde han det, og var han istand, til at giftes med Andre,
„Synke den takløse Mand! dog sligt ei ligner hans Aasyn,
„Ikke den Adel, som er i hans Aand, hans yndige Væsen,
„At jeg bør frygte for Svig, eller Glemsel af Hjelpen, jeg gav ham. 45

„Selv skal han give forinden sit Ord; til Vidner om Pagten,
„Tvinger jeg Guderne selv. Hvi frygter jeg altsaa? Til Værket!
„Bort med din Tøven! Dig skylder han Alt, det føler Jäson.
„Dig skal han ægte ved Fakler og Blus. I Pelasgernes Byer
„Som Frelserinde benævnes du skal af de samtlige Mødre. 50

„Men nu min Søster, og Fader, og Broder og Guder og Hjemland,
„Skal jeg da, revet af Stormene bort, forlade dem Alle?
„Ei! min Fader er grum; mit Hjem er de vilde Barbarers;
„Søsteren tænker, som jeg; min Broder, han er jo kun lille,
„Og i mig selv er en virkende Gud.
Ei Stort jeg forlader; 55
„Stort jeg erholder: den herlige Roes, at jeg frelsede Græker:
„Kjendskab til ypperligt Land, til Byer, hvis Rygte florerer
„Selv mellem os, samt kløgtige Mænd med dannede Sæder,
„Endelig ham, jeg byttede ei mod det Hele, som Verden
„Haver i Eie, min Jason selv. Som hans Viv, er jeg salig, 60
„Selv for Guderne kjer, og hæver mig stolt imod Himlen.

„Nogle dog have fortalt om Bjerge, som midt udi Bølgen
„Knuge sig sammen — Charybdis er slem, som man siger, for Skibe,
„Enten den spyer eller søber sit Vand — den graadige Scylla
„Gjøer i Siciliens Dyb, omvæltet af glubende Hunde — 65
„Vel! naar jeg hænger i Jasons Favn, og eier den Elskte,
„Drager jeg gjerne paa Søe. I hans Favn har jeg intet at frygte,
„Eller, ifald jeg er angst, da bæver jeg kun for min Mage.

„Mage benævner du ham? Medea! du giver din Brøde
„Navn af en hæderlig Pagt. Langt hellere bør du betragte 70
„Hele din Synd, og, medens du kan, afværge din Brøde."

Just som hun taled, sig stillede Pligt, Undseelse, Fromhed
For hendes Øie; Cupido gav tabt, og iled paa Flugten.

Hen mod et Fortidens-Alter hun gik, til Hecate viet,

Hvilket en skyggende Lund, og eensomme Skove bedækked. 75
Alt er hun aandelig kjek; den sagtnede Lue har sat sig,
Da Æsoniden hun seer.
Nu flammer den slukkede Lue:
Kinderne rødme paanye; hun gløder i hele sit Ansigt.
Ligesom Ilden faaer Næring af Vind, og det hænder sig ofte,
At, naar en uselig Gnist var skjult under dækkende Aske, 80
Atter den voxer, og, vifter man lidt, gjenvinder sin Ildkraft;
Saaledes ogsaa den Kjerlighedsild, som man tænkte, var udslukt,
Flammede høit, da hun Ynglingen saae, og betragted hans Ynde.

Meer end sædvanligen skjøn var Sønnen af Æson paa den Dag,
Skjøndt uden egentlig Grund; hendes Elskov var saare forklarlig. 85
Flux ved hans Ansigtstræk, retligesom aldrig hun saae dem,
Hænger hun sig med et stirrende Blik; forblindet hun mener,
At hun ei skuer en Dødeligs Træk, og fjerner sig ikke.

Da nu den Fremmede aabned sin Mund, og greb hendes Hænder,
Bad hende selv med en ydmyg Røst, at give sig Bistand, 90
Bydende Elskov og Troe, da lod' hendes Ord under Taarer:

„Hvad jeg bør gjøre, jeg seer; ei Mangel paa Kundskab til Pligten,
„Kjerlighed ene bedrager mig her. Du skal reddes ved min Hjelp;
„Men, er du frelst, du holde dit Ord!"
Ved Gudinden i Treform,
Hvilken i Lunden man tænkte sig her, ved de hellige Løning, 95
Ved hendes Fårfader selv, ved Solen, som skuer paa Alting,
Samt ved sin Irrfartsgang, og tillige ved Faren, han sværger.

Eden hun troer; af hende han faaer de fortryllede Urter,
Lærer den rigtige Brug, og iler med Glæde til Leiren.

Altsom den nærmeste Dag bortfjerned de blinkende Stjerner, 100
Flokke sig Folket ihob paa Martis hellige Marker,

Hvor de paa Høiene staae.
Udi Midten har Konningen sat sig,
Klædt udi Purpur, og synlig især ved sit Scepter af Filsbeen.

Snuden af Kobber, og Hoven af Ærts, udspyede Tyre
Vældige Luer, og Græsset, berørt af de svidende Flammer, 105
Kommer i Brand. Liig Ovnen saa fuld, der begynder at brage,
Eller som Kalk, naar det løser sig op under Hytten af Teglsteen,
Naar det er stænket med rindende Vand, geraader i Lue,
Saaledes lød deres Bryst, i hvilket sig Flammerne vælte,
Saaledes blusse de Struber af Ild.
Dog Sønnen af Æson 110
Træder i Kamp.
Mod den kommende Helt de vende det bistre,
Rædsomme Blik, samt Hornene med, som forsynes med Jernspids.
Haardt med den kløftede Fod de stampe den støvede Markjord,
Medens med dampende Brøl de fylde den samtlige Omegn.

Ængstligt de Minyer staae. Han nærmer sig, uden at ændse 115
Tyrenes aandede Blus, saa mægtig er Salven, han bruger.
Selv med sin dristige Haand han klapper den hængende Doglab;
Lægger dem Aaget paa Hals, og tvinger dem Plougen at trække,
Skjøndt den er tung; den hellige Mark han klover med Skjæret.

Colcherne undres; de minyske Mænd tilraabe ham Bifald, 120
Hvilket forøger hans Mod. Nu tager han frem af sin Ærtshjelm
Tænder af Øglen, som spredes omkring i den ploiede Kornmark.

Frøet, som dyppedes først udi Gift, udblodes i Jorden;
Derpaa det voxer. Hvor Tanden er saaet, flux Ynglinge stige.

Ligesom Barnet i Moderens Liv faaer Menneskebygning, 125
Hvor i det Indre det vikler sig ud, og Lemmerne dannes,
Uden at vise sig dog, før Alting er ordnet, i Luften:
Saaledes skabtes en Menneskeform, da Jorden er svanger,

Og af dens Indre gik Kjemperne frem paa de fostrende Marker,
Ja, hvad der undrer især, de fødes med raslende Vaaben. 130

Saasom de Alle sig reiste til Kamp mod Thessaliens Yngling,
For i hans Legem at slynge de Spyd, som egges med skarp Od,
Tabte Pelasgerne Mod, og stirred med Sorg imod Jorden.
Selve den Moe, som gjorde ham tryg, begynder at vakle,
Og, ved at skue saa talrige Mænd mod den enkelte Yngling, 135
Blegnede Kinden med eet, og hun sad uden Blod, uden Varme.
For at de Urter, hun gav, ei skulde sig tabe, hun synger
Ogsaa et hjelpende Qvad, og benytter en hemmelig Troldkunst.

Hurtig han slynger en Steen, som er tung, udi Midten af Fjenden,
Hvilket opegger dem selv til en Kamp, som fjernes fra Jason. 140
Myrder hinanden nu Brødrenes Hob, som fødtes af Jorden,
Segnende ned udi borgerlig Tvist.
Achiverne glædes;
Klynge sig op til den seirende Helt, som de favne med Varme.

Favne den Seirende vilde du selv, barbariske Pige!
Hæmmet af Blussel du blevst. Dog havde du sikkert ham favnet, 145
Dersom, Medea! du frygtede ei for et dadlende Rygte.
Dog (hvad du roligen kan) du glæder dig høilig i Hjertet,
Takker dit Trolddomsqvad og Himlen, der skjenked dig dette.

Nu skal han dysse med Urter i Søvn den vaagende Drage,
Hvilken, forsynet med kostelig Kam, tre Tunger i Munden, 150
Nædsomme Tænder, som bøie sig ud, Guldvædderen vogter.

Knap har han stænket den ret med en Urt, som har Safter af Lethe,
Tregang nævnende Ord, som bevirke den tryggeste Slummer,
Bringe til Roe det brusende Hav og de voldsomme Floder,
Forend en uvant Søvn bedækker dens Øine, mens Helten, 155
Sønnen af Æson, erobrer sit Guld.
Heel stolt af sit Bytte,

Bringende selv som en Fangst den Møe, der forlehned ham Gaven,
Kom han, den seirende Helt, med sin Viv til Havnen ved Jolcus.

LVI. Æson.

Mødrene nu i Thessaliens Land og de aldrende Fædre
Offre, til Tak for de frelste Børn. Den samlede Virak 160
Flammer i Luen; de lovede Dyr, som forgyldes om Hornet,
Falde for Kniven.
Kun Æson er fjern fra de Jublendes Klynger:
Mattet af Alder og Aar, han nærmer sig saare til Graven.
Siger da Æsons Søn:
„Du elskede Kone! jeg tilstaaer,
„Dig jeg skylder mit Liv; hvad jeg eier du haver mig givet. 165
„Summen af hvad du har gjort, staaer høit over Alt, som er troligt.
„Mægter din Trolddom Sligt (og evner den ikke det Største?)
„Giv da min Fader et længere Liv, ved at korte mit eget."

Taaren ham randt over Kind. Hun blev rørt ved den Bedendes Ømhed,
Mindende sig, skjøndt ikke saa fromt, den forladte Aiêtes. 170
Uden at yttre sin Følelse høit, hun siger:
„Min Elskte!
„Syndigt du taler, skjøndt Læben er from. Kan du troe, at jeg evner,
„Aar, som jeg raned fra dig, nogen Anden at yde til Eie?
„Hecate taaler ei Sligt. Ubilligt er Ønsket, min Jason!

„Dog vil jeg gjøre Forsøg med en Skjenk, som er meer end du ønsker. 175
„Prøve jeg vil ved min Kunst, at skaffe din Fader et langt Liv,
„Uden at dit skal forkortes i Aar, om Gudinden i Treform
„Yder mig Hjelp, og virker med Kraft til mit dristige Stykke."

Luna kun mangled den tredie Nat, for at slutte sin Spidse,

Rundende hele sin Kreds. Fuldmaanen paa Himmelen straaled; 180
Og med sin Skive saa heel nedstirrede Luna mod Jorden.

Iler hun flux fra sit Hjem i en Dragt, som aldeles var løsnet,
Nøgen om Foden, med Haarene spredt' paa den blottede Skulder.
Midt i den eensomme, natlige Roe, uden Følge hun drager,
Uden at vælge sin Vei.
Dybt slumred i tryggeste Hvile 185
Mennesker, Fugle, samt Vildt. I Hækkerne rørte sig intet;
Bladene hængte saa taust; det var tyst i den fugtige Natluft;
Stjernerne funklede klart.
Til disse hun Armene hæver.
Dreied derefter sig tregang rundt, og bestænkede tregang
Haaret med Vand af en Flod; tregange hun hævede Stemmen 190
Høit til et Hyl, og, medens hun sank med sit Knæe imod Jorden,
Siger hun:
„Alttilhyllende Nat! I Stjerner, som følge
„Efter den lysende Sol, og geleide den gulige Maane!
„Hecate, dannet med Hoveder tre! som kjender og hjelper
„Det, som jeg haver til Meed; du, Jord! som forsyner os Hexe 195
„Under vor Sang og vor Dont med Urter, som virke saa meget!
„Luftninge! stormende Vind! I Klipper og Floder og Søer!
„Samtlige Guder i Skov! og Guder i Natten! I hjelpe!

„Ene ved Eder, saa ofte jeg vil, medens Bredderne undres,
„Driver jeg Strømmen til Kilderne hjem; fremtryller i Bølgen 200
„Stormende Brag eller blidelig Roe; snart splitter jeg Skyen,
„Snart jeg kalder den frem; Orkaner jeg standser og vækker.

„Øglerne sprænge jeg kan ved kraftige Ord og ved Troldqvad;
„Egene rykker jeg op; en Skov og naturlige Fjelde
„Flytter jeg bort, ja Bjergene selv, naar jeg byder, bevæges; 205
„Høit det brøler i Jord, og Sjelene stige fra Graven.

„Luna! jeg drager dig selv, skjøndt Cymblernes Klang fra Temêsa

„Letter din Kamp; min Fårfaders Vogn ved min tryllende Tilsang
„Blegner; Aurora endog forhexe jeg kan ved min Troldkunst.

„Tyrenes Luer I dæmpede mig; deres Nakker I bøied 210
„Under den krummede Ploug, skjøndt Byrden de nødigen droge.
„Slangens de ynglede Børn I egged til borgerlig Ufred;
„Dragen I dyssed, skjøndt aldrig den sov, og Skatten I sendte
„Bort til de Grækeres Land, da I skuffede Dragen, som vogted.

„Nu jeg behøver en Saft, at en Olding kan atter forynges, 215
„Vinde sin Ungdomskraft, og træde som Yngling i Livet.
„Sikkert I skjenke mig den; forgjæves ei Stjernerne blinke;
„Ikke forgjæves jeg øiner en Vogn, som de vingede Drager
„Trække, som Spænd."
Nu stod der en Vogn, som daler fra Luften.
Denne bestiger hun flux. Hun klapper de bidslede Drager 220
Venligt paa Halsen, og tumler i Haand den gyngende Tømme;
Stiger derefter i Skye.
Ved at hæves iveiret, hun skuer
Tempe, og farer med Dragerne frem mod Thessaliens Kridtbjerg.
Urter, som voxe ved Ossa's Fod, paa Pelion's Toppe,
Othrys og Pindus' Fjeld, samt Olympus, høit over Pindus, 225
Mønstrer hun nøie. Deels plukker hun dem tilligemed Roden,
Deels hun hugger dem om med en Kniv, som er hamret af Kobber.

Snart ved Apidani Strøm hun valgte sig mangen et Græsstraa,
Snart ved Amphrysus' Bred; ei toldfri blevst du, Enipeus!
Ogsaa den bølgende Sperchus' Flod og tillige Peneius 230
Yded dig noget til Hjelp, samt Boebe's sivede Flodbred.

Nær ved Euboea's Strand, ved Anthêdon, plukker hun Livsgræs,
Hidtil ei synderlig kjendt, da Glaucus var ikke forvandlet.

Niende Dag hende saae med Vogn og med flyvende Drager;
Niende Nat hende saae, randsagende Markerne nøie. 235

Derpaa vendte hun hjem. Skjondt Dragerne mærked kun Lugten,
Skjøde de dog deres Ham, forynged' i Aar og i Alder.

Uden for Huset og Tærskel og Dør ved sit Komme hun standser,
Brugende Himlen alene til Tag. At røre ved Mandfolk,
Ængstlig hun skyer. Af Grønsværslag hun bygger to Altre, 240
Hecate's, stillet tilhøire, tilvenstre det Andet for Ungdom,
Begge bedækked' med Qvas og med Løv, som er hentet fra Skoven.

Graver derefter to Huller i Jord. Da Muldet er bortført,
Offrer hun der. Hun stinger sin Kniv i et Faar, som er uldsort,
Fyldende hele den rummende Grøft med Strømmen af Blodet. 245
Derpaa et Bæger med klareste Viin hun hælder derover;
Tømmer tillige med lunknet Melk den kobberne Kumme,
Alt under Trolddomsord. Hver Gud under Jorden hun kalder;
Beder til Skyggernes Drot, og beder hans ranede Huustroe,
At fra den aldrende Mand ei Sjelen de hente for hurtigt. 250

Efterat disse forsonedes nu ved Bønner og Mumlen,
Lader hun Æsons aldrende Krop til Altrene bringes;
Dysser ham blidt i en dødelig Søvn ved dulmende Sange,
Og, da han næsten er død, hun strækker ham hen over Græsset.

Flux befaler hun Æsons Søn samt Følget at fjernes, 255
Og fra de viede Ting at flytte vanhellige Øine.
Altsom de bødes, de gik.

Med bølgende Lokker Medea
Farer, Bacchanterne liig, omkring ved de flammende Altre,
Dypper den takkede Green i Grøften, som fyldtes med sort Blod,
Og udi Altrenes Ild hun tænder de dyppede Grene, 260
Tregang rensende ham med Svovl, med Vand og med Luer.

Hele den virkende Saft, som er rørt i en Kjedel af Kobber,
Syder og bobler og skyder sig op med de hvidnende Skumstænk.

Rødder, hun snittede sig i en Dal i Hæmoniens Egne,
Koger hun der med Blomster og Frøe, samt kraftige Safter. 265
Lægger saa Stene deri, som hun fik fra det fjerneste Østen,
Sandkorn, skyllede reent ved Océani ebbende Havstrøm.
Føier saa Riimdug til, som er samlet om Natten i Maanskin,
Vinger, tilligemed Kjød, af den ildeberygtede Ugle,
Ogsaa en Stump af en Varulvs Kjød, som forandrer sit Legem 270
Ofte fra Dyr til et Menneskes Form.
Der mangled ei heller
Skindet og Skjæl af den stumpede Snog, som man finder ved Cinyps:
Lever af Hjorten, hvis Liv er saa langt; og tilsidst af en Krage
Hoved og Næb, der levede alt ni Menneskealdre.

Hexen ved Sligt og ved tusinde Ting, som jeg ikke kan nævne, 275
Gjorde nu Gaven istand, som skulde til Oldingen skjenkes.

Længe hun rørte omkring med en saftløs Green af et ædelt
Olietræe, og hun pidskede flink baade neden og oven.
See! da bliver den tørrede Stok, ved at røres i Kjedlens
Kogende Safter, iførstningen grøn; ei varer det længe, 280
Før den har Løv, og snart er den skjult med de fulde Oliven.

Der, hvor den mægtige Kjedel var sat og skummede over,
Eller paa Jorden der faldt, ved at boble, de sydende Draaber,
Hæve sig op fra den mildnede Jord baade Blomster og Græsstraae.

Flux da Medea bemærkede Sligt, hun aabner den Gamles 285
Hals med en Kniv. Det bedagede Blod, det lader hun løbe,
Tyllende ned den foryngede Saft. Da den Gamle har nydt den,
Gjennem sin Mund, eller ind i sit Saar, fik Haaret og Skjæget,
Tabende ganske det graalige Skjær, den sorteste Farve.

Bort hans Magerhed gaaer; nu svinder den smudsige Bleghed: 290
Aaren, som nylig var tom, forsynes paanye med en Blodstrøm.
Lemmerne bøie sig kraftig og let. Med Forundring han mindes,
At for et Par Snese Aar han følte sig saa udi Kroppen.

LVII. Bacchi Ammer.

Bacchus betragter den selsomme Ting fra den øverste Luftegn,
Og, da det falder ham ind, at hans Ammer paa lignende Maade 295
Kunne forynges, om saadan en Skjenk han beder Aiètis.

LVIII. Pelias.

Uden at standse med List, nu hyklede Qvinden fra Phasis,
At hun er vred paa sin Mand, og flygter til Pelias' Bolig
Med en ydmygelig Bøn. Da han tynges af Alder, beværter
Døttrene hende saa froe, og længe det varer just ikke, 300
Førend Medea dem fængslede alt med sit hyklede Venskab.

Medens hun mælder dem nu, at den ypperste Daad, hun har øvet,
Er, at hun Æson forynged paanye, samt dvæler ved dette,
Vækker hun Haabet i Pigernes Sjel, hvem Pelias avled,
At, ved en lignende Kunst, deres Fader kan vorde forynget. 305
Derfor de bede og bød hende selv, bestemme sin Gjengjeld.

Ei udi Førstningen giver hun Svar. Hun synes, at vakle,
Og, naar de bede, hun ængster dem kun ved sin skrømtede Alvor.
Endelig gav hun sit Ord.

„For at stole des sikrere paa mig,"
Siger hun, „samt paa min Skjenk, skal Vædderen, hvilken I regne 310
„Mellem de Øvrige ældst, gjenfødes som Lam ved min Trolddom."

Vædderen trækkes nu frem, affældig ved Aarenes Række,
Dækket af krummede Horn omkring ved den hulede Tinding.

Knap har hun boret sin Trolddomskniv i dens visnende Strube,
Samt med de enkelte Draaber af Blod bestænket sin Knivsod, 315
Forend den kraftige Saft, samt Vædderens Legem tillige
Hexen har kastet i Kjedelen ned.

Flux Lemmerne mindskes:

Hornene krympe sig ind; med Hornene svinder dens Alder,
Og udi Kjedelens Dyb man hører den spædeste Brægen.
Pludselig springer et Lam, da man undres ved Bræget, af Kjedlen, 320
Som under lystige Spring opleder et Yver at patte.

Pelias' Døttre forbausede staae; jo mere de føle,
Hvad der blev lovet, er virkelig holdt, desmere de bede.

Phoebus alt trediegang, da de sank i den vestlige Bølge,
Aaget af Hestene tog, og Stjernerne funkled' saa lyse, 325
Da i den følgende Nat Medea, den listige, sætter
Urter, som ikke besad nogen Kraft, over Ilden i reent Vand.

Konningen strækker sig alt i en Slum, der synes en Dødssøvn,
Og, i en lignende Roe, med Konningen sover hans Livvagt,
Alt bevirket ved Trolddomsord og den magiske Tunge. 330

Træde nu Døttrene ind (som hun bød) med Hexen fra Colchis,
Listende sig om hans Seng.
„Hvi tøver I, Usle!" hun siger:
„Drager nu Knivene ud! det Blod, som er gammelt, I tappe,
„At I kan fylde med Ungdomssaft de tømmede Aarer!
„Pelias' Liv og foryngede Aar udi Hænder I have. 335
„Har I ham barnligen kjer, og I see, at I billigen haabe,
„Flux Eders Fader I komme til Hjelp! med Staal bør I jage
„Aarene bort; det fordærvede Blod bør I tappe med Kniven."

Een, som elsker ham meest, er den Første, som bliver forlokket,
Gjørende Synd, for at slippe for Synd. Men at skue paa Saaret, 340
Ingen af Alle formaaer. Med bortvendt Legem og Øie,
Støde de til med den kraftige Haand, overalt udi Blinde.

Hiin, der strømmer af Blod, sit Legeme løfter iveiret:
Prøver at reise sig op i sin Seng, skjøndt flænget tilskamme,
Og, da han hæver sin slappede Haand mellem Glavind og Knive, 345

Siger han:

„Døttre! hvad er det, I gjør? hvad er det, som væbner
„Selv imod mig Eders Haand?"

Da sank deres Hænder og Modet.
Meer han vilde vel sagt; men Hexen fra Colchis ham afskjar
Baade hans Ord og hans Hals, samt smeed ham i Kjedlen,
som kogte.

LIX. Medea's Flugt.

Dersom hun ikke var stegen i Luft med de vingede Drager, 350
Sikkert hun neppe var sluppen for Straf. Hun stiger i Luften
Over Philyras Hjem, over Pelions Skove, samt Othrys,
Samt over Egnen, der noksom er kjendt ved Cerâmbus' Uheld.
Denne, ved Nymphernes Hjelp, sig hæved paa Vinger i Luften,
Og, da den mægtige Jord overalt blev skjult af en Vandflod, 355
Slap, paa Deucalion's Tid, han selv for at druknes i Bølgen.

Pitane's Stad, i Æolernes Land, hun lader tilvenstre,
Og den forvandlede Steen, som i fordums Tid var en Drage;
Idas' Lunde, hvor Bacchus endog, for at dække sin Ætlings
Tyvsdaad, skjuled en Tyr under falskeligt Billed af Kronhjort; 360
Der, hvor en uselig Grav bedækker Corythus' Fader,
Samt hvor Moera, med underligt Bjef, forfærdede Egnen.

Skued Euryphylus' coiske Bye, hvor Mødrene bare
Horn af en Koe, da Hercules' Hob bortiled fra Øen.

Phoebus' Rhodus hun saae, Telchinernes Folk i Jalyssus, 365
Hvem, da de saae til hverandre med Blik, som Misundelse fyldte,
Jupiter haded, og sænkede ned udi Broderens Bølge.

Ogsaa Carthêa hun kommer forbi paa det aldrende Cea,
Hvor, i den kommende Tid, Alcidamas skulde med Undren
See, at en Due sig hævede frem af Datterens Legem. 370

Dernæst skuer hun Hyria's Søe, samt Cycnus' Tempe,
Søgt af en Svane, der skabtes med eet; thi Phyllius havde
Skjenket den elskede Dreng betæmmede Løver og Fugle,
Hannem til Eie.
Nu var der en Tyr, han befoel ham at tvinge,
Og han betæmmede den. Dog, vred paa den Elskedes Kulde, 375
Dengang han atter forlanged en Tyr, han nægted ham Gaven.

See! da skreeg han i Harm: „Du vil ønske, du havde den givet!"
Styrted saa ned fra et Fjeld. Nu skulde man troe, han var falden;
Men, som en Svane, han løftede sig gjennem Luften paa Vinger.

Hyria ventede ei (hans Moder), at Sønnen var reddet, 380
Smeltede hen udi Graad, og en Søe er benævnet af hende.

Pleuron er temmelig nær, fra hvilken, med bævende Vinger,
Combe, af Ophius født, bortiled fra Sønnernes Vunder.

Skuer derefter Calauria's Mark, som er viet Letôis,
Der, hvor Dronningen selv og den skyldige Mage blev' Fugle. 385
Hen imod høire Cyllène man seer. Der søgte Menêphron,
Ret paa et Udyrs Viis, at friste sin Moder til Utugt.

Skuer Cephissus fjernt, der græder for Datterens Ætling,
Som, ved Apollos Haand, blev skabt til en svulmende Sælhund,
Samt Cumêlus' Huus, der beklager som Fugl sine Dottre. 390

Nu til Pirênes' Væld og Ephyra kom hun omsider,
Trukken af Øglernes vingede Spænd. Der voxed i Fortid
Mennesker op i en frugtbar Regn af de fugtige Svampe.

Efterat Colchisk Gift har dræbt den nyegifte Kone;
Luen af Slottet har lyst udi Bølgen, ved Siden af Isthmus, 395
Og hun har dyppet i Sønnernes Blod sit rædsomme Glavind,
(Ach! for en Moder en sørgelig Hevn!) hun flygter for Jason.

LX. Theseus.

Hurtig hun iler med Dragernes Spænd, som hun fik af en Titan,
Træder saa ind i Minerva's Borg, der skued, som Fugle,
Aldrende Periphas! dig, med Phinis, din troe Gemahlinde, 400
Samt Halcyône, der flagred omkring paa de fremmede Vinger.

Ægeus (sikkert hans eneste Feil!) tog Qvinden i Huset,
Kaarende hende til Viv, da hun ikke var nøiet med Venskab.

Uden at Ægeus kjendte sin Søn, kom Theseus ogsaa,
Bringende Isthmen igjen udi Roe ved de dobbelte Have. 405

For at bevirke hans Død, tillaver Medea sin Giftsaft,
Hvilken hun fik i det scythiske Land, og bevarede længe,
Egentlig hentet (saavidt man har sagt) fra en Tand paa Echidna's
Rædsomme Hund.
Med et mulmsort Gab man finder en Grotte
Ned udi Dybet paaskraae, gjennem hvilket Tirynthiske Helten 410
Cerberus drog, som stritted imod, samt dreied til Side
Øiet fra Lyset og Straalernes Glimt; men han slæbte den kraftigt,
Knyttet i Lænker af Staal. Opegget af rasende Vrede,
Trefold gjøende vildt, opfylder den Luften med Bjeffen,
Medens med hvidligt Skum den stænker de grønlige Græsstraae. 415

Skummet, man siger, blev haardt. Da Jorden var yppig og frodig,
Næring tillige det fik, og voxed i Kraft til at skade.
Saasom det spirer med livelig Kraft paa den stenige Fjeldkant,
Er Aconitum af Bønder det kaldt.
Sligt vilde nu Ægeus
Række sin Søn, som en Uvensmand, forledet af Qvinden. 420
Theseus ahner ei Svig; han tager det rækkede Bæger,
Just som han bliver af Faderen kjendt.
Sværdgrebet af Filsbeen
Giver ham Vink om hans Søn, og han støder ham Giften fra Munden.
Qvinden dog slipper derfra i en Skye, som hun danner ved Trolddom.

Skjøndt han er glad, at Sønnen blev frelst, den bedagede Gamle, 425
Er han forvirret af Skræk, da der mangled kun lidet, at Mordets
Rædsomme Gjerning var skeet. Nu tænder han Luer paa Altre,
Fyldte med Gaver til Gudernes Priis; med Øxerne hugges
Tyrenes kraftige Hals, hvis Horn vare dækked' med Bændler.

Aldrig (man haver fortalt) Athenerne skued en Festdag 430
Herlig, som den. De aldrende Mænd vare glade ved Gildet;
Ogsaa de simplere Folk. Da Vinen forlehner dem Aandskraft,
Synge de saadan en Sang:
„Dig Marathon maatte beundre,
Theseus, herlige Helt! da Tyren du fældte fra Creta.
At, uden Angst for det rædsomme Sviin, den Crômyer pløier, 435
Det er din Gave, og det er dit Værk. Epidauriske Egnen
Saae, hvor du fælded Vulcanus' Søn, skjøndt væbnet med Kolle;
Bredden af Cêphisi Strøm, at du slogst den vilde Procrustes;
Vidne til Cêrcyons Død var Eleusis, Ceres' Hjemsted.

Sinnis, der brugte kun slet sine mægtige Kræfter, du fældte, 440
Stærk til at bøie det voxende Træe, som knugede Graner
Med deres Krone mod Jord, for at splitte de Stakler, han fanged.

Nu kan man gaae til Alcâthoë trygt, de Lelegeres Hjemsted,
Sciron du haver jo stædet til Roe. For den splittede Røvers
Legem ei Jorden har Plads, hans Been vil ei Bølgen bedække. 445
Alt, som Aarene gik, har man sagt, de hærdedes mere,
Bleve tilslutningen Klipper i Søe, som benævnes af Sciron.

Dersom vi tælled, fortrinlige Helt! dine Aar og Bedrifter,
Skulde din Daad over Aarene staae. Thi ville vi gjøre
Lydelig Bøn for dit Vel, og drikke vor Viin til din Ære." 450

Salene klang af det jublende Folk og de Hyldendes Ønsker,
Ja i den samtlige Bye der gives ei Sted, hvor man sørger.

LXI. Minos.

Dog hvor findes paa Jord en Glæde, som ikke forstyrres?
Selv med den høieste Fryd lidt Bittert forener sig altid.
Heller ei Ægeus glæded sig trygt ved den frelsede Ætling. 455

Minos har travlt med en Krig. Han er stærk ved Flaader og Hærmagt;
Men, hvad der giver ham Kræfter især, er en faderlig Vrede,
Saasom Andrôgeï Død han hevner med retlige Vaaben.

Dog vil han samle sig Venner og Hjelp, før Krigen begynder,
Og over Søe, hvor man kjender hans Magt, paa Snækken han flyver; 460
Slutter en Pagt med Astypale's Land, samt Anâphe's Rige,
Tvingende hiint ved en Krig, men lokkende dette ved Løfter.

Ogsaa Mycône, som ligger saa lavt, Cimôlus' Kridtland,
Scyros og Cythnos, den blomstrende Øe, og det flade Seriphus,
Paros, den Marmorøe, samt Landet, hvor Thraciens Pige, 465
For det betingede Guld, forraadte ved Gjerrighed Borgen.
See! da blev hun en Fugl; selv nu begjærer hun Guldstads;
Sort om Foden, og sort udi Fjer, hun kaldes en Allik.

Blot Oleâros' Øe, samt Didyme, Tenos og Andros,
Gyaros, samt Peparêth, med de hyppige Olichaver, 470
Ikke forlehne de Cretere Hjelp. Nu søger mod Venstre
Minos Oenôpia's Øe, som Æacus monne bestyre.
Den blev fordum Oenôpia kaldt, men Æacus vilde,
At, efter Moderens Navn, Ægina den skulde benævnes.

Folkene ile fra Bye, og man brænder af Lyst til at skue 475
Helten, hvis Rye er bekjendt. Med Têlamon gaaer ham imode
Peleus (ikke saa gammel som hiin) og den Tredie, Phocus.

Æacus, gammel og tung i sin Gang, forlader sin Bolig,
Samt forlanger en Grund, hvi Flaaden er landet ved Øen.

Drotten for Creta's hundrede Folk, ved at mindes sin Ætling, 480
Sukker med faderlig Sorg, og svarer derefter ham Saadant:

„Hjelp mig i Krigen, jeg haver begyndt, for at hævne min Afkom!
„Sone den Dræbte, jeg vil; tag Deel i saa hellig en Krigsfærd!"

Asopiaden han svared igjen: „Din Bøn er forgjæves.
„Ikke mit Folk bør handle saa slet mod Attica's Rige; 485
„Ingen forbindes saa nøie, som vi; slig Pagt har vi sluttet."

Minos forlod ham i Harm. „Den Pagt skal vorde dig dyrkjøbt!"
Siger han vred; men troer det er bedst, at true med Krigen,
Uden at føre den nu, eller spilde sin Styrke for tidligt.

LXII. Myrmidonerne.

Endnu var Lyctus' Snækker at see fra Oenôpias Mures 490
Øverste Tind, da den attiske Stavn med de kneisende Topseil
Styrer mod Øen, og lægger sig der i den venlige Søehavn,
Bringende Cêphalus med sig ombord, samt Hilsen fra Hjemmet.

Skjøndt det er sikkert en Tid, at Æacus' Sønner ei skued
Cêphalus, bliver han snarligen kjendt. De række ham Haanden, 495
Førende Helten til Faderens Borg.
Den kraftige Krigsmand,
Som i sit Væsen har tydeligt Spor af sin forrige Skjønhed,
Træder derind med en Green af sit Hjemsteds Oliestamme.
Selv er han ældst; ved Siderne gaae, tilhøire, tilvenstre,
Pallas' Sønner, lidt yngre ved Aar, hist Butes, her Clytus. 500

Efterat Hine har aflagt først deres venlige Hilsen,
Mælder nu Cêphalus Ærindet selv, som Athenerne gav dem,
Beder om Hjelp, og nævner den Pagt, som Fædrene slutted,
Føier saa til, at Minos' Meed er Achaja's Erobring.

Efterat Ynglingen hjalp ved den mundtlige Tale sit Ærind, 505
Siger den Gamle (og Haanden er lagt paa Scepterets Haandgreb):

„Ei som en Skjenk, men heller som Ret bør I æske vor Bistand.
„Regner kun trygt paa den samtlige Magt, som vi eie paa Øen;
„Alle de Midler, jeg har, kan følge med Eder til Bistand.
„Stridskraft mangler mig ei; jeg har Krigsmænd baade til Forsvar, 510
„Og til en Kamp, med Gudernes Hjelp; jeg kan yde Jer Krigshjelp."

„Gid det maa have Bestand! dine Borgere øges i Velstand!"
Svarede hiin. „Det fornøiede mig, ved mit Komme til Byen,
„At en saa kostelig Ynglingeflok, af ligelig Alder,
„Kom mig imøde. Dog bæres mig for, at jeg savnede Mange, 515
„Hvilke jeg skued i fordums Tid, da jeg Byen besøgte."

Æacus sukkede dybt, og svared med klagende Stemme:
„Ach! vi begyndte kun slet, men Enden var sikkerlig bedre.
„Kunde jeg ene fortælle dig den, og forglemme det Første!
„Dog vil jeg nævne dig Alt, og sinke dig ikke ved Omsvøb. 520

„De, som du savner, og minder dig end, ere blevne til Aske,
„Skjøndt — hvilken Deel af min Magt gik ikke tilgrunde med hine!
„Juno bar Nag til mit Folk, og skikked en frygtelig Pestsot,
„Vred paa det Land, som erhverved sig Navn efter Jupiters Medviv.

„Medens det tyktes en Landsarsot, og Ingen formoded 525
„Plagernes rigtige Grund, benytted vi Lægernes Kunstkløgt;
„Nøden dog snart over Midlerne gik, som erkjendte, de tabte.

„Luften var tyk og dæmrende mørk, nedknuget mod Jorden,
„Og udi Skyerne selv var der skjult en lumrende Hede.
„Luna forened sin Spids alt fjerdegang til en Cirkel, 530
„Og det var fjerdegang hun mindsked og løste den atter:
„Dog med et dræbende Pust bestandigen viftede Sydvind.

„Soten (det var os bekjendt) gik over i Søer og Damme.
„Marken ei dyrkedes meer; der krøbe vel tusinde Slanger
„Hen over Jord, som gjød deres Gift i de strømmende Floder. 535

„Pesten, som yttred sig brat, blev først mellem Dyrene mærket
„Ved et uendeligt Drab paa Hunde, paa Faar og paa Hornqvæg.
„Bonden begriber ei ret, den Stakkel, at kraftige Stude
„Synke ved Ploiningen om, og lægge sig mat udi Furen.
„Ned fra det uldrige Faar, som stønner med sygelig Brægen, 540
„Totterne falde til Jord uden Grund, og Legemet tæres.

„Hesten, som nylig var flink, og skaffed sig Rye ved at løbe,
„Agter ei Palmerne meer, og glemmer den Roes, som den eied;
„Stønner ved Krybben, da segne den skal uden Kamp, af en Smitsot.

„Vildsviin glemme nu selv deres Trods; nu stoler ei Hinden 545
„Meer paa sit Løb; mod det kraftige Qvæg ei Bjørnene storme;
„Dorskhed hviler paa Alt.
Gjennem Skov, over Marker, ad Veie,
„Ligge de stinkende Liig, og Luften fordærves af Stanken.
„Men (hvad jeg siger, forundrer dig vist) ei Hund eller Rovfugl,
„Selv ikke Ulvene, rorte dem dog. Forraadned' de flyde; 550
„Skade ved Dunster og Stank, og brede kun Smitten omkring os.

„Dog med et tungere Tab den plager den uselig Bonde,
„Medens tillige den hersker med Kraft bag Stædernes Volde.

„Først i det Indre man foler en Ild. At Flammen er inde,
„Røber den brændende Kind, samt Aanden, som drages kun moi-
somt. 555
„Tungen er svulmet og hvas. De torrede Læber sig aabne
„Selv for et Vift; skjøndt Luften er fæl, den søges med Attraae.

„Tæpper i Seng, eller Klæder paa Krop, er der Ingen, som taaler,
„Ofte man trykker sit Bryst imod Jord; dog bliver ei Brystet
„Koldt, ved at trykkes mod Jord; men Jorden af Legemet hedes. 560

„Soten betæmmes ei meer. Endogsaa mod Lægerne raser
„Sygdommens Kraft; deres Kunst bereder de Dyrkende Uheld.
„Alt som man nærmer sig meest, for at pleie de Syge med Omhue,
„Hurtigst man finder i Døden sin Part.
Da Haabet om Frelse
„Svinder, og Samtlige see, at Døden er Enden paa Soten, 565
„Mætte de Lysten til Alt. Hvad der gavner, man ændser ei mere,
„Eftersom intet kan gavne dem meer.
Uden Blu eller Anstand
„Nøgne de klamre sig fast ved en Brønd, ved Kilder og Floder,
„Skjøndt det er først, naar Livet er endt, at Tørsten er slukket.
„Mangen betynges, og reiser sig ei, men stædes i Døden 570
„Midt i det bølgende Vand; selv det er der Nogle, som drikke.

„Sengen af Staklerne hades især; af Nag imod denne,
„Springe de ud, eller, mangle de Kraft til at støtte paa Benet,
„Rulle de Legemet hen over Jord. De flye deres Hjemsted,
„Saasom de tykkes, at Døden er der, hvor de har deres Bolig; 575
„Eftersom Grunden er skjult, man skriver det Hele paa Stedet.

„Midt udi Gader, de kjendte saa godt, vildfarende Skygger
„Seer man at gaae, saalænge de kan; men grædende ligge
„Mange paa Jord, og det mattede Blik udi Døden de dreie.

„Op mod den hængende Skye, mod Stjernerne, strække de
Armen, 580
„Endende hist eller her, hvor Døden dem rammede, Livet.

„Ach! hvad følte jeg da? hvad burde mit Hjerte fornemme,
„Uden at hade mit Liv, samt ønske, med Folket at ende?
„See! overalt, hvor jeg vendte mit Blik, hvor Øiet sig hviled,
„Bunker jeg skued af Liig, retligesom Frugten, som moden 585
„Rystes af Træerne ned, eller Olden af Egen, som stødes.

„Skuer du Tempelet hist, hvor Trinene hæve sig opad,

„Bygget til Jupiters Priis? Hvor Mangen har ikke til Altret
„Baaret forgjæves sin Røgelse did? Hvor ofte har Manden
„Bedt for sin Viv, Forældre for Børn? men, imedens de bad der, 590
„Sank de ved Alteret om; deres Død de fandt under Bønnen,
„Og udi Hænderne laae en Deel af det levnede Virak.

„Ofte, naar Tyren ved Templerne stod, og Præsten begyndte
„Just paa de hellige Ord, samt heldte ved Hornene Vinen,
„Saae man den synke til Jord ved et Saar, som man ikke forvented. 595

„Eengang jeg offred til Zeus for mig selv og de Sønner, jeg eier,
„Samt for mit Fødelands Vel, da brøled mit Offer med Rædsel;
„Segnede ned imod Jorden med eet, skjøndt rammet af Ingen,
„Farvende blot med en uselig Dryp den Kniv, som man indstak.

„Fibren er syg og varsler kun slet; den mælder ei mere 600
„Gudernes Bud; den rædsomme Sot i det Indre sig trænger.

„Lige ved Templernes Dør har jeg seet, man kastede Aadsler,
„Ja, for at vise mod Guderne Had, har man lagt dem ved Altret.
„Enkelte qvæle sig selv, og, jagende Frygten for Døden
„Bort ved en virkelig Død, fremkalde de Skjebnen, som kommer. 605

„Sank nu et Menneske hen uden Liv, da jordes han ikke
„Sømmeligt meer; ei Portene selv vilde Ligene rumme.
„Enten, som Aadsler, de ligge paa Jord, eller, skilte ved Liigpomp,
„Kastes de op paa et Baal. Man agter ei mere hverandre,
„Ofte man sloges om Baal, og brændte sit Liig ved en Andens. 610

„Ingen man finder, som græder ved Liig; uden Taarer bortile
„Aander af Olding og Barn, af Mødre tilligemed Døttre,
„Ja, der er neppe til Gravene Plads, eller Brænde til Gravbaal.

„Skræmmet ved slig en Orkan, som drog over Alt, hvad jeg eied,
„Bad jeg: „„Du mægtige Zeus! dersom ikke man falskeligt digted, 615

„„At du har favnet i Kjerlighedslyst min Moder, Ægina,
„„Mægtige Fader! og blues du ei, ved at nævnes som Saadan,
„„Giv mig da Folket igjen, eller læg mig i Graven ved hine!""

„Hurtig han gav mig et Tegn ved sit Lyn og den gunstige Torden.
„Høit i min Glæde jeg skreeg: „„Lad det være mig Tegn paa din Bistand! 620
„„Varselet tager jeg glad, som et Pant, at du viser dig naadig.""

„Nærved stod der en Eeg, med en heel uforlignelig Stamme,
„Helliget Jupiter selv, fra Skoven, som staaer ved Dodôna.
„Her jeg bemærked af Myrer en Sværm, hvis mægtige Rækker
„Samlede vægtige Korn, som de bar' udi Munden, skjøndt lille, 625
„Nøie betragtende Stien, de gik til den rynkede Træebark.

„Som jeg nu seer deres Hob, da beder jeg: „„Fader! o skjenk mig
„„Ligesaa talrige Folk, for at fylde min Bye, som er udtomt!""

„See! da rystede Egen sin Top; skjøndt Luften var stille,
„Viftede Grenen med susende Lyd. Af Forfærdelse skjalv jeg; 630
„Haaret paa Hovedet strittede op.
Dog kyssed jeg Jorden;
„Kyssede Egen, og følede grant, at jeg haabed ei frugtløst;
„Nærede Haab, og taust i mit Sind jeg gjorde mit Løfte.

„Natten brød frem. Nu rugede Søvn paa det trættede Jordfolk.
„Stedse det tyktes mig dog, som Egen jeg havde for Øie, 635
„Grenet tillige, som før. Den syntes at bære paa Grenen
„Ligesaa talrige Dyr, og at ryste, som før, med sin Krone,
„Samt over Marken at strøe de kornopstablede Smaadyr.

„Disse nu syntes, at voxe med eet, og forøges i Længde,
„Hæve sig op over Jord, og kneise med statelig Reisning. 640
„Farven, der nylig var sort, det Magre, samt Fødderne Mængde,
„Seer man ei meer; et Legem de faae, som Menneskets ligner.

„Sovnen forsvandt. Jeg vaagnede op, og forbandede Synet,
„Vred over Zeus, der hjalp mig saa lidt.
Men i Salene gjenlød
„Larmende Støi, og Mennesserøst mig tyktes at høre, 645
„Hvilken nu sjelden blev hørt.
Da jeg troer, at jeg drømte, som forhen,
„See, da træder min Têlamon ind. Da Døren er aabnet,
„Siger han: „„Fader, o see! det er meer, end jeg haabed, og tænkte;
„„Kom dog!"" Jeg ilede did. De Mænd, som jeg nyligen syntes,
„Skjøndt under Drømmenes Billed, at see, dem saae jeg nu Alle; 650
„Kjender dem grant; da de træde mig nær, de kalde mig Konge.

„Zeus fik Loftet betalt. Mellem Folket, jeg nylig erholdte,
„Deler jeg Byen og Markerne selv, hvis Dyrkere døde,
„Som, til Erindring om Æten de har, Myrmidoner jeg kalder.

„Karlene haver du seet; hvad Sindet belanger, da har de 655
„Ganske det Samme, som før. Jeg finder det sparsomt og driftigt;
„Travlt erhverve de sig, og, hvad de erhverve, de gjemme.

„Lige med dig udi Alder og Mod, de følge til Kampen
„Ligesaasnart, som den østlige Vind, som bragte dig herhid,
„(Østvind havde just drevet dem did) forandres til Sydvind." 660

LXIII. Cephalus og Procris.

Medens de taled om Sligt, og snakked om Andet, fordrives
Dagen, endskjøndt den er lang. Da det siden begynder, at mørknes,
Gaaer man tilbords. Om Natten er Roe; da Solen var stegen,
Holdt sig Vinden i Øst, som hindrede Snækken fra Hjemtog.

Pallas' Sønner til Cêphalus kom, da han var den Ældste. 665
Derpaa til Konningen Cêphalus gaaer, ledsaget af begge
Pallas' Børn, dog Konningen laae i den dybeste Slummer.

Phocus, Æaci Søn, modtager dem Alle ved Døren,
Medens Têlamon selv, samt Brødrene vælge sig Krigsfolk.

Ind i det indre Gemak, i de deilige Sale, ved Phocus 670
Føres de attiske Mænd. Da han sætter sig ned mellem disse,
Bliver han vaer udi Cêphali Haand et kosteligt Jagtspyd,
Dannet af ukjendt Træe, dog Odden var smeddet af fiint Guld.

Efterat først man snakked endeel om daglige Sager,
Siger han: „Jeg er en Elsker af Skov, samt Elsker af Jagten; 675
„Dog af hvad Træe den Landse blev gjort, som du holder i Haanden,
„Fatter jeg ikke saa let. Ifald den var dreiet af Asken,
„Da var den sikkerlig guul; af Hyben, da vare der Knorter.
„Træet jeg kjender vel ei; dog aldrig jeg skued med Øiet
„Vaaben, der bruges til Jagt, at være saa smukke, som dette.“ 680

Ham gjensvarede en af de attiske Brødre: „Din Undren
„Vilde forøges, om Kraften du saae, som ligger i Spydet.
„Alt kan det naae, som det sendes imod; ei Hændelsen fører
„Spydet, og blodigt det kommer igjen, skjøndt Ingen har bragt det.“

Ivrigen spørger han nu efter Alt, hiin Nêreus' Yngling, 685
Baade hvorfor? samt hveden det kom? hvo giver en slig Skjenk?

Det, som han ønsker, besvarer han flux; dog Grunden til Gaven
Skamfuld berører han ei. Ved at mindes sin Viv, som han tabte,
Vaagner hans Qval, dog taler han Sligt med rullende Taarer:

„Dette mit Spyd, o Psâmathe's Søn! (skjøndt næsten utroligt) 690
„Vækker min Graad, og vækker den tidt, om Skjebnen vil længe
„Unde mig dette mit Liv. Det styrtede mig og min elskte
„Viv udi Qval; gid aldrig jeg fik den usalige Gave!

Procris — men det er jo sandt, Orithya kjender du bedre,

„Hvilken blev ranet, du veed. En Søster til hende var Procris, 695
„Som, naar i Skjønhed og Dyd jeg vilde dem ligne tilsammen,
„Mere fortjened et Ran. Hendes Haand jeg fik af Erechtheus,
„Hjertet Cupido mig gav.
Jeg var, og jeg kaldtes, lyksalig,
„(Himlen ei undte mig det!) maaskee var jeg blevet det endnu.

„Efter den festlige Dag var meer, end en Maaned forløbet. 700
„Just, som jeg gik, for at spænde mit Garn for de hornede Hjorte,
„Eos, den lyse, mig øinede her, da Mulmet var svundet,
„Skuende ned fra Hymettus' Top, som bedækkes af Blomster.
„Nødig jeg vilde, dog griber hun mig.
Jeg vil sige det Sande;
„Uden at træde Gudinden for nær, hun er skjøn ved sit Aasyn, 705
„Grændsen for Dag og Grændsen for Nat afpæler hun ene,
„Næret hun bliver af Nectardug; dog Procris jeg elsked,
„Procris jeg bar i mit Hu, og Procris jeg bar paa min Læbe.

„Eos fortalte jeg Alt om vor Pagt, vort nylige Samliv;
„Nævnede Baandet, som knyttede mig til Leiet, jeg svigted. 710

„Sagde Gudinden da rørt: „„Ufølsomme! stands dine Klager!
„„Procris beholde du kan! men, ahner jeg, hvad der vil komme,
„„Engang du ønsker dig frie for din Skat.““ Hun svandt udi Vrede.

„Hjemad jeg gaaer; begrunder i Hu, hvad Gudinden har sagt mig,
„Og jeg fornemmer en Angst, at Procris har ikke bevaret 715
„Pligten, hun skylder, som Viv. Hendes Alder og Skjønhed forlange
„Ægteskabsbrudet at troe; hendes Dyd forjager min Mistroe.
„Jeg var jo borte; hiin var jo Beviis paa et lignende Feiltrin,
„Eos, fra hvilken jeg kom — kort, Elskende frygte for Alting.

„Selv jeg ønsker, at skaffe mig Sorg, og ved Gaver at lokke 720
„Hende, som var mig saa troe. Aurora forstærker min Mistroe,
„Ja hun forandrede selv (hvad jeg syntes at mærke) min Skabning.

„Uden at kjendes, jeg iler igjen til Minerva's Athenen.
„Ind i min Bolig jeg gaaer; der var intet, som Anke fortjente;
„Alt bebudede Tugt, samt Angst for den fjernede Herre. 725

„Endelig kommer jeg selv, ved tusinde Kunster, til Procris.
„Studse jeg maatte ved saadant et Syn; jeg huskede neppe
„Prøven, jeg havde bestemt. For at sige det Sande, jeg tvang mig
„Maadeligt nok, at nægte mig Kys, som jeg burde mig hente.
„Selv var hun saare forstemt; dog aldrig man skued en Qvinde 730
„Skjønnere midt i sin Sorg.
Hun glødede synlig af Længsel
„Efter sin fjernede Mand. Et Begreb kan du danne dig, Phocus!
„Om hendes deilige Form, naar Bekymringen selv hende klædte.

„Er det fornødent, at nævne dig her, hvor ofte mit Kunstgreb
„Strandede mod hendes Dyd; hvor ofte hun sagde: „„Jeg eies 735
„„Ikkun af een, om han ogsaa er fjern; han nyde min Glæde!"„
„Hvem, naar han ikke var gal, kunde slige Beviser paa Kydskhed
„Ikke bevæge? Jeg nøiedes ei; tiltvinger mig Qvaler,
„Ja for en Nat tilbyder jeg selv, hvad jeg haver i Eie,
„Og, ved min stedse forøgede Skjenk, jeg — bevirker en Vaklen. 740

„„Den, som desværre var skjult, samt tinged"„ jeg skreeg,
„„til min Skade,
„„Var din Gemahl; nu greben du est; jeg bevidner din Utroe."„

„Intet hun svarede mig; nedbøiet, beskjemmet og stille
„Baade den nedrige Mand og det listige Huus hun forlader;
„Og, da hun, krænket af mig, fik Had til de samtlige Mandfolk, 745
„Drev hun paa Bjergene om, for at sysle med Jagt og Diana.

„Nu var jeg ene. Des vildere Ild gjennem Benet mig trængte;
„Derfor jeg bad om Tilgivelse blot, og bekjendte mit Feiltrin,

„Samt, at endogsaa jeg selv, bevæget ved lignende Gaver,
„Kunde forlokkes til Synd, om lignende Gaver mig bødes. 750

„Hevnende først sin fornærmede Blu, ved at see mig bekjende,
„Kom hun igjen, og i talrige Aar vi leved samdrægtigt.
„Mig hun forærede sig; dog, ret som Gaven var ringe,
„Ogsaa hun gav mig en Hund, som Artemis skjenkede hende,
„Sigende: „ „denne din Hund skal i Løb betvinge de Andre.“ “ 755
„Gav mig tillige det Spyd, som du seer, jeg holder i Haanden.

„Muligen spørger du mig, hvad der blev af den første Foræring;
„Hør da mit Ord; forundres du vil ved den selsomme Gjenstand.

„Gaaden var alt ved Oedipus løst, som ikke de Andre
„Evned at løse; den varslende Sphinx, uforklarlig og dunkel, 760
„Segned i Dybet, og mindes ei meer sine selsomme Gaader.
„Themis ei ønskede dog, at i Bølgen hun sank uden Gjengjeld:
„Altsaa hun sender fornyet en Qval mod Æoniens Theben.

„Mangen en Landmand skjalv, af Frygt for sig selv og for Qvæget,
„Frygtende Dyret, der sendtes dem nu. Vi Ynglinge ile, 765
„Saasom vi boede nær; om Skoven vi sætte vort Jagtgarn.
„Dyret dog farer med luftige Spring over Garnet, vi spændte,
„Ja over Fælden, vi stillede tidt, den svæver med Lethed.

„Lænken af Hundene tage vi af. De følge den ivrigt;
„Dog er den frie; som den hurtige Fugl, han bedrager dem Alle. 770

„Fordre nu enigen Alle som een, at jeg sender dem Lælaps
„(Navnet paa Hunden, jeg fik). Alt længe den prøved at skyde
„Lænken, der sinker ham, bort af sin Hals, og strammer den voldsomt.

„Knap har vi givet ham løs, da han svinder med eet for vort Øie;
„Blot i det glødende Sand gjenkjende vi Spor af hans Fodtrin. 775
„Selv var han ikke for Øiet at see. Saa iler ei Spydet,

„Kuglen ei heller, som kastedes ud fra den dreiede Slynge,
„Ikke den hurtige Piil, der farer fra Creterens Bue.

„Midt udi Marken, der ligger omkring, sig hæver en Bakke;
„Did gaaer jeg hen, og skuer nu der en magelos Jilfart. 780
„Snart det synes, som Dyret er bidt, snart trækker sig dette
„Lige fra Saarene bort.
Den Listige løber ei udad,
„Eller i ligeligt Strøg; men skuffer den Følgendes Øie:
„Løber i Kreds, at Fjenden ei faaer sit vanlige Angreb.

„Hiin gaaer løs, og følger sin Mand. Det synes, han holder, 785
„Har den dog ei, og giver kun Bid, uden Virkning, i Luften.

„Tager jeg altsaa mit Jagtspyd frem. Medens dette jeg svinger;
„Medens jeg prøver at lægge min Haand over Remmen paa Skaftet,
„Flytter jeg lidt mine Blik. Da jeg kaster dem atter iveiret,
„Stirrende did (forunderligt nok!) jeg øiner to Steendyr 790
„Stande paa Marken, eet synes at gjøe, det Andet vil undflye.
„Sagtens det haver behaget en Gud, at Ingen af Begge
„Skiltes ved Seiren i Løb, om en Gud har syslet med Saadant."

Sigende dette, han taug. „Hvad Ondt bevirkede Spydet?"
Spurgte nu hiin. Flux meldte han selv, hvad Skade det gjorde: 795

„Glæden bebuder os tidt, at Sorgen vil følge derefter.
„Hiin vil jeg nævne dig først. End fryder mig, Æaci Ætling!
„Mindet om hine lyksalige Aar, da, knyttet til Procris,
„Salig jeg var ved at eie min Viv, og hun ved sin Mage.

„Kjerlighed knytted os fast og en venligt hægende Ømhed. 800
„Tusket hun havde mig ei for Jupiter selv og hans Leie;
„Lokke fra hende mig bort, det mægtede Ingen, om selve
„Cypria kom; af en ligelig Ild bleve Hjerterne varme.

„Solen bestraalede alt med sin Glands den øverste Fjeldtind,
„Da jeg paa Ynglingeviis gik ud, for i Skoven at jage. 805
„Aldrig til Jagten jeg Tjenere tog eller Hest eller Hunde,
„Ikke den snusende Støver engang, eller flettede Jagtgarn:
„Spydet forskaffed mig Alt.
Naar Hænderne bleve mig trætte,
„Medens jeg fældede Dyr, opledte jeg kjølige Skygger
„Og fra den luftige Dal den venligt viftende Luftning. 810
„Kjølige Vinde jeg søgte mig op udi Middagens Hede;
„Kjøling jeg ønskede helst, der styrkede mig i mit Arbeid.

„Ofte jeg sang (jeg mindes det end): „„Kom, venlige Luftning!
„„Kom, du qvægende Pust! vift Kræfter igjen i mit Hjerte;
„„Venligt du lindre, hvad ogsaa du gjør, min blussende Hede!““ 815

„Muligen yttrede jeg (min Skjebne mig vilde fordærve)
„Fleer caressérende Ord; jeg husker, at ofte jeg udbrød:
„„Du er min saligste Fryd — du styrker og qvæger mig atter,
„„Gjør, at jeg finder min Lyst udi Lund, i den eensomme Skovegn,
„„Det er min saligste Fryd, at fange med Læben din Aande. 820

„Dette mit Ord forstodes ei ret af en hemmelig Lurer,
„Hvilken? jeg veed ikke selv. Han troer, det er Navn paa en Nymphe,
„Hvilket han hører mig nævne saa tidt, og at Nymphen jeg elsker.

„Flux med en Brøde, han digtede selv, han iler til Procris
„Heel uforsigtigen hen, og beretter den Hvidsken, han hørte. 825
„Elskende bringes saa let til at troe. Hun segnede kraftløs
„Ned ved at høre hans Ord.
Der svinder en Tid, før hun atter
„Vinder sin Kraft. Hun kalder sig selv ulyksalig, uheldig,
„Jamrer sig over en utroe Mand; opegget af Løgnen
„Engster hun sig over Tant, samt frygter et Navn uden Legem; 830
„Kort — hun lider en Qval, som elsked jeg virkelig Andre.

„Vakler dog ofte den Stakkel i Hu, og haaber, hun skuffes;
„Nægter, at bygge paa Klagerens Ord; naar hun ikke har seet det,
„Nødig hun vilde fordømme sin Mand for den ankede Brøde.

„Natten fordreves igjen af den næste, lysende Morgen: 835
„Atter jeg gaaer, for at søge min Skov. Da jeg hviled i Græsset,
„Sang jeg: „„Du Venlige, kom! efter Jagten du skjenke mig Lise!"„
„Just, som jeg yttrede Sligt, mig tykkes en Sukken at høre,
„Ikke jeg fatter, af hvem; dog nynned jeg: „„Elskede, skynd dig!"„
„Atter, med sagtelig Støi, jeg hører, det pusler i Løvet, 840
„Troer, det er muligt et Dyr, og sender mit flyvende Jagtspyd.
„Ach! det var Procris selv.
Sin Vunde hun bærer i Hjertet,
„Segner, og skriger: „o Vee!" da jeg kjender den Elskte paa Stemmen,
„Styrter jeg frem, og iler afsted efter Lyden, jeg hørte.

„Fast uden Liv, med blodige Stænk overalt paa sin Klædning, 845
„Dragende Spydet, hun skjenkede mig, af sin Vunde, jeg Arme
„Finder min Viv. Min skjendige Haand hendes Legeme løfter,
„Hvilket jeg elskede meer, end mig selv; jeg binder om Vunden
„Stykker af selve min splittede Dragt; hendes Blod vil jeg standse,
„Bedende blot, hun forlade mig ei som min Elskedes Morder. 850

„Kræfterne hende forlod. I sin Død fremtvinger hun møisomt
„Følgende Ord: „„Jeg beder dig blot, ved den Pagt, som vi slutted,
„„Ogsaa ved Guderne hist udi Skye, og ved mine dernede,
„„Haver jeg villet dig vel, og haver jeg elsket dig saare,
„„Hvilket jeg gjør i min Død, hvad, desværre! bevirker min Bortgang, 855
„„Lov mig, at aldrig du gifte dig vil med den Pige, du elsker."„

„Dette hun yttrer. Nu mærker jeg først, at den Arme var skuffet,
„Og jeg forklarede Alt; men, desværre! hvad hjalp min Forklaring?
„Stedse hun mattere blev; hendes Kraft forsvinder i Blodet.

„Mig hun betragter, mens Øiet kan see; hun aander det sidste 860
„Døende Gisp i min Mund, da Livet den Arme forlader.
„Dog er der Roe i den Døendes Træk; hun synes fortrøstet."

Helten fortalte med Taarer sit Tab, som de grædende hørte.
Træder da Æacus ind med de øvrige Sønner og Krigsmænd,
Hvilke nu Cèpheus fik, tilligemed dygtige Vaaben. 865

Ottende Sang.

LXIV. Nisus og Scylla.

Alt har Lucifer bragt den lysende Dag, og forjaget
Natten, da lægger sig Vinden fra Øst, og Skyer sig hæve,
Fulde med Regn. Den venlige Syd forlehner dem Hjemtog.
Hjulpet af denne, tog Cephalus bort, samt Æaci Krigsmænd,
Og til den ønskede Havn de kom, forinden de vented. 5

Hærgede Minos imens Lelegernes Kyster og Strande.
Hvad han formaaer udi Kamp, han prøver dog først mod Megara,
Nisus' Konningehjem.
Ærværdige, graanende Lokker
Dækked hans Isse; dog saae man et Haar af det lysende Purpur
Mellem de Andre, der skjenked ham Haab, at beholde sit Rige. 10

Luna fornyede alt den sjette Gang sine Spidser,
Lykken i Krigen dog vakled endnu. Victoria svæved,
Uden at have sig nøie bestemt, mellem Nisus og Minos.

Over den klingende Muur sig hæved en kongelig Slotsborg,
Ind udi hvilken man haver fortalt, at Sønnen af Leto 15
Lagde sin Cithar engang, hvis Klang udi Stenen sig trængte.

Herhid var det en Skik, at Nisus' Datter begav sig,

Blot for at søge det Fjeld, hvor Tonerne løde fra Klippen,
Dengang man leved i Fred. Endogsaa i Krigen hun pleied
Oppe fra Taarnet at see de vældige Krigeres Kampdyst. 20

Krigen ei endte saasnart; thi lærte hun Fyrsternes Navne;
Kjendte hver Dragt, deres Vaaben og Spænd, som Creternes Kogre.
Dog af dem Alle hun mærker sig meest hiin Søn af Europa,
Meer, end til Kjendskab man haver behov.
Hun tyktes, at Minos,
Naar han bedækked sit Hoved med Hjelm og den vaiende Fjerbusk, 25
Viste sig smuk i sin Hjelm. Naar han greb det mægtige Guldskjold,
Syntes hun ogsaa det klædte ham godt med det lysende Pragtskjold.
Havde han slynget med kraftfuld Arm en bøielig Landse,
Syntes hun godt om den yndige Kunst, som foreentes med Kræfter.

Havde han rundet med paalagt Piil den krummede Bue, 30
Svoer hun, Apollo maa stande som han, naar han griber sit Kogger.
Tog han af Haaret sin Hjelm, og viste sit blottede Aasyn,
Og i sin purpurne Dragt sad stolt paa sin travende Gangers
Kostbare Dækken, og dreied med Kraft det skummende Mundtøi,
Styred sig Nisus' Datter ei meer, og tæmmed ei længer 35
Hele sin Lyst.
Hun signede høit det Spyd, som han rorte,
Priste det Mundtøis herlige Lod, som han tumled i Haanden.
Havde hun Lov, da havde hun Lyst, i de fjendtlige Rækker
Selv at begive, skjøndt Pige, sig ud: hun føler en Attraae,
Freidigt at kaste sit Legeme ned i den cretiske Krigsleir 40
Øverst fra Taarnenes Tind, oplukke for Fjenderne Porten,
Eller hvad Minos forresten befoel.
Da hun stirrer fra Taarnet
Ned paa de Creteres Drot og hans Telt af det hvideste Lærred,
Siger hun:
„Ikke jeg veed, om det skaffer mig Sorg eller Glæde,
„At der er Krig. Det smerter mig blot, at Minos er Fjenden: 45
„Skjøndt, om der ikke var Krig, naar havde jeg lært ham at kjende?

„Dog vil jeg ønske, at Krigen var endt, naar jeg var hans Gidsel,
„Og at jeg fulgte med ham, som Pant paa den sluttede Fredspagt.

„Dersom din Moder var deilig, som Du, hugprudeste Krigsmand!
„Ikke forundre man sig, at en Guddom elskede hende. 50
„Trefold salig jeg var, om, løftet paa Fuglenes Vinger,
„Sænke jeg kunde min Flugt hos Creternes Konning i Leiren.
„Nævnende mig og min Ild; om Prisen, for hviken han kjøbtes,
„Vilde jeg tinge.
Kun Fædrenes Borg han ikke forlange!
„Hellere svinde mit Haab at giftes med hannem, end vorde 55
„Mægtig ved usselt Bedrag, uagtet det gavnede Mange,
„Dersom den Seirende viste sig mild, at de gave sig tabte.

„Sikkert han har den retfærdige Sag, da man dræbte hans Ætling;
„Har han nu Retten med sig, og hjelpe nu Vaabnene Retten,
„Sikkert vi komme tilkort. Men dersom nu Enden er saadan, 60
„Hvi skal da han, ved de Kjempendes Hob, oplukke sig Porten,
„Ikke jeg selv, som en elskende Møe?
Han seirer dog bedre,
„Dersom han sparer sit Blod, og slipper for Drab og for Sinkning.
„Minos! jeg føler en Angst, at En, uafvidende, kunde
„Jage sit Spyd i dit Bryst; thi neppe saa nedrig er Nogen, 65
„At han med Villie støder Dig ned med den grusomme Landse.

„Hvad jeg beslutted, er klogt. Jeg vil bringe den Elskte til Medgift
„Mig og mit Fædreneland; det er vist, at jeg Kampen vil ende.

„Men — er det nok, at jeg vil? Ved Portene stander jo Vagten;
„Nøglerne haver min Fader i Vold. Det er hannem, den Stakkel, 70
„Ene jeg frygter; alene ved ham mine Ønsker forsinkes.

„Guderne give, jeg havde ham ei! men ere vi ikke

„Selv vor nærmeste Gud? Uvirksomme Bønner ei gavne.
„Dersom min Søster fornam saa voldsom en Ild i sit Hjerte,
„Sikkert med Glæde hun knusede Alt, hvad der standsede Luen. 75

„Skal jeg da vige for Nogen i Mod? gjennem Ild, gjennem Glavind
„Turde jeg gaae. Dog bruges ei her nogen Ild, noget Glavind,
„Alt, hvad jeg haver behov, er et Haar, som jeg røver min Fader.
„Ja, jeg skatterer det høit over Guld; dets Purpur vil gjøre
„Mig til en lykkelig Viv, og give mig Alt, hvad jeg ønsker.“ 80

Just, som hun yttrede Sligt, kom Sorgernes frodige Amme,
Natten, paa Himmelen frem, og i Mørket forøgedes Modet.
Alt var i første og tryggeste Søvn, som Mennesket griber,
Naar han er trættet af Slæbet om Dag.
Til Faderens Leie
Sagte hun lister, og (grusomme Daad!) skjøndt Datter, hun stjæler 85
Faderens Haar, som er Borgernes Vel.
Da Listen var udført,
Ud gjennem Porten hun gik med sin Fangst, og ilede fremad
Gjennem den fjendtlige Hær. Heel krye ved Gaven, hun bringer,
Gaaer hun til Kongen. Han studsede lidt; da mæler hun Saadant:

„Kjerlighed raaded mig List. Jeg er Scylla, Nisus' Datter; 90
„Fædrenes Guder jeg bringer dig her, og tillige mit Hjemlands;
„Men til Belønning forlanger jeg dig. Tag Haaret af Purpur;
„Det er mit Kjerlighedspant. Troe ikke, jeg giver kun Haaret,
„Ogsaa min Fader jeg bringer i det.“
Med sin skjændige Høire
Gaven hun bød; for den rækkede Haand gjøs Minos tilbage; 95
Gjøs ved at tænke saa rædsom en Daad, og raaber til Pigen:

„Guderne fjerne dig flux, vore Dages rædsomme Skamplet!
„Bort fra vor Jord! ei finde du Hjem paa Søe eller Landjord!
„Creta, min Jupiters Hjemstedsøe, som er hele min Verden,
„Skal idetmindste formene dig Lye, du rædsomme Udyr!“ 100

Sligt var hans Ord. Den erobrede Bye af den retlige Konning
Freden erholdt paa en skaanende Viis. Flux bød han, at Flaaden
Støder fra Land; Matroserne drev' paa de kobberne Stavne.

Saasom hun Snækkerne seer, at drages i Søen, og seile,
Uden at Høvdingen gav hende Løn for den øvede Udaad, 105
Flammer hun op, da hun spildte sin Bøn, med en frygtelig Vrede.
Vild, med flagrende Haar, udstrækkende Armen, hun siger:

„Vil Du da flye? forlade mig her, som bød dig min Gave?
„Du, som jeg elskede over mit Land, ja over min Fader?
„Grusomme Mand! hvor flygter Du hen? din Seir er min Brøde, 110
„Men den var ogsaa dit Gavn. Kan ikke min Gave, min Ømhed
„Røre dit Sind? Lad det vække din Ynk, at Alt, hvad jeg haaber,
„Bygger alene paa dig. Forlades jeg, hvor skal jeg henflye?

„Atter til Hjemmet? det sank udi Kamp. Om ogsaa det stod sig,
„Er det jo evigen lukket for mig. Skal jeg tye til min Fader? 115
„Ham, som jeg gav i din Vold? Med Rette jeg hades af Byen.
„Omlandsfolk for Exempelet flye; den samtlige Verden
„Lukked saa ganske jeg i, at Creta mig aabnedes ene.

„Lukker Du ogsaa mig ude fra det, kan Du her, uden Gjengjeld,
„Levne mig; est Du ei født af Europa, men vildene Syrter, 120
„Født af Charybdis, som tumles af Storm, eller grysomme Tigre.
„Jupiter avled dig ei; din Moder blev ikke forlokket
„Under en Form af en Tyr — hvilket Tant din Familie digted —
„Nei, det har virkelig været en Tyr, som føled ei Længsel
„Efter en Qvie, som avlede dig.
Tag Du, Fader Nisus! 125
„Straf over mig! Du fryde dig, Bye, som jeg nylig forraadte!
„Straf, jeg bekjender, jeg haver fortjent; jeg er moden til Døden.

„Dog lad en Enkelt af dem, jeg krænkede nys ved min Udaad,
„Ende mit Liv! hvi burde vel Du, hvis Seir er min Brøde,

„Straffe min Feil? just det, som er Synd mod min Fader og Hjemland, 130
„Var jo en Gunst imod dig.
Den Pige fortjente Du heller,
„Som i sin Utugt skuffed, som Træe, den elskende Vildtyr,
„Og under Hjertet en Skifting bar.
Men, ach! dine Øren
„Høre vel ei mine Ord, og Vindene splitte vel disse,
„Takløse Helt! som føre nu bort dine Snækker mod Hjemmet. 135

„Nu kan jeg tydeligt see, hvorfore Pasiphaë valgte
„Tyren at elske, langt heller end dig; din Vildhed var større.
„Gjerne jeg Stakkel nu ilede bort. Hvor Bølgerne pladske,
„Saared' af Aaren! mit Land, hvor jeg staaer, det viger tilbage.

„Ikke Du slipper, som glemmer saa brat, at man viser dig Godhed; 140
„Dig vil jeg følge til Trods; jeg vil gribe din krummede Bagstavn,
„Slæbende mig gjennem Søe."
Sligt talende, sprang hun i Bølgen,
Og da Cupido forlehnede Kraft, hun vinder til Snækken,
Hvor, som en ukjer Gjest, hun klamrer sig fast ved en Skibskjøl.

Medens nu Faderen saae (han svævede alt udi Luften 145
Hævende sig udi Skye, paa sin gulige Vinge, som Havørn)
Hende, som hænger, da hugger han til med sit bøiede Krumnæb.
Hurtig hun slipper nu Stavnen af Frygt. Da hun synes at synke,
Hæves hun, baaren af viftende Luft, uden Vandet at røre.

Nu var hun dækket af Duun. Til en Fugl hun bliver forvandlet, 150
Ciris, og haver sit Navn af det Haar, som hun tog fra sin Fader.

LXV. Ariadnes Krone.

Minos erlagde til Jupiter alt med hundrede Øxne

Hvad han har lovet, og, ilende hjem til de cretiske Kyster,
Gaaer han iland, og pryder sin Borg med det Bytte, som gjordes.

Pletten paa Slægten nu voxede til, og Moderens Utugt 155
Blev udi Fosteret klart, det nye treformede Udyr.

Denne sin Plet har Minos bestemt at fjerne fra Slottet,
Skjulende det i et selsomt Huus med slyngede Gange.

Dædalus, saare bekjendt ved sin herlige Kløgt i at bygge,
Sætter det op; ved den slyngede Vei kuldkaster han Mærker, 160
Og ved den bugtede Gang forvilder han Vandrerens Fodtrin.

Saaledes leger paa Phrygiens Mark Mæanderens Flodbred,
Og med et tvivlsomt Løb den kaster sig frem og tilbage,
Møder sig selv, og skuer den Strøm, som siden vil komme;
Vender sig snart mod den vildene Søe, og snart mod sit Udspring, 165
Vakler, og jager omkring med sit Vand. Saaledes med Irvei
Dædalus fylder sit Huus; ja Kunstneren selv er forlegen,
Hvor han skal finde sin Dør; saa listigt er Bygningen dannet!

Efterat Dyret, som halvt er en Tyr, og halvt er en Yngling,
Spærredes her, og tredie Sæt af Attica's Knøse 170
Dræbte den Vilde, som aad, paa det niende Aar, deres Brødre,
Samt, ved en Ungmøes Hjelp, den Dør, som var aabnet af Ingen,
Fandtes og atter blev funden igjen ved at ledes af Traaden —
See! da seiled mod Naxos' Strand, med den ranede Ungmøe,
Ægeus' Søn.

Dog, grusom i Sind, sin Ledsagerinde 175
Svigted han der. Nu stod hun forladt og beklaged sig saare.
Da blev hun elsket af Bacchus, og frelst. Han tog hendes Krone
Af hendes Haar, og satte den høit blandt Himmelens Stjerner,
Med en evindelig Glands.

Den hæved sig let gjennem Luften:
Perlerne blev', imedens den fløi, til blinkende Luer. 180

Derpaa den hæfter sig fast (skjøndt Kronen beholder sit Billed)
Mellem Figuren paa Knæe, og Manden med Slangen i Haanden.

LXVI. Dædalus.

Dædalus hader de Creteres Øe; Landflygtighedsstraffen
Giver ham Lede; nu længes han ret mod det savnede Hjemland.
Dog er hans Fængsel jo midt udi Søe.
„Lad Minos" han siger, 185
„Lukke sin Øe; gjennem Luften er Vei; ad den vil jeg drage.
„Selv om han eiede Alt, han haver ei Luften i Eie."

Talende Sligt, fordyber han sig udi selsomme Kunster;
Danner, hvad ikke Naturen os gav. Nu ordner han Fjere,
Prøvende først med en kort; da en kortere følger en længer, 190
Ret paa en Bakke de synes at staae. Saa hæved sig fordum
Lidt efter lidt med de stigende Rør den landlige Fløite.

Derpaa han hæfter om Enden med Vox, om Midten med Traade;
Dreier derefter dem Alle paaskraa med en sagtelig Krumning,
Formende dem efter Vingernes Viis.
Liden Icarus, Sønnen, 195
Stod ved hans Side, og, ahnende ei, han berørte sit Uheld,
Snart, med en smilende Mund, han greb efter Fjere, som stege
Let i den viftende Luft, snart trykked han Voxet det gule
Med sine Fingre til Mænd, uagtet hans barnlige Lege
Sinked hans Faders fortrinlige Værk.
Nu Kunstneren lægger 200
Slutningshaand paa sit Værk. Sig selv og sit Legem han veier
Stolt paa Vingernes Par, og svæver i Luften, som vifter.

Sønnen derefter han giver sit Raad. „Udi Midten du løbe,
„Icarus!" siger han nu; „naar du synker for meget i Dybet,
„Vingerne tynges af Vand; naar du stiger for meget, de brændes. 205
„Vælg udi Midten din Flugt! Boôtes du ikke bør skue,

„Ikke paa Orion's blinkende Sværd, eller Hélice's Billed.
„Følg i din Fart efter mig!"
Medens Regler han giver i Flyvning,
Hefter han ogsaa paa Skuldrene fast de selsomme Vinger.
Ach! men den Gamle blev vaad over Kind under Raadet og
Donten: 210
Han var jo Fader, og derfor han skjalv.
Nu kysser han Sønnen
(Aldrig han kysfed ham meer i sit Liv) og, løftet paa Vingen,
Stiger han, angst for sin Søn, udi Skye, retligesom Fuglen,
Naar den har ført sine vingede Smaae fra den luftige Rede:
Beder ham følge sit Spor, og lærer ham skadelig Kunstkløgt, 215
Basker med Vingerne selv, og seer efter Sønnen tilbage.

Mangen en Fisker, der meded i Søe med den bævende Rørstang,
Hyrden med Staven i Haand, samt Bonden, der hviler mod Plougen,
Seer dem, og studser derved. Han troer, det er Guder, som evne,
Høit gjennem Luften at gaae.
Alt lade de ligge mod Venstre 220
Paros og Delos' Øe, samt Juno's elskede Samos,
Hen imod høire Libynth og det honningrige Calymne.
See! da begynder den dristige Dreng over Farten at frydes;
Iler sin Fører forbi, og, lysten i Hu efter Himlen,
Stiger han høiere op.
Den voldsomt brændende Solild 225
Smelter det duftende Vox, som knyttede Fjerene sammen.
Voxet er smeltet og løst. Han basker de blottede Arme;
Men, uden Vingernes Slag, han griber ei meer nogen Luftning.

Munden, der kalder paa Faderens Navn, i den blaanende Bølge
Synker og lukkes; men Bølgerne selv fik Navn af den Sjunkne. 230

Faderen, Stakkel! — nu Fader ei meer — udraaber: „Hvor est du?
„Icarus! siig, hvor du est? i hvad Land skal jeg søge dit Fodspor?

„Icarus!" skreg han igjen. Da han skued i Vandet hans Fjere,
Selv han forbander sin Kunst; nedlægger sin Søn i en Gravhøi,
Og af den Jordedes Navn blev Øen herefter benævnet. 235

Medens han lægger nu her sin uheldige Søn udi Graven,
Frydede sig fra den grenede Eeg den snaksomme Perdix;
Basked med Vingerne froe, og bevidned sin Glæde med Qvidren,
Dengang den eneste Fugl i sit Slags, useet udi Fortid,
Nyligen bleven til Fugl, Dig, Dædalus! evig til Skjendsel. 240

Søsteren sendte sin Søn (da hun ahned ei Skjebnens Beslutning)
Blot for i Tiden at lære hans Kunst; og Sønnen var dengang
Alt i sit trettende Aar, en Dreng med et kosteligt Nemme.

Saasom han saae udi Midten af Fisk det takkede Rygbeen,
Lagde han dette paa Sind; udi Jern, han hvæssed forinden, 245
Tænder paa Tænder han skjar, og danned de gavnlige Sauge.
Ogsaa han formed af Jern to Arme, som bleve forbundne
Fast i eet Led. Naar man fjernede dem udi ligelig Afstand,
Hefted den Ene sig fast, naar den Anden bevirked en Rundkreds.

Rorte sig Avind i Dædali Sjel. Da han lod, som han snubled, 250
Stødte han ham fra den hellige Borg; men Athène, som ynder
Kløgtige Folk, udi Faldet ham greb; forvandled paastedet
Drengen til Fugl, og bedækkede ham udi Luften med Fjere.

Hele den hurtige Kraft, han nyligen eied i Sjelen,
Fik han i Vinger og Been. Selv Navnet blev ganske, som forhen. 255
Ikke bevæger den dog, naar den flyver, sin Krop udi Høiden,
Bygger ei heller paa Træernes Green eller Toppe sin Rede.
Lavt den flyver ad Jord; sine Æg den lægger i Gjerder;
Saasom den mindes sit forrige Fald, den frygter for Høiden.

LXVII. Det Calydoniske Vildsviin.

Ætna's Rige mod Dædalus tog, som, trættet af Flugten, 260
Ydmyg hos Còcalus søgte sig Hjelp, og Konningen rostes,
Saasom til Vaaben for hannem han greb. Ei længer Athenen
Gav til de Creter den rædsomme Straf, udfriet af Theseus.
Templerne zires med Grønt; man beder til Pallas, den Krigsmøe,
Samt til de øvrige Guder og Zeus. Ved lovede Ungnød, 265
Duftende Røgelsekar, samt lignende Gaver, de hædres.

Rygtet har alt paa sin Flugt udbredt i Argoliske Landet
Theseus' herlige Rye; og samtlige Folk i Achaia's
Rige Provinds anraabe hans Hjelp i en trykkende Fare.

Càlydon selv, der eied en Helt, Meleàger, den gjeve, 270
Ydmygt og ængsteligt bad om hans Hjelp. Dens Skræk var et Vildsviin,
Som var en Hevner i Artemis' Haand, hendes Vredes Bebuder.

Oeneus, haver man sagt, af den yppige Høst udi Aaret
Offred sin Tak; til Demèter Korn, til Bacchus hans Drue;
Olievædsken af Pallas' Træe til Athène, den Blonde. 275
Landbrugsguderne først, derefter de øvrige Guder,
Finge den nidopvækkende Gunst.

Alene Diana
Gik han forbi; hendes Altere stod' uden Offer og Virak.

Guder kan ogsaa forbittres i Hu. „Det taaler jeg ikke!
„Hevn idetmindste jeg faaer, om endogsaa jeg mister mit Offer." 280

Mælende dette, mod Oeneus' Mark hun sender et Vildsviin,
Just for at straffe den yttrede Haan. Epìrus' Græsgang
Aldrig har eiet saa kraftig en Tyr; men Sicilien mindre.

Øinene funkle med Ild og med Blod. Skarp stivner dens Nakke;

Børsterne stritte tilveirs, saa tykt, som de tætteste Jagtspyd, 285
Hævende sig, som en Vold, ja ligesom kneisende Stager.
Skummet, der koger, bevæger sig ned ad den mægtige Forbov,
Sydende hæst. Liig Indiens Tand ere Tænderne hvide.
Lynild gaaer fra dens Mund; ved dens Pust staaer Kornet i Lue.

Snart den tramper den grønnende Sæd, som spired, i Straaet: 290
Snart det modnende Korn, de Stakler paa Landet har bedt for.
Høsten er meiet i Axene bort. Nu venter forgjeves
Lade tilligemed Loe paa Kjernen, man loved saa sikkert.
Rankerne synke til Jord, behængte med vægtige Druer,
Olietræernes Green med altid grønnende Frugtbær. 295

Ogsaa mod Qvæget den tager afsted; ei Hund eller Hyrde,
Selv ikke mere den trodsige Tyr kan Hjorden beskytte.
Folkene skynde sig bort. Alene bag Byernes Mure
Troer man at finde sit Lye.
Meleâger og Ynglingeskaren
Komme tilsidst overeens, bevæged' ved Æren, at hjelpe: 300
Tyndari Tvillingeborn, den Ene fortrinlig ved Cestus,
Castor som Rytter, og Jason, der først indretted en Snakke.
Ogsaa Perithous, kjerlig og troe mod den elskede Theseus,
Thestius' Tvillingeborn, samt Lynceus, Søn af Aphâres,
Cæneus, nu ikke længer en Moe, den hurtige Idas, 305
Samt Leucippus, den modige Helt, med Skytten Acastus,
Phoenix, Amyntors Søn, Hippôthous, ligesom Dryas,
Actor's Tvillingeborn, samt Phyleus, kommen fra Elis.

Têlamon manglede ei, Achilles' Fader ei heller.
Phêretiaden man saae, Jôlâus, boeotiske Helten, 310
Djerven Eurytion selv, og den hurtige Løber, Echion;
Lelex tillige, Narycernes Helt, Helêus, Panôpeus;
Hippasus, modig i Aand, samt Nestor, dengang en Yngling;
De, som Hippôcoon sendte til Hjelp fra Staden Amyclæ,
Ogsaa Laërt; tilligemed ham en Arcader Ancæus; 315

Ampyx' kløgtige Søn; uanfægtet af Konen, Oecliden;
Samt Atalânta, den herlige Ziir for Lycêus' Bjerglund.

Kappen hun hæftede fast om sin Ryg ved polerede Spænder;
Haaret var glat, uden Pynt; i en Knude det Hele var bundet.
Filsbeenskoggeret, Pilenes Værn, med Raslen bedækked 320
Skuldren tilvenstre; ja Buen endog hun holdt i sin Venstre.

Saaledes var hendes Dragt; hendes Aasyn var for en Yngling
Pigeligt smukt; for en Møe det tykkedes smukt, som en Ynglings.

Helten fra Câlydon's Bye, som kaster sit Øie til Pigen,
Ønsker (hvad Skjebnen forbød) hendes Haand. Af Kjerligheds Lue 325
Greben, han sukker: „Lyksalige Mand, som hun muligen vælger!"
Yttre sig mere, forbyder hans Blu, samt Tiden og Stedet,
Ogsaa den farlige Kamp; et tungere Værk er til Hinder.

Frodigt der voxed en Skov, hvor aldrig en Øxe har fældet,
Stigende op over Mark, og skuende vidt over Egnen. 330

Efterat Heltene nærmed sig did, udspænder man Jagtgarn.
Koblerne tages af Hundenes Hals; i de trykkede Fodspor
Følger en Deel, og higer med Lyst, udi Faren at stande.
Her var en rummelig Dal, hvor Regnvandsbækkene pleied,
Voldsom at kaste sig ned; i Dybet der voxede Sumpgræs, 335
Pile med bøielig Green, Sivrør, som findes i Moser,
Sumpgræs, stumpede Rør under høitopskydende Flegstraae.

Jaget fra dette sit Hjem, fremfarer den vældige Vildbas
Ind udi Hoben saa brat, som et Lyn fra de rystede Skyer.
Træerne knækkes ved Stødet, de fik; den rokkede Stamme 340
Suser i Løvet. De Ynglinger skreg, og holde foran sig
Spyd i den kraftige Haand, som blinke for Enden med Spidser.

Dyret gaaer frem; slaaer Hundene ned, som hindre dens Lynfart,

Og, ved at hugge med Tanden paaskraae, den Bjefferne splitter.
Echion's Arm udkastede først den slyngede Landse, 345
Dog uden Held; den ridsede blot udi Stammen en Valdbirk.
Nærmeste Spyd, om det ikke var sendt med voldsomme Kræfter,
Syntes i Dyret, der tjente som Maal, at ville sig hefte;
Gik dog for langt. Den slyngende Helt var Thessaleren Jason.

„Phoebus! ifald jeg har dyrket dig før, og dyrker dig dagligt" 350
Bad Ampyciden, „da ramme jeg nu med min Landse vort Skudmaal!"
Hiin, efter Evne, fuldbyrder hans Bøn. Vildsvinet blev truffet,
Skjøndt uden Saar, ved hans Haand. Diana tog Spidsen af Landsen,
Medens den fløi. Nu rammed dens Skaft, dog manglede Odden.

Tirres nu Dyret. Det farer afsted, retligesom Lynet; 355
Øinene gløde med Ild, og Luer det aander af Brystet.
Ret som en Steen, der farer afsted ved en Streng, som er afsnelt,
Søgende frem mod en Muur eller Taarn, som fyldes med Krigsfolk,
Saaledes stormer i frygtelig Fart det myrdende Vildsviin
Ynglingehoben, og støder med Kraft, da de stode tilhøire, 360
Pelagon samt Eupalamon ned, der frelses af Andre.

Ikkun Hippocoon's Søn Enæsimus slipper ei Stødet,
Hvilket bevirker hans Død. Da han ængstelig tripper og vender
Ryggen mod Dyret, fik Knæet et Stød, der sprængte ham Senen.

Ogsaa forinden den Troiske Kamp var Pyliske Helten 365
Muligen dræbt; dog Landsen han stak udi Jorden til Opsving,
Og i det nærmeste Træe han slyngede sig over Grenen,
Skuende, tryg ved sit Sted, paa Fjenden, han nyligen undslap.

Vild ved sin Tand, som den hvæssede nys ved at støde mod Egen,
Tænker den ene paa Mord, og, krye ved de skjærpede Vaaben, 370
Ind i Othryadis Laar den borer sin krummede Snude.

Leda's Tvillingeborn, end ikke forvandled' til Stjerner,

Rede med kostelig Pragt paa Heste, saa hvide, som Sneen.
Begge paa eengang slyngede frem den svingede Landse,
Hvilke med dirrende Klang bevægede sig gjennem Luften. 375
Rammet de havde den vist, var ikke det børstede Vildsviin
Faret bag Krat, hvor der manglede Plads for Spyd og for Heste.

Telamon iler afsted; men falder, af Lyst til at følge,
Snublende over en Rod, som lægger sig hen over Jorden.

Peleus hjelper ham op. Nu lægger paa Streng Atalanta 380
Hurtig sin Piil, og sneller den af fra sin krummede Bue.
Pilen ved Øret sig hæftede fast; da den strøg over Kroppen,
Ogsaa ved Draaber af Blod den farvede Børsterne rødligt.

Pigen sig neppe fornøiede meer ved det heldige Piilskud,
End Meleager. Han mærkede først (som man troer) at det rammed, 385
Blodet bemærked han først, og viste de Andre det ogsaa,
Raabende: „Lønnen, du haver fortjent, den skal du erlange."

Heltene skammede sig; tilraabe hinanden, og livne
Modet ved saadanne Skrig, medens Spyd uden Orden de kaste.
Mængden gjør Spydene Meen, og hindrer de Saar, som de søgte. 390

Rasende vorder Ancæus med eet, sig lidet til Baade.
„Lærer" han skreg, „hvormeget en Mand staaer over en Qvinde!
„Viger tillige for mig udi Kraft, I Ynglinger alle!
„Dækked endogsaa Latonia selv Vildbassen med Skjoldet;
„Skal dog min Høire, Diana til Trods, nedstøde det Udyr." 395

Dette med opblæst Mund den Svulstige havde forsikret;
Øxen derefter, tveegget og skarp, han løfter med Haanden,
Stillende sig paa sin Taae, med Kroppen i svævende Stilling.
Dyret dog rammer den Dristige først; den jager sin Hugtand,
Der, hvor Døden har nærmeste Vei, udi Lysken foroven. 400

Sank den arcadiske Helt. Indvoldene vælte sig udad,
Tykt bedækked' med Blod, som strømmede hen over Jorden.

Gik nu Perithous, Ixion's Søn, ret lige mod Dyret,
Medens tillige han svinged sit Spyd i sin kraftige Høire.
Theseus stod i det Fjerne, men skreg: „o Du, som jeg elsker 405
„Meer, end mit Liv! o stands dine Fjed; thi Mod kan man vise
„Selv i det Fjerne; den brusende Kraft nedstyrted Ancæus."

Dette han taled, og slyngede frem sit vægtige Jagtspyd,
Spidset med Jern; det hvirvledes godt, og havde vel truffet,
Var det ei standset i Fart af en Eeg og dens løvrige Grene. 410

Ogsaa fra Jason der sendes et Spyd, som Hændelsen førte
Hen paa den stakkels uskyldige Hund; mens Svinet blev uskadt,
Ind udi Bugen det foer, og gik gjennem den udi Jorden.

Oeneus' Søn har vexlende Held. To Landser han sendte:
Een sig hæfted i Jord, den Anden i Midten af Ryggen. 415
Medens det tumler omkring og bugter sit Legem i Kredse,
Øser, tilligemed udgydt Blod, den pibende Skumstrom,
Nærmer sig Helten, der saarede det.
Nu tirrer han Fjenden,
Og sine blinkende Spyd han borer den forrest i Boven.

Høit sin Glæde bevidner hans Folk med jublende Tilraab; 420
Ogsaa man ønsker, at trykke sin Haand i den Seirendes Høire,
Mens paa den rædsomme Krop, der strækker sig frem over Jorden,
Saare forundred' de see. Det tykkes dem ikke just sikkert,
Dyret at røre; men Spydene dog udi Blodet man dypper.

Selv han trykker med paasat Fod det rædsomme Hoved, 425
Raabende høit: „Nonacriske Løe! tag Byttet, jeg fanged!
„Æren, jeg skaffede mig, den ville vi ligeligt dele."

Tegnet paa Seiren hun fik; dens Skind, som stritter med Børster,
Samt tillige dens Gab, forsynet med vældige Tænder.
Pigen ved Gaven fornøiede sig og ved Helten, som gav den. 430

Avind i Heltene foer; overalt der knurres i Hoben.
Med en umaadelig Røst, og løftende Armen iveiret,
Skrege nu Thestius' Sønner især: „Læg, Ovinde! dit Bytte!
„Bortlist ikke fra Heltene Roes! paa din yndige Skabning
„Bygge du ei! din forelskede Ven vil gavne dig lidet!" 435
Hende de Gaven betog og Ynglingen Ret til at give.

Helten ei fandt sig i Sligt; skjar Tænder i svulmende Vrede:
„Ransmænd" skreg han, „af Fremmedes Roes! Jeg skal lære Jer Forskjel
„Mellem en Trudsel og virkelig Daad." Med gruelig Landse
Stødte Plexippus han ned imod Jord, som ahnede intet. 440

Toxeus vakler i Hu. Han har Lyst til at hevne sin Broder,
Gyser dog selv for en lignende Død. Men Helten ei taaler,
At han betænker sig længe derved. Han varmer sin Landse
Ogsaa med Blodet af ham, skjøndt dampende nys af den Førstes.

Just for sin seirende Søn Althêa til Guderne bragte 445
Gaver, som Tak, da hun seer, man bringer de myrdede Brødre.
Sorgfuld slaaer hun sit Bryst, og fylder med klagende Angstskrig
Hele sin Bye, samt bytter mod Sort de pragtfulde Klæder.

Dog da man nævnede Morderens Navn, da svandt hendes Kummer;
Taarene tørredes bort; hun føled kun Lyst til at straffe. 450

Gjemt var en mærkelig Brand, som Parcerne lagde paa Ilden,
Da, efter Fødselens Vee, hiin Datter af Thestius hviled;
Medens nu Livsens Traad de spunde med Fingrene, sang de:
„Baade til dig, som er nyligen født, og til Branden er Tiden
„Ligeligt bleven bestemt."

Saasnartsom Gudinderne svunde, 455
Efterat Sangen var endt, bortsnapped Althea fra Luen
Branden ihast, og slukked dens Ild i de flydende Bølger.

Dybt i det indre Gemak alt længst hun skjulede Branden,
Og, ved at vorde bevar't, dit Liv den bevared, o Yngling!

Moderen tager den frem. Fyrrgrene hun stabler i Mængde 460
Op over Ovas, og en fjendtlig Ild under Bunken hun lægger.
Tregang provede hun, sin Brand paa Ilden at kaste,
Tregange sank hendes Haand: her strede jo Moder og Søster.
Hjertet er eet; men Navnene to, som splitte dets Indre.

Tidt hun blegned om Kind af Angst for den kommende Udaad; 465
Ofte fik Øiet af sydende Harm den vanlige Rødme.
Stundom en Trudsel i Minerne laae, som varslede Rædsel,
Stundom det tyktes af Minen igjen, at hun rørtes til Medynk.
Skjøndt under Sjelens fortærende Brand hver Taare var tørret,
Stundom en Taare tilsyne dog kom.
Retligesom Skibet, 470
Grebet af Stormen og Bølgernes Strøm, der kjemper mod Vinden,
Føler den dobbelte Kraft, og vaklende følger dem begge,
Saaledes bølger nu Moderen selv under vexlende Tanker.
Snart hun dæmper sin Harm, snart vækker den atter tillive.

Søsteren haver begyndt at vinde fra Moderen Seiren, 475
Og, da hun stræber, at sone med Blod de beslægtede Skygger,
Midt i sin Last hun tykkes sig from. Da den myrdende Lue
Stiger, hun sukkede dybt: „Lad mit Kjød udi Flammerne brænde!"

Medens den dræbende Brand hun holdt i sin rædsomme Høire,
Iled den Arme til Alteret hen, som stod til de Døde. 480
„Gid, Eumenider!" hun skreg, „trefoldige Guder! som straffe,
„Naadigt I vende Jert Blik til Offringen, som jeg bereder.
„Synd jeg aver, dog synder jeg selv. Drab sones ved nyt Drab;

„Liig skal dynges paa Liig, og Brøde forøges med Brøde,
„At ved en stigende Sorg Forbryderens Slægt kan fordærves. 485

„Skulde, naar Oeneus eier sin Søn og fornøies ved Seiren,
„Thestius barnløs staae? Det er bedre, man krænker Jer Begge.
„Skjønner paa denne min Skjenk, I nysaffjelede Brødre!
„Aander i Skyggernes Hjem! Det Dødningeoffer jeg bringer,
„Kjøbte jeg dyrt; han er dog min Søn, skjøndt han artede ilde. 490

„Dog — hvor rives jeg hen? tilgiver en Moder, I Brødre!
„Kræfterne svigte til det, som jeg vil; jeg troer, han er værdig
„Døden, for det han begik; men jeg vil ei Døden ham bringe.

„Skal han da liste sig bort fra sin Straf? med Livet, med Seiren,
„Føle sig stolt ved sit Held, og Thronen i Calydon eie, 495
„Medens I ligge, som useligt Støv, som bævende Skygger?
„Nei! det lider jeg ei! lad ham døe, den Nidding! og drage
„Rigets og Faderens Haab i sit Fald! lad ham styrte vort Hjemland.

„Er nu det moderligt Sind? er det Slig t, Forældre bør ønske?
„Alt hvad jeg stred udi Maaneder ti, skal det ganske forspildes? 500
„Gid du var strax i Begyndelsen brændt, som en Spæd, udi Luen,
„Uden at hindres af mig. Men Livet du fikst ved min Gave,
„Nu ved din Brøde du døer.
Tag Lønnen, du haver beredt dig!
„Togange gav jeg dig Liv, ved Fødsel, ved Branden, jeg borttog:
„Giv det igjen, eller læg mig i Grav ved Brødrenes Side. 505

„Gjerne jeg vil; men evner det ei. Snart staaer for mit Øie
„Brødrenes Vunder og Billedet selv af det rædsomme Blodbad:
„Snart forsvinder mit Mod under Ømhed og moderlig Mildhed.

„Seiren bereder mig Sorg; dog Seiren I faae, mine Brødre!
„Jeg, som har givet Jer trøstende Hevn, skal snarligen følge 510
„Ogsaa med Eder i Grav."

Med bævende Hænder og bortvendt,
Kaster hun, sigende Sligt, den myrdende Brand udi Luen.

Enten det lod som et Suk, eller Branden nu virkelig følte,
Sukked den lydeligt dog, og blussede bort mod sin Vilje.

Helten er fjern, og ahner det ei. Dog tæres han langsomt, 515
Ligesom hiin. Af en ukjendt Ild fortæres hans Legem,
Skjøndt ved sin mandige Kraft han tvinger den knugende Smerte.
Kun at han finder sin Død uden Blod, uden Hæder i Kampen,
Smerter ham dybt; Ancæus' Lod han betragter som herligt.

Selv med en døende Mund han nævner sin aldrende Fader, 520
Broder og Søster med Suk, samt hende, som deler hans Leie,
Muligt sin Moder endog.
Snart blussede Ilden og Smerten;
Snart de dulmed igjen. Nu slukkedes Ilden paa eengang,
Og i den flydende Luft gik Sjelen umærkeligt over,
Eftersom Gløden blev sagtelig skjult af den graalige Aske. 525

Cälydon sank fra sin Tind. Nu sørge de Gamle med Unge,
Store tilligemed Smaae; nu Mødrene splitte sig Haaret,
Slaae sig tillige for Bryst udi Cälydon's Bye ved Evênus.
Faderen kaster sig hen over Jord, og smudsker sit graa Haar
Samt sine Oldingetræk udi Støv, og ønsker sig Døden. 530
Moderen følede dybt den rædsomme Synd, der var øvet,
Og med et Sværd, som hun jog i sit Bryst, hun straffed sin Brøde.

Fik jeg endog af en Gud et hundrede Tunger og Munde,
Stor, omfattende Aand, samt Helicon's samtlige Viisdom,
Ikke jeg mægtede dog, at beskrive hans Søsteres Jammer. 535
Uden at agte den passende Viis de slaae deres Bryster,
Favne, ja favne paanye, før Liget er jordet, hans Legem,
Kyssende baade ham selv, samt Leiet, paa hvilket han hviler.
Da han er Aske, de øse den op, for at trykke den til sig:

Klamrende sig til hans Grav, de ligge paa Jorden, og knuge 540
Stenen, som viser hans Navn; og Navnet de væde med Taarer.

Leto's Datter blev endelig mæt; Parthaônische Slægten
Var jo fortabt; nu løfter hun dem (Deianira samt Gorge
Gifte vare dog alt) ved lettende Vinger paa Kroppen.
Ud over Hænder og Arm hun breder de strækkende Vinger; 545
Giver dem Læber af Horn; forvandled' i Luften de stige.

LXVIII. Echinaderne.

Efterat Theseus rigeligt tog sin Deel udi Kampen,
Hjem til Erechtheus' Borg, Tritonia's Bolig, han drager.
Som han nu vandrede frem, Achelôus ham spærrede Veien,
Stegen af Regn.
„Kom ind i mit Huus, du attiske Høvding!" 550
Raabte nu hiin: „til den rivende Strøm maa du ikke betroe dig.
„Knække det kraftige Træe, og vælte de rullede Stene,
„Pleier den tidt under Brag.
De Stalde, som ligge ved Floden,
„Saae jeg at synke med Faarene selv; det stærkere Hornqvæg
„Kræfterne gavned ei stort, kun lidet, at Hesten var hurtig. 555
„Ogsaa den rullende Strøm, naar Sneen fra Bjergene bortflød,
„Vælted saa mangen en Ynglings Liig i sit hvirvlende Strømløb.
„Sikrere standser du her, til Strømmen har sænket sig atter
„Ned i den vanlige Seng, og Renden kan rumme sin Bølge."

Theseus giver sit Ja. „Achelôus!" han svarer, „jeg bruger 560
„Baade dit Raad og dit Hjem," og benytter sig flux af dem begge.

Grotten er dannet af Pimpsteenslag, samt riflede Drypsteen:
Did gaaer han ind; den fugtige Jord er bedækket med blødt Moos.
Lofterne tavledes smukt af Muslingskaller og Snækker.

Saasom nu Solen har endt totrediedeel af sin Bane, 565

Sætter sig Theseus ned, og hans Fæller i Kampen tillige,
Ixions Ætling her, og hist Troezeneren Lelex,
(Endnu en Helt, skjøndt graanende Haar trint Tindingen spire:)
Ogsaa de Andre, som agtedes værd til en lignende Hæder
Af Acarnanien's Flod, som er stolt af sin høie Besøger. 570

Nymphernes talrige Flok, med blottede Fødder tilhobe,
Sætte nu Maden paa Bord; Chrystalpokaler tillige
Fyldes, da Spisningen ender, med Viin. Den kraftige Stridsmand
Kaster sit Blik over Bølgernes Skjød, som rulle forneden,
Spørger, og peger derhen:
„Hvad hedder vel Stedet og Øen 575
„Hist, som man seer? dog tykkes det mig, som vare der Flere."

Svarer den Flodgud flux: „Hvad du seer, ere sikkerligt Flere;
„Fem er Øernes Tal, men i Frastand smelte de sammen.
„Ikke forundre det dig, hvad Artemis kan, naar hun haanes,
„Saasom Najader var' Øerne hist.
Ti Stude de slagted: 580
„Bøde derefter til Gjest de samtlige Guder paa Landet,
„Og, uden Tanker om mig, opførte de festlige Dandse.

„See! da svulmed jeg op; end aldrig min Vove sig hæved
„Stolt, som den hævedes da; jeg var vild udi Sind og udi Bølge;
„Marker jeg splitted fra Mark, og Skove jeg skilte fra Skove. 585

„Da var det først, de tænkte paa mig; men Nympherne rev jeg
„Med deres Hjemsted ned udi Søe; min Bølge samt Havets
„Deelte nu Landet, som fordum var eet, og Delene bleve
„Lige med Tallet, du seer, Echinaderne har udi Bølgen."

LXIX. Perimele.

„Fjernt dog ligger en Øe, som du selv bemærker i Frastand, 590
„Hvilken jeg elskede høit, Perimele kaldet af Soefolk.

„Pigen jeg skilled, i Kjerlighedsruus, ved Navnet af Jomfrue.
„Vred hendes Fader, Hippôdamas, blev, og styrted sin Datter,
„Ligesom Fødselen nærmede sig, fra et Fjeld udi Bølgen.
„Pigen, som svømmed, jeg fanged og bar.
„„Treforkede Guddom! 595
„„Drot over Havet!"" jeg bad; „„hvis Magt staaer nærmest til Himlens,
„„Konning! i hvilken vi ende, vi hellige Floder, vort Strømløb,
„„Staae mig nu bi, og naadigen hør, hvad jeg beder, Neptunus!
„„Hun, som jeg bærer, slet intet begik.
Var Hippôdamas Fader,
„„Billig, retfærdig og mild, var han ei unaturlig af Hjerte, 600
„„Burde han ynke sit Barn, tilgivende mig, som har syndet.
„„Hjelp hende nu paa min Bøn! da hun sank ved sin grusomme Fader,
„„Yd hende, Stakkel! et Hjem, eller gjør hende selv til et Hjemsted!
„„See! da hviler hun dog i min Favn.""
Havkonningen nikked,
„Og ved hans vældige Nik det rysted i samtlige Bølger. 605

„Nymphen blev angst, men svømmede dog. Da hun svømmed, jeg trykked
„Ømt hendes Barm, der bølgede stærkt med en zittrende Banken.
„Medens jeg trykker, da mærkede jeg, at Legemet hærdes,
„Og med bedækkende Jord, jeg fornemmer, at Brysterne skjules,
„Ja om den Svømmendes Liv, da jeg taler, sig lægger et Jordlag: 610
„Lemmerne svinde med eet; hun vider sig ud til et Øeland."

LXX. Philemon og Baucis.

Flodguden taug, da dette var sagt. Det selsomme Frasagn
Rører dem Alle. Blot Ixions Søn, hiin Gudeforagter,
Trodsig af Hu, bespotter Enhver, der vil troe, hvad der sagdes:

„Tant, Achelôus! fortæller du os: ei Guderne mægte" 615
Siger han, „sligt; at give Figur, og forandre den atter.

Alle forundrede sig, og billiged ei, hvad han sagde.
Moden af Aar og Forstand sig Lelex undrede høiligst;
Derfor han sagde: „Umaadelig vidt, ja fast uden Grændser,
„Strækker sig Himmelens Magt; hvad Guderne ville, fuldbyrdes. 620

„Tvivler du mulig derom? End stander paa Phrygiens Høie
„Egen og Linden; med passelig Muur omgives de begge.
„Egen jeg skuede selv; thi Pittheus sendte mig fordum
„Over til Pelops' Mark, som hans Fader beherskede i Fortid.

„Tætved ligger et Kjær, engang beboeligt Jordsmon, 625
„Nu kun et Vand, af Dykkere søgt, samt Maagen fra Sumpen.

„Skjult i en Dødeligs Form, kom Jupiter hid, og hans Ætling,
„Atlantiaden, de Saliges Bud, da Vingen var bortlagt.
„Tusinde Huse de nærmede sig, for at søge sig Hvile:
„Tusinde Huse var' lukked' med Laas.
Eet tog dog imod dem; 630
„Vistnok lidet og tækket med Straae, med Stubber og Sivrør.
„Dog var den kjerlige Baucis der, og den gamle Philemon
„Bleune forened' i Ungdomsaar, og i Hytten tillige
„Bleune tilaars. Deres fattige Kaar de bare med Taalmod,
„Hvilken er Trøst imod Trang, der stedse maa bæres med Jevnsind. 635

„Der udi Huset ei spørges om Træl, ei heller om Herre:
„Huset bestaaer kun af To; der bydes og lydes af Begge.

„Efterat Guderne nærmede sig til de lave Penater,
„Trædende ind ad den fattige Dør med bøiede Nakker,
„Beder den Gamle dem sætte sig ned paa en Bænk, som var fremsat, 640
„Hvilken belægges med ringe Betræk af den syslende Baucis.

„Asken, som ulmer endnu, hun splitter paa Arnen, og vækker
„Ilden, som laae fra igaar; ved Qvas og ved tørrede Blade

„Nærer hun Luen, og danner et Blus ved at puste, den Gamle.
„Brænde, der kløvedes smaat, samt tørrede Grene fra Loftet, 645
„Bærer hun ned, som hun knækker itu, for at stikke til Kjedlen.

„Grønselet, som hendes Mand i den fugtige Have har pillet,
„River hun Bladene af. Saa tager hun ned med en Kjødtang
„Svinets den røgede Bov, som var hængt paa den sodede Bjelke,
„Længe, samt troligen gjemt. Af Flesket hun skjærer et Stykke, 650
„Hvilket i sydende Vand, ved at koges, hun tvinger til Mørhed.

„Tiden gaaer hen; dog føles det ei; med hinanden de tale,
„Uden at mærke, de sinkedes lidt. Ved Arnen et Vandfad,
„Dannet af Eeg, var hængt paa en Plok ved det bøiede Haandfang,
„Som til et qvægende Bad man fylder med Vand, som er lunknet. 655

„Midt udi Stuen en Løibænk staaer, belagt med et Hynde,
„Flættet af bøieligt Siv; af Piil var dens Fødder og Rygstød.
„Nu med et Tæppe de pynte den op, som ene ved Høitid
„Pleied at komme derpaa; men selve Betrækket var gammelt,
„Og udi ringe Værdie det svared til Bænken af Vidje. 660

„Guderne lægge sig ned. Den ivrige, rystende Gamle
„Bringer et Bord; da det tredie Been var en Smule for lille,
„Hæver hun det ved et Skaar. Da dette, som lagdes derunder,
„Skraaningen jævned, hun visker det af med grøn Krusemynte.

„Ægte Minervabær, tvefarved', hun sætter paa Bordet, 665
„Syltede Hyben fra forrige Høst i en flydende Lage,
„Rædiker samt Salat, med oplagt Melk, som er affiet:
„Endelig Æg, som dreiedes let udi dæmpede Gløder.
„Alt opdisket paa Leer.

Nu stilled hun Kummen paa Bordet,
„Kunstigen formet af Leer, samt Bægere, snitted' af Avnbøg, 670
„Klined' med lysguult Vox, hvorhelst der fandtes en Huulning.

„Alt gaaer flinkt. Den dampende Mad frembæres fra Arnen;
„Vinen er temmelig ung, og sættes en Smule tilside,
„For at erobre lidt Plads til Frugter, som sættes paa Bordet.

„Nødder og Figener finder man her, samt rynkede Dadler, 675
„Blommer og Æbler, som dufte saa frisk i de rummende Kurve,
„Og, hvad de plukked af Rankerne selv, mildtrødmende Druer:
„Kagen af Honning i Midten er sat.
Den venlige Mine
„Hviler paa Alt. De havde kun lidt, men de meente det ærligt.

„Just, som Kummen er tom, de mærke, den fylder sig atter, 680
„Medens tillige de see, at Vinen umærkeligt stiger.

„Bange de staae ved det selsomme Syn. Med løftede Hænder
„Baucis sender en Bøn, med den bange Philêmon, til Himlen;
„Ydmygt om Naade for Maden de bad og den usle Beværtning.

„Saasom de eied en eneste Gaas, som var Hyttens Bevogter, 685
„Offre de ville nu den, for at sone de gjestlige Guder.
„Længe den trætter ved Fjerenes Hjelp de langsomme Gamle,
„Narrende dem en betydelig Stund. Da seer man den flygte
„Lige til Gudernes Fod.
De Salige skjenked den Livet.
„„Vi ere Guder"" saa lød' deres Ord. „„Den skjændige Omegn 690
„„Lide den billige Straf! Fritagne for saadan en Gjengjeld
„„Vorde kun I; men dette Jert Huus maae I hurtig forlade.
„„Følger nu bag efter os, og træder tillige vort Fodspor
„„Op imod Fjeldenes Top.""
De lyde; paa Stokkene støtted',
„Op ad den skraanende Høi møisommeligt sætte de Foden. 695
„Fjerned' fra Toppen de stod', saameget omtrent, som et Piilskud,
„See! da vende de Blikket omkring, og skue det Hele
„Sænket i Dynd og Morads; deres Hytte var ene tilbage.

„Medens de undrende staae, medens Taarerne randt over Hine,
„Blev deres Bolig, saa gammel den var, for lille til Tvende, 700
„Selv til et Tempel. Hvor Stiverne stod', der stande nu Søiler:
„Straaet er Plader af Guld; paa Gulvet er' Fliser af Marmor,
„Døren er kunstigen gjort, og Bygningen ligner et Guldslot.

„Sagde derefter Saturnius Sligt med sin venlige Stemme:
„„Ærlige Olding, o siig! samt du, hans værdige Huustroe! 705
„„Nævner mig flux, hvad I ønske Jer helst!"" Nu taler Philêmon
„Sagte med Baucis, og nævner da høit, hvad de ønske sig Begge.

„„Præster at vorde for Tempelet hist, og at vogte det troligt,
„„Ønske vi helst; og, saasom vort Liv randt hen udi Eendragt,
„„Ogsaa tilsammen vi døe! gid aldrig jeg skue min Mages 710
„„Grav; ei vorde jeg selv nedlagt udi Jorden af hende!""

„Det som de ønsked, de fik. I Tempelet vorde de Præster,
„Medens dem skjenkedes Liv. Da mætted' af Alder og Dage,
„Engang de stod' ved de hellige Trin, og minded sig atter,
„Hvad der med Stedet var hændt, seer Baucis Philêmon at grønnes, 715
„Medens Philêmon, den aldrende Mand, seer Baucis at grønnes.

„Altsom Kronerne steg' høit over det isnede Aasyn,
„Begge paa eengang skreg': „„Farvel du elskede Mage!""
„Medens de Begge formaaede Sligt; thi Munden var snarligt
„Dækket aldeles af Løv.
End viser Tyâna's Beboer, 720
„Hvad der var fordum et Menneskepar, nu Tvillingetræer.
„Ærlige Gamle fortalte mig Sligt (ei heller der gaves
„Grund til at lyve); jeg skuede selv de Krandse, der hængte
„Parret til Ære paa Green. Da jeg hængte min friske, jeg sagde:
„„Fromhed er Guderne kjer; ær Himlen, da æres du atter."" 725

LXXI. Proteus.

Sagnet var endt. Fortælleren selv og Fortællingen rørte
Alle, men Theseus meest. Da han ønsker, at høre paa flere,
Sære Beviser paa Gudernes Magt, flux Cälydon's Strømgud
Siger, og støtter sig fast paa sin Arm:
„Der gives, min Krigshelt!
„Folk, som forvandledes eengang blot, og beholdt deres nye Form; 730
„Andre forlehnedes Magt, at vælge forskjellige Former,
„Proteus! ligesom du, i de jordomringende Bølger.
„Ofte som Løve man skuede dig, og atter, som Yngling;
„Snart du et Vildsviin blevst; nu atter en Øgle, hvem Ingen
„Voved at røre; nu atter en Tyr med Horn udi Panden. 735
„Ofte du mægted, at tykkes en Steen, ja stundom en Træbul.
„Dersom du hyllede dig udi Form af de bølgende Vande,
„Varst du en Flod; snart blevst du en Ild, som Vandet er modsat.

LXXII. Erisichthon's Datter, Mæstra.

„Ogsaa Autòlycus' Viv, Erisichthon's Datter blev tildeelt
„Lignende Kraft, en Datter af ham, som trodsede Himlens 740
„Evige Magt, og Offer ei gav paa de Saliges Altre.
„Ogsaa man haver fortalt, han krænked med Øxer tillige
„Ceres' Lund, og fældede Træe i den hellige Oldskov.

„Mellem de Øvrige stod der en Eeg med en aldrende Stamme,
„Tyk, som en Skov. Paa dens Midte man saae erindrende Tavler, 745
„Krandse tilligemed Baand, til Tak for den kraftige Bistand.
„Tidt under denne Dryadernes Chor opførte sin Festdands;
„Ofte hverandre de toge ved Haand, for at maale tilbørligt
„Hele dens Kreds, og tregange fem af Pigernes Arme
„Kræved den mægtige Eeg. De øvrige Stammer i Skoven 750
„Stode saa dybt under den, som hine stod' høit over Krattet.

„Ikke for den Sags Skyld Erisichthon sparer sin Øxe,
„Saasom han byder sit Folk, at fælde den hellige Steeneeg;
„Og da han seer, uagtet han bød, at de Samtlige tøve,
„River han Øxen (den Usle!) fra En, medens dette han siger: 755

„„Var det og meer, end et Yndlingstræe, var det selve Diana,
„„Skal det dog lægge sig hen over Jord med sin løvrige Krone.““

„Dette han taler. Imedens paaskraae han løfter sin Øxe,
„Bævede Ceres' Eeg, og man hørte det lydeligt sukke.
„Visned nu baade det frodige Løv og de hængende Olden, 760
„Medens en Bleghed lagde sig hen ad de mægtige Grene.

„Just, som han huggede dybt med ugudelig Haand udi Stammen,
„Strømmed der Blod fra den bristende Bark, det sprøited saa voldsomt,
„Som, naar ved Alterets Fod den mægtige Tyr, der skal offres,
„Synker omkuld, og ud af dens Hals fremvælter en Blodstrøm. 765

„Alle forfærdede staae. Dog vover en Enkelt af Skaren
„Ivrigt at raade derfra, samt standse den syndige Øxe.
„Hannem betragter Thessaliens Drot. „„Der har du““ han siger,
„„Løn for dit fromme Gemyt!““ Han vender sin Øxe mod Manden,
„Feier ham Hovedet af, og hugger som før udi Stammen. 770

„Pludseligt hørte man følgende Ord fra Midten af Egen:
„„Her under Træet jeg boer. Jeg var elsket af Ceres, som Nymphe.
„„Førend jeg døer, jeg varsler dig her (det lindrer min Dødsstund)
„„At du vil snarligen finde din Løn for den skjendige Handling.““

„Synderen driver sin Ilddaad fort. Ved utallige Indhug, 775
„Rokker han Træet tilsidst; nedtrukket tillige med Touge,
„Synker det, knugende ned i sit Fald mangfoldige Stammer.

„Saare Dryaderne græd' ved Tabet for dem og for Skoven.

„Søstrenes samtlige Chor med sorgfulde Hjerter sig nærme
„Ceres i Kummerens Dragt; Erisichthon ønske de straffet. 780

„See! da nikkede mildt med sit yndige Hoved Gudinden,
„Rystende Markerne selv, som skjultes af vægtige Kornax.
„Medens hun grunder, hun finder en Straf, som er ynkelig grusom
„(Dersom han ellers fortjente vor Ynk ved sin syndige Handling)
„Ende hans Liv ved en gruelig Sult.
Da Gudinden kan ikke 785
„Nærme sig selv (Naturen forbød, at Ceres og Hunger
„Leve tilsammen), hun kalder paastand, blandt de landlige Nympher,
„En, som har Bolig paa Fjeld. Dreaden befaler hun Saadant:

„„Fjernt udi Scythiens Land er en Egn blandt iiskolde Kyster,
„„Gold, uden Korn, uden Busk, et bedrøveligt Sted i det Hele. 790
„„Der har den døsige Kulde sit Hjem, med Bæven og Bleghed,
„„Samt den forhungrede Sult.
Byd hende, paastedet at krybe
„„Ind i Forbryderens skjendige Krop. For et rigeligt Forraad
„„Vige hun ei; udi Tvekampsstrid selv mig hun betvinge!
„„Muligt du frygter, at Veien er lang; tag altsaa mit Vogn-
spænd 795
„„Samt mine Drager, som styre du kan gjennem Luften ved
Bidsler.“ “

„Karmen hun fik. Paa den skjenkede Vogn gjennem Luften
hun drager
„Fjernt til det scythiske Land. Paa en Top af de kneisende Fjelde
„(Bjerget er Caucasus kaldt) hun tager af Slangerne Aaget.

„Sultens Gudinde hun fandt paa en Mark, som var dækket
med Stene, 800
„Hvor hun med Negl og med Tand oprykked de smaalige Græsstraae.
„Diet var huult, hendes Aasyn blegt, og Haaret i Filter;
„Læberne skimled' og graae; hendes Hals var rusten og ujevn,
„Huden saa stram, at Tarmene selv man saae derigjennem.

„Lænderne bøied sig ind, den tørrede Knokkel gik udad. 805
„Bugen ei fandtes, men Stedet til Bug; og, holdtes ei Brystet
„Fast ved de flettede Rygradsbeen, det tyktes at svæve.
„Magerhed syntes at øge hvert Led; frem strittede Knæet,
„Medens umaadelig Svulst sig lagde tillige ved Anklen.

„Efterat Nymphen har seet hende fjernt (thi nærme sig hende, 810
„Vover hun ei), hun forretter sin Dont; men uagtet hun tøved
„Lidet, og nyligen kom, samt holdt sig endogsaa i Frastand,
„Tyktes det dog, som hun følede Sult; sine Drager hun vendte
„Med sine Bidsler i Skye, for at gaae mod Hæmônien hjemad.

„Hunger opfyldte, hvad Ceres befoel, omendskjøndt deres Syssel 815
„Staaer mod hinanden bestandig i Strid. Med en Storm gjennem Luften
„Farer hun ned til den nævnede Borg. Der træder hun hurtigt
„Ind udi Synderens Sovegemak. Da han hviler i dyb Søvn
„Midt i den natlige Stund, sine Vinger hun slynger omkring ham:
„Aander sig ind og vifter sit Pust i hans Mund, i hans Gane, 820
„Samt i hans Bug, og spreder en Sult i de slappede Aarer.

„Alt, hvad hun bødes, er gjort. Hun forlader de frodige Lande;
„Vender igjen til sit fattige Hjem og de vanlige Huler.

„End vederqvægede Søvn, med venlige Fjer, Erisichthon,
„Skjøndt, i sin skuffende Drøm, han syslede alt med at spise. 825
„Tand han sætter mod Tand, og trætter forgjeves sin Gumme;
„Tygger og synker; hans Gane har travlt; men bliver dog skuffet,
„Saasom, istedetfor Mad, han sluger (forgjeves!) kun Luften.

„Men, da han sover og drømmer ei meer, da raser hans Madlyst;
„Sætter sig fast i hans Hals og den rædsomt rummende Mave. 830
„Alt, hvad Havet og Jord, samt Alt, hvad Luften kan yde,
„Kræver han frem; men føler dog Sult ved de dækkede Borde:
„Sidder ved Maden, og beder om Mad.

Hvad der mættede Byer,
„Ja hvad der mættede Folk, det mætter ei ham, som er ene;
„Stedse, jo meer han har spiist, desmeer han ønsker at spise. 835

„Ligesom Havet opsluger fra Jord de talrige Floder,
„Mættes dog ikke med Vand men drikker de fremmede Bølger;
„Ligesom flammende Ild modtager bestandigen Næring,
„Ønsker sig mere, jo mere den faaer, og er sulten ved Mængden;
„Saaledes sluger den Syndiges Mund, hvad der muligt kan sluges, 840
„Kræver dog Spise paanye. Hvad han nyder, ham driver bestandig
„Atter tilbords; han skaffer sig Plads til at spise ved Spisning.

„Nu ved sin altopslugende Vom forsulten han opaad
„Hele sin fædrene Arv. Selv da, du rædsomme Hunger!
„Blevst du, som før, uformindsket i Kraft: den graadige Strube 845
„Brændte dog atter, som før.
Tilsidst, da han aad, hvad han eied,
„Havde han Datteren blot, for god til saa ussel en Fader.
„Hende nu sælger den fattige Drot. For ædel til Trælqvind,
„Strækker hun Armene frem over Havet, som bølger i Nærhed,
„„Skaan mig for Herre!"" hun bad, „„du mægtige Gud, som har favnet 850
„„Mig, som en urørt Møe!"" (den favnende Gud var Neptunus).

„Det, som hun ønskede, skeer. Hendes Herre gaaer bag efter Pigen,
„See! da skifter Neptun hendes Form. Hun bliver et Mandfolk,
„Skjult udi saadan en Dragt, som egner den anglende Fisker.

„Siger da Herren, som øinede ham: „„Hør! du, som bedækker 855
„„Krogen af Jern med det lokkende Mad, som styrer din Mede,
„„Havet jeg ønsker dig jevnt! gid Fisken vil lade sig lokke,
„„Heller ei mærke, der stikker en Krog, før den hænger paa Hagen;
„„Dersom du Pigen, i uselig Dragt, med flagrende Lokker
„„(Nylig ved Stranden hun gik; jeg saae hende selv udi Sandet) 860
„„Evner at vise mig her; hendes Spor har jeg ganske forfeilet.""

„Pigen formærker, at Gaven er god. At man leder om hende
„Hos hende selv, det gjør hende glad, og hun giver til Gjensvar:

„„Undskyld, hvo du end est! ei haver jeg flyttet mit Øie
„„Bort fra min Søe; paa min Syssel og Dont mine Tanker jeg retted. 865
„„For at berolige dig, saasandt som jeg ønsker, at Guden
„„Hjelper min Dont, slet Ingen jeg saae (mig selv uberegnet)
„„Her udi Sandet at staae, og sikkerligt ei nogen Pige.“ “

„Eieren troer hendes Ord; forandrende Gangen i Sandet,
„Dreier han skuffet sin Vei, medens Pigen faaer atter sin Skabning. 870

„Knap har Faderen seet, hans Barn kan vexle sit Legem,
„Førend han sælger sin Datter paanye; dog reddes hun atter,
„Snart som en Koe og snart som en Fugl, som Hjort eller Hoppe,
„Skaffende Mad paa bedragerisk Viis til sin graadige Fader.

„Dog, da den voldsomme Qval opslugte hvert tænkeligt Middel, 875
„Ydende Tønder paanye til den rædsomt rasende Pestsot,
„Prøver den Stakkel endog, at tære med frygtelig Æden
„Selve sit Kjød, og nære sin Krop ved at mindske dets Lemmer.

„Hvortil fremmed Beviis? Jeg selv, mine Venner! fik Evne,
„Til at forandre min Krop, skjøndt Evnen er noget begrændset. 880
„Snart man seer mig, som nu; snart bugter jeg mig, som en Slange;
„Snart er jeg Drot i en Hjord; med Hornene fanger jeg Kræfter;
„Horn — da jeg mægtede sligt; nu mangler min Pande sit ene
„Værge, som selv du kan see.“

Ved at yttre det, sukked han saare.

Niende Sang.

LXXIII. Achelous.

Spørger da nu den neptuniske Helt om Grund til hans Sukken,
Samt til det mistede Horn. Da svarede Cålydon's Flodgud,
Pyntet med Sivrørsbaand omkring sine brusende Lokker:

„Tungt er det, som du beder mig om; naar Slaget man tabte,
„Taler man nødig derom. Dog Alt vil jeg sige; thi Skammen 5
„Var udi Tabet ei stor; men Æren var stor ved at kjempe,
„Og i den Seirendes Kraft jeg finder mod Tabet en Lindring.

„Haver dit Øre maaskee fornummet det Navn, Deianira,
„Da maa du vide, min Ven! saa kaldtes den deiligste Pige,
„Talrige Beileres Haab, og et Tvistens Æble for Alle. 10

„Til hendes Fader jeg nærmede mig med et elskende Hjerte,
„Sigende: „„Skjenk mig til Viv, o Søn af Parthåon! din Datter!""
„Hercules talte, som jeg. De Andre sig fjerned itide.
„Denne var stolt, som Jupiters Søn; fortalte sin Kraftdaad,
„Samt hvorlunde han havde fuldendt, hvad Juno befoel ham. 15

„Vige, som Gud, for en dødelig Mand, det tyktes mig skjændigt
„(Ei var han dengang Gud). „„Her"" siger jeg, „„seer du en Flodgud,
„„Som med sit bugtende Løb frembolger sig gjennem dit Rige.

„„Ei fra en ukjendt Kyst jeg kommer som Fremmed, og beiler,
„„Jeg er din Landsmand, Drot! og en Deel af det Rige, du eier. 20
„„Juno, den mægtige, hader mig ei — kan det tykkes dig Skade?
„„Eller at ikke jeg møisomt sleed til Straf for min Udaad?

„„Saare forundret jeg hører dit Pral om din Moder Alcmene;
„„Jupiter avled dig ei. Er det skeet, da var det ved Utugt.
„„Fader du søger ved Moderens Skam. Nu har du at vælge 25
„„Zeus som Fader med Løgn, eller Zeus som Fader med Utugt.“ “

„Længe med opbragt Blik, imedens jeg taled, han skued,
„Og, da han manglede Kraft, at betæmme sin luende Vrede,
„Bryder han endelig ud: „„Mod min Haand er min Tunge kun ringe.
„„Dog, naar jeg seirer i Kamp, maa du gjerne faae Seiren i Sladder.“ “ 30

„Vild han styrter sig frem. Da jeg nyligen taled saa modigt,
„Skammer jeg mig ved at flye. Jeg kaster min grønlige Klædning,
„Armen jeg sætter imod, og holder som Dække for Brystet
„Næven med udspilt Kraft, kort, staaer udi Fægternes Stilling.

„Flux med sin hulede Haand han øser mig over med Strandsand, 35
„Selv han bliver til Gjengjeld guul ved det drysede Sandstøv.
„Snart efter Nakken han greb, snart efter de hurtige Fødder,
„Eller dog lod, som han greb; overalt han prøved paa Angreb.

„Mig beskytter min kraftige Vægt, og hans Kamp var forgjeves,
„Ret som et Dige, som Bølgernes Sqvulp, under frygtelig Bragen, 40
„Søger at storme, dog holder sig kjek, ved sin Masse betrygget.

„Efter en Pause vi mødes paanye, for at prøve paa Kampen.
„Hver beholder sin Plads, med fast Beslutning at trodse.
„Fod var støttet mod Fod; med mit Bryst jeg svævede fremad,
„Trykkende Haand imod Haand, og knugende Pande mod Pande. 45
„Saaledes ofte jeg saae to vældige Tyre, der mødtes,

„Medens en Mage, den deiligste Koe i den samtlige Skovegn,
„Stod, som den Seirendes Løn. De øvrige Qvier forbauses,
„Ahnende ei, hvem Seiren vil faae i det mægtige Rige.

„Tregang prøved nu Hercules paa, skjøndt uden at virke, 50
„Bort at vriste sit salvede Bryst. Dog endelig slap han
„Ud af min Favn, og sprængte tilsidst mine knyttede Arme;
„Støder mig bort med sin Haand (det er Pligt, at sige dig Sandhed)
„Og, da jeg vender mig om, han hænger mig tungt udi Nakken.

„Ei vil jeg søge mig Roes ved en Løgn; men Sandheden er det, 55
„At jeg var knuged mod Jord, retligesom Fjelde mig dækked.
„Ene med Rød, under strømmende Sved, jeg løsned hans Arme,
„Ene med Nød jeg sprængte mig ud af hans knugende Favntag.

„Medens jeg puster, han kaster sig frem; til at samle mig Kræfter,
„Mangler jeg Tid, da min Nakke han greb. Da var det, at Knæet 60
„Endelig sank imod Jord, og med Læben jeg beed udi Græsset.

„Hvad jeg nu mangled i Kraft, jeg stræbte ved List at erholde,
„Og under Form af en Snog vil jeg liste mig ud af hans Favntag.
„Efterat Kroppen jeg dreiede nu med de bugtende Kredse,
„Samt med en hvislende Lyd bevæged den spaltede Tunge, 65
„Smiled Tirynthernes Helt, og spottede stolt mine Kunster.

„„Gjøre paa Snoge Besked, det kunde jeg alt i min Vugge.
„„Ogsaa du vinder maaskee, Achelôus! mod simplere Slanger,
„„Dog er du ikkun en uselig Stump mod Slangen i Lerna,
„„Som, naar den rammedes, ynglede meest.
Af dens tusinde Halse 70
„„Blev der ei snittet en eneste bort uden frygtelig Tilvæxt,
„„Saasom den vandt udi Kræfter ved to, som arved den første:
„„Denne jeg tæmmede dog, skjøndt grenet bestandig med Øgler,
„„Og, skjøndt den voxed ved ideligt Tab, jeg bragte den Døden.

„„Hvad skal da blive dit Lod, som skifter dig blot til en Slange, 75
„„Uden at eie dens Braad? hvem Formen, du tigged, bedækker?““

„Talende Sligt, med Fingrenes Tryk han greb mig om Halsen,
„Knugende fast; mig tyktes en Tang tilsnøred min Strube,
„Og fra hans Finger jeg prøvede nu at vikle min Gane.

„Kampen var tabt. Det tredie Sæt jeg havde tilbage, 80
„Tyrefiguren. I saadan en Form fornyer jeg Kampen.
„Hurtig fra Venstre han slynger sin Arm om den hængende Doglab,
„Følgende med, da jeg løber afsted; nedknuger mod Jorden
„Hornet, om hvilket han greb, og strækker mig selv udi Sandet.

„Ei var han nøiet med Sligt; da han holdt med sin kraftige Høire 85
„Fast i mit Horn, han knækker det af fra min kullede Pande.
„Hornet Najaderne tog', og fyldte med Frugter og Blomster.
„Nu er det helliget mig; Overflødighed følger med Hornet.“

Let opkiltret paa Artemis' Viis, sig nærmer en Nymphe,
En af hans Tærner, hvis deilige Haar nedbølger til Siden, 90
Statlig af Gang. I det yppige Horn hun rækker som Gave
Alt, hvad Høsten formaaer, Forfriskning og herlige Frugter.

Solen staaer op. Da Straalen har lyst paa den øverste Fjeldtop,
Drage de Ynglinger bort. Afvente, til Floden er rolig,
Jevnet igjen i dens Gang, og Bølgen, som nyligen bruste, 95
Lægger sig, ville de ei.
Achelôus skjuler i Bølgen
Baade sit kullede Horn og tillige sit trodsige Aasyn.
Hornet han mistede vel; dog ikke til synderlig Vanziir,
Eftersom Sligt var hans eneste Meen. Selv Tabet af Hornet
Skjuler han godt med en Sivrørskrands og med Løvet af Vidje. 100

LXXIV. Nessus.

Ømhed for Pigen bevirked din Død, du modige Nessus!
Saasom du boredes gjennem din Ryg af den hurtige Piilspids.

Jupiters Søn, som drog med sin Viv til de fædrene Mure,
Nærmede sig den hurtige Strøm, hvor Evênus sig ruller.
Meer end sædvanligt den hævede sig med stormende Bølger; 105
Talrige Hvirveler gik, og Floden var ei at passere.

Medens nu Hercules frygter ei selv, men ængstes for Konen,
Nærmer sig hiin, som er Floden bekjendt og tillige har Kræfter.
„Hende jeg bringer" saa lode hans Ord, „hiinsides af Floden,
„Dog, Alcide! du selv ved din Kraft maae svømme derover." 110

Ætolerinden, som blegned af Skræk over Floden og Kjempen,
Giver Boeotiens Helt, uagtet hun blegned, til Nessus.
Selv, som han var, ved Koggeret tung og ved Skindet af Løven,
(Kollen han slyngede alt over Floden tilligemed Buen)
Raabte han: „har jeg begyndt, skal jeg ogsaa faae Bugt med min Søetour." 115
Ikke betænker han sig, og leder ei heller om Vadsted,
Vragende stolt, at hjelpe sig frem ved Bølgernes Naade.

Alt paa Bredden han staaer, og tager sin Bue, han kasted,
Just som han hører et Skrig af sin Viv. Da han mærker, at Nessus
Flygter med det, som betroedes ham, da raaber han: „Voldsmand! 120
„Est du saa krye af dit hurtige Been? Tveformede Nessus!
„Hør dog mit Ord! — jeg taler til dig — stjæl ikke mit Eie!

„Endser du ikke mig selv, saa husk idetmindste din Faders,
„Ixion's Hjul, som giver det Raad: elsk aldrig paa Krogvei!
„Gangerens hurtige Løb gjør dig krye; det hjelper dog ikke; 125
„Dig skal jeg hente med Saar, om ikke med Foden." Det Sidste
Opfyldt blev udi Hast.

Han borer den Flygtendes Rygbeen
Dybt med en Piil, og den bøiede Spids stak ud gjennem Brystet.
Gjennem det doppelte Hul fremvældede Blodet; da Pilen
Rykkedes ud, lernæisk Gift var blandet imellem. 130
Dette Centauren nu tog. „Uden Hevn" han mumlede sagte,
„Vil jeg ei døe."
Den ranede Viv han skjenker sin Kjortel,
Varmet af sprudlende Blod, som et Middel, der vækker til Elskov.

LXXV. Hercules i Vanvid.

Siden at dette var skeet, henrullede Aar, og Heracles
Mættede Juno's Had, samt fyldte vor Jord med sit Navnrye. 135
Til den cenæiske Zeus han offrede just efter Seiren
Over Oechalia's Bye, da det snaksomme Rye, Deianîra!
Meldte tillige til dig (hun blander jo Løgn med det Sande,
Og hendes Digt oplofter jo tidt Bagateller til Meget)
At din Gemahl, Amphîtryo's Søn, for Jöle kun brænder. 140

Konen, som elsker og troer, samt frygter den nye Elskerinde,
Yttrer sig først udi Graad. Den Arme formilded ved Taarer
Smerten, imens den var nye; tilsidst udbryder hun opbragt:

„Ei! hvad gavner min Graad? den Skjøge vil lee ad min Taare!
„Noget maa prøves, og det i en Hast, medens Leilighed gives, 145
„Saasom hun nærmer sig alt, før en Anden erobrer mit Leie.
„Klager jeg? tier jeg helst? skal jeg blive? til Câlydon drage?
„Skal jeg forlade mit Hjem? eller dog idetmindste mig værge?
„Hvad? om jeg mindede mig, Meleâger! at jeg er din Søster?
„Prøvede ret en forfærdelig Daad, skjar Halsen af Skjøgen, 150
„For at bevise, hvad Qvinder formaae, naar de krænkes og sørge?"

Mangt et Raad ombølger i Sind; det Bedste dog tykkes,
At hun vil strax forære sin Mand den Kjortel, som Nessus
Farved med Blod, for at livne paanye hans mindskede Ømhed.

Uden at ahne sin Feil, til Lichas, som frygter ei heller, 155
Giver hun det, som vil bringe dem Qval. Den Arme saa venligt
Beder ham bringe den Kjere sin Skjenk. Han tager imod den,
Og han bedækker sin Ryg med Gift af Echidna fra Lerna.

Bønnen var nylig begyndt; i Luerne lagde han Virak,
Heldte fra Skaalerne Viin over Alteret, bygget af Marmor. 160
See da varmes den pestlige Gift. Da den smelter ved Ilden,
Bredes den sagteligt ud over Herculis samtlige Lemmer.

Medens han evner, han qvæler et Suk med sit vanlige Kraftmod;
Men, da hans Taalmod sank for hans Qval, han sparker til Altret,
Og med sit rædsomme Skrig han fylder det skovrige Oeta. 165
Hurtig han gjør et Forsøg, at sprænge den myrdende Kjortel,
Dog, hvor han trækker, der følger hans Hud. Det er stygt at beskrive,
Snart den hænger sig fast til hans Krop og trækkes forgjeves,
Snart den flænger hans Kjød, og blotter hans kraftige Knokler.

Blodet, som gloende Jern, naar man dypper det ned i et Kjølfad, 170
Syder og hvisler, ja kommer i Kog ved den flammende Giftsaft.
Uden at standse, den graadige Ild fortærer hans Indre,
Og overalt er hans Legem i Røg ved den blaalige Sveddamp;
Saarene knage, fortæred' af Ild.
Da Marven nu smelter,
Ædret af ukjendt Sot, han løfter sin Arm imod Himlen, 175
Skrigende: „Denne min Qval, Saturnia! qvæge dit Hjerte!
„See paa min Nød fra den luftige Skye, du haarde Gudinde!
„Mæt dit grusomme Sind; eller, kunde selv Fjender mig ynke,
„(Sikkert din Fjende jeg er) da tage du Sjelen, som martres
„Rædsomt af Qval, som fødtes til Nød, som aldrig du ynded, 180
„Skjenk mig at døe! Stifmoderen selv bør unde mig dette!

„Er det da mig, som Busiris har dræbt, da han skjendede Altret
„Selv med de Fremmedes Blod? der beroved dig Hjelpen, Ancæus!
„Som fra din Moder du fikst? hvem ei den iberiske Hyrdes,

„Cerberus! heller ei dit trefoldige Legem har ængstet? 185
„Knuged min Haand den vældige Tyr med dens Horn imod Jorden?
„Haver den viist sig i Kraft ved Elis' og Stymphali Bølge
„Samt i Parthenium's Lund? var det den, som erobred ved Kraftdaad
„Thèrmodons Guld, der zirede smukt Amazonernes Belter?
„Æblet af Guld, der vogtedes slet af den søvnløse Drage? 190

„Var det da mig, Centaurerne selv og Arcadiens Vildsviin
„Frygtede for, da de hærgede Alt? som fældede Slangen,
„Hvilken forøged sig just ved sit Tab og fik dobbelte Kræfter?
„Skued de Thraciers Spænd, som fødtes ved Menneskers Blodstrøm?
„Saae deres Krybber, som stoppedes fuldt af Menneskestumper, 195
„Saae dem og slog dem ihjel, samt dræbte med dem deres Eier?
„Knuged min Arm den rædsomme Vægt af nemeiske Løven?
„Bar jeg da Himlen paa denne min Ryg? Den grusomme Juno
„Ved at befale blev træt, jeg trættedes ei, ved at lyde.

„Her er en uvant Qval, som ikke jeg mægter at trodse 200
„Enten med Vaaben, ved Mod eller Spyd; thi dybt i min Lunge
„Farer den ædende Ild, som gnaver de samtlige Lemmer.
„Dog en Eurystheus lever i Flor! hvo kan da nu tænke,
„At der er Guder i Skye?"

Sligt talende, gik han med Saaret
Hen gjennem Oeta's Skov, og ligned en Tiger, som bærer 205
Spydet, den fik i sin Krop, medens Jægeren selv er forsvunden.

Snart man hører ham løfte sit Skrig; snart høres han sukke;
Snart han prøver igjen at splitte den samtlige Klædning;
Snart han vælter det kraftige Træe; snart seer man ham rase
Vred imod Fjeldet, og hæve sin Arm mod sin Fader i Himlen. 210

LXXVI. Lichas.

Lichas, som bæver og kryber iskjul bag den hulede Klippe,
Faaer han i Sigte; da Smerten har vakt den fuldstændigste Galskab,

Siger han: „Var det da dig, som bragte mig Dødens Foræring?
„Du skulde vorde min Død?" Hiin ryster, og bæver og blegner,
Yttrende ei uden Angst, hvad der muligen kunde ham skjerme. 215

Just som han prøver at favne hans Knæe, og er midt udi Talen,
Griber Alciden ham fat; han hvirvler ham tregang i Luften,
Slyngende ham med Ballistens Fart mod euboeiske Bølgen.
Medens han svævede der, han hærdede sig udi Luften,
Netsom man siger, at Regn kan, størknet af Vinterens Stormvind, 220
Vorde til Snee; og ligesom Snee, naar den sagtelig rundes,
Knyttes til eet, og hærder sig fast til det tykkeste Haglkorn.

Saaledes hiin, som med kraftig Arm blev slynget i Luften,
Blodløs næsten af Frygt, uden Vædsker i hele sit Legem,
Blev til en Steen udi Søe, som man haver berettet i Fortid. 225
End sig hæver et maadeligt Fjeld i euboeiske Dybets
Bølgende Svælg, bevarende Spor af Menneskeskabning,
Aldrig betraadt af en Søemands Fod, da man troer, det kan føle,
Lichas kaldet endnu.

Du, herlige Søn af Kronion,
Fælded dog mangt et Træe, som stod paa det kneisende Oeta, 230
Hvilket du stabled til Baal. Din Bue, dit rummende Kogger,
Pile tillige, som skulde paanye mod Ilium drage,
Rækker du Poeas' Søn til en Skjenk, da han hjalp dig ved Baalet.

Efterat Bunken er kommen i Brand ved den graadige Lue,
Dækker du Grenenes Hob med Skind af nemeiske Løven, 235
Lægger dig mageligt ned, og hviler din Nakke mod Køllen,
Freidig, med ligesaa roligt et Blik, som laae du ved Gildet
Mellem Pokaler med Viin, omvunden med Blomster om Panden.

LXXVII. Hercules, som Gud.

Luen forskaffer sig Magt overalt; den kaster sig fremad,
Knitrende høit; paa den rolige Helt, som trodser den modig, 240
Griber den fat; selv Guderne skjalv for Jordens Beskytter.

Glad formærker Saturnius Sligt. Med smilende Læbe
Lyde hans Ord: „Det glæder mig ret, I ere saa bange,
„Himmelske Guder! det glæder mig ret i mit inderste Hjerte,
„At jeg er Fader og Styrer af Folk, som mindes, hvad Ret er. 245
„Glad jeg fornemmer, at denne min Søn beskjermes af Eder.

„Skjøndt han nu sikkert har dette fortjent ved umaadelig Kraftdaad,
„Dog I forbinde mig selv. Men, saasom I mene det ærligt,
„Engstes ei meer uden Grund! ei Oeta's Flammer I frygte!
„Den, som har seiret mod Alt, skal seire mod Ilden, I skue. 250
„Kun for sin mødrene Part skal han føle den mægtige Lue;
„Hvad han erlanged af mig, det varer til evige Tider,
„Kjender ei Død, og synker ei ned under Luernes Vælde.

„Endes den jordiske Kamp, modtager jeg ham udi Himlen,
„Og jeg er tryg, at denne min Plan vil glæde Jer Alle, 255
„Guder i Skye! Men findes der en, som muligen vrager,
„Ham som en Gud, og under ham ei den bestemte Belønning,
„Maa han dog føle, den gives med Ret, og tvinges til Bifald."

Guderne gav' deres Ja. Kun Dronningen ene, man siger,
Roste Begyndelsen blot, men ikke saa meget det Sidste, 260
Harmfuld i Sind, at Jupiters Ord udpegede hende.

Medens de talede Sligt, har Mulciber taget, hvad Ilden
Mægted at tage; af Hercules selv og hans jordiske Billed
Findes ei meer nogen Rest. Hvad han fik af den mødrene Skabning,
Har han ei meer; hvad han eier af Zeus, staaer ene tilbage. 265

Ligesom Slangen, der lægger sin Ham og tillige sin Alder,
Bugter sig froe, og grønnes paanye ved friskere Skjællag,
Saaledes kaster Tirynthernes Helt hver dødelig Andeel,
Visende sig i sit skjønnere Jeg. Hans Legeme tykkes
Rankere skabt; forklaret han staaer som en kostelig Guddom. 270
Svøbt i den hvelvede Skye, Alfader ham løfter fra Jorden,
Og paa sin Fiirspændsvogn han fører ham ind mellem Stjerner.

LXXVIII. Galanthis.

Atlas følte hans Vægt. Dog ikke formilder Eurystheus,
Stheneli Pode, sit Nag. Det Had, som han Faderen viste,
Yttrer han nu mod hans Søn.
Nedtynget af trykkende Sorger, 275
Mangler Alcmene, som ældes, en Ven, at betroe sine Klager;
Ingen hun har at fortælle sin Søns navnkundige Kraftdaad,
Eller hvad selv hun har lidt. Kun Jöle hun eier, hvem Hyllus
Tog som en Tærne, og gav hende Plads i sin Seng og sit Hjerte.

Svanger hun gik ved den herlige Helt. Da var det, Alcmene 280
Yttrede Sligt: „Idetmindste for dig jeg ønsker, at Himlen
„Korter din Qval, naar føde du skalst, og Tiden forlanger
„Hurtig Ilithyias Hjelp, som frelser den barslende Qvinde.

„Blot imod mig var hun haard, for at vise Saturnia Venskab.
„Fødselens Time var nær for Lidelseshelten Herakles, 285
„Og i det tiende Tegn indtraadte den lysende Solgud.
„See! da svulmede saare min Bug; det Foster, jeg bar paa,
„Viste ved Størrelsen nok, at Krônion ene bevirked
„Slig en forfærdelig Vægt. Ei længer jeg mægted, at modstaae
„Møien, jeg leed; en isnende Kuld, alene ved Mindet, 290
„Farer igjennem min Krop. Erindringen selv er en Smerte.

„Syv vare Dagenes Tal, og syv vare Pinselens Nætter.
„Træt af min Nød, jeg løftede høit mod Stjernerne Armen,
„Skreg om Lucina's og Nixernes Hjelp med et inderligt Angstraab.

„Vistnok nærmed hun sig; men lokket af Juno, samt rede, 295
„(Da jeg var hadet af hiin) at offre mit Liv til den Grumme.

„Strax da hun hørte mit Suk, hun satte sig ned foran Døren,
„Lige ved Alteret hist; hendes Knæe tilvenstre var knuget
„Ind mod det høire. Med Hænderne lagt' udi Form af en Haarkam,

„Sinked hun Fødselens Stund, ja nynnede stille paa Troldqvad, 300
„Og det var Qvadet især, som trak hans Fødsel i Langdrag.

„Veerne voxe; jeg bliver som vild, og kalder forgjeves
„Zeus utaknemmelig haard; jeg ønsker mig Døden og yttrer
„Ord, som bevæged en Flindt. Cadmeiske Qvinder mig bistaae,
„Give mig Trøst i min Qval og gjøre til Guderne Løfter. 305

„Een mellem Tærnernes Hob, af ringe Forældre, Galanthis,
„Blond af Haar, var særligen flink til at gjøre sin Gjerning,
„Villig og elsket af Hver. Da hun mærker, at Juno har Fingre
„Her udi Spillet, og vimsede tidt gjennem Salenes Døre,
„Snart Gudinden hun seer, som sidder ved Alteret stille, 310
„Støttende Haanden mod Knæe med fasttilsluttede Fingre.

„„Hvo du end est"" saa lød hendes Ord, „„lykønske du Fruen!
„„Nu er Alcmene forløst; den Barslende har, hvad hun ønsked.""
„Hurtigen hæved sig Hiin, og løste de foldede Hænder,
„Hun, som har Veer i Magt. Da Baandene faldt, jeg forløstes. 315

„Rygtet fortæller, Galanthis har smilt, da Gudinden blev skuffet.
„Denne blev kjendelig vred; den Smilende greb hun i Haaret,
„Trækkende hende mod Jord. Da Pigen nu vilde sig reise,
„Hindred hun Sligt, og skabte paastand hendes Arme til Forbeen.
„Travlt hun sysler som før; hendes Ryg beholder den samme 320
„Sneehvide Lød; i Skabningen blot hun ligner sig ikke.
„Saasom hun hjalp ved sin lyvende Mund den barslende Qvinde,
„Føder hun blot gjennem den, og pusler som før udi Huse.

LXXIX. Dryope.

Dette hun taler og drager et Suk, ved at mindes den gamle Tærne, saa troe. Da hun sukkede dybt, gjensvared Jöle: 325

„Moder, o du, som blev rørt ved en Piges Forvandling, hvis
Slægtskab

„Var dig saa fremmed og fjern, hvad vilde du troe, om jeg nævner
„Det, som min Søster bestod, skjøndt Taarer og Smerte mig hindre,
„Standsende selv mine Ord?
Min Moder kun eiede hende,
„(Jeg af en Anden var født) blandt Oechâlia's Piger den Væne, 330
„Dryope kaldt. Uagtet hun længst havde mistet sin Uskyld,
„Taget af Guden med Vold, som Delos besidder og Delphi,
„Blev hun Andræmon's Viv, og elskedes ømt af sin Mage.

„Nær var en Dam, hvis skraanende Rand ved sin sænkede Skakning
„Ligned en Bred om et Hav, omkrandset af Myrther foroven. 335
„Herhid Dryope kom, uden Tanker om det, som vil hændes,
„Ja (hvad der harmer især) for at bringe til Nympherne Krandse.
„Ogsaa hun bar ved sit Bryst den elskede Byrde, sin Lille,
„Hvilken ei fyldte sit Aar, opnæret ved Melk, som hun lunkned.

„Lige ved Kjæret der stod, udziret med tyriske Farver, 340
„Snarligen lovende Bær, den Fugtighed elskende Lotos.
„Dryope rykked af Busken en Blomst, som hun rækked den Lille,
„Og, for at more ham meer, jeg selv var iærd med at plukke
„Ogsaa en Blomst; thi jeg stod hende nær. Da skued jeg Blodstænk
„Dryppe fra Blomsten, og ængsteligt Gys gjennem Grenen at fare. 345
„Da først høre vi selv, af en langsom Bonde fortælles,
„At, for at gjøre sig frie for Priapi Lyster, en Nymphe,
„Lotis, bevared sit Navn; men blev til en Lotos forvandlet.

„Dryope vidste det ei. Da hun nu, forfærdet vil drage
„Atter tilbage, samt ile derfra med Bønner til Nymphen, 350
„Hængte med Foden hun fast udi Jord. Hun prøver at rykke,
„Løsner dog ene det øverste Lag. Hun hæfter franeden,
„Mens overalt hendes Bug bedækkes af Bast og af Træbark.
„Skuende Sligt, hun bruger sin Haand til at splitte sin Haarlok,
„Faaer dog i Haanden kun Løv; da Løv hendes Lokker bedække. 355

„Liden Amphissus (thi saadant et Navn Eurythus, den Gamle

„Moderens Fader ham gav) bemærker, at Brysterne hærdes,
„Og, naar han sugede til, erlanged ei flydende Die.

„Selv ved det grusomme Syn jeg stod, som en Tilskuerinde,
„Søster! men hjelpe dig, evned jeg ei. Hvad jeg mægted, jeg gjorde; 360
„Slynged mig rundt om det voxende Træe, for at standse dets Grene,
„Ja (jeg bekjender det selv) under Barken jeg vilde bedækkes.

„Kommer Andræmon nu hid, hendes Mand, og den Stakkel, vor Fader.
„Dryope lede de om. Da de spørge mig efter den Kjere,
„Taus til en Lotos viser jeg dem. Paa Stammen de kysse, 365
„Lunken endnu, og klamre sig fast til dens Rod, som de favne.

„Intet, som ikke var Træe, du havde tilbage, du Elskte!
„Uden dit Ansigt blot. Af Taarer bedækkes nu Løvet,
„Hvilket af Legemet skyder sig frem. Medens Stemmen forundes
„Vei over Læben, og Tungen har Kraft, saalunde hun taler: 370

„„Dersom man troer en Ulykkeligs Ord, jeg sværger ved Himlen,
„„Ikke fortjener jeg Sligt. Jeg lider min Straf uden Brøde.
„„Medens jeg leved, jeg syndede ei; om jeg lyver, mit Løvværk
„„Tørres, og, fældet ved Øxernes Slag gid jeg tæres i Luer!
„„Dette mit Barn I tage dog bort fra Moderens Grene! 375
„„Lader en Amme det faae; ret ofte ved Foden af Træet
„„Die det nyde; og voxer det til, lad det lege ved Stammen.

„„Naar det kan snakke, da lære mit Barn, at hilse sin Moder,
„„Sige bedrøvet: Min Moder er skjult under Barken derinde.
„„Sumpene frygte han for! ei plukke fra Træerne Blomster! 380
„„Og i hver enkelt Blomst formode der boer en Gudinde.

„„Elskede Mage, farvel! og du, min Søster — min Fader!
„„Dersom I elskede mig, I kjerligt beskytte mit Løvværk

„„Baade mod Faarenes Bid og Saar af den hvæssede Krumkniv!
„„Mig har jo Skjebnen forbudt, at bukke mig ned imod Eder, 385
„„Hæver da selv Eder op, for at bringe mig Kysset til Afsked,
„„Medens jeg føler endnu, og rækker mig ogsaa den Lille.

„„Tale jeg mægter ei meer. Alt hæfter det finere Bastlag
„„Gjennem min Hals; nu bliver jeg skjult af den hvælvende Krone.
„„Tager fra Øinene bort Eders Haand! det bedækkende Træebark 390
„„Skjuler mit døende Blik, selv uden at hjelpes af Eder!""

„Munden nu ender som Mund, og taler ei mere; men længe
„Efterat Kroppen var Træe, dog Varmen i Grenene holdt sig."

LXXX. Jolaus.

Medens Jöle berettede nu, hvad der Søsteren hændtes,
Medens Alcmene borttørrede ømt med Haanden Jöle's 395
Taarer, som runde, samt hulkede selv, forjager en selsom
Hændelse al deres Sorg.

Der stod paa den mægtige Tærskel,
Næsten som Dreng, bedækket paa Kind, som det syntes, med Duunskjæg,
Han, som tilbage var sat i sin Ungdomstid, Jölaus.

„Saadan en Skjenk af Hebe han fik, som er Datter af Juno, 400
Rørt ved Herculis Bøn. Da hun just var ifærd med at sværge,
At hun herefter ei lignende Skjenk vilde give til Nogen,
Hindret af Themis hun blev.

„Alt Krigen begynder i Theben,"
Lod hendes Ord; „alene ved Zeus kan man tvinge Capâneus;
„Brødrenes Par vil stædes i Kamp, for at saare hverandre, 405
„Jorden vil splitte sig ad; og Varsleren, medens han lever,
„See udi Svælget sin Død. For at hevne sin Fader, vil Sønnen
„Myrde sin Moder, udøvende Synd, skjøndt han gjør det af Fromhed.

„Selv udi Vanvid stædt, berøvet sit Hjem og Bevidsthed,

„Tumlet han bliver af Moderens Aand samt Furiers Aasyn, 410
„Lige til Konen erholder som Skjenk det rædsomme Halsbaand,
„Naar de Phegiers Sværd deres Svoger har styrtet i Graven.
„Da vil Calirrhoë selv, Achelôus' Datter, forlange,
„At hendes Spæde, ved Jupiters Hjelp, maa Ynglinge vorde.
„Bliver da Jupiter rørt; Steddatterens Gaver han skjenker 415
„Bort før Tiden; de vorde til Mænd udi Ynglingealdren."

LXXXI. Byblis.

Efterat Themis, som kjender saa grant de kommende Tider,
Varslede saadanne Ord, da knurre de Guder tilhobe.
„Hvorfor ei Andre forlehnedes Ret til en lignende Gave?"
Mumle de høit. Nu hører man Klynk af Pallas' Datter, 420
At hendes Mand er tilaars. Den venlige Ceres beklager
Jasion's graanende Haar. Nu Mulciber ønskede gjerne,
At Erechthonius atter blev ung; ved Tanken om Fremtid
Cypria selv bliver rørt, som tinger sig Aar for Anchises.
Kort, der er Ingen, som ei har en Ven; under saadan Partiskhed 425
Voxer den larmende Støi, til Zeus begynder at tale:

„Hvis I besidde" saa lød hans Ord, „for mig noget Hensyn,
„Hvad er Jert Meed? er Nogen saa krye, at han mener, at kunne
„Trodse, hvad Skjebnen befoel? Jölâus blev atter en Yngling —
„Skjebnen besluttede det. Callirrhoë's Sønner i Ungdom 430
„Bleve til Mænd — det var Skjebnens Bud, ei Trods og Partiskhed.

„Mindes, at Skjebnen (med mildere Sind vil I bære det Skete)
„Staaer over Eder og mig. Dersom denne jeg evned at trodse,
„Knugedes ikke min Æacus ned af Alderens Dage,
„Stod Rhadamanthus i Ungdoms Blomst, tilligemed Hine 435
„Minos, den elskede Søn, som haanes formedelst sin Alders
„Trykkende Vægt, og hersker ei meer, som han pleied, med Aandskraft."

Guderne røres ved Jupiters Ord; over Klagen de blues,

Saasom man Æacus seer, Rhadamanth tilligemed Minos,
Knuged' af Alder og Aar. Før Aarene svækked hans Aandskraft, 440
Havde han skræmmet, endog ved sit Navn, selv mægtige Stammer.

Nu var han gammel og svag. Den kraftige Yngling Miletus,
Søn af Deione, og ligesaa krye ved sin Fader, Apollo,
Frygted han nu. Omendogsaa han saae, at han trued hans Rige,
Mangled han Mod, at træde til Værn for de hjemlige Guder. 445
Bort du begavst dig, Milet! af dig selv; paa den hurtige Snække
Over Ægæiske Bølgen du foer, og i Asiens Lande
Snart du bygged en Bye, som kaldtes med Stifterens Tilnavn.

Medens han vandrede der ved den bugtede Flod i sit Hjemland,
Blev med Mæandrus' Datter han kjendt, den slyngede Flodguds 450
Deilige Barn, Cyanêa ved Navn. Hun lønned hans Elskov;
Tvillinger fødte hun ham; det var Caunus tilligemed Byblis.

Byblis kan være Beviis, at Piger alene bør elske
Det, som er ikke formeent. Fortæret af Lyst til sin Broder,
Elsked hun ham, dog ikke med Skjel, som en Søster sin Broder. 455
Ei udi Forstningen mærker hun selv til den vaagnende Lue,
Regner ei heller til Synd, at hun kysser ham svarligen ofte,
Og at hun kaster tillige sin Arm trint Broderens Nakke,
Længe bedragende sig, ved Skinnet af søsterlig Ømhed.

Sagtelig bryder dog Kjerlighed frem. Skal hun møde sin Broder, 460
Ordner hun Pynten, og griber sig an, for at synes elskværdig;
Staaer der en smukkere Pige ham nær, misunder hun hende.
Ikke dog ganske hun veed, hvad hun vil. Som blot Elskerinde
Har hun ei ønsket endnu; dog flammer hun dybt i sit Indre.

Alt som „Herre" benævner hun ham; thi „Broder" hun hader. 465
Raaber han: „Byblis!" da frydes hun meer, end siger han: „Søster!"

Ikke dog eier hun Mod, imedens hun vaager, at nære
Sligt fordærveligt Haab; men hviler hun dybt udi Slummer,
Skuer hun ham, hun har kjer; da sover hun tætved sin Broder,
Skjøndt hendes Kinder endda, uagtet hun sover, maa rødme. 470
Søvnen gaaer bort; hun tier en Stund; gjenkalder sig Synet,
Som hun i Drømmene saae, og siger med vaklende Hjerte:

„Pige! du Arme! hvad tyder det paa, det natlige Billed?
„Aldrig det vorde mig virkeliggjort! Hvi drømmer jeg Saadant?
„Dog er han virkelig smuk; det maa jo hans Fjende bekjende. 475
„Ja han er smuk; jeg elskede ham — var han ikke min Broder.
„Han var min Kjerlighed værd; men, desværre! jeg er jo —
hans Søster.
„Dog, naar jeg fjerner min Tanke fra Sligt, imedens jeg vaager,
„Gjerne min Slummer sig vise paanye under lignende Billed!
„Glæden jeg nyder, endskjøndt i Copie; og jeg slipper for Vidner. 480

„Ja, ved Cupido, den vingede Dreng og hans deilige Moder!
„Ret en usigelig Glæde jeg nød; hvor jeg følte min Vellyst!
„Hvilken Fornøielse trængte sig dybt i mit inderste Væsen!
„Mindet fornøier mig end, skjøndt Glæden ei varede længe,
„Natten gik hurtigen bort og endte min Fryd, som begyndte. 485

„Evned jeg kun, at forandre mit Navn, for at vorde din Kone!
„Kunde din Fader ei godt, som en Svigerdatter mig elske?
„Kunde min Fader ei godt, som en Svigersøn dig betragte?
„Alting ønskede jeg, at Guderne gav os tilfælleds,
„Uden vor Ætt. Hvor ønskede jeg, din Slægt var den bedre! 490
„Gid at du valgte, du deilige Svend! hvem du ønsker til Moder!
„Men — hvad der bringer os Nød — vi har jo Forældre tilsammen:
„Du er min Broder! vi eie da kun, hvad der bringer os Skade.

„Hvad kan da Varselet føre mig til, jeg saae udi Søvne?
„Hvad betyder min Drøm? Kan Drømme da virke paa Tanken? 495
„Dog — det falder mig ind — selv Guderne ægted jo Søstre.

„Selve Saturnus tog, skjøndt nøie beslægtet, sin Opis;
„Juno er gift med den himmelske Drot; med Océanus Thetys.

„Vel! men en Gud kan bestemme sin Ret; jeg læmper forgjeves
„Menneskets Ret efter Gudernes hist; deres Pagt er forskjellig. 500
„Enten maa slig en fordærvelig Ild af mit Hjerte forjages,
„Eller (formaaer jeg det ei) gid i Døden jeg ligge paa Baaren;
„Naar jeg da ligger som Liig, han kysser mig sikkert i Døden.

„Men at vi Begge forenes derom, er saare nødvendigt;
„Sæt, det behagede mig; ham tykkes det muligt en Skjendsel. 505
„Æoli Sønner dog eiede Mod, at giftes med Søstre.
„Dog — hvor kjender jeg dem? hvi henter jeg saadant Exempel?
„Hvad er dog det? Du fjerne dig bort, vanhellige Flamme!
„Elsk ei Broderen meer, end det passer sig vel for en Søster.

„Men om han elskede selv (det var jo dog muligt) sin Søster, 510
„Sagtens jeg kunde jo føie ham lidt, naar han elskede heftigt.
„Skal jeg da selv, skjøndt han ikke fik Nei, naar han nærmed sig bønligt,
„Søge ham op? hvor finder du Ord? har du Mod at bekjende?
„Kjerlighed tvinger; jeg kan, eller lukkes af Skam mine Læber,
„Da skal et hemmeligt Brev den Lue, jeg skjuler, bekjende.“ 515

Dette besluttes. Det vaklende Sind har bestemt sig til dette.
Halvopreist i sin Seng, hun hviler sit Legem paa Armen,
Sigende: „Valget er gjort; min Lidenskab vil jeg bekjende.
„Dog hvilken Qval! hvilken gruelig Ild har fænget mit Hjerte!“
Skriver derefter med zitrende Haand, hvad hun længe har tænkt sig. 520

Pennen af Staal hun holder i Haand; i den anden en Tavle;
Prøver og vakler; nu skriver hun ned, nu stryges det Skrevne;
Retter og sletter; forandrer paanye; bifalder og dadler,
Tager og lægger den bort; er den lagt, hun tager den atter.

Ikke hun veed, hvad hun vil; men det, som hun synes, at ville, 525
Ynder hun ei; Forsagthed og Mod man læser i Øiet.

„Søster" — hun nedskrev alt; dog hurtig hun rettede „Søster".
Ordene blive tilsidst, efter talrige Rettelser, disse:

„Hilsen, som ikke jeg faaer, naar ikke den bringes ved din Hjelp,
„Sender en Elskende dig — hvad hun hedder, jeg blues at sige. 530
„Spørger du mig, hvad jeg vil, da ønsked jeg Sagen at føre,
„Uden at nævne mit Navn. Gid ikke jeg kjendtes, som Byblis,
„Førend jeg vidste bestemt, at ogsaa mit Ønske blev opfyldt.

„Vise dig kunde forlængst, at jeg følede Saar i mit Hjerte,
„Farven og Minen, den blege Figur, mine hyppige Taarer, 535
„Ogsaa de Sukke, der trængte sig frem uden synlig Anledning,
„Idelig Tagen i Favn, samt, hvad du har muligen mærket,
„Kysse, som Hver kunde see, blev neppe dig givet af Søstren.

„Dog, om endogsaa jeg bar i mit Sind den trykkende Vunde,
„Skiøndt i min Sjel var en luende Brand, har jeg gjort, hvad jeg mægted, 540
„(Guderne vidne det selv) for at vinde Fornuften tilbage.
„Længe jeg kjemped imod; men ikke jeg mægted at undflye
„Amors kraftige Piil. Hvad du neppe formoder, en Pige
„Mægted at døie, det døiede jeg. Jeg bekjender, jeg tabte,
„Og med en frygtsom Bøn jeg nødes at søge din Bistand. 545

„Frelse men ogsaa fordærve du kan den elskende Pige.
„Vælg, hvad du ønsker dig helst. Det er ikke din Fjende, som beder,
„Nei, det er hende, som, knyttet til dig, sig ønsker at knytte
„Engere fast, med stærkere Baand at binde sig til dig.
„Hvad der er Ret, er Oldingers Sag, som granske paa Retfærd, 550
„Skillende Dyden fra det, som er Last, paa Lovenes Vægtskaal;
„Kjerlighed passer for os, om endogsaa den er ubesindig.

„Hvad der gaaer an, end vide vi ei. Vor Alder formener,

„Alting gaaer an; fra Guderne selv vi hente vort Mønster.
„Ei vil vi tænke paa Agt for vort Rye, paa de straffende Fædre, 555
„Eller endogsaa paa Frygt, naar Grund til at frygte vi fjerne.
„Kan vi ei skjule vor Kjerlighedslyst under Sødskendenavnet?
„Tale med dig udi Smug, det vover jo Ingen at hindre,
„Ja, om endogsaa man fik det at see, tør vi favnes og kysses.

„Dog er der meget tilrest. Jeg bekjender min Elskov, tilgiv mig! 560
„Flammed jeg ei udi Kjerlighedsild, jeg bekjendte det ikke.
„Vogt dig, at ei paa min Grav man sætter dit Navn, som min Morder!"

Sligt (forgjeves!) hun skrev; nu rummede Tavlen ei mere,
Og i den yderste Rand hun kradsed tilsidst sine Linjer.
Flux Signetet hun sætter derpaa, og besegler sin Brøde; 565
Seglet hun fugter med Graad — hendes Mund har ei Vædske tilovers.
Kaldende En af Slavernes Hob, med blussende Kinder,
Siger hun mildt til den bævende Træl: „Bring dette — men ærligt —
„Hen til min kjere" — det vared en Tid, før hun sluttede — „Broder."

Just som hun rækked sit Brev, af Haanden det gled imod Jorden. 570
Skræmmet hun bliver; dog sender hun det. Da Slaven har fundet
Passelig Tid, han leverer sit Brev, som han listigen skjulte.

Brusende op af en pludselig Harm, Mæanderens Ætling
Slænger det Brev, han erholdt, uagtet han læste kun Hælvten.
Knap fra den ængstede Træl kan han holde sin Haand, og i Vrede 575
Bryder han ud:
„Du skjendige Bud om en gruelig Elskov!
„Skynd dig herfra! dersom ikke din Straf vilde have til Følge
„Ogsaa min Skam, da var du forlængst afstraffet med Døden."

Trællen gik ængstelig bort, og meldte hvad Caunus med Haardhed
Havde ham svart. Da du hørte hans Nei, Du blegnede, Byblis! 580
Hjertet bestædtes i Angst, og frøs af en isnende Kulde.

Alt som Besindelsen steg, kom Kjerlighed atter tilsyne,
Og med en Stemme, der mærkedes knap, hun yttrede Saadant:

„Løn som forskyldt, enfoldige Møe! hvi skjuled du ikke,
„At du var skudt? var det Ret, at betroe, overilet i Hastværk, 585
„Saadanne Ord til et Brev, som du hellere skulde fordølge?
„Først jeg burde med Omsvøbsord heel læmpelig prøvet,
„Om han var passelig stemt, for at see, om Vinden var gunstig.
„Først jeg burde forsøgt med en Deel af Seilet, om Luften
„Varslede godt; da styred jeg trygt. Nu haver jeg udspilt 590
„Seilet, desværre! med Vind, som ikke randsagedes forhen.
„Derfor jeg driver paa Skjær; derfore jeg synker i Dybet,
„Dækket af Bølgen, og Snækken ei meer kan bringe mig fremad.

„Varselet altsaa var sandt, som nylig forbød mig at nære
„Denne min Kjerlighedslyst, da Brevet, jeg bad ham at bringe, 595
„Gled mig af Haand, og viste mig grant, mit Haab skulde synke?
„Var det et Varsel, at ændre min Ild, eller ændre blot Dagen?
„Dagens Forandring det varslede blot. Ja Guderne varsled:
„Gav mig paalideligt Tegn, dersom ikke mit Hu var forstokket.

„Selv jeg burde jo talt; ei heller betroe mig til Voxet. 600
„Selv, udi egen Person, jeg burde fortalt ham mit Ønske.
„Taaren han havde da seet; beskuet den Elskendes Aasyn;
„Rigeligt kunde jeg talt; da Brevet jo rummer saa lidet.
„Selv om han ønsked det ei, om hans Hals jeg kunde mig slynget,
„Kastet mig ned for hans Fod og tigget ham bønligt om Livet — 605
„Naar han da stødte mig bort, jeg kunde jo stillet mig dødssyg.

„Kort jeg kunde gjort Alt; hvad enkelt ei mægted at røre,
„Havde ham sikkerlig rørt, uagtet hans Trods, i Forening.

„Muligt der ogsaa kan ligge lidt Skyld hos Budet, jeg sendte —
„Nærmed sig ikke betids — udkaared ei Tiden saa rigtigt — 610
„Valgte betimeligt ei den Stund, da Gemyttet var kjerligt —

„Dette bevirked mit Nei. Han fødtes jo ei af en Tiger;
„Heller ei Staal, ubevægelig Flindt, eller Jern udi Masser
„Bærer han selv i sit Bryst; ei gave Løvinder ham Die.

„Bøies han maa. Jeg forsøger igjen; hvad jeg nylig begyndte, 615
„Svigter jeg ikke saa let, imedens min Aand er den Samme.
„Først (om det tænkeligt var, at gjøre det Skete til Ugjort)
„Burde jeg ikke begyndt; det Begyndte jeg bør jo fuldende.

„Ogsaa han evner ei selv (for at sætte mit Ønske tilside)
„Altid i Sindet at tænke paa det, som jeg nyligen voved. 620
„Ender jeg ganske dermed, betragter han det, som en Grille,
„Ret som en Fristelse blot, en Snare jeg listigen spændte,
„Ja han vil muligen troe, jeg bukkede under for Vellyst,
„Ei for den mægtige Gud, som brænder og brændte mit Hjerte.
„Nu er der ei nogen Synd, paa hvilken jeg ikke tør prøve. 625
„Deels har jeg skrevet og deels har jeg bedt. Jeg har plettet min Vilje;
„Selv med det mildeste Ord — uskyldig jeg ikke tør kaldes.
„For mine Ønsker endeel er tilrest — udi Synden kun lidet."

Talende dette (saa vakler et Sind, naar det mangler Beslutning)
Angrer hun vel, at hun prøved derpaa; men forsøger dog atter; 630
Grændsen hun trodser, og vover sig ud, for igjen at faae Afslag.

Saasom hun holder ei op, han drager fra Synden og Hjemmet,
Og i det fremmede Land han bygger sig atter et Hjemsted.
Svarligen blev hun bekymret i Hu. Da siger man, Byblis
Misted aldeles af Kummer sit Mod. Hun splitter sin Klædning, 635
Og, i en brusende Harm, hun slog sig bekymret paa Armen.

Nu er hun ligesom vild. Den Lyst, som hun burde fordølge,
Yttrer hun høit. Hun hader sit Huus og de hjemlige Guder
Nu, han er borte; hun iler afsted for at søge sin Broder.
Ligesom ofte, begeistred' af dig, Semeliske Pode! 640

Thraciens Qvinder udføre paanye trieteriske Festen,
Saaledes haver man seet, og navnligen Bûbasi Piger,
Byblis, som gik under Hylen paa Eng. Da hun iled fra denne,
Kom hun til Lyciens Land, til de tapre Leleger og Carer.

Alt er hun gaaen Lymîra forbi, samt Cragus og Xanthus, 645
Ogsaa Chimæra's Fjeld, med Dyret, hvis Midte var Ildblus,
Halen i Form af en Snog, dets Hoved og Bryst som en Løves.

Skovene holde nu op, da, træt af at søge, du synker;
Lokkerne vælte sig ned, imedens du ligger, mod Jorden,
Byblis! men selv er du taus, og trykker din Mund udi Løvet. 650
Tidt med den yndige Arm Lelegiske Nympherne prøved,
Pigen at løfte fra Jord. At tvinge saa voldsomt en Længsel,
Venligt de raade; men Sjelen er døv mod den milde Fortrøstning.

Stum hun ligger paa Jord, og skraber med Neglene Urter,
Medens med rigelig Graad hun væder de spirende Græsstraae. 655
Bringe da Nympherne did, hvor hun laae (som fortælles) en Kilde
Med uforgjengeligt Væld; hvad havde de Andet at give?

Ligesom Harpix trænger sig frem af de saugede Fyrre,
Ligesom Jordbeeg, skjøndt det er seigt, fremtrænger af Jorden,
Eller som Kilden, naar Vaaren paanye og den liflige Vestvind 660
Nærme sig, ruller igjen, skjøndt nyligen lænket af Kulden,
Saaledes smeltede nu den phoebeiske Byblis i Taarer.
Snarligen blev hun et Væld. End flyder den hisset i Dalen,
Liig Eierinden benævnt, og bølger sig frem ved en Steeneeg.

LXXXII. Iphis.

Brat vilde Rygtet om Sligt gjennem Creta's hundrede Byer 665
Bredet sig mægtigen ud, hvis Øen ei havde fornylig
Havt et Mirakel, som nærmere laae, da Iphis blev omskabt.

Phæstus' Bye, der ligger ei langt fra Egnen om Gnossus,
Fordum avled en Mand af ringe, men hæderlig, Afæt,
Ligdus, lidet bekjendt. Hans Velstand ligned hans Herkomst: 670
Ingen af Begge var synderlig stor; men Vandel og Levnet
Var uden Plet eller Meen.
Til sin Viv (dengang hun var svanger)
Engsteligt hvidsked han tidt, da Fødselens Time sig nærmed:
„To Ting ønsker jeg mig: din Fødsel ei koste dig Smerte,
„Samt at du føder en Dreng. Bryderier man har kun af Piger: 675
„Skjebnen har nægtet dem Kraft. Da jeg lider ei Piger, vi ville,
„Dersom du muligen faaer, naar Fødselen kommer, en Pige,
„(Tilgiv, faderligt Sind! det smerter mig dybt) hende dræbe."

Sligt var hans Ord; med den rullende Graad deres Kinder de vade,
Han, som Befalingen gav, og Konen, som fik hans Befaling. 680
Skjøndt uden synderligt Gavn, Telethûsa stræber bestandig,
Bønligt at røre sin Mand, og beder ham, haabe det Bedste;
Men i Beslutningen Ligdus er fast.
Knap evned hun mere,
Bugen at bære, der tyngedes ned af det modnende Foster.
See! udi Midienat, og dybt i den gjøglende Slummer, 685
Isis ved Sengen hun seer, eller synes at skue, geleidet
Talrigt af Gudernes Hob. Halvmaanen man seer udi Panden,
Krandsen af gulige Ax, som funklede smukt udi Guldglands:
Ogsaa hun bar Diadem.
Her fulgte den Bjeffer, Anûbis,
Apis, spættet af Lød, og den høie Gudinde Bubastis, 690
Han, som er Taushedens Gud og lægger for Munden sin Finger.
Bjelder ei mangled; Osiris var med, som man søger saameget,
Ogsaa den fremmede Snog, som svulmer af dyssende Giftsaft.

Konen, som tydeligt seer, og næsten har fjernet sin Slummer,
Hører nu saadanne Ord: „Telethûsa! du est jo af Mine; 695
„Derfor du lægge din Sorg. Brug List mod din Mages Befaling!
„Haver du født ved Lucina's Hjelp, opdrage du freidigt

„Barnet, som fødes af dig. Jeg selv er en frelsende Guddom;
„Beder man, bringer jeg Hjelp; ei klage du skal, at en takløs
„Guddom du bad.“ Med saadanne Raad hun iled fra Stuen. 700

Glad Creterinden sig reiser i Seng: uskyldig hun strækker
Haanden mod Himlen i Bøn, at det, som hun skued, maa hændes.
Veerne tage nu til: selv skynder den Lille sig fremad.
Faderen ahnede ei, at Konen har født ham en Pige,
Saasom hun digter en Dreng, og drager den op som en Saadan: 705
Ingen, da Sagen er troet, veed rigtig Besked, uden Ammen.

Efter sin Fader han kalder ham op, og betaler sit Løfte;
Iphis han altsaa blev kaldt. Over Navnet sig Moderen glæder;
Ingen bedrages ved det, da det passer til Dreng og til Pige.

Listen blev heldigen skjult, som moderlig Kjerlighed indgav. 710
Klæder han bar, som en Dreng; hans Ansigt tykkedes deiligt,
Enten man tænkte sig Barnet som Dreng, eller mulig som Pige.

Alt paa det tiende Aar det tredie fulgte, da blevst du,
Iphis! forlovet, som Faderen bød, med den blonde Jäntha,
Som udi Phæstus' Bye stod høit mellem samtlige Piger 715
Ved sin fortrinlige Form, Telêstes' Datter, den Creters.

Lige de stode ved Skjønhed og Aar. Hvad der læres i Skolen,
Naar man er Barn, det havde de lært under samme Veiledning.
Elskov betog deres barnlige Bryst, og en ligelig Vunde
Saared dem Begge; dog ei deres Haab var ligeligt bygget. 720
Virkeligt Bryllup, samt Kjerlighedspagt, det venter Jäntha,
Og da hun troer, han er Mand, betragter hun ham, som sin egen.

Iphis (og dette forøger hans Ild) er forelsket; men haaber
Aldrig at nyde; thi selv er han Møe og elsker en Pige.
Knap kan han berge sin Graad.

„Hvad bliver nu Enden," han siger, 725
„Saasom en synderlig Lyst, unaturlig, som Ingen har tænkt sig,
„Griber mit Sind? Var det Gudernes Agt, at ville mig skaane,
„Burde de lagt mig i Grav, og ønsked de ikke, jeg døde,
„Burde de givet mig saadan en Qval, som Andre kan lide.
„Elske da Qvier en Koe? Har Hoppen Forlængsel mod Hopper? 730
„Vædderen søger et Faar, mens Hinden om Hjortene leder.
„Saadan er Fuglenes Viis; overalt i de Levendes Rækker
„Aldrig fornemmer en Hun, at Lyst hende drager til Hunnen.
„Ach! gid jeg ikke var født!
Net aldrig betragte man Creta,
„Som Unaturligheds Hjem; thi Helios' Datter forelsktes 735
„Dog i en Tyr; en Hun i en Han; min Kjerlighedslængsel
„Er (jeg bekjender) af vildere Sort. Hun haabed dog sikkert
„Kjerligheds mættende Lyst, om endogsaa ved Svig og ved Kunstgreb,
„Under et Billed af Tyr, og en Elsker der fandtes at skuffe.

„Dog om Alverdens Forstandighed kom og forened sig om det, 740
„Nærmed sig Dædalus selv paa sin Vinge, som Voxet forbinder,
„Hvad kan det hjelpe? formaaer han maaskee ved sælsomme Kunster,
„Mig at gjøre til Dreng, eller danne til Yngling Jäntha?

„Dog du berolige dig! kom igjen til Betænksomhed, Iphis!
„Jag den paa Døren, den tossede Lyst, som fører til Intet; 745
„Skuffer du ikke dig selv, saa betænk, hvad Kjøn du er født til!
„Elsk hvad du billigen kan; elsk det, som en Qvinde bør elske.
„Haab er Kjerligheds Sæd; det er Haab, som giver den Næring.

„Virkeligheden berøver dig det. Fra den Elskedes Favntag
„Fjernes du ei ved en udsat Vagt, Hovmesterens Omhu, 750
„Faderens grusomme Bud. Hun er selv, naar du ønsker det, villig;
„Dog vil du aldrig den Elskede faae. Hvad ogsaa der hændes,
„Hjalp selv Guder og Mennesker dig, det lykkes dog aldrig.
„Eet bestandigen mangler mig dog i mit Kjerlighedsønske,
„Om jeg endogsaa ved Guderne fik, hvad de kunne mig give, 755

„Det, som jeg ønsker, det ønsker hun selv, hendes Fader, min Fader,
„Een kun ønsker det ei, som staaer sig mod Alle — Naturen.
„Ikkun Naturen bevirker min Qval. Jeg staaer ved mit Ønske,
„Bryllupsdagen er nær, som skjenker mig Pigen til Eie;
„See! da gaaer hun fortabt. Skjøndt midt udi Bølgen, jeg tørster. 760

„Hvad vil I gjøre ved denne vor Fest, Hymenæus og Juno?
„Hvor faae vi Brudgom fra, vi stakkels beslørede Piger?"

Sigende dette, hun taug.
Den Anden ei brusede mindre,
Eet kun beder hun om: „kom snart, Hymenæus, o kom dog!"

Angst Telethûsa fornam hendes Bøn. Snart søger hun Udflugt, 765
Snart hun stiller sig syg. For at sinke tillige det Hele,
Syner og Varsler hun tager til Hjelp. Dog nu har hun opbrugt
Alt, hvad hun ellers kan bruge til Løgn; skjøndt idelig udsat,
Nærmer sig Bryllupet dog; een Dag er alene tilbage.
Løsner hun da paa sin Datter og sig de samtlige Haarbaand; 770
Og, medens Lokken er frie, hun favner et Alter og beder:

„Isis, som har Parætôniums Bye, Mareôtis' Indsøe,
„Pharos og Nilen, som deler sin Flod og dens Mundinger syvfold!
„Skjenk, jeg beder dig, Hjelp! udriv mig af denne min Qvide!
„Dig, Gudinde! jeg saae, dig selv og dit hellige Pragttog; 775
„Vidne jeg var jo til Alt, dit Følge, din Fakkel og Lyden
„Af dine Bjelder; hvad selv du befoel, jeg har i Erindring.
„At jeg er sluppen for Straf, at Pigen, du seer, er ilive,
„Skyldes alene dit Vink og dit Raad. Nu ynke du Begge!
„Her maa du sende din Hjelp." Med Bønnerne fulgte der
Taarer. 780

Altrene syntes at røre sig nu, og de rørte sig ogsaa.
Døren i Tempelet skjalv; Halvkredsen, som lignede Maanen,
Straalede klart, og Bjeldernes Klang man tydeligt hørte.

Ikke just egentlig tryg, dog glad ved det trøstende Varsel,
Gaaer hun fra Tempelet bort. Ledsaget hun bliver af Iphis. 785
Stærkere Skridt, end ellers, hun tog; ei Huden er længer
Ganske saa hvid; hun vinder i Kraft; en stærkere Lue
Straaler i Øiet; det bølgende Haar har tabt sig i Længde.
Nu hun besidder den Kraft, hun mangled som Pige; nu blevst du
Yngling, uagtet du nylig var Møe. Bring Offer til Templet! 790
Trygt kan I bygge paa det, som er skeet.

Man offrer til Templet.

Ogsaa man hænger en Tavle derom, med følgende Indskrift:
„Iphis har givet, som Mand, den Skjenk, han har lovet, som Pige."

Da nu vor Jord overalt belystes af nærmeste Dagslys,
Stande ved Alterets Ild Aphrodite med Hymen og Juno; 795
Iphis er bleven en Mand, og ægter sin Pige, Jäntha.

Tiende Sang.

LXXXIII. Orpheus i Hades.

Klædt i en Safransdragt, Hymenæus begiver sig deden,
Og til Ciconernes Kyst, indsvøbt udi Skyer, han iler,
Hvor han ved Orphei Røst, skjøndt ikke til Nytte, besværges.

Vistnok kom han derhen; men hverken de heldige Tilsagn,
Heller ei venlige Blik eller gunstige Varsler han bragte. 5
Selve den Fakkel, han bar udi Haand, med fugtige Dampe
Sprutted; endogsaa den hurtige Fart fremvirked ei Luer.

Enden vat meer end Begyndelsen slem. Da den nyegifte Kone
Vandrer paa Engen omkring, ledsaget af Nymphernes Skare,
Sank hun til Jorden som død, da en Snog hende beed udi Hælen. 10

Efterat Rhôdope's Skjald har længe begrædt hendes Bortgang
Her paa vor Jord, da fatter han Mod, at forsøge de Døde,
Og, gjennem Tænari Port, til Styx han vover at drage.
Gjennem den luftige Flok, gjennem Aander, som lagdes i Graven,
Selv til Persèphone nærmer han sig og til Skyggernes Konge, 15
Drot i det sørgende Hjem. Ledsagende Sangen med Lyren,
Siger han:

„Guder! som eie det Land, som er dybt under Jorden,
„Ned udi hvilket vi atter maa gaae, naar vi fødtes til Verden;

„Om I tillade mig Sligt, om, uden besmykkende Ordtant,
„Sandheden sige jeg tør, da steeg jeg ei ned, for at skue 20
„Tartari dæmrende Hjem; jeg agter ei, Halsen at snøre
„Fast paa Medûsa's Dyr, tremundet og haaret med Øgler.
„Ene min Viv bevirker min Gang. En Slange, hun traad paa,
„Fængte med Gift hendes Fod, og gav hende Døden i Ungdom.

„Bære jeg vilde mit Tab. Jeg bekjender, jeg prøvede paa det. 25
„Kjerlighed vandt; dens Kraft er bekjendt i den høiere Luftegn.
„Ogsaa blandt Eder? det veed jeg vel ei; men jeg haaber, den er det.
„Dersom ei Rygtet er Tant om en Møe, som fordum er bortført,
„Knyttet den selv Eders Pagt.
Ved Egnene, fyldte med Rædsel,
„Ved Eders Rige, der ligger saa taust, ved det evige Chaos, 30
„Atter I knytte den Elskedes Traad, som er brusten for tidligt!
„Alle til Eder vi skyldes som Gjeld; det varer ei længe,
„Førend vi samles ihob, Een tidligt, en Anden lidt efter.
„Herhid stiler Enhver; vor sidste Bolig er Eders,
„Og over Menneskets Slægt ei Nogen regjerer saa længe. 35

„Ogsaa hun selv, naar hun haver fuldendt det beskikkede Livsløb,
„Bliver jo Eders igjen; hun fordrer kun Laanet som Gave.
„Afslaaer Skjebnen mig denne min Bøn, da har jeg besluttet,
„Aldrig at søge mit Hjem; thi fryder Jer! to har I vundet."

Altsom han yttrede Sligt, fremlokkende Toner tillige, 40
Taarer endogsaa fra Aanderne randt. Ei Tantalus higed
Efter der synkende Vand, og Ixion's Hjul kom i Stilstand.
Fuglene hakked ei Leveren meer; Beliderne satte
Krukkerne bort; paa din Steen du, Sisyphus! hviler dig rolig.

Aldrig tilforn (saa haver man sagt) Eumenidernes Kinder 45
Fugtede bleve ved Graad; nu græd de ved Sangen, og Kongen
Her udi Skyggernes Land samt Dronningen nænner ei Afslag.

Mellem de Skygger, som nyligen kom, Eurydice man kalder;

Ogsaa tilsyne hun kom i et Skridt, som var langsomt af Vunden.
Helten fra Thraciens Land faaer Konen; men ogsaa den Varsel, 50
At, om han vender sig om, eller seer sig tilbage, før Begge
Vandred Averniske Dalen forbi, forspilder han Gaven.

Alt var roligt og tyst. Nu stiger man op ad en Skraaning,
Dunkel og steil, bedækt overalt med det dæmrende Mørke:
Heller ei stode de langt fra de øverste Kanter af Jorden, 55
Da han blev angst, at hun fulgte ham ei. For at skue den Elskte,
Vender han Øinene om; i et Nu er hun atter forsvunden.

Armene strækker han ud; at gribes og gribe, han ønsker;
Griber dog intet, usalige Skjald! uden luftige Skygger.
Skjøndt hun nu atter maa døe, hun vredes dog ei paa sin Mage; 60
Hvad kan hun klage sig for? maaskee, at hun elskes for meget?
Derfor hun sagde det sidste Farvel, som knap er istand til
Øret at naae; selv atter hun sank til sit forrige Hjemsted.

Orpheus stander forstenet af Skræk ved det dobbelte Dødstab,
Ligesom Manden, der Cerberus saae, medens Lænkerne tynged 65
Halsen i Midten af samtlige tre; ei Skrækken forlod ham,
Førend den gik med hans første Natur, og han stod som en Steenmand.
Ret som Olênus han stod, der tog, hvad hans Kone forsaae sig,
Over paa sig; eller ligesom du, der var stolt af din Skjønhed,
Arme Lethæa! Tro Kjerligheds Pagt udi Livet Jer knytted; 70
Begge nu stande forened', som Steen, paa det vandrige Ida.

Baade med Bønner og Magt han prøver at ile tilbage;
Charon forbyder ham Sligt. Syv Dage nu sad han bedrøvet,
Lige ved Randen af Styx, ei qvæget af Ceres' Gaver;
Næring han fik af sin Graad, af sin Sorg og den svære Bekymring. 75
Erebi Guder bebreider han haardt, og begiver sig derpaa
Op mod Rhôdope's Fjeld, samt Hæmus, der bankes af Nordstorm.

Solen har endt det tredie Aar ved at nærme sig atter

Fiskenes fugtige Tegn; dog Orpheus flygter, som hidtil,
Qvinder og Kjerligheds Lyst, hvad enten det nu var et Løfte, 80
Eller fordi det var gaaet ham slet. Dog Piger ei mangle
Lyst til den herlige Skjald, skjondt Mangen af disse fik Afslag.
Ogsaa han lærte de Thraceres Folk, at flytte fra Piger
Kjerlighed over paa Drengenes Kjøn, før Ynglingealdren
Nyde hos Drengen den hurtige Vaar og dens tidlige Blomster. 85

LXXXIV. Orpheus synger for Træerne.

Nærved laae der en Høi, paa hvis Top var en rummelig Flade,
Hvilken var frodigen grøn ved de spirende Urter og Græsstraae.
Skygge den manglede blot. Da Skjalden, hvis Æt er i Himlen,
Satte sig her, og tillige han greb i de tonende Strænge,
Skygge paa Høien man fik.
Ei mangled Chaoniens Stamme, 90
Ei Heliadernes Lund, eller Eeg med sit luftige Løvværk,
Heller ei Linden saa fiin, eller Bøg og den eensomme Laurus,
Hassel med bøielig Green, eller Ask, som er nyttig til Landser,
Steeneeg, tynget af Olden mod Jord, uknortede Fyrre,
Valdbirk, spættet af Løv, samt Lønnen med qvægende Skygge, 95
Piil, som voxer paa Kildernes Rand, og den tørstige Lotus,
Bøielig Sumptamarisk og den altid grønnende Buxbom,
Lauren med blaalige Bær, den dobbeltformede Myrthe.
Ogsaa du kom med din bugtede Fod, oprankede Vedbend!
Slynget i Viinlovsskud, samt Elmen, der klædes med Ranker, 100
Lærken og Avnbøgstræe, samt Hægebærstammen, som tynges
Ned af sin rødmende Frugt, og Seirens Belønninger, Palmen;
Endelig Granen, som neden er bar, men i Toppen er løvrig.
Gudernes Moder dog haver den kjer; thi Yndlingen Attis
Bytted mod denne sin Menneskeform, indknuget i Stammen. 105

LXXXV. Cyparissus.

Dannet i Metaform, blandt de Andre man saae Cyparissus,

Nu kun et Træe, men nylig en Dreng, som var elsket af Guden,
Hvilken ved Strengenes Hjelp regjerer sin Cithar og Bue.

Viet til Nymphernes Flok, der eie Cartheiske Marken,
Gik en umaadelig Hjort, som bredede Skygger omkring sig, 110
Saasom de grenede Horn sig hævede stolt paa dens Isse.
Hornene funklede smukt udi Guld; Halskjæder med Stene
Dingled med bølgende Slag fra den spækkede Hals paa dens Forbov.
Ogsaa et Blad, som var hamret i Sølv, paa dens Pande sig rørte,
Fæstet med ziirlige Baand; omkring ved den hulede Tinding 115
Straalede Perler af Sølv, samt ned over Randen af Øret.

Ikke den kjendte til Frygt eller Angst, som er Hjorte naturlig;
Gjorde Besøg udi Husene selv, ja pleied at række
Halsen til hvilkensomhelst, for at lade sig stryge med Haanden.
Ingen dog elskede Hjorten saa høit, som Du, Cyparissus, 120
Ceernes smukkeste Karl! Du skaffed den nærende Føde,
Ogsaa du førte den mangen engang til de rindende Kilder.
Snart dens Horn du pyntede smukt med de brogede Blomster,
Snart som en Rytter du sad paa dens Ryg, og ridende rundtom,
Styred du ofte dens lydige Mund med de purpurne Tøiler. 125

Engang var Heden om Middagen stor; Søekrebsen endogsaa
Flammed, da Solen fortærede den, i de krummede Kløer.
Lagde da Hjorten sin mattede Krop i de frodige Græsstraae,
Og under Træernes Green den nød en behagelig Kjøling.

Uden at vide deraf, Cyparissus traf ham med Spydet; 130
Dog, da han saae, den var nærved at døe ved den farlige Vunde,
Selv han beslutted at døe. Hvad haver ei Phoebus Apollo
Sagt til hans Trøst? han bad ham saa tidt, at sørge med Maade,
Efter sit Tab.
Dog sukkede han, og erlanged af Himlen
Gaven, han ønskede helst, at maatte bestandigen sørge. 135
Efterat Blodet forgik ved den aldrig standsede Græden,

Finge da Lemmerne lidt efter lidt den grønlige Farve,
Og, hvad der nyligen hang som Haar paa den sneehvide Pande,
Blev til et stridt og et buskigt Løv, som, hærdet og stivnet,
Hæved sin spinkle men strittende Top mod den stjernige Himmel. 140

Guden var sorgfuld, og sukkede dybt: „Over Dig vil jeg sørge:
„Sørge ved Andre du skalst, og være ved Sorgen tilstæde."

LXXXVI. Ganymedes.

Saadan en Skov trint Digteren stod. Selv sad han i Midten,
Rundt omgiven af Dyrenes Flok, samt Fuglenes Hobe.
Efterat Strengen ved Fingrenes Slag tilbørlig er prøvet, 145
Og han har mærket, at Tonernes Klang, skjøndt de lyde forskjelligt,
Samle sig nu til en reen Harmonie, da lyder hans Stemme:

„Musa, min Moder! ved Jupiters Magt er jo Alting betinget;
„Altsaa fra Zeus du begynde min Sang! Hans Vælde besang jeg
„Ogsaa tilforn; om Giganternes Kamp udi stærkere Toner 150
„Qvad jeg en Sang, om de seirende Lyn paa Phlegræiske Marken.

„Nu jeg behøver en mildere Streng. Om Drenge jeg synger,
„Elsked' af Guderne selv; tillige besynger jeg Piger,
„Som ved en vild, utilladelig Ild paadroge sig Straffe.

„Gudernes Konge forelskede sig i en Dreng, Ganymêdes, 155
„Og han betænkte sig nu, hvad han ønskede heller at være,
„End hvad han virkelig var. Som Fugl vil han ikke forvandles,
„Uden til en, som har Kraft, at bære tillige hans Lynild.

„Uden Forhaling i Luften han slaaer med de skuffende Vinger,
„Løfter saa Ilus' Ætling i Skye, hvor han blander hans Bæger, 160
„Og, til Saturnia's Harm, bereder for Jupiter Nectar.

LXXXVII. Hyacinthus.

„Ogsaa var Du mellem Guderne bragt, Amycleiske Yngling!
„Dersom din hurtige Død ei havde forhindret Apollo.
„Dog paa en Maade du aldrig forgaaer; saa ofte som Vintren
„Svinder for Vaaren, og Vædderens Tegn har Fiskenes afløst, 165
„Stiger du atter, og spirer saa frisk i det frodige Grønsvær.
„Dog har min Fader dig kjer over Alt, og Delphi, som lagdes
„Just i den midterste Deel af vor Jord, undværed sin Formand,
„Mens ved Eurôtas han gik, og det ikke befæstede Sparta,
„Uden at holde, som før, udi Agt sin Lyra og Bue. 170

„Glemmende ganske sin Gudenatur, han villigen bærer
„Garnet til Jagt; med Koblet han gaaer, samt drager som Jagtsvend
„Over det takkede Fjeld, og nærer sin Lue ved Vanen.
„Just paa det midterste Punct mellem Natten, som gik, og den næste,
„Solen var stegen i Skye, samt ligeligt fjernet fra Begge; 175
„Kastes da Klæderne af, og, salved' i Oliens Fedme,
„Straale de blank og begynde paa Kamp, i at kaste med Discus.

„Phoebus svinger den skarp; han hvirvler den op udi Luften,
„Og ved det vægtige Kast han splitter de mødende Skyer.
„Længe det varer, da falder mod Jord den vægtige Discus, 180
„Og han beviser sin Kunst, som tillige forenes med Kræfter.

„Heel ubetænksom og dreven af Lyst til at prøve paa Spillet,
„Sprang den tænariske Dreng, for at hente sig Skiven; men denne
„Slog, da den faldt, mod den hærdede Jord, og tvert mod dit Ansigt
„Kastede den, Hyacinthus! sig ind. Da blegnede Begge, 185
„Guden, som Drengen. Han segned omkuld, men grebes af Phoebus.

„Snart vil han livne dig op; snart tørrer han Saaret, som gaber:
„Snart vil han standse den flygtende Sjel ved Urter, han bruger.
„Intet dog gavner hans Kunst, ha. s Vunde kan ikke helbredes.
„Ret som i Haven man knækker saatidt en Viol eller Lilje, 190
„Eller en Valmueblomst, der sad paa den gulige Stengel,

„Visne da disse med eet og sænke det falmende Hoved,
„Stirre med Kronen mod Jord, uden Kraft til at holde sig opreist:
„Saaledes hænger hans døende Blik; afmægtig hans Nakke
„Synker mod Skuldrene ned, da den bliver sig selv til en Byrde. 195

„„Røvet din Ungdomsblomst, Oebalide! du synker"" saa lode
„Phoebus' Ord; „„jeg skuer dit Saar og jeg skuer min Brøde.
„„Du er min Kummer og du er min Synd. Alene min Høire
„„Kan jeg betragte som Grund til din Død; kun jeg er din Drabsmand.

„„Dog hvad har jeg forbrudt? dersom ikke Forbrydelse kaldes, 200
„„At jeg forsøgte paa Leeg, eller Synd, at jeg elsked dig saare.
„„Gid det forundtes mig blot, for dig, eller muligen med dig
„„Livet at ende; men lænket jeg staaer ved en trykkende Skjebne.

„„Altid du følge mig skalst; i mit Hu, paa min Læbe du lever;
„„Dig skal Lyren, berørt af min Haand, udi Sangene prise, 205
„„Og en forunderlig Blomst antyde min Sorg ved sin Indskrift;
„„Ogsaa der kommer den Tid, da den tapreste Helt skal forene
„„Navnet ved Siden af dit, for at læses tillige paa Blomsten.""

„Just som han yttrede Sligt, og følte hvad Læberne sagde,
„See! da ligger det sprudlede Blod, som farvede Græsset, 210
„Ikke paa Jorden, som Blod; det bliver en Blomst, der i Farve
„Staaer over Tyriens Purpur endog, udi Form som en Lilje,
„Dersom ei denne var hvid som et Sølv, hiin rødlig som Purpur.

„Sligt var ei Phoebus nok (det var Guden, som viste ham Æren)
„Selv paa dens Blad han skriver sin Sorg: et klagende Ai! ai! 215
„Læser man nu paa dens Blomst, udtrykt med et sørgende Skrifttegn.
„Sparta skammed sig ei ved sin Søn, Hyacinthus; hans Ære
„Holder sig frisk indtil denne vor Tid; Hyacinthiafesten
„Aarligt med statelig Pomp, efter Fædrenes Maade, den feirer.

LXXXVIII. Cerastes og Propoetiderne.

„Spurgte du derimod Amathus ad, som er rigt paa Metaller, 220
„Om Propoetider det avled med Fryd, fornægter det sikkert
„Disse tilligemed dem, i hvis svulmende Pander sig hæved
„Dobbelte Horn, hvorudover de fik Tilnavnet Ceraster.

„Nær deres Dør et Alter var sat til de gjestmilde Guder,
„Viet igrunden til Synd; thi havde den Fremmede seet det 225
„Farvet af Blod, da maatte han troe, man nyligen slagted
„Enten en diende Kalv eller og amathusiske Vædre,
„Dog var det Fremmedes Blod.
Opbragt ved saa rædsomt et Offer,
„Laved den yndige Venus sig til, at forlade sit Hjemsted,
„Samt Ophiusia's Mark. „„Dog"" sagde hun, „„hvad har vel Egnen, 230
„„Hvad har de yndige Byer forskyldt? hvad synded vel disse?
„„Heller den rædsomme Slægt i Landflygtighed sone sin Brøde,
„„Eller ved Død, eller og ved en Straf, som er midt mellem Begge.
„„Hvilken er denne vel nu, uden den, at forvandle dem ganske?""

„Vaklende, hvad hun skal gjøre dem til, da gleed hendes Øie 235
„Hen paa de krummede Horn; da faldt hende ind, hvad hun kunde,
„Og deres mægtige Krop omskabes til trodsige Tyre.

„Dog de benægtede fræk, Propetidernes hæslige Qvinder,
„Selv Amathusia's Gudenatur. For at hevne sin Guddom,
„Bleve de, har man fortalt, de tidligste Skjøger, man kjender, 240
„Og da Blufærdighed veeg, og Blodet i Kinderne stivned,
„Ganske de bleve til Steen, hvad hidtil de vare for Hælvten.

LXXXIX. Pygmalion.

„Saasom Pygmalion saae, at de leved tilhobe saa skjendigt,
„Krænket ved saadanne Laster og Feil, som Himlen har skjenket

„Qvinden i rigelig Grad, han beslutter at leve som ugift, 245
„Og en betydelig Tid tilbragte han selv uden Kone.

„Baade med Kunst og tillige med Held bearbeided han Filsbeen,
„Giver det endogsaa en Skjønhed i Form, som Ingen af Qvinder
„Eie paa denne vor Jord, og forelsker sig selv i sit Arbeid.
„Aasynet ligned en virkelig Møe; man troer, at det lever, 250
„Og at hun selv, var hun ikke saa blye, vilde Foden bevæge;
„Saaledes dækkedes Kunsten med Kunst.
Pygmalion studser,
„Og i sit Indre han nærer en Lyst til det Legem, han danned.
„Ofte paa Værket han føler sig for, om det enten er Filsbeen,
„Eller en virkelig Krop; men siger dog ei, det er Filsbeen; 255
„Kysser og mener, han kysses igjen; han taler, og griber
„Billedets Hænder, og troer, at Haanden gav efter for Trykket,
„Frygter endogsaa, at Trykket maaskee kan gjøre den blaalig.

„Snart benytter han smigrende Ord, snart bruger han Gaver,
„Pigernes Yndlingsskjenk, Conchylier, dreiede Smaasteen, 260
„Smaabitte Fugle, samt mangen en Blomst med spraglede Farver,
„Brogede Boldte, en Lilieblomst, Heliadernes Taarer,
„Hvilke fra Træerne faldt.
Endogsaa med Klæder hun pyntes.
„Fingrene faae deres Ring, hendes Nakke forsynes med Halsbaand,
„Øret med dreiede Bær, over Brystet der hænger en Kjæde: 265
„Alting var klædeligt nok; men nøgen hun ogsaa var deilig.

„Naar hun paa Tæppet er lagt, som farves af Tyriens Purpur,
„Kalder han hende sin Viv, og under det hvilende Hoved,
„Ligesom følte hun det, han lægger de blødeste Fjerduun.

„Cyprias festlige Dag, som feires saa vide paa Cyprus, 270
„Nærmed sig alt, og Qviernes Flok med de sneehvide Pander,
„Pynted' med Guld om de bugtede Horn, nedstyrted for Altret:
„Virak dampede høit.
Da Gaven er ydet ved Altret,

„Lyder hans frygtsomme Bøn: „„Om I Alt, I Salige! mægte,
„„Vorde min Fremtidsviv (han voved ei Støtten at sige) 275
„„Pigen fuldstændigen liig, jeg nyligen danned af Filsbeen!"„

„Venus, den gyldne, var selv ved sin Fest, samt følte tilfulde,
„Hvad han forstod ved sin Bøn. Som et Vink, at Gudinden var naadig,
„Togang blussed hans Ild og steg med en Spids udi Luften.

„Hjemad han gaaer og søger paastand sit elskede Billed. 280
„Som han nu bøied sig ned til et Kys, hun synes, at varmes.
„Støtten han kysser igjen, og føler med Haanden paa Barmen;
„Alting er blødt, hvor han lægger sin Haand; da det misted sin Stivhed,
„Giver det efter for Fingrenes Tryk, som Vox fra Hymettus
„Bliver, naar Solen berører det, blødt, og, behandlet af Fingren, 285
„Dannes til mangen Figur, og just ved at bruges er brugbart.

„Medens han studser, heel ængstelig froe, samt frygter at skuffes,
„Saasom han elsker, han føler paanye, hvad han elsker, med Haanden;
„See, hun har Liv; thi Aarerne slaae mod hans Finger med Pulsslag.

„Flux den paphiske Helt udtømmer sin Fryd i en Ordstrøm; 290
„Yder til Venus med denne sin Tak. Nu trykker han Læben,
„Læben, som skuffer ham ei. Den Elskede føler, han kysser;
„Venligt hun rødmer og kaster sit Blik i den Elskendes Øie,
„Medens hun snart mod den Elskende seer og snart imod Himlen.
„Venus er selv ved hans Bryllup til Gjest. Da Maanen har samlet 295
„Niendegang sine Spidser igjen til en rigelig Skive,
„Paphos, den lille, blev født, efter hvem man har Øen benævnet.

XC. Myrrha.

„Ogsaa ved hende Cinyras blev født, som kunde med Rette
„Kaldes en lykkelig Mand, var han ikke beladt med sin Datter.

„Frygtelig bliver min Sang! bort, Døttre tilligemed Fædre! 300
„Dersom at dette mit Qvad skal kildre det lyttende Øre,
„Agter det Hele som Tant, og nægter mig her Eders Tiltroe!
„Eller om Tingen I troe, erindrer Jer Straffen tillige!

„Dersom Naturen forbyder os ei, at troe, det er hændet,
„Ønsker jeg, dette vort Land, samt Ismari Stammer til Lykke, 305
„Ønsker til Lykke vort Hjem, fordi det er fjernet fra Landet,
„Som kunde yngle saa rædsom en Synd.
Panchæiske Landet
„Være paa Virak rigt; Specerier det yde, samt Nardus,
„Duftende Blomster og Salver endog, som svede fra Træet,
„Naar den og Myrrha bær' — thi Træet er sikkert for dyrkjøbt. 310

„Ogsaa Cupido benægter jo selv, han rammed dig, Myrrha!
„Og for en saadan Synd han selv frikjender sin Fakkel.
„Rammet dig har med det stygiske Spyd og med Gift af Echidna
„Een af de Sostere tre. Er det Synd, at hade sin Fader,
„Er det en grovere Synd, at elske sin Fader paa den Viis. 315

„Herlige Beilere søgte din Haand; det samtlige Østens
„Ynglingehob dig ønsked til Viv, og de kappedes om dig.
„Vælg af dem Alle dig een; ham ene du lukke dog ude!
„Dybt hun føler det selv, og bekjemper sin syndige Retning,
„Saasom hun siger:
„„Hvad tænker jeg paa? hvad er det, jeg søger? 320
„„Guder for barnligt Sind og Forældres hellige Retskrav!
„„Fjerner dog denne min Synd, bortfjerner saa rædsomt et Feiltrin,
„„Hvis det kan agtes, som Feil! Men byder den barnlige Ømhed
„„Virkelig saadan en Tvang? Mon ikke den øvrige Dyrslægt
„„Elsker; men ængster sig ei ved sit Valg? Ei Qvien sig skammer, 325
„„Er den af Faderen søgt, og en Hingst med sin Datter sig parrer.
„„Bukken forplanter jo Æten ved den, som han avled, og Fuglen
„„Yngler tillige med den, som han selv forlehnede Livet.

„„Salige Dyr, som forundedes Sligt! kun Menneskeiver

„„Gav en fortrædelig Lov, og nægter misundelig den Ret, 330
„„Hvilken Naturen os gav. Endvidere gives der Stammer,
„„Hvor med sin Moder en Søn, med Faderen ogsaa en Datter
„„Knyttes, og Ømheden øges endog ved det dobbelte Slægtbaand.
„„Saare det smerter mit Sind, at ikke jeg fødtes blandt Hine;
„„Ene ved Stedet beredes min Qval. Did burde jeg vandre! 335

„„Bort med et heel utilladeligt Haab! min Fader bør elskes,
„„Men som en Fader. Om altsaa det traf, at den store Cinyras
„„Ei var min Fader, da burde jeg trygt fortsætte min Elskov?
„„Min er han ikke, fordi han er min; det nærlige Slægtskab
„„Bringer mig Tab; jeg eiede meer, var jeg ikke hans Datter. 340

„„Fjernt herfra vil jeg gaae; mit Hjemsted vil jeg forlade,
„„Naar jeg maa slippe for Synd; men jeg hildes i Kjerligheds Snarer,
„„Blot for at kunne Cinyras see, kunne nærme mig til ham,
„„Tale med ham, ja kysse ham ret — som er Alt, hvad mig undes.

„„Er der da Andet, du smigrer dig med, du syndige Pige? 345
„„Føler du ei, at de skjønneste Baand du groveligt krænker?
„„Vorde din Moders Rival? mod din Fader dig tee, som hans Skjøge?
„„Søster maaskee til din Søn, samt Moder til selve din Broder?

„„Vorder du ikke for Søstrene ræd, hvis Haar ere Slanger,
„„Hvilke Forbryderen visselig seer, naar de stile mod Øiet 350
„„Faklernes rædsomme Blus? Endnu er dit Legeme skyldfrit,
„„Hold da dit Hjerte befriet for Synd! ei heller du vove
„„Ved en fordærvelig Lyst, at krænke Naturen, som taler!
„„Selv om han vil, det forbyder sig selv. Men ædelt og retligt
„„Er jo hans Liv — dog ønskede jeg, at han elsked, som jeg gjør.„„ 355

„Dette hun taler. Cinyras selv i Beslutningen vakler,
„Hvem han af Beilerne vælger især; thi spørger han Pigen,
„Nævnende Samtliges Navn, hvem hun ønsker sig helst til sin Mage.

„Først hun tier en Stund; hendes Blik paa Faderen hviler;
„Øiet sig fylder med brændende Graad, da hun bølger i Sindet. 360
„Faderen bilder sig ind, det er Tegn paa en pigelig Uroe,
„Trøster og tørrer den Grædendes Kind, som han kysser tillige.
„Myrrha ved Gaven er svarligen glad. Adspurgt, hvem hun ønsker,
„Svarer hun: „„Den, som kan lignes med dig.““
Da han fatter ei Ordets
„Sande Betydning, han roser sit Barn. „„Bliv altid““ han siger, 365
„„From, som du viser dig nu!““ Da hun hørte, han nævnede Fromhed,
„Slog hun sit Øie mod Jord; thi Pigen erkjendte sin Brøde.

„Nu var det Midnatsstund, og de sørgende Hjerter sig hviled
„Trygt udi Søvn. Ubetvingelig Ild fra Cinyras' Datter
„Fjerner den dog; thi hun sysler igjen med sit skjendige Ønske. 370
„Snart vil hun prøve derpaa; snart mister hun Haabet; hun blues;
„Ønsker dog atter, og fatter sig ei. Retligesom Træet,
„Rammet af Øxernes Slag, naar der mangler alene dets Dødshug,
„Vakler, hvorhen det vil gaae, men frygtes til samtlige Sider,
„Saaledes vakler det bølgende Sind til forskjellige Kanter, 375
„Rammet af vexlende Stød, og bølger til dobbelte Sider.

„Ikkun i Døden hun finder et Maal og en Hvile for Elskov.
„Døden hun ønsker; thi kryber hun op, for at snøre sin Strube
„Ind i sit Belte, der heftedes fast i den øverste Dørkarm.
„„Elskte Cinyras, modtag mit Farvel! gid du vidste min Dødsgrund!““ 380
„Og, under saadanne Ord, hun slynger sin Hals udi Lokken.

„Dog hvad hun mumled, saa haver man sagt, kom Ammen for Øre,
„Som paa en redelig Viis bevogted den Fostredes Kammer.
„Ammen sig reiser; faaer Dørene op, og skuende Dødens
„Midler at ligge beredt', i et Nu hun giver et Angstskrig; 385

„Slaaer sig for Brystet, forriver sin Dragt og splitter den Lokke,
„Hvilken af Halsen hun reev.
Nu først har hun Tid til at græde;
„Favner den elskede Møe, og spørger, hvad Snoren betyder.
„Pigen forstummer; bevæger sig ei, og stirrer mod Jorden,
„Ærgerlig selv, at hun grebes deri, da hun tøved forlænge. 390
„Ammen er ivrig; hun blotter sit Haar, sine tørrede Bryster,
„Bedende hende ved Dien, hun fik, samt Vuggen, hun sov i,
„Freidigt at nævne den Kummer, hun har.
Men uagtet hun beder,
„Vender sig Pigen med Suk. Dog Ammen vil vide det Sande,
„Nøies ei heller med Løfter om Hjelp; men raaber: „„o svar mig! 395
„„Und mig at skaffe dig Hjelp! uagtet tilaars er jeg virksom.
„„Blev det af Vanvid gjort? jeg har Urter og Qvad til at læge.
„„Est du af Nogen forgjort? jeg kan lindre dig atter ved Troldsang.
„„Blev der en Guddom vred? selv Guder kan sones ved Offring.
„„Hvad kan jeg tænke mig meer? din Fader, ja hele din Velfærd 400
„„Er i en blomstrende Gang; din Moder og Fader ilive.““

„Drager da Myrrha et Suk, ved at høre sin Fader at nævnes,
„Ret af sit inderste Bryst; dog Ammen ei drømmer om Synden,
„Skjøndt hun formoder jo nok, at der stikker lidt Kjerlighed under:
„Og, da hun haver bestemt, at komme paa Sporet, hun beder 405
„Alt at bekjende.
Den grædende Møe hun tager paa Skjødet,
„Som med en kraftløs Arm hun knuger til Hjertet, og siger:
„„Alt har jeg mærket! du elsker, mit Barn! dog intet du frygte;
„„Jeg er geskjeftig og hjelper dig her; din Fader skal ikke
„„Mærke det mindste.““ Fra Leiet hun sprang, og trykkende
Læben 410
„Ned i sit Leie, hun skreg: „„forskaan min Blufærdighed skaan
mig.““

„Dog da hun beder, som før, „„Gaae bort““ hun skreg,
„„eller spørg ei

„„Meer om min Qval! det er gruelig Synd, hvad du ønsker at vide.““

„Gjøs da den Gamle; hun hæver sin Haand, som bæver af Alder,
„Ryster af Angst og synker paa Knæe for Pigen, hun died. 415
„Snart benytter hun smigrende Ord, snart Trudsler, om ikke
„Alt hun erfarer paastand, hun Daaden og Strikken vil melde,
„Men, om hun nævner den Elskedes Navn, hun er rede til Bistand.

„Løfter nu Pigen sit Hovede op, og væder sin Ammes
„Bryst med den rullende Graad. Hun gjør et Forsøg, at bekjende, 420
„Tier dog atter, og holder en Flig for de blussende Kinder,
„Stammende: „„Moder! lykkalige Viv! som har saadan en Mage!““
„Derpaa hun taug med et Suk.
Da den Gamle forstod, hvad hun meente,
„Gjøs af en isnende Kuld hendes Krop; de hvidlige Lokker
„Reiste sig stivt og strittende op paa det aldrende Hoved. 425
„Pigen formaner hun ømt, at qvæle den rædsomme Grille,
„Dersom hun kan. Uagtet hun veed, det er sandt, hvad hun siger,
„Ønsker dog Pigen at døe, naar hun ikke sit Ønske kan opnaae.“

„„Døe skal du ei““ udbryder nu hiin. „„Du skal nyde din —““
Fader
„Tør hun ei sige; men taug og bekræfter med Haanden sit Løfte. 430

„Aarligen kom der en Fest, som Qvinderne feired til Ceres.
„Fromt de svøbte sig ind udi Liin, som Legemet dækked,
„Medens man knyttede Ax i en Krands, som et Offer af Kornet.
„Ogsaa det agtedes liig med en Synd, ni festlige Nætter,
„Om man i Kjerlighed nærmed sig Mænd.
Blandt saadan en Skare 435
„Ogsaa Cenchreïs, den drotlige Viv, deeltager i Festen.
„Eftersom Leiet nu altsaa er skilt ved den lovlige Kone,
„Lokkes Cinyras, beruset af Viin, ved den listige Amme
„Ind i en virkelig Kjerlighedslist; dog skjuler hun Navnet,
„Sigende blot, hun var smuk.
Da han sporger: „„hvor gammel er Pigen?““ 440

„Svarer hun: „„ganske som Myrrha omtrent.““ Nu iler hun hjemad,
„For, som han bød, at bringe den Møe. „„Til Lykke, min Pige,““
„Raaber hun, „„Seiren er vor.““ Men Stakkelen vover ei ganske,
„Glæden at nyde; det ahnende Sind fremavler blot Kummer:
„Ogsaa hun fryder sig dog; saa kjæmper hun selv med sit Hjerte! 445

„Tiden var kommet, hvor Alting er tyst. Alt havde Bootes
„Dreiet sin Vogn med Stangen paaskraa mellem Oxnenes Forspænd,
„See! da iler hun bort til sin Synd. Fra Himmelen svinder
„Luna den lyse; en dæmrende Skye over Stjernerne drager;
„Natten var skilt ved sit Lys. Først, Icarus! dækked du Øiet, 450
„Derpaa dit Barn, som til Himmelen kom ved sin barnlige Ømhed.

„Tregang stødte hun an med sin Fod, et mærkeligt Jertegn!
„Tregang skræmmed med Dødningesang den varslende Ugle.
„Dog, da det natlige Mulm hendes Blu formindsker, hun iler;
„Tager med Venstre sin Amme ved Haand, og famler med Høire, 455
„Hvor hun i Mulmet skal sætte sin Fod. Ved Kammerset staaer hun;
„Døren hun aabner; nu føres hun ind; men ligesom Senen
„Skjæres itu, hun segner i Knæe; hun bæver, og Blodet
„Flyer fra den blegnende Kind; ved at gaae hun bliver som modløs.

„Altsom hun nærmer sig meer, desmeer hun gyser, og angrer, 460
„Hvad hun har vovet; hun listed sig bort, om hun ikke blev gjenkjendt.
„Dog da hun tøver, hun drages afsted af den Gamle, som fører
„Hende til Leiet, og siger til ham: „„Hun er din, o Cinyras!““

— — — — — — — — — — —

„Tiden gaaer hen; nu iler hun bort fra det natlige Kammer,
„Og under Hjertet hun bærer et Pant paa sin rædsomme Skam-
daad. 470
„Synden den nærmeste Nat fornyes igjen og fremdeles.

„Bliver da Konningen lysten i Sind, Elskerinden at skue,
„Efter saa mange Besøg; han griber et Lys, og erkjender

„Baade sin Datter og hele sin Synd. Han er stum i sin Smerte;
„Men af en Skede, som hang, han river et blinkende Glavind. 475
„Myrrha sig kaster paa Flugt. Bedækket af Skumring og Natmulm,
„Slap hun det dræbende Hug og flygtede hen over Marken;
„Fra det panchæiske Land og Arabiens Palmer hun iler.

„Saaledes vandrede hun, medens Luna forandred sig nigang,
„Til i Sabæernes Land omsider hun finder sin Hvile. 480
„Neppe hun orker at bære sin Vægt; hvad hun skulde sig ønske,
„Sandser hun ei; hun var angst for at døe, hun var kjed af at leve.
„Derpaa begynder hun saadan en Bøn:
„„Dersom Guder bønhøre
„„Den, som bekjender, da har jeg fortjent, at jeg straffes alvorligt.
„„Heller ei vægrer jeg mig. Om jeg lever, de Levende krænkes; 485
„„Døer jeg, de Døde; thi beder jeg nu, lad mig skilles fra Begge!
„„Nægter mig Død og nægter mig Liv — omskaber mig ganske!""

„Guder fornam den Bekjendendes Ord. Idetmindste det Sidste
„Opfyldt blev ved de Saliges Gunst: idetsamme hun taler,
„Dækkes af Jord hendes Been. Gjennem Neglen, som brister,
et Rodskud 490
„Farer paatvert, der tjener til Hold for den mægtige Stamme.
„Benene vorde til kraftfuldt Træe; Marv bliver i Midten,
„Blodet gaaer over til Saft, hendes Arme til mægtige Grene,
„Fingrene vorde til Qvist; til Bark forhærder sig Huden.

„Alt om den vægtige Bug har Træet nu dannet en Hinde, 495
„Dækket endog hendes Bryst og bredet sig op imod Halsen.
„Selv det kommende Træe hun iler begjerlig imøde,
„Og med en iilsom Hast hun dukker i Barken sit Aasyn.

„Skjøndt hun nu mistede strax med sit Legem tillige Bevidsthed,
„Græder hun dog, og en Draabe saa varm nedrinder af Træet. 500
„Taarerne holdes i Agt; den Myrrha, som drypper af Træet,
„Bærer Besidderjjens Navn, og vil agtes til evige Tider.

XCI. Adonis.

„Avlet i Blodskam voxede nu, under Træet, den Lille,
„Ledende efter en Vei, hvor han kunde forlade sin Moder,
„Saasom den svulmende Bug sig hæver paa Midten af Træet. 505
„Moderen tynges deraf; dog Smerten hun ikke kan nævne,
„Eller, paa Barslendes Viis, anraabe saa bønligt Lucina.

„Stammen dog synes at kjempe dermed; under idelig Gispen
„Bøies det bugtede Træe, som fugtes af rullende Taarer.
„See! da stiller Lucina sig hen ved den lidende Stamme, 510
„Rækker en hjelpende Haand, og nævner de lindrende Kraftord.
„Monne da briste den mægtige Bul; gjennem Barken der spaltes,
„Kryber et levende Barn under Skrig, som Najaderne vaske
„(Læggende det paa det liflige Græs) med Moderens Taarer.

„Barnet var smukt; Misundelsen selv maatte rose den Lille. 515
„Liig Amorinerne smaa, naar de males som nøgne paa Lærred,
„Var han at see. For at ei deres Dragt skal gjøre Forandring,
„Tænk dig et Kogger om ham, eller ubekoggrede hine.

„Ikke det mærkes, at Tiderne gaae, da de svinde saa hurtigt.
„Gives der noget, saa brat som et Aar? Af sin Søster og Mørfar 520
„Avlet, og hidtil skjult i et Træe, tillige fornylig
„Sat udi Verden, han skyder sig op til en nydelig Smaadreng,
„Bliver til Yngling og bliver til Mand, tiltager i Skjønhed,
„Elskes af Venus tilsidst og hevner tillige sin Moder.

„Medens Cupido med Kogger paa Ryg vilde kysse sin Moder, 525
„Ridser en Piil hendes Bryst, som hæved sig ud over Kogret.
„Vred over Ridsen, hun støder ham bort, dog Saaret var større,
„End de formodede selv. Iførstningen mærked hun intet,
„Men, da hun Ynglingen saae, hun ændser ei mere Cythere,
„Søger ei mere sit Paphos' Øe, som hviler i Havet, 530
„Amathus, riig paa Metal, eller Cnidus, Fiskenes Hjemsted.

„Himlen forlader hun selv: sin Himmel hun seer i Adonis:
„Ham er hun nær; ham følger hun med. Før laae hun i Skyggen
„Magelig strakt, og søgte med Pynt at hæve sin Skjønhed;
„Nu gjennem Mark, over Fjeld, ad mægtige Klipper hun iler, 535
„Nøgen om Knæe, efter Artemis Viis, opkiltrende Kjortlen,
„Muntrende Kobbelet op.
Mod Dyr, som hun sikkert kan jage,
„Enten en Hjort med de kneisende Horn, eller iilsomme Harer,
„Eller en Daa, hun sætter i Fart; men frygter for Vildsviin,
„Samt for den graadige Ulv, for en Bjørn, som har Kløer til Vaaben, 540
„Samt for en Løve, der stiller sin Sult i det myrdede Hornqvæg.

„Ogsaa, Adonis! hun beder dig selv at flygte for disse,
„Om du vil høre den Elskendes Raad. „„Vær krye mod de Feige,""
„Lød hendes Ord; „„de modige Dyr er det farligt at trodse.
„„Yngling! vær ikke for kjek, det er mig, som du stæder i Fare. 545
„„Dem, som Naturen forlehnede Kraft, udæske Du ikke,
„„Da kan din Ære mig vorde for dyr.
Ei Ungdom bevæger,
„„Ikke den yndige Form, som rører din Venus, en Løve,
„„Eller det børstede Sviin, eller Dyrenes trodsige Øie.
„„Lyn i den krummede Tand besidder det glubende Vildsviin, 550
„„Trods samt frygtelig Harm finder Sted hos den gulige Løve,
„„Ogsaa jeg hader den samtlige Art.""
„Da han fritted om Grunden,
„Siger hun: „„Strax skal jeg sige dig den: du vil undres ved Brøden.
„„Nu er jeg træt af min Jagt, der hidtil har været mig fremmed;
„„Hist indbyder beqvemt med venlige Skygger en Poppel; 555
„„Loibænk byder dens Græs, hos dig har jeg Lyst til at hvile.""

„Derpaa hun lagde sig ned, udstrakt imod ham og mod Græsset,
„Læned sit Hoved mod Ynglingens Barm og fortalte ham venligt,
„Skjøndt det var mangen engang at hun standsed med Kys sin Fortælling:

XCII. Atalanta.

„Muligen haver du hørt om en Møe, som mægted i Kamploø 560
„Seiren at faae over hurtige Mænd; ei heller var Sagnet
„Tant eller Løgn, da hun virkelig vandt; dog vidste man ikke,
„Hvad der især bar Priis, hendes Deilighed eller Gesvindthed.

„Guden hun spurgte tilraads om en Mand. „„En Mand, Atalanta!""
„Svarede hiin, „„dig gavner ei stort; tænk aldrig paa Mage! 565
„Dog du slipper ham ei; dig selv skal du levende mangle.""

„Ræd ved Orakelets Svar, som en ugift Pige hun lever
„Midt i den løvfulde Skov. Hver ivrigt bedende Frier
„Viser hun hidsigen bort. „„Slet ingen"" hun siger „„jeg ægter,
„„Uden han vinder i Løb; kommer hid og prøver et Kamploø! 570
„„Seirer han, faaer han min Haand; til Belønning jeg vorder hans Mage,
„„Taber han — bliver han dræbt; saalunde bestemmer jeg Kampen.""

„Dette var sikkerligt haardt; dog var hendes Skjønhed saa mægtig,
„At under saadan Accord dog Beilerne kom udi Hobe.

„For at beskue det grusomme Løb Hippòmenes sad der. 575
„„Findes da nogen saa gal, at skaffe sig Kone paa den Viis?""
„Yttred han, spottende høit de Ynglingers rædsomme Lue.
„Men da nu Sløret blev lagt, og han skued et Blik og et Legem,
„Skjønt som mit eget — ja deiligt, som dit, ifald du var Pige,
„Studsende rækker han Armene op. „„Tilgiver!"" han raaber 580
„„Ynglinger! hvad jeg har sagt! jeg kjendte jo ikke den Kamplø n,
„„Hvilken I kjempede for.""

Ved sin Roes han hidser sig mere,
„Ønsker, at Ingen maa være saa snel i den samtlige Skare,
„Svulmende høit udi Aabryesot. „„Hvi prøver jeg ikke""
„Siger han, „„ogsaa mit Held udi Kamp? Selv Guderne hjelpe 585

„„Den, som forlader sig kjekt paa sit Mod.“ “
Da Hippômenes veier
„Saadanne Tanker i Sind, fløi Pigen bevinget forbi ham.
„Skjøndt nu den unge Boeotier saae, hun svævede fremad
„Hurtig, som Scythernes vingede Piil, han beundrer dog mere
„Pigens fortrinlige Form, som forhøies end mere ved Løbet. 590

„Vinden i Baandene tog, som flagred omkring hendes Fødder;
„Hvid som et Filsbeen var hendes Ryg, som var dækket af Haaret,
„Medens omkring hendes Knæe baldyrede Sløifer sig bølged.
„Huden var hvid, som det egner en Møe; den rødmed i Løbet,
„Ligesom ofte det røde Gardin, naar det hænger for Ruden, 595
„Spreder i Salen, der ellers er hvid, et rødmende Luftskjer.

„Just som den Fremmede skuer paa Sligt, hun stander ved Maalet,
„Og med den festlige Krands Atalanta, den seirende, pyntes.
„Den, som har tabt, erlægger med Suk den betingede Livsstraf.
„Uden at skræmmes ved Ynglingens Død, han stiller sig modigt 600
„Frem udi Hoben; nu lyde hans Ord, da han stirrer paa Pigen:

„„Hvi vil du søge dig uselig Glands, ved at seire mod Svage?
„„Heller forsøge du mig! Om Lykken forlehner mig Seiren,
„„Kan det ei tykkes en Skam, at du blevst af en Saadan betvungen.

„„Mègareus, Drot i Onchêsti Bye, jeg haver til Fader, 605
„„Søn af Neptunus' Søn; jeg har Bølgernes Konning til Stamfar.
„„Høit, som min Æt, er Modet, jeg har; hvis jeg taber, da faaer du
„„Sikkert et kosteligt Navn, om Du togst fra Hippômenes Seiren.“ “

„Schoeneus' Datter betragted ham mildt, da han yttrede Saadant,
„Vaklende lidt, om hun ønsker sig Seir, eller ønsker at tabe. 610
„„Nære da Guder mod Skjønheden Had, at de ville fordærve“ “
„Mumler hun, „„denne? Hvi lokke de ham, til at frie til en Pige,
„„Selv med Fare for Liv? Saa høit anslaaer jeg mig ikke.
„„Skabningen rører mig ei, uagtet den kunde mig røre,

„„Er det, fordi han er ung? Ja — ikke han selv — men hans Ungdom. 615

„„At han besidder et Mod, som ikke forfærdes ved Døden?
„„At han kan tælle fra Bølgernes Gud, som Fjerde, sin Herkomst?
„„Mon, at han elsker mig høit — vurderer mit Eie saa kostbart,
„„At han vil døe, om et grusomt Træf tildeler ham Afslag?

„„Fremmede! flye, mens du kan; iil bort fra det blodige Kammer! 620
„„Kun gjennem Blod man vinder min Haand. Hos de øvrige Piger
„„Faaer du et Ja; den fornuftige Møe udkaarer dig gjerne.
„„Dog — hvi sørger jeg ene for dig, da jeg dræbte saa Mange?
„„Lad ham da see mig og døe, da Beilernes myrdede Hobe
„„Give ham ei et tilstrækkeligt Vink, og han kjedes ved Livet. 625

„„Altsaa fordi han vil leve med mig, vil jeg give ham Døden?
„„Skal da et grueligt Mord betragtes som Løn for hans Elskov?
„„Dadel jeg fik for min Seir, og den jeg umulig kan bære.
„„Ligger da Skylden hos mig? Jeg vil ønske, du trak dig tilbage,
„„Eller, da Vanvid plager din Aand, du tillige var hurtig. 630

„„Hvilket jomfrueligt Træk! hvilket Ansigt, smukt, som en Piges!
„„Gid at du aldrig havde mig seet, Hippômenes arme!
„„Du er for god, til at døe. Var ikke jeg selv ulyksalig,
„„Dersom et grueligt Lod var ikke mit Hjerte til Hinder,
„„Varst du den eneste Mand, med hvem jeg vil dele mit Leie.““ 635

„Dette hun taler. Som urørt Møe, nys rammet af Amor,
„Veed hun ei selv, hvad hun gjør; hun elsker og ahner det ikke.

„Faderen kræver nu selv og hans Folk det vanlige Kamplob.
„See! fra Poseidons Æt, Hippômenes, lyder da ydmygt
„Følgende Bøn: „„Du skjenke mig Hjelp, Cythêres Gudinde! 640
„„Meget jeg vover; Du tændte min Ild, beskyt den i Naade.““

„Vindene bragte saa mildt den smigrende Bøn til mit Øre;
„Rørt (jeg bekjender) jeg blev. Med Hjelpen ei kunde der tøves.
„Nærved laae der et Strøg, som i Egnen var kaldet Tamâsus,
„Kjernen af hele det cypriske Land, som Fortidens Gamle 645
„Skjenked' alene til mig, indviende det til et Tempel,
„Som en Foræring fra dem.
Udi Midten der voxed en Stamme,
„Dækket med guldgult Løv, og med Guld den rasled paa Grenen.
„Saasom fra Træet jeg kom, jeg havde just plukket tre Æbler,
„Hvilke jeg bar i min Haand. Hippômenes bringer jeg disse, 650
„Synlig alene for ham, og fortalte ham Nytten, de gjorde.

„Alt Basunerne gave Signal. Frem fore de Begge,
„Og med den hurtige Fod over Fladen af Sandet de svæve.
„Næsten man troer, de kan svæve paa Søe, uden Foden at vade,
„Hen over Vipperne gaae, samt staae paa de modnede Kornax. 655

„Ynglingen vinder i Mod. Han hører de venlige Stemmer,
„Mildt tilraabende ham: „„Hippômenes! brug dine Kræfter! —
„„Nu er det Tid — nu skynd dig afsted — tag Benene med dig —
„„Skynd dig, da seirer du nok.""
Hvis Glæde var størst, veed jeg ikke,
„Enten Megarernes Helts, eller muligen Schoeneï Datters, 660
„Ofte hun tøvede lidt, naar hun evned at løbe forbi ham;
„Ogsaa hun vendte sig nødigen bort, naar hun saae ham i Øiet.

„Alt fra den tørrede Mund fornemmes en gispende Stønnen,
„Skjøndt han var langt fra sit Maal. Først nu den Neptuniske Ætling
„Kaster et enkelt af Æblerne bort, som spired paa Træet. 665
„Pigen forundrede sig; af Lyst til det straalende Æble,
„Dreier hun bort fra sit Løb, for at snappe den rullende Guldfrugt.

„Ynglingen kommer forbi under Brag af de Skuendes Bifald.
„Dog ved et iilsomt Løb indhenter hun Tiden, hun spildte;

„Heller ei varer det stort, for Ynglingen atter er bagved. 670
„Pigen, der sinkes paanye, da han kaster fornyet sit Æble,
„Henter ham atter, og gaaer ham forbi.
Alt var der af Løbet
„Slutningen blot. „„Nu hjelpe du mig, som har givet mig Gaven!""
„Skreg han og kasted med Ungdomskraft, samt skjøns over Marken,
„Æblet, som funkler af Guld, for at sinke desmeer hendes Gjen-
komst. 675

„Pigen, man saae, betænkte sig lidt, om hun skulde det hente;
„Selv jeg tvang hende dog, og tynged det ned, da hun bar det,
„Sinkende hende, saavel ved dets Vægt som ogsaa ved Tiden.

„Men for at ikke min Snak skal tykkes dig længer end Løbet,
„Pigen gav tabt, og den seirende Helt hjembragte sin Kamppriis. 680

„Havde jeg ikke fortjent nogen Tak? ingen Gjengjeld af Virak?
„Er det, Adonis! ei sandt? men ei fik jeg Virak til Gjengjeld,
„Ja den Uskjønsomme glemte sin Tak. Da bruste min Harme,
„Vred over denne Foragt, for at slippe for Haan udi Fremtid.

„Kraftigen straffe jeg vil, og tirrer mig selv mod dem Begge. 685
„Gudernes Moder et Tempel besad, som Helten Echion,
„Dybt i en dæmrende Skov, opbyggede efter et Løfte,
„Hvilket de nærmede sig, for at hvile sig ud efter Veien.

„Tirret af mig og min Guddomsmagt, Hippômenes fatter
„Heel ubetimelig Kjærlighedslyst til sin Viv, Atalanta. 690
„Lige ved Tempelet var der et Sted med en dæmrende Skygge,
„Danned i Grotternes Form, med et Loft af naturlige Pimpsteen,
„Dyrket af Fortidens Mænd, hvor Præsterne pleied' at gjemme
„Gudernes Billed af Træe, som man gjemte fra forrige Tider.
„Her gaaer han ind, og det hellige Sted han skjænder uteerligt. 695

„Gudernes Billed trak Øinene bort; den taarnede Moder

„Veed ikke ret, om hun styrter dem helst i den stygiske Bølge;
„Straffen dog tykkes for mild. Da lægge sig gulige Manker
„Over den Hals, som var nyligen glat; deres Haand blev en Krumkloe,
„Armene vorde til Been; udi Brystet er Styrken forenet. 700
„Stolt de feie med Halerne hen ad det øverste Sandlag;
„Harm udi Minerne staaer, og istedetfor Talen de brumme.
„Skoven er nu deres Natteqvarteer; af Andre de frygtes;
„Ene Cybèle betvinger dem dog, hvis Bidsler de gnave.

„Skye dem, du elskede Ven! skye alle de glubende Udyr, 705
„Hvilke med Brystet i Kampene gaae, og Ryggen ei vende!
„Flye, at ikke dit Mod skal vorde til Sorg for os Begge."

„Givende saadant et Vink, paa sin Vogn, som blev trukket af Svaner,
„Steg hun i Luften; men det, som hun bød, forbyder hans Kraftmod.
„Hundene fore just frem i et Spor og tirred et Vildsviin 710
„Op fra dets skjermende Lye. Da den prøver at ile fra Busken,
„Bliver den rammet paaskraa af Cinyra's blomstrende Ætling.
„Spydet er snarligen rystet mod Jord af dens bugtede Snude,
„Skjøndt den er farvet med Blod. Da han løber og søger en Tilflugt,
„Hentes han ind af det rædsomme Dyr, som skjuler sin Hugtand 715
„Dybt i hans Bug.
Nu ligger han strakt i det gulige Sandstøv.
„Ei Cytherêa, som foer udi Skye paa sin luftige Vognkarm,
„Trukken af Svanernes vingede Spænd, var kommen til Cyprus,
„Førend hun kjender den Døendes Suk, og dreier paastedet
„Fuglene, hvide som Snee. Da hun skuer fraoven sin Yndling 720
„Væltende sig i sit Blod, i Begreb at ile fra Livet,
„Springer hun af; forriver sit Haar, adsplitter sin Klædning,
„Og, paa en sørgelig Viis, med sin Haand hun slaaer sig for Brystet.

„Ankende høit over Skjebnens Bud, hun siger: „„Ei Alting
„„Haver du dog i din Magt. Om min Sorg jeg stifter et Minde, 725
„„Samt, min Adonis! om dig; hvert Aar gjentage man din Død,
„„For at erindre paa billedlig Viis, hvor meget jeg tabte.

„Selv af dit Blod skal der dannes en Blomst. I Tider, som svunde,
„Evned, Persephone! du, en Qvindefigur at forvandle
„Til Krusemynte — skal ikke jeg selv kunne gjøre Cinyra's 730
„Ætling til Blomst?"

Da hun talede Sligt, den duftende Nectar
Stænked hun ned i hans Blod. Da Begge berørte hinanden,
Svulmede Blodet, retligesom tidt i en styrtende Pladskregn
Bobler sig hæve paa Vand. Ei fuldeligt svinder en Time,
Førend af Blodet sig hæver en Blomst, der er farvet som dette. 735
Ligesom Færskenens Blomst, der putter sig ind under Barken,
Langsomt skyder sig frem, og gavner tillige kun stakket;
Saaledes hænger den loselig fast; ved en skrøbelig Lethed
Snart udi Vindenes Pust, som giver den Navnet, den synker.

Ellevte Sang.

XCIII. Orpheus' Død.

Medens nu Thraciens Skjald under saadanne Sange betvinger
Træer og trodsige Dyr og tillige de følgende Klipper,
Ciconerindernes Sværm, omhyllet med Skindet af Vildtet
Trint deres bølgende Barm, bemærker fra Toppen af Fjeldet
Barden, der yndigt geleider sit Qvad med de tonende Strenge. 5

Raaber da en, og det bølgende Haar hun ryster i Luften,
„Eia! der møde vi ham, den Qvindeforagter!" og slynger
Spydet mod Digterens Mund, som aabnede sig til en Skjaldsang.
Spydet ei saared, men ridsede kun, da det skjultes af Viinløv.

Søsteren bruger som Vaaben en Steen, der, sendt udi Luften, 10
Rørt ved Strengenes Klang og den smukt harmonerende Stemme,
Ligesom ydmyg stemt ved en slig fornærmelig Udaad,
Sank ved hans Fod.
De Forvildedes Flok fortsætter nu Kampen;
Grændser ei kjende de meer; kun Furier styre dem Alle.
Mildnet han havde ved Sang deres Spyd; men frygtelig Skrigen, 15
Samt med det tudende Horn berecynthiske Piber tillige,
Klappen i Hænder, Smaatrommernes Larm, Bacchantindernes Hylen
Dovede Citharens Klang. Da endelig var det, at Stene
Rødmed af Digterens Blod, som man ei var istand til at høre.

Først Mænaderne splitted med eet hans lyttende Selskab, 20
Fuglenes talrige Hob, de forsamlede Slanger og Rovdyr,
Førend de fattede sig af Begeistringen over hans Sangkunst.
Derpaa de vende mod Orpheus selv de blodige Hænder;
Flokkes paa Fuglenes Viis udi Hob, naar den natlige Ugle
Stundom bemærkes at flagre ved Dag; som tidt paa en Kampplads 25
Hjorten, der føres i Morgenens Stund for at døe udi Sandet,
Vorder for Hundene Rov.

Man stormer mod Skjalden med Thyrser,
Dækked' med grønnende Løv, skjøndt ikke beregned' paa Saadant.
Een med en Jordklump slaaer; med knækkede Grene den Anden;
Enkelte slynge med Steen.

For at intet skal mangle de Vilde, 30
Gik der i Nærheden just med en Ploug sværttrækkende Stude,
Samt nogle Bønder, hvis kraftige Arm bearbeidede Jorden,
Og under dryppende Sved udi Nærhed sled i en Ager.
Disse tog' Flugten, da Sværmen de saae. Hvad de brugte til Arbeid,
Blev dog paa Stedet, og, splitted' omkring over Marken, man finder 35
Vægtige Hakker, af Skuffer en Deel, samt Skovle med langt Skaft.

Neppe fik Qvinderne sligt udi Haand, før de splittede Qvæget,
Stolt ved de truende Horn; hvorefter de styrte mod Skjalden.
Armene strækker han ud (hvad aldrig han gjorde forgjeves,
Uden just nu); han rører dem ei ved sin bønlige Tale: 40
Barden maa døe ved de Skjendiges Haand.

Over Læben (o Skjendsel!)
Hvilken dog hørtes af Klipperne selv, som Dyrenes Sandser
Mægted at røre, bortiler hans Sjel og svinder i Luften.

Dig den bedrøvede Fugl, dig, Orpheus! Dyret i Skoven,
Selv en uboielig Flindt, der fulgte saa ofte dit Sangspil, 45
Dig har Skoven begrædt. For at vise sin Kummer, den kasted
Løvet og raged de Lokker, den har. Da var det, at Floder

Voxed ved idelig Graad. Najaderne selv og Dryader
Gik udi Dragter af Sort, med Lokker, som flagred omkring dem.

Lemmerne ligge nu splitted' omkring. Hans Cithar og Lyra, 50
Hebrus! du togst, ja (underligt nok!) da de rulle med Strømmen,
Toner fra Lyren en sørgelig Klang, og den livløse Tunge
Nynner i klagende Lyd; Flodbreddene svare vemodigt.

Ud fra den hjemlige Flod de seile nu Begge mod Havet,
Hvor de paa Lesbos skylle mod Land, ved Byen Methymne. 55
Medens de ligge nu her paa de fremmede Kyster, en Slange
Stiler mod Læben og Hovedets Haar, som glindse med Vandstænk.
Kommer da Phoebus til Hjelp. Da Slangen vil just til at bide,
Hindrer han sligt, ved at stivne dens Gab. Til Steen er den vorden,
Og, i det samme den aabner sin Mund, er den ogsaa forstenet. 60

Skyggen gaaer ned under Jord; hver Egn, som han skued i Fortid,
Atter han kjender, og, dragende frem til de Saliges Hjemsted,
Selv Eurydice han finder igjen, som han inderligt favner.
Her spadsere de tidt; snart vandre de Side ved Side,
Snart efter hende han gaaer; men stundom gaaer Sangeren forrest; 65
Dog uden Fare han vender sig om, for at see til den Elskte.

XCIV. Bacchantindernes Straf.

Bacchus tillader dog ei, at Synden gaaer hen uden Gjengjeld,
Vred, at han misted en Skjald, som besang hans hellige Feste.
Fast udi Skoven han binder paastand de thraciske Mødre,
Hvilke forøved saa rædsom en Daad, med slyngede Rødder. 70
Tæer og Fødder forlænger han flux paa dem Alle, som plaged
Skjalden, og binder dem Fødernes Spids i det hærdede Jordlag.

Ligesom Fuglen, der stikker sit Been udi Garnet, den snilde
Jæger har sat, og mærker nu selv, at den sidder i Fælden,
Klapper og basker, men just ved sit Ryk trækker Snoren omkring sig, 75

Saaledes, altsom Enhver sig hæftede fast udi Jorden,
Prøve de bange forgjeves paa Flugt; det bugtende Rodskud
Holder dem svarligen fast, samt aver Enhver, som vil undflye.

Medens de savne nu selv deres Taae, deres Negl, deres Fødder,
See de, hvor Træet begiver sig op ad de dreiede Lægge. 80
Som de nu gjøre Forsøg, at slaae sig paa Laaret af Kummer,
Slaae de kun Træe. Nu blive til Eeg endog deres Bryster;
Skuldren er dækket med Bark; deres Arm, der strækkes i Luften,
Synes en virkelig Green, og Formodningen skuffer ei heller.

XCV. Midas.

Bacchus ei nøies med det; men drager endogsaa fra Landet. 85
Selv, med et ædlere Chor, han søger sit elskede Tmolus,
Viingaardslandet, samt Pactoli Flod, skjøndt ikke der fandtes
Dengang Guld i dens herlige Sand, som vækker kun Avind.

Ham Bacchantindernes Hob og Satyrernes vanlige Klynger
Følge; dog savnes Silên. Da han dingled af Aar og af Viinruus, 90
Fanged de Phrygiske Bønder ham op. Udi Lænker af Blomster
Slæbte til Midas de Oldingen hen, hvem Thraceren Orpheus
Lærte den bacchiske Fest, med Cecrops' Borger Eumolpus.

Midas, som kjender paastand, det er ham, som geleidede Guden,
Gjør, da den Fremmede kommer, en Fest, som lystigen feires, 95
Uden at standse dermed, ti Dage tilligemed Nætter.

Lucifer alt paa den ellevte Dag bortfjerned fra Himlen
Stjernernes lysende Hob, da Kongen til Lydiens Marker
Iler afsted, for at bringe Silên til den blomstrende Viingud.
Guden er glad, da han Oldingen fandt, og Kongen han giver 100
(Hvad der ei gavner ham stort) den Ret, at ønske sig noget.

Denne, som bruger sin Gave kun slet, udbryder: „Forund mig,

„At, hvad jeg haver med Legemet rørt, forvandles til rødt Guld.“
Bacchus opfylder hans Bøn. Hvad han ønsked, uagtet til Skade,
Giver han Kongen; men sukkede dybt, at han ønsked ei bedre. 105

Glad gaaer han bort. Berecynthus' Helt er froe ved sit Uheld,
Og han forsøger, om Løftet er sandt, ved at føle paa Noget.
Neppe han troer, hvad han seer. Han river en Qvist af en Steeneeg,
Hvilken han mægted fra Jorden at naae — og Qvisten var gylden.
Løfted han Stene fra Jord, var Stenen saa rød som en Guldklump. 110

Tog han en Jordklimp op, berørt ved den mægtige Haandkraft,
Hurtig en Masse den blev; afplukked han tørrede Kornax,
See! da høsted han Guld. Naar i Haanden han holder et Æble,
Straaler det ligt Hesperidernes Skjenk. Naar han trykker sin Finger
Ind paa den mægtige Dør, da skuer man Døren at glimre; 115
Ja naar han prøver at vaske sin Haand i de skyllende Bølger,
Dànaë narredes selv af Draaben, som rinder fra Haanden.

Neppe han evner at fatte sit Held, naar han tænker, at Alting
Vorder til Guld. Da han glæder sig ret, fremsætter man Bordet,
Saare forsynet med Kjød og tillige med Brød, som er ristet. 120
See! hvad hænder sig nu? Naar han rører ved Ceres' Gaver
Blot med en Finger, da vorde til Guld selv Ceres' Gaver.
Naar med sin graadige Tand han prøver at bide paa Kjødet,
Skinnede Kjødet, af Tanden berørt, som kostelig Guldklump.
Ja naar han blander i Vand den Gud, som forlehned ham Gaven, 125
Synes det flydende Guld at rulle ham ned udi Halsen.

Ræd ved den selsomme Qval, ulykkelig midt i sin Rigdom,
Bort han ønsker sit Guld, og forbander, hvad nylig han bad om.
Intet han nyder, der stiller hans Sult; Tørst brænder hans Gane,
Og han er pinet med Grund af Guldet, som nu er hans Afskye. 130

Haanden han løfter mod Skye og tillige de glindsende Arme,
Sigende: „Feilet jeg har; tilgiv mig, o Fader Lenæus!

„Ynk mig! jeg beder derom! fra de pragtfulde Qvaler befrie mig!
„Guder tilgive jo let."
Da Bacchus har seet, han bekjender,
Løser han atter det Ord, som han gav, og den skjenkede Gave. 135
„At du kan slippe for Guldet igjen, som du taabelig ønsked,
„Skynd dig" (saa lyde hans Ord) „til Floden, som løber ved Sardes.
„Lige ved Bølgen, som kaster sig ned over Bjerget, du vandre,
„Da vil du komme tilsidst til et Sted, hvor Kilden har Udspring.

„Hvor nu det skummende Væld fremsprudler især udi Mængde, 140
„Vaske du Hovedet der, aftvettende Kroppen og Brøden!"

Konningen gik til det nævnede Vand. Guldkraften forlod ham,
Og fra en Dødeligs Krop den trængte sig ned udi Vandet.
Aaren er gammel paa denne vor Tid, dog eier den Guldsæd;
Jorden er stiv, da det funklende Guld udi Marken er indsprængt. 145

XCVI. Midas' Øren.

Leved nu Midas i Skov og paa Land, som en Hader af Rigdom;
Holdt sig til Pan, som besidder et Hjem udi Grotten paa Fjeldet.
Dog var han taabelig, ligesom før, og en hjertelig Dumhed
Skulde, som nylig var skeet, geraade dens Eier! til Skade.

Skuende vidt over Søe, med en bratopstigende Fjeldvæg, 150
Stivner det Tmolske Bjerg; til Siderne strækkes det udad,
Baade begrændset af Sardes' Bye og det lidet Hypæpæ.

Medens nu Pan opdisker et Qvad for de landlige Nympher,
Samt paa et voxklin't Rør, uden Kunst, forsøger at spille,
Vover han dristig at hæve sit Spil høit over Apollo's, 155
Prøver endogsaa en uliig Kamp, hvor Tmolus er Dommer.

Oldingen sætter sig ned paa sit Fjeld; som Dommer han fjerner
Bort fra sit Øre hver Busk; om de blaalige Lokker en Egekrands

Slynges, og Olden man seer om den hulede Tinding at hænge.
Guden for Øvæget betragter han nu. „Eders Dommer" han siger, 160
„Sidder beredt."
Thi blæser nu Pan paa sin landlige Fløite.
Midas alene fornøiede sig (han stod udi Nærhed)
Over den tossede Sang. Da vendte den hellige Tmolus
Blikket mod Phoebus' Blik, og Træerne fulgte hans Aasyn.

Han, som har slynget sin gulige Lok i parnasiske Laurbær, 165
Drager ad Jord sin Talàr, som er mættet af Tyriens Purpur;
Holder tilvenstre sin Lyra i Haand, som er prydet med Filsbeen
Samt med Juvelernes Pragt; i den anden han holder sit Plectrum.
Selv i hans Stilling man Kunsteren saae.
Med sin kyndige Finger
Lokker han Tonerne frem, og, rørt af den deilige Samklang, 170
Tmolus befaler, at Pan skal strække sin Pibe for Lyren.

Samtlige rose den hellige Gud for hans yttrede Mening.
Ene ved Midas' Snak den kaldes ubillig; alene
Han forkaster hans Dom. Da taaler ei Delius længer,
At deres Menneskeform saa tossede Øren beholde; 175
Altsaa forlænger han dem.
De fyldes med hvidlige Totter;
Nederste Leed gjør han løst, at de hurtigen kunne bevæges.
Det er hans eneste Straf; forresten han Menneske bliver,
Øren alene han faaer, som det langtsomt vandrende Æsel.

Kongen bedækker dem dog. Nedtrykt af den haanende Skjendsel, 180
Seer han at dække sit Hovede til med sin Purpur-Tiàra.
Ikkun en Slave dem saae, som pleied sædvanligt at klippe
Konningens Haar, naar det voxed for langt.
Udsladre det Skete,
Vover han ei, skjøndt det gjorde ham ondt, at fortie det Hele.
Tie saa ganske, gik heller ei an. Thi gik han paa Marken, 185

Grov sig et Hul, hvor han hvidskede tyst, hvilket underligt Øre
Kongen fornyligen fik, og mumler det ned udi Hullet.

Denne sin Melding bedækker han flux med den skovlede Jordhøi;
Taler ei mere, men iler afsted. Da Grøften var dækket,
Snarligen hæved sig der en Ager med bølgende Vipper, 190
Som, naar de voxede til, samt modnedes atter om Aaret,
Meldte, hvad Karlen har sagt. Naar Vindene lufte fra Syden,
Tone de jordede Ord, og fortælle, hvad Øren han eier.

XCVII. Laomedon.

Hevnet fra Tmolus han gaaer, og, medens han farer i Luften,
Standser han lidt paa Laòmedons Mark, hiin Ætling af Leto, 195
Indenfor Sundet, hvor Helle gik tabt, som var Nèpheles Datter,
Hvor til den tordnende Zeus, Panomphæus, findes et Alter,
Et ved det dybe Rhoetèums Fjeld, ved Sigèum det Andet.

Her paa Laòmedon falder hans Blik, som sysler med Trojas
Tidligste Mure, som voxe kun lidt, da han ønsker dem store, 200
Koste ham frygteligt Slid, og kræve betydelig Mandskraft.
Flux med Drotten i Havenes Dyb, som fører sin Trefork,
Klæder han sig udi Menneskeform; for Kongen i Troas
Bygge de Murene op, mod en Løn, som betinges i Guldmønt.

Murene stode der alt; men Konningen nægter Betaling, 205
Og for at øge sin Synd, han besværger sin Løgn ved en Meeneed.

„Det skal du nok faae betalt!" skreg Drotten i Havet, og skyller
Alle de Bølger, han har, mod de gjerrige Strande ved Troja.

Landet forvandler han flux til et Hav; Landmændenes Rigdom
River han bort, og skyller sin Søe over samtlige Marker. 210
Straffen ei tykkes ham stor. Han forlanger, at Konningens Datter
Vorder bestemt til en Hval udi Søe.

Da hun bindes til Fjeldet,
Vorder hun frelst ved Heràcles' Hjelp; efter Løfte han kræver
Spændet, han ønsked. Da nægtet ham blev, hvad han havde fortjent sig,
Stormende tager han Iliums Bye, som atter var troløs. 215

Telamon, Fællen i Kamp, kom ikke derfra uden Gjengjeld,
Som Hesiône beholder til Løn. Hans Broder fik Navnrye
Ved en Gudinde til Viv, der var stolt af Kronîon, som Fârfâr.
Dog er han ogsaa ved Nereus stolt; som Jupiters Sønner
Avledes Mange; han ene var gift med en ædel Gudinde. 220

XCVIII. Peleus og Thetis.

Proteus sagde til Thetis engang: „naar du føder, min Havmøe!
„Moder du blier til en kostelig Helt, hvis herlige Kraftdaad
„Høit over Faderens staaer, og hæver sig stolt over hannem."
Noget, som staaer over Zeus kan Jorden jo ikke besidde,
Altsaa, om ogsaa han føler en Ild, som i Hjertet ham luer, 225
Vogter sig Krònion dog for Pigen i Bølgerne, Thetis:
Lader, istedetfor sig, Æaciden den Elskede nyde,
Og den Gudinde fra Søe han lader sin Sønneson favne.

Her i Hæmonien var der en Bugt; fremspringende Arme
Danned dens rundede Form, og en Havn var der bleven, om ikke 230
Stedet var siidt; dog Vandet er lavt og bedækker blot Sandet.
Grundfast ligger dens Strand, som viser ei Sporet af Fodtrin,
Sinker ei Fødderne Gang, ubedækket af nikkende Sivrør.

Myrther i Nærheden stod, behængte med brogede Frugtbær,
Midtveis (ikke jeg veed, om enten Natur eller Kunsten 235
Havde den bygget) en Grotte man seer. Der pleied du, Thetis!
Nogen at hvile dig ud, efter Ridt paa det bidslede Marsviin.

Engang du laae, betynget af Søvn; da træder uventet

Peleus ind. Først prøver han Bøn; den viser du fra dig;
See! da bruger han Vold, og knuger dig fast i sit Favntag. 240
Havde du ikke benyttet den Kunst, at tuske Figuren,
Efter din vanlige Skik, han sikkerlig fik, hvad han ønsked.

Snart du blevst til en Fugl; dog Fuglen han greb udi Haanden;
Snart du blevst til et Træe; flux svævede Helten i Træet.
Formen du togst den tredie Gang af den spættede Tiger; 245
Da blev han angst; Æaciden ihast slap Pigen, han favned.

Derpaa til Bølgernes Guder han bad; gjød Viin udi Havet;
Offred dem Fibrer af Qvæg og tillige den dampende Virak.
Fra den carpathiske Bølge da steeg den varslende Spaamand;
„Pigen," han siger, „erlange du skalst, æacidiske Krigshelt! 250
„Naar hun er falden i Søvn i den kjølige Grotte, du lægge
„Hende, som mærker det ei, udi Baand og i sikrende Lænker;
„Om hun bedrager dig end, ved at give sig hundrede Former,
„Klyng dig kun ivrigen fast, til hun viser sin forrige Skabning."

Proteus yttrede Sligt; han skjulte sig dybt udi Vandet, 255
Og, efter saadanne Ord, han lukkede Bølgen foroven.

Solen sig heldede alt; paa hans Karm den skraanende Vognstang
Peged alt ned mod det vestlige Sund, da den deilige Havmøe
Iler fra Bølgen og søger sig Roe, som hun pleier, i Grotten.
Knap Æaciden har slynget sit Baand, for at sikre sig Pigen, 260
Førend hun alt har forvandlet sin Form. Da hun føler sig bunden,
Strækker hun Armene ud til forskjellige Sider, og sukker,
Sigende: „Seiren du har, men ei uden Gudernes Vilje."

Ei hun formummer sig meer; da favnede Helten sin Gudmøe;
Naaer, hvad han ønsked, og Moder hun blier til den store
Pelide. 265

XCIX. Peleus hos Ceyx.

Peleus leved et lykkeligt Liv med sin Viv og sin Ætling,
Og, naar man ikke vil nævne hans Synd, at han myrdede Phocus,
Lykkelig fast udi Alt.
Beplættet med Blod af sin Broder,
Jaget afsted fra sit Fædrenehjem, i Trachinias Egne
Søgte han Lye. Uden Vold, uden Mord, regjerede Ceyx 270
Rigerne her, af Lucifer født, som endogsaa i Aasyn
Lyste med Faderens Glands. Dog var han bedrøvet paa den Tid;
Ligned ei heller sig selv, af Sorg for en Broder, han misted.

Efterat Peleus nu, som var træt af Reisen og Sorger,
Nærmede sig til hans Bye, omgiven af useligt Følge, 275
Lod han de samtlige Qvier og Faar, som fulgte paa Reisen,
Vente sig dybt i en Dal, som fandtes i Nærhed af Byen.

Efterat Leilighed gaves ham nu, til at tale med Kongen,
Ydmyg han rækker sin Oliegren, og beretter tillige
Baade sin Æt og sit Navn; alene sin Brøde han skjuler; 280
Digter en Grund til sin Flugt, og beder at Kongen vil skjenke
Hannem en Bye eller Mark.
Da svarer med naaderigt Aasyn
Selve Trachinias Drot: „Endog med en ringere Flygtning,
„Peleus! dele vi Alt; du vil see, at Landet er gjestmildt.
„Baade dit Navn og din Magt, samt Jupiter, som er din Fårfår, 285
„Rører tillige mit Sind: med Bønner ei spilde du Tiden!
„Hvad du forlanger, du faaer; det Hele, du skuer omkring dig,
„Kan for en Deel du betragte som dit; gid saasandt det var bedre."
Derpaa han brød udi Graad.
Om Grund til saa voldsom en Kummer,
Peleus spørger samt ogsaa hans Mænd; hvorefter han svarer: 290

„Muligt I troe, at Fuglen, I see, som raner sin Føde,
„Alle de Øvriges Skræk, har baaret sin Vinge bestandig?

„Nei det var eengang en Mand med et Mod, der var ligesaa kraftigt,
„Som han var dristig, ubændig i Kamp, genegen til Voldsdaad.
„Selv han Dædalion heed. Han var avlet af Stjernen, som iler 295
„Sidst fra den himmelske Vagt, og bringer Aurora til Jorden.

„Mig behagede Fred; jeg selv og min Kone beskytted
„Freden, imedens en gruelig Kamp fornøier min Broder.
„Ligesaa kraftigt han jager som Fugl efter Duer fra Thisbe,
„Ligesaa ivrigt betvang han, som Drot, Nationer og Fyrster. 300

„Chione stod i sit syttende Aar, som var Konningens Datter,
„Heel uforlignelig skjøn, af tusinde Beilere tilsmilt.
„Engang det traf, at Mercurius gik tilligemed Phoebus,
„Majas Søn fra Cyllênes' Fjeld, men Apollo fra Delphi.
„Begge fik Pigen at see, og Begge forelskedes heftigt: 305
„Phoebus beslutter at gjemme sit Haab, til Natten, er kommet;
„Vente, det mægter ei hiin. Med Staven, som bringer os Søvnen,
„Rører han Pigen paa Kind; indslumret ved Stavens Berøring,
„Bliver hun Moder ved ham. Da Stjernerne komme paa Himlen,
„Nyder Apollo, som Kone forklædt, hvad Hermes har først nydt. 310

„Efterat Moderen nu har gaaet det vanlige Tidsrum,
„Bliver Antôlycus født, den listige Snyder, som Afæt
„Af den bevingede Gud, der ligned sin Fader i Haandværk,
„Heel underfundig og snu, med Talent til mangen en Tyvsdaad,
„Snild til at gjøre det Sorte til Hvidt, og at sværte det Hvide. 315

Saasom hun Tvillinger fik, hun føder tillige ved Phoebus
Ham, som var saare berømt ved sin Sang og ved Cithar, Philammon.
Dog at hun Tvillinger fik, to Guder erobred ved Skjønhed,
Haver til Fader en Helt, hvis Æt var den øverste Tordner,
Hjalp hende svarligen lidt.
Kan Hæder da vorde til Skade? 320
Hun idetmindste fik Skade deraf, da hun voved at vrage
Artemis' Skjønhed mod sin, over hvilken hun voved at spotte.

„Opbragt mælede hun: „„Det er muligt du ynder lidt mere
„Det, som jeg gjør.““ Hendes Bue var spændt, og hun sender fra Strengen
„Pilen, der borer sin Spids udi Tungen, som havde fortjent det. 325
„Tungen er taus; der følger ei Lyd, naar hun prøver at tale,
„Og under dette Forsøg hun mister sit Blod og sin Livskraft.

„Sorgen, som Onkel, jeg bar i mit Sind; hvad kunde min Ømhed
„Gavne den Stakkel? med trøstende Ord jeg styrked min Broder,
„Hvilke, som Fader, han tager imod, retligesom Klippen 330
„Bølgernes Sqvulp, og klager sig haardt, at han misted sin Datter.

„Dog da han saae hendes Baal, han føler en Drift til at styrte
„Ind i det brændende Blus. Da han oftere stødes tilbage,
„Kaster han hurtigt sit Legem paa Flugt, og Tyren han ligner,
„Som, naar der sidder paa Halsen en Sværm af de stikkende Bræmser, 335
„Styrter sig frem uden Meed.
Hans Løb alt tyktes mig dengang
„Meer end et Menneskes stærk; man troer, der var Vinger paa Foden.
„Derfor han slipper forbi, og hurtig, af Lyst til at ile,
„Farer han op paa Parnassus' Top. Da ynkes Apollo,
„Og da den Stakkel vil kaste sig ned fra den luftige Fjeldtind, 340
„Lod han i Luften ham svæve med eet, som en Fugl paa sin Vinge,
„Gav ham det bøiede Næb, ombytter hans Negle med Kløer.

„Modet er ligesom før; mod dets Kraft er Legemet lidet;
„Selv som en Høg er han bidsk mod Enhver; mod samtlige Fugle
„Raser han vildt; selv leed han Fortred og fortrædiger Andre.“ 345

„Medens nu Lucifers Søn beretter det selsomme Jertegn,
„Hvilket med Brederen traf, da kommer Anêtor, fra Phocis,
„Jilsom med stønnende Løb, den snilde Bevogter af Qvæget.
„Pêleus! o Pêleus! jeg bringer dig her et bedrøveligt Budskab“
Skreg han, og denne befoel, at sige sig strax, hvad han bringer; 350
Selve Trachinias Helt forfærdes og viser sin Uroe.

Mælder nu hiin: „Da Qvæget var træt, jeg drev det til Søen,
„Ud mod den krummede Strand, da Solen i Middagens Time
„Evned at see, fra sin høieste Punkt, hvad den havde tilbage.
„Enkelte Qvier med bøiede Knæe udi Sandet sig hviled, 355
„Stirrende hen, da de laa, over Bølgernes mægtige Flade.
„Enkelte dryśse med langsomme Trin til forskjellige Sider;
„Enkelte svømme; den kneisende Hals over Bølgen sig hæver.

„Uden at prydes med Marmor og Guld var et Tempel i Nærhed,
„Skjult overalt med en dæmrende Lund samt løvrige Stammer, 360
„Nereï samt Nereidernes Hjem. At det eies af disse,
„Har af en Fisker jeg hørt, som tørred sit Garn udi Sandet.

„Nærved ligger en Sump, som er skjult med tykkeste Piilkrat,
„Hvilken af Bølgen fra Søe erholder sit Vand, naar den ebber.

„Larmende frem med et frygteligt Brag, et grueligt Udyr 365
„Skræmmer den nærmeste Egn. Fra Sivet i Mosen gaaer Ulven
„Frem, bedækket med Skum; i dens lynende Gab er der tykt Blod,
„Og i dens flammende Blik udbrede sig glimtende Luer.

„Skjøndt den er vistnok vild ved Hunger saavelsom ved Galskab,
„Er den især ved sin Galskab vild. Med fældede Qvier 370
„Ikke den nøies at mætte sin Sult eller rædsomme Hunger;
„Qvæget den saarer iflæng, og fælder Enhver udi Mordlyst.

„Ogsaa en Deel af os selv, da Qvæget de vilde forsvare,
„Sank udi Død ved dens myrdende Bid.
De forreste Bølger,
„Sumpen, som lyder af Brøl, og Stranden er farvet af Blodet. 375
„Tøven dog giver os Tab; ei Sagen tillader Betænkning.
„Endnu er noget tilrest; lad os gribe til Vaaben, til Vaaben!
„Samlede lader os gaae! i Forening til Kampen vi drage!"

Røgteren meldte nu Sligt; over Tabet ei sørgede Peleus;

Men, da han mindes sit Mord, han troer, Nereiden, der misted 380
Phocus, nu sender sin Søn de myrdede Qvier til Gravskjenk.

„Folket skal gribe til Sværd samt hente sig kraftige Vaaben!"
Byder nu Oeta's Helt; med dem vil i Kampen han drage.
Flux Halcyône, hans Viv, opskræmmet af Vaabnenes Krigslarm,
Kaster sig ængstelig frem. Sine Haar, som hun neppe fik opsat, 385
Splitter hun ad i sin Qval; hun klynger sig op til sin Mage,
Tiggende ham med sin grædende Bøn, at han ikke vil drage
Bort med de hjelpende Mænd, men to i den Ene bevare.

„Dronning! du lægge din yndige Frygt, som beviser din Ømhed!"
Lode da Peleï Ord; „at I loved os Hjelp er jo takværdt; 390
„Stride med Vaaben mod Dyret saa fult, ei heller jeg agter;
„Før vil jeg bede til Bølgernes Gud."
Et Taarn var i Nærhed.
Øverst paa det var et Blus, for at lede de kjempende Søemænd.
Dette bestige de nu, og skue med Kummer, at Stedet
Rundt er bedækket med døende Qvæg ved det glubende Udyr, 395
Blodigt om Munden, med rødmende Stænk i de haarrige Totter.

Peleus strækker fra Bakken sin Haand mod den mægtige Havbred,
Gjør til den blaalige Psâmathe Bøn, at hun vilde ham bistaae,
Glemme tillige sin Harm. Æaciden, uagtet han beder,
Rører dog ei hendes Sind; kun Thetis, som bad for sin Mage, 400
Virker til Gavn for hans Bøn.
Dog Ulven ei ændser, hun kalder;
Myrder aldeles som før, da den raser af frygtelig Blodtørst,
Til, da den hængte ved Nakken sig fast af den splittede Qvie,
Nymphen den gjorde til Steen.
Dens Legem har Alt, uden Farven,
Ligesom før; dens Farve som Steen, bebuder alene, 405
At den ei meer er en Ulv, og heller ei mere bør frygtes.

Skjebnen forunder dog ei Æaciden, som flygter, at standse

Selv udi Egnene her; til Magnesia gaaer han landflygtig,
Hvor han blev renset for Mord af Hæmoniens Konning, Acastus.

C. Ceyx og Halcyone.

Ceyx var saare forfærdet i Sind ved de selsomme Jertegn, 410
Hvilke med Broderen traf, samt Tegnet, som fulgte derefter.
Saasom Oraklernes Svar berolige Menneskets Hjerte,
Agter han sig til den clariske Gud, da Templet i Delphi
Ikke var mere som før, formedelst de Phlegyer, sikkert.

Dig, Halcyône, du elskende Viv! han beretter forinden, 415
Hvad han besluttede nys. Da hun hørte det, følte hun Gysning
Selv i den inderste Marv: en Bleghed, ligesom Buxboms,
Foer over Kinden, som fugtedes nu ved de rullende Taarer.

Tregang prøver hun Ord; men tregang blev det ved Taarer.
Alt som en hulkende Graad afbryder de kjerlige Klager, 420
Siger hun:

„Elskede Mand! hvad haver jeg syndet, som ganske
„Endred dit Sind, at ikke, som før, paa din Kone du tænker?
„Nu kan du rolig gaae bort, skjøndt din Viv Halcyône forlades;
„Fjernet du ønsker mig helst; jo længer du reiser, desbedre.

„Reiste du hen over Land, da var det kun Smerten, jeg følte. 425
„Ikke tillige min Angst; i min Sorg var jeg frie for at bæve;
„Bølgen bevirker min Skræk og det rædsomme Billed af Havet.
„Nylig ved Stranden jeg saae adsplittede Planker af Skibe;
„Ofte jeg læste paa Graven et Navn, skjøndt Ingen var nedlagt.

„Ikke bedaare du, Kjere! dit Sind med en taabelig Tiltroe, 430
„At du er gift med en Datter af ham, som kraftigen styrer
„Stormen, han lægger i Baand, samt mildner hver Søe, som han ønsker.

„Har han først sendt dem afsted, og tage de Bølgen i Eje,
„Herske de vildt over Alt; da skjermes ei Hav eller Rige
„Mod deres Vold; mod Himmelen selv og dens Skyer de feide, 435
„Og i den rædsomme Kamp fremstøde de rødmende Luer.

„Saasom jeg kjender dem grant (jeg kjender dem nøie; som Lille
„Saae jeg dem tidt i vor Borg) jeg troer, at de saare bør frygtes.

„Er din Beslutning urokkelig fast, kan du ikke bevæges,
„Elskede Mage! ved Bøn, har du fast besluttet at reise, 440
„Følge jeg med paa din Tour! Idetmindste vi tumles da sammen;
„Kun hvad jeg lider vil ængste mit Sind; i Forening vi døie,
„Hvad der vil skee; over Bølger og Søe vi forenede drage."

Lucifers Søn er bekymret i Hu over Æoli Datters
Taarer og Ord: hun elsker sin Mand, han elsker ei mindre. 445
Selv vil han ikke berøves sin Tour, som bestemtes, ad Bølgen;
Heller ei ønsker han just, udi Nød at bestæde sin Kone.
Altsaa han taler endeel, for at trøste det sørgende Hjerte;
Dog han besmykker ei ganske sin Sag. Hvad der mildned alene
Hende, som elsked, og gav hende Trøst, var det sidste, han yttred: 450

„Ogsaa jeg dvæler kun nødigen selv; ved min lysende Fader
„Sværger jeg høit, at jeg kommer igjen (hvis Skjebnen vil ellers
„Unde mig dette) før Maanen har fyldt to Gange sin Skive."

Efterat Haabet var styrket paanye ved den lovede Hjemkomst,
Sætter han Skibet i Søe, som han flux lod slæbe fra Værftet, 455
Medens tillige han bød, at det strax forsynes med Tougværk.

Ligesom ahnende det, som vil skee, Halcyône forfærdes,
Dengang hun øined hans Skib. Under voldsomt rullende Taarer
Trykker hun ham i sin Favn; med en sorgqvalt Stemme den Arme
Siger det sidste Farvel, og synker til Jorden bevidstløs. 460

Ynglingeskaren med Kraft, da Ceyx forsøger at dvæle

Op mod det modige Bryst gjennem Bølgerne furer med Aaren,
Skjærende Bølgen med jevnede Tag. Da hæver hans Kone
Blikket i Taarer: hun øjnede først, at den Elskede stander
Høit paa den bageste Stavn, og strækker sin Arm for at give 465
Afskedstegn, der besvares fra Land.
Da Landet nu viger
Længere bort, og Øjet ei meer kan Minerne kjende,
Følger hun, alt som hun kan, det flygtende Skib med sit Øje.
Men da nu Skroget ei heller kan sees, bortfjernet i Frastand,
Stirrer hun dog efter Seilene hen, som bruse ved Masten. 470

Ængstlig, da disse forsvandt, hun søger sit ensomme Leje,
Blot for at dæmpe sin Sorg: dog Lejet og Stedet fornyer
Just hendes Qval, som giver et Vink, at hun misted sin Halvdeel.

Ud gjennem Havnen de gik; udi Tougene rasler en Luftning.
Surre da hurtig Matroserne fast deres Aarer til Siden, 475
Og paa Toppen af Mast de Stængerne heise, fra hvilke
Seilene spænde sig ud, for at gribe den kommende Luftning.

Midten af Søe (lidt mindre maaskee, dog heller ei mere)
Ploiedes just af hans Skib, og fjernet var Landet omkring det,
See da begynder mod Aftenens Tid under svulmende Bølger 480
Havet at gaae og den kraftige Øst heel voldsom at blæse.
„Ræerne ned fra Toppen af Mast! lad Stængerne fires!"
Styreren bød; „de samtlige Seil om Raaen I binde!"
Dette han bød; dog gjøres det ei, da Stormen forbød det;
Heller ei Bølgernes Drøn tillader at Stemmen kan høres. 485

Enkelte løbe dog hen af sig selv, for at fire paa Raaen,
Dække mod Bølgerne til, samt rive fra Vindene Seilet.
Andre ved Pumperne staae, udøsende Havet i Havet:
Een har i Stængerne fat.
Medens sligt man gjør uden Orden,
Voxer det stormende Veir: de brusende Vinde begynde 490

Kampene nu overalt og tumle de trodsende Bølger.
Styreren selv er berøvet sit Mod og bekjender, han ikke
Sandser, hvorledes det gaaer, hvad der bydes og hvad der forbydes:
Op over Hovedet voxer hans Nød; her Kunsten maa segne.

Mændene larme med frygteligt Skrig, Tougværket med Knagen, 495
Vægtige Bølger med Bølgernes Stød, samt Luften med Torden.
Voverne hæve sig høit og synes at nærme sig Himlen,
Samt med de dryppende Stænk at væde de hængende Skyer.

Feier da Bølgen det gulige Sand fra de dybeste Bunde,
Farves den ligesom hint; snart ere de sorte, som Styxes; 500
Snart de lægge sig jevnt og hvidne med boblende Havskum.

Ogsaa Trachinias Skib omtumles af lignende Vexling,
Snart det svæver i Skye; nedskuer i dybeste Dale,
Næsten i Acherons Svælg, ja ligesom ned fra en Fjeldtind;
Snart, naar det sænkes, og Bølgen saa rund trindt Skibet sig lægger, 505
Seer det mod Himmelen op fast lige fra Dybenes Bundsvælg.

Planken, som rammes af Bølgernes Slag ubeskriveligt brager,
Og, naar den træffes, da lyde dens Drøn, liig Vædderens Jernspids,
Eller Ballisten, der støder med Kraft mod de revnede Mure.
Ligesom Løven, forøget i Kraft ved det mægtige Anløb, 510
Farer med Brystet mod Vaabnene frem og de fældede Landser;
Saaledes Bølgen, der sættes i Gang ved de jagende Vinde,
Styrter mod Tougene løs og hæve sig høit over disse.

Kilerne vakle nu alt; da Fugen ei dækkes af Beget,
Bliver den aaben og byder en Vei for den myrdende Bølge. 515

Skyerne lukke sig op; ned styrter en rigelig Pladskregn;
Himmelen skulde man troe nedsænkede sig udi Bølgen,

Medens det svulmende Hav til Gjengjeld steg imod Himlen.
Vandet af Seilene drev, og Bølgen fra Himmelen blandes
Midt i den bølgende Søe; selv Ætheren mister sin Lue. 520

Natten forøges i Mulm ved sin egen og Stormenes Dæmring,
Lynet dog splitter den ad og Glimtene give den Lysning,
Ja ved de stadigen flammende Blus staaer Bølgen i Luer.
Voverne give nu Spring selv inden for Siden af Skibet,
Og, som en seirende Helt, der hæver sig høit over Skaren, 525
Naar han med idelig Fart har stormet de fjendtlige Mure
Kommer til Maalet tilsidst, og, begeistret af Lyst efter Hæder,
Midt udi tusinde Mænd, erobrer dog Byen alene;
Saaledes, efterat Bølgerne slog' mod det kraftige Skibsskrog,
Styrter en brusende Vove sig frem med en frygtelig Skylning, 530
Hvilken ei ender sin trodsige Kamp mod den segnende Snække,
Før den har sat sig bag Murene fast af Skibet, som tabte.

Endnu forsøger en Deel at storme den trættede Skibskjøl,
Medens i Snækken der findes en Deel. Skibsfolkene løbe,
Som i den saare beængstede Bye, naar Fjenderne grave 535
Ind under Muren en Vei, medens Andre paa Murene stande.

Kunsten har tabt og Modet forsvandt; det synes som Døden
Kaster og styrter sig ind, saa ofte der kommer en Bølge.
En staaer sløv; en brister i Graad; hiin priser den Lykke,
Jordet at vorde paa Land, medens denne gjør Løfter til Himlen; 540
Op imod Skyen, han ikke kan see, han Armene løfter,
Frugtløst søgende Hjelp. En tænker paa Fader og Brødre;
Hiin paa sit Hjem og det elskede Barn, kort Alt, hvad han savner.

Kun for Halcyone Ceyx er angst; Halcyone svæver
Altid paa Læben af ham, og, skjøndt det er hende, han savner, 545
Er det ham kjert, hun er fjern.
Hvor skued han gjerne sit Hjemlands
Elskede Kyster, og kasted et Blik, skjøndt det sidste, mod Hjemmet.

Men hvor han er, det veed han ei selv; i saadan en Hvirvel
Dreier sig Bølgen, og Himlen er skjult med det dæmrende Natmulm,
Hyllet i Skyer, saa sorte som Beeg, og Mørket er dobbelt. 550

Knækker nu Masten ved voldsomt Stød af det regnfulde Vindkast;
Ogsaa gaaer Roret itu, og Boven, som kroer sig ved Seiren,
Kaster fra oven sit haanlige Blik mod det tumlede Skibsskrog.
Ret som man rykked et Pindus op eller ogsaa et Athos,
Lige fra Roden, og kasted dem ud i det midterste Havsvælg, 555
Styrter den frem med sin Kraft, mens baade ved Stødet og Massen
Skibet den knuger tilbunds.
Nedtrykket med Magt udi Svælget,
Synker af Folket en Deel, som aldrig sig hæved til Lyset,
Saasom de fandt deres Død; dog gribe de Enkelte Planker,
Eller en Stump af det splittede Skib. I Haanden, som nylig 560
Scepteret bar, har Ceyx et Brædt; forgieves han beder
Æolus samt sin Fader om Hjelp. Halcyône, den kjere,
Lyder dog meest i hans Mund; han mindes og nævner kun hende,
Ønsker, at Bølgen maa føre hans Liig for den Elskedes Øje,
For at hans livløse Krop kan jordes af venlige Hænder. 565

Altsom han svømmer, han nævner sin Viv, saa ofte som Bølgen
Lader ham aabne sin Mund; han mumler det selv udi Bølgen.
Just over Dybet det hvælvende Vand, som danner en Bue,
Revner, og Bølgen som brast, neddukker det sænkede Hoved.

Dunkel var Lucifer selv; der var Ingen, som fik ham at skue 570
Natten igjennem. Fra Himlen at gaae, tillades ham ikke,
Derfor han hyller sit Hovede til, med dækkende Natmulm.

Æoli Datter, som ahner ei selv saa rædsomt et Uheld,
Holder med Nætterne Tal. Den Dragt, hendes Mage skal bære,
Gjør hun istand tilligemed den, som hun agter at bruge, 575
Naar han er kommet, og lover sig selv, men forgjeves, hans Hjemkomst.

Samtlige Guder, med redeligt Sind, hun byder sin Virak,

Fremfor dem Alle hun dyrker især Saturnia's Tempel,
Og for sin Mage, som lever ei meer, hun søger til Altret.
At hun vil skjerme den elskede Mand — at han kommer tilbage — 580
Elsker kun hende — det beder hun om. Af de talrige Ønsker
Kunde hun ene forskaffe sig det, som hun ønsked til Slutning.

Bønner om Liv for en afdød Mand Gudinden ei lider,
Og, for at fjerne den Haand, som plettes af Død, fra sit Alter,
Siger hun:
„Iris! paalideligt Bud om alt hvad jeg ønsker! 585
„Skynd dig i Hast til det døsige Hof, hvor Søvnen er Konge!
„Hurtig en Drøm maa han sende mig hen til Halcyones Leie,
„Dannet i Ceyx, den Druknedes, Form, for at melde det Sande."

Ordet er sagt; sin brogede Dragt med de tusinde Farver
Tager nu Iris og tegner sin Vei ad den bøiede Krumning, 590
Ilende hen imod Konningens Borg, som er skjult under Klippen.

Nær de Cimmeriers Hjem er en dybtindgaaende Grotte
Midt i et Fjeld, som er Bolig og Hjem for den døsige Søvngud.
Aldrig om Middag, om Morgen og Qvæl er Phoebus istand til
Straaler at sende derind; men Taage, som blandes med Mørke, 595
Stiger fra Jorden; det tykkes ei Nat, dog heller ei Dagslys.

Ikke den vaagende Fugl med Kam over Næbet, fremkalder
Eos i Skye ved sit Gal, ei ængsteligt passende Hunde,
Ikke den vagtsomme Gaas afbryde den natlige Stilhed.
Hverken til Vildt eller Tamt fra Grenen, som vifter i Vinden, 600
Eller til Menneskerøst, som vexlende taler, der høres.

Her boer Taushed og Roe; dog vælder fra Klippen en Kilde,
Runden fra Lethes Strøm, udi hvilken den rislende Bølge
Byder til Søvn, ved at trille saa blidt med de raslende Smaasteen.

Uden for Døren til Grotten man seer den frodige Valmue, 605

Samt af Blomster en Hob, hvis Mælk af Nattens Gudinde
Samles og stænkes som Dug over Jord, naar den dækkes af Mulmet.

Ei udi Huset der findes en Dør; den kunde jo knirke,
Naar den paa Hængselet gik, selv Hunden er borte fra Døren.
Midtviis staaer der en opredt Seng, som er dannet af mørkt Træe, 610
Svulmende høit ved sit Duun; dens Vor ere samtlige brune;
Der er hans Leie, der hviler han sig, naar han døser i Mathed.

Trint hans Seng overalt, udi Former, som ligne det Sande,
Møder man Drømmenes luftige Flok, udi Tallet som Kornax
Midt i en Høst, som Løv i en Skov, eller Sand ved en Strandkant. 615

Efterat Pigen nu træder derind og splitter med Haanden
Drømmenes mødende Sværm, da straaled den hellige Bolig
Klart af det lyse Gevandt.
Kun med Nød kan han hæve sit Øie,
Som er betynget af Søvn; og, synkende atter og atter
Om paa sin Ryg, eller stødende an med sin Hage mod Brystet, 620
Ryster han sig, skjøndt med Nød, af sig selv.
Opreist paa sin Albue,
Sporger han hende, som er ham bekjendt, hvorfore hun kommer?

„Søvn, du milde," saa lød hendes Ord, „som er Hvile for Alting!
„Sjelenes Roe! hvem Kummeren flyer! som trøster vort Hjerte,
„Naar det af Dagen er træt, og styrker det atter til nyt Slid! 625
„Byd, at en Drøm, som ligner i Form, hvad der virkelig lever,
„Gaaer under Konningens Billede flux til Byen Trachine,
„At Halcyône kan see, under Slummerens Billed, hans Skibbrud.
„Sligt er Saturnia's Bud."
Da Iris har gjort hvad hun bødes,
Iler hun bort; thi hun taaler ei meer de qvalmende Dunsters 630
Dosende Kraft; da Guden hun seer er sjunken tilbage,
Op gjennmmen Buen, ad hvilken hun kom, hun iler til Himlen.

Kalder nu Faderen frem af de tusinde Sønner, han eier,
Ham, som besidder den særlige Kunst at forandre sit Legem,

Morpheus. Ingen saa listig som han udtrykker en Andens 635
Gang eller Røst, eller Miner endog, som han bydes at ligne,
Hertil føier han Dragt, og Enhvers sædvanlige Mundheld.

Han copierer dog Mennesker blot, imedens en Anden
Bliver til Fugl eller Dyr, til Snog med det bugtede Legem.
Icelos er han af Guderne kaldt, af Menneskesværmen 640
Er han Phobêtor benævnt.
End gives en tredie Kunstner,
Phantasus; han kan forvandle sig selv (og forunderlig heldigt)
Baade til Bølge, til Træe og til Steen, kort alt hvad er livløst.
Midt i den natlige Stund hos Konger og Fyrster alene
Vise sig disse; den øvrige Sværm mellem Pøbelen færdes. 645

Disse benytter han ei; men Oldingen vælger af Hoben
Morpheus blot, for at gjøre hvad nys Thaumantias bød ham.
Søvnen, hvis Legeme synker igjen ved en blidelig Dvale,
Lægger sit Hovede ned paa det svulmende Leie til Hvile.

Frem gjennem Mørket begiver sig hiin. Uagtet han flyver, 650
Viste dog Vingerne tyst; ei varer det længe, da staaer han
Nærved Thessaliens Bye. Nu tager han Vingen af Kroppen;
Ceyx han bliver i Form og Figur, og, skjult udi denne,
Gusten, som blodløs Aand, uden Klæder tillige, han svæver
Hen for hans Kones, den sørgendes, Seng.
Selv Skjæget paa Manden 655
Tykkedes vaadt; fra det drivende Haar sank vægtige Bølger.
Vædende Kinden med Graad, og bøiende sig over Sengen,
Siger han:
„Kjender du Ceyx igjen, du bedrøvede Mage?
„Eller har Døden forandret mig nu? Kast Øinene paa mig!
„Kjend mig igjen! ei mere din Mand, men hans Skygge, du finder. 660
„Ikke mig hjalp, Halcyône! din Bøn, og de Løfter, du gjorde.
„Døden jeg fandt. Skuf ikke dig selv, ved at haabe min Gjenkomst.
„Regnfulde Storme fra Syd anfulde vort Skib, da vi seiled,
„I det ægæiske Hav; omtumlet af Storme det knustes;

„Munden, der idelig raabte dit Navn, men desværre! forgjeves, 665
„Fyldtes af Bølgernes Søe.
Det er ei noget vaklende Budskab,
„Hvilket du faaer; du hører det ei ved en sladrende Tunge.
„Selv jeg staaer for dit Blik; selv melder jeg dig om mit Skibbrud.
„Reis dig nu op! en Taare mig skjenk! indhyl dig i Sorgdragt!
„Ei uden Graad maa du skikke mig ned til det luftige Orkus.“ 670

Morpheus bruger nu saadan en Røst, som hun sikkerlig mener,
Er hendes Mands; det var virkelig Graad, som han syntes at fælde.
Ceyx han ligned i Alt, endogsaa i Hændernes Holdning.

Høit Halcyône da hulked og græd; hun breder i Søvne
Armene ud; men favner kun Luft, da hun søger den Elskte, 675
Medens hun raaber: „O stands! hvor iler du hen? lad os følges!“

Skriget, hun gav, og den Elskedes Ord bortfjernede Søvnen.
Først hun seer sig omkring overalt, hvor hun havde for nyligt
Seet ham at staae: hendes Folk, som fornam hendes ængstlige Skrigen,
Bringe til Kammerset Lys. Da Manden er ei til at finde, 680
Splitter hun Dragten, hun baer, om sit Bryst; hun river sit Ansigt,
Slaaer sig endogsaa for Bryst; da Haaret hun ikke vil løsne,
Splitter hun det. Knap Ammen har spurgt, hvorfore hun klager,
Førend hun skreg: „Halcyône har endt, hun er død; med sin Ceyx
„Gik hun fortabt; I skaane mig nu for trøstende Ordtant! 685
„Døden han fandt udi Søe; jeg har seet ham og kjendt ham, og
udstrakt,
„Blot, for at holde ham fast, mine Hænder, imedens han bortdrog.

„Skyggen forsvandt; dog kjendte jeg den; grandgiveligt var det
„Aanden af ham, som er død. Dog eied han ei, vil jeg tilstaae,
„Ganske sin forrige Glands; ei straaled han meer i sin Skjønhed. 690
„Selv jeg Usalige saae ham jo bleeg, uden Klæder, og Bølger
„Drivende ned af hans Hals. Histhenne — der stod han, den
Stakkel —“
Og hun randsager endnu, om hun ikke kan Sporene finde.

„Det var just det, som jeg frygtede for i mit ahnende Hjerte,
„Raaded dig, ikke paa Vinden at troe, eller svigte din Kone. 695
„Ach! hvor jeg ønskede nu, da din Reise dig førte til Graven,
„At jeg var draget med dig. At følge med dig, var mig nyttigt,
„Ene med dig. Da gaves der ei nogen Deel af vor Livstid,
„Hvor jeg var ikke hos dig; da skiltes vi ei udi Døden.

„Nu, skjøndt fjernet, tilgrunde jeg gaaer, omtumlet af Bølgen; 700
„Bølgen mig har, skjøndt den ikke mig har; dog vilde mit Hjerte
„Selv over Bølgen i Grusomhed staae, ifald jeg forsøgte
„Længer at frelse mit Liv, eller kjempe, for Smerten at tvinge.
„Bort med saa ussel en Kamp! forlade dig, Arme! jeg vil ei;
„Nu idetmindste jeg følger med dig. Om ikke just Urnen, 705
„Navnet paa Graven forener os dog; om ikke min Aske
„Rører ved din, da rører mit Navn idetmindste ved dit Navn."

Klage sig meer, hendes Kummer forbød; til Ordene føies
Yttring af Sorg; hendes Bryst er beklemt, hendes Suk ere dybe.

Tidligt paa Dagen det var. Fra Borgen hun drager mod Stranden, 710
Søgende did udi Sorg, hvor hun nyligen saae ham at seile,
Altsom hun siger: „Her tøvede han — hist løste han Touget —
„Her paa Stranden han gav mig et Kys, dengang han forlod mig —."
Medens hun tænker paa det, som er skeet, og betegnet med Øiet,
Kaster hun Blikkene ud over Søe, og skuer i Frastand 715
Noget, jeg veed ikke hvad, der ligner et Legem, i Bølgen.

Ei hun iførstningen veed, hvad det er. Da det sqvulper sig fremad,
Skuer hun grant, om endogsaa kun fjernt, at der kommer et Legem.

Uden at kjende det, bliver hun rørt ved Tanken om Skibbrud;
Ret som en Fremmed det var hun begræd, „du Stakkel!" hun siger, 720
„Samt, er du gift, din Enke med dig!"

Ved Bølgerne drives
Legemet nærmere frem. Jo mere den Arme betragter
Liget, desmindre hun veed af sig selv. Det nærmer sig indad;
Nu er det lige ved Land, saa nært, at man kjender det klarligt.

See! det var hendes Mand. „Det er ham!" hun raaber og river 725
Baade sit Haar, sine Kinder og Dragt. De bævende Hænder
Strækker hun ud imod ham. „Er det saa" hun siger, „o Ceyx!
„Elskede Mage! du kommer igjen?"
Et kunstigen opført
Dige mod Bølgerne laae, for at svække den larmende Voves
Tidligste Vold, for itide med Kraft at tage mod Havet. 730

Didhen svinged hun sig; det var sært, at hun kunde; nu fløi hun,
Og med en Vinge, hun nyligen fik, hun skjar gjennem Luften,
Mens, som en klagende Fugl, hun skjød over Fladen af Havet.
Altsom hun flyver afsted, man hører tillige fra Munden
Sørgende Toner, der lyde liig Suk, da hun rasler med Næbet. 735

Flagrende ud til hans Liig, der hvilede stumt, uden Livsgeist,
Slaaer hun den Vinge, hun nyligen fik, om den Elskedes Legem,
Frugtløst kyssende ham, da hun haver kun Næbet det haarde.
Folket ei vidste saa ret, om Ceyx har virkelig følt det,
Eller han syntes at løfte sig op under Bølgernes Vuggen. 740
Jo — han følte det vist.
Over Begge sig ynkede Himlen,
Hvilken forlehner dem Fuglenatur; nu dele de Skjebne.
Dog deres Kjerlighed blev; hvad der bandt dem fornylig, som Mager,
Binder som Fugle dem end. De elske; de blive Forældre,
Og udi Vinterens Tid, syv Dage, der ere saa blide, 745
Ned paa sin Rede ved Bølgernes Rand Halcyône sig lægger.

Da kan man seile saa trygt over Søe; thi Æolus vogter
Stormen, at ei den gaaer ud, og skræmmer ham Datterens Unger.

CI. Æsacus.

Medens en Olding betragtede dem, da de flagred om Bølgen,
Prisende høit deres Kjerlighedstroe, som de redeligt viste, 750
Yttred en Anden, ja mulig han selv: „Den Fugl, som du skuer,
„Flyvende hist over Søe, hvis Been ere svarligen tynde,
(Hen paa en Dykker med frygteligt Gab han viste med Fingren)
„Var af en kongelig Æt.
Om du tæller i ligelig Række
„Samtlige Leed i hans Slægt, du finder Assàracus, Ilus, 755
„(Hvilken begynder hans Æt) Ganymêdes, som Krônion raned,
„Derpaa den gamle Laômedon selv, samt Prìamus, Konning
„Just som Ilium sank. Selv var han til Hector en Broder,
„Ja, var han ikke forvandlet til Fugl i sin tidlige Ungdom,
„Eied han mulig et Navn, som kunde sig maale med Hectors, 760
„Skjøndt han i Verden var sat ved den herlige Datter af Dymas,
„Medens at Æsacus fødtes i Smug paa det skovrige Ida
„Af Alexirrhoä, hun, som var født af den stærke Granìcus.

„Aldrig han Byerne leed; bortfjernet fra Hoffet og Pragten,
„Uden Forfængelighed han elsked kun Landet og Fjeldets 765
„Eensomme Lye; men Iliums Raad besøgte han sjelden.
„Dog var hans Sind ei raat eller vildt, uden Sands for at elske,
„Saasom han listede tidt gjennem Skovenes Lye, for at skue
„Hende, han ønskede sig, Hesperia, Datter af Cebren,
„Naar ved sin Fædreneflod hun tørred sit Haar over Halsen. 770
„Nymphen ham saae, men flygtede strax, retligesom Hinden
„Flygter i Angst for den gulige Ulv, liig Anden, som gribes
„Fjernt fra den vanlige Søe af en Høg. Trojaneren følger;
„Nymphen er hurtig af Angst, men Ynglingen hurtig af Elskov.

„Fandtes da just udi Græsset en Snog, som, medens hun flygter, 775
„Strøg med sin Tand hendes Fod, og i Legemet levned sin Edder.
„Med hendes Liv var Flugten forbi. Da hun ligger nu livløs,

„Favner han hende som vild; „„jeg angrer,"" han skreg, „„at jeg fulgte;
„„Ikke jeg ahnede Sligt; min Seir er bleven mig dyrkjøbt.
„„Ene vi, Stakkel! bevirked din Død; thi Slangen gav Saaret; 780
„„Leilighed fik den af mig, og gruelig maatte jeg være,
„„Om jeg ei selv, ved at døe, forlehned dig Trøst i din Dødsstund.""
„Talende dette, fra Klippen han sprang (hvor Bølgen forneden
„Huled den ind) udi Søe; da han sank, bevægedes Thetys;
„Sagtelig tog hun ham op, og dækked ham ganske med Fjere 785
„Alt som han svømmed i Søe, og berøved ham Døden, han ønsked.

„Bliver da Elskeren vred, at han tvinges igjen til at leve,
„Samt at iveien man staaer for hans Sjel, som beslutted at ile
„Bort fra Jammerens Boe. Da Vingen han fik paa sin Skulder,
„Flyver han lidt efter lidt, og hæver sig op over Bølgen, 790
„Lettet ved dunede Fjer. Flux Æsacus styrter i Dybet,
„Fast som en Rasende, ned, for igjen at berøve sig Livet.
„Kjerlighed gjør, han er bleg; hans Knæe og hans Been ere lange.
„Halsen er ligesaa lang og Hovedet fjernet fra Kroppen:
„Vand er hans Lyst, da han dukkes deri, han kaldes en Dykker." 795

Tolvte Sang.

Priamus, ahnende ei, at hans Søn er en Fugl og ilive,
Klager sig over hans Død: ved en Høi, hvor han ikke blev jordet,
Men som blev kaldet hans Grav, staaer Hector og Brødre med Offer.
Paris alene gav ikke sin Deel til den sørgende Gravskjenk,
Han, som forskaffed sit Fædreneland, ved at rane sin Kone, 5
Lang og fordærvelig Krig, da tusind forenede Skibe
Følge hans Spor og den samlede Hob af Pelasgernes Stammer.
Neppe man havde forhalet sin Hevn, om ikke ved Stormvind
Bølgen var gjort ubeseilelig vild, og Boeotiens Kyster
Havde paa Snekkerne holdt, der laae i det fiskrige Aulis. 10

Just som man offrede her, efter fædrene Skik, til Kroniden,
Just som Ilden var tændt og flammed paa Fortidens Altre,
Skued de Græker en Øgle saa blaae at skyde sig fremad,
Farende op i en Løn, som voxede lige ved Altret.
Øverst en Rede med Fugle man saae (udi Tal var' der otte) 15
Hvilke tilhobe, samt Moderen selv, da hun klynked ved Tabet,
Øglen tog fat, og skjulede dybt i sin graadige Mave.

Alle forbausede stod'; Sandsigeren Chalcas alene
Varslende raabte: „Nu Seiren er vor; fatter Mod, I Pelasger!
„Troja skal falde; men Kampen er tung og skal trækkes i Langdrag. 20
„Fuglene vare jo ni; ni Aar Beleiringen varer."

Øglen, der slyngede sig med sin Krop om de grønnende Grene,
Bliver paastedet en Steen; men i Stenen er Øglefiguren.

CII. Iphigenia.

Mildner dog Nereus ikke sin Harm; Boeotiens Bølge
Slipper ei Krigerne løs; ja Enkelte mene, Poseidon 25
Værner om Iliums Bye, fordi han har bygget dens Mure.
Sligt er ei Calchas' Troe. Han veed, og fortier ei heller,
At ved en Jomfrues Blod skal Jomfruen vorde forsonet.

Efterat Ømhed for Pigen forsvandt for at rædde det Hele,
Efterat Kongen mod Faderen vandt, stod Iphigenia 30
Mellem det grædende Folk, for at offre sit Blod, skjøndt uskyldig.
Da blev Artemis rørt, og, hyllet i Skyen, man siger,
Medens man havde med Offringen travlt, man skreg og man tilbad,
At hun har tusket en Hind istedet for Mycenerinden.

Da nu Diana var sonet igjen ved et Offer, som passed, 35
Bølgernes Vrede var mildnet paanye, tillige med Phoebi,
See! da kom der en lykkelig Vind for de tusinde Skibe,
Og, efter mangen en Nød, de landed paa Phrygiens Kyster.

CIII. Cygnus, som ikke kan saares.

Midt udi Verden der findes et Sted mellem Jorden og Himlen
Samt mellem Bølgen i Søe, tre Grændser for Alt, hvad der skabtes. 40
Derfra skuer man Alt, hvad der viser sig, selv udi Frastand,
Ogsaa hver enkelt Lyd gaaer ind i det hulede Øre.
Stedet er Fama's Borg. Paa Toppen hun eier en Bolig.
Tusinde Døre hun satte derpaa samt tusinde Huller:
Dog i det samtlige Huus ei slutter en Dør til sin Tærskel, 45
Aabne ved Nat og ved Dag.
Af Malm er Bygningen opført:
Derfor den runger, gjentager hver Lyd og fordobler det Hørte.
Aldrig i Huset er tyst, og Rolighed kjender man ikke;
Raab er der egentlig ei, kun en sagtelig mumlende Stemme,

Ligesom ofte man hører fra Søe, naar det lyder i Afstand, 50
Bølgernes Slag, eller ogsaa i Luft, naar Jupiter støder
Stærkt mod den dæmrende Skye, og man hører af Torden det sidste.

Sværmen i Salene staaer; man gaaer og man kommer med Jilfart;
Mellem det Sande bevæge sig frem vel tusinde Rygter;
Krydsende sig mellem dem, forvirrede Toner sig vælte. 55
Mangen af disse nu fylder med Snak Dagdrivernes Øren;
Disse fortæller det videre frem, og Løgnene voxe,
Saasom Fortælleren føier af sit til det, som han hørte.
Her Lettroenhed boer; ubesindig Vildfarelse nærved;
Taabelig Fryd over lidt, Forvirring og Skræk over Intet, 60
Pludselig Opstandskamp, samt Mumlen, hvis Kilder ei kjendes.
Alt hvad der skeer saavel ud i Søe, som ogsaa paa Jorden,
Samt udi Himlen, hun seer og spreder i Verden omkring sig.

Kundgjort havde hun alt, at Grækernes Skibe sig nærme,
Stærkt besatte med Folk, at væbnede Fjender kan ventes. 65
Troerne stode beredt'; om Stranden de værne, samt jage
Hine fra Land. Ved Hectors Spyd (hvad Skjebnen bestemte)
Protesilâus! du faldt; dyrt kjøbte de Grækere Seiren,
Saasom i Heltenes Drab man Hector lærte at kjende.
Ogsaa med strømmende Blod de Troere lærte, hvad Haandkraft 70
Grækernes Sønner besad.

Sigeiske Bølgerne rødmed;
Cygnus, den Ætling af Bølgernes Gud, nedstødte mod Jorden
Sikkerligt tusinde Mænd. Paa sin Vogn fremtrænger Achilles,
Svingende Peleï Spær, og knuser de troiske Sværme
Under sit Spyd.

Udi Krigernes Hob om Cygnus og Hector 75
Speider hans Øie. Mod hiin han foer; thi Hector maa gjemmes
Til i det tiende Aar. Nu sætter han Liv i sit Vognspænd,
Strammet i Aag om den sneehvide Hals, og jager mod Fjenden.
Medens derefter han kaster sit Spyd, som han slynger mod Helten,

Siger han: „Yngling, ihvo du end est, det troste din Dødsstund, 80
„At ved Achilles, Thessalerens, Haand, du synker i Graven!"

Dette han taler; det mægtige Spyd ledsagede Ordet.
Men om endogsaa hans Spær blev sendt uden Feil og med Fasthed,
Spydet dog fløi med sin hamrede Spids uden kjendelig Virkning.
Skuddet var slovt, uden Kraft, og stødte kun mat imod Brystet. 85
Sagde da hiin:
„Jeg kjender dig længst, formedelst dit Navnry,
„Søn af Gudinden! hvi undrer det dig, at jeg ikke blev saaret?
(Heltens Forundring man saae). „Ei Hjelmen, du skuer, den blanke,
„Smykket med Gangerens Haar, ei heller det bugede Stridsskjold
„Her paa min Venstre, beskytter mig stort; jeg bær' dem til Stads blot, 90
„Ligesom Mars af en lignende Grund. Om jeg fjerner endogsaa
„Alt, hvad der dækker min Krop, uden Saar jeg drager fra Kampen.
„Af Nereider at fødes, er godt; men høiere stander
„Sønnen af Bølgernes Drot, Nereiders og Nereï Konning."

Talende dette, han slynged sit Spyd, som skulde sig hæfte 95
Dybt i Thessalerens Skjold. Gjennem Kobberet selv og de ni Lag
Huder det foer; men sinkedes dog i det tiende Skindlag.
Helten det rystede bort.
Sit dirrende Spyd med den Høire
Sender han kraftigen frem. Uden Saar, uden mærkelig Skade,
Kroppen sig viste, som før; ja Cygnus blotter og viser 100
Selv ubedækket sit Bryst, som det tredie Spyd kan ei ridse.

See! da flammede hiin, retligesom Tyren paa Circus,
Naar med sit voldsomme Horn den farer mod Dragten af Purpur,
Hvilken man egger den med, og mærker, den støder forgjeves.
Ogsaa paa Landsen han seer, om ikke den tabte sin Odde;
Odden paa Skaftet var fast.
„Er min Haand da slappet?" han siger,
„Har den paa denne da spildt, hvad Kraft den eiede forhen?

„Styrke den eiede dog, da Muren om Staden Lyrnessus
„Først jeg styrted omkuld; da Tenedosøen og Theben
„Samt Eëtion's Bye jeg fyldte med Krigernes Blodstrøm: 110
„Eller da, farvet med Landsmænds Blod, Caycus' Bølger
„Rulled, og Telephus selv to Gange formærked min Landse.
„Ogsaa ved Dynger af Liig, som stabledes hen over Stranden,
„Dræbte ved mig, kan jeg see, hvad min Haand har evnet og evner."

Netsom han ikke forlod sig paa det, som var nyligen hændtes, 115
Sender han Landsen i Lycernes Hob. Den rammer Menoetes,
Og, gjennem Pantserets Malm, den trænger sig dybt i hans Brystbeen.
Medens nu denne som døende sank med Issen mod Jorden,
Ud af det dampende Saar Æacideren trækker sin Landse,
Sigende: „Denne min Haand og Landsen har staaet sin Prøve! 120
„Vel, lad mig prøve den ogsaa mod ham! gid den virke det samme!"

Cygnus derefter han sigtede paa. Ei feilede Landsen;
Skuddet var sikkert og vist; den slog mod hans Skulder tilvenstre;
Som fra en Muur eller Fjeld den stødtes dog atter tilbage.
Der hvor den slog, han mærkede glad, at Helten var blodig, 125
Dog var det Hele kun Tant; forgjeves hovered Achilles,
Saaret var ei til at see, og Blodet var kun af Menoetes.

Vild, med en brummende Røst, han kaster sig ned fra sin Stridsvogn,
Og udi Nærstridskamp mod sin Fjende, der stander saa rolig,
Gaaer han med blinkende Sværd. Vel hugges hans Skjold og hans Hjelmknap, 130
Dog er hans Legeme haardt og giver kun Skaar udi Klingen.

Ei kan han døje det meer; han river ham Skjoldet tilside;
Slaaer ham med ideligt Drag med Skjeftet i Tinding og Ansigt;

Trænger sig ind paa den vigende Helt; fortumler ham ganske,
Uden at give ham Roe i hans Angst.
Hiin gribes af Rædsel, 135
Og om hans Øie bevæger sig Død. Da han flygter tilbage,
Ligger paa Midten af Marken en Steen, som standser hans Bortgang.
Ud over denne blev Cygnus strakt, med Brystet i Veiret,
Trykket mod Jord med frygtelig Kraft af Helten Achilles,
Som med et paasat Knæe og tillige med Skjoldet ham knuger. 140
Snoren han slider, der holder hans Hjelm, som under hans Hage
Trykker og snører hans Strube saa fast, at Vei til at aande
Ikke forundes ham meer.
Just vilde han plyndre den Døde,
See! da ligge hans Vaaben der blot; af hans Legem Neptunus
Danned den hvidlige Fugl, som bærer sit Navn efter Helten. 145

CIV. Centaurernes Kamp.

Saadan en voldsom Kamp bevirkede Rolighed længe;
Begge Partierne hvile sig lidt, og Vaabnene lægges.
Medens paalidelig Vagt beskjermer de Phrygeres Mure,
Og en paalidelig Vagt beskjermer Argivernes Grave,
Nærmer sig alt den festlige Dag, da Helten, som fældte 150
Cygnus, forsoned Athene med Blod af hellige Qvier.
Gudernes Deel man offrede alt paa de dampende Altre,
Og imod Ætheren steeg den Dunst, som er Gudernes Livret.

Himlen annammede sit; det Øvrige sættes paa Bordet.
Samtlige Høvdinge lægge sig ned; det ristede Kjødmad 155
Gotter Enhver; man slukker med Viin baade Tørsten og Sorgen.
Ikke ved tonende Sang, ei heller ved Lyren og Cithar,
Ikke ved Buxbomspibernes Klang med de talrige Huller,
Ene ved Snak gaaer Aftenen hen. Om krigerisk Kampdyst
Taler man helst; med Fiendernes Daad man roser sin egen. 160
Farer, man mødte og modig bestod, fortæller man ofte,
Og det fortælles med Lyst.

Hvad skulde Peliden fortælle?
Eller hvorom fortalte man helst hos den store Pelide?
Seiren især, som han nyligen vandt, ved at stride mod Cygnus,
Var udi Munden paa hver. Det tykkes dem alle mærkværdigt, 165
At hos en Yngling der gaves en Krop, som var frie for at saares,
Samt imod Angrebsvaaben saa haard, at den slovede Spydet.
Undren det vækker hos Grækernes Folk, ja selv hos Achilles;
Lode da Nestors Ord:

„For Eder kun Cygnus alene
„Viste sin Kraft imod Spyd, da hans Legem var sikret mod Skudsaar. 170
„Selv har jeg skuet en lignende Mand, Perrhæberen Cæneus,
„Som, uden Skade for Legem og Hud, fik tusinde Vunder.
„Kraftig som Kriger, paa Othrys' Fjeld Perrhæberen Cæneus
„Havde sit Hjem: hvad der undrer især, langt meer end det andet,
„Er, at han fødtes som Møe."

Saa stort et Mirakel forbauser 175
Alle, som høre derpaa. Man bad ham fortælle; Peliden
Siger især:

„Fortæl det engang, da vi ønske det Alle,
„Kraftige Gamle, veltalende Mand, blandt Kloge den Første!
„Hvem er Perrhæbernes Helt? hvi blev han forvandlet til Yngling?
„Nævn os den Krig eller Dyst, i hvilken du fik ham at kjende! 180
„Hvo beseirede ham, om han ellers er bleven beseiret?"

Oldingen svared:

„I Tidernes Løb forglemte jeg meget;
„Noget jeg husker ei meer, som jeg saae i min tidligste Ungdom.
„Dog er det Meste beholdt; ei heller der gives en Gjenstand,
„Fæstet saa dybt i mit Hu mellem Krigens og Fredens saa mange 185
„Sysler og talrige Ting. Har Nogen i Dagenes Række
„Mægtet at skue mangfoldige Ting, er det mig, som har levet
„To Gange hundrede Aar, jeg lever jo nu i det tredje.

„Saare berømt ved sin deilige Form var Elati Datter,
„Cænis, den væne thessaliske Møe. I de nærmeste Byer 190

„Ja i din Hjemlandsegn (din Landsmand var hun, Achilles!)
„Blev hun forgjeves, skjøndt ivrigen, søgt af Beileres Hobe.
„Peleus havde maaskee fremstillet sig selv som en Frier,
„Dersom han ikke forenedes alt med din Moder, Achilles!
„Eller var lovet den Elskedes Haand.
Skjøndt Ægteskabslivet 195
„Cænis hued ei stort, dog Guden i Voverne voldtog
„Hende, der gik ved den ensomme Strand, som Rygtet fortalte.
„Glad ved den Elskovsblomst, han havde saa nyligen plukket,
„Sagde Neptun: „„Du kan nævne mig, Barn! hvad du ønsker at have;
„„Det, du forlanger, skal ikke faae Nei.““ Saa meldte mig Rygtet. 200
„Svared da hiin: „„Din Fornærmelse gjør, at jeg ønsker i Fremtid,
„„Trygt at forskaanes for sligt. Ei leve jeg længer som Qvinde!
„„Da har du holdt dine Ord.““
Med en Røst hun sagde det Sidste,
„Som ved sin kraftige Lyd kunde letteligt synes et Mandfolks,
„Hvilket den virkelig var; thi Guden i Bølgernes Afgrund 205
„Havde tilnikket sit Ja, samt ydet endog, som en Tilgift,
„At hun umulig kan saares af Jern eller falde for Glavind.

„Glad gaaer Poden af Atrax bort; i mandlige Sysler
„Svinde nu Dagene hen, og han driver omkring ved Peneius.

„Trodseren Ixion's Søn Hippôdame førte til Hjemmet. 210
„Sættes da Bordene frem, og Folket, der fødtes af Skyen,
„Beder han sidde tilbords i en Grotte, som dækkes af Træer.
„Ædle Thessalere kom til hans Fest; jeg selv var tilstede,
„Og i den drotlige Borg gjenlød det af Larmen og Tummel.

„Bryllupssangene lød'; Festblusset i Salene damper, 215
„Og mellem Mødres og Konernes Hob fremstraaled den værne,
„Deilige Brud. Høit priser vor Sang Perithoï Lykke,
„Gift med saa elskelig Viv, hvilket Varsel vi nær havde skuffet.

„Eurytus, særligen vild blandt alle de vilde Centaurer!
„Rørt af den deilige Pige, du seer, opegges af Vinen, 220
„Og, paa den dobbelte Viis, du tumles af Ruus og af Elskov.

„Bordene væltes omkuld; Forstyrrelse hersker i Gildet,
„Bruden, paa Voldsmands Viis, man griber ved Haaret og slæber.
„Eurytus tager Hippôdame fat; de Øvrige snappe,
„Hvem de kan lide og hvem de kan faae; en Erobring det ligner. 225

„Huset lyder af Qvindernes Skrig. Op stande vi Alle.
„Siger da Theseus først: „„Hvilken Galskab haver dig grebet,
„„Eurytus? krænke du vil Perîthous, medens jeg lever?
„„Uden at ahne det selv, fornærmer du to i den Ene.““

„For at den kraftige Helt ei skulde det sige forgjeves, 230
„Jager han Trodseren bort og befrier den ranede Ungmøe.
„Hiin ei svarer et Ord; med Ord kan han ikke forsvare
„Slig en fornærmelig Daad; men frækt mod den Skjermendes Aasyn
„Løfter han Haanden, og Ædlingens Bryst han støder tillige.

„Nærved stod der et Oldtidskruus, udpuklet med mangen 235
„Kunstig Figur. Skjøndt Kruset er stærkt; er Helten ei mindre;
„Rask han tager det fat, og slynger det ind i hans Ansigt.
„Stykker af Hjernen og Klumper af Blod, tilligemed Vinen,
„Vælte sig ud af hans saarede Mund; paa det fugtige Sandgulv
„Baglænds styrter han om.
Tvedyrene rase ved Mordet, 240
„Raabe: til Vaaben! til Vaaben! omkaps med forenede Kampskrig.
„Vinen besjeler dem meer. Deres Kamp begynder med Bægre,
„Bugede Kruse, Pokaler af Leer, som i Luften de svinge.
„Hvad der var nylig til Lyst, benyttes til Kamp og til Morddaad.

„Amycus, Ophius' Søn, er den første, som nænner at bruge, 245
„Hvad der Gemakkerne pryder, saa slet. Fra Væggen han river
„Først mellem Alle den Kjerte saa tyk med det luende Ildblus;
„Svinger den høit udi Luft, og, ligesom en, der vil hugge

„Sneehviden Tyr, som ved Alteret staaer, over Halsen med Øxen,
„Céladon slaaer han for Panden med den; paa Lapitheren knuses 250
„Ansigtsbenene flux; ukjendelig lod han ham ligge.
„Øiet af Hulingen foer; i hans Ansigt knusedes Benet,
„Næsen blev slaaet ham ind, og trykkedes ned i hans Gane.

„Ham med et Been af et Valdbirksbord den Pellæer Belâtes
„Styrtede ned imod Jord, og flænger ham Hagen til Brystet, 255
„Og, da han spytter det levrede Blod, som er blandet med Tænder,
„Sender han ham, med fornyede Saar, til Tartari Bolig.

„Gryneus stander ham nær og kaster sit rædsomme Øie
„Over et Alter, som dampende stod. „„Selv det kan vi bruge""
„Sagde han fræk, og løfted det op med det rygende Ildblus, 260
„Slyngende det, som er tungt, dybt ind i Lapithernes Klynger.
„To bleve knuste ved Alterets Fald, Orion og Brotas;
„Hiin var Mycale's Søn, som ofte man siger ved Trolddom
„Trak imod Jord, skjøndt nødig hun gik, den kjempende Luna.

„„Havde jeg blot mine Spyd, da skulde du sikkert faae Gjengjeld"" 265
„Skriger Exadius høit. Et Gevihr, som var offret Diana,
„Og som var hængt i en Gran, han bruger istedet for Vaaben.
„Dette Gevihr, med den dobbelte Kant, han slog i hans Øine;
„Begge de rives ham ud; det ene paa Takkerne hænger,
„Medens det andet faldt ned i hans Skjæg, som hærdes af Blodet. 270

„Rhoetus snapper af Alterets Blus en luende Ildbrand,
„Som udi Flammerne laae, med hvilken han rammer Charaxus
„Ind i hans Tinding, som dækkedes smukt af det lysende Guldhaar.
„Ret som en Sæd, der er tør, ved den hurtige Flamme geraader
„Haaret i Brand; nu koger det Blod, som sidder i Saaret, 275
„Giver en frygtelig hvislende Lyd, ret ligesom Jernet
„Naar det er gloende hedt, og Smeden det griber med Tangen,
„For udi Vand at kjøle det af; med sydende Piben
„Suser og hvisler det høit, naar det stikkes i Bølgen, der skummer.

„Ud fra det brusende Haar den Saarede stræber at ryste 280
„Luen, og rykker tillige fra Jord den vægtige Tærskel,
„Høi som den læssede Vogn; men slynge den ud mod hans Fjende
„Mægter han ei, da den tynger for stærkt.
Den mægtige Steenvægt
„Knuser Comêtes endog, Kammeraden, som staaer ved hans Side.

„Rhoetus kan ikke betæmme sin Fryd. „„Jeg vil ønske"" han siger, 285
„„Hele dit øvrige Slæng vil vise sig tapper paa den Viis.""
„Flux med sin halvt uddøende Brand anbringer han nye Saar;
„Slaaer ham med tunge, fornyede Slag, hvor Issen forbindes,
„Saa at de splittede Been i den strømmende Hjerne sig trænge.

„Seirende stormer han frem mod Corytus, Euâgrus og Dryas. 290
„Som nu Corytus sank, bedækket om Kinden med Ungdoms
„Tidlige Duun, Euâgrus skreg: „„hvilken kostelig Hæder
„Skaffer dig Mord paa en Dreng?"" Udbrede sig mere, tillader
„Rhoetus ham ei; thi just som han skreg, han kraftigen støder
„Branden i Talerens Mund, og gjennem hans Mund i hans Gane. 295

„Ogsaa forfølger han dig, ved at slaae dig om Øret med Branden,
„Dryas, du vilde! dog følger ham ei den vanlige Lykke
„Ogsaa hos dig. Da han følte sig stolt af den heldige Morddaad,
„Jog du den glødende Pæl i hans Ryg mellem Nakken og Skuldren.
„Rhoetus sukkede dybt. Heel vanskeligt rykker han Pælen 300
„Ud af sit Been; han driver af Blod og griber til Flugten.

„Lycabas flygter; tilligemed ham Ornêus og Medon,
„Saaret i Boven tilhøire; med Thaumas ogsaa Pisênor.
„Mèrmerus flygter, som nyligen vandt udi Fødderne Kampløb,
„Ach! men lister nu sagtelig frem, da han lider af Vunder; 305
„Phocus, samt Melanêus og Vildsvinsjægeren Abas,
„Endelig Varsleren selv, som raadte forgjeves fra Kampen,
„Astylus.
Denne til Nessus skreg, da han frygted for Vunder:
„„Kampen ei flye! bevares du skalst til Herculis Pile!""

„Ikke dog Lycidas slap, Eurynomus, Ares og Imbreus 310
„Døden i Kampen; thi Samtlige blev', ved den kraftige Dymas,
„Forfra rammed' og sank. Skjøndt Ryggen du vendte til Flugten,
„Forfra fikst du alligevel Saar, da du flygted, Crenæus!
„Just som du vendte dit Hoved omkring, mellem Øinene fikst du
„Landsen, der hæftede sig, hvor Panden forbindes med Næsen. 315

„Midt i den larmende Støi, indslumret i Rusen, Aphidas
„Sov som en Steen, da Vinen han nød uden Maal eller Ende.
„Kruset med Viin dog holdt han i Haand, omendskjøndt den var kraftløs,
„Strækkende sig paa et Skind af en Bjørn, som var fældet ved Ossa.

„Phorbas i Afstand bliver ham vaer, som rører ei Værget. 320
„Flux paa Remmen han lægger sin Haand. „„Med Styx kan du blande"
„Siger han „„denne din Viin."" Uden videre Tøven han slynger
„Spydet i Ynglingens Krop; da han ligger paa Ryggen og sover,
„Jager han Spydet af Ask, som er oddet med Jern, i hans Strube.
„Neppe han mærked sin Død; af Struben sig vælter i Mængde 325
„Blod, som er levret, saavel paa hans Bænk, som endogsaa i Kruset.

„Selv Petræus jeg saae, da han søgte, fra Jorden at rykke
„Egen, med Olden behængt; i sin Favn han knuged den kraftigt;
„Djerveligt ryster han den, samt rokker og kaster den saare,
„Just som et Spyd fra Perithoï Haand gjennem Siderne farer, 330
„Naglende fast det kjempende Bryst til den kraftige Stamme.
„Ogsaa man siger Perithoï Haand nedkastede Lycus;
„Chromis tillige Perithous slog.
Dog hædrede disse
„Mindre den seirende Helt, end Mordet paa Dictys og Helops.

„Helops sank ved et Spyd, som hæfted sig ind i hans Tinding; 335
„Ind imod høire det kom; tilvenstre det foer gjennem Øret.
„Dictys, som gled fra den takkede Kant af den skraanende Fjeldtind,
„Medens han flygter i bævende Angst for Ixion's Ætling,

„Styrter paa Hovedet ned sit vægtige Legem. En Avnbøg
„Knækker han tvert ved sit Fald, og jager en Green i sit Legem. 340

„Aphareus træder, som Hevneren, frem og sprænger en Fjeldkant;
„Men, da han agter at kaste den ned, da farer Ægiden
„Frem med en Stump af en Eeg og knækker hans Arm udi Ledet.
„Gjøre det af med Kroblingens Liv, han haver ei Tid til,
„Derhos mangler han Lyst. Paa den mægtige Ryg af Biânor 345
„Springer han op, skjøndt aldrig han bar nogen Anden paa Ryggen;
„Borer ham ind i hans Side sit Knæe, og griber med Venstre
„Fat i hans Haar, imedens han slaaer med sin knortede Kolle
„Baade hans Kinder, den truende Mund og den hærdede Tinding.

„Ogsaa Nedymnus faldt ved hans Eeg og Skytten Lycôtas, 350
„Hippasus med, som dækker sit Bryst med Skjæget, der hænger,
„Ripheus hævende sig med sit Hovede høit over Skoven,
„Endelig Tereus selv, som tidt paa Thessaliens Bjerge
„Tog sig en levende Bjørn og bar den, uagtet den brummed.

„Denne saa heldige Kamp, hvor Theseus fældte saa Mange, 355
„Taaler Demôleon ei, og dybt i den tætteste Tykning
„Vil han med anstrængt Kraft oprykke det aldrende Grantræe.
„Ikke det lykkes, dog knækker han den, og slaaer den mod Fjenden.
„Dog fra det kommende Stød betimeligt fjerned sig Theseus
„Efter Minerva's Raad, og hvad han forsikred, man antog. 360

„Træet ei sank uden Skade mod Jord; paa den statlige Crantor
„Reev det fra Struben hans Bryst og tillige hans Skulder tilvenstre.
„Tidt med din Fader han drog udi Kamp, som Fælle, Pelide!
„Hvilken Dolopernes Drot, betvungen i Krigen, Amyntor
„Gav som et Pant og et Gidsel om Fred Æaciden i Værge. 365

„Efterat Peleus seer, skjøndt fjern, at den grusomme Vunde
„Splitter hans Fælle, da raaber han høit: „„Min elskede Crantor!
„„Sones du skalst i din Død!"" Mod Demôleon svinger han
kraftigt

„Landsen af Ask; hans Arm var stærk og tillige hans Vilje.
„Ind i hans Ribbeen trængte den dybt, og dirrende stod den 370
„Fast i hans Been. Han rykker dens Skaft, men ikke dens Odde,
„Og da den endelig kom, tog' Spidserne fat i hans Lunge.

„Smerter end mere forøged hans Kraft; skjøndt saaret, han steiler
„Ind mod sin Fjende og sparker ham stærkt med sin trampende Hestfod.
„Hiin optog i sit Skjold og sin Hjelm det larmende Fodspark, 375
„Værner om Skulder og Bryst, samt holder sin Landse foran sig,
„Og i hans Bov med det enkelte Stød to Bryster han borer.

„Dog har han dræbt udi Frastandskamp Phlegræus og Hylas,
„Og, da han gik dem paa Livet som Helt, Iphinous og Clanis.
„Dorylas falder med dem. Sine Tindinger bar han bestandig 380
„Dækked' med Skind af en Ulv, og, istedet for Spyd, var han væbnet
„Blot med det bugtede Horn af en Stud, der stedse var blodigt.

„„Kom! skal du see"" saa raabte jeg nu (mit Mod gav mig Kræfter)
„„At imod dette mit Spyd dit Horn upaatvivlelig taber.""
„Derpaa jeg sendte mit Spær; undslippe det, var ham umuligt; 385
„Panden jeg sigtede paa; da han dækkede denne med Haanden,
„Haanden og Panden jeg naglede fast. Nu blev der en Skrigen;
„Ham, som var bunden og ængstelig stædt ved den rædsomme Vunde,
„Peleus øined og huggede flux med sit Sværd over Maven.
„Høit af Smerter han sprang. Han slæber paa Jord sine Tarme; 390
„Træder deri, da han gik; ved at træde dem, rives de sønder,
„Daskende rundt om hans Been; da Maven er tømmet, han segner.

„Ei udi Kampenes Færd din Skjønhed, Cyllarus! hjalp dig,
„Dersom det ellers gaaer an, om Skjønhed at tale hos Slige.
„Skjæget begyndte just nu; dets Lød var gylden, og Haaret, 395
„Gyldent som dette, bevæged sig ned over Ryggen til Boven.

„Kraftigt og yndigt var Alt; hans Hænder og Skulder og Nakke,
„Ogsaa hans Bryst fortjened en Plads i det herligste Kunstværk.
„Smuk var hans Menneskeform; hvad der ligned forneden en Ganger,

„Fuldelig svared til hiin. Læg Hoved og Hals til det Hele, 400
„Da er han Castor værd; saa bøier sig Ryggen, saa stritte
„Musklerne frem af hans Bryst, medens sort som Beeg er hans Farve;
„Halen er skinnende hviid, og Benene selv ere hvide.

„Mangen en Huncentaur caressered den Smukke; men Ingen
„Uden Hylônome rørte hans Sind; et smukkere Halvdyr 405
„Vanskelig skulde man see mellem dem, som leved i Skoven.
„Selv hun bekjendte, hun elskede ham; ved Smigren og Kjælen
„Bandt hun ham ganske til sig.
Forsaavidt som saadant et Halvdyr
„Pynte sig kan, var hun net; hendes Haar vare glatted' af Kammen.
„Ofte hun stak Rosmarin og Violer og Roser paa Haaret: 410
„Pynted sig ogsaa imellem med Krands af de straalende Liljer.
„Togange daglig hun vasked sig reen i Kilden, som vælder
„Ud af Pagâsa's Skov, togang i det strømmende Flodvand.
„Ene den Uld, som er smuk, samt valgt af fortrinlige Racer,
„Hænger hun rundt om sin Ryg samt ned om Siden tilvenstre. 415

„Ligeligt elske de sig; tilsammen ad Bjerget de vandre;
„Sammen til Grotten de gaae; forened' de ginge just Begge
„Hid til Lapithernes Fest og forened' de droge til Kampen.
„See! fra Venstre da kom der et Spyd. Af hvem det blev udsendt,
„Kan jeg ei sige forvist; men Spydet, der sendtes, sig bored 420
„Cyllarus! dybt i dit Bryst, hvor dette sig nærmer til Halsen.

„Saaret var ikke just synderlig stort; men Hjertet var truffet.
„Spydet af Saaret han drog, dog Kroppen og Hjertet var iiskoldt.
„Just som han døende sank, Hylônome tog ham i Armen,
„Lagde sin Haand paa det brændende Saar, sin Mund paa hans
Læbe, 425
„Blot for at standse den flygtende Sjel, om det ellers var muligt.
„Men da hun seer, han er død, da siger hun noget, som ikke
„Høres for Larmen og Skrig; men Spydet, som fældte den Kjære,
„Jog hun i sig, og i Dødens Stund hun favner sin Elsker.

„Ogsaa Phœôcomes staaer for mit Blik; sex Huder af Lover 430
„Havde han hæftet i eet, samt knyttet dem Alle tilsammen,
„For at bedække sin Krop, som Hesten, saa Menneskefiguren.
„Frem han slynged en Blok, som neppe to Spænd i Forening
„Rokked af Stedet, og Phônoli Søn udi Hovedet fik den.

„Hele hans Isse, den hvælvede, brast; den flydende Hjerne 435
„Vældede frem, igjennem hans Mund, hans Øren og Øine,
„Samt gjennem Næsen mod Jord, retligesom Melken, der ostnes
„Dybt udi Botten af Eeg; eller Most, under Vægten af Persen,
„Strømmer og vælder af Hullerne frem, skjøndt saare fortykket.

„Jeg (din Fader kan vidne derom) da jeg seer, han er rede, 440
„Ogsaa at plyndre den Segnedes Krop, jeg støder mit Glavind
„Dybt i hans mægtige Vom.
„Telebôas og Chthonius ligge
„Sjunkne til Jord ved mit Spyd. Med en Green, som var gaflet, han fægted;
„Denne dog bruger et Spyd, og med Spydet han havde mig saaret.
„Sporet jeg haver endnu; du kan see, at Skrammen er gammel.

„Dengang skulde man sendt mig afsted, for at fægte mod Troja 445
„Dengang havde jeg Kraft, om ei til at tvinge, dog sinke
„Hectors kraftige Sværd. Men den Tid var han kun lille,
„Dersom han ellers var født, medens jeg er bleven bedaget.
„Skulde jeg Pêriphas nævne dig nu, som dræbte Pyrêtus?
„Eller en Ampyx selv, som Fiirbeensdyret Oëclus 450
„Ind udi Øinene slog med et Skaft, der manglede Spidse?

„Mâcareus stødte sin Stang, Pelethronisske Helt, Erigdûpus!
„Ind i dit Bryst; end mindes jeg klart det Spyd, som Cymêlus
„Fik i sin Bug, hvor det skjuledes dybt, udslynget af Nessus.

„Ei maa du troe, han evnede blot at varsle vor Fremtid, 455
„Mopsus, Ampyx' Søn; ved hans Spyd Tvedyret Odites

„Segned til Jord; han gjorde Forsøg (men forgjeves) at tale;
„Hagen var naglet til Hals og Tungen var naglet til Hagen.

„Cæneus fældede fem, den Øxebærer Pyracmon,
„Hêlimus, Antimachûs, Stiphelûs tilligemed Bromus. 460
„Saarene husker jeg ei; blot Tallet og Navnet jeg gjemte.

„Klædt i den faldne Halêsus' Dragt, Emathernes Stridshelts,
„Hvilken til Jorden han slog, fremspringer den vældige Latreus.
„Stærk af Lemmer og Krop, han stod mellem Yngling og Olding
„Just i den yppigste Kraft; kun Stænk han eied af graa Haar. 465
„Kjendelig nok ved sin Hjelm, macedoniske Spyd og sit Kampskjold,
„Kastende stolt sine Blik overalt paa de dobbelte Rækker,
„Ryster han Sværdet og jager omkring i et Skridt som er afmaalt,
„Svarligen krye; i det luftige Rum man hører hans Storpral.

„„Ogsaa du, Cænis! er her? ja Cænis du bliver mig altid, 470
„„Ene som Qvinde betragter jeg dig. Har ikke din Fødsel
„„Svækket din Kraft? har du ganske forglemt, hvilken nydelig Handling
„„Skaffed dig Løn? hvad du haver betalt, for at synes et Mandfolk?
„„Husk, hvad du leedst! til hvad du er født! din Teen og din Syekurv
„„Hente du dig i en Hast! med din Finger du Traadene dreie! 475
„„Krigen er Mændenes Dont.""

„Imedens han praled med Saadant,
„Strakt udi Trav, dybt Cænii Spyd sig hæfter, hvor Kroppen
„Endte som Mand og begyndte som Hest. Han raser af Smerte,
„Og paa den blottede Kind han hugger Thessaliens Yngling.
„Sværdet dog prællede af, som en Hagl fra Husenes Tagryg, 480
„Ligesaa brat, som en Steen, man kaster paa strammede Trommer.
„Nærstrids gaaer han tilværks; i hans hærdede Sider han prøver
„Dybt at skjule sit Sværd; men Sværdet ei trænger igjennem.

„„Slippe"" han siger, „„det skal du dog ei; da Odden er slovet,

„„Vil jeg forsøge med Klingen engang.““ Med Sværdet han hugger 485
„Maven paaskraae, og favner hans Bug med sin vældige Høire.
„Klingen dog gjaldrede klart, som hugged han Sværdet i Marmor,
„Og da han atter vil ramme hans Hals, gaaer Klingen i Stykker.

„Fuldelig haver han viist, til Heltens Forundring, sin Haardhed;
„Raaber da hiin: „„Dit Legeme, Ven! vil jeg ogsaa forsøge!““ 490
„Og i det samme sit myrdende Sværd, fast lige til Grebet,
„Jager han ind i hans Bov; man seer det ei mere, men Haanden
„Rører det lystig omkring, og Vunder han danner i Vunden.

„Frem med et brølende Skrig nu fare de rasende Vildmænd,
„Medens alene paa ham deres Spyd de talrigen sende. 495
„Sløvede falde dog Spydene ned. Elatideren Cæneus
„Staaer uden Skrammer og Blod udi Midten af Samtliges Anfald.

„Sligt et Mirakel fortumler dem ret. „„Hvilken frygtelig Skjendsel,““
„Lød det fra Mònychi Mund, „„naar et Folk mod en Enkelt maa tabe,
„„Skjøndt han knap er en Mand! dog Manden er han; men I Andre 500
„„Bleve til det, som han var. Hvad nytte de rædsomme Lemmer?
„„Hvad vor Styrke, som to? hvad hjalp, at Naturen forener
„„Just i Centaurens Figur to Dyr, som har mægtige Kræfter?

„„Ixion avlede os — en Gudinde som Moder os fødte —
„„Sligt er kun Tant; han eiede Mod, at nære Forhaabning 505
„„Om en Saturnia selv; vi fældes endog af en Halvmand.
„„Vælter et Træe eller ogsaa en Steen, ja Klipperne paa ham!
„„Seig er hans Sjel; dog pines den ud med Bunker af Træer.
„„Hviler en Skov paa hans Hals, maa Vægten dog tjene som Vunde.““

„Talende dette, han snapper en Green, som den voldsomme Sydvind 510

„Kraftigen reev af et Træe; mod sin vældige Fjende han slog den.
„Mønsteret følger Enhver. Det varer ei længe, før Othrys
„Misted, hvad Træer det har, og Pelion selv sine Skygger.

„Cæneus ligger nu skjult af de vældige Dynger og puster
„Under den mægtige Skov, dog bærer den kraftfulde Skulder 515
„Hele den stablede Vægt. Men efterat Bunkerne voxed
„Over hans Hoved og Mund, og Veiret ei længer han trækker,
„Svinder omsider hans Kraft.
Undertiden han stræber forgjeves
„Aanden at drage, samt lette sin Krop, ved at vælte sin Stabel;
„Stundom bevæger han den, retligesom ofte man skuer 520
„Ida med kneisende Top at rokke sig lidt i et Jordskjelv.

„Ikke man veed, hvorledes det gik. Dog Nogle formeente,
„At ved det vægtige Tryk hans Legem blev knuget til Aös;
„Blot Ampyciden benægtede Sligt. Fra Midten af Stablen
„Saae han en Fugl, der steeg imod Skye paa de gulige Vinger. 525
„Dengang saae jeg den først, og aldrig jeg skued den siden.

„Altsom den skyder sig sagteligt hen over Fællernes Stridsleir,
„Baskende stærkt med Vingernes Slag, opdagede Mopsus
„Fuglen, som fløi, og følger dens Gang med Sjel og med Øie.
„„Cæneus!"" raaber han, „„hil! du Ziir for Lapithernes
Stamme! 530
„„Nylig en kostelig Helt, nu est du en Fugl uden Lige.""

„Tingen vi troe, da vi bygge paa ham. Sorg øger vor Harme,
„Og, at en Enkelt er dræbt af Fjendernes Flokke, forbittrer:
„Heller ei holde vi op at dyppe vort Sværd udi Blodet,
„For deres Mængde var dræbt, og de Øvrige flygted i Mørket." 535

CV. Periclymenus.

Medens at Pylernes Helt Tvedyrenes Kampe fortalte

Med de lapithiske Mænd, fordrager Tlepôlemus ikke,
Uden at anke derpaa, at ganske man glemmer Alciden.
Siger da hiin: „Det undrer mig ret, at du glemmer saa ganske,
„Olding! min Herculis Roes. Selv haver dog ofte min Fader 540
„Regnet sig det til en Roes, at Skyernes Sønner han fældte."

Svared den Pylier mørk: „Hvi tvinger du mig til at mindes
„Denne min Sorg? oprippe det Saar, som Tiden har læget?
„Samt bekjende dig her, at Nag jeg bær' til din Fader?
„Vistnok haver han gjort utrolige Sager, og opfyldt 545
„Verden med Kampenes Roes (hvad gjerne jeg vilde benægte)
„Dog en Deïphobus rose vi ei, saalidt som en Hector,
„Eller Polydamas, Ven! — hvem roser vel gjerne sin Fjende?

„Denne din Fader (det skeete forlængst) Messeniens Mure
„Styrted' i Gruus. Hvad Brøde begik vel Elis og Pylus? 550
„Dog han hærgede dem. Mine Hjemlandsguder han trued
„Baade med Ild og med Sværd. For at tie med Andre, som fældtes,
„Var' Neleïderne togange sex, en kostelig Krafthob;
„Togange sex under Herculis Haand fandt Døden, og ene
„Frelsedes jeg.
De Øvriges Fald kan mindre forbause, 555
„Kun var det sært, Periclymenus faldt, da han kunde sig vælge
„Efter Behag sin Figur, og skille sig selv ved den valgte,
„Hvilket Neptunus ham gav, som er Kilden til Nèleï Afæt.

„Efterat denne forgjeves har valgt de forskjelligste Former,
„Tog han omsider den Fuglefigur, som pleier at bære 560
„Lyn i den krummede Kloe, samt yndes af Gudernes Konning.
„Alt han bruger, hvad Fugle formaae; med Næbet og Vingen
„Samt med den boiede Kloe han flænger den Kjempendes Aasyn.

„Greb da Tirynthernes Helt sin altfor rammende Bue;
„Og, da han hæver sin Krop og svinger sig stolt udi Skyen, 565
„Just han træffer ham der, hvor Vingen forenes med Kroppen.

„Saaret var ikke just dybt; men Senerne sprænges ved Skuddet,
„Slappes, og Kraften er tabt saavel til at flyve, som røres.

„Ned han segner mod Jord, da Vingen, der misted sin Styrke,
„Fanger ei meer nogen Luft. Skjøndt Pilen kun traf ham i Vingen, 570
„Bores den dybere dog, ved Legemets Vægt, som er rammet,
„Og gjennem Siden den skyder sig frem udi Struben tilvenstre.

„Er det nu muligt, min herlige Helt, de Rhodiers Høvding!
„At du kan vente fra mig Lovprisning af Herculis Kampdaad?
„Dog faaer jeg Hevn over Brødrenes Død, naar jeg stille fortier, 575
„Hvad han har gjort; os skiller det ei, da vi leve som Venner."

Nestor ei talede meer; nu taug den venlige Læbe.
Flux, da den Gamles Fortælling er endt, og Vinen er atter
Drukket til Afsked, staae de frabord og søge sig Hvile.

CVI. Achilles' Død.

Guden, som styrer det bølgende Hav med sin mægtige Trefork, 580
Stædes, som Fader, i Sorg, da han seer, at hans Ætling er omskabt,
Ligesom Sthêneli Søn, til en Fugl; han hader Achilles,
Og, paa en heel usømmelig Viis, bevarer han Naget.

Alt paa det tiende Aar fortsatte man Krigen for Troja,
Just som han taler med saadanne Ord til den blomstrende Smintheus: 585
„Du, hvem jeg elsker især af min Broders talrige Sønner,
„Du, som forgjeves har bygget med mig den iliske Ringmuur,
„Sørger du ei ved at see de kraftige Borge, som snarligt
„Synke mod Jord? bedrøves du ei ved de talrige Tusind,
„Som, ved at fægte for Murene, faldt? For at glemme de Andre, 590
„Mindes du Hector's Død, som slæbtes om Pergama's Mure,

„Medens den dristige Helt, som Ares stikker i Blodtørst,
„Lever endnu, for at hærge vor Muur, den Trodser Achilles?

„Dersom han mødte mig selv, da skulde han snarligen mærke,
„Hvad jeg formaaer ved min Fork; men saasom mig ikke forundes 595
„Nærstridskamp, da fælde du ham udi Smug ved et Piilskud!"

Delius nikkede Ja. For at hevne sig selv og sin Slægtning,
Hyller han sig i en Skye, udi hvilken han snarligen kommer
Ned til de Troeres Hær. Udi Midten af Heltenes Blodbad
Træffer han Paris, som sender sin Piil mod de ringere Græker. 600
Træder Apollo da frem, som en Gud.
„Hvi plætter du Spydet"
Siger han, „blot med de Simpleres Blod? Vil du sørge for Dine,
„Ram Æaciden dermed, og hevn dine myrdede Brødre!"

Dette han taled, og viste ham selv Peliden, der meied
Troerne ned med sit Sværd. Hiin vender nu Buen imod ham, 605
Og med en dræbende Haand han sender paalideligt Dødskud.

Kunde, da Hector var død, Drot Priamus glædes ved Noget,
Var det ved dette. Saa skulde da du, som fældte saa Mange,
Døe for den Feige, der raned en Viv fra de Græker, Achilles!
Skulde du endelig finde din Død for et qvindeligt Dødssaar, 610
Sikkert du ønskede før, at falde for Thermodons Øxe.

Han, som var Phrygernes Skræk, de Pelasgeres Hæder og Forsvar,
Æaci Ætling, en Helt, ubetvingelig stærk udi Kampen,
Brændtes forlængst; ham brændte den Gud, som forlehned ham Vaaben.
Nu er han Støv; der er intet tilrest af den store Pelide, 615
Uden — jeg veed ikke hvad — der fyldte kun slet i en Urne:
Evig dog lever hans Roes, som fylder den samtlige Verden.
Verden er Heltens tilbørlige Maal; alene med denne
Vorder han retteligst maalt, og føler ei Tartari Tomhed.

Selve hans Skjold (det viser os just, hvilken Helt han har
været) 620
Vækker en drabelig Kamp; for hans Vaaben man griber til Vaaben.
Hverken Oïleï Søn, ei selve Tydiden dem æske,
Ei Menelaus, ei Broderen selv, som høiere stander
Baade ved Alder og Mod. Laërtis og Telamon's Sønner
Ene besidde det dristige Mod, at beile til Prisen. 625

Dommen og Hadet, som følger deraf, Tantaliden ei ønsker;
Derfor han ordner, at midt i hans Leir Argivernes Drotte
Skulle forsamles, og byder dem selv udi Sagen at dømme.

Trettende Sang.

CVII. Ajax og Ulysses.

Drottene satte sig ned, medens Folkene stod' i en Rundkreds.
Reiser nu Ajax sig op, hiin Eier af Skjoldet med syv Lag,
Aldrig istand til at tæmme sin Harm. Han skuer i Vrede
Mod den Sigeiske Kyst og Flaaden, der ligger paa Stranden;
Løfter sin Haand og raaber i Harm:
„O Zeus! skal jeg tale 5
„Nær Eders Skibe min Sag? tør Ulysses maale sig med mig?
„Han, der betænkte sig ei, at rende fra Hector og Luen,
„Medens jeg standsede dem og jog dem for Skibene Begge.
„Bedre sig lønner, jeg seer, at fægte med listige Taler,
„End med en drabelig Haand. Mig koster det meget at tale, 10
„Ham det koster at slaae; hvad jeg formaaer udi Kampen,
„Midt i en frygtelig Dyst, det evner jo han ved at snakke.

„Neppe dog har jeg behov, Pelasger! at nævne min Kraftdaad,
„Vidner I vare jo selv. Lad Ulysses melde sin Krigsdaad,
„Hvilken blot Natten har seet, og Ingen af os har erfaret. 15

„Lønnen for Kampen, jeg føler, er stor. Dog skader Rivalen
„Meget min Hæder; det bringer ei Roes, at skaffe sig Noget,
„Var det end rigeligt stort, naar Ulysses kan haabe det Samme.
„Ogsaa i denne vor Kamp han har jo erlanget Belønning:
„Selv om han taber deri, vil man sige: med Ajax han kjemped! 20

„Var der endogsaa en Tvivl, hvorvidt jeg var Helt eller ikke,
„Staaer jeg dog høiest ved Adel og Blod. Jeg er Têlamon's Ætling,
„Heltens, der Ilium tog, da han stred under Kjempen Herakles,
„Og i Pagâsa's Havn gik ombord paa den colchiske Snække.
„Selv var han Æaci Søn, som dømmer i Taushedens Rige, 25
„Der, hvor den vægtige Steen Æolideren Sîsyphus knuger.
„Zeus, den kraftige Gud, erkjender tillige, samt tilstaaer,
„Æacus selv er hans Søn; fra Zeus jeg er altsaa den Tredje.

„Dog forlanger jeg ei nogen Hjelp ved denne min Slægtrod,
„Dersom jeg ikke var Slægtning selv til Helten Achilles. 30

„Han er mit Sødskendebarn, hvis Vaaben jeg ønsker. Hvi trænger
„Hiin af Sîsyphi Slægt, ham liig udi Rænker og Arglist,
„Baade sin fremmede Ætt og sit Navn udi Æaci Slægtleed?

„Jeg greb Vaabnene først; kom, uden at meldes af Nogen.
„Vil man for dette benægte mit Krav? eller synes han bedre, 35
„Som greb Vaabnene sidst? som, under et Billed af Vanvid,
„Listed sig bort fra vort Tog? til endelig hiin Palamêdes
„Stikkende ham udi Kløgt (sig selv til en uselig Baade!)
„Mærked den Frygtsommes List og drog ham i Kampen, han skjalv for?

„Han, som ei greb noget Sværd, skulde skaffe sig et saa fortrinligt? 40
„Medens jeg selv, under Haan, beroves en Skjenk af min Slægtning,
„Skjøndt jeg var den, som ønskede først at gaae udi Faren?

„Gid det var sandt (idetmindste var troet) han stædtes i Vanvid,
„Og at han aldrig var fulgt til Phrygiens Borge med Hæren,
„Han, den rædsomme Skjelm! Ei Lesbos monne da eie 45
„Dig, som vi satte med Skjendsel iland, poeantiske Krigshelt!

„Nu, som man siger, i Skovenes Skjul, udi ensomme Grotter,
„Rører dit Skrig selv Klipper og Fjeld; for Ulysses du beder,
„Hvad han fortjener, og, lever en Gud, dine Bønner vil høres.

„Nu maa den Arme, der bandt sig ved Eed til at dele vor
Kampdaad, 50
„Selv en hæderlig Drot, hvem Hercules kaared til Eier,
„Efter sig selv, af sin Piil, nedbøiet af Hunger og Sygdom,
„Have kun Fugle til Klæder og Kost, ja bruge mod disse
„Pilen, som Skjebnen dog havde bestemt til Ilium's Grundstød.

„Denne dog Livet beholdt, da han ikke den Listige fulgte; 55
„Men Palamedes ønskede vist, han ogsaa var landsat:
„Da var han levende nu, idetmindste ei fældet ved Lumskhed.
„Aldrig den Listige glemte ham af, at han blotted hans Vanvid!
„Derfor han løi, han forraadte vort Folk og beviste sin Opspind
„Blot ved at vise det Guld, han selv havde listigen nedlagt! 160

„Saaledes har han ved Drab og Landflygtighed skilt de Achæer
„Ved deres Kraft: jo det er hans Mod; saa kjemper Ulysses!

„Skjøndt han i kløgtigt Sprog selv stikker den ærlige Nestor,
„Aldrig han bringer mig dog til at troe, det var ikke hans Brøde,
„At han den Gamle forlod. Da Oldingen skreg paa Ulysses, 65
„Saasom hans Ganger var lam, han selv var gammel og kraftløs,
„Blev han forladt af sin Stridskammerad.
Tydiden er Vidne,
„At, hvad jeg siger, er sandt, som navnligen skreg paa Ulysses,
„Skjeldte ham djervt og dadled hans Flugt, hvor en Ven var i Fare.

„Dog med et retligt Blik de Salige skue vor Færden! 70
„Han, som ei hjalp, snart trængte til Hjelp; jeg burde forladt ham,
„Saasom han Andre forlod; selv havde han nævnt sin Behandling.
„Fællerne bad han om Hjelp; jeg kommer, jeg seer ham at skjelve,
„Gusten af Angst, med ængstelig Frygt for den kommende Dødsstund:
„Skjult han blev af mit vægtige Skjold; den Synkende hjalp jeg, 75
„Og (hvad der skaffer kun maadelig Roes) jeg frelste den Usling.

„Haver du Lyst til en Strid, lad os vende *til* Stedet tilbage!

„Kom med vor Fjende! kom frem med dit Saar og din vanlige Feighed!
„List dig bag Skjoldet igjen! der kunne vi strides om Forrang.

„Neppe jeg skaffed ham frie, før han, som var nylig saa kraftløs, 80
„At han ei mægted at staae, foer afsted, som han ikke var saaret.

„Hector er nær; og fører med sig sine Guder til Kampen.
„Der, hvor han styrter sig frem, ei ene forfærdes Ulysses;
„Ogsaa de Modige skjalv, slig Skræk udbreder han om sig.
„Ham, som følte sig stolt ved sit Held i den blodige Kampdyst, 85
„Slog jeg i Frastand ned ved et Stød af den vægtige Graasteen.

„Dengang han fordred en Helt til en Kamp, da mødte jeg ene:
„Selv, I Achiviske Mænd! I ønsked mit Lod maatte komme,
„Og hvad I ønsked, lod Guderne skee. Vil I vide, hvad Udfald
„Denne vor Holmgang fik? Idetmindste han ikke fik Seiren. 90

„See! nu drage de Troer med Zeus, med Ild og med Glavind
„Mod vore Snækker i Kamp; hvor blev Ulysses, den Ordhelt?
„Ene med dette mit Bryst jeg skjermede tusinde Skibe,
„Haabet at skue vort Hjem; med Vaabnene lønner min Skibskamp!
„Haver jeg Ret til et Sandhedsord, geraader jeg hine 95
„Mere til Hæder, end Vaabnene mig; vor Roes er forenet.
„Ajax har ikke til Rustningen Trang, men denne til Ajax.

„Tør han nu Rhesus stille mod Sligt eller Niddingen Dolon?
„Helenus, Priami Søn, som han tog med Palladiet fangen?
„Hvad har han gjort ved Dag? hvor ikke Tydiden ham bistod? 100
„Naar en saa uselig Daad fortjener saa herlige Vaaben,
„Dele man dem! den ypperste Deel Diomedes erlange!
„Hiin de baade kun lidt; udi Smug, uden Vaaben han gjerne
„Over sin Daad, uforvarendes lumsk han snyder sin Fjende.

„Selve den lysende Hjelm, der straaler i lysende Guldglands, 105

„Vil jo forraade hans List, og vise, hvor Helten har skjult sig.
„Under Achilles' Hjelm Dulicherens Isse vil segne;
„Vægten skal vorde for svær; ja selv den Pelidiske Landse
„Vilde jo falde saa marvløs Arm for vægtig og blyetung.

„Ogsaa hans Skjold med Billedet paa af den samtlige Verden 110
„Passed kun slet til den frygtsomme Haand, som er skabt til at snyde.
„Usling! hvi beiler du dog til en Skjenk, som vil vise din Afmagt?
„Haver Achæernes Folk vildfarende givet dig disse,
„Ville de tjene til Ran, men ikke til Skræk for en Fjende.
„Selve din Flugt (den eneste Ting, hvori du er Mester) 115
„Vil, naar du slæber saa vægtig en Dragt, ei blive saa hurtig.
„Hertil kommer, at Skjoldet du har, som brugtes saa sjelden,
„Er at betragte som nyt, medens mit, som har Huggene døiet,
„Gaber af tusinde Saar, og ønsker sig snarligen afløst.

„Dog hvi haves der Tale behov? Lad os prøves i Handling. 120
„Ind udi Fjendernes Hob I kaste den Herliges Rustning,
„Byder os hente den der, og lader da Bringeren faae den!"

Telamons Ætling har endt sine Ord. Soldaternes Bifald
Følger dens Slutning, til Helten stod op, hiin Søn af Laërtes.

Efterat Øiet en temmelig Tid har hvilet paa Jorden, 125
Løfter han det imod Fyrsternes Kreds; de ventede Toner
Lader han høre; Veltalenheds Pynt ei mangler hans Gjensvar.

„Dersom mit Ønske, Pelasgiske Mænd! samt Eders, var opfyldt,
„Da var der ei nogen Tvist om Arven af saadan en Rustning;
„Selv du eiede den, vi dig, du store Pelide! 130
„Men da nu Skjebnen, ubøielig haard, har nægtet vort Ønske"
(Her tillige han tørred med Haand sine grædende Øine)
„Hvo kunde følge med sømmelig Ret paa den store Pelide,
„Uden just han, som skaffede Jer den store Pelide?

„Ajax er sløv, det siger han selv; skal det tjene som Fortrin? 135

„Heller ei skade mig dette Talent, der hjalp Eder ofte,
„Græskiske Mænd! Veltalenheds Sprog (om jeg eier et saadant)
„Hvilket for Eieren nu, for Eder har yttret sig ofte,
„Ikke misunde man mig! Hvorfor skal man dølge sin Aandsklogt?

„Slægt og en kostelig Æt, samt Alt, hvad jeg ikke forhverver, 140
„Kalder jeg nødigen mit. Men dog — da han haver fortalt os,
„At han er Jupiters Æt, han mindes, at ogsaa for min Æt
„Jupiter staaer! i selvsamme Leed beslægtes jeg med ham.
„Mig har Laërtes avlet, I veed; Arcêsius denne,
„Jupiter endelig ham, og Ingen var dømt til Forviisning. 145
„Ogsaa, igjennem min Moder, jeg har med Cyllêneren Slægtskab,
„Hvilket forhøier min Æt; en Gud er hos begge Forældre.

„Ikke fordi min mødrene Slægt staaer over hans egen,
„Ikke fordi min Fader er reen for Blod af sin Broder,
„Gjør jeg paa Rustningen Krav; Retfærdighed lede Jer Retsdom! 150
„Ei bør det tale til Ajax' Gavn, at Begge var' Brødre,
„Peleus samt Telamôn; til at skaffe sig saadant et Bytte,
„Ikke bør Slægtskabsleed, kun Daad og Fortjeneste, føre.

„Naar vi da gaae efter forreste Leed, efter nærmeste Arving,
„Er Neoptôlemus Søn; er Peleus ikke hans Fader? 155
„Hvad vil en Ajax der? Lad dem bringes til Scyros og Phthia!
„Teucer er ligesaa vel et Sødskendebarn til Achilles;
„Haver han ønsket sig dem? eller krævet, at eie hans Rustning?

„Altsaa da Kampen alene bør gaae efter det, som er virket,
„Udført haver jeg meer, end det, som jeg evner at sige 160
„Her i en kortelig Sum. Jeg vil gaae efter Tingenes Række.

„Ahnende snart hans kommende Død, Nereïden, hans Moder,
„Havde ham skjult udi qvindelig Dragt. Han skuffed dem Alle,
„Ajax endog, ved sin Pigehabit, som var listigen kaaret.

„Vaaben jeg blandede nu mellem Varer, som passed' for Qvin-
der, 165

„Blot for at egge hans Mod. End stod han i pigelig Kjortel,
„Skjøndt han var født til en Helt. Da han holder nu Spydet og Landsen,
„Siger jeg: „„Guddomssøn! til dig har Pêrgama gjemt sig;
„„Synke det skal; hvi tøver du, Helt! at styrte dets Tinde?"

„Derpaa jeg greb og førte vor Helt til Krigernes Kampplads. 170
„Hvad han har gjort, er altsaa mit Værk. Jeg Têlephus saared,
„Dengang han stred, med mit Spyd; paa hans Bøn jeg læged ham atter.
„Thebens Erobring er ene mit Værk; jeg tog (bør I mene)
„Lesbus, Tenedusøen, Apollo's Cilla samt Chryses.

„Syrus I finge ved mig; I bør troe, at ene ved min Magt, 175
„Rystet ved denne min kraftige Haand, Lyrnêssus er taget,
„Og, for at sige det kort, jeg gav Eder Helten, der fældte
„Hector, som klemte Jer haardt. Ved mig er den Vældige falden.

„Altsaa, til Løn for de Vaaben, jeg gav, da Peliden jeg udsandt,
„Fordrer jeg dem. Hvad den Levende fik, efter Døden jeg kræver. 180

„Dengang den enkelte Sorg greb samtlige Grækeres Hjerter,
„Og i Euboea's Havn, udi Aulis, tusinde Snækker
„Laae i en Flok, vi manglede Vind, eller, viftede Vinden,
„Var den ei god. Det grusomme Svar Agamemnon befaled,
„Med sit uskyldige Barn at sone den vrede Diana. 185

„Faderen giver sit Nei og bliver paa Himmelen opbragt.
„Fader han bliver, selv midt i sin Magt; dog mildnes hans Hjerte,
„Og ved min Tale jeg vender det snart til det Samtliges Bedste.
„Ja, jeg bekjender det nu, (Atriden tilgive mit Udsagn!)
„Dommeren var lidt partisk; dog førte jeg Sagen til Ende. 190
„Kun hvad der gavner hans Folk, hans Broder, det arvede Scepter
„Rører hans Sind; han veier sit Blod mod sin Hæder og Ære.

„Derpaa jeg sendes til Moderen bort, hvor ikke Formaning
„Eller Forslagenhed hjalp. Var da Telamoneren afsendt,
„Laae vore Snækker endnu, beroved' den ønskede Medbør. 195

„Selv til Ilium's Borg jeg vover, som Taler, at drage:
„Selv har jeg seet og betraadt de Troeres mægtige Raadsal;
„End var den fyldt med de tapreste Mænd. Dog, uden at bæve,
„Førte jeg Sagen, Achivernes Folk havde fælleds betroet mig.

„Paris jeg dadlede haardt; Helêna med Skatten jeg fordrer; 200
„Priamus rører jeg selv, samt Priami Leder, Antênor.
„Paris og Brødrenes Flok, samt Alle, som ranede med ham,
„Knap (Menelaus det veed) betvang deres skjendige Hænder.
„Det var den første Dag, vi knyttede stod' udi Faren.

„Føre det vilde for langt, at nævne, hvad nyttigt jeg gjorde 205
„Baade ved Raad og ved Daad, skjøndt Krigen har varet saa længe.

„Først der vanked en Dyst; men snart holdt Fjenden sig inde
„Bag ved sin Bye og sin Muur; ret aldrig han drog udi Feldten
„Eller i Kamp. Først nu (i det tiende Aar) han begynder.

„Hvad bestilte vel du, som intet forstaaer uden Fægtning? 210
„Siig, hvad gavnede du? om du spørger, hvad jeg har bevirket,
„Viid, jeg har ligget mod Fjenden paa Luur; omhegnet vor Leirgrav;
„Muntret vort Folk med trøstende Ord, at de skulde med Taalmod
„Bære den kjedsomme Krig. Jeg viser dem Maaden at kjempe;
„Maaden at nære sig paa; hvor det gjøres behov, er jeg rede. 215

„Saaledes nys, ved Jupiters Vink, bedraget af Drømmen,
„Konningen bød, af Tanker at slaae den Kamp, vi begyndte.
„Kongen kan dække sin Sag ved den, som har givet ham Raadet;
„Du burde hindre den Skam, forlange, man Ilium styrter,
„Trodse det bedste du kan.
Hvi sinker du ei deres Bortgang? 220

„Griber ei selv til et Sværd? eller raader de flygtende Skarer?
„Sligt var dog ikke for stort, da du taler bestandig om Storhed.
„Selv (hvad er værre) du flyer, som jeg saae; med Rødmen jeg saae det,
„Dengang du vendte din Ryg, samt takled, du Feige! din Snække.

„See! da raabte jeg høit: „„Kamerader! hvad gjør I? hvad Galskab 225
„„Lokker Jer bort fra Ilium's Bye, som næsten er Eders?
„„Hvad kan I bringe tilhuus paa det tiende Aar, uden Skjendsel?""

„Baade ved Sligt og lignende Ord (veltalende blev jeg
„Ene ved Harm); fra Snækken jeg holdt det flygtende Mandskab.
„Medens de stande, bestædt' udi Angst, Atriden dem kalder; 230
„Selv ikke nu kan Têlamon's Søn faae Mod til at tale.

„Fræk Thersites fordristede sig til at stride mod Drotten
„Plumpt, med usømmeligt Ord; jeg gav ham tilbørligen Gjengjeld.
„Derpaa jeg taler og giver dem Lyst, da de bæved for Fjenden,
„Kræver tillige med Kraft det Mod, som de misted, tilbage. 235

„Alt hvad han siden har gjort, eller synes at have fuldendet,
„Bliver at regne som mit, da jeg standsede ham i hans Bortgang.

„Selv af de Grækeres Folk, hvem roser, hvem søger din Omgang?
„Nei! skal der øves en Daad, er det mig, Diomêdes forlanger.
„Jeg er hans Ven; hvor Ulysses er med, der drager han freidig. 240
„Mellem de Grækeres tusinde Mænd af Tydiden at vælges,
„Taler bestemt til min Roes. Jeg kaaredes ei ved et Lodkast.

„Faren om Natten og Fjendernes Sværd jeg trodsed med Stolthed;
„Og da nu Dolon, af Phrygernes Hær, vilde prøve det Samme,
„Slog jeg ham ned. Dog førend han faldt, jeg tvang ham at nævne 245
„Hvert forræderisk Raad, som Ilium havde isinde.

„Alting vidste jeg nu; der gaves ei meer til at speide;
„Gjerne jeg kunde nu gaae; thi Hæderen reed som mit Forbud.
„Ikke dog nøiet med Sligt, mod Rhesus' Telte jeg farer,
„Og i hans Hjemlandsleir jeg myrder ham selv og hans Følge. 250

„Det, som jeg ønsked, var gjort; paa Vognen, jeg tog udi Kampen,
„Drog jeg tilbage til Leiren igjen i et lystigt Triumphtog.

„Kunde nu Fjenden betinge som Løn for Natten hans Vognspænd,
„Skal jeg da ikke hans Rustning faae? er Ajax den Bedre?
„Bør jeg fortælle, hvorlunde jeg slog med et hærgende Glavind 255
„Sarpedon's, Lycerens, Hær? samt fældte mod Jord i et Blodbad
„Coeranus, Hippasi Søn, Alastor og Chromius ogsaa,
„Halius samt Alcander, med Prytanis selve Noêmon?

„Thôon og Chêrsidamâs tillige jeg strakte mod Jorden,
„Ligesom Eunomus selv, den usalige Kriger, og Charops, 260
„Samt de mindre navnkundige Mænd, som segned for min Haand
„Lige ved Ilium's Muur.
Mine Saar, Medborgere! har jeg
„Just paa et hæderligt Sted. I mene maaskee, det er Ordtant?
„Seer da" siger han, „her!" og splitter sin Kjortel med Haanden;
„Her er et Bryst, som altid har stridt samt kjæmpet for Eder. 265

„Ikke dog Telamon's Søn har offret i Aarenes Række
„Draaber af Blod for sit Folk; ei findes der Saar paa hans Legem.

„Dog — hvad skader vel det, naar han siger, at Vaaben han førte
„Baade mod Troer og Zeus, for at skjerme Pelasgernes Flaade?
„Selv jeg bekjender, han haver dem ført. Min Sæd var det aldrig, 270
„Lumsk at klippe de Øvriges Roes.
Dog heller ei ene
„Tage han Samtliges Part! Eders Andeel bør I beholde.
„Actors Ætling, I veed, i Pelidens skjermende Billed,
„Frelste vor Flaade, som ellers var brændt med den værgende
Skytshelt.

„Ene han troer, at han eiede Mod at stride mod Hector? 275
„Har han da Kongen forglemt? mig selv og de øvrige Drotte?
„Han var den niende blot; kun et Lodkast skjenked ham Fortrin.
„Endelig, kjekkeste Helt! hvad blev vel Enden paa Kampen?
„Den — at Troeren gik uden ringeste Meen eller Vunde.

„Ach! hvor det smerter mig dybt og knuger mig ret i mit Hjerte, 280
„Naar jeg erindrer den Tid, da Grækernes Stytte, Peliden,
„Segned; da ikke min Graad, min Sorg, ja selve min Fare
„Hindrede mig, at løfte hans Liig, da det segned, fra Jorden.
„Denne min Skulder har baaret hans Liig, ja denne min Skulder,
„Samt hans Vaaben — at bære dem nu, er mit ivrige Ønske. 285

„Rundeligt eier jeg Kraft til at bære saa vægtig en Byrde;
„Ogsaa jeg haver en Sjel, som skjønner paa Æren, mig vises.

„Nu skal man see, at for den Sags Skyld Gudinden i Bølgen
„Sørged saa smukt for sin Søn, at en raae Soldat, uden Hjerte,
„Skulde saa herlig en Rustning faae, som er Gudernes Gave! 290

„Selv de kunstige Ting paa Skjoldet han fatter jo ikke,
„Jorden, Océani Strøm, samt Stjernen fra Himmelens Bue,
„Bjørnen, som aldrig gaaer ned udi Søe, Hyader, Pleiader,
„Byernes vexlende Hob, samt Orion's blinkende Glavind!
„Tør han forlange den Rustning at faae, som han ikke kan fatte? 295

„Ogsaa beskylder han mig, at, ræd for Krigernes Syssel,
„Silde jeg stillede mig i den Kamp, vi havde begyndt paa.
„Føler han ei, han sætter en Klik paa den store Pelide?
„Naar han Forstillelse kalder en Synd, har vi Begge forstilt os;
„Regnes Forhaling til Synd, da kom jeg dog førend Achilles. 300

„Mig den kjerlige Viv, ham sinked den kjerlige Moder;
„Dog kun Begyndelsen offred vi dem; men Resten til Eder.
„Kan jeg end ikke forsvare mig her, jeg frygter dog ikke

„Hvad jeg maa dele med saadan en Helt. Dog husker, Ulysses
„Listigt narrede hiin! mon Ajax narred Ulysses? 305

„At, i sin Taabelighed, han ofte mig aver med Grovhed,
„Bør det forundre Jer stort, naar I veed, hvad han yttred mod Eder?
„Var det en Skam for mig, Palamêdes at bringe for Retten
„Blot for et Opspindstant, var det Ære for Eder at domme?

„Nei Palamêdes evnede ei, at nægte sin store, 310
„Vægtige Skyld; ei heller hos ham I hørte hans Brøde,
„Selv I have den seet; hans Løn Beskyldningen viste.

„At den Poeanter paa Lemnus boer, Vulcanus' Øeland,
„Virkedes ikke ved mig; forsvarer nu selv Eders Handling,
„Saasom I gav Eders Ja! Jeg raaded det, vil jeg ei nægte, 315
„Blot for at skaffe ham Roe for moisomme Reiser og Feldten,
„Kun for at see, om han ikke ved Roe kunde mildne sin Smerte.
„Just ved at lyde, han lever endnu.
Mit Forslag var ærligt,
„Heldigt tillige — endskjøndt det er nok, jeg meente det ærligt.

„Saasom en Spaamand kræver ham frem til Pêrgama's Uheld, 320
„Ikke dog bruge man mig til Gesandt! Telamoneren drage!
„Han ved sit heldige Sprog vil Helten formilde, som raser
„Baade ved Smerter og Sot, eller fiint ham lokke ved Kunstgreb.
„Før skal Simois baglænds gaae, før Toppen af Ida
„Staae uden Løv, og Grækernes Folk Trojanerne hjelpe, 325
„End, naar mit Hovede tænker ei meer for Grækernes Frelse,
„Telamonidens enfoldige Sjel skal gavne hans Landsmænd.

„Vær du kun fjendsk mod Drotten og mig, mod samtlige Fæller,
„Haardfore Helt, Philoctêt! uden Maal du bande mit Hoved,
„Ønske mig Pinsler og Død, i din Qval forlange, jeg gaves 330

„Dig udi Hænder, for ret efter Lyst at give mig Døden,
„Sikkerlig har du mig dog; thi føre dig hid, jeg forsøger.

„Ligesaa sikkert (om Lykken er god) dine Pile jeg skaffer,
„Som jeg har faaet i Magt Dardanernes varslende Spaamand, 335
„Samt opdaget de Saliges Raad om Iliums Skjebne,
„Og gjennem fjendtlige Krigeres Hob udrevet Minerva's
„Hellige Billed — og dog har han Mod at maale sig med mig?

„Skjebnen jo havde forbudt, at Ilium faldt uden dette.
„Hvor er Ajax, den mægtige Helt? hvor ere den Stormunds 340
„Pralende Ord? hvi est du saa ræd? hvi haver Ulysses
„Mod at ligge paa Vagt? betroe sig til Natten og Mørket,
„Samt gjennem rædsomme Sværd ei blot udi Troernes Mure
„Selv udi Borgen at trænge sig ind? jeg voved at rane
„Gudernes Billede bort, samt bære det ud gjennem Fjender. 345
„Dersom ei dette var gjort, da vilde hiin Telamons Ætling
„Slæbe forgjeves paa Arm sit Skjold, syvfoldig behudet.

„Den Nat var det, jeg skaffede Jer over Ilium Seiren;
„Ilium lagdes i Baand, da jeg viste, den kunde betvinges.

„Ei udi Miner og Ord bebreide du mig, at Tydiden 350
„Altid mig fulgte; han haver jo selv sin Deel udi Æren.
„Dengang Du løfted dit Skjold, for at skjerme de samtlige Skibe,
„Varst du ei ene, men midt i en Sværm; ham havde jeg ene.

„Vidste han ei, at en kampsyg Mand staaer under den kloge,
„Og at man ei bør skjenke sin Roes alene til Haandskraft, 355
„Æsked han Vaabnene her; ja selv den beskednere Ajax,
„Stærken Eurypylus med, Andræmon's herlige Pode,
„Idomeneus, tillige med ham den dygtige Landsmand
„Merionês, ja Broderen selv til vor Drot Agamemnon.

„Kraft besidde de vist (du stikker dem ei udi Krigsdaad) 360

„Men i Forstand maae de vige for mig. Din Haand udi Krigen
„Bruge man kan; dit Hovede, Mand! maa du lade mig styre.
„Kræfter du har uden Aand, kun jeg for det Kommende sørger.
„Du har Kraft til at slaae, medens jeg og Atriden maae vælge
„Tiden til Slag. Alene din Krop kan benyttes i Kampen; 365
„Jeg har den virkende Aand.

Saa meget som Snækkernes Styrer
„Staaer over den, som maae roe, samt Høvdingen over Soldaten,
„Stiger jeg høit over dig.

Jeg føler, i dette mit Legem
„Stander mit Hovede over min Haand; udi hiint har jeg Kraften.
„Mig, som har vaaget for Jer, I give Belønningen, Drotte! 370
„Og for saa mangt et Aar, jeg haver uroligen tilbragt,
„Giver mig dette som Løn, der svarer til det, jeg har virket.

„Kampen er snarligen endt, den hindrende Skjebne jeg fjerned;
„Pergama taget jeg har; thi nu dens Erobring er mulig.

„Altsaa ved dette vort Haab, ved Troernes Muur, som maa
styrte, 375
„Samt ved de Guder, jeg Fjenden betog, anraaber jeg Eder,
„Stander end Noget tilrest, som gjøres alene ved Snildhed,
„Noget, der skaffes alene ved Mod, ved dristig at vove,
„Have de Troer et Skjerm tilrest, som atter maa tages,
„Tænker da gunstig paa mig! eller undes mig ikke hans Rustning, 380
„Giør den til hende!" og pegede hen til Palladiets Billed.

Rørt var Drottenes Hob. Veltalenheds Vælde sig viste
Synlig og snart; Skjøntaleren fik den Modiges Rustning.

Hiin, der ofte mod Zeus, mod Luer og Glavind og Hector
Stilled sig ene med Trods, gav tabt mod sin blussende Vrede. 385
Smerten fik Bugt med den kraftige Helt. Han drager sit Slagsværd,
Raabende: „Det er unægteligt mit! forlanges det ogsaa?

„Vel! jeg vil bruge det selv imod mig. Det haver saa ofte
„Dryppet af Phrygeres Blod, nu skal det af Eierens dryppe.
„Ingen har faaet med Ajax Bugt, uden Ajax alene.“ 390

Dette han siger, og dybt i sit Bryst, som aldrig var saaret,
Vred han borer sit Sværd; kun der kunde Glavindet trænge.
Trække det ud, da det boredes ind, det mægter ei Haandkraft;
Blodet alene kan drive det ud.
Blodfarvet er Jorden,
Og fra det grønnende Græs den skyder det rødmende Blomster, 395
Hvilket var nyligen skabt, dengang Oebaliden blev fældet.
Midt i dets Blade man seer, til Ynglingens Minde samt Heltens,
Selvsamme Træk; ham nævne de kun; men hiin de beklage.

CVIII. Hecuba.

Hen til den mægtige Thoas' Øe, Hypsipyle's Hjemsted,
Noksom berygtet ved Mord udi Fortidens Dage paa Mandfolk, 400
Drager han seirende bort, for at hente Tiryntherens Pile.

Efterat disse, med Eieren selv, hjembragtes til Leiren,
Lagdes fuldendende Haand paa Krigen, som droges i Langdrag.
Troja tilligemed Priamus faldt; den drotlige Huustroe
Mister sin Menneskeform, foruden hvad ellers hun tabte, 405
Og i det fremmede Land hun skræmmed ved underlig Bjeffen.

Der, hvor det mægtige Sund, Hellespontus, ænger sig indad,
Ilium stod udi Brand, og Luen var ikke formindsket.
Priamus havde kun Draaber af Blod, som Jupiters Alter
Graadigen drak. Bortslæbt ved sit Haar, nu strækked Cassandra 410
Haanden forgjeves mod Skye, enskjøndt hun var Himlens Præstinde.

Dardanerindernes Hob, omfavnende, medens de kunde,
Fædrenes Guder og klyngende sig til de brændende Templer,
Slæbes afsted, som et sørgeligt Rov, ved de seirende Græker.

Ogsaa man styrted Astyanax ned fra de mægtige Taarne, 415
Hveden han pleied at see (hvad hans Moder ham viste) sin Fader,
Kjempende djervt for ham selv og Riget, som Fædrene eied.

Boreas kalder dem Alle til Søe; af gunstige Vinde
Rasler det bølgende Seil; Matrosen vil Luftningen bruge.
Trojanerinderne raabe: „Farvel! fra Troja vi rives!" 420
Kysse paa Jorden; i Luer og Damp deres Hjem de forlade.

Hecuba selv (et bedrøveligt Syn!) er den Sidste, som stiger
Paa deres Skib; man fandt hende skjult mellem Børnenes Grave.
Medens hun kysser de Myrdedes Been, og greb efter Graven,
Reve Dulichernes Mænd hende bort. Af Hector alene 425
Asken omsider hun fik og bærer den troligen hos sig.
Ogsaa hun lægger paa Hectors Grav et Haar af sin Isse;
Lidet er Offeret kun, et graanende Haar og en Taare.

Tvertfor Landet, hvor Ilium stod, der ligger et Rige,
Hvor de Bistonere har deres Hjem. Der stod Polymestors 430
Prægtige Konningeborg, til hvem, Polydorus! din Fader
Fordum betroede dig, for at frie dig for Iliums Kampe.
Planen var sikkerlig god; om han ei, som Belønning for Slethed,
Havde lagt Rigdom til, der tirred de gjerrige Tanker.

Efterat Phrygiens Lykke forgik, de Thraceres Konning 435
Lumskelig griber et Sværd, som han jager sin Myndling i Struben,
Og (som Mordet ei ændsedes meer, naar Liget var borte!)
Styrter han dette fra Klipperne ned i det bølgende Havdyb.

Alt paa de Thraciers Kyst Atriden har bundet sin Flaade,
Til han fik mildere Vind og Bølgen var atter forsonet. 440
Stor som han var, da han leved paa Jord, fremstiger uventet
Op fra sin Grav, som brister omkring, med en truende Mine
Helten Achilles, og kaster et Blik, der lignede hiint Blik,
Da han med Uretssværd foer voldelig løs paa Atriden.

„Kan I," han siger, „gaae bort, forglemmende ganske Peliden? 445
„Er da nu Takken for det, jeg har gjort, saa ganske forsvunden?
„Sligt er en Synd. At ikke min Grav skal staae uden Ære,
„Vorde Polyxena dræbt, for at sone den store Pelide!"

Dette han taler. Da Fællerne lød' den grusomme Skygge,
Rives fra Moderen bort det Eneste næsten hun eied, 450
Og den usalige Møe med et Mod, som er sjelden hos Qvinder,
Ledes til Graven, da myrdes hun skal ved den rædsomme Gravhøi.

Ei hun glemmer sig selv. Da hun staaer ved det grusomme Alter,
Og hun formærker, at hun er bestemt til et grueligt Offer,
Seer Neoptôlemus staae, som holder en Kniv udi Haanden, 455
Medens sit speidende Blik tillige han hæfter paa hende,
Siger hun:
„Hæderligt Blod udi Aarerne flyder — benyt det,
„Ikke betænker jeg mig. I mit Bryst eller ogsaa min Strube
„Sværdet du stinge" og blotter sit Bryst og tillige sin Strube.
„Skulde Polyxena ønske sig før, at leve som Trælqvind? 460
„Heller forsone hun vil, ved at bruges til Offer, en Guddom.

„Ene jeg ønsker, at denne min Død blev skjult for min Moder.
„Hun er til Hinder, og mindsker den Fryd, som jeg nyder i Døden,
„Skjøndt ei over min Død, men over sit Liv, hun maa sukke.

„For at jeg ikke skal gaae til Styxes Kyster som Ufrie, 465
„Fjerner Jer bort! jeg har Ret i min Bøn; ei Jomfruens Legem
„Vorde berort af Mænd. Han glæder sig mere ved Offret,
„Hvad det end er for en Aand, I sone ved Blodet af Pigen,
„Naar det er frit.
Men evner min Bøn (den sidste jeg yttrer)
„Nogen at røre — jeg bringer min Bøn, som Priami Datter, 470
„Ikke som Fange — da giver mit Liig uden Salg til min Moder!
„Lad hende kjøbe sig Ret, at jorde mit Legem, ved Taarer,
„Ikke ved Guld; i sin Velmagtstid hun lønned med Guldvægt."

Dette hun yttred; ei Jomfruen græd; men Folkene hulked;
Selv den offrende Præst; med Taarer i Øiet og nødig, 475
Borer den rammende Kniv gjennem Brystet, som rækkes til Stødet.
Medens med vaklende Knæe hun segned mod Jord udi Døden,
Dog hun bevared sit rolige Blik i den yderste Time;
Ogsaa hver Legemsdeel, som skulde bedækkes, hun dækked,
Medens hun faldt, og hævdede smukt Blufærdigheds Anstand. 480

Trojanerinderne tog hendes Liig. Priamidernes Døde
Sorgfuldt de tælle, det talrige Blod, Familien offred.
Pige! de hulke for dig, og for dig, du drotlige Mage!
Billed paa Asiens Flor, nys kaldet en Moder til Konger,
Nu af Byttet en maadelig Deel, som Ithacas Kamphelt 485
Ønsked sig ikke til Skjenk, om hun ikke var Moder til Hector.
Hector falder det tungt at skaffe sin Moder en Herre!

Derpaa hun favner saa modig en Aands afsjelede Legem,
Og, hvad hun ofte har givet sin Mand, sine Sønner, sit Hjemland,
Giver hun hende — sin Graad; hun øser i Saaret sin Taare, 490
Slaaer (hvad der vantes til dette) sit Bryst og kysser den Døde,
Medens hun tørrer de graanende Haar i den størknede Blodstrøm.
Slaaende sig for sit Bryst, blandt Andet hun yttrede Saadant:

„Datter, hvad har jeg tilrest? hvad kan nu din Moder bedrøve?
„Fældet du ligger, mit Barn! jeg seer dine Saar, som er' mine. 495
„Altsaa de samtlige Børn jeg skulde berøves ved Mordstaal,
„Saasom endogsaa Du faldt. Dig tænkte jeg dog, som en Pige,
„Sikkret mod Sværd; dog faldt du for Sværd, uagtet en Pige.
„Han, som har Brødrene fældt, har styrtet dig selv udi Døden,
„Han, som har dræbt mine Børn, mit Iliums Plage, Peliden. 500

„Dengang han sank ved en Piil, som sendtes af Paris og Phoebus,
„Raabte jeg glad: „„Peliden ei meer jeg haver at frygte!"
„Frygte jeg burde Peliden endda. Skjøndt jordet og Aske,
„Hærger han Priami Slægt; i Graven vi see ham, som Fjende.

„For Æaciden jeg ynglede Børn.
Mit Ilium ligger; 505
„Skjøndt ved et sørgeligt Fald, er Borgernes Kummer til Ende,
„Dog er den endt. Alene for mig staaer Troja tilbage,
„Ene jeg lider, som før. Nys var jeg en Dronning i Riget,
„Mægtig ved Slægt og ved Børn, ved Mand og ved Sønnernes Koner,
„Nu fra de Elskedes Grav jeg slæbes landflygtig og fattig, 510
„Ach! som Penêlope's Skjenk. Naar jeg spinder det Uld, hun befaler,
„Da vil hun vise mig tidt for Ithaca's Qvinder, og sige:
„„Skuer I Priami Viv? den berømte Moder til Hector?""

„Efter saa talrige Tab Du lindred alene din Moders
„Sørgende Sind; men offret du blevst, for at sone vor Fjende. 515
„Fjenden til Soning jeg fødte mit Barn! hvi blier jeg ilive?
„Tøver endnu? hvi gjemmer du mig, fordærvende Elde?
„Grusomme Guder! maaskee for at see fornyede Dødsfald,
„Tvinges Matronen til længere Liv.
Hvo skulde formodet,
„Priamus, efter sit Pergama's Fald, kunde lykkelig kaldes? 520
„Jo! han var lykkelig just ved sin Død; Dig skued han ikke,
„Elskede! dræbt; han misted sit Liv og sin Krone tillige.

„Statlig Begravelse faaer du vel dog, min drotlige Ungmøe?
„Liget man lægger dog ned, som jeg haaber, i Fædrenes Gravsted?
„Nei! det er ikke Familiens Lod; du faaer som en Gave 525
„Taarer af Moderen kun og en Haandfuld Støv i det Fjerne.

„Alt har jeg tabt; at jeg nænner endnu, skjøndt stakket, at leve,
„Dette bevirker min Søn, der fordum var Moderens Glæde,
„Engang den yngste — den eneste nu af den mandlige Række,
„Hvem til Thraciens Drot vi skikkede hid, Polydôrus. 530
„Dog hvi tøver jeg nu, hendes Vunder at vaske med Flodvand?
„Af hendes Ansigtstræk at tvætte de grusomme Blodstænk?"

Dette hun taler. Med vaklende Skridt hun søger til Stranden,
Splittende saare de hvidlige Haar. Da raabte den Arme:
„Giver mig, Iliums Qvinder, et Kruus, for at bruge til Øsning!" 535
Just da hun seer Polydorus, som Liig, opkastet paa Stranden
Med et umaadeligt Saar, som er giort ved Thracernes Landse.

Trojanerinderne skreg'; hun staaer forstummet af Smerte;
Baade sin Røst og Taarerne selv, som stige mod Øiet,
Standser hun, tæret af Sorg; hun ligner de hærdede Stene. 540
Stivnet, hun hefter sit stirrende Blik mod Jorden, hun staaer paa;
Stundom hun hæver igjen sit flammende Øie mod Himlen.
Snart hun betragter den hvilende Søn, snart Saaret alene,
Stirrer dog meest paa hans Saar, for at væbnes og rustes med Vrede.
Netsom Dronning endnu, da hun flammer i Sindet af Harme, 545
Tænker hun ene paa Hevn, og qvæges ved Billed af Gjengjeld.

Vild, som Løvinden, der nylig er skilt ved sin diende Unge,
Som, da hun ikke sin Fjende kan see, forfølger hans Fodspor,
Hécuba selv, forbindende Harm tilligemed Sorgen,
Glemmende ikke sit Mod, men glemmende Alder og Svaghed, 550
Iler til Kongen, som Mordet bedrev, til den raae Polymestor.
Flux hun forlanger, at tale med ham; hun ymter om Skatte,
Som hun har hemmelig skjult, og nu vil Ætlingen bringe.

Thraceren troer hendes Ord. Som altid, lokket af Vinding,
Følger han med til det ensomme Sted og siger med Sledskhed: 555
„Tøv ei, Hécuba, meer! kom frem med din Gave til Sønnen!
„Alt, hvad du giver ham nu, og skjenkede før, han erlanger;
„Dette jeg sværger ved Himmelens Gud!"
Da han sværger sin Meeneed,
Skuer hun mørkt til hans Ord, og svulmer af sydende Harme.
Just som den øvrige Sværm af Fangerne holde den Grebne, 560
Farer hun ind paa den troløse Mand; hun borer sin Finger
Dybt i hans Øie, samt river det ud, da hun styrkes af Harmen.
Haanden hun stikker derind; da Øinene findes ei længer
Tommer hun Stedet, hvor Øinene sad, paa den skyldige Synder.

Thracernes Folk, som egges til Harm over Konningens Skjebne, 565
Jage med Spyd og slyngede Steen den troiske Qvinde.
Just som der foer udi Luften en Steen med en susende Piben,
Styrter hun hen efter den; hun aabner sin Mund, for at tale;
See! da lyder en Bjeffen, ei Ord. End viser man Stedet,
Hvilket af Tingen har Navn.
Hun mindes de Sorger hun døied, 570
Og i sin Kummer hun hylede høit paa Sithoniens Marker.
Baade blev Troernes Folk og tillige de grumme Pelasger,
Selve de Saliges Slægt, bevæged' ved saadant et Uheld,
Alle saa meget, at Jupiters Viv, som er ogsaa hans Søster,
Yttred, at Hécuba selv ei havde fortjent, hvad hun døied. 575

CIX. Memnon.

Ikkun Aurora berøvedes Tid, skjøndt Ynder af Troja,
Baade ved Ilium's Fald og ved Hécubas Kummer at røres,
Saasom en nærmere Qval og Familiesorg over Memnon's
Nylige Død hende greb; den safranfarvede Moder
Maatte jo see ham at døe paa Troernes Mark ved Achilles. 580

Skuende sligt, det rødmende Skjær udi Morgenens Timer
Blegned og sank; i dæmrende Skye blev Ætheren indsvøbt.
Men at beskue sin Søn, der lagdes paa Ilden i Døden,
Evned dog Moderen ei; hun løsner ihast sine Lokker,
Finder sig ikke for god, som hun er, at kaste sig ydmygt 585
For Kroniden paa Knæe, imedens med Taarer hun siger:

„Vistnok stander jeg dybt under alle Gudinder i Himlen;
„Selv udi Templernes Tal jeg staaer jo tilbage for Alle.
„Dog, som Gudinde jeg kommer til dig. Capeller og Feste
„Kræver jeg ei, eller Alteres Hob, som dampe med Luer, 590
„Skjøndt, naar du tænker dig om, hvad jeg, skjøndt Qvinde, bevirker,
„Saasom jeg ender det natlige Mulm med stigende Dagning,
„Nok fortjente lidt Tak.

Dog ikke jeg taler om dette;
„Jeg er for svag, at kræve den Løn, jeg sikkert fortjener.
„Memnon røvet, jeg kommer til Dig; for Faderens Broder 595
„Løfted forgjeves han Sværd som en Helt; i sin tidlige Ungdom
„Blev han (ved Eders Bestemmelse!) dræbt af den stærke Pelide.

„Und ham lidt Ære, jeg beder derom; den mildne hans Bortgang!
„Du, som er Gudernes mægtige Drot, læg Moderens Vunde!"

Zeus tilnikkede Ja, medens Mêmnon's mægtige Gravbaal 600
Styrted med Luerne ned, og en Kreds af qvalmende Røgdamp
Dækked den lysende Dag, retligesom Dampen sig hæver
Op fra Bølgen i Søe, gjennem hvilken ei Solen kan trænge.

Emmerne stige tilveirs; fortykkede vorde de knuged'
Sammen til eet, erholde Figur, samt tage ved Ilden 605
Varme tilligemed Sjel. Deres Lethed skaffer dem Vinger.

Først de ligned en Fugl; men snart som en virkelig Luftfugl
Slog' de med Vingernes Par, i det samme de talrige Søstre
Basked tillige, som hiin, hvis Æt var den samme, som dennes.

Tregang drage de Baalet omkring; tregang deres Basken 610
Toner harmonisk; da skille de sig samt flyve partieviis.
Skaren sig deler fuldstændig i to; fra særlige Kanter
Føre de Krig; den krummede Kloe samt Næbet tillige
Flink de benytte til Kamp, og fægte med Vinger og Brystet.

Falde da nu, som Dødningeskjenk, de beslægtede Kroppe 615
Ned ved det jordede Støv, og mindes, de fødtes af Helten,
Som til den nylige Fugl tillige forlehnede Navnet.
Memnonsfugle man kalder dem end. Naar Solen har fuldendt
Tolvtegnsbuen, de fægte paanye, for at falde som Dødsskjenk.

Altsaa da Hêcuba's Bjef hos de Øvrige vækkede Kummer, 620

Eos har nok i sin huslige Sorg; hun offrer sin Ætling
Altid en Taare paanye, som drypper i Verden saa vide.

CX. Anius.

Ilium sank; dog Skjebnen ei vil, at ogsaa med Muren
Synker dens Haab. Den cytheriske Helt bortbærer paa Skuldren
Baade de hellige Ting og den hellige Byrde, sin Fader, 625
Som er den eneste Skat, han vælger af samtlige Skatte.

Ogsaa Ascanius tager han med; han forlader Antander;
Gaaer med de flygtende Skibe tilsøes; forlader de Thracers
Skjendige Slotte, hvor Jorden er vaad af Priami Ætling,
Hvilken de dræbte. Ved lykkelig Vind og hjelpende Flodstrøm 630
Ind i Apollo's Bye, ledsaget af Følget, han træder.

Anius styred som Drot sine Folk; som Præst han bestemte
Offringens Gang og skjenked dem Lye i sit Slot og i Templet;
Viser dem Byen, Capellerne med, og tillige de tvende
Træer, som Leto i Veerne greb, dengang da hun barsled. 635

Røgelse lægges paa Ild; paa Røgelsen helder han Vinen;
Dyrene slagtes; paa vanlig Viis man Fibrene brænder.
Derpaa han gaaer til den drotlige Borg; paa herlige Tepper
Nyder man Ceres' Skjenk tilligemed strømmende Viinsaft.

Siger Anchises: „Du hellige Mand, som er kaaret af Phoebus! 640
„Feiler jeg ikke, du eied en Søn, da forst jeg besøgte
„Denne din Bye, og Dottrene selv vare fire, jeg husker."

Anius ryster de sneehvide Baand, som dække hans Tinding,
Og med et kummerligt Blik han siger: „Du mægtige Krigsdrot!
„Ikke du feiler; i fordums Tid jeg eiede fem Børn, 645
„Skjøndt (saa vexle de jordiske Ting!) du næsten som barnløs
„Finder mig her. Hvad gavner en Søn, som jeg har i det Fjerne?

„Andros, en Øe, som han skjenked sit Navn, er vorden hans Hjemsted,
„Og han besidder nu Rige med Folk istedetfor Fader.

„Han ved Apollo fik Kunsten at spaae; men Pigerne skjenked 650
„Liber en Gave, du neppe kan troe, som neppe kan ønskes,
„Eftersom Alt, hvad Døttrenes Flok berørte med Haanden,
„Flux forvandlede sig til Korn, Minerva's Oliven,
„Samt til strømmende Viin; deres Omgang skaffede Rigdom.

„Neppe var dette bekjendt for Iliums Hærger, Atriden, 655
„(Ikke du vrangeligt troe, at ikke vi mærked Orkanen,
„Hvilken gik hen over Jer!) før strax, med Sværdet i Haanden,
„Bort fra den fædrene Barm han byder at Døttrene rives,
„For at ernære de Grækeres Hær ved den himmelske Gave.

„Flygte nu Alle, hvorhen de kan bedst. To gik til Euboea; 660
„Andros er Broderens Hjem, did søge de øvrige tvende.
„Krigere sendes og true med Død, om ei de leveres.
„Broderlig Kjerlighed segned for Angst; sine Søstre han giver
„Straffen ihænde. Tilgive du bør den ængstlige Broder!
„Ingen Ænêas han var; ei kunde han værne for Andros, 665
„Hector liig, som i tiende Aar forlænged Jer Kampdyst.

„Baandene lagde man alt om Pigernes Arme, som grebes,
„Dog, medens Armen er frie, de løfte den op imod Himlen,
„Bedende høit: „„Fader Bacchus! o hjelp!"" "
Han skjenked dem Gaven,
„Ogsaa han iled til Hjelp, dersom ellers det kaldes at hjelpe, 670
„At paa en underlig Viis de bleve spolered'. Hvorledes
„Tingen gik til, ei ganske jeg veed, og siger ei heller.
„Summen af Tingen er den: de finge sig Vinger og bleve
„Duernes hvidlige Par, som trække din Elskedes Vognkarm."

Baade med Sligt og med lignende Ord udfylde de Gildet, 675
Og, da man flyttede Bordene bort, de søge til Hvile:

Reise med Solen sig op, for at gaae til Apollos Orakel,
Som til den gamle beslægtede Strand og den aldrende Moder
Bød dem at tye.
Hiin følger dem bort og beskierer dem Gaver;
Scepter Anchises faaer, Ascanius Kogger og Kappe, 680
Helten Ænèas en Skaal, som før Ismeneren Therses
Sendte ham selv fra Boeotiens Kyst mellem gjestlige Gaver.
Therses havde den sendt, men Alcon, født udi Mylæ,
Havde den gjort og dannet med Kunst vidtløftige Scener.

Først var en Bye; syv Porte paa den var det muligt at vise, 685
Danned' istedetfor Navn, som viste den Bye, som han meente.
Uden for Byen var Ild, Gravbaal, Begravelser, Liigfærd;
Mødre med flagrende Haar, samt blottede Bryster betegne
At der var Sorg; ja Nympherne selv, de syntes at græde,
Klagende sig for det tørrede Væld, mens Træet sig hæver 690
Skilt ved sit Løv; paa den blottede Steen staaer Ovæget og gnaver.

Orions Døttre han danner derpaa udi Midten af Theben;
Een, som byder sit modige Bryst, samt blotter sin Strube;
Søsteren, borende dybt sin Dolk i den modige Vunde,
Segner til Værn for sit Folk. Gjennem Byen med statelig
Liigpomp, 695
Bæres de bort; de brændes til Støv, hvor Folkene færdes;
Men over Asken af Pigernes Liig to Ynglinger stige,
For at forplante de Herliges Æt, hvem Rygtet har givet
Navnet Koroner, som tjene til Pryd for Mødrenes Aske.

Oldtidskummen af Erts, udpuklet med blanke Figurer, 700
Var, om den øverste Rand, forziret med Krands af Acanthus.

Denne de Troere fik; ei mindre de give til Gjengjeld.
Da han er Præst, forære de ham et Røgelsebækken,
Ogsaa en Skaal og en Krands, som straaler af Guld og af Stene.

CXI. Scylla.

Saasom de minde sig nu, at Teukrerne regne fra Teucer 705
Fortidens Æt, til Creta de gaae; dog ikke just længe
Luften fordrage de der; dens hundrede Byer forlades,
Saasom de ønske sig nu, til Ausoniens Kyster at ile.

Stormene rase, der tumle dem om; Strophadernes utroe
Havne modtage dem nu, hvor Aëllo, den vingede, varsler. 710
Baade Dulichiums Havn, og Ithaca's Rige med Same,
Nêriti Borg, hiint Konningehjem for Skjelmen Ulysses,
Dragne de vare forbi, Ambrâcia's Egne, som Guder
Tvistedes om, hvor Dommeren staaer, forvandlet til Steenmand,
Hvilken er saare bekjendt ved Actium's Fjeld og Apollo, 715
Ogsaa Dodôna, det tonende Strøg, med de hellige Ege,
Samt den chaônisske Bugt, hvorhen de flygted forgjeves,
Selv som Fugle, fra Luernes Vold, de molossiske Prindser.

Nærmest de søge det Land, Phæâcerne eie, paa Frugter
Yppigt og rigt; Epirus de see, samt Staden Buthrôtus, 720
Phrygiske Varslerens Land, hvor Troja man seer i det mindre.
Sikrede nu for den kommende Tid, som Priami Ætling
Helenus varsled med redeligt Hu, til Sicaniens Kyster
Nærme de sig, som strækker sig frem, trefoldigen spidset.

Hen mod den regnfulde Syd sig vender den ene, Pachynus, 725
En mod den venlige Vest, Lilybæus, imedens den sidste
Vender mod Bjørnen, som aldrig gaaer ned, og kaldes Pelôrus.
Herhid nærme sig Teukrernes Folk; ved Aarer og Medbør
Lægger sig Flaaden, da Natten er nær, ved Kysten af Zancle.
Scylla tilhøire gjør Farten ei tryg; det vilde Charybdis 730
Raser tilvenstre, nedslugende snart, snart spyende Skibe.

Bugen paa hiin er sort, ombeltet af glubende Hunde,
Hovedet pigeligt smukt; hvis ei, hvad Digterne melde,

Ganske bør regnes som Tant, da var hun i Fortid en Pige.
Mangen en Beiler har søgt hendes Haand; dog gav hun dem Afslag; 735
Iled til Nymphen i Søe (hun var elsket af Bølgernes Nympher)
Og hun fortalte dem der om skuffede Ynglingers Elskov.

Engang hun traf Galatêa, der sad, for at ordne sin Haarpynt;
Sagde da denne til hiin, imedens hun underligt sukker:

„Du er dog elsket, o Møe! af Folk, der vise sig milde, 740
„Og (hvad du virkelig gjør) om du vil, kan du give dem Afslag.
„Jeg, som er Nereï Barn, som er født udi Bølgen af Doris,
„Og som er sikret endog ved en Sværm af talrige Søstre,
„Har kun i Bølgernes Skjød kunnet slippe den elskende Cyclops."
Taarerne standsede her, imedens hun talede, Stemmen. 745

Efterat Pigen har trykket dem bort med sin sneehvide Finger,
Trøstet Gudinden med Ord, da siger hun: „Kjere, fortæl mig!
„Ikke du skjule mig Grund til din Sorg; paa mig kan du bygge."
Af Nereiden da fik Cratæis' Datter til Gjensvar:

„Acis var avlet af Faunus og født af Nymphen Simæthis, 750
„Som i en mærkelig Grad var begge Forældrenes Glæde,
„Men, i en hviere, min; til mig var han knyttet i Elskov.
„Ja han var smuk; det sextende Aar han nyligen fyldte,
„Og det var neppe man Dunene saae paa hans Kinder, saa glatte.

„Jeg efter Acis gik; efter mig uden Ende Cyclopen, 755
„Og naar du spørger maaskee, om Kjerlighedsluen for Acis
„Eller mit Had til Cyclopen var størst, da vil jeg bekjende,
„Begge stod ligeligt høit.
Livsalige Venus! din Vælde
„Strækker sig dog overalt! Selv han, den frygtelig Vilde,
„Skrækken for Skovene selv, hvem aldrig en Fremmed har skuet 760
„Uden at døe, der trodsede stolt hver Gud i Olympen,

„Folte, hvad Kjerlighed er; for mig han tæres af Elskov,
„Og han forglemmer ei Hjordene blot, men selve sin Grotte.

„Nu du betænker din Form; nu haver du Lyst at behage;
„Nu dine strittende Haar med en Grev, Polyphêmus! du reder, 765
„Ogsaa du studser med Lyst dit brusende Skjæg med en Krumkniv,
„Speilende dig udi Vand, for at ordne de vilde Gebærder.
„Lyst efter Mord, din Dyrenatur, og Tørst efter Bloddrik
„Lægger sig ganske; nu kommer og gaaer uden Fare hver Snække.

„Têlamus nærmede sig til Siciliens Øe og til Ætna, 770
„Têlamus, Eurymi Søn, som aldrig bedroges af Fugle;
„Hen til Cyclopen, den vilde, han gaaer: „„Det Øie"" han siger,
„„Som i din Pande du har, det mister du snart ved Ulysses.
„Loe han da hoit; „„du bedrages"" han skreg, „„enfoldige Spaamand!
„„Øiet — det snapped en Møe.""
Hiin varsler forgjeves om Sandhed, 775
„Denne foragter hans Ord; med stort og knugende Fodtrin
„Traver han Stranden omkring, eller vender sig træt til sin Grotte.

„Dannet som Kile, samt ud i en Spids, mod Havet sig vende
„Rækker af Høie; ved Bølgen i Søe blive Siderne vaade.

„Disse bestiger den vilde Cyclop; der sidder han midtveis, 780
„Medens de uldige Faar, uden Vogtning, følge bagefter.

„Efter at Granen, der passede bedst til at bære sin Skibsraae,
„Skjøndt af Cyclopen den brugtes som Stav, var lagt for hans Fødder,
„Og han i Fløiten har fat, som bestaaer af hundrede Rørstraae,
„Gjenlød saare det samtlige Fjeld og gjaldrende Bølger 785
„Under hans Hyrdemusik. Jeg skjulte mig selv bag en Klippe,
„Hvor, naar jeg hviled paa Acis' Skjød, den elskede Ynglings,
„Fjernet jeg hørte hans Sang, og lagde paa Sind, hvad jeg hørte:

„„Du, som har hvidere Hud, end selve Ligusterens Blade,
„„Yppig som Engen, og rank i din Vext, som kneisende Elle; 790
„„Klar, som et Glas, saa munter i Sind, som de lystige Smaakid;
„„Liig en Conchylie glat, som skylles bestandig af Bølgen,
„„Mild, som Solen paa vinterlig Dag eller Skyggen om Sommer,
„„Ædel, som Træernes Frugt, fortrinlig at see, som et Løntræe,
„„Lysende, ligesom Jis, og sød, som den modnende Drue, 795
„„Blød, som den størknede Melk, som de venlige Duun paa en Svane,
„„Og, naar du flygter mig ei, saa smuk som den yppige Have —
„„Dog tillige saa vild, som den ikke betæmmede Ungkalv,
„„Haard, som den aldrende Eeg, bedragerisk ligesom Bølgen,
„„Seig, som Pilenes Qvist, og seig som hvidlige Ranker, 800
„„Haard, som dette mit Fjeld, ubetvingelig ligesom Aaen,
„„Stolt, som en Paae, naar man roser dens Fjer, saa gridsk som en Løve,
„„Hvas, som en Tjørn, og barskere selv end en slunken Løvinde,
„„Døv, som Bølgernes Sqvulp, saa vild, som en Slange man traad paa,
„„Og (hvad jeg ønsked især, Galatea, jeg kunde helbrede) 805
„„Ikke som Hjortene blot, der jages af bjeffende Hunde,
„„Nei, som en Storm og den hurtige Vind, gesvindt til at løbe.

„„Dog, om du kjendte mig ret, du fortrød, at du løber; din Knipskhed
„„Dadled du sikkerlig selv, og ønsked at holde mig hos dig.
„„Først jeg besidder af Fjeldet en Part, der danned Naturen 810
„„Svævende Grotter, som aldrig fornam selv Middagens Solild,
„„Eller om Vinteren Kuld. Jeg har Frugt, som tynger paa Grenen,
„„Druer, saa blanke som Guld, der hænge paa mægtige Ranker,
„„Ogsaa af Purpurslags; til dig jeg gjemmer dem Begge.

„„Jordbærklyngerne staae udi Skyggen af Træet, og disse 815
„„Plukke du kan med din Haand, og derhos høstlige Hyben,
„„Blommer tillige, ei ene den Sort, som er sort udi Farve,
„„Ogsaa det ædlere Slags, der ere saa gule, som Voxet.

„„Vælger du mig til din Mand, Castanier mangler dig aldrig,
„„Heller ei Hægebærtræernes Frugt; hvert Træe er din Slave. 820

„„Qvæget i Egnen er mit; udi Flokke det driver i Dalen;
„„Skoven bedækker en Deel; paa Stald er der meget i Grotten,
„„Ja, om du spørger derom, deres Tal jeg ikke kan nævne.
„„Fattig er den, som kan tælle sit Qvæg. Om denne min Rigdom
„„Ikke du tage mit Ord, du kan selv personligen see det, 825
„„Og det er vanskeligt nok, deres Been kan Yveret slæbe.
„„Lammene staae, som de kastede nys, i de lunere Folde,
„„Og af et lignende Kuld staae Kid i de øvrige Baase.

„„Altid jeg haver den sneehvide Melk, deels brugt til at drikke,
„„Deels jeg lader en Deel, naar Vallen er rundet, sig ostne. 830

„„Ikke den simplere Stads, som Enhver kan erlange, du fanger,
„„Ei en almindelig Skjenk af Harer og Geeder og Daadyr,
„„Reder, man tog udi Træernes Top, eller selv et Par Duer —
„„Nei jeg har fundet et Par, med hvilke du ofte kan lege,
„„Af en saa ligelig Form, at knap fra hinanden de skilles, 835
„„Unger af selve den tottede Bjørn fra den øverste Fjeldtop.
„„Dengang jeg fandt dem, raabte jeg glad: det er Skjenk til min Dronning!

„„Stik da dit deilige Hovede frem af den blaalige Bølge!
„„Kom, Galatea, dog frem! min Skjenk maa du ikke foragte.
„„Sikkert jeg kjender mig selv; da Vandet var roligt, jeg saae mig 840
„„Nylig i Bølgen; jeg tykkedes godt om Figuren, jeg skued.
„„See dog engang, hvilken Vext! ei Jupiter selv udi Himlen
„„Voxed saa rigeligt ud — han selv er mig fremmed, hvem ofte
„„I betitle som Gudernes Drot. Den brusende Haarlok,
„„Tykt som en Skov, de trodsige Træk og min Skulder bedækker. 845

„„Vel er mit Legeme skjult overalt med strittende Børster,
„„Dog er det slet ikke stygt; er det smukt, at Træet er bladløst?
„„Gangeren klæder det stygt, naar Halsen ei dækkes af Manken;
„„Fuglene dækkes af Duun; med Uld ere Faarene pynted';
„„Strittende Haar ere Legemets Pryd, som Skjæget er Mandens. 850
„„Vistnok har jeg af Øine kun eet udi Midten af Panden,
„„Men det er stort, som et Skjold. Betragter den mægtige Sol ei
„„Alt fra Himmelens Skye? og dog er dens Skive kun enkelt.

„„Ogsaa min Fader (ei glemme du det!) er Drot udi Havet;
„„Svigerdatter du bliver af ham, naar bare du ynkes 855
„„Samt udi Naade vil høre min Bøn. Du ene betvang mig.
„„Zeus ved hans rammende Lyn og hans mægtige Skyer jeg trodser;
„„Nymphe! jeg bæver for dig; din Harm staaer høit over Lynet.

„„Ogsaa jeg bar med et mildere Sind, at jeg bliver foragtet,
„„Hvis du vraged Enhver; hvi kan du forskyde Cyclopen 860
„„Ene for Acis' Skyld og hellere favne din Acis?
„„Dog om han ogsaa behager sig selv, og (hvad der er værre)
„„Dig, Galatea! da vogte han sig! naar Leilighed gives
„„Føle han skal, at Kræfter jeg har, der svare til Kroppen.
„„Tarmene trækker jeg ud af hans Liv og splitter hans Lemmer 865
„„Hen over Mark og ned i din Søe — saa knyttes han til Dig!

„„Ja jeg fortæres; den krænkede Ild, den flammer jo værre.
„„Ætna jeg troer med hele dens Brand er flyttet fra Stedet
„„Ind udi dette mit Bryst; dog ei, Galatea! du røres.""

„Frugtløs lyder hans Klynk; da reiser han sig (thi det Hele 870
„Kunde jeg see), som en rasende Tyr, naar Qvien er ranet,
„Finder ei Roe, men farer omkring gjennem Skov, over Fjelde.
„Just som vi ahned det ei og frygted ei noget, han siner
„Acis tilligemed mig. „„Jeg seer det"" han raaber, og lover,
„„At det er sidste Gang I skulle saa kjerligen mødes."" 875

„Dette han skreg med saa frygtelig Røst, som vente man kunde
„Blot hos en tirret Cyclop; selv Ætna skjalv under Skriget.
„Vandet var nær; der dukked jeg ned, da jeg blev saa forskrækket,
„Medens Symæthis' Søn begav sig paa Flugt, for at undflye.
„„Send mig"" han skreg, „„Galatèa! din Hjelp — I kjere Forældre, 880
„„Da jeg dog sikkerlig døer, oplader for mig Eders Rige!""

„Folger den vilde Cyclop; af Fjeldet han river et Stykke,
„Hvilket han sender. Uagtet det traf med den yderste Spidse,
„Ei der behøvedes meer, for at dække tilfulde min Acis.
„Hvad jeg var ene berettiget til, hvad ene jeg kunde, 885
„Dette jeg gjør; han faaer en Natur, som fordum hans Morfar.

„Først det purpurne Blod begynder at rinde fra Stenen,
„Neppe det varer dog stort, da det Røde begynder at svinde,
„Vorder i Løb, som en Flod, der mudredes stærk af en Pladskregn;
„Klares dog lidt efter lidt. Nu sprækker den slyngede Fjeldkant, 890
„Og gjennem Revnerne skyde sig frem de levende Sivrør,
„Medens det sprudlende Vand kom ud af den hulede Munding.
„Ja det er underligt nok, i Midten man skuer en Yngling
„Lige til Bugen, med kraftige Horn, indfletted' med Sivrør.
„Nu var han voxet, af Ansigt blaae, forresten dog ganske 895
„Acis som før. Forandret, han blev alligevel Acis;
„Ogsaa beholder han nu det Navn, som han eiede forhen."

CXII. Glaucus.

Her Galatea nu taug; Forsamlingen skiller sig atter;
Hver gaaer til sit; i den rolige Søe Nereiderne svømme.
Scylla gaaer hjem; men vover sig ei udi Midten af Dybet. 900
Snart uden Klæder hun driver omkring i det tørstige Strandsand,
Snart, saatidt hun er træt, og finder ved Søen etroligt
Afkrogssted, hun kjøler sin Krop i den lukkede Bølge.

Klovende Bølgernes Dyb, hiin nye Beboer af Havet,
Som ved Anthêdon's Bye, ved Euboea, nylig var omskabt, 905
Glaucus nærmer sig hid, og forelskes i Pigen, han skuer.
Alle de Ord, som han troer kunne standse den flygtende Pige,
Siger han nu, dog flygter hun bort. Bevinget af Angsten,
Kommer hun op paa en Tind af et Fjeld, som ligger ved Stranden.

Lige mod Sundet sig hæver et Bjerg med sin enkelte Spidse, 910
Ikke bedækket af Skov, som vender mod Bølgerne udad.
Her, betrygget ved Stedet, hun staaer; ei fatter hun ganske,
Om han er Gud eller Dyr, men undrer sig dog over Farven
Samt over Haaret, der lægger sig ned over Ryggen og Skuldren,
Og ved den bugtede Fisk, som ender forneden hans Legem. 915

Glaucus mærkede det, og, støttet paa Diget i Nærhed,
Siger han: „Agte mig ei som et Udyr eller en Havtrold!
„Viid, jeg er Gud udi Søe! ei Triton selv eller Proteus,
„Hæve sig kan over mig eller Athamas' Ætling, Palæmon.
„Dog var jeg nylig et Menneske blot; men saasom jeg altid 920
„Fandt udi Søen min Lyst, jeg sysled bestandig med Bølgen.
„Snart jeg halede Garn, der slæbte mig Fiske paa Landet,
„Snart paa Diget jeg sad og styred med Stangen en Mede.

„Nær ved den grønnende Mark udbreder sig Stranden, af hvilken
„Noget omringes af Græs, medens noget begrændses af Bølgen. 925
„Ikke den hornede Koe med sit Bid har gnavet i Græsset,
„Ikke det venlige Lam, ei heller de tottede Geeder,
„Ikke den flittige Bie sig hentede Blomster fra den Mark.
„Festlige Krandse man plukked ei der; med Leen i Haanden
„Ingen sig nærmede did, for at slaae. Jeg selv var den
første, 930
„Som, da jeg tørred mit Garn, udhviled mig der udi Græsset.

„For nu at tælle min Fangst, som jeg fik, i den rigtige Orden,
„Hælder jeg Fiskene ud, som Hændelsen jog udi Garnet,

„Samt, hvem Taabelighed forlokked at bide paa Krogen.
„Tingen vil tykkes dig Tant — dog intet det gavned, at digte — 935
„Flux de samtlige Fisk, som rørte ved Græsset, bevæges,
„Springe tilveirs og tumles omkring paa Jord, som i Bølgen.

„Medens jeg seer med Forundring paa Sligt, da styrter sig Hoben
„Ud i den elskede Søe fra Landet og mig, deres Herre.
„Saare jeg studser og gransker i Hu, hvad Grunden kan være, 940
„Om det er mulig en Gud eller Saften af Græsset, som gjør det.
„„Haver da,"" siger jeg, „„Græs saa underlig Evne?"" og plukker
„Noget deraf med min Haand, i hvilket jeg bider med Tanden.

„Neppe min Gane tilbørligen nød de selsomme Safter,
„Førend jeg mærked med eet en forunderlig Banken i Hjertet, 945
„Mens til en anden Natur mit Hjærte forunderlig higed.

„Blive paa Stedet, jeg mægter ei meer; fra Jorden jeg tager
„Afsked, for aldrig at komme der meer, og stikker i Bølgen.
„Ogsaa de Guder i Søe mig værdige flux deres Samliv,
„Saasom Oceanus selv de bede tilligemed Tethys, 950
„At jeg maa tabe min Jordenatur. Selv renses jeg af dem.
„Nigang lød deres Qvad, som rensede mig fra det Onde,
„Og, som de bød', jeg stinger min Krop udi hundrede Floder.

„Hurtigen bryde nu Kilderne frem fra samtlige Kanter,
„Og overalt deres Strøm bevæger sig over mit Hoved. 955

„Det, som er hidtil skeet, det kan jeg fortælle dig sikkert,
„Saasom jeg husker det grant; det Øvrige sandser jeg ikke.
„Efterat Sandserne vaagned igjen, jeg fandt mig forandret,
„Ikke mit forrige Legem jeg fik, mine Tanker ei heller.

„Da var det først, jeg skued mit Skjæg med dets grønlige Rustlod, 960

„Grønt som Haaret, jeg feier omkring i de mægtige Bølger,
„Skuldren umaadelig bred, og Armene blaae, som en Bølge,
„Benene bugted' i Form af finnede Fiske forneden.

„Dog hvad gavner mig Alt, at Guder i Søen mig ynded,
„Hvad min Gudenatur, naar ikke du røres ved Saadant?" 965

Just som han yttrede sligt og vilde fortalt hende mere,
Scylla forlod ham ihast, og, tirret ved saadant et Afslag,
Circe's Tryllepallads, Titania's Bolig, han søger.

Fjortende Sang.

Ætna var han forbi, som ligger paa Kroppen af Kjempen,
Samt de Cycloperes Mark, som kjender ei Ploug eller Hakker,
Heller ei skylder, som Andre, sin Tak til de trækkende Stude,
Han, den euboeiske Gud, som havde sit Hjem udi Bølgen.
Zancle var han forbi og Rhegium, vendt imod dette, 5
Ogsaa det farlige Sund, som knibes af dobbelte Kyster,
Samt af Sicilien her, af Italien hist, er begrændset.

Skjærende nu med sin kraftige Haand Tyrrheniens Bølger,
Svømmed han hen til den græsrige Egn, hvor Solgudens Datter,
Circe, besidder et Hjem, som er fuldt af forskjellige Dyrslags. 10

Strax, da hende han seer, har givet og taget mod Hilsen,
„Ynk, min Gudinde!" han siger, „en Gud! Du haver alene
„Magten at lindre min Kjerlighedsqval, om jeg tykkes dig værdig.
„Det, som en Urt formaaer ved sin Kraft, Titaninde! kan Ingen
„Vide saa nøie, som jeg, da ved dem jeg er bleven forvandlet. 15
„For at du ret kan kjende hvad Grund jeg har til min Elskov,
„Viid — ved Italiens Strand og tvert for Messeniermuren
„Scylla jeg saae. De Løfter jeg gav, mine Bønner, min Smiger
„Nødig fortælle jeg vil, saalidt som mit haanede Tilbud.

„Evner du noget ved Trolddomssang, din hellige Læbe 20

„Tone med Trolddomssang! om Urter tykkes dig bedre,
„Brug den seirende Urt, hvis Kraft du haver fornummet!
„Ikke du læge mit Saar; Helbredelse kræver jeg ikke;
„End ei heller min Qval; hun føle blot lidt af min Lue."

Circe (der gives vel ei nogen Møe med et Hjerte, som føler 25
Kjerligheds Vælde, saa meget som hun, enten selv hun er Aarsag,
Eller og Venus er Skyld, som var stødt over Faderens Melding)
Svarer med saadanne Ord:
„Det var bedre, du fulgte den Lystne,
„Hende, der ønsker som du, og gribes af lignende Attraae.
„Ja du er sikkerlig værd, man gjør dig Kjerlighedstilbud, 30
„Og, naar du giver mig Haab, modtage du her mine Tilbud.
„Ikke betænke du dig! lad Tiltroe følge din Skjønhed!
„Skjøndt jeg er Solens, den lysendes, Barn, er selv en Gudinde,
„Mægter saa meget ved Trolddomssang og kraftige Urter,
„Lover jeg her, at vorde kun din. Foragt din Foragter! 35
„Hold dig til den, som holder ved dig! Hevn Tvende paa eengang!"

Svared da Glaucus den fristende Møe: „Før skulde min Bølge
„Spire med Løv, og Fjeldenes Top kunne skyde med Søetang,
„End min Kjerlighedsild, naar hun er ilive, skal slukkes."

Guddomspigen blev vred; forsaavidt hun ikke kan skade 40
Guden, og heller ei vil (da hun elsker), hun vredes paa hende,
Som vandt Kjerligheds Priis.
Fornærmet ved saadant et Afslag,
Flux hun laver en frygtelig Saft af rædsomme Vækter,
Maser og rører og synger en Sang til Hècate's Ære.

Svøbt i en Kappe, som Himmelen blaa, gjennem Dyrenes Hobe, 45
Hvilke sig tee paa en logrende Viis, hun iler fra Slottet,
Søger derefter til Rhègium's Bye, som lige for Zancles
Klippe man seer, og nærmer sig ned til den brusende Bølge.
Som paa en Fastlandsbred hun sætter paa denne sit Fodspor,
Og over Fladen af Søe hun iler med tørrede Fødder. 50

Der, hvor Havet sig bugtede lidt i Form af en Bue,
Scylla saa gjerne forfriskede sig; did flygted hun ofte
Baade for Heden og Flod, naar Solen sig hæved om Middag
Midt paa sin Bue, og Skyggerne selv blev' mindre fraoven.

Stedet forpester Gudinden ihast og fordærver aldeles 55
Med en forsmædelig Gift; med Safter af farlige Rødder
Stænker hun Alt, og en Trolddomssang, heel dunkel at fatte,
Mumler hun tregange nigange tyst, paa Hexenes Maade.

Scylla begav sig i Bølgerne ned til Midten af Bugen,
Just som hun skuer sin nederste Deel af bjeffende Hunde 60
Ilde beskjæmmet. Først tænkte hun sig, det var ei hendes Legem;
Derfor hun skynder sig bort i sin Angst, for at gjenne de kaade
Hunde fra Livet; men dem, som hun flyer, dem trækker hun med sig.

Altsom hun leder paa Kroppen om Laar, om Been og om Fødder,
Finder hun stedse kun Cerberusgab istedetfor disse. 65
Mellem de rasende Hunde hun staaer; deres Kroppe forneden
Hæfte tilsammen med strittende Bug og med stumpede Vomme.

Græde da maatte den elskende Gud; at leve med Circe
Er ham en Grue, da hun brugte saa fjendsk de kraftige Urter.
Scylla forblev, hvor hun stod; og strax, da Leilighed gaves, 70
Circe til Trods, bortriver hun Folk fra Helten Ulysses.
Ogsaa hun havde vel boret i Sænk de Troeres Skibe,
Dersom hun ikke var bleven et Fjeld, der hæver sin Masse
Op over Bølgen, som før; selv Klippen er Søemandens Rædsel.

CXIII. Cercoperne og Sibylla.

Den og Charybdis' graadige Svælg den troiske Flaade 75
Seiled med strygende Vinde forbi; Ausonien's Strande
Vare de nær, da de gjennes af Storm mod Libyens Kyster.
Der modtager i Sind og i Hjem Sidoniens Qvinde

Helten, der kom; da han Landet forlod, hiin troiske Kamphelt,
Sank hun i Sorg; paa et Baal, som var reist (som hun sagde)
til Offring, 80
Styrted hun sig i et Sværd; bedraget bedrager hun Alle.

Altsom han flyer fra det sandige Lands nysbyggede Mure,
Kommer igjen til Eryx's Hjem og til Vennen Acestes,
Bringer han Guderne Skjenk og ærer sin Fader i Graven;
Sætter saa Flaaden i Søe, som Iris, lokket af Hera, 85
Nær fik stukket i Brand; gaaer Æoli Rige, samt Egnen,
Svovlet og brændt forbi, medsamt Sirenernes Klippers
Acheloïdiske Tind.
Hans Skib, som røvedes Styrer,
Gaaer Inarime forbi, Prochyta medsamt Pithecusers
Høie, saa golde, opkaldte med Navn efter Folket, som boer der. 90

Gudernes Fader med opbragt Sind besaae de Cercopers
Meeneed, Synder og Svig, samt Alt, hvad de listigen øved.
Flux til et væmmeligt Dyr forvandler han disse, der kunde
Synes en Menneskeform, men ligner den virkelig ikke.
Lemmerne trækker han ind; heel flad under Panden er Næsen, 95
Og deres Ansigt ploier han rundt med Alderens Rynker.
Kroppen, som ganske bedækkes med Haar og gulige Totter,
Sender han hid, for at boe. Dog Brugen af Ord de berøves;
Tungen ei heller de faae, som brugtes alene til Meeneed:
Ene dem levnes et hvæsende Pib, som benyttes til Klage. 100

Dragende disse forbi, Parthênopes Mure tilhøire
Lader han ligge; tilvenstre man seer Æoliderens Gravhøi,
Hans, som var Mester i Spil. Man kommer til Egnen om Cumæ,
Rigt bevoxet med Ror og med Siv. Den gamle Sibyllas
Grotte betræder han nu med en Bøn, at maatte besøge, 105
Gjennem Avernus, sin Fader.
Hun løfter sit Øie, som længe
Hviled paa Jord; opildnet tilsidst af den eggende Guddom,

Siger hun: „Helt, berømt ved din Daad! det er meget du kræver,
„Skjøndt gjennem Luer man prøved din Daad, med Sværdet din Høire.
„Dog, min Trojaner! du lægge din Frygt; du skal faae, hvad du ønsker, 110
„Saasom Elysium's Hjem og det yderste Land udi Verden
„Skue du skalst (veiledet af mig) og din Fader, som Skygge.
„Kraft overalt kan bane sig Vei."
Hun viser tillige
I den Averniske Juno's Lund en lysende Guldgreen,
Hvilken hun beder ham flux med Magt at rive fra Træet. 115

Helten, som lød hendes Ord, faaer strax den rædsomme Hadis
Rigdom at see, sin Fortidsslægt, og Helten Anchisis
Høitbedagede Aand; erfarer de Jordedes Skikke,
Samt hvad Fare han har at bestaae i de kommende Krige.
Dragende hjem ad en kortere Vei med trættede Lemmer, 120
Mærker han ikke den møisomme Gang, da han taler med Qvinden.

Altsom han gaaer udi halvklar Nat sin rædsomme Vandring,
Siger han:
„Enten Gudinde du est, eller yndet af Guder,
„Stedse du bliver Gudinde for mig; jeg føler, jeg skylder
„Alt alene til Dig; at jeg saae, hvor Døden har hjemme, 125
„Og, skjøndt Stedet jeg saae, kom uskadt deden, er din Gunst.
„Kommer jeg altsaa til Luften igjen, jeg bygger et Tempel
„Dig til Ære for saadan en Gunst, hvor jeg offrer dig Virak."

Qvinden, som drager et Suk, og kaster sit Øie paa Helten,
Siger: „Gudinde du kalde mig ei! et Menneskevæsen 130
„Ikke du værdige Viraksdamp! Jeg vil rette din Irring.

„Mig et evindeligt Liv, uden Ende, forundtes at leve,
„Dersom min Jomfrueblomst var plukket af Elskeren Phoebus.
„Medens han haabede den, og søgte ved Gaver at lokke,
„Sagde han: „ „Vælg, cumæiske Møe! hvad du særligen ønsker! 135

„„Alt, hvad du ønsker, du faaer.““
Paa en rigelig Bunke med Sandstøv
„Peged jeg hen; „„saa talrige Korn, som findes i Bunken““
„Bad jeg tossede Møe, „„saa hyppig være min Byrdsdag!““
„Ikke det randt mig i Hu, at ønske bestandigen Ungdom.
„Selve dog denne han lovede mig og evindelig Friskhed, 140
„Dersom jeg undte ham Kjerligheds Lyst.
Da jeg vraged hans Tilbud,
„Blev jeg i ugift Stand. Nu liste de venlige Tider
„Hastigen bort; med bævende Trin kommer Alder og Svaghed,
„Hvilke jeg slipper ei let. Syv Secler haver jeg levet
„Nu, som du skuer mig her; for Sandet i Bunken at jævne, 145
„Høst og Most jeg fanger at see trehundrede gange.

„Tiden vil komme, naar Dagenes Tal har krympet mig lille,
„Skjøndt jeg var engang rank; da Lemmerne, tæred' af Alder,
„Tynge kun lidet i Vægt. Da tykkes jeg lidet elskværdig,
„Som dog umulig behaged en Gud, ja Phoebus endogsaa 150
„Kjender mig muligen ei, eller nægter, han haver mig elsket.
„Endelig ganske forandret jeg blier; jeg skues af Ingen:
„Røsten er kjendelig blot; det er Stemmen, som Skjebnen mig levned.“

CXIV. Achæmenides og Macareus.

Medens Sibylla berettede Sligt paa den skraanende Gangstie,
Til den euboeiske Bye fra Styxes Boliger stiger 155
Helten Ænêas igjen; efter Skik han byder sit Offer,
Søger saa Kysten, der siden fik Navn efter Krigerens Amme.

Her, efter langt, møisommeligt Slæb, en Neriter, Macâreus,
Snilden Ulysses' Stridskamerad, opbygged sin Bolig.
Selv Achæmênides kjendte han godt, der fordum forlodes 160
Midt paa Siciliens Fjeld. Da han der uformodentlig traf ham,
Undrer han sig, at han lever endnu.
„Hvilken Guddom har reddet

„Dig, Achæmênides!" siger han, „hid? Hvi bringer en Phrygers
„Snakke dig, Grækeren, hid? hvorhen vil I styre med Skibet?"

Han, som fritted om Sligt, Achæmênides svarer, ei længer 165
Dækket som før med Skind, i en Dragt, som er hæftet med Torne,
Nu aldeles sig selv:
„Gid atter jeg see Polyphêmus,
„Atter hans rædsomme Gab, der flyder af Menneskers Blodstrøm,
„Dersom mit Ithaca's Hjem jeg høiere sætter, end Skibet,
„Eller ei elskede høit, som en Fader, Æneas; thi aldrig, 170
„Om jeg betalte ham Alt, jeg løser tilfulde min Takskyld!
„Det, at jeg aander og taler — kan Himlen og Solen og Stjerner
„See (utaknemmeligt Hu jeg bør dog vel ikke besidde?)
„Dette bevirkede han; at jeg slap for Cycloperens Tænder,
„At, naar engång jeg drager fra Jord og det qvægende Dagslys, 175
„Gjemt jeg vorder i Grav, idetmindste ei dybt i hiins Mave.

„Dersom ei Frygt beroved mig Sands og tillige min Fatning,
„Siig, hvad maatte jeg følt, da jeg saae Jer stile mod Dybet,
„Selv alene forladt? Først vilde jeg skrige; men frygted
„Fjenden fik Nys om min Nød. Eders Skib jo næsten blev knuset 180
„Blot for Ulysses' Skrig.
Jeg saae, da han flækked en Fjeldtind,
„Og en umaadelig Steen fremslyngede midt udi Bølgen:
„Saae ham igjen, da han tog, gigantisk stærk, om en Steenblok,
„Hvilken han hvirvlede bort i en Fart, som ligned en Slynges.
„Ja jeg var ræd, at Steen eller Søe skulde knuge Jer Snakke, 185
„Saasom jeg havde forglemt, at ikke jeg stædtes paa Skibet.

„Efterat Flugt bortfjernede Jer fra Smerter og Døden,
„Vandrer han vred, med knurrende Mund, saa vide paa Ætna;
„Famler med Haanden i Skoven sig frem, og, skillet ved Synet,
„Støder han an imod Steen, og strækkende frem imod Havet 190
„Armen, som driver af Blod, han bander Achæernes Stamme.

„Derpaa han siger: „„Ifald ved et Held jeg fanger Ulysses,

„„Eller af Folket en Mand, mod hvem jeg kan yttre min Harme,
„„Hvem jeg kan æde med Lyst, hvis Krop mine Hænder kan splitte
„„Just naar han lever endnu, hvis Blod kan væde min Gane, 195
„„Medens de knækkede Been, som mases af Tænderne, sprætte,
„„Regner jeg Tabet af Øiet kun lidt, eller snarere intet.“ “

„Dette med mere den Trodsige skreg. Med blegnende Rædsel
„Kasted jeg Øinene hen paa hans Mund, som drypped af Blodet,
„Samt paa hans grusomme Haand, paa Hullet, der rovedes Øie, 200
„Kroppen og Skjæget, som strittede stivt af Blod, som var levret.

„Døden for Øie mig stod; dog den var det mindste jeg frygted;
„Alt, mig tyktes, han havde mig fat; alt bored han Haanden
„Ind i mit Liv; dybt hæftede sig udi Tankerne Mindet
„Om hvad jeg skuede nys, dengang han slog imod Jorden 205
„To Kamerader, han greb, og hamrede tidt imod Gulvet.

„Kastende sig over dem, retligesom tottede Løver,
„Gjemte han dybt i sin graadige Bug deres bævende Lemmer,
„Samt deres Blod, deres Kjød, og det hvidlige Marv udi Benet.

„Rædsel mig voldelig greb. Jeg stod i min Angst uden Livsgeist, 210
„Saasom jeg saae, hvor han tyggede dem, opkasted af Munden
„Blodige Stykker og Stumper af Kjød, der svømmed i Vinen;
„Og jeg formodede selv, jeg snart fik lignende Skjebne.

„Som jeg nu skjulte mig mangen en Dag, opskræmmet af hver Lyd,
„Frygtende deels for at døe, deels higende ret efter Døden, 215
„Stillende baade ved Løv samt Olden og Urter min Hunger,
„Haabløs, eensom og arm, for Straffen og Døden et Offer,
„Seer jeg omsider et Skib, der nærmed sig ind imod Landet.
„Flux ved Tegn jeg beder om Flugt og iler til Søen;
„Troerne røres og tage mig op, endskjøndt jeg er Græker. 220

„Nu fortælle du mig, fortrinlige Fælle! dit Uheld
„Høvdingens eget, samt Folkenes med, som vi tænkte var' sjunkne."

Mælder da hiin: „I det tusciske Hav er Æolus Konning,
„Hippotas' Søn, som holder med Kraft Stormvinden i Fængsel.
„Som en fortreffelig Skjenk erholdt Dulichium's Høvding 225
„Stormene svøbt' i en Kohudssæk, en kostelig Gave.
„Ni Døgns Medbør fulgte dem nu, og de øinede Maalet.

„Efter den niende Dag sig hæver den nærmeste Morgen,
„Just som Folket, misundelig stemt, med Lyst til at plyndre,
„Bilder sig ind, det er Guld, og tager af Stormene Baandet. 230
„Disse nu førte dem bort ad Bølgen, paa hvilken de fore,
„Og til Æolernes Drot og Havnen de førtes tilbage.

„Til Læstrygoneren Lamus' Bye, den aldrende, kom vi;"
Sagde han nu: „over Landene her Antiphates hersked.
„Ham jeg skikkedes til, geleidet af Tvende blandt Vore; 235
„Men det var neppe jeg reddede mig og mit Følge ved Flugten.

„Tredie Manden af os Læstrygonerens grusomme Læber
„Farved med Blod; nu trænger han paa, da vi flygte; sin Krigshær
„Egger Antiphates meer; de flokkes; med Bjelker og Stene
„Hugge de løs: paa mangt et Skib de sænke vort Mandskab. 240

„Eet alene med os og tillige med Helten Ulysses
„Slap, da vi misted en Deel af vort Folk. Bedrøved' i Sinde,
„Klagende meget, vi nærmede os til Landet, som hisset
„Fjernet du seer udi Søe; kast Øinene hen udi Frastand,
„Da vil du skue den Øe, som jeg saae. Retfærdige Troer! 245
„Søn af Gudinden! (da Krigen er endt, Æneas! ei længer
„Agter som Fjende jeg dig) du flye Circeiske Stranden!

„Dengang ved Circe's Øe vort Skib sig lagde for Anker,

„Havde man ikke forglemt Antiphates selv og Cyclopen.
„Saasom ei Nogen vil gaae for at gjæste de fremmede Huse, 250
„Kasted vi samtligen Lod.
Mig selv og den brave Polytes
„Sendte nu Loddet til Circe's Bye med atten af Folket,
„Samt Eurylochus med, og den vældige Dranker Elpênor.

„Strax da vi naaede did, og stod' udi Døren af Slottet,
„Tusinde Ulve, som gik i en Flok, samt Løver og Bjørne 255
„Kom os imøde. Forfærded' vi stod', skjøndt Frygten var grundløs,
„Og der var ingen af dem, som vilde vort Legeme skade.
„Mildt, paa smigrende Viis, med Halen i Luften de logre,
„Og under Venlighedstegn de vise os Vei, til omsider
„Tærnerne løse dem af, som gjennem Gemakker af Marmor 260
„Føre til Fruen os ind.
I en smuk Fordybning hun sidder,
„Stolt paa sin Dronningestol; hendes Dragt var en lysende Kjortel,
„Og over den var et gyldent Gevandt omkastet som Kaabe.
„Nympher af Nêreï Slægt, forened' i Klynger, som ikke
„Spinde med Fingrene Uld, eller trække de lydige Traade, 265
„Samle hver tryllende Urt. Uden Orden er' Blomsterne splitted';
„Hine fordele dem nu, med brogede Urter, i Kurve.

„Hvad der skal gjøres, bestemmer hun selv. De enkelte Blades
„Virkende Kræfter og den Harmonie, med hvilken de blandes,
„Kjender hun grant; den ordnede Urt betragter hun nøie. 270

„Som hun nu fik os at see, modtager og giver os Hilsen,
„Blidner hun Minen og lover, at Alt skal gaae efter Ønske.
„Uden at tøve, befaler hun flux, en Drik at beredes,
„Blandet af Honning og Viin, samt Malt og Melk, der er ostnet.
„Dog udi denne saa liflige Drik en hemmelig Giftsaft 275
„Blandes tillige. Andægtigen stemt' vi tage Pokalen.

„Tørsten os plaged; dog neppe vi drak med tørrede Læber,

„Neppe Gudinden med Trolddomskjep berørte vor Isse,
„Førend (jeg blues derved!) jeg begyndte med Børster at stritte.
„Tale jeg mægted ei meer; istedetfor Ordene fremkom 280
„Ikkun et knurrende Brum; mit Ansigt sank imod Jorden:
„Munden, jeg mærked, blev haard, og brakked sig af til en Snude;
„Musklerne steg' paa min Hals; det Lem, med hvilket jeg nylig
„Greb om Pokalen, det danner nu Spor, hvor jeg træder paa Jorden.

„Saasom de Samtlige bleve som jeg (slig Kraft var i Drikken!) 285
„Lukkes vi Alle paa Stie: Eurylochus ene, jeg mærked,
„Slap for Svinefigur, da han ei smagte paa Drikken.
„Heldig han vogtede sig; hvis ikke, da havde jeg været
„Endnu et Lem af den børstede Flok, ei heller Ulysses,
„Om det var ikke ham meldt, var kommen som Hevner til Circe. 290

„Hannem Cylleneren, naadig i Hu, tildeled en hvid Blomst,
„Moly af Guderne kaldt, som holder sig fast ved en sort Rod.
„Sikret ved den og ved Gudernes Raad, han træder derefter
„Ind udi Circe's Borg.
Ham bydes det listige Bæger,
„Ja hun forsøger endog at stryge hans Lokker med Qvisten, 295
„Dog med sit Sværd han jog hende bort, og skræmmer den Bange.
„Snart de enes ved Hænder og Troe; han vælges til Husbond,
„Og, som en Brudgomsskjenk, han beder om Fællernes Legem.

„Strax med en mildere Saft af venlige Urter vi stænkes, 300
„Og, da hun vender sin Stav, hun rører vort Hoved med Kanten,
„Medens hun mumler en Sang, som er heel forskjellig fra hiint Qvad.

„Alt som hun qvæder sin Sang, desmere vi lettes og stige
„Atter fra Jorden; nu Børsterne faldt, og Splitten forlader
„Flux den kløftede Fod; med Skuldrene følger nu Armen,
„Knyttet til Haanden; vi favne med Graad den grædende Høvding. 305
„Rørte vi hænge ved Krigerens Hals; ei heller vi yttred
„Andet, end saadanne Ord, som vidned om Tak i vort Hjerte.

CXV. Picus.

„Der vi tøved et rigeligt Aar, udi Løbet af hvilket
„Meget jeg skuede selv, og meget erfared af Andre.
„Saaledes hørte jeg der blandt andet, hvad en af de fire 310
„Tærner beretted i Smug, der syslede meest med at hexe.

„Medens med Høvdingen selv Gudinden befandt sig i Cenrum,
„Viste hun mig en Figur, som bestod af det hvideste Marmor,
„Ungdomskraftig at see, med en Grønspæt over sin Isse,
„Sat i den hellige Borg og pyntet med talrige Krandse. 315

„Hvo det kan være — hvorfore han staaer i den hellige Bolig —
„Bærer paa Hoved en Fugl — om dette jeg spørger og fritter.
„„Hør da mit Ord!"" gjensvarede hiin; „„hvad Dronningen evner,
„„Ogsaa af dette fornemme du kan; hør vel paa min Tale!

„„Picus, Saturnus' Søn, var Drot i Ausonernes Lande, 320
„„Som med en inderlig Lyst opnærede Heste til Kampen.
„„Kongens Figur var den, som du seer; selv kan du bedømme,
„„Om han var smuk; hvad han virkelig var, du seer af hans Billed.
„„Aanden til Legemet svarede godt; ei heller han havde
„„Firegang seet den femaars Kamp, som holdes i Elis. 325

„„Alle Dryadernes Blik, som leved paa Latiums Fjelde,
„„Ene han vendte paa sig; ham ønsked Najadernes Hobe,
„„Som udi Bølgerne boe, i Numicus, Albulakilden,
„„Anio's strømmende Væld samt Almo, stakket af Flodløb,
„„Når, som styrter afsted, med Fârfarus, yndig beskygget, 330
„„Alle, som boe i den Lund, hvor Scythergudinden Diana
„„Haver sit Hjem, og i nærmeste Væld.
Dog vrager han Alle,
„„Saasom han kaared sig een, hvem fordum Venilia fødte,
„„Svanger ved Guden med Hoveder to, Palâtiums Janus.

„Efterat Nymphen nu modned til Brud, samt steg udi Alder, 335
„„Fremfor de øvrige Frieres Hob hun gaves til Picus.
„„Hun, som forresten var smuk, men især fortrinlig i Sangkunst
„„(Derfor hun Canens heed) bevægede Klipper og Træer,
„„Mildned de glubende Dyr, ja tæmmed de mægtige Floder,
„„Blot ved sin Sang og standsed i Skye de flagrende Fugle. 340

„„Medens hun nu med en qvindelig Røst tactmæssigen synger,
„„Til de Laurenteres Mark begiver sig Picus fra Hjemmet,
„„Ud til en Vildsvinsjagt i hans Egn; den fyrige Ganger
„„Kraftig han trykked, og bar i sin Haand to herlige Jagtspyd,
„„Medens med Spænder af Guld han hæfted sin purpurne Kappe. 345

„„Just til Skoven, i hvilken han drog, sig nærmede Circe
„„Og for at samle sig Urter igjen paa de frodige Høie,
„„Havde hun Egnen forladt, som nævnedes op efter hende.
„„Som hendes Øie paa Ynglingen faldt bag Træer og Buske,
„„Studsed hun brat; de Urter, hun bar, nedglede fra Barmen, 350
„„Og gjennem al hendes Marv det syntes, som Luer sig bredte.

„„Efterat Heden har sat sig endeel, og Fornuften er kommen,
„„Vil hun bekjende sin Kjerlighedslyst; men Gangerens Jilfart
„„Samt Drabanternes Hob forbyder, at Pigen sig nærmer.

„Foer du endog med Stormenes Fart, du slipper mig ikke, 355
„Dersom jeg kjender mig ret; hvis ei mine Safter har mistet
„Al deres Magt, og mit Trolddomsqvad ei ganske vil glippe."

„„Dette hun yttred, og dannede flux, uden virkeligt Legem,
„„Ikkun et Vildsviins Form, som hun brat lod fare forbi ham,
„„Samt begive sig did, hvor Skoven var pakket med Træer, 360
„„Tykningen størst, og Veien var trang, naar man sidder paa Hesten.

„„Picus, som ahner ei List, begiver sig flux, uden Standsning,

„„Efter den gjækkende Fangst, og forlader sin dampende Ganger,
„„Føler et taabeligt Haab og iler tilfods gjennem Skoven.

„„Hiin forfatter en Bøn og synger et skadeligt Troldqvad, 365
„„Mumler til selsomme Guder en Sang, heel selsom at høre,
„„Hvilken dog ofte bevirked en Skye for den blinkende Maane,
„„Samt med Byger og Regn bedækkede Faderens Hoved.

„„Ogsaa ved denne sin Sang fortykker hun Luften med Skyer;
„„Taagerne hæve sig op over Jord; blindt famler hans Følge 370
„„Om efter Veien, og Konningens Vagt forvilder sig ganske.

„„Nu har hun faaet det rigtige Sted. „Ved dit Øie" hun siger,
„Hvilket erobrede mit, ved din Skjønhed, deilige Yngling!
„Hvilken bevirker at jeg, som er Gud, anraaber dig ydmygt;
„Tænk paa min Ild; jeg er Solens Barn, som skuer det Hele, 375
„Ægt hans Datter! ei Circe foragt, jeg er født af en Titan."

„„Dette hun taler; dog vrager han stolt hendes Bønner og hende.
„Vær, hvo du est; men din er jeg ei; mig fængsler en Anden"
„„Svarede hiin, „jeg haaber endog, hun beholder mig længe.
„Ei vil jeg krænke vor Kjerlighedspagt ved at brænde for Andre, 380
„Dersom man under mig kun min Canens, Datter af Janus."

„„Som Titaninden nu prøver igjen (uden Nytte!) med Bønner;
„„Siger hun: „Løn skal du faae! ret aldrig du skuer din Canens!
„Lær, hvad en Qvinde formaaer, naar hun elsker og føler sig krænket!
„Lær det af Circe; thi Qvinde hun er, blev krænket og elsker." 385

„„Togang vender hun sig imod Vest; togange mod Østen,
„„Tregang lød hendes Qvad; tregang berører ham Staven.
„„Hurtig han flyer, og, undrende sig, at han løber saa hurtigt,
„„Meer end sædvanligen stærkt, han seer paa sit Legeme Vinger.

„„Vred, at han nu, som en ukjendt Fugl, skal pludselig ile 390

„„Ind udi Latiums Skov, han hugger i Skovenes Ege
„„Stærkt sit hærdede Næb, og gnaver i Vrede paa Grenen.
„„Rød var Kappen, han bar; dens Farve nu Fjerene finge,
„„Hægten, som, dannet af Guld, sig hæftede nylig i Kjortlen,
„„Bliver til Duun; af lysende Guld er Ringen om Halsen, 395
„„Intet er mere tilrest af den forrige Picus, end Navnet.

„„Medens nu dette blev gjort, hans Følge forgjeves om Picus
„„Raabte saa vide paa Mark; han findes ei meer udi Egnen,
„„Derimod træffe de hiin — thi Skyerne havde hun splittet,
„„Samt ved Vinden og Sol bortfjernet de forrige Taager. 400

„„Flux anfalde de hende med Grund; deres Konge de kræve;
„„Prøve paa Vold, og trænge sig frem med trodsige Vaaben.
„„See! da stænker hun disse med Pus samt giftige Safter;
„„Erebus kalder hun frem, med Chaos, de natlige Guder,
„„Gjør, med et langstrakt Hyl, til Nyx samt Hecate Bønner. 405

„„Træerne (hvilket er sært) sig hævede op over Jorden;
„„Stammerne blegned, som stode dem nær; det braged i Jorden:
„„Græsset var fugtigt af Blod og drypped af talrige Blodstænk,
„„Medens en hvæsende Lyd man syntes at høre fra Stene.
„„Bjeffen af Hunde man ogsaa fornam; af rædsomme Slanger 410
„„Jorden var sort, Gestalter og Syn fremsvæved omkring dem.

„„Ynglingehoben forfærdes af Sligt; men just da de bæve,
„„Rører hun dem, som forundrede staae, med sin giftige Troldstav.
„„Ved at berøres af den, omskaber hun Ynglingesværmen
„„Flux til forskjellige Dyr; slet ingen forblev, hvad han nys var. 415

„„Solen, der sank, sig nærmede alt Tartessernes Strandkant.
„„Længe forgjeves med Tanker og Blik den elskende Canens
„„Venter sin Mand; hendes Tyendeflok tilligemed Folket
„„Leder i Skoven omkring, og møde hinanden med Fakler.
„„Nymphen ei nøies alene med Graad, med at rive sin Haarlok, 420

„„Samt med Slag for sit Bryst; uagtet hun glemmer ei Saadant,
„„Styrter hun ud og farer som vild over Latiums Marker.

„„Sex var Nætternes Tal og sex de lysende Dages,
„„Hvilke den Sørgende saae uden Mad, uden styrkende Slummer,
„„Ilende hen over Bjerg, gjennem Dal, hvor hun førtes af Skjebnen. 425
„„Tiberen saae hende sidst, udmattet af Kummer og Vandring,
„„Hvor paa den kjølige Bred hun lagde sig ned for at hvile.

„„Medens nu Taarerne randt, med sagtelig, sørgende Tone
„„Her sin Smerte hun tolked i Qvad, retligesom Svanen,
„„Naar den er nær ved at døe, udfører i Toner sin Gravsang. 430

„„Marven omsider forgaaer under Sorg udi Benenes Indre,
„„Lempeligt visner hun hen og svinder tilsidst udi Luften.
„„Stedet betegner, hvor Tingen er skeet. Fortidens Comoener
„„Have med Grund, efter Nymphens Navn, opkaldet det: Canens.""

„Meget, der ligned, hvad her er fortalt, udi Løbet af Aaret 435
„Fik jeg at see. Da vi dovnede her, og vantes til Ladhed,
„Bydes vi atter at drage tilsøes og Seilet at heise,
„Skjøndt Titaninden os varslede ondt, at Veien var slibrig
„Møisom og lang, samt Fare beredt paa det mægtige Havdyb.
„Da, jeg bekjender, jeg skjalv, og, naaende hid, jeg forblev her." 440

CXVI. Diomedes' Fæller.

Mâcareus endte sit Ord. Ænêas' Amme blev jordet;
Marmorurnen blev gjemt, og Graven betegnet med Indskrift:
„Jeg er Cajêta, som fostred en Helt, bekjendt ved sin Fromhed,
„Frelst fra de Grækeres Ild, jeg brændtes ved hæderligt Gravblus."

Touget nu løses fraland, der bandtes i Græsset paa Stranden. 445
Medens de holde sig fjernt fra den listige Tryllegudindes

Farlige Slot, de søge den Lund, hvor den taagede Tiber
Kaster sin Strøm med det gulige Sand i det mægtige Havsvælg.

Derpaa han vinder Latinus' Hjem og tillige hans Datter,
Skjøndt efter rigelig Kamp; thi Krig med mandige Stammer 450
Fører han først, og Turnus er vild for den lovede Pige.
Nu imod Latiums Land Tyrrhenien drager i Feldten,
Og under hæftig Kamp man beiler med Iver til Seiren.

Begge, ved Fremmedes Hjelp, forøge den Magt, de besidde.
Mange beskytte Rutulernes Sag og Mange de Troers. 455
Ei til Evander's Slot forgjeves sig nærmed Ænêas,
Medens dog Vênulus drog uden Gavn til Tydeï Ætlings,
Flygtningens, Bye, som byggede her hos Appuleren Daunus
Mægtige Mure paa Marken, han fik med Konningens Datter.

Efterat Vênulus meldte paastand, hvad Turnus befoel ham, 460
Beder han Helten om Hjelp. Ætoleren viser sin Afmagt;
Svigerfaderens Folk, erklærer han selv, at han ikke
Ønsker at skikke; men krigerisk Hjelp, som bestaaer af hans egne,
Kan han ei sende.

„I mene maaskee, det er Tant eller Opspind?
„Vel! om endogsaa min Sorg fornyes ved saadant et Minde, 465
„Prøve jeg vil at fortælle derom.

Da det mægtige Troja
„Flammed, og Pergama skjenkede Stof til Grækernes Luer,
„Spredte Narycernes Helt den Straf, som han ene fortjente,
„Over os Alle; thi Pigen blev vred, da Pigen han raned.

„Snapped' og splitted' af Stormenes Vold over trodsige Bølger, 470
„Døied vi Grækere Alt, som Havets saa Bølgernes Harme,
„Pladskregn, Lynild og Mulm, samt Topmaalsplagen, Caphåreus.

„Sinke det vil, at skildre Jer her, hvad enkelt vi lede;
„Da fortjente de Grækeres Folk selv Priami Medynk.

„Mig hun sørgede for, hiin krigsdragtbærende Pallas, 475
„Rev mig af Bølgernes Magt; dog atter jeg dreves fra Hjemmets
„Venlige Kyst; ei Venus har glemt sin forrige Misgunst.

„Nu forlanger hun Straf, og deels paa Havenes Dybde,
„Deels ved Krige paa Land jeg døied saa talrige Qvaler,
„At jeg har ofte betragtet som Held Kameradernes Skjebne, 480
„Som en almindelig Storm, og tillige den grumme Caphåreus
„Sænked i Bølgen; hvor ønskede jeg at være blandt hine!

„Folket, som døiede alt i Krig og i Storme det Værste,
„Beder forsagt om en Ende paa Sligt. Aleneste Acmon,
„Hidsig af egen Natur, tillige fortumlet ved Uheld, 485
„Raaber:
„„I Mænd! hvad gives der nu, som ei Eders Djervhed
„„Mægter at bære? har Cypria meer, som hun evner at gjøre,
„„Selv om hun ønskede det? Kun da, naar man frygter det Værre,
„„Søger man Trøst i en Bøn; men dreier sig alt til det Værste,
„„Træder man Frygten med Fod; naar Nøden er størst, er man roligst. 490
„„Lad hende høre mit Ord! forfølge tilhobe Tydidens
„„Fæller og Mænd, som hun gjør! hendes Had foragte vi Alle;
„„Og hendes mægtige Kraft — den agte vi svarligen ringe.""

„Acmon, af Pleurons Bye, opirrer ved saadanne Tilraab
„Venus, som nødigen vil, og vækker den forrige Vrede. 495
„Faae bifalde hans Ord. Vore Folk i rigere Mængde
„Anke paa Acmon haardt, som stolt bereder et Gjensvar,
„Just som hans Stemme fortyndede sig, tilligemed Halsen.

„Haarene blive til Duun; hans nye Hals, Brystet og Ryggen
„Dækkes tillige med Duun, hans Arm faaer længere Fjedre, 500
„Medens hans Albue bugter sig ind til en bøielig Vinge.
„Tæer betog fast hele hans Fod; hans Mund, som er hærdet,
„Stivner af Horn, og ænger sig ind til en Spids udi Enden.

„Abas og Lycus selv — Rhetênor ligesom Nycteus —
„Skue forundrede Sligt; men faae, imedens de undres, 505
„Form, aldeles som han; bestandig i stærkere Hobe
„Flyve de frem, og Aaren de slaae med baskende Vinger.

„Spørger du mulig om Formen de fik, de nylige Fugle?
„Ikke just Svanefigur, dog temmelig liig med en Svane.
„Knap med en uselig Trop jeg vendte til denne vor Sandmark 510
„Hos den appuliske Drot, hvis Svigersøn jeg er vorden."

CXVII. Den appuliske Hyrde.

Deneï Ætling taug, og Vênulus atter forlader
Mêssapi Mark, Peucêtia's Bugt samt Câlydons Egne.
Her en Hule han seer, som, tæt omgivet af Træer,
Dannet i Drypsteensform, af Pan, med Dyrefiguren, 515
Eiedes nu, men fordumstid besaddes af Nympher.

Dem en appulisk Hyrde fordrev og skræmmed fra Egnen,
Ja ved en pludselig Skræk han jog dem iførstningen fra sig.
Snart de fattede sig; foragtende Karlen, der fulgte,
Prøved de atter en Dands, efter Tact bevægende Foden. 520
Hyrden paatrods, med kluntede Spring, strax aber dem efter,
Og uanstændige Ord han yttrer tillige med Grovhed,
Heller ei tier hans Mund, før Struben er skjult under Barklag.

End kan man kjende hans Skik og Maneer af Træet og Saften,
Eftersom Bærret er bedsk paa vilden Oliven, og sætter 525
Mærke paa Tungen; hans trodsige Sprog har sat sig i hine.

CXVIII. Æneas' Skibe.

Som nu Gesandterne droge mod Hjem, medbringende Afslag
Fra den ætoliske Hær, begynde Rutulerne Kampen,
Uden at hjelpes af dem, og rigeligt Blod af dem Begge

Offres paanye.
Mod Snækken af Gran nu slynger i Vildskab 530
Turnus sin Brand; hvad Bølgen har skaant, det truer nu Ilden.
Alt har Mulciber fat i Beget og Voxet, og Luens
Øvrige Stof; nu iler han op mod Seilet ad Masten,
Medens han stæder i Damp hver Bænk paa den krummede Snække.

Randt da Gudernes Moder i Hu, at Granerne vare 535
Fældte paa Ida's Top; med Lyden af klingende Cymbler
Fylder hun Alt, som zittrer med Klang af det tonende Buxbom.

Selv gjennem Luften begiver hun sig med de tæmmede Løver.
„Frugtløst kaster du denne din Brand med skjendige Hænder,
„Turnus!" hun siger: „jeg frelser dem dog; din flammende Lue 540
„Hærger dog ikke, hvad fordum stod i min hellige Lystskov."

Torden ledsaged den Eviges Ord. Med Tordenen fulgte
Vægtigt pladskende Regn tilligemed hoppende Haglkorn.
Luften og Havet, som hæver sig høit med en pludselig Uroe,
Sættes i Gang ved Astræus' Børn, som drage til Feldten. 545

Gudernes Moder benytter sig blot af den Enkeltes Kræfter,
Sprænger de snoede Baand, som holdt paa Phrygernes Snækker,
River dem voldlomt løs, og sænker dem ned udi Dybet.

Plankerne løse sig op; deres Træ forvandles til Legem,
Hele den krummede Stavn forvandles til Hoved og Ansigt. 550
Baade til Tæer og svømmende Been benytter hun Aaren;
Hvad der var Side, det bliver som før; hvad der nylig i Skibet
Gik udi Midten, som Kjøl, forvandles og bruges til Rygbeen.
Rebene blødnes til Haar, medens Ræerne vorde til Arme;
Blaa liig Himlen er Farven som før.
I de rullende Bølger, 555
Hvilke de frygtede nys, med lystige Lege de pladske,
Blevne til Nympher i Søe; skjøndt fødte paa stenige Fjelde,
Tumler den blødere Bølge dem nu; deres Moder de glemme.

Aldrig forglemme de dog, hvor talrige Farer de døied
Over det rasende Hav; naar Skibe da stædes i Havsnød, 560
Haanden de bruge til Hjelp; kun Grækernes hjelpe de aldrig.

Ei har de glemt, hvad Phrygien leed og hade Pelasger.
Derfor, med Glæden i Miner, de saae Neriterens Snække
Slaaet i Qvag; med Glæde de saae Alcinoï Bagstavn
Stivne som Fjeld, og Masser af Steen bedække hans Skibsskrog. 565

CXIX. Ardea.

Flaaden var bleven til Nympher i Søe; hvorfore man haabed,
At den Rutuler ei kjempede meer, forfærdet af Varslet.
See! dog bliver han ved; med Begge forene sig Guder,
Helte tillige, med Gudernes Mod. Om Riget til Medgift,
Svigerfaderens Land, eller dig, Lavinia! Ingen 570
Fægter, som før; nu kjempes for Seir; af Blue for at flygte,
Gaaer man i Kamp.
Snart Cypria seer, at Sønnen har seiret.
Turnus segnede død; Ardêa, som, medens han leved,
Agtedes stort, det synker med ham; barbariske Luer
Brændte det ned; af Emmer og Glød selv Husene dækkes. 575

Op over Bunkerne stiger en Fugl, som kjendtes ei hidtil,
Og under Vingernes baskende Slag adsplitter han Asken.
Bleghed, mager Figur, samt Klynken og Alt, hvad der egner
Byer, som tages, ja Navnet endog, forbliver hos Fuglen;
Selv, med sin Vinge, beklager da nu Ardêa sit Uheld. 580

CXX. Æneas bliver Gud.

Gudernes samtlige Hob, selv Juno, haver Ænêas
Tvunget ved kraftigt Mod, at glemme den forrige Misgunst.
Efterat nu den cytherisk Helt var moden til Himlen,
Saasom Ascanius, voxende til, grundfæsted sit Rige,

Smigrer hans Moder de Saliges Æt, og favnende kjerligt 585
Faderens Hals, udbryder hun ømt:
„Som Fader du aldrig
„Viste dig stræng; nu beder jeg dig, at du viser dig kjerlig.
„Bedstefader du blevst gjennem mig og min Ætling Ænêas,
„Gjør ham, Algode! til Gud, om endogsaa af ringere Classe,
„Blot han vorder en Gud. Det være dig nok, at han eengang 590
„Skued det rædsomme Hjem og beseiled de stygiske Bølger."

Guderne gav deres Ja, ei Himmelens Dronning beholder
Strænghedens Mine, som før; forsonet hun skjænker sit Bifald.
Mæled da Kongen: „I ere den værd, den himmelske Gave,
„Du, og din Søn, du forlanger den for; tag Ønsket, min Datter!" 595
Dette han siger; hiin glæder sig ret og takker sin Fader.

Kjørende frem i den viftende Luft med Spændet af Duer,
Nærmer hun sig de Laurenteres Strand, hvor, dækket med Sivrør,
Ud i den mægtige Søe Numicus ruller sin Flodstrøm.
Ham befaler hun flux, hvad dødeligt hænger ved Helten, 600
Hurtig at skylle med sagtelig Strøm, for at kastes i Havet.

Det, som Gudinden befoel, opfylder den hornede Flodgud.
Hver en dødelig Deel, som Ænêas eied, han renser,
Stænkende hannem med Vand. Kun det Bedste bliver tilbage.

Renset er Helten; med kostelig Duft indsalver hans Moder 605
Hele hans Legem; hun rører hans Mund med Ambrosiasalve,
Blandet med Nectar, og gjør ham til Gud; hvem Romernes Skarer
Har Indigetes kaldt, og skjænket ham Alter og Tempel.

CXXI. Pomona og Vertumnus.

Under Ascanius stod, hiin Drot med dobbelte Navne,
Alba tilligemed Latiums Egn. Ham Sylvius fulgte. 610
Navne med denne, samt født af hans Æt, nu monne Latinus

Scepteret bære; Latînus' Navn var berømt udi Alba.
Epitus kom efter ham. Efter ham Capêtus og Capys;
Denne dog herskede først. Tiberînus følger paa disse,
Som, da han faldt i den tusciske Strom, samt drukned i Floden, 615
Gav til Bølgerne Navn.

Med Rêmulus Helten Acrôtas
Bliver nu avlet af ham; blandt hvilken den Første var ældre,
Som, da han proved at danne sig Lyn, blev myrdet af Lynild.
Fik nu Acrôtas Scepter i Haand, hans klogere Broder,
Hvilket han snart Aventînus gav; det Bjerg, han regjered, 620
Blev til hans Grav, og Høien er nu efter Konningen opkaldt.
Endelig Prôcâs fik Palatinerfamiliens Scepter.

Under hiin Drot Pomôna man saae, som stod over alle
Latiums Hâmadryâderes Hob i Havernes Dyrkning;
Heller ei Nogen saa ivrigen gik og sysled med Træfrugt, 625
Hveden Pomôna hun heed.

Hun elsked ei Skov eller Floder,
Engen alene, samt Træernes Green, naar den bugned af Frugter.
Ei hendes Haand betynges af Spyd, men blot af en Krumkniv.
Snart betæmmer hun Vangrensskud, snart studser hun Træets
Altfor yppige Qvist; snart kløver hun Grenen og poder 630
Stiklinger ind; det fremmede Skud bereder hun Næring,
Lader dem heller ei smægte ved Tørst; den graadige Trærods
Bugtede Trævler hun vander med Lyst fra de rullende Kilder.

Al hendes Kjerlighed sætter hun her; men ændser ei Venus.
Ræd for de landlige Guddommes Vold, hun lukker sin Have, 635
Og, naar et Mandfolk kommer den nær, hun jager dem fra sig.

Hvad har ikke Satyrerne gjort, de lystige Svende,
Skabte til Dands — hvad Panerne ei, med Graner om Hornet —
Selve Sylvân, ungdommelig fro, langt over sin Alder —
Eller den Gud, hvis Blussel og Kniv er Værn imod Tyve — 640
Blot for Pigen at naae? Med virkelig Kjerlighedslue
Over dem Alle Vertumnus stod — selv han blev foragtet.

Naar han i Kurvene bar, under Form af den hærdede Høstkarl,
Modnede Ax, et Billed han var paa en virkelig Høstkarl:
Tidt, naar om Panden han bar det Høe, som var nyligen slaaet, 645
Kunde det synes, han havde just vendt, hvad han nyligen hugged.
Ofte han gik med en Pidsk i de kraftige Hænder, og næsten
Sværge man kunde derpaa, at nys han spændte fra Vognen.
Tog han en Kniv var han Viingaardsmand eller Løvets Besnitter;
Gik han med Stigen, da tænkte man tidt: nu plukker han Æbler; 650
Fisker han var med sit Rør, Soldat, naar han snapped sit Glavind.

Saaledes skaffes ham Indgang tidt ved at skifte Figurer,
Blot for at have den Lyst, at skue den elskede Skjønhed.

Eengang han bandt om Tindingen fast det brogede Haarbaand,
Støttet paa Staven, med graanende Haar, som hænges om Panden, 655
Og i Matronefigur betraadte han selv hendes Have.
Æblerne skuer han der, og raaber: „til Lykke med Frugten!"
Roser og kysser (men ikke for tidt!); dog neppe Matroner
Kysses paa denne Maneer. Han sætter sig krummet i Græsset,
Skuende Frugten, som synker mod Jord med de bøiede Grene. 660

Nærved stod der en vidtstrakt Elm med svulmende Druer.
Efterat Træet er rost, som knytter sig tæt til sin Ranke,
Siger han: „Dersom det ugift stod, uden Ranker og Viinskud,
„Havde det ene sit Løv, som kunde bevæge til Bifald.
„Ogsaa den Ranke, der hviler sig ømt til den støttende Træbul, 665
„Vilde, naar ei den var gift, uden Bistand ligge paa Jorden.
„Du bevæges dog ei ved Træet, du haver til Mønster;
„Samliv er dig en Grue, og Kjerlighed ændser du ikke.

„Ach! gid du vilde saasandt! ei havde Helèna saa mangen
„Beiler, som du; ei Pigen, der jog Lapither i Kampen, 670
„Eller Ulysses' Viv, den Trodsiges mod de Forsagte.
„Selv da du løber din Vei, og vender de Bedende Ryggen,

„Tusinde Beilere søge din Haand; Heroer og Guder,
„Samt hver Himmelens Magt, hvis Hjem er Albaniens Fjelde.

„Hvis du er klog — vil gifte dig godt — og lyde Matronens 675
„Viisdomsord (som elsker dig meest mellem alle de Andre,
„Meer end du virkelig troer) forkast de Simpleres Tilbud
„Medens du vælger Vertumnus som Mand; at han er dig værdig,
„Derpaa jeg sætter mig selv udi Pant; han kjender sig ikke
„Selv saa nøie, som jeg.
Ei farer han vildt udi Verden, 680
„Troligt han lever i Egnene her. Ei heller, som Mange,
„Elsker han alle de Piger, han seer. Den Første, den Sidste
„Est du for ham; alene til dig indvier han Livet.

„Ogsaa, du veed, han er ung — besidder tillige naturlig
„Tækkelighed — kan vælge sig selv, hvad Form han behager — 685
„Samt (hvad du byder ham end) forvandles til det, du befaler.

„Fælleds er al Eders Lyst; det Æble, du dyrker saa ivrigt,
„Eier han først; i sin frugtbare Haand din Gave han holder.
„Nu forlanger han ei de liflige Frugter af Træet,
„Ikke den saftige Vækst, som voxer omkring i din Have, 690
„Intet, undtagen dig selv.
Vær mild mod den elskende Yngling!
„Tænk dig den Bedende her! gjennem mig han beder saa bønligt.
„Frygt den hevnende Gud! Idalia hader de Haarde:
„Viid, Rhamnûsia's Skik er trolig at gjemme sin Harme.

„For at forøge din Frygt (min Alder har lært mig saa meget!) 695
„Vil jeg fortælle dig her, hvad nokfom kjendes paa Cypern;
„Sagnet kan mulig bevæge dig lidt, samt lære dig Mildhed.

CXXII. Iphis og Anaxarete.

„Iphis, der fødtes af borgerlig Stand, fik eengang at skue,

„Anaxarête, den Pige saa prud, nedrunden fra Teucer;
„Knap han Pigen har seet, før dybt han flammer af Elskov. 700

„Kampen var lang; dog mægted han ei at tvinge sin Lue
„Ad den fornuftige Vei. Han lister sig til hendes Bolig,
„Hvor han til Ammen betroer sin heftige Kjerlighedslue,
„Bedende hende ved Datterens Haab, at være sig gunstig.
„Ogsaa han venligen smigrer Enhver af de samtlige Huusfolk, 705
„Og med en ængstelig Røst udbeder sig gunstigen Medhold.

„Ofte han gav dem et venligt Brev, at bringe den Elskte;
„Stundom en Krands, befugtet med Graad og Taarernes Dugstænk,
„Hængte han paa hendes Dør; paa den haarde Tærskel han lagde
„Siden, den bløde, og yttred sin Harm mod den grusomme Dørslaae. 710

„Selv var hun døv, som den stigende Søe, naar Kiddene synke,
„Haard tillige som Jern, der koges i Nöricums Luer,
„Ligesom Stenen, der hæfter sig fast med levende Rødder;
„Haaner og spotter ham ud, samt lægger fornærmende Haansord
„Til sin ubillige Daad, ja røver den Elskende Haabet. 715
„Ei han døiede meer den langsomt tærende Smerte,
„Altsaa ved Døren han yttrede Sligt til endelig Afsked:

„„Anaxarête! du vandt; ei mere du vorder i Fremtid
„„Kjedet og plaget af mig; med Glæde du feire Triumphen!
„„Syng Pæanerne høit! dæk Panden med prangende Laurbær! 720
„„Seiren er din og gjerne jeg døer; du fryde dig, Jernmøe!
„„Saaledes tvinges du dog, at rose mig noget; for dette
„„Kan du ei nægte mig Tak; min Artighed tør du ei fragaae.

„„Dog forglemme du ei, at selv i Døden jeg tænkte
„„Ene paa dig; det dobbelte Lys jeg mister i Døden. 725
„„Ei skal der sendes en Fremmed som Bud, at Livet jeg misted,
„„Selv jeg kommer (ei tvivle du maae!); jeg staaer for dit Øie,
„„At du kan qvæge dit grusomme Blik ved mit livløse Legem.

„„Guder! saasandt som I see til Menneskets Skjebne herneden,
„„Da maae I tænke paa mig; ei Læben har Kræfter at bede 730
„„Meer, end om Sligt. I skjænke mig blot, at mindes i Tiden,
„„Og, hvad jeg mister i Aar, godtgjører mig dette ved Navnrye!""

„Sligt han taled. Den blegnede Arm, sit grædende Øie,
„Vendte mod Døren han hen, som ofte han havde bekrandset,
„Binder derefter om Stolperne fast den øverste Knude, 735
„Sigende: „„Saadan en Krands behager dig sikkert, du Grumme!""
„Stak saa Hovedet ind, dog vendt imod hende, som altid,
„Og, som en gavnløs Vægt, han hang ved Struben, der qvaltes.

„Døren blev rammet ved Fødderne Spark, og syntes tillige
„Høit at lyde med hulkende Gisp. Den aabnes og viser, 740
„Hvad der er skeet. Høit Tærnerne skreg'; da Hjelpen er frugtløs,
„Bære de Liget (hans Fader var død) til Moderens Bolig.

„Ømt hun trykker sin Søn, hvis Been ere kolde, til Barmen;
„Favner ham rørt; de sørgende Ord, en Moder kan yttre,
„Selv hun yttrer og gjør, hvad klagende Mødre maae gjøre: 745
„Fører derefter med Graad den Myrdedes Liig gjennem Byen,
„Hvilket, saa gustent og gult, frembæres til Luen paa Baaren.

„Slottet var hændelsesviis ei langt fra Veien, ad hvilken
„Toget, der fulgte ham, gik; de sørgende Klager og Veeskrig
„Anaxarête fornam, hvem Guden bereder sin Gjengjeld. 750

„Rørt hun siger: „„Vi kunne dog see det sørgende Liigtog!""
„Og i den luftige Sal, ved aabnede Vinduer, staaer hun.
„Knap hun haver dog Iphis seet, som hviler paa Baaren,
„Før hendes Øie blev stivt; hun blegned, imedens tillige
„Ungdomsblodet af Legemet svandt. Hun prøver at flytte 755
„Foden, da hænger den fast; hun prøver at dreie sit Aasyn
„Bort fra Synet; hun mægter dei ei; den Steen, som hun længe
„Bar i sit Hjerte, har bredet sig ud gjennem samtlige Lemmer.

„Troe blot ei, det er Digt; end Salamis eier den Stoltes

„Billed i lignende Form: Fremskuersken kalder man Venus, 760
„Som udi Tempelet staaer.
Naar Sligt du mindes, min Pige!
„Læg din Stolthed og Haan! tag omt mod Elskeren, Nymphe!
„Da vil jeg ønske, den vaarlige Kuld ei skader din Frugtblomst,
„Eller den rædsomme Storm afryster den, naar den har sat sig!"

Guden, som nys uden Gavn omskabte sit Legem til meget, 765
Yttrede sligt: flux kaster han bort Matronefiguren,
Og som en Yngling han staaer. Nu tykkes han hende saa deilig,
Som naar den lysende Sol med sin herlige Skive sig trænger
Frem gjennem Skyernes Hob og straaler, da hine forsvinde.
Ei (hvad han agted) behøver han Vold; thi Nymphen er henrykt 770
Over hans smukke Figur; nu føler hun selv, hun er saaret.

CXXIII. Romulus og Hersilia.

Over Ausoniens Land besidder den nærmeste Konning,
Vilden Amulius, Magt; ved Datterens Sønner den gamle
Numitor kommer igjen til Magt; Paliliafesten
Lægger til Byen og Murene Grund.
Sabinernes Fædre 775
Føre, tilligemed Tatius, Krig; Tarpeja dem aabner
Veien til Borgen; men finder sin Straf under Bunker af Skjolde.

Tyst de Curiske Mænd, retligesom Ulve, der tie,
Liste sig lumskeligt frem; Krigsfolket, som hviler i Søvnen,
Gribe de an; mod Porten de gaae, som Iliums Ætsfolk 780
Kraftigen have forsynet med Slaae. Den skyder dog listigt
Selve Saturnia fra, og lader ei Hængselen knirke.

Venus alene bemærkede snart, at Bommen er falden;
Lukke den, vilde hun selv; men aldrig en Gud kan forandre
Det, som er gjort af en Gud. Ausoniske Nympher besadde 785
Lige ved Janus' Tempel et Væld med kjølige Bølger;

Dem hun beder om Hjelp. Da Cypria kræver, hvad Ret er,
Ikke de gav' hende Nei; men lokkede frem deres Kilders
Aarer og Strøm. Dog lukkedes ei den aabnede Jani
Tempel og Dør; end spærredes ei ved Bølgerne Veien. 790

Flux det gulige Svovl i den bølgende Kilde de kaste,
Fylde tillige dens Aare, saa huul, med dampende Jordbeeg.
Baade ved Sligt og ved øvrige Ting udi Bølgernes Indre
Trænger sig Damp, og Kilden, som nys med Alpernes Kulde
Turde sig maale, den viger nu ei for Ilden i Hede. 795

Stolperne staae udi Røg, retligesom stænked' af Ildbryp,
Heller ei frygter den aabnede Port de haarde Sabiner,
Spærred' ved dette forvandlede Væld, medens Romuli Krigsmænd
Faae deres Rustninger paa.
Da Romulus trænger sig fremad,
Og med Sabinernes Liig (skjøndt ogsaa tillige med Landsmænds) 800
Romernes Mark var bedækt, da Svigerfaderens Blodstrøm,
Ved et ugudeligt Sværd, med Svigersønnens er blandet,
Vil han dog hellere skaffe sig Fred, end kjempe med Sværdet
Lige til Yderlighed, og Tatius vorder hans Meddrot.

Alt var Tatius død; alt hersked du, Romulus! venligt 805
Over det dobbelte Folk, da Mavors, læggende Hjelmen,
Taler med saadanne Ord til Guders og Menneskers Skaber:

„Fader! alt Tiden er nær (thi Romernes Rige behøver
„Stærkere Grundsteenslag, og bygger ei ene paa een Drot)
„Da du maa give den værdige Løn til mig og min Ætling, 810
„Hvilken du loved, og sætte ham op over Jorden i Himlen.

„Eengang sagde du mig i en stor Forsamling af Guder
„(Ei har jeg glemt dit kjerlige Ord, men lagt det paa Hjerte)
„„Nu der gives kun een, som Du skal løfte til Himlen!"
„Sligt var dit Ord; thi lade du skee, hvad lovedes dengang." 815

Almagtsguden tilnikkede Ja; med dæmrende Skyer
Skjuler han Luften og skræmmede Rom med Torden og Lynild.
Mærkende, dette var Tegn, at Ranet er blevet ham tilsagt,
Støttende sig paa sit Spyd, den modige Fader Gradivus
Stiger paa Vognen, hvis blodige Stang nedtrykker hans Tve-
spænd, 820
Givende Knald med sin rammende Pidsk; gjennem Luften han skyder,
Og paa den øverste Top, i Palatiums Skove, han holder.

Kongen af Iliums Æt, som holdt Quiriternes Thinge,
Snapper han med sig i Skye. Hans Legem, som Menneske,
splittes
Rundt i den lettere Luft; retligesom Kuglen, der skydes 825
Ud af Slyngen, uagtet af Blye, kan smeltes i Luften.
Smukkere bliver hans Form, samt Tempelhynderne værdig;
Nu Quirinus han er, samt klædt i kongelig Stadsdragt.

Ham begræder hans Kone, som tabt. Den drotlige Juno
Byder sin Iris paastedet at gaae over Himmelens Skraaning 830
Ned til Hersilia selv, og mælde den Eensomme Saadant:

„Du, som er baade Latinernes Ziir og tillige Sabiners,
„Ædle Matrone! fortrinlige Viv! Du var Romulus værdig,
„Denne saa herlige Helt; som Viv du følge Qvirinus!
„Derfor du standse din Graad! du ønsker at skue din Mage? 835
„Følg mig da hen til Quirinus' Høi! paa Toppen af denne
„Stander en Lund, i hvis Lye de Romeres Konning har Tempel."

Lydig hun skyder sig ned ad den brogede Bue mod Jorden,
Og til Hersilia siger hun flux, hvad Juno befaled.
Hun, med undseeligt Blik, opløfter fra Jord sine Øine, 840
Sigende: „Ikke det falder mig let, at nævne, Gudinde!
„Hvo du er; men Gudinde du er; ledsag mig! ledsag mig
„Hen, for at skue den elskede Mand! Hvis Skjebnen forunder,
„At jeg kan faae ham at see, vil jeg tænke mig Himmelen aabnet.

Uden at standse, hun drager afsted med Thaumas' Datter 845
Til den Romuliske Høi. Der glider fra Æther en Stjerne
Hurtigen ned imod Jord; Hersilia's Lokker af Luen
Tændes ved denne med eet, og stige med denne mod Himlen.

Han, som har stiftet de Romeres Bye, gjenkjender og favner
Atter sin Viv, som bytter sit Navn og tillige sit Legem. 850
Hora vorder hun kaldt, og lever, som Viv, med Quirinus.

Femtende Sang.

CXXIV. Myscelus.

Nu man savner en Mand, som evner at bære den store
Knugende Vægt, samt følge med Held saa dygtig en Konge.
Rygtet, som varslede Sandt, bestemmer som Romernes Konning
Numa, den sjeldne.
Ham var det ei nok, at kjende Sabiners
Sæder og Skik; hans kraftige Aand omfatter end mere, 5
Speidende saare med tænkende Hu, om Tingenes Ophav.
Eftersom det er hans Lyst, han drager fra Hjemmet og Cures
Ned til Byen, som venligen tog mod Helten Heracles.

Hvo der har bygt paa Italiens Kyst de græskiske Mure,
Spørger han Folkene her. Af Ældre, som leved i Landet, 10
Svared ham en, som nøie var kjendt med Tiden, som bortsvandt.

Riig ved Iberiens Qvæg, man siger, at Jupiters Ætling
Kom fra Oceâni Strand, og naaed Lacinium heldigt.
Just som Qvæget nu drysfed omkring i den frodige Græsmark,
Selv, man siger, han nærmede sig til den mægtige Crôtons 15
Gjestlige Huus, og hviled sig der efter Møien, han udstod.

Dragende deden, han yttrede Sligt: „I de kommende Dage
„Her vil bygges en Bye" og det, som han loved, blev opfyldt,

Saasom der levede her en Søn af en Græker Alêmon,
Myscelus, inderlig kjer for Himmelens Guder paa den Tid. 20

Ud over denne, der slumrede dybt, sig Hercules strækker,
Helten med Kollen, og hvidsker: „Afsted, drag bort fra dit Hjemsted!
„Gaae til en modsat Kant, til Æsaris stenige Bølger!"

Flux da Guden forlod ham igjen tilligemed Søvnen, 25
Myscelus reiser sig op, og tænker sig taust i sit Hjerte,
Hvad han har seet; en rigelig Tid han kjemper i Sindet.
Guden befoel ham at gaae; men Loven ham byder at blive,
Ja der er fastsat Død for Enhver, som drager fra Landet.

Solen har skjult i Océani Strøm sit deilige Aasyn, 30
Ligesom Natten har hævet sig frem, omringet af Stjerner.
See! da viser sig Guden igjen; fortæller det Samme;
Truer end meer, samt haardere Ting, hvis ikke han lyder.

Angst han bliver og laver sig til, at bringe sit Hjemsteds
Guder afsted til det fremmede Land. Da larmes i Byen: 35
Selv han stædes for Thing, som Trodser af Loven. Det Første,
Nemlig hans Brøde, blev snarligen viist, skjøndt ikke bevidnet.

Sagsøgt, klædt udi Sorg, han rækker sin Arm imod Himlen,
Sigende: „Hjelpe du mig, som skjenkedes Plads mellem Guder
„Efter din Tolvkampsdaad! du ene bevirked min Brøde!" 40

Dengang var det en Skik, ved Smaasteen, hvide med sorte,
Deels at fælde med Sort, deels hjelpe de Gode med hvide.
Saaledes fældtes en sørgelig Dom; de samtlige Stene,
Hvilke man trillede ned i den grusomme Krukke, var' sorte.

Flux man vendte dem nu, for at tælle de samtlige Smaasteen, 45
See da blive de Alle med eet fra sorte til hvide,
Og, under Herculis Hjelp, uden Plet staaer Alemoniden,

Efterat Dommen forandrede sig.
Amphitryons Ætling
Takker han nu, som stifted hans Æt; med gunstige Vinde
Kom han til Joniens Hav. Tarentum, stiftet af Sparta, 50
Gik han forbi, samt Sybaris Bye, Salent og Nerêtum,
Japyx' Mark, Temêsa's Bye, samt Thuriums Havbugt.

Moisomt drager han frem gjennem Landet, som ligger ved Havet,
Finder tillige ved Æsaris Flod det Sted, som betegnes,
Samt tillige den Høi, hvor Crôtoniaternes Jordbund 55
Dækked de hellige Been. Der bygger han, efter Befaling,
Muren og giver sin Bye det Navn, den Jordede havde.

Dette man vidste paalidelig vist, og dette fortalte
Rygtet om Byen, som stiftedes hist paa Italiens Grændse.

CXXV. Pythagoras.

Her var en Mand paa Samos født, der iled som Flygtning 60
Baade fra Samos og dettes Tyran; frivillig forlod han
Hjemmet af Had imod hiin. Skjøndt Himlen er Gudernes Hjemsted,
Vandred han did i sin Aand; og det, som Naturen har nægtet
Menneskets Blik, det skued han grant med aandeligt Øie.

Hvad i den natlige Stund han havde forklaret sig nøie, 65
Sætter han grant for Lærlinger frem. Taus er hans Forsamling;
Alle beundre hans Ord, imedens han taler om Verdens
Ophavsstund, om Tingenes Grund, om selve Naturen,
Gudernes Væsen, om Sneens Natur, om Kilden til Lynet,
Om det er Zeus, eller Storm, der tordner i Skyen, som brister; 70
Hvad der bevæger vor Jord; hvad Grundlov Stjernerne følge,
Kort hvad der skjules for Menneskets Blik.
At Dyrene spises,
Var han den Første, som dadlede høit; han aabned sin vise
Læbe, som ikke blev troet, imedens han yttrede Saadant:

„Skjender dog ei Eders Bug med Retter, som ikke Naturen 75
„Ynder, o Menneskets Børn! I have jo Kornet; af Træfrugt
„Tynges jo Grenene ned, og Druen paa Rankerne svulmer.
„Saftige Vexter I har, som kunne ved Ilden formildes,
„Koges tillige ved luende Ild. Ei Melken I røves,
„Eller den Honning, som dufter saa mildt af Thymians Blomster. 80

„Jorden, paa ødslende Viis, forskaffer en mildere Næring,
„Yder os rigeligt nærende Kost uden Myrden og Blodstrøm.
„Dyret alene sig mætter med Kjød; dog ikke tilhobe,
„Eftersom Oxen sig nærer af Græs, samt Faaret og Hesten.

„Dyret alene med vildere Aand, med grummere Hjerte, 85
„Saasom en Løve med trodsende Hu, Armeniens Tigre,
„Ulve, samt Bjørne — de glæde sig kun ved blodige Retter.
„Hvilken forfærdelig Synd, at Kjød skal gjemmes i Kjødet,
„Legeme vorde ved Legeme født, fordi det er graadigt,
„Og at det enkelte Dyr skal næres ved Øvriges Slagtning! 90

„Haver da Jorden ei givet dig nok, den kjærligste Moder,
„Uden at du med din grusomme Tand skal frygteligt knuse
„Det, som fik Liv, og vise paanye Cyclopernes Maaltid?
„Skal da en Anden beroves sit Liv, før du er istand til
„Ret at sone din graadige Bug og skjændige Mordlyst? 95

„Fordum var der en Tid (end gives den Navnet af gylden)
„Hvilken var nøiet med Træernes Frugt og tillige med Urter,
„Altsom de fandtes paa Jord, og pletted ei Læben med Blodstænk.
„Dengang skjøde de Fugle saa trygt gjennem Skyen paa Vingen;
„Harerne gik uden Frygt overalt, hvor de vilde, paa Marken, 100
„Ei Lettroenhedsfeil henlokkede Fisken til Krogen,
„Alt var uden Bedrag; ret Ingen var bange for Arglist,
„Alt var dybeste Roe.
Da kom der et skadeligt Monster
„(Navnet er ikke bekjendt) som unded ei Mennesket hiin Kost,

„Samt i sin graadige Bug nedsænkede blodige Retter. 105
„See! da aabnedes Veien til Ondt. I Kampen mod Udyr
„Hændte sig først (som jeg troer) at Jern blev farvet af Blodstænk.
„Sligt var sikkerligt nok. At Dyr, som ville kun myrde,
„Gjerne kan dræbes af os uden Synd, det vil jeg bekjende;
„Dog, skjøndt dræbte med Grund, hvi skulle de nydes som Spise? 110

„Saadan en Synd udbredte sig meer. Der menes, at Svinet
„Offredes først, som skyldigt at døe, fordi det med Snuden
„Gravede Kornene op og hindrede Haabet om Høsten.
„Bukken, som gnaved paa Rankernes Vext, ved Hevneren Bacchi
„Altere fandt sin Død. Dens Synd blev Skade for Tvende. 115

„Hvad har I syndet, I fredsomme Faar! der ligesom skabtes
„Os til Næring, hvis Yver saa fuldt udspiles af Nectar,
„Hvilke forære til Menneskets Brug det Uld, som I bære,
„Dennem til Klæder, og gavner jo meer i Livet, end Døden?

„Hvad forsynded en Stud, et Dyr uden Trækker og Arglist, 120
„Ærligt, enfoldigt og bravt, samt skabt tillige til Arbeid?
„Heel ulskjønsom er den, ei Ceresgaverne værdig,
„Som, naar han nyligen tog af dens Hals det vægtige Plougaag,
„Nænned at slagte sin Hjelper i Mark, samt slog med en Øxe
„Halsen, der gnedes af Slid, med hvilken han ofte har opbrudt 125
„Brakmarksjorden saa haard, og skjenkedes mangen en Kornhøst.

„Ei er det nok, at Synden er gjort; selv Guderne tvinges
„Ind udi saadan en Synd; man bilder sig ind, at en Guddom
„Evner at glædes i Sind ved Mord paa den stræbsomme Plougstud.
„Dyret, som haver ei Plet eller Feil, har kostelig Skabning 130
„(Skjønhed bliver dens Meen) udpyntet med Guld og med Sløifer,
„Stilles ved Alteret hen. Med Rolighed hører den Bønnen;
„Føler, at selve det Korn, den nyligen hjalp til at dyrke,
„Lægges i Panden imellem dens Horn; den rammes og farver
„Kniven med Blod, den muligen saae i Bølgernes Gjenspeil. 135

„Før den er død, man flænger dens Bryst, udriver dens Indvold,
„Kiger med Graadighed ned og speider om Gudernes Vilje.

„Hveden fik Mennesket Lyst at nyde de nægtede Spiser?
„Vover du, Menneskeslægt! at spise dem? Lad det dog fare!
„Det er min Bøn; thi høre du vel efter det, som jeg raader: 140
„Naar du har slagtet en Stud, og nyder som Føde dens Lemmer,
„Lægge du nøie paa Sind: dit Avlsdyr haver du myrdet!

„Saasom en Gud oplader min Mund, tilbørlig jeg følger
„Guden, der aabnede den; mit Delphi, hele min Himmel
„Aabne jeg vil, min flammende Aand og de hellige Sandsagn. 145
„Vigtige Ting, som Fortidens Mænd har ikke bemærket,
„Skjulte forlængst, besjunge jeg vil. Gjennem Himmelens Stjerner
„Lystig jeg gaaer, forlader vor Jord og dens døsige Bolig,
„Seiler paa Skyen, og stander paa Ryg af den vældige Atlas.
„Aander, som svæve forvirred' omkring, som trænge til Viisdom, 150
„Skuer jeg fjern; de stædes i Angst og bæve for Døden,
„Derfor jeg giver dem Mod, og tolker dem Gudernes Hensigt.

„Jordslægt! est du saa ræd, af Frygt for den isnende Dødsstund?
„Hvi vil du frygte for Styx, dens Mulm og digtede Navne,
„Straf i en Verden, man tænker sig blot — kun Stof for Poeter? 155
„Enten nu Baalet med Ild, eller Dagenes Række ved Afmagt
„Bringer et Legeme Død, i Ondt det ikke kan stædes.
„Sjelen ei kjender til Død; er Fortidsboligen borte,
„Flytter den ind i en nye; der lever den atter, som forhen.

„Medens man stred (jeg mindes det grant) om Iliums Mure, 160
„Var jeg Euphôrbas, Panthus' Søn; i dette mit Brystbeen
„Bored sig fast det vægtige Spyd, Atriden mig sendte.
„Ogsaa jeg kjendte mit Skjold, som fordum tynged min Venstre,
„Hængt udi Abas' Bye, i Juno's Tempel, i Argos.

„Alt forandres; men Intet forgaaer; thi Menneskesjelen 165

„Svæver nu hist og svæver nu her, og skifter sin Bolig.
„Snart fra Dyrenes Krop den drager i Menneskets Legem,
„Atter fra det til et Dyr, men aldrig den ganger tilgrunde.

„Ligesom Vox, der er blødt, kan dannes til andre Figurer,
„Bliver ei heller, hvad nylig det var, og skifter sit Ydre, 170
„(Skjøndt det igrunden forbliver sig selv) saaledes er Sjelen
„Ganske den Samme, dog flytter den om i forskjellige Former.

„Lader nu ei det kjerlige Sind fordrives af Bugen!
„Og, naar I lyde mit Raad, forstyrrer dog ikke ved Morddaad
„Slægtningesjelenes Hjem; ved Blod maa Blodet ei næres. 175

„Saasom jeg føres ad Bølgerne hen, og ind udi Seilet
„Vindene staae — hvad findes paa Jord, som ikke forandres?
„Alting vakler; hvor gives en Ting, hvis Billed ei ændres?
„Tiderne selv begive sig frem under idelig Vexel,
„Ligesom Bølgernes Gang. Ei Floden evner at standse, 180
„Heller ei Tiden, endskjøndt den er let. Som Bølgerne skyde
„Stedse den forreste frem, og hiin fremskyder den Næste,
„Saaledes løber selv Tiden afsted; den følger bag efter,
„Og er bestandigen nye. F o r b i er det, som var nyligt;
„Hvad der ei v a r, det e r, og samtlige Timer fornyes. 185

„Saaledes seer du, at Nætterne selv sig hæve mod Lyset,
„Samt den straalende Dag at følge paa Mulmet og Natten.
„Farven i Skyen ei viser sig eens, naar dybt udi Hvile
„Alting sover i Roe, naar Lucifer kommer tilsyne,
„Blank paa sin lysende Hest; den skifter tillige, naar Eos 190
„Farver i Morgenens Stund, d e n Verden, hun giver til Phoebus.

„Solgudens Skjold, naar han h æ v e r det op over Randen af Jorden,
„Rødmer om Morgen, og rødmer igjen, naar han s y n k e r bag Randen.
„Ikkun i Høiden han viser sig hvid, thi Ætherens Væsen
„Er af en bedre Substans og fjern fra den jordiske Smitte. 195

„Ogsaa Diana, den Natliges, Form, forbliver ei ganske
„Liig aldeles sig selv; naar den voxer, da bliver dens Skive
„Mindre idag, end den følgende Dag; aftager den, større.
„Har man ei seet, at ogsaa vort Aar kan deles i fire,
„Ydende os et Billede klart af hele vort Jordliv? 200

„Aaret er spædt og diende blot, fast ligesom Noret,
„Naar der er Vaar. Da svulmer de op, de deilige Græsstraae,
„Skjøndt uden Kraft eller Hold, men glæde dog Bonden ved Haabet.
„Da staaer Alting i Blomst, da smiler med brogede Farver
„Marken saa vide; dog findes der ei udi Bladene Styrke. 205

„Aaret faaer Kraft, naar Vaaren er endt, og Sommeren kommer;
„Vorder, som Ynglingen, stærk; ei gives en Alder saa kraftig,
„Eller saa yppig, ei heller en Tid, hvor Heden er større.
„Følger nu Høsten saa moden og mild; den sydende Hede
„Føles ei mere; den haver sin Plads mellem Yngling og Olding, 210
„Mild ved sin Midtveisgang; kun Stænk man skuer af graae Haar.
„Raae, med zitrende Gang, nu kommer den aldrende Vinter,
„Enten berøvet sit Haar, eller graa ved dem, han besidder.

„Ogsaa vort Legeme selv, uden Roe bestandig og Ophør,
„Lider Forandring i Form; ei ere vi det, som vi vare, 215
„Heller ei blive vi det. Udi Moderens Bug har vi levet
„Blot som et Udsædskorn, alene som Haab om et Væsen.
„See! da kom med sin kunstige Haand Naturen, og hindred
„At udi Moderens spilede Bug vort Legem fremdeles
„Knugedes ind, og skikked os frem fra Hjemmet til Lyset. 220

„Efterat Barnet var kommet for Lys, det laae uden Kræfter;
„Snart, som et Fiirbeensdyr, det bar sine Lemmer som hine,
„Til at det, lidt efter lidt, med Rysten og bævende Knæer,
„Reiste sig op, da Nerverne selv bleve hjulpne ved Lysten.

„Derpaa den Lille blev hurtig og stærk; gjennem Ungdommens
Alder 225

„Iler han frem; da den mellemste Tid tillige blev udtjent,
„Ned gjennem Alderens dalende Aar han glider mod Graven.

„Alderen kaster omkuld den Kraft, vi eiede forhen.
„Milo, som bliver tilaars, udbryder i Graad ved at skue
„Armen, der hænger saa kraftløs ned, uagtet den fordum 230
„Lignede Herculis Arm ved Sener og kraftige Muskler.
„Hèlena selv udbryder i Graad, da hun skuer i Speilet
„Alderens Rynker og undrer sig nu, at hun ranedes togang.
„Tid! som gnaver paa Alt; og du, misundende Alder!
„I fordærve jo Alt; angrebet af Tidernes Ormstik 235
„Lidt efter lidt, ved en langsom Død, Alt synker for Eder.

„Selv ei holder sig det, der agtes af Alle som Grundstof,
„Og, om I høre derpaa, dets Vexling vil jeg berette.
„Grundelementernes Tal, som danne den evige Verden,
„Regnes til fire; blandt hvilke de to, Jordstoffet og Vandet, 240
„Tynges bestandigen ned, og synke ved Massen mod Dybet.
„Tvende berøvedes Vægt; om ikke de knuges, de stige
„Stedse tilveirs; det er Luft og, det som er renere, Ilden.

„Vistnok skilles i Rummet de ad, dog avles af disse
„Alt, som ender omsider i dem. Opløser man Jorden, 245
„Rinder den hen som et bølgende Vand, og Vandet kan atter
„Vorde fortyndet til Luft; adskiller man denne fra Vægten,
„Bliver den svarligen fiin, og glimter, som Himmelens Ildkraft.

„Omvendt lignende skeer; men Ordenen følges, som forhen.
„Ilden kan vorde til Luft, saasnart den er blevet fortykket, 250
„Denne til Vand; i det mudrede Vand befinder sig Jordstof.
„Intet beholder sin faste Figur. Naturen, som altid
„Sysler med Nyt, forandrer igjen, hvad den nyligen skabte.

„Dog er der intet, som ganger fortabt i den mægtige Verden,
„Kun det forandres og ændrer sin Form; det kaldes at fødes, 255

„At det er ikke, hvad nylig det var, og Døden er ene,
„At det har endt, at være som før. Skjøndt Noget kom herhen,
„Didhen atter en Deel, urokket dog bliver dets Grundstof.

„Intet kan længe bestaae (saavidt jeg mener) paa Jorden
„Under den vanlige Form; fra Guldslægt ned til en Jernslægt 260
„Daled vi alt; selv Egnenes Form er ganske forandret.
„Det, som ifordumstid var fast og betrædelig Jordsmon,
„Fandt jeg igjen som en Søe, og Vandene atter som Fastland.
„Søeconchylien selv langt borte fra Bølgen har ligget,
„Og paa det øverste Fjeld Skibsankere haver man fundet. 265
„Det, som var eengang Mark, det have de rullende Vande
„Gjort til en Dal; hist jevnedes Fjeld til Slette ved Havet.
„Hvad der var Sump blev siden til Land med tørrede Sandkorn,
„Og, hvad der tørstede før, er blevet til Sumper og Søer.
„Her Naturen fremlokkede Væld, hist lukkedes Andre; 270
„Mangen en Flod kom frem, medens enkelte dybt udi Jorden
„Svunde for Øiet ifordumstid ved frygteligt Jordskjelv.

„Saaledes sank i et Svælg, der fordum aabnedes, Lycus,
„Dog den baned sig atter en Vei og steeg udi Frastand.
„Selv Erasinus svinder i Jord; men, skjøndt den er tildækt, 275
„Drager den mægtigen frem og viser sig atter ved Argos.
„Ogsaa Caïcus, Mysiens Flod, som man siger, forkasted
„Baade sit Løb og forrige Strøm, og forandred dem Begge.
„Snart Amenânus' Strøm fremruller Sicaniens Sandstøv,
„Snart, naar Vældet ei mere man seer, den tørres i Sandet. 280
„Fordum Anigros' Bølger man drak; nu ønsker vel Ingen
„Vandet at røre; thi, haver man ei til Digterne Mistroe,
„Vaskede Tveformsdyrene der de farlige Vunder,
„Hvilke de Alle ved Hercules fik, hiin Kjemper med Kolle.

„Hypanis ligesaadan, der vælder fra Scythiens Fjelde, 285
„Fordum en Ferskvandsflod, er salt og bitter at smage.

„Tyrus, en Bye i Phoeniciens Land, med Pharus Antissa
„Vare (hvad ikke man finder dem nu) udi Fortiden Øer.

„Oldtidens Nyebygdsmænd fandt Leucasegnen som Fastland,
„Nu er den rundt omringet af Søe. Man siger, at Zancle 290
„Var med Italien nøie foreent; dog splittede Havet
„Denne Forening; thi Bølgerne kom, og Landene skiltes.

„Naar i Achaja du søger maaskee Helica og Bura,
„Finder du dem udi Søe; end viser ei sjelden en Søemand
„Begge de Byer, der sank, med den væltede Muur, i det Dybe. 295

„Strax ved Pittheï Bye, Troezène, man seer en Forhøining,
„Dog uden Træe eller Busk. I Fortiden var den en Slette:
„Nu man finder en Høi; uagtet det klinger lidt rædsomt,
„Var det den voldsomme Storm, der, spærret i Hulernes Natmulm,
„Ønsked et Sted, at skaffe sig Luft.
Forgjeves den kjemped 300
„Blot for at nyde den friere Luft; i det samtlige Fængsel
„Ikke der fandtes en Rift, gjennemtrængelig selv for en Stormvind.
„Derfor den strammed den spilede Jord, retligesom Munden
„Hæver en Blære med Luft eller Skindet, som flaaes af Bukken.
„Svulsten paa Stedet er kjendelig nok; den viser tillige 305
„Form af en stigende Høi, og hærded sig ganske med Tiden.

„Meget I hørte og kjende vel selv; jeg kjender det ogsaa,
„Dog vil jeg fatte mig kort. Selv Bølgen jo tager og giver
„Ofte fornyet Figur. Hornbærende Ammon! om Middag
„Viser din Bølge sig kold, men varmes om Aften og Morgen. 310
„Blandt Athamänerne er der et Væld, udi hvilket man siger,
„Brænde kan sættes i Brand, naar Maanen formindsker sin Omkreds.

„Blandt de Ciconere findes en Flod, som, naar man har drukket,
„Hærder Ens Kjød, og stænket omkring gjør Alt til et Marmor.
„Crathis og Sybaris kjende vi nok, vort Land de begrændse, 315
„Disse kan give til Haaret en Lod som Guld eller Bernsteen.

„Hvad der forbauser især, der gives jo Bølger, som evne
„Ei at forandre vort Legeme blot, men ogsaa Gemyttet!
„Hvo har ei hørt om Sâlmacis Strøm, Qvindagtigheds Sæde?
„Om Æthiopernes Dam? Enhver, som drikker af denne, 320
„Bliver som gal, eller tynges i Krop af en underlig Sløvhed.

„Den, som har stillet sin hæftige Tørst i Clitôriums Kilde,
„Nyder ei Viin; ædruelig stemt kun Vandet han drikker,
„Enten nu Vandet besidder en Kraft, som strider mod Vinen,
„Eller, hvad Folket i Landet har sagt, Amithaon's Ætling, 325
„Efterat Proeteï Børn, som Vanvid plaged, han rensed,
„Lægende disse ved Urter og Qvad, jog al deres Galskab
„Ned udi Vældet, saa Hadet til Viin forblev udi Bølgen.

„Modsat findes en Kraft i Floden, som løber ved Lyncus;
„Gives der nemlig en Mand, som drak med Graadighed af den, 330
„Svingler han ligesaa stærk, som var han beruset af Vinen.

„Midt i Arcadien er der en Bye (den er Phêneus kaldet)
„Hvor der er Vand af en dobbelt Natur; ved Nat er det farligt;
„Da er dens Bølge til Meen; uskadelig er den om Dagen.

„Saaledes Floder og Væld til særlige Tider forandred 335
„Al deres Væsen. Ortygia's Øe, som drev udi Bølgen,
„Sidder nu fast; Symplegâdernes Skjær var en Rædsel for Argo,
„Saasom de sprudlede Vandet omkring, naar de mødte hverandre:
„Uden at rokkes de hæftedes nu, med Trods imod Stormen.

„Heller ei Ætna's Fjeld, med Svovl i de dampende Øvne, 340
„Stedse beholder sin Ild; uden Ild har den været i Fortid.
„Enten vor Jord er et levende Dyr, og drager sin Aande,
„Hvilken sig viser igjen, paa talrige Steder, som Luer,
„Kan den forandre sit Lufttræksted, ved at skifte sit Sæde,
„Dæmme for Hullerne her, samt hist forskaffe sig andre: 345

„Eller den luftige Vind, som, spærret i Fængsel i Jorden,
„Kastende Stene mod Steen, og slyngende brændbare Stoffe,
„Just ved de varige Stød undfanger i Bjerget en Lue,
„Vil, naar Vindene bringes til Roe, Jordgrotterne kjøle:
„Eller et Jordbeegstof, som ligger i Jorden, sig tænder, 350
„Eller det gulige Svovl efterhaanden forsvinder i Rogdamp.
„Finder nu Luen ei længere Stof eller rigelig Næring,
„(Eftersom Kræfterne tabe sig dog udi Aarenes Række,
„Og det sædvanlige nærende Stof unddrages alt mere)
„Lider af Hunger den Ondt, og forladt forlader den Ilden. 355

„Ogsaa i Thraciens Bye, Pellène, fortælles om Nogle,
„Hvilke med luftige Duun deres Legeme kunne bedække,
„Naar de har dukket sig nigang ned i Tritoniske Søen.
„Selv jeg troer det er Tant, dog siger man, Scythernes Piger
„Kan, ved at stænke sig over med Saft, bevirke det Samme. 360

„Det, som man selv har forsogt, man skjenker med Rette sin Tiltroe;
„Seer man da ei, at Dyrenes Krop, naar Tid eller Hede
„Løse det op i Forraadnelsesstand, forvandles til Smaadyr?
„Vælg, til Exempel, en Tyr; er den slagtet, du dække dens Lemmer
„(Tingen er noksom bekjendt), og ud fra den raadnede Kjødhob 365
„Fødes den blomsterernærede Bie, der sysler paa Landet,
„Ligesom Faderen nys; har travlt og virker for Haabet.
„Men, naar du dækker den modige Hest, da fødes der Bræmse.

„River du Kloerne bort af Krebsen, der lever i Sandet,
„Graver tillige det Øvrige ned, da vil Skorpionen 370
„Hæve sig frem af sin Grav og true med Halen, der krummes.

„Ogsaa paa Landet man finder en Orm, der spinder sit Graavæv
„Trint om et Blad (den Ting er bekjendt for samtlige Bønder)
„Hvilken forandrer Figur og vorder en Art af Phalæne.

„Dynd besidder et Stof til at avle de grønlige Froer. 375

„Avlede først uden Fødder, meddeles dem siden til Svømning
„Passende Been; for at give dem Kraft til hurtig at springe
„Stande de bageste Been udi Maal langt over dens Frembeen.

„Ungen, som Bjørnene bringe for Lys, naar de nyligen kasted
„Ere blot Kjød uden synderligt Liv; men Moderens Slikken 380
„Danner dens Krop, og skaffer den snart Figuren, den selv har.
„Selve den honningbevirkende Bie, som lægger sin Yngel
„Ned udi Sexkantcellen af Vox, frembringer den formløs;
„Sildig erlanger den Been og sildig erlanger den Vinger.
„Junos herlige Fugl, som bærer paa Halen sin Stjerne, 385
„Jupiters Ørn med Lynet i Kloe, ja Cyprias Duer,
„Kort sagt, Fuglenes øvrige Slægt — naar ikke man vidste,
„At deres Fødsel oprandt fra et Æg, hvo skulde vel troe det?
„Ogsaa naar Menneskets Ryg henraadner i Gravenes Gjemme,
„Gives der Nogle, som troe, at Slanger kan yngles af Marven. 390

„Alle, jeg nævnede nys, oprinde dog atter af Andre,
„Ikkun een Fugl gjenfoder sig selv, og avler sig atter,
„Phoenix hist i Assyrien kaldt. Den nyder ei Græsstraa,
„Heller ei Korn, men Viraksdryp og Saften af Nardus.
„Naar den har levet paa denne vor Jord femhundrede Aarløb, 395
„Høit paa en Steeneegs Green eller Palmernes rystende Kroner
„Bygger den sig med sit stumpede Næb og med Kloerne Rede.

„Fyldtes nu denne med Nardusstraae, samt Casias Vellugt,
„Dækkedes Bunden med lysen Kaneel og Stumper af Myrrha,
„Selv den lægger sig ned, og ender sit Liv udi Virak. 400
„Atter af Faderens Liig i det Smaa sig hæver en Phoenix,
„Hvilken er ogsaa bestemt, at leve saa talrige Secler.

„Have nu Aarene givet den Kraft til Byrden at bære,
„Tager den Palmernes øverste Top tilligemed Reden,
„Bærende Vuggen, i hvilken den laae, samt Faderens Gravsted, 405
„Og, har den naaet Hypêrions Bye paa sin Fart gjennem Luften,
„Sætter den Alt ved Hypêrions Dør i det hellige Tempel.

„Ogsaa i følgende Ting er Noget, som kunde forundre:
„Saaledes skifter Hyænerne Art, at Hunnen, som nylig
„Bar paa Ryggen sin Han, snart træder istedetfor Hannen. 410
„Ogsaa det selsomme Dyr, som lever af Vinden og Luften,
„Kan, naar man rører derved, fremvise forskjellige Farver.

„Bacchus, med Druer behængt, erobred med Indien Lossen.
„Kaster nu denne sit Vand (idetmindste beretter man Saadant)
„Bliver det strax til en Steen, berørt af Luften, og hærdes. 415
„Saaledes ogsaa Corallernes Æt; naar den kommer i Luften,
„Bliver den haard; udi Bølgernes Dyb er den blød, som et Græsstraae.

„Dagen vil glide mig bort, og Solen i Havenes Dybde
„Bade sit pustende Spænd, før Alt, som vorder fornyet,
„Nævnet jeg faaer. Saalunde vi see det Hele forandret, 420
„Ja mellem Staterne selv fremhæve sig Nogle til Vælde,
„Andre forgaae.
Ved Mænd og ved Guld var Ilium mægtig,
„Ti Aars Krig den kostede Blod, som flød udi Strømme;
„Nu er den ringe, nu viser den blot sine gamle Ruiner;
„Nu, istedetfor Guld, den eier kun Fædrenes Gravhøi. 425

„Sparta var ogsaa berømt; stolt blomstrede høien Mycene;
„Rank stod Amphions Konningeborg, Cecropernes Slotstind.
„Nu er Sparta kun lav; dybt sank det høie Mycêne:
„Oedipi Theben, hvad er det vel nu? et Minde fra Fortid;
„Hvad er tilrest, uden Sagn, af Pandions Borg i Athenen? 430

„Ogsaa der ganger et Rye, at Dârdani Roma sig hæver,
„Hvilken ved Tiberens Rand, Apenninernes hjemlige Flodstrøm,
„Lægger en trofast Grund til det, som i Tiden vil komme.
„Just ved at stige den skifter sin Form; den vorder i Fremtid
„Dronning for hele vor Jord; saa varsle, man siger, tilhobe 435
„Spaamænds Ord og de hellige Svar. Saavidt som jeg mindes,

„Yttrede Hélenus, Priami Søn, da Helten Ænéas
„Græd, fortvivlet i Hu, medens Ilium vaklede, Saadant:

„„Saasom du kjender jo grant, du Søn af Gudinden! min sjeldne
„„Kraft til at spaae, er du i Behold, ei ganske vi synke. 440
„„Luer og Sværd skal aabne dig Vei; du frelser vort Troja,
„„Hvilket du tager paa Vandringen med, til du og vort Hjemsted
„„Finder i Fremmedes Egn et mildere Hjem, end vort eget.
„„Skjebnen, jeg seer, tildeler vor Æt saa herlig en Pragtbye,
„„Som der ei var eller er, ei heller i Tiden vil komme. 445
„„Talrige Fortrinsmænd, i Tidernes Række, den hæve:
„„Dog til en Dronning for Alt, det bliver den først under Juli
„„Ætlingeskud. Har Jorden ham nydt, skal Himmelens Egne
„„Nyde den herlige Helt; hans Maal er den evige Himmel.""

„Hélenus varslede sligt for Penaternes Frelser, Ænéas, 450
„Hvilket jeg husker endnu; at Slægtningers Mure sig hæve,
„Glæder mig saare; til Phrygiens Gavn fik Grækerne Seiren.

„For at jeg ikke skal kjøre for vidt, og Spændet forglemme
„Maalet, vi have, som Himmelen selv og hvad den bedækker,
„Saaledes Jorden med Alt, hvad den bær', forandrer sit Ydre. 455

„Mennesket danner af Verden en Deel, og haver ei ene
„Legem, men ogsaa den hurtige Sjel, som evner at drage
„Ind udi Dyrenes Hjem, og skjules i Dyrenes Former.
„Kan nu i Dyrene boe endogsaa vor Fader og Moder,
„Brødre, samt Venner og Slægt, med hvilke vi ere forbundne, 460
„Eller et Menneske dog, ei krænkes de bør eller skades.
„Hvo vil mætte sin Sult med Retter, som ligne Thyestis?

„Hvilken fordømmelig Skik! til Menneskeæder sig stempler
„Den, der formaaer med ugudeligt Hu at offre med Kniven
„Kalven, og staaer ubevægelig haard ved dens klagende Brølen, 465

„Eller kan dræbe det venlige Kid, uagtet dets Brægen
„Ligner det barnlige Skrig; eller nyde de Fugle til Føde,
„Hvilke han fostrede selv. Hvor mangler der lidet i dette
„Til den fuldstændige Synd! hvilken Vei beredes for Lasten!

„Studen, du bruger til Ploug, dens Død bør Aarene bringe! 470
„Faarene skaffe dig Værn mod Boreas, naar han vil storme!
„Geeden, som mættes, med Yveret gaae, for at yde dig Melken!

„Bort med Strikker og Næt, med Fælder og listige Kunstgreb!
„Narrer ei Fuglene mere med Liim, som I stryge paa Grenen!
„Hjortene jage man ei udi Garn med skræmmende Fjere! 475
„Skjuler ei heller den hagede Krog med listige Spiser!
„Rovdyr fælde man kun! dog ene man jage mod disse!
„Kjødmad være forbudt! lad Bugen faae passende Næring!"

CXXVI. Numa og Egeria.

Styrket ved Sligt og ved lignende Ord, man siger, at Numa
Vendte tilbage til Hjemmet igjen. Frivilligen hentet, 480
Fik han nu snart over Latiums Folk den drotlige Tomme.
Glad ved en Nymphe til Viv, veiledet af selve Camoener,
Tolked han Offringers rigtige Viis, og ledede Folket,
Vant til Krigernes trodsige Færd, til fredelig Syssel.

Som han nu endte sit Liv og lagde bedaget sit Scepter, 485
Græd over Numa's Død det samtlige Latiums Qvinder,
Store tilligemed Smaae. Hans Viv, som iled fra Byen,
Skjulte sig dybt i Aricia's Dyb mellem Træernes Tykning,
Og ved sit klagende Skrig hun hindred, Diana blev dyrket.

Ach! hvor Nympherne tidt, som leved i Bølger og Lunde, 490
Gav hende Raad at tæmme sin Sorg, samt yttred tillige
Trøstende Ord; hvor ofte har ei Theseïske Helten
Sagt til den Grædende: „tæm dog din Sorg! ei ene dit Uheld

„Bør du beklage; kast Øiet omkring paa Talriges Qvaler,
„Og det vil give dig Trøst. Gid ikke mit eget Exempel 495
„Burde formilde din Sorg, men visselig kan det formilde."

CXXVII. Hippolytus.

„Sikkert dit Øre fornam det Sagn om en vis Hippolytus,
„Som ved sin Faders lettroende Sind, Stedmoderens Ondskab,
„Sank i sin Grav. Det undrer dig vist, ja neppe Du troer det,
„Hiin Hippolytus er jeg.
Pasiphae's Datter mig fristed; 500
„Men, da det lykkedes ei, beskyldte hun mig, for at ville
„Krænke min Fader i hendes Person. Var det Frygt for at gribes?
„Harm over dette mit Nei? Min Fader mig jager fra Byen,
„Og, da jeg drager afsted, han lyser Forbandelse mod mig. 505

„Flygtende iler jeg nu paa en Vogn til Byen Troezène,
„Og ved Corinthus kjørte jeg alt, ved Kanten af Havet,
„Just som Bølgerne steg'; en umaadelig hvælvende Vandstrom
„Syntes at hæve sig op til et Bjerg og voxe bestandig
„Under et frygteligt Brøl, samt kløves tilsidst udi Toppen. 510

„Bølgerne brast; en hornet Tyr opstiger af Vandet,
„Hævende sig i den blødere Luft fast lige til Brystet,
„Spyende Masser af Vand igjennem den mægtige Snude.

„Følget bestædes i Skræk; mig knuged Landflygtighedssorgen,
„Derfor jeg ængstedes ei. Da vende de modige Heste 515
„Hovedet om imod Søe; de gyse ved Synet og spidse
„Ørene stivt; det rædsomme Syn forfærder dem ganske,
„Og fra en Skrint med Vognen de foer'. Forgjeves jeg trækker
„Tømmerne til, som blive belagt' med hvidnende Skumlag,
„Baglands strækkende mig, for at stramme desmere min Line. 520

„Dog, ihvor gale de var', min Kraft dog havde dem tæmmet,

„Om ei et Hjul, hvor det dreier sig rundt og bevæges om Axlen,
„Var, ved at kaste sig op mod en Green, adsplittet og knækket.

„Ud jeg foer af min Vogn; da Tommerne bandt mig om Haanden,
„Slæbtes jeg levende bort, skjøndt Nerverne kjemped i Kroppen. 525
„Noget blev revet afsted, endeel dog lod jeg istikken;
„Benene brast under frygteligt Brag; min Sjel, som var udpiint,
„Iled, men langsomt, ud af min Krop; ei mere mit Legem
„Eied et kjendeligt Lem; thi nu var det Hele kun eet Saar.

„Haver, o Nymphe! du Mod, eller kan du sætte dit Uheld 530
„Selv imod mit? hiint Rige jeg saae, hvor Solen ei lyser,
„Og udi Phlegethons Vand jeg qvæged mit splittede Legem.
„Havde han ikke forlehnet mig Hjelp, hiin Ætling af Phoebus,
„Neppe jeg levede nu: men, styrket ved Urter og Pæons
„Kraftige Hjelp, selv Dis til Trods, jeg livnedes atter. 535

„Blev jeg nu seet, misundtes jeg let den herlige Gave,
„Altsaa ved Cynthia selv jeg svøbes i dækkende Skyer,
„Og, for at gjøre mig tryg, og hindre tillige, jeg kjendes,
„Gjør hun mig ældre ved Miner og Træk, ei heller mit Aasyn
„Kjender man nu.
Hun betænkte sig lidt, om jeg skulde paa Creta, 540
„Eller paa Delos, boe; dog Delos og Creta hun opgav,
„Satte mig her, og saasom mit Navn erindred om Heste,
„Bød hun mig skifte det om. „„Hippolytus"" hun venligen sagde,
„„Nylig du varst; det est du ei meer, du er Virbius vorden.""
„Her udi Lunden jeg boer. Jeg er een af de ringere Guder, 545
„Dronningens Magt tildeler mig Lye, og til hende jeg regnes."

Dog at en Anden har Sorg, kun lidet Egeria trøster.
Kastende sig i sin Sorg ved den nederste Kant af en Klippe,
Smelter hun hen udi Graad, til hun, som er Søster af Phoebus,
Rørt ved den Sørgendes kjerlige Sind, omskaber den Arme 550
Til et forfriskende Væld, som rinder med evige Bølger.

CXXVIII. Tages.

Nympherne rørte den selsomme Ting; Amazonernes Ætling
Studser især; forundret han staaer, som Etruriens Landmand,
Dengang han saae den mærkværdige Klimp udi Marken at ligge,
Hvilken, af Ingen berørt, af sig selv over Jorden sig hæved, 555
Tabte sin Jordklimpform, samt antog Menneskevæsen,
Aabnende Munden, som nylig han fik, til Varsel om Fremtid.
Tages han heed i sit Hjemlandsfolk; og han var den første,
Som, at forklare de kommende Ting, Etruscerne lærte.

Ligesom Romulus studser han nu, der skuede fordum 560
Landsen, der stod i Palatiums Høi med det frodige Løvværk.
Odden ei bored sig ned, dog stod den forunderlig rodfast;
Ei var det længer et Spyd, men et Træe, som bevægede Grenen,
Og, hvad man ventede ei, under det man hviled i Skygge.

CXXIX. Cipus.

Eller da Cipus skuede selv udi Bølgernes Gjenspeil 565
Hornet, som voxede ud; da han ikke sit Billede troede,
Løftet han ofte sin Haand, for at føle med Fingren paa Panden,
Og, hvad han saae, det følte han nu. Mistroisk ei længer,
Standser han der, da han seirende drog fra den fældede Fjende,
Og, da han hæver sin Arm og tillige sit Øie mod Himlen, 570
Siger han: „Guder i Skye! skal dette mig varsle det Gode,
„Være det godt for de Romeres Folk og mit elskede Hjemland!
„Varsler det ondt, da true det mig!"
Af levende Grønsvær
Danner han Alter, som pyntes med Græs; der offrer han Virak;
Hælder af Skaalene Viin, og, efterat Lammet er slagtet, 575
Speider han selv om de kommende Ting i den bævende Indmad.

Ogsaa den Spaamand stirrer deri, Tyrrhener af Fødsel,
Men, om endogsaa han finder en Deel, som varsler om Meget,

Bliver dog Alting dunkelt og mørkt; men efterat Manden
Hæver sit skjærpede Blik fra Dyret, som fældtes, til Hornet, 580
Siger han:
„Hil dig, min Drot! til dig, til dig og din Afkom
„Hører vor Egn; og dette dit Horn skal Latium lyde.
„Hurtigen skynde du dig! udi Hast gjennem Porten, som aabnes,
„Træde du ind! Sligt Skjebnen befoel; naar du kommer i Byen,
„Bliver du Drot, og besidder i Roe det varige Scepter." 585

Denne dog fjernede sig; med Harm han vender sit Aasyn
Bort fra Byen og Murenes Ring. „Ei Himlen" han siger,
„Varsle saa rædsomme Ting! langt hellere vil jeg landflygtig
„Leve min Tid; ret aldrig som Drot Capitolium see mig!"

Talende Sligt, det høie Senat, tilligemed Folket, 590
Samler han flux; han dækker sit Horn med en fredelig Laurus.
Selv paa en Vold, som forinden var gjort af de kraftige Stridsmænd,
Stiger han op; først gjør han en Bøn, som brugtes i Fortid,
Siger derefter:
„Her findes en Mand — naar han ikke fordrives
„Vorder han Drot; jeg nævner ham ei; men vil ham betegne: 595
„Horn i sin Pande han bær'. Auguren har varslet os dette,
„At, om han stædes i Rom, behandler han Alle, som Slaver.
„Gjerne han kunde brudt ind; thi Portene stande jo aabne,
„Jeg har forpurret ham det, uagtet jeg haver ei nogen
„Nærmere Ven; o! holder ham bort fra Byen, Oviriter! 600
„Eller, ifald det er værdt, med Lænker hans Legem I tynge,
„Medens endogsaa ved Død I sikre Jer selv for at frygte."

Ligesom ofte sig hæver et Brag i en bøielig Granskov
Under den rasende østlige Vind, eller ligesom Havets
Strøm gjenlyder med Larm, imedens man hører den fjernet, 605
Saaledes lyde nu Folkenes Skrig. I den blandede Larmen
Høres i Frastand een, som tydeligt raaber: „hvem er det?"
Alle til Panderne see; efter Hornet man leder, som nævntes.

Lode da Cipus' Ord: „I have jo ham, som I søge"
Og (medens Folket forbyder ham sligt) aftagende Krandsen, 610
Viser han dobbelte Horn, som hæfte sig fast paa hans Pande.

Alle slog ydmygt Øinene ned og de sukkede saare;
Selv (hvad man ikke saa lige kan troe) de betragtede nødigt
Dette hans Hoved, der var saa fortjent, men taalte dog ikke,
At det berøvedes Løn, men skjenked det festlige Krandse. 615

Saasom du nænnede ei at trænge dig ind udi Byen,
Cipus! dig gave de ypperste Mænd af herlige Jorde
Saadan en Ager, som pløie man kan med Studenes Forspænd,
Om man begynder, naar Solen staaer op, og ender med Nedgang.
Ogsaa paa Døren af Erts indgrove de, efter hans egne, 620
Lignende Horn, for at mindes derom til evige Tider.

CXXX. Æsculapius.

Siger, I Muser! mig nu, ved hvilke Poëter begeistres,
Saasom I kjende til Alt, og Intet i Tiden Jer undgaaer,
Grund til at Øen, der, omflydt selv af Tiberens Bølger,
Har mellem Guder i Rom Corônides kaaret tillige. 625

Fordum en frygtelig Sot befængte Latinernes Egne,
Og ved en blodløs Pest de gustne Legemer hensvandt.
Efterat hine, ved Bunker af Liig, erfared omsider,
At der ei gaves dem Menneskehjelp, eller Middel ved Læger,
Maatte de Alle til Himmelen tye; til Jorderigs Midpunct 630
Droge Gesandter, til Delphi's Bye og til Phoebi Orakel.
At, ved et heldbebudende Svar, han gunstigen vilde
Sende til Byen sin Hjelp og ende dens Qvaler, de bede.

Egnen og Lauren og Koggeret med, som hængte paa Træet,
Skjelvende stod'; op Dækselet foer; fra det inderste Tempel 635
Hørte man følgende Ord, som bevæged det bævende Hjerte:

„Det, som du søger hos mig, det havde du nærmere, Romer!
„Hjelpen du ikke maa søge saa fjernt; til at mindske dit Uheld
„Phoebus bruger du ei, men den, som er avlet af Phoebus.
„Drager nu bort under heldige Tegn! opleder min Ætling!" 640

Efterat Romernes Raad erfoer, hvad Guden befoel dem,
Sporger man efter den Bye, hvor Phoebi Ætling har hjemme.

Snart man sender et Skib; Epidaurus skal det besøge,
Og da de Sendinge ligge ved Strand med den krummede Skibskjøl,
Søge de Grækernes Fyrster og Raad, og bede tillige, 645
At de maa faae deres Gud, som kraftigen mægter at ende
(Altsom Orakelet haver bestemt) Ausoniens Pestnød.

Raadet er deelt, uenigen stemt; medens Enkelte mene,
Hjelpen ei nægte man kan, modsætte sig Andre som rede
Staae til at yde dem Hjelp, samt give de Guder, de eie. 650
Medens de tvivle derom, i Skumring segnede Dagen,
Natmulm bredte sig ud og bedækkede Jorden saa vide.
See! da stiller den hjelpende Gud (som det synes), o Romer!
Lige ved Leiet, paa hvilket du laae, aldeles den Samme,
Som han i Tempelet staaer; en landlig Stav i sin Venstre 655
Holdt han, imedens han strøg med sin høire tillige sit Graaskjæg.

Derpaa talede han og yttred med Venlighed dette:
„Ikke du frygte! jeg følger med dig og forlader mit Billed.
„Dog paa denne min Snog, som bugter sig hen over Staven,
„Øiet du kaste! betragt den saa grant, at du kjender den atter. 660
„Denne jeg vorder; i Omfang stor; min Størrelse bliver
„Forholdsviis, som en Gud, der lader sit Legem forvandle."

Guden forsvandt med dette hans Ord; med Guden og Ordet
Ogsaa hans Søvn; da Søvnen forgik, kom Dagen tilsyne.
Eos, den kommende Dag, forjager de lysende Stjerner, 665
Just som de Høvdinger samles igjen i den ønskede Guddoms

Herligt byggede Hjem; de bede ham, selv at bestemme
Ved sine himmelske Tegn, hvilken Bye han helst vil besidde.

Bønnen ei ganske var endt, da Guden igjennem sin Slange,
Smuk ved den deilige Kam, fremsender en varslende Piben. 670
Alt bevæges, da Guden er nær, hans Alter, hans Billed,
Marmorgulvet, den høie Portal, og den gyldne Karnisse.

Lige til Brystet den hævede sig udi Midten af Templet,
Stilled sig der, og kasted omkring de funklende Øine;
Rædsel betog den bævende Hob. Dog Præsten erkjendte, 675
Pyntet, paa vanlig Skik, med Baand om Haaret, hans Nærhed.

„Guden" han raaber, „ja Guden er her; din Mund, dine Tanker
„Nøie du vogte, ihvo du end est! du vise dig naadig,
„Herlige Gud! du hjelpe de Folk, som dyrke din Guddom!"

Samtlige gjøre nu Bøn, som Præsten befaled, til Guden; 680
Samtlige mumle de Ord, som hørtes af Præsten; men Ingen
Stander, som Troernes Folk, udi Tanker og Bønner saa rene.

Nikker nu Guden til dem, og, rystende Kammen, han giver
Dennem et Tegn og spiller i Mund tregange med Tungen.
Skydende ned ad de deilige Trin, han dreier sit Hoved, 685
For, da han drager nu bort, at skue det Alter, han eied,
Hilse det vanlige Hjem og Slottet, i hvilket han leved.

Frygtelig stor, han skyder sig frem over Engen, som ligger
Blomsterbeklædt; der bugter han sig, og, tvert gjennem Byen,
Ned til den hvælvede Muur, som værner om Havnen, han stiler. 690
Her staaer han stille; med venlige Blik han stirrer til Afsked
Over den elskede Hob, som rørt geleider hans Bortgang.

Paa den ausonisk Snække han staaer, som neied i Vandet
Under den mægtige Gud; da Skibet sig gav under Tyngden,

Blev' Æneaderne froe; en Tyr man slagter ved Stranden, 695
Og det bekrandsede Skib slaaer løs det snoede Landtoug.

Luftningen puster paa Snækken saa mildt; høit hæver sig Guden,
Og, ved at strække sig hen med sin Hals paa den hvælvede Bagstavn,
Stirrer han ned i den blaalige Søe; ved en passelig Vestvind
Over det joniske Hav, efter sex bortilede Dage, 700
Naaer man Italiens Kyst.
Lacinia's nokkom berømte
Tempel til Juno de fare forbi, medsamt Scylacêum
Og de Japygeres Kyst. Amphissus' Fjelde tilvenstre,
Og, imod høire, Ceraunernes Skjær de forlade ved Aaren,
Samt Romêchiums Bye, Narycernes Egne med Caulon. 705

Hen over Havet de gaae ved Siciliens Snævring, Pelorum,
Konning Hippôtadis Slotte forbi og Temêsa's Metaller;
Møde Leucôsia's Øe, og Pæstums Bede med Roser.
Derpaa de komme Caprêa forbi, det Palladiske Forbjerg,
Hoien omkring ved Surrêntums Bye med de prægtige Viinskud, 710
Stabiæ, Herculis Bye, Parthênopes Egne, der skabtes
Ret til et mageligt Liv, og Sibyllas Tempel ved Cumæ.

Kjølige Kilder man seer, det mastixrige Liternum,
Ogsaa Vulturni Flod, hvis Bund er bedækket med Sandgruus,
Samt Sinuessa's Bye, som er riig paa snehvide Duer. 715
Ogsaa man skuer Cajêta's Grav, de minturniske Sumpe,
Trachas, midt i Morads, med Slottet, Antiphates eied,
Circe's Øe, samt Antiums Strand, som bedækkes af tykt Sand.

Føreren dreier nu hid sine Seil, som hænge paa Snækken.
Bølgen begynder at kruse sig lidt; da bugter sig Guden, 720
Og, ved at skyde sig frem i vældige Kroller og Ringler,
Lander han snart paa det gulige Sand ved Faderens Tempel.

Efterat Havet igjen er i Roe, fra Faderens Altre

Gaaer Epidaureren bort; han bruger ei mere sit Herberg,
Og, ved at skure sit Skjæl, som rasler i Sandet, han skyder 725
Ned imod Søen. Der støtter han sig ved Roret af Skibet,
Hvilende sig paa den mægtige Stavn, og kommer omsider
Til den Lavinische hellige Borg og Tiberens Munding.

Hannem imøde nu iler en Hob af Qvinder og Mandfolk,
Alle de Folk, som vogte din Ild, du troiske Vesta! 730
Og med et frydeligt Skrig de hilse den kommende Guddom.
Der, hvor det hurtige Skib gjennem Bølgerne baner sig Veien,
Altre man stiller paa Stranden i Rad; paa Kanten af Floden
Knittrer nu Røgelsedamp; høit Viraksskyer sig hæve,
Og udi Dyret man stinger sin Kniv, som damper af Blodet. 735

Alt udi Romernes Bye, som er Stædernes Dronning, han drager;
Stikker da Slangen tilveirs; langs Masten den skyder sig opad,
Ved at bevæge sin Hals og leder om Sted til sin Bolig.
Floden sig deler i to og flyder om Landet i Midten,
Hvilket man Øen har kaldt; den ligger i Midten, men Floden 740
Strækker til Siderne ud to Arme, som ligne hverandre.

Her fra Latinernes Skib den Phoebeiske Slange blev landsat;
Her han annammed igjen sin Gudefigur, og befried
Byen for Sorg; som en frelsende Gud han værned om Staden.

CXXXI. Julius Cæsar.

Denne dog kom som Fremmed hertil og erlangede Tempel, 745
Medens at Cæsar er Gud i sin Bye. Ved Krig og ved Fredsdaad
Var han fortrinlig; ei ene hans Kamp, der endte med Seiren,
Eller hans Virken i Fred, og hurtig opnaaede Hæder,
Skjenked ham Form af et luende Blus og en lysende Stjerne,
Ogsaa den Æt, han levned paa Jord. Blandt Alt hvad han gjorde, 750
Lyser det smukt, at Fader han blev til denne vor Fyrste.

Neppe det hædred ham meer, at have betvunget Britanner,
Gjennem den påpyrusavlende Nils syvmundede Flodstrøm
Have med seirende Snækker sig trængt; oprørte Numider,
Juba, den Cinypsdrot, samt Pontus, stolt ved at mindes 755
Hiin Mithridates' Navn, at have de Romere skjenket,
Skaffet sig enkelt Triumph, uagtet han mange fortjente,
End at han avled den herlige Drot; ved at give ham Magten,
Himmelens Guder! I sørgede bedst for at styre det Hele.

At nu ei denne vor Drot skulde synes af dødelig Afæt, 760
Maatte jo hiin fremtræde som Gud. Æneas' Moder,
Cypris den væne, bemærkede Sligt; da hun ahner tillige
Rædsom Død for sin Ypperstepræst ved et hemmeligt Samfund,
Blegner hun saare. Thi siger hun tidt, naar hun Guderne møder:

„Nu kan I see, hvilken Iver man har, for at krænke mit Hjerte; 765
„Nu kan I Snarerne see, ved hvilke man ønsker at fælde
„Ham, som alene jeg haver tilrest af den troiske Julus.
„Er jeg af alle Gudinder kun den, som har Grund til at klage?
„Snart Tydiden mig saarede selv med Cålydons Landse,
„Snart for Iliums Bye, som skjermedes ilde, jeg bæved, 770
„Snart jeg skued min Søn, omtumlet saa vide paa Reiser,
„Kastet af Bølger omkring, begive sig ned til de Døde,
„Gaae mod Rutulernes Drot, eller, hvad der er nærmere Sandhed,
„Træde mod Juno i Kamp.
Dog hvorfor mindes jeg hine
„Fortidens Tab for min Æt; at erindre de forrige Uheld, 775
„Hindrer min Angst. Kan I see, de hvæsse jo Sværdet imod mig!
„Fjerner mig disse, jeg beder derom! afværger den Udaad!
„Slukker ei Vestas Ild ved at dræbe dens hellige Vogter!"

Cypria, stædt udi Angst, forgjeves i Himmelen yttrer
Saadanne Ord; hun rørte dem vel, men ingen af Alle 780
Mægter at trodse, hvad Parcerne bod', hvis Bud er som Jernet.

Dog meddele de Folkene Tegn om det kommende Uheld.
Høit i den dæmrende Skye formærked man Bragen af Vaaben;
Klang af Basuner og Horn gjenlød fra Himmelens Egne,
Alt som et Tegn paa den kommende Synd; Solilden tillige 785
Straaled kun mørkt og med sørgeligt Skin paa det ængstede Jordfolk.

Ofte man skued et Blus under Himmelens Bue, som brændte,
Og, naar en Byge der faldt, bemærked man dryppende Blodfald.
Lucifer viste sig mørk, i sit Ansigt plettet af Roststænk,
Ligesom Lunas Vogn overalt besprængtes af Bloddryp. 790

Ugler fra Styx gav' sørgeligt Tegn paa tusinde Steder;
Filsbeen græd overalt, hvor man saae; i de hellige Lunde
Hørte man underlig Sang, samt Ord, der varslede Uheld.
Offring hjelper ei meer; i Dyrene læses om Oprør,
Ja i det ene man fandt et Hoved, som Dolken har rammet. 795

Baade paa Forum, i Husene selv, endogsaa i Templer
Hører man tude den natlige Hund: Afsjeledes Skygger,
Siger man, svæved omkring, og Byen blev rystet af Jordskjelv.
Men at forhindre den listige Plan og det kommende Uheld
Mægted dog ikke de himmelske Tegn; thi selv imod Templet 800
Trækker man voldeligt Sværd; ja Curiet ene man vælger
Til en fordærvelig Daad; kun dette man kaarer til Mordet.

Cypria slaaer, bestædt udi Sorg, sine Hænder for Brystet,
Og i en Æthersky hun søger at svøbe den Elskte,
Ligesom Paris slap, bestædt mod Atriden i Feide, 805
Og som Æneas svandt for Tydeusætlingens Glavind.

Mæler da Faderen Sligt: „Du ene, min Datter! vil trodse
„Skjebnens urokkede Bud? Du kan jo besøge de trende
„Søsteres Hjem; vor Skjebnes Archiv du finder hos disse,
„Dannet af Erts, ubøielig haardt, ublandet i Masser, 810
„Hvilket ei frygter for Himmelens Brag, den rasende Lynild,
„Eller for Himmelens Fald; det stander betrygget og grundfast.

„Dybt indsluttet i Staal, beregnet for evige Tider,
„Gjemmes den hele Families Lod; hvad jeg læste, jeg mindes,
„Og jeg vil sige dig det, for at gjøre dig tryg mod din Fremtid. 815

„Han, Cytherêa! du ivrer dig for, til Maalet er kommen;
„Alle de Aar, han skylder vor Jord, dem haver han fuldbragt.
„At han kan nærme sig hid som en Gud, samt dyrkes i Templer,
„Dette bevirkes af dig. Hans Søn, som arver hans Slægtnavn,
„Tager paa sig den mægtige Bye; sin myrdede Fader 820
„Hevner han kjekt, og i saadan en Krig har han Gudernes Bistand.

„Han skal føre dem an, naar Mutinas ængstede Ringmuur
„Ængsteligt beder om Fred; ham skal Pharsalia føle,
„Samt Æmâthias Egn, og Philippi farvet af Blodstænk,
„Ja paa Siciliens Dyb han tvinges, der kaldtes den Store. 825

„Skjøndt den ægyptiske Viv er gift med de Romeres Høvding,
„Falder hun dog, trods hendes Gemahl; saa svandt hendes Trudsel,
„At Capitolium vorder en Træl af hendes Canôpus.
„Regne dig alle Barbarerne op, som strække sig mellem
„Øster og Vest, ei gjøres behov; hvor Mennesker leve 830
„Der udi Egnen, skal eies af ham. Selv Havet maa trælle.

„Efterat Verden har Fred, han vender sin Tanke til Staten;
„Giver den Ret og giver den Lov paa den billigste Maade;
„Mønster paa Dyd han giver den selv. Da han sorger tillige
„Selv for den vordende Tid og de kommende Romeres Velfærd, 835
„Vil han befale den Søn, som hans herlige Viv har undfanget,
„Baade skal bære hans Navn og tillige hans Sorg for det Hele.

„Først naar han bliver tilaars og er bleven saa gammel, som denne,
„Skal han berøre vort Ætherhjem og beslægtede Stjerner.

„Cæsars Sjel, naar Helten er dræbt, den tage du til dig! 840

„Stjerne den vorde! mod Romernes Torv, Capitoliums Tinde
„Julius straale som Gud, naar han seer fra den hvælvede Himmel!"

Neppe var' Ordene talt', da den venlige Venus sig stiller
Midt i det høie Senat, ei synlig for Nogen, og henter
Cæsars Aand af hans Liig: hun lader den ikke fordeles 845
Vildt udi Luften, men fører den ind blandt de himmelske Stjerner.
Medens hun bærer den, føler hun selv, at den ildner og flammer;
Derfor hun slipper den løs fra sin Barm. Over Maanen den stiger.

Frem i et rigeligt Rum den drager en lysende Hale,
Funkler i Luft og skuer med Fryd, hvad Ætlingen virker, 850
Froe han giver sig tabt, og bekjender, at Sonnen er større.
Denne forbyder, at det, som han gjør, over Faderens sættes,
Rygtet dog binder man ei; til Trods for hans egen Befaling,
Sætter Gudinden ham først; kun i det hun trodser hans Vilje.

Saaledes staaer Agamêmnon høit over Faderen Atreus, 855
Peleus under Achill og Theseus høit over Ægeus.
Saaledes — for at benytte mig her af et lignende Monster —
Stander Saturnus selv under Zeus.
Medens denne regjerer
Himmelens Borg og Alt, hvad er skabt, trefoldigen inddeelt,
Styres af denne vor Jord. De er' Fædre samt Drotte tillige. 860

Guder, som gik med Æneas paa Flugt, gjennem Ild, gjennem Glavind!
Guder for dette vort Hjemlandsfolk! du, Fader Qvirinus!
Mars, som er Fader til denne vor Bye og til Helten Qvirinus!
Vesta, dyrket endog blandt Cæsars egne Penater!
Samt, tilligemed Vesta selv, du hjemlige Phoebus! 865
Mægtige Zeus, som haver i Vold Tarpejiske Klippen!
Samt hvem ellers en Digter har Lov at bede med Andagt,
Hører min Bøn:

Seent komme den Stund, først efter vor Dødsdag,
Naar vor Augustus iler fra Jord, som han naadig beskjermer,
Op til sin Himmel, og, synlig ei meer, bønhører sit Jordfolk! 870

* * * * * * * * *

Endt jeg haver et Værk, som ikke ved Jupiters Harme,
Ikke ved Ild, eller Sværd eller Tid skal kunne fortæres.
Lad da nu Dagen, som haver kun Ret over dette mit Legem,
Nærme sig efter Behag, og ende mit stakkede Livsløb,
Dog skal mit ædlere Jeg for evige Tider sig hæve 875
Høit over Stjerner, imedens mit Navn uforkrænkeligt lever.
Der, hvor de Romeres Magt ved Erobringer bredes saa vide,
Skulle Nationerne læse mit Digt; gjennem Rækker af Secler
(Dersom en Digter formaaer udi Tiden at skue) jeg lever.

Anmærkninger.

Første Sang.

7. Chaos (af χαίνειν, hiare) antages ogsaa af Hesiodus i Theogonien (116) som det Første, naar han siger: ἤτοι μὲν πρώτιςα Χάος γένετ', til hvilket Sted man imidlertid disputerer, om γένετ' er fuit, eller genitum est ɔ: om Chaos antages af den gamle Barde, som noget Primitivt, eller som noget Skabt. Anecdoten om Epicur er ganske interessant, som satte den æsthetiske Grammaticus, der foredrog ham dette Hesiodiske Sted, i en betydelig Forlegenhed, ved at spørge: hvoraf Chaos da var kommet? Han reddede sig derfra ved at yttre, at Saadant ikke sorterede under Æsthetiken, men bedst maatte søges hos Philosopherne, hvorudover Epicur forandrede sine Studier, for om muligen ad denne Vei at finde Svar. Af Diogenes Laertius see vi, at ogsaa Ægypterne gik ud fra Læren om et Chaos. Jfr. Orphei Sang om Chaos, paa Argonauternes Tog, hos Apollonius Rhodius 1. 496.

10. Solen kaldes her Titan, fordi han efter Hesiodus (Theog. 371) avledes af Titanen Hyperion og Thia. Sammenligner man 371 med 917 i Theogonien vil man see, at Hesiodus skiller Apollo og Artemis fra Sol og Luna.

21. Hvorved adskiller sig **melior natura** fra **deus**? Det er ikke godt at afgjøre. Imidlertid er det mærkeligt, at Philosophen Cicero, som dog burde tænke og udtrykke sig noget klarere, bruger ganske det samme Udtryk, naar han (**Cato major**, 12) siger: **cum homini sive natura, sive quis deus nihil mente præstabilius dedisset etc.** At Digteren imidlertid kan have havt Anaxagoras's Νοῦς for Øie, er ikke urimeligt, eftersom de Ideer, som her lægges til Grund, ere ganske i Analogie med hiin Philosophs, som lærte, at fra første Begyndelse vare "πάντα χρήματα πεφυρμένα"; men at bemældte Νοῦς bevirkede Orden i den forhen existerende Masse.

45. Paa lignende Maade udtrykker Virgil sig om Zonerne i Georgic. I. 233:

Belterne ere paa Himmelen fem; det ene bestandigt
Rødmer i luende Ild, uafladelig tørret af Hede.
Uden om dette de Yderste gaae, mod Høire samt Venstre,
Hærdede fast ved den knugende Regn og de blaalige Jislag.
Just mellem dem og den midterste Vei fik Menneskeslægten
Bolig, ved Gudernes Skjenk. Over Begge sig drager en Tvervei,
Gjennem hvis Bue paaskraae udi Orden sig Stjernerne dreie.

De fem Zoner dannes altsaa ved Æqvator, Vendekredsene og Polarkredsene, saaledes at **Zona torrida** (det hede Strøg) er mellem Æqvator og Vendekredsene; fra Polerne og til Polarkredsene til begge Sider ere **zonæ frigidæ**, og mellem de yderste og den mellemste, **zonæ temperatæ.** — Nabatæerne (61) anvises af de gamle Geographer Plads mellem Babylon og det lykkelige Arabien.

73. Ogsaa Philosophen Cicero tillægger Stjernerne „**sensum et intelligentiam**" og tager ikke i Betænkning „**in deorum numero ea reponere**". **De natura deorr. II. 16, 21.** — Hvad V. 81 angaaer, da har Gierig ikke fattet Stedet, og dadler Lenz, som just har truffet Meningen. Tingen er, han misforstaaer **coelum**, og citerer derfor til ingen Nytte en heel Deel om Sjelens **cognatio** med Himlen. Men **coelum** er jo den i 26de Vers omtalte **vis ignea**, som steeg øverst, og med hvilket Jordelementet engang havde været **cognatus**, nemlig i Chaos, da begge udgjorde Dele af **non bene junctarum discordia semina rerum**, hvortil jo ogsaa Udtrykkene **recens** og **nuper** aabenbart sigte.

82. Det har undret mig, at man ikke har anstillet dybere Undersøgelser om denne heel fraperende Idee af Digteren, at lade Prometheus, der jo ellers i Mythologien ligger af de forskjelligste Grunde i Kast med Verdens Overhoved, her uden videre deeltage i Menneskets Skabelse, for hvilket han ellers fremstilles som lidende. Det nytter kun lidet, at Gierig udraaber: **importune, meo quidem sensu, opifici rerum repente Prometheus socius additur.** Æsthetiken hjelper ikke stort paa dette Sted; man maatte efterspore de græske philosophiske Kilder, hvilke Ovid kan have havt for Øie; og, som et Bidrag til at vise de Afvigelser, som i Læren om Prometheus finde Sted, vil jeg gjøre opmærksom paa, at Æschylus i **Prometheus vinctus v. 443 seqq.** aldeles ikke erkjender ham, som Menneskets Skaber, men kun som de Skabtes Uddanner og Lærer. Spørgsmaalet, som Ovids usædvanlige Anskuelser maae fremlokke, er efter min Mening interessant, og fortjente en omfattende Undersøgelse. Lactanz (institut. divin. II. 10) lader Prometheus være en scythisk Konge, der opfinder Billedhuggerkunsten, eller i det mindste den Evne, at danne Figurer i Leer.

89. Hesiodus antager i Værker og Dage (109—201) fem Menneskealdere. Ovid udelader den surnummeraire Classe, den heroiske, og faaer fire ud; hvorimod Aratus i Phænomena (108—136) faaer tre, ja Virgil paa en Maade kun to (Georgic. I. 125). Om disse forskjellige Anskuelser af Verdensaldrene har man en udførlig Afhandling af Ph. Buttmann, i 2det Bind af Mythologus, betitlet: Ueber den Mythus von den ältesten Menschengeschlechtern Pag. 1—27, hvilken Udvikling alligevel synes mig at være meget uklar, og heller ikke frie for urigtige Anskuelser.

113. Mythen om Saturnus er oprindelig italisk, og tyder hen paa den forbedrede Tilstand, som opstod ved Agerdyrkningens Indførelse, hvilket ogsaa hans bekjendte Attribut, Seglen, antyder. Det er først senere, at Seglen bliver allegorisk hentydet paa Tiden, naar Saturnus sammenblandes med Grækernes Cronus (eller Chronus). Det er nemlig en bekjendt Kilde til Uoverensstemmelse i Mythologien, at Romerne, altsom de bleve bekjendte med fremmede Lande, optoge saadanne Guder i deres egen Cultus, som havde nogen Interesse for dem, hvilke de da assimilerede med nogenlunde tilsvarende, allerede forhaanden værende, nationale Guddomme.

128. Aaren (vena) med Hensyn paa Metaller. Man seer nemlig saavel af dette Vers, som af 115, at Digteren, i det han taler om de forskjellige Menneskealdre, tillige yttrer sig om dem, som om han talte om saadanne Metaller, hvorefter Aldrene have deres Navn. Aare bliver altsaa Beskaffenhed, Væsen. — Hvad Ovid siger (152) at Giganterne (γηγενεῖς terrigenæ) have udført, tillægges ellers Aloïderne, de uhyre Kjemper, Otus og Ephialtes. Hvad Bjergene angaaer, som disse fortælles, at have sat oven paa hverandre, da tyder det sikkerligt hen paa Naturrevolutioner i Oldtidens fjerneste Dage. Paa lignende Maade maae saavel Aloïderne, som Giganterne, forklares om Mennesker, som vare ligesaa raae og ugudelige, som de vare stærke.

160. Hvorledes rimer sig nu denne gjentagne Skabelse med Indholdet af 82de Vers, og det paa en Tid, da Jorden er noksom befolket med Mennesker, ihvor slette de endogsaa ere?

165. Lycaon skal have været en arcadisk Konge, paa Pandions Tider, en Søn af Pelasgus. Nogle fremstille ham, som en meget retskaffen Konge (Suidas under Λυκάων) som har givet Arcaderne mange nyttige Indretninger; Andre derimod som en vild Barbar, der indstiftede de saakaldte Λυκαῖα, eller Feste til Zeus, ved hvilke man offrede Mennesker. Sagnet om hans Forvandling synes at skrive sig fra hans Navn, som ved et etymologisk Spil har givet Anledning til Mythen. Apollodor (III. 8, samt Heynes Observ. Pag. 263) tillægger hans Sønner den Grusomhed, som Ovidius tilskriver ham selv.

173. Den romerske Digter bliver her saa reen menneskelig i sin Be-

skrivelse af Gudernes Arter og Boliger, at han endog bruger Ordet plebs, ved hvilken comiske Benævnelse han sætter sin Oversætter i en ikke liden Forlegenhed. Voss har „die Gemeinde" et maadeligt Udtryk; Andre bruge endog Pøbel, for at blive ligesaa naive, som Originalen. Jeg troer, at have fundet en Middelvei. Han mener nemlig Guder af anden Rang, som dog ere høiere paa Straae end Heroer og Halvguder. — Ihvor sælsom endogsaa den Idee er, (183) at lade Giganterne være anguipedes (δρακοντόποδες), findes den dog ligeledes hos enkelte Digtere, samt hos Apollodor (1. 6. 1.). Under bemeldte Figur forekomme de ogsaa paa Kunstværkerne, især paa skaarne Stene; og det er just paa denne Maade man bør adskille paa Gemmerne Titaner fra Giganter, eftersom de Første aldrig ere anguipedes.

193. Uagtet Fauner og Satyrer meget ofte forblandes, er det dog at antage, at Hovedforskjellen er den, at Fauner have spidse Øren og smaae Haler; Satyrer derimod Bukkefødder. Denne Distinction gjøres især af Winckelmann, hvilken alligevel benægtes af Heyne (antiq. Aufs. vom vorgebl. Unterf. zwisch. Faunen, Satyren, Silvanen und Panen II 53—76) som mener, at Ingen uden Paner har Bukkefødder, og at Satyrer og Silvaner fremstilledes i menneskelig Gestalt. Saaledes var det i det mindste Tilfældet i Kunstens skjønneste Tid, og Praxiteles's berømte (περιβόητος) Satyr var ingen Figur med Bukkefødder, men et Væsen, der meget vel kunde modtage ungdommelig Skjønhed. Paner derimod vare raae af Ansigtstræk, havde Bukkefødder, Horn, spidse Øren, krum Næse og stridt Skjæg. Men ligesom Satyrerne, med deres spidse Øren og lille Hale, skjøndt forresten af Menneskefigur, ere Grækernes Eiendom, saaledes ere Faunerne ganske hjemme i Italien, som Spaadomsguder, hvilke dog senere, ved Bekjendtskab med græsk Religion, smeltede noget sammen med Paner.

200. Da manus er et meget passeligt Udtryk for den hele Trop af dem, som havde sammensvoret sig mod Cæsar, mener jeg, at det er passeligere, at holde sig til denne, af Digterne saa ofte med Veemod og Smigrerier omtalte, Begivenhed, end at tænke paa noget personligt Attentat imod selve Augustus. — I V. 226 vælger Digteren Molosserne, som boede i Epirus, fordi det var der, at Jupiter havde i Dodona sit bekjendte Tempel og Orakel. Et Spørgsmaal bliver det imidlertid, om man i hine graae Oltidsdage, da Lycaon levede, kan tænke sig Krige mellem Folkeslag, der laae saa fjernede fra hverandre. I ethvert Tilfælde er en saadan Anachronisme neppe den groveste, som man finder hos Ovid.

256. Ligesom gamle Digtersagn bebudede efter de fire Tidsalderes Ophør en Palingenesie, en novus rerum ordo, som, paa en omvendt og tilbagegaaende Maade, skulde føre til den oprindelige, nu saa meget savnede, Guldalder; saaledes havde endog Philosopherne, især Stoikerne, den Idee,

at der skulde komme den Tid, da Verdensbygningen vilde gaae tilgrunde. Dog vare der berømte Stoiker, f. Ex. Panætius, som forkastede denne Anskuelse. Cic. de natura deorr. II. 46.

313. Blandt de forskjellige Læsemaader, som haves til dette Sted (thi Geographien lærer os tydeligen, at Vulgaten indeholder en Urigtighed, da Phocis ikke ligger imellem Boeotien og Attica) har jeg troet at burde følge den, som jeg har udtrykket i Oversættelsen. Parnassus (biceps, διπόρυφος) er et bekjendt, til Muserne indviet, Bjerg i Phocis. De i det Følgende omtalte Corycische Nymper skrive sig ligeledes fra Phocis, hvor deres Fader Plistus var Flodgud. Dog havde de deres egentlige Ophold i en, efter dem opkaldt, Grotte paa Parnassus. Ligeledes løber Cephissus (v. 369) gjennem Phocis og Boeotien. Corycer kaldtes de efter en af Apollos Elskede, Nymphen Corycia. Herodot VIII, 36. Dog var der ogsaa en antrum Corycium i Cilicien, opkaldt efter Byen og Havnen Corycus. Mela I. 13. At Themis i tidligere Dage har forestaaet det delphiske Orakel, sees af Hygins 140de Fabel.

333. Triton er en Søn af Neptunus og Amphitrite, halvt Menneske og halvt Fisk, som rider med sin Conchabasun foran Neptunus. At han kaldes blaa, sigter til det blaae Haar, som ogsaa tillægges Neptunus selv, med Hensyn paa Havets Farve. Murex har jeg taget i Betydning af concha, og ikke som Purpur, med hvilket Nogle ville pynte ham, uagtet hans hele Udvortes ikke synes at kunne modtage saadan Pynt.

382. Allerede fra Æneas's Tider lader Virgil den Skik dateres, at man ved Offringer tildækkede Hovedet med et Klæde, for at ikke noget uheldigt varslende Syn skulde møde dem under Offerhandlingen (Æn. III, 405); ligesom de ogsaa løste deres Klæder op, saasom intet Klædestykke maatte under bemeldte Actus være fast tilbundet. — Hvad Sagnet om Deucalion's og Pyrrha's Steenkast angaaer (412) da skriver det sig rimeligviis fra en etymologisk Sammenblanding af λαᾶς (Steen) og λάος (Folk), en Forklaring, som ogsaa Pindar (Ol. IX, 70 og 71) antager.

440. Callimachus (i Hymnen til Delos V. 93) omtaler Slangens uhyre Størrelse, ved at lade den slynge sig nigange om Parnassus; og i Hymnen til Apollo (98) beskriver han Kampen selv med Udtryk, som tildeels ligne Ovids:

Hele det delphiske Folk var det første, som hilsed med Jubel,
Dengang fra Buen af Guld du beviste din Kraft i at skyde.
Pytho, den rædsomme Snog, da du iled fra Bjerget, du mødte,
Dyret, af Guderne sendt; dog dræbte du det, ved at øse
Hurtigen Pile paa Piil, medens Folket tiljubled dig: Jö.

446. Stifteren til de pythiske Lege kjender man ikke med Vished. Nogle nævne Diomedes, da han efter sin Hjemkomst byggede et Tempel til

Apollo Epibaterius ɔ: den paa hans Skib medreisende Frelser. Dog synes de, at være langt ældre, end Diomedes' Levetid. — Daphne (452) er vel en etymologisk Mythe, bygget paa hendes Navn, naar ikke Sagnet er en aldeles phantastisk Digtning. Andre gjøre hende til en thessalisk Konge Peneus's Datter, som søgtes meget af en ung, skjøn og dannet Elsker, værdig i flere Henseender, at kaldes en Apollo. Under hans Paatrængenhed, er hun kommen af Dage, ved at styrte ned i en Flod, og da Bredden var bevoxet med Laurbær, gaves derved Leilighed til Eventyret om Forvandlingen. Forklaringen er tom; men endnu tommere er saavel den, som Pausanias (Pag. 486, ed Sylb.) giver, som den, Lilius Gyraldus (i sine Dialoger II, Pag. 100) beværter med.

516. Clarus var en Bye i Jonien i Nærheden af Colophon, som var berømt ved sit Apollotempel og ved denne Guds derværende Orakelsted. Fra Iliaden (I, 39) kjende vi ogsaa Apollo Smintheus, som just under dette Navn havde et berømt Tempel paa Tenedos, en Ø i det ægæiske Hav, ikke langt fra Troja. Hvad endelig den lyciske Bye Patara angaaer, da fortæller Herodot (I, 182), at Apollo opholdt sig der de 6 Vintermaaneder og uddeelte Orakler. — For at forstaae det 562de Vers maa man huske paa, at Laurbærtræet plantedes gjerne udenfor Husene, især paa Palatium ved de fornemste Palaier, navnligen om Keiserborgen og Pontiferens Bolig. Over Døren hæftedes en Borgerkrone af Laurbær, og ved Siderne stode **laurus triumphales**, som et Symbol paa Seir og Vælde. Forresten ere de i det følgende omtalte Floder hjemmehørende i Thessalien. I Nærheden var Lerna, hvorimod de i 598 omtalte **arva Lyrceia** og **fons Lyrceus** fandtes i Arcadien.

568. Fabelen om Jö har modtaget mangfoldige Forklaringer. Rimeligst synes det at være, at Navnet er et argivisk Dialectord, som betyder Maane, og da nu Maanen fremstilledes symbolisk som et Qvindehoved med Horn, gav denne Omstændighed Grundlaget til Mythen, der siden blev paa forskjellige Maader udpyntet. Men enten man nu gjør Jö til Datter af Inachus, den første Konge i Argos, eller Jasus, en senere Fyrste, saa kan hun dog meget godt af den yngre Digter benævnes Phoronis (668) med Hensyn paa at den anden Konge i Argos var Phoroneus. — Nonacris (690) var et Bjerg, med en tilhørende Bye, i Arcadien, i Nærheden af Floden Ladon, der omtales V. 702. — Ovidius kalder Diana Ortygia (694) med Hensyn paa hendes Fødested, idet man antager, at Ortygia er det samme som Delos. Andre tænke paa Ortygia, en Deel af Syracusa, der ogsaa (Livius XXV, 24) kaldes Øen (νᾶσος). Man sammenligne overhovedet Homers Hymne til Apollo Delius (16) med Callimachi Hymne til Apollo (59) og Delos (37), samt til de sidste Steder Spanheims lærde Oplysninger. I det arcadiske Bjerg Lycæus fandtes flere Fjeldhuler, i

hvilke man troede, at Pan udhvilede sig, naar han var træt af Jagten. Virg. Georg. I, 16.

725. Denne Furie er vel ingen anden, end den i Jös Historie saa bekjendte οἶστρος (asilus, Bræmse) som ogsaa Æschylus (Prometheus 569) bruger til at lade hende jages fra det ene Land til det andet. Paa en virkelig Bremse har Digteren nok ikke tænkt; uagtet Virgil (Georg. III. 152) tager den lige efter Ordet, og siger:

Dette var Dyret, som mætted engang hiin rædsomme Junos
Harm, imedens hun tænkte paa Ondt mod Inachi Qvie.

Snarere har det været et Skrækkebillede (en fix Idee) som fulgte hende overalt, for Ex. Skyggen af Argus eller et andet Phantom, ja Æschyli Scholiast (563) yttrer endog, at dette har viist sig for hende under Skikkelse af en Hund. — Angaaende Isis (747) har man anført, at hun var en ægyptisk Dronning, som lærte sit Folk Bruget af Hør, formedelst hvilket hendes Præster iførtes linnede Dragter, og at derfra skriver sig det bekjendte Tilnavn om Ægypterne **liniger grex**, hos Juvenal VI. 53, og **linigera dea** om hende selv hos Ovid (**Epist. ex Ponto I. 51.**)

751. Mangfoldige ere de Forklaringer, som man har gjort af Phaethonsmythen. Nogle meente, at Fabelen var aldeles moralsk, i samme Smag, som Marmontels Fortællinger, for at indpræge Læseren den gavnlige Lære, ikke at indlade sig paa et Forehavende, som man ikke er voxen. Andre antage ham for en historisk Person, nemlig som en attisk Konge, der regjerede omtrent 400 Aar før Trojanerkrigen, og paastaae, at der under ham skal have været en saa overstadig Hede, at man brugte disse figurlige Benævnelser, for at betegne den. Plutarch gjør ham til en Konge over Molosserne, som druknede i Eridanus; men forinden havde Kongen, som var en stor Astrolog, forudsagt en betydelig Hede, der vilde ødelægge hans Land. Lucian finder, at det har været en ung Fyrste, som lagde sig meget efter Astronomien, især efter at beregne Solen, og at Fabelen skriver sig derfra, at han døde, førend han kom til noget egentligt Resultat i sine Beregninger. — Angaaende den nedenfor omtalte Merops (763), da siges han at have været Konge i Æthiopien, var Clymenes Ægtemand, og altsaa Phaethons formeentlige Fader. **Ovid. Trist. III. 4. 30.** Hans Søstre ere de senere saa kaldte Heliader, som hos Ovid ere tre, hos Hesiodus syv.

Anden Sang.

2. Pyropus have Nogle anseet for et Slags Ædelstene af Rubinernes Slægt; Andre derimod som en Art Metal, forsat med Guld,

saaledes som Tilfældet var med Electrum. (Plin. hist. natur. XXXIV. 8. 20. — Mulciber (mulcifer) qui mulcet ferrum ɔ: Vulcanus. — Proteus (Homer. Od. IV. 401 og Georgic. IV. 387—452) er Neptuns Søn, var Spaamand, og besad den Evne, at forvandle sig, førend han afgav sin Mening, naar han blev adspurgt om Fremtiden, til de forskjelligste Ting. Ligeledes er Ægæon (Briareus) Søn af Neptun, en Havgud, og berømt ved sin Kraft (antydet ved de hundrede Hænder). Il. I. 403. — Doris, en Oceanide, er ved Nereus Moder til 50 Nereider. Theogon. 240.

69. Titaninden Tethys er Oceani Kone, og maa ikke forblandes med Nereiden Thetis. Hun staaer her istedetfor det rundtomgivende Verdenshav, eller idetmindste den brede Strøm, som, efter de ældste Tiders Mening, omgav Jorden. — Digteren tager sig i 80de Vers den Frihed, at lade Helios tilbagelægge paa een Dag den Bane, som Solen gjennemvandrer i et Aar, ligesom han ogsaa lader Constellationerne, som man for Tydeligheds Skyld, har tænkt sig under forskjellige Billeder, virkelig udgjøre de Dyr, hvis blotte Figur de forestille. Skytten kaldes hæmonisk (thessalisk) fordi Skytten, som Constellation, ansaaes for at være en Centaur, der, ligesom sine andre Brødre, havde Hjem i Thessalien.

118. Horæ vare i ældre Tider Thallo og Karpo (Blomster- og Frugt-Tid) senere (eller i det mindste til forskjellige Tider) Dike, Eirene og Eunomia. Hos Homer see vi dem, baade at være Himlens Dørvogterinder (Il. V, 749), og spænde Juno's Heste for og fra Vognen (Il. VIII, 433). — Forsaavidt som Ambrosia egentlig er et Adjectiv og betyder udødelig, kan det substantivisk betyde forskjellige Ting, altsom der enten tales om Guderne eller deres Eiendele. Her nævnes deres Heste, altsaa betyder det med underforstaaet ποιὴ, kosteligt Græs eller Foder, (Iliad. V. 369).

129. De fem Buer ere de fem paralelle Cirkler, i hvilke Himmelsphæren deles. Derimod er sectus in obliquum limes Dyrkredsen, som bøier sig gjennem zona torrida, og berører altsaa fines af zonæ temperatæ.

138. Hvad Slangen angaaer, da ere der tre Constellationer, δράκων, ὄφις og ὕδρη, eller, som Servius siger til Virgils Georgic. I. 244: tres sunt angues in coelo, unus, qui inter septem triones est, alter Ophiuchi, tertius australis, in quo crater et corvus. Den første, som findes mellem begge Bjørnene, Cynosura og Helice, menes naturligviis her. Alteret findes lige under Skorpionens Braad, som, ihvor kort Tid det endog var oppe, medbragte gjerne en farlig Storm, og derfor var et vigtigt Mærke for Sømænd. Aratus V. 407—17.

155. repagula, som egentlig betyder det Tværtræe, som skjødes tvert over Døren, saaledes at det beskyttede begge Fløidøre, forklares underligt nok af Nogle om Spiltougene i Stalden, uagtet Hestene jo allerede vare forspændte. Rimeligere er det, at tænke paa de carceres, som fandtes paa

circus, hvor ὑσπληγξ (repagulum) Tværbommen, sank ned, naar Signalet til Udfart blev givet. Om de forskjellige Heste, man tillægger Solguden, see man Hygins 183de Fabel og Spanheim til Callim. Hymne til Delos 169.

171. De syv Stjerner i ursa major forestillede Bjerghyrderne sig som en Bjørninde, der flygtede tilbage, med Dinene vendte mod Jægeren Orion, som nærmer sig med Hunden. Derimod var det lettere for den fredelige Landmand, at tænke sig disse Stjerner under Billedet af en Vogn, forspændt med Dyne (septem triones) hvilken Bootes (auriga) styrede. (Il. XVIII, 487. Od. V, 273). Det næste Vers forklares af den Omstændighed, at Nordpolen er for os over Horizonten og synlig; Sydpolen derimod det Modsatte, og at altsaa begge Bjørnene, som indesluttes af Polarkredsene, ikke gaae ned for dem, som boe under den 36te Grad. — Vetitum sigter til denne Sangs V. 528 og følgg. — Bootes (176) var en Figur, som tænktes at holde i den ene Haand en κελαύροψ (pedum), en Art stimulus eller κέντρον, og at vende den venstre Haand hen mod den foregaaende Dyrfigur. Alt som man nu tænkte sig denne Constellation, enten som en Bjørn, eller som en Vogn, blev han snart til Arctophylax, og snart til Bootes (auriga) Kjøresvenden. — Merops (184) var en æthiopisk Konge Phaethons saakaldte Fader. Hygin blander Genealogien synderlig sammen (154), naar han lader Solens Søn, Clymenus, være Phaethons Fader, og Merope, en Nymphe, hans Moder. — For at forstaae det 195de V. erindre man sig, at den ældste Astronomie ikke antog Stjernebilledet Vægten, men at den Plads, som dette senere fik, tildeltes Scorpionens Kløer eller Tænger (chelæ). Dette sigtede Digteren ogsaa til i det 82de Vers, hvor han taler om dens brachia (chelæ) longo circuitu. Virg. Georg. I, 33—35.

217. Athos (monte santo) er et betydeligt Bjerg i Macedonien. — Taurus-Bjergstrækningen begynder fra promontorium Chelidonium, gaaer næsten hele Asien igjennem, og kaldes her Cilix, da det deler Lilicien midtad. (Curtius VII. 3.) — Tmolus (Bozdag) i Lydien, bekjendt for sine udmærkere Druer og den ikke mindre berømte Pactolusflod, som udvælder i dets Nærhed. Georg. II. 98. — Oetabjerget adskiller Thessalien fra Phocis og Doris. — Eftersom Idabjerget findes baade paa Creta og i Troas, maa man af det tillagte Epitheton (πολυπίδαξ, aquosa) formode, at det er det troiske Fjeld. Il. XIV, 283. Hor. Od. III, 20, 15. — Helicon kaldes et Jomfruebjerg, med Hensyn til, at det var Muserne helliget. Det laae i Boeotien, hvorimod Hæmus (Balkanbjergene) strækker sig fra Nordkanten af Thracien til hen mod det sorte Hav. Endnu ikke havde den thraciske Konge, Oeagri, Søn, Orpheus viist sine forunderlige musicalske Kunster paa bemeldte Fjeld, ved at røre Træer og Stene. Orph. Argon. V. 74.

221. Parnassus laae i Phocis, og havde tvende Spidser (δικόρυφος, biceps) hvoraf den ene var indviet til Apollo, den anden til Bacchus. — Eryx (San Juliano) laae paa Sicilien, og var især bekjendt ved sit rige Tempel til Venus Erycina; see Heyne til Virgils femte Sang, 2det Exc. Paa Delos laae Cynthusbjerget, der siden gav begge Tvillingerne Tilnavn, eftersom Apollo blev kaldet Cynthius, Diana Cynthia. Homers Hymne til Ap. Del. 26. — Othrysbjerget er et bekjendt Stade for Lapitherne; det var høit, temmelig dækket med Snee, og fandtes i Thessalien. Æneid. VII. 674. — Rhodope løber i den nordre Deel af Thracien, hvorimod det høie Mimasbjerg (ὑψίκρημνος) i Jonien. — Dindyma (plur.) og Dindymum, et bekjendt phrygisk Bjerg, var indviet til Cybele, hvoraf hun har sit bekjendte Tilnavn Dindymene. — Forbjerget Mycale ligger i Jonien, og løber ud mod Samos. — Cithæron i Boeotien er især bekjendt fra de trieterisk Feste, som til Bacchi Ære holdtes paa bemeldte Fjeld. III. 702. — Caucasus, som deler en stor Deel af Asien, og som ofte forblandes med Taurus, er noksom bekjendt. Curtius VII, 3, 19. Virg. Æn. IV, 367. — Pindus, Olympus og Ossa kjendes allerede fra den første Sang af dette Digt.

239. Dirce var en berømt Kilde, i Nærheden af Theben. — Ikke langt fra Lerna i Thessalien løb Kilden Amymone, opkaldet efter en Nymphe af samme Navn. Hygin. Fab. 169. — Ephyra var det ældste Navn paa Corinth, og i den øverste Deel af Byen (Acrocorinthus) løb Kilden Pirene, udmærket ved sin rene Klarhed, og indviet til Muserne. Plin. histor. natur. IV. 4.

242. Tanais (Don), en bekjendt scythisk Flod, adskiller Europa og Asien, og kaster sig ud i den Maeotiske Søe. — Peneus, en bekjendt Thessalisk Flod, løber igjennem Tempedalen. Callim. Hymn. til Delos 105. — Caicus har enten sit Navn af Teuthrania, som laae ovenfor Æolis, hvorfra den løber ud, eller ogsaa af et i Nærheden liggende Bjerg, Teuthrans. — Ismenus løb igjennem Sletten uden for Theben, hvoraf Thebanerne hos vor Digter saa ofte kaldes Ismenere. — Fra Erymanthusbjerget springer den ligelydende Flod Erymanthus. Jeg har fulgt Vulgaten, uagtet man paastaaer, at ingen saadan Flod findes i Phocis; men kun er at søge i Arcadien. Man har forandret phocaico til psophaico eller psophæo, da Psophis er en Bye i Arcadien, som Erymanthus skal løbe forbi. Er man imidlertid saa ganske vis i sin Sag? og kunde allenfals Ovid ikke, hvad paa andre Steder er Tilfældet, have forhusket sig? Saa meget er idetmindste vist, at Codices ingen Varianter frembyde i benævnte Ord.

245. Xanthus flyder ved Troja. At denne Strøm skulde brænde andengang, sigter til den Begivenhed, som fortælles i Iliaden (XXI, 212—384), at Vulcanus næsten udtørrede den ved sin Ild, da den svulmende brød løs mod Achilles. — Lycormas (senere kaldet Evenus) flød i Ætolien,

og betitles **flavus**, enten med Hensyn paa dens gule Sand, eller fordi den ialmindelighed var en smuk Flod. Dog turde denne sidste Forklaring være mindre at bifalde, end den første, især naar man erindrer sig Virgils **flavus Tiberis** (Æneid. VII, 31). — Mæanderfloden, som løber imellem Lydien og Carien, er bekjendt formedelst sit bugtede Løb. Efter at have løbet igjennem Jonien og Carien, falder den ud i Havet. See dette Digts IX, 450. — Melas gjøres af Nogle til en Flod, som løber forbi Smyrna, og skulde da være Meles. Andre henvise den til Thracien, saasom det er bekjendt, at Mygdonerne, som beboede en Deel af Phrygien, oprindeligen kom fra Thracien. — Forbi Sparta løber den stærke Flod Eurotas (Basilipotamo) der kaster sig ud i den laconiske Bugt, ikke langt fra Tænarus, som er et bekjendt Forbjerg (Cap Matapan). — Euphrat kaldes assyrisk, med Hensyn paa det, som Callimachus ogsaa nævner til dens Roes (Hymne til Apollo 108) at den bedækker Markerne med et frugtbart Mudder og Slam. — Orontes (Asi) løb forbi Antiochien, den bekjendte Bye i Syrien.

249. Thermodon var en voldsom Flod i Cappadocien, i hvis Nærhed Amozonerne boede paa de saakaldte Themiscyriske Marke. Curt. VI, 5, 24. — Ogsaa hos samme Forfatter (VI, 5, 25) omtales Phasis (Fasso) en berømt Flod i Colchis, som kastede sig ud i det sorte Hav. — Navnet Ister tillagdes især den Deel af Donau, hvor Germanien hørte op. — Alpheus (Carbon) gik fra Elis paa Peloponnes, som man troede, under Havet, og forbandt sig paa Sicilien med Arethusa. Senec. quæst. nat. III, 26. — Spercheus er en voldsom Flod, der løber under Oetabjerget, og kaster sig i den maliske Havbugt; see I, 579.

253. Cayster løber ikke langt fra Tmolus, det lydiske Bjerg; gaaer igjennem Lydien, og falder ud i Havet. Strøget deromkring, et temmelig smalt og sumpigt Stykke Land, kaldtes Asia, og var meget berømt for sine talrige Svaner. Iliad. II, 461 og Georg. I, 383. — Hebrus og Strymon ere to bekjendte thraciske Floder, hiin kommende fra Pangæerbjerget, denne fra Hæmus, og falde begge ud i Ægæerhavet. Da Ismarus er et, ved sin Viin bekjendt, thracisk Bjerg, kaldes begge Floder ismariske. — Et underligt Indfald af Digteren turde det være, naar han (i 264) lader Cycladerne kaldes **sparsæ**, da dog Sporaderne ere ganske forskjellige fra Cycladerne.

324. Eridanus er oprindelig en mythisk Flod, som allerede tidligt sattes i Forbindelse med Sagnet om Phaethon, der er saa gammelt, at allerede Hesiodus kjender det. Men hvor fandtes nu denne Flod? Herodot (III, 115) taler om den, som om den løb i de nordvestlige Lande, hvor man fandt Bernsteen. Men alligevel var man saa uvis om den, at selv Geographen Strabo benægter dens Tilværelse (*τὸν μηδαμῆ γῆς ὄντα*) og Aratus (360) taler om dens sidste Rest (*λείψανον*) af Floden, som reddede sig op i Himlen. Senere formeente man, at Eridanus var ikke

noget græsk, men et celtisk Navn, og troede paa den Grund, at det enten maatte være Rhenus eller Rhodanus, ja Larcher til Herodot (l. c.) finder den endelig ved Danzig i den lille Strøm Radaune, paa Grund af den forhen omtalte Bernsteen. De Fleste tænke dog paa Pofloden, hvad ogsaa passer godt til Begivenheden ved Cycnus; thi han var jo Konge over Ligurerne, som strakte sig hen imod Padus, ligesom overhovedet øvre Italien kaldtes i den ældste Tid Ligurer, Apollon. Rhod. IV, 646. Var det forresten rigtigt, hvad Nogle blandt Arati Fortolkere have gjort, at forklare den som Nilen, da havde man let ved at forstaae, hvad der ellers bliver lidt tungt, **diverso orbe.**

340. Heliaderne ansees ialmindelighed som trende Søstre, Phoebe, Lampetie og Ægle, uagtet Hygin kjender fire, og Hesiodus syv. Ligesaa uenig er man om den Træsort, til hvilken de bleve forvandlede. De Fleste antage Poppeltræer, af hvis Stamme udbryder en Harpix, der ligner tildeels den brune Ambra. Virgil gjør dem til Elletræer (vel at mærke i Eclogerne — VI, 62 — thi i Æneiden — X, 190 — bleve de atter til Popler) og endelig Andre til **larix**, en Art Gran, af hvis Bark udflød en Saft, der lignede Terpentin. Efter Claudian (28, 164) blive de optagne blandt Stjernerne. Overhovedet bør man, hvad der angaaer Bernstenet og de Træer, som Heliaderne bleve forvandlede til, eftersee J. M. Gessners Afhandling i det Göttinger Vidensk. Selsk. Skrift. III, 72. — Naturligviis beholder jeg (339) den ligesaa smukke som rigtige Læsemaade fovit, som Burmann finder kold, og ombytter med det smagløse og iiskolde sævit.

367. Navnet Cycnus finde vi tillagt ser mythologiske Personer. Den, som her menes, var Konge over Ligurerne (Æn. X. 189) og allerede af en tidligere Digter, Phanocles, fortalt at være forvandlet til en Svane. Er det hele ikke en Digterfiction, bygget paa det almindelige Sagn om Svanernes musicalske Væsen, turde det sigte til Cycnus' og hans Families musicalske Retning, hvad ogsaa baade Lucian og Pausanias have formeent. Vist er det, at baade Musici og Digtere bleve sammenlignede med Svaner. Hor. Od. IV, 2, 25.

405. Hvorfor Arcadien mere, end de andre Lande? Fordi han, efter Nogles Sigende, var født paa det parrhasiske Bjerg i Arcadien. Siger ikke Callimachus (Hymne til Zeus V. 6): „Snart de berette, du fødtes, o Zeus, paa idæiske Bjerget; Snart i Arcadiens Land; siig, Fader! hvo løi af de Tvende?" I bemældte Arcadien var Nonacris et temmelig bekjendt Bjerg, paa hvilket overhovedet den nufølgende Historie begav sig. Ved denne Pige (virgo) forstaaer de Fleste Callisto, Lycaon's Datter. Pherecydes har imidlertid ladet hende hedde Megista, og været en Datter af Ceteus, saa at hun blev Lycaons Sønnedatter. Sagnet forklares paa den Maade, at hun,

som efter Navnet at dømme, udmærkede sig ved sin Skjønhed, blev sønderrevet af Bjørne. Bersmann finder den Allegorie deri, at et udsvævende Fruentimmer (men det var hun jo ikke) synker ned til et umælende Dyr, og at hun, just fordi hun misbrugte sin Skjønhed, blev til en glubende Bjørninde. Han henter ogsaa megen Bestyrkning for denne sin Overbeviisning fra Salomons Ordsprog, hvor en smuk, men sandselig, Pige bliver sammenlignet med en Soe, som har en Guldkjede om Halsen. — Trivia (416) kaldtes Diana, forsaavidt som saadanne Pladse, hvor flere Gader eller Veie stødte sammen, vare hende helligede, og paa disse satte man gjerne hendes Billede. Mænalus var et skovbegroet Bjerg i Arcadien, temmelig plaget med Løsser, Bjørne og Vildsviin, altsaa et passeligt Revier for Jagtens Gudinde. Virg. Eclog. X, 54 og Spanh. til Callim. Hymn. t. Diana 89.

433. Rode tager impedit i den Betydning, at han „verhindert sie durch Umarmung". Jeg troer vel snarere, at Gierig har Ret, naar han tager det i Betydning af at omslynge, saaledes som i III, 664 impediunt hederæ. Strax nedenfor kaldes Diana Dictynna, ἀπὸ τοῖς δικτύοις, fra hvilke hun frelste en af sine Jagtnympher, Britomartis, da hun af overdreven Kydskhed flygtede overalt for den cretiske Konge Minos. Begivenheden fortælles af Callimachus (i Dianahymnen 189) hvor han dog lader Nymphen faae Dictynnanavnet. — Parrhasis (460) sigter til det arcadiske Bjerg og Stad af samme Navn. Efter Byen opkaldtes hele Landet, saa at det parrhasiske Land (Pindars Olymp IX, 143. Apollon. Rhod. II, 526) staaer istedetfor Arcadien. Ogsaa forekommer Parrhasion, som Benævnelse for en stor Skov, formodentlig hørende til Bjerget af samme Navn Statius Thebaid. IX, 163. — Stjernerne, eller Constellationerne, hvortil de Begge, Moder og Søn, Callisto og Arcas, bleve forvandlede (507) var ursa major og Arctophylax.

510. Det er ganske mærkeligt, at man ialmindelighed ansaae Havguderne for gamle; derfor Oceanus senex, cana Thetys, o. s. v. Flodguderne finder man ligeledes afbildede paa Kunstmonumenter, som værdige, stærktbeskjæggede Gamle. — Vil man selv gjøre Forsøg, skal man erfare, hvor umuligt det er, naar nogen Skjønhed skal blive tilbage i den metriske Form, at gjengive socerum Lycaona i 526 og septem triones i 528.

531. Digteren forbinder her trende Fabler sammen, om Ravnen, Kragen og Natuglen. At Ravnen blev sort, da den tilforn var hvid, forklares, siger man, deraf, at Aristoteles beretter (hist. anim. III, 12) at i de kolde Lande blive de sorte Fugle gjerne hvidlige, en Forklaringsmaade, der minder Læseren om lucus a non lucendo. Saadanne Forklaringer føre til intet; derimod bemærke man, at det var naturligt, at de samtlige etymologiske Mythe opvandt af Navne, som iforveien allerede existerede. Heed f. Ex. Pigen Κορώνις, var Fabelen om κορώνη snart funden. Noget

Lignende var Tilfældet med Nyctimene, som var Datter af den lesbiske Konge Epopeus, eller som Andre kalde ham, Nycteus. Fabelen findes hos Hygin. 204 og 253, sammenlignet med Servius til Georgic. I, 409. Eventyret om Kragen læses hos Hygin i 202, og hos Pindar i 3die pyth. Ode. Kragens Skjebne, mener Bersmann, bør lære os, ikke at være sladderagtige, og Nyctimene's endelig, ikke at begaae Blodskam. At Pallas var evig Møe, er bekjendt nok; det hjalp altsaa ikke Vulcan, at han var hæftig forelsket i hende, hvad ogsaa Zeus spaaer ham hos Lucian i den Samtale, i hvilken han aabner ham Panden med Øxen. Af bemeldte hans Anstrængelse, dog uden Gjenkjerlighed, som saaledes sank til Jorden, frembragtes dog et Væsen (ἀπὸ τῆς ἔριδος καὶ χθονὸς) som heed Erichthonius, naturligviis ogsaa en smaalig etymologisk Kjeldermand, dannet bagefter af Erichthonius' Navn.

555. Hvorfor den dobbelte Cecrops? Formodentlig for at oversætte den græske Benævnelse, som man har tillagt denne Konge, at være διφύης, i samme Smag, som Oraklet hos Herodot (I, 91) kalder Cyrus et Muulæsel. Thi ligesom dennes Forældre vare af to forskjellige Folkestammer, saaledes hørte Cecrops ogsaa baade til Ægyptens og Grækenlands Historie. — V. 566 kunde synes lidt utydelig, ikke fra Oversætterens, men fra selve Forfatterens Side. Meningen er: Du troer maaskee, hun ikke kan lide mig? Ganske det Modsatte; hun valgte mig selv, uden nogen Anledning fra min Side (ultro, nec quidquam tale rogantem). Paa denne Maade baner Digteren sig tillige en nem Vei til de paafølgende Forvandlinger.

599. Den her omtalte Yngling er Ischys, en Søn af Elatus, som forlod sit Hjemsted Arcadien, og nedsatte sig i Phocis. Elatus var igjen en af de tre Sønner, som Callisto's Søn Arcas havde ved Erato. Om Ischys sammenligne man forresten Ilgen's vidtløftige Undersøgelse i Commentairen til Homers Hymne til den pythiske Apollo (Pag. 271—280). Af det homeriske Digt seer man, at Scenen er, hvad den jo efter Arcas' Hjemsted bør være, Arcadien. Hos Ovid (uvist, af hvad Grund) bliver derimod Alting forlagt til Thessalien, hvilket man seer (i 542) af **Larissæa Coronis** og her af **Hæmonio juvene.**

627. **injustaque justa peregit** er et Spil i ægte Ovidiansk Aand; men en vrang Misforstaaelse af Schirach er det, naar han forstaaer det saaledes, at Apollo gjorde disse justa nødigt, fordi Coronis havde opført sig saa slet imod ham. Guden var jo tvertimod angrende stemt. Det smerter ham just, at han har overilet sig; og han kaldte hende gjerne tillive igjen, for at kunne tilgive hende. Altsaa siger han **injusta** med Bitterhed mod sig selv, omtrent i samme Smag, som den betænksomme Cicero, der ellers ikke ynder deslige Spil, kalder Clodius' Had til Milo: **in homine injusto quam justum odium.** Kunde man alligevel ikke tage **injustum**

som: intempestivum, immaturum; forsaavidt som justum er Alt, hvad der er i sin Orden, som det bør være, altsaa ogsaa om Tiden: umodent, for tidligt for en ung Pige?

630. Chiron forekommer i Oldtiden, som den meest Dannede blandt Centaurerne, og som den, der udmærkede sig ved Indsigt i Datidens vigtigste Fag, nemlig ved Kundskab i Lægekunsten, Chirurgie, Astronomie (han skal endog have beregnet en Calender for Argonauterne) samt Musik. Endelig skal han have opdraget den graae Oldtids mærkeligste Mænd, Hercules, Jason, Achilles, og Flere. Han var en Søn af Saturnus, og blev i en Kamp mellem Centaurerne rammet, imod Herculis Ønske, ved en af hans Pile, og langt om længe, da han egentlig talt var udødelig, ved Jupiters Hjelp sat op, som Skytten paa Himmelen. Ogsaa han kaldes geminus (biformis, διφύης) med Hensyn paa sin Centaurfigur. Hans Datter har rimeligviis heddet Hippo, og er, ved den etymologiske Maade at skabe Mythe paa, bleven forvandlet til en Hoppe, tildeels i Anledning af den Figur, som man tillagde hendes Fader. Hvad det vil sige, at ved Ocyrrhoe forstaaes en Flod, Hippos, der falder i Phasis i det colchiske Gebeth, forstaaer jeg ikke. Hyginus i sit poetic. astronom. II, 18. har endeel om hende. Callimachus i 3die Hymne V. 266 taler om en Nymphe, Hippo, men nævner intet videre om hende. Frischlin gjør hende til en Amazone, og Spanheim, som ellers ikke lettelig lader et callimachisk Ord eller Navn gaae uoplyst forbi, tier om hende.

642. Det her omtalte Barn er Æsculap, hvis Historie fortælles meget godt i Apollodors Biblioth. III, 10. 3. Han udmærkede sig som Læge, hvorved han erholdt Tilnavnet σωτὴρ. Der opgives mangfoldige Navne paa Personer, som han kaldte tilbage fra de Døde, saasom Capaneus, Lycurgus, Eriphyle, Hippolytus, Tyndareus, Hymenæus (Schol. til Pindar. Pythic. III, 96 og Munker til Hygins 49de F.) men da nu Pluto klagede derover, blev han slaaet af Jupiters Lyn. Hvad Chirons egen Dødsmaade angaaer, da saae vi i det Foregaaende, at Chiron endte Livet ved en, i den lernæiske Slanges Blod dyppet Piil, som Hercules, uden at ville det, skjød ham i Knæet. Eventyret tilføier, at han som Saturnus' Søn ikke kunde døe; men slap dog fra Jorden og sine Qvaler, ved at lade sin Udødelighed gaae over paa Prometheus, hvem Jupiter just havde lovet Udødelighed, dersom der fandtes En, som vilde døe istedetfor ham.

673. At Forvandlingen har givet hende Navn, sigter til den Omstændighed, at hendes Navn oprindeligviis har været Hippo, og at hun kaldtes Ocyrrhoe blot med Hensyn paa det Sted, hvor hun var blevet født, nemlig ved en Flod.

676. Eventyret om Battus, som blev til en Probeersteen (index),

findes allerede, skjøndt jo vistnok med nogen Forskjellighed (thi Oldingen er ikke der nogen havesyg Bedrager) i den Homeriske Hymne til Hermes, og det skal desforuden være blevet behandlet af flere Digtere, saasom af Hesiodus, Apollonius fra Rhodus og Flere. Hvad han blev forvandlet til, er man ikke enig om. Nogle gjøre Stenen (index) til den bekjendte lapis lydius, som Oldtidens Guldsmede brugte til at prøve Guldets Gehalt; men isaafald kunde man ikke indsee, hvorfor den skulde være infamis, og desuden har man ingen Auctoritet for, at den lydiske Steen er nogensinde blevet kaldt index af Romerne. Andre have derfor benægtet, at index var Navnet paa en Steenart; men paastaaet, at Fabelen var oprunden fra en Figur paa et Messenisk Bjerg (maaskee en lusus naturæ) der lignede et Menneske, hvilket senere gav Anledning til Fabelens videre Udpyntning. Lactantius nævner endog saadant et Sted i Nærheden af Pylus. — Battus kommer af *βάττος*, balbus (*βατταρίζειν*, balbutire) ikke blot at stamme, men ogsaa at lade Munden løbe i Utide (effutire). — Neleus var Nestors Fader, og bekjendt for sin, efter den Tids Begreb, betydelige Rigdom i Qvæg, som endogsaa maatte græsse udenfor Pylus, da bemeldte Land var saa sandigt. Od. XI, 288.

709. Digteren omskriver Athenen ved dens ene Havn (Munychia) og ved dens bekjendte Buegang og Øvelseplads Lyceum. Naturligviis er det en Anachronismus af Digteren, at lade Lyceum og den her beskrevne Fest finde Sted paa Cecrops' Tid. Festen, som her omtales, er de bekjendte Panathenæer, indstiftede af Erichthonius, fornyede af Theseus, hvilke feiredes hvert femte Aar i Enden af Julimaaned. Hendes sacra bleve da baarne af ugifte Piger (*κανηφόροι*) i hellige Kurve (*κανῦν*, canistrum). — Pleione (743) var en Datter af Oceanus og Thetys, gift med Atlas, og Moder iblandt Andre til Mercurii Moder Maja. — Matertera er et af de slemme Ord, som plage Enhver, der skal gjengive dem i danske serfødde Vers. Det kan kun gjengives ved Tante eller Moster; det første stoder, og at det Sidste ikke gjør det mindre, har Wessel tilstrækkelig sørget for.

833. Agenor levede omtrent 1500 f. Chr. Fødsel. Hans Datters Historie er noksom bekjendt (anden Idyl af Moschus. Hygin. 178. Horaz. Od. III, 27) og henter formodentlig sin Oprindelse derfra, at hun blev ranet af nogle Sørøvere, paa hvis Skib en Tyr var anbragt, som Emblem. Palæphatus, som gaaer den jævne historiske Vei, mener, at det har været en Tyrier, ved Navn Taurus, som har bortført Princessen. Heyne til Apollodor (Observationes 211 sqq.) har samlet tilstrækkelige Angivelser om hendes Fabel.

839. Dette Vers har man fundet noget vanskeligt. Maja er en af Pleiaderne, som sidde i Tyrens Hoved, og vende mod Syden for Phoenicerne. Efter Gierigs Forklaring bliver da Meningen den: Landet strækker

sig mod Pleiaderne ɔ: mod Syd. Nu bliver altsaa venstre Side den sydlige, og man maa tænke sig, at Zeus, da han talte med Hermes, har seet mod Vesten. Bedre synes mig dog Chr. Sprengels Forklaring at være, som siger, at Ovid lader Zeus tale som en Romer, og Romerne sagde, at de Lande, som vendte mod Østen, laae for deres venstre Haand.

Tredie Sang.

1. Mythen om Cadmus og Koen synes at være etymologisk, idet man, efterat Egnen havde faaet sin Benævnelse, byggede paa Navnet (a bove Boeotia dicta), og udspandt det deraf udsprungne Eventyr. — Dicte var det bekjendte Creterbjerg, paa hvilket Jupiter sagdes at være født. Det hedder i vore Dage Lasthi og ligger paa den vestlige Deel af Øen. Dog beretter Hesiodus (Theogonien 477) at han er født i Lyctus, en Flække; men som alligevel ligger ved Foden af bemeldte Bjerg. — Cadmus stiger (i 15de V.) ned fra Parnassus, paa hvilket Fjeld der var en Grotte, hvori man uddeelte Orakler; og, da nu Kilden Castale var i Nærheden, kalder han denne antrum Castalium. — Panope (19) var en Bye i Phocis, i hvilken Provinds ogsaa Floden Cephissus løber, bekjendt for sit klare Vand, hvorfor den ogsaa kaldes καλλιρέεθρος i den homeriske Hymne til den pythiske Apollo V. 62.

24. Allerede hos Homer (Od. XIII, 354) findes denne hjertelige Maade, paa hvilken Oldtidens Mennesker hilsede den moderlige Jord ved deres Ankomst til et fremmed Land. — Til at rense sig, udfordredes aqua viva (Liv. I. 45) eller friskrindende Vand.

32. Martius forklare Andre ved, at denne δράκων Ἄρεος har været ikke blot en Yndling, men endogsaa en Søn, om man saa vil, eller Foster af Mars og en ubekjendt Furie Tilphosa.

44. Denne Lignelse kunne vi forklare af Aratus, der siger om den Constellation, som kaldes Slangen (45):

Ret som et Væld eller rivende Strøm mellem Begge sig krummer
Slangen, uendelig stor (et forunderligt Syn!) som er slynget
Ind i sig selv; hvor den bugter sin Krop, er ved Siderne anbragt
Bjørnenes Par (ɔ: Cynosura og Helice).

94. Man kan paa dette Sted have Grund til at klage over Mangel paa Eftertanke hos vor Digter, eftersom det er en iøinefaldende Urimelighed, at lade Slangen paa en Maade svæve eller hænge i Træet, da han dog i V. 44 gjorde den saa overdreven stor. — For at forstaae det 111te

Vers, maa man erindre sig, at de Gamles Theatertæpper vare nede, istedetfor at vore ere oppe, medens der spilles. Naar de altsaa efter Forestillingens Ende skulde rulles iveiret, maatte det skee nedenfra, og de paa Tæppet malede Figurer maatte altsaa lidt efter lidt hæve sig, saaledes som Digteren beskriver det. Andre tænke paa Statuer, som stode paa Scenen bag ved Tæppet, men uagtet man ogsaa finder at disse bleve malede (Lucrez. VI, 78) synes den første Forklaring dog at være den bedre.

129. Ogsaa Heyne (i sine **Observationes ad Apollodor.** Pag. 225) antager, at Mythen om disse γηγενεῖς er etymologisk, som saa mange andre af de boeotiske Oldsagn, idet Stamfolket har heddet Sparter. Da der nu, ved Cadmi Ankomst, opstod en borgerlig Krig imellem disse, og kun fem Familier (formodentlig et bestemt Tal istedetfor hvilketsomhelst ringe Tal) bleve tilovers, har man senere paa den etymologiske Vei uddannet Mythen. Med disse Oldfamilier (som nævnes af Scholiasten til Eurip. Phoenisf. 674 og 949) har Cadmus og hans Folk forenet sig; hvorudover de kunne siges, at have hjulpet ham i at anlægge Cadmea. — Tritonia ɔ: Minerva, rimeligviis af det æoliske Τριτώ, et Hovede, med Hensyn paa hendes Undfangelse af Jupiters Hoved.

132. Harmonias og Cadmi Ægteskab var en Gjenstand, som meget var benyttet af Digterne (Pindar. Pyth. III, 161) ja Theognis (15—18) har endog et Fragment af den skjønne Bryllupssang, som selve Muserne have affjunget ved bemeldte Bryllup. — Angaaende Actæon har man havt den Mening, at det har været en til Jagt over al Maade hengiven Mand, som tilsatte alle sine Midler (opes bliver ikke sjelden af Digterne kaldet viscera) just paa denne Maade. Andre antage, og sikkerligen bedre, at han er bleven virkelig opædt paa en Jagt af sine Hunde, som med et bleve gale; hvis man ikke, hvad der turde være det allerbedste, vil ansee det Hele, som en fuldstændig Fiction, der bygger paa den blotte Phantasie.

134. Cadmi Sønner ere ikke saa bekjendte, som hans Døttre, eftersom der omtales kun een, Polydorus, der succederede ham i Regjeringen. Desto mere ere hans fire Døttre bekjendte: Ino gift med Athamas, Agave med Echion, Autonoe med Aristæus, og endelig Semele, elsket af Zeus. Af hans Børnebørn ere, foruden Actæon, især Bacchus, Melicertes og Pentheus bekjendte. — Ved Bjerget (i 143) forstaaes Cithæron i Boeotien. Hyantisk (i 147) sigter til en aboriginsk Folkestamme i Boeotien, som kaldes Hyanter, ligesom man ofte finder, at en yngre Stamme, Aoner, nævnes istedetfor Boeotier.

156. Ogsaa Herodot (IX, 25. 48) kjender Dalen Gargaphia, som ligger nær ved Platæa, med en Kilde af samme Navn.

169. Ismenus var en af Niobes Sønner, som, overvældet af Smerte, da Apollo afskjød sine Pile efter ham og hans Brødre, styrtede sig

ud i en Flod, der indtil den Tid kaldtes Cadmi Fod (Κάδμου πῦς). Bemeldte Flod fik senere Navn efter den druknede Yngling, og Boeotierne igjen Navn efter den. — Angaaende den feiglivede Hjort (V. 194) da antog Datidens Overtroe, at en Krage levede nigange saa længe, som et Menneske, og en Hjort firegange saa længe som en Krage.

206. Efter vore Anskuelser er en saa smaalig Opregning af 36 Hundenavne, om de ogsaa ere spækkede med epitheta ornantia, heel trættende for Læseren, og (tilføier Oversætteren) saare vanskelig at gjengive, naar Versene skulle blive nogenlunde velklingende. Ovids frodige Digtergenie har vist nok selv erkjendt det Magre i slige poetiske Ingredienzer. Men ogsaa her virkede Agtelse for det Traditionelle; thi saa stor var den Samvittighedsfuldhed, hvormed Datidens Forfattere behandlede hine gamle Sange, at det blev anseet for en utilgivelig Ligegyldighed, at udelade Navnene selv paa Dyrene, der havde spillet med i hine tragiske Frasagn. Saaledes har Æschylus i en tabt Tragoedie (maaskee Pentheus eller Lycurgus) opregnet fire af dem (for en dramatisk Digter kunde det heller ikke passe at opregne den hele Række); men hos Hygin (181de Fabel) findes de Alle, indtil Tallet 46, altsaa ti mere end det ovidiske Antal. Navnene, seer man, ere dannede efter vedkommende Hundes Egenskaber, og hvad Epitheterne angaaer, da synes Ovid at ville copiere den homeriske Maneer.

253. Mythen om Semele synes at være af orientalsk Oprindelse; allerede Udtrykket: at avles af Ens Lænd (eller Laar), tyder derhen. Alligevel have Nogle tænkt paa et indisk Bjerg, Merus, hvorpaa han skulde være bleven opdraget. Naar Bacchus nedleder sin Fødsel fra Ild, da sigter Sagnet til det almindelige Epitheton, hvilket han som Gud for Vinen har, nemlig πυρογενὴς, idet Tillægsordet, som egentlig passer sig blot paa hans Gaver, overføres paa ham selv, og kommer til at udgjøre Grundlag for det tildigtede Eventyr. Man eftersee især Euripid. Bacch. 1—9; 89—104, 286—97.

269. Burmanns Forklaring af den fletvalgte Læsemaade uno synes mig at være meget fattig, naar det skal betyde, at Semele vil endelig blive Moder alene ved Zeus. Da er uni dog langt bedre, især naar man betænker, at det maatte frappere Juno ligesaa meget, som det frapperer enhver der kjender Oldtidens Mythologie, at Juno er saa sjelden bleven Moder ved Zeus. Ligeledes bør man i 283 læse Jovem, ikke Jovis.

303. Typhon (Typhoeus) er Gjenstanden for en Fabel, som synes at være oprunden fra Syrien og derfra bragt til Cilicien, Phrygien og Sicilien, og indeholder Begrebet om en voldsom orkanagtig Storm (Theogon. 868). Han er Søn af Tartarus og Ge; havde hundrede Hænder (ɔ: besad voldsomme Kræfter) og Slangefødder. cfr. Apollodor I, 6. 3, samt Heynes Observationes Pag. 33.

314. Nysa gjør Apollodor (III, 4. 9) til et Bjerg i Asien; Andre lægge det til Arabien; medens Nogle paa samme Tid anbringe det i Thracien, og Andre ved Nilen. Deraf følger, at man ikke vel kan vide, hvem de Nyseiske Nympher ere, hvilke af Pherecydes endog kaldtes Dodonider, hvorved han altsaa forlægger deres Opholdssted til Epirus.

316. Mythen om Tiresias fortælles paa temmelig overeensstemmende Maade; men Forklaringen angives noget forskjelligt. At han baade har været Mand og Qvinde, derom ere de mythologiske Skribenter enige, kun om Grunden, hvorfor han mistede Synet, er man uenig. Callimachus (i Hymnen til Pallas' Bad 75—103) lader ham lide af samme Grund, som Actæon, idet han har faaet Minerva at see, da hun var nøgen, uagtet hans Moder Chariclo, efter hans Sigende, dog virkede saa meget hos Athene, at han fik Synet igjen. Banier forklarer hans dobbelte Kjøn saaledes, at Tiresias har været en Skribent, der skal have afhandlet bemeldte Gjenstand, hvilken Forklaring passer meget ilde til saa gamle Tider. Andre berette, at denne Spaamand, som tillige var en stor Astrolog, havde anerkjendt Stjernerne som besjelede Væsner (en Mening, der var meget udbredt i Oldtiden), samt erklæret, at de besidde forskjelligt Kjøn. Andre tænke sig Tiresias, som et Symbol paa Aaret, der i Foraaret lægger Spiren til Væxterne, og i Sommeren føder, altsaa repræsenterer baade Mand og Qvinde. Jeg mener snarere, at Eventyret er en Digters Capriccio, frembragt ved at tænke nøiere just over det Spørgsmaal, som han lægger Jupiter i Munden, om enten Mand eller Qvinde nyder den høieste Vellyst i Elskov.

346. Fabelen om Narcissus og Eccho synes at indeholde den Bemærkning, at forfængelige Personer elske luftige Gjenstande. Saa smuk en Blomst Narcissen forresten er, saa var den dog indviet til Døden hos de Gamle, ja endogsaa til Furierne, formodentlig fordi man ogsaa her gik etymologisk tilværks, og udledede Blomstens Navn ἀπὸ τῆς νάρκης (a torpore, Sløvhed) hvoraf, som bekjendt, narcotisk har sin Oprindelse. Det er muligt, at ogsaa hans Dødsmaade er udsprungen paa samme Maade af hans Navn. Hos Pausanias (IX, 37) fortælles Historien langt smukkere, da Narcissus efter hans Fortælling har en Søster, som lignede ham paa det fuldkomneste. Da hun nu døde, satte han sig ved en Kilde, for at speile sig, og for at kunne paa den Maade gjenkalde sig Søsterens Minde, indtil han tilsidst forgik i Længsel og Savn. Hvad Behandlingen fra Digterens Side angaaer, da troer jeg neppe, at man kan finde noget Partie i dette fortællende Digt, hvor den Ovidiske Digteraands Eiendommelighed udtaler sig stærkere, deels med Hensyn paa strømmende Rigdom (der vist ikke bestaaer i den blotte Ordfylde) deels med Hensyn til de enkelte Misgreb, som just opstaae af dens, stundom ikke noksom begrændsede, Frembrusen. Ved at bedømme ham, som Digter, komme vi derfor let til at tænke paa

det Homeriske Billede om Tydiden (i Iliadens femte Sang) naar han sammenlignes med en overstadig Vinterstrøm; vistnok river den Adskilligt med sig, som den gjerne kunde ladet staae; men dens mageløse Kraft kunne vi dog heller ikke nægte vor Beundring.

513. Eftersom Begivenheden med Pentheus (i hvilken man letteligen opdager en Konges Bestræbelse for at modsætte sig Viinavlens Indførelse i sit Land) ikke indeholder nogen Forvandling, har han fra V. 574 heel kunstigen indflettet en saadan i Hovedfortællingen. — Hvad der siges V. 531, sigter til den ovenfor omtalte Begivenhed, at Thebanerne nedstammede fra de Krigsmænd, som vare opvorede af Slangens Tænder (Σπαρτοὶ), og paa samme Grund kunne de kaldes Poder af Mars, fordi Slangen stod i Forbindelse med Krigsguden. — Historien om Acrisius (559) fortæller han selv vidtløftigere i dette Digts IV, 607.

583. Mæonien er Lydien, opkaldt efter den gamle lydiske Folkestamme, Mæonerne, hvilket ikke staaer i Modsigelse til, at Acoetes nylig kaldtes en Tyrrhener; thi Tyrrhener (eller Tuscer) synes virkelig (uagtet det benægtes af Nogle) at nedstamme fra en lydisk Colonie. — Den oleniske Geed er Amalthea, som fostrede Zeus paa Creta, og siden blev optagen blandt Constellationerne. — Taygete er en af Pleiaderne. — Hyaderne, i Tyrens Hovede, ere Stjerner, som medbragte Regn, saavel naar de stode op, som især naar de gik ned. De have deres Navn af ὕειν. Iliad. XVIII, 486. Hesiod. Ἔργα 615 og især Aratus 173. — Ceæ eller Ciæ turde vel være den bedste Læsemaade, da Diæ vilde være Naxus, som han (636) just siger, at han senere vil hen til, og paa hvilken han altsaa ikke for Øieblikket kan være. Naar man tænker, at han er dragen fra den Laconiske Havbugt, og tillige veed, at Ceos (Cea) tillige kaldtes Hydrussa just for sit rigelige Vand (601) vil denne Ø være den antageligste. — Epopeus (i 619) var det, som Romerne kaldte en pausarius (κελευστής), en af Søefolkene, som med en Hammer, eller ogsaa blot med sin Stemme, gav Signal til at roe, eller lægge Aarene ned, og som overhovedet ved Matrossange satte Mod i Folket. — Proreus (634) tager Voss, i sin Oversættelse, som et nomen proprium. Jeg troer ikke, at det er rigtigt. Det betyder snarere den Samme, som i 617 kaldtes proræ tutela. — At disse Søemænd blive til Marsviin (671) har man forklaret paa den Maade, at de have været tyrrheniske Kjøbmænd, som droge over Søen paa et Skib, som paa Forstavnen havde til Emblem et Marsviin. Andre forklare det, som en simpel Skibbrudshistorie; men alligevel synes det at være Sandheden nærmest, naar man anseer det for en digtet Fabel, i hvilken Poeten forresten temmelig nøie har fulgt den Homeriske Hymne til Bacchus, hvis Gjenstand er just et lignende Eventyr.

Fjerde Sang.

1. Hvem Minyaderne ere, veed man ikke saa lige, da Oldtidens Skribenter enten slet ikke nævne dem, eller angive dem under forskjellige Navne. Man finder foruden Alcithoe, som her nævnes, Leucippe, Leuconoe, Aristippe og Alcathoe. De vare enten Døttre, eller Descendenter af Minyas, Fader til Orchomenus, som anlagde den bekjendte boeotiske Bye, der er opkaldt efter ham. Mythen synes at tyde hen til Præstetant, som var beregnet paa at indprente dem, som vare mindre faste i Troen, at Bacchus ikke alene ikke taalte Fornærmelser, saaledes som han viste mod Pentheus, men ei engang tillod, at man viste kold Ligegyldighed mod hans Cultus. I det 11te Vers opregner Digteren nogle af de bekjendtere Navne, under hvilke Bacchus forekom i Oldtiden. Bromius (af βρέμω, fremo) den Larmende, med Hensyn paa Bacchanternes ululatus, ὀλολύγμος, eller hvinende Skrig. Lyæus (Liber) af λύειν, forsaavidt som han, idetmindste for Øieblikket, befrier Mennesket for Kummer. Nyseus sigter til det Bjerg Nysa (hvor man nu ogsaa vil lægge det) paa hvilket han blev opdragen (III, 314), og Thyoneus (θύειν, furere) til hans vilde Religionscultus. Lenæus (ἀπὸ τοῦ ληνοῦ, torculari) kaldes han efter Viinpersen: Nyctelius efter de natlige Gilder, og de øvrige tre Titler har han erholdt formedelst de Exclamationer, som hyppigst brugtes ved hans Feste.

23. Lycurgus omtales af Homer (Il. VI, 130) som den, der ligesom Pentheus i Boeotien, stræbte at forjage Bacchusdyrkelsen fra Thracien. Hos Homer omtales hans βιπλὴξ, som er et Slags Øxe, hvormed man offrede eller slagtede Qvæg, hvilken Benævnelse Ovid sigter til ved bipennifer. Dog turde benævnte Titel blot sigte talmindelighed til hans krigerske Aand.

45. Dercetis (Derceto, Atergatis) var en syrisk Gudinde. Venus, som troede sig fornærmet, indgav hende en voldsom Kjerlighed til en ung, velskabt Offerpræst. Frugten af denne Lidenskab var Semiramis. Da hun nedkom med hende, skammede hun sig saa meget, at hun bragte den unge Mand tilside, satte sit Barn ud paa et øde, klippefuldt Sted, og sprang selv i Vandet, hvor hun blev forvandlet til en Fisk. Da Semiramis paa syrisk betyder en Due, fortalte Sagnet, at hun blev opnært af Duer, som talmindelighed elske baade høie og tillige rene (albis) Steder. — Om den, i næste Vers omtalte, Najade, som skal have været en saa betydelig Her, veed man intet. — Hvad Sagnet om Pyramus og Thisbe angaaer, da fortjener det at bemærkes, at det synes ganske at tilhøre Ovid, da det ikke omtales hos Andre, end hos ham og Hygin (Fab. 242). — De af Semiramis opførte Mure regnes, som bekjendt, mellem Verdens syv Underværker. Deres Høide var indtil 100 Alen (alta).

156. Jeg følger Læsemaaden certus, ikke serus; thi ihvorledes Heyne og Gierig endogsaa endevende serus, seer jeg dog ikke at de faae nogen synderlig Mening af Ordet.

167. Det overgivne Digterspøg med Venus i Fælden tilhører egentlig Homer, som fortæller den i Odysseen (VIII, 266) igjennem Barden Demodocus' Mund, naar han synger for Phæacerne. At denne Digterphantasie, opstaaet i en lasciv Hjerne, ikke fik Tilladelse til at beholde sit naturlige Væsen, var let at vente. Heyne finder i Digtningen den cosmogoniske Lære, at saasom Elementerne søgte hinanden, og deraf opstod Harmonie, saaledes — søgte Mars og Venus hinanden, og avlede Harmonia. — Palæphatus (63) bruger sin vanlige historiske Vei; beretter, at Helios, en Søn af Vulcan, var Konge i Ægypten, som holdt strengt over Kydskhed, og da han erfarede, at en Hofdame just tillod en Hofmand et rendez-vous, foer han ind i Huset og greb dem. Slige Fladheder ere vel tilstrækkelige, uden at man behøver at gjennemgaae Hardouins endnu felsommere historiske Forklaring (Apologie d'Homère, Pag. 200.) — 192. Efter den Homeriske Hymne var Helios Søn af Hyperion og Euryphaessa, en etymologisk Digtning, som er meget let at løse.

204. Om Clymene have vi seet i første Bog, at hun var Phaethons Moder, men alligevel tillægge Andre just Rhode denne Fødsel. Rhode (Rhodos) skal have været en Datter af Neptunus og Amphitrite, Moder efter Nogle til syv Sønner, de saakaldte Heliader, efter Andre til Phaethon, Lampetie, Ægle, Phaethusa. — Circe kaldes den ææiske af en Colchisk Bye Æa. (Odyss. X, 135). Den smukke Moder er Oceaniden Persa. — Om Clytie, en Datter af Oceanus og Thetys, taler han selv i det følgende, hvis Mythe let lader sig forklare af Blomstens (Heliotropens) Natur. — I 207 læser jeg med J. H. Voss ipseque - - habebas, ikke med Vulgaten ipsoque - - habebat, som, endog efter Jahn's Forklaring, indeholder i mine Øine en tom Tautologie.

210. Eurynome er en Datter af Oceanus og Thetys, som var gift med de achæmeniske Perseres Konge, Orchamus, forsaavidt som Perserne ere opkaldte efter deres ældste Konge Achæmenes (Herodot VII, 11). Paa samme Maade troedes ogsaa Belus, af hvilket Navn der forresten gaves Mange, at have stiftet det Babyloniske Rige. — Hvad Fabelen om Leucothea vil sige, er ikke let at afgjøre, naar man ikke vil nøies med at ansee den for en Digteridee, uden videre Henfigt avlet af Phantasien. Imidlertid har man troet, at Orchamus har først ladet plante den Viraksbusk, som bar Datterens Navn, og at denne blev anseet som Apollos Elskede, fordi Viraks Brug i Medicinen ikke er sjelden. Tillige lod man ogsaa Clytie indflettes i Sagnet, fordi Heliotropen, efter Naturkyndiges Sigende, skal virke ufordeelagtigt ind paa Viraksvæxten.

277. Daphnis, Søn af Mercurius, er Opfinderen af den bucoliske Digteart, eller, om man ikke vil antage dette, en Typus paa al bucolisk Fortrefflighed, saaledes som Oldtidens Hyrdedigtere tænkte sig den. For at see Prøver derpaa, behøver man blot at læse Theocrits I og VII, samt Virgils 5te Idyl. Ovid lader Nymphen, af hvilken han blev elsket, gjøre Daphnis til en Steen, fordi han i Drukkenskab var hende utroe; andre Forfattere derimod lade hende berøve ham Synet. — Om Scython veed man intet. — Cælmus (is) skal have udsladret til Folk, at Jupiter var ikke andet, end et Menneske, hvorudover han blev til Staal. Derimod finder Plinius (XXXVII, 4), at Fablen er en Allegorie paa et Menneske, der besad den største Magt over sine Lidenskaber, og som just derfor sagdes, at være forvandlet til Staal. Andre forklare det af et Taarn, hvori han til Straf for hiin Sladren af Skole blev indespærret. — Cureterne, Urfolk paa Creta, siges vel af denne Grund, nemlig forsaavidt som de vare Aboriginer (αὐτόχθονες) at være opvoxede af Jorden ved en frugtbar Regn. — Om Krokus og Smilax er intet bekjendt.

285. Salmacis var en Kilde i Carien, lige ved Halicarnassus, om hvilken Vitruvius (II, 8) mener, at en Trop Barbarer, som vare forjagede af en i bemeldte Bye værende argivisk Colonie, havde hentet Vand fra Kilden, og vare derved komne i Samqvem med Grækerne, som vel gjorde dem mere slebne, men ogsaa mindre krigeriske og ganske qvindagtige. Strabo er imidlertid mere aabenhjertig, og bekjender, at han ikke kan indsee, hvorfor Kilden har denne Infamie, da dog hverken Luften eller Vandet, kun Rigdom og Yppighed frembringer Vellysten. Lilio Giraldi's Forklaring fortjener ikke at anføres. Sexti Pompeji Mening turde være lidt mere antagelig, ifølge hvilken de sandselige Indvaanere, som boede paa dette Strøg af lille Asien, tillode Drenge og Piger at bade sig mellem hverandre, en Uanstændighed, som foranledigede Kildens berygtede Vanrye. — 311. Cytorus var et Bjerg, med tilhørende Bye i Paphlagonien, bekjendt for sine Buxbomsskove, hvorfor ogsaa Catull (IV, 13) kalder det **Cytorus buxifer.** Af dette Træe saae vi ovenfor, at man gjorde Kamme til Væv, og dette Sted lærer os tillige, at man gjorde Kamme til Haaret af Buxbom. — 332 sigter til den Overtroe, at Maanen, naar den var formørket, meentes at være trukken ned fra Himmelen, ved Heres Trylleformularer, og at Menneskene kunde hjelpe den, naar den nødigen vilde ned, ved at larme med forskjellige høitlydende Instrumenter. Stederne herom har la Cerda samlet til Virgils 8de Idyl, 69. — Ynglingen kaldes (368) Atlantiades med Hensyn paa sin Fader Mercurius, der, igjennem sin Moder Maja, nedstammede fra Atlas.

416. I Athamas' Begivenhed kan man neppe, som det synes, finde andet, end Følgerne af en voldsomt udbrydende Lidenskab. Allerede Homer

synes at kjende Sagnet (Od. V, 333). — Hvad der i 422 og følgg. V. fortælles, sigter til de forskjellige Begivenheder med Bacchus, som tildeels allerede ere fortalte af Digteren. Med Rode og Jahn beholder jeg Verset 446, hvilket Heinse og Burmann kaste ud, fordi det mangler i nogle Palatiner-Codices.

450. Da det var Skik, især i de Rigeres Bolig, at have en Hund liggende ved Døren (stundom endog blot en malet) anbragte man Cerberus, som Porthund i de Dødes Bolig. Furierne Alecto, Megæra og Tisiphone ere, idetmindste ifølge Æschylus og Lycophron, Døttre af Nyx og Acheron; dog hersker der i den Anledning den største Afvigelse hos Digterne.

457. Tityus, en Søn af Tellus, vilde voldtage Latona, og blev kastet ned i Underverdenen, hvor han lider samme Straf, som Prometheus paa Caucasus, at hakkes af en Grib. Strabo omtaler en raa Fyrste af dette Navn i den phocisk Bye Panopus, forhadt baade af Guder og Mennesker. At han bedækkede 9 Morgen Land, betyder vel kun saa meget, at hans Gravmæle var overdreven stort i Omfang, og at en Mængde Gribbe tillige havde der deres Standqvarteer. (Heyne's antiq. Aufs. I. 56). — Historien om Tantalus, der udsladrede Gudernes Hemmeligheder, eller, ved at slagte sin Søn Pelops og sætte ham for Guderne, vilde sætte deres Alvidenhed paa Prøve, er bekjendt nok. — Om Sisyphus fortæller Sagnet, at han underrettede Flodguden Asopus om, at Zeus havde bortført hans Datter Ægina, hvorudover denne blev vred, og sendte Thanatos (Døden) efter ham. Sisyphus fik imidlertid Bugt med ham, og, havde Ares ikke hjulpet ham, vilde Menneskene sluppet for at døe, eftersom al Mortalitet allerede begyndte at høre op. Dog narrede han Døden andengang, og levede til en høi Alder i Corinth, indtil han endelig blev anholdt ved Styx og maatte nu trille sin Steen, som stedse rullede ned igjen. — Det er fremdeles bekjendt, at Ixion vilde voldtage Juno, og at Danai 50 Døttre dræbte deres Mænd i den første Nat efter Bryllupet, undtagen Hypermnestra, som skaanede Lynceus. Deres Straffe seer man af Digterens egen Beskrivelse, som overhovedet maa sammenlignes med Hovedstedet om de Fordømtes Straffe i Odysseens XI, 575.

480. At Iris er en Datter af Thaumas, betyder naturligviis intet andet, end at hun er beundringsværdig (θαυμάζειν) skjøn. Cicero de natur. deorr. III, 20. — Æolii (487) sigter til, at Athamas var en Søn af Æolus. — Hvad Echidna (501) angaaer, da siges hun, at have været gift med Typhon (Hygin. Fab. 151) og ansees som Moder til Gorgonernes Fader, Gorgon, til Cerberus, den lernæiske Slange, Sphinx, Prometheus Ørn, Scylla og Chimæra. — Angaaende Oversættelsen af 508 og 9 har man været meget uenig, uagtet det er øiensynligt, at her tales om den, ogsaa af de Gamle kjendte, Hexecirkel, inden for hvilken det bestemte

Offer er ligesom indtvunget (gebannt). — I 524 læser jeg **fructus**, ikke **usus**.

531. Ino er Venus' Datterdatter gjennem Harmonia, Cadmi Kone; og at Neptunus er Venus' Farbroder gjennem Zeus er tilstrækkelig bekjendt. — Jonisk (535) maa vel forstaaes lidt poetisk, eftersom Fjeldet Moluris, fra hvilket hun sprang, ligger ikke ved det joniske Hav, men ved **sinus Saronicus**. At Venus i det Efterfølgende siges, at have Navn efter Havet, sigter til hendes græske Benævnelse Aphrodite (Ἀφροδίτη, Ἀφρογενής). Hesiod. Theog. 191. — Allerede Homer (Odyss. V, 334) kjender Ino som en Havgudinde, under Navn af Leucothea. — Melicertes blev Gud under Navn af Palæmon, eller **pater Portunus**. Æneid. V, 241.

563. Sagnet om, at Cadmus og Kone bleve til Slanger, har man forklaret deraf, at han flygtede til en Folkestamme, Encheliienserne, af hvilke han først blev udnævnt til Anfører, og senere til Konge, og fra disse ἐγχελεῖς (Aal, Slanger) skulde Mythen isaafald skrive sig. To andre (taabelige) Forklaringer af Slangehistorien findes hos Aulus Gellius (**noct. attic.** IX, 4) og hos Banier (i hans Mythologie IV, 282).

605. Deres store Ætling er Bacchus, som efter tre Aars Krige erobrede Indien, hvilken Daad senere blev mindet i de saakaldte trieterisk Feste. — Eftersom Acrisius er en Søn af Abas (en Søn af Lynceus, som igjen er en Søn af Danaus) kaldes han her Abantiaden; og det Familieskab Digteren i samme Vers omtaler, skriver sig derfra, at Cadmi Fader, Agenor, samt Belus' Søn Danaus, vare Brødre. Hvad Perseus selv, Stifteren af Mycenæ, angaaer, da har han været en af Fortidens Heroer; udført mangfoldige, i hiin Tid heel meisommelige og derfor mærkværdige Reiser, og levet c. 1348 f. Ch. F. Ihenseende til Mythen om Atlas (Homer. Od. I. 52 og Theogon. 517) da synes det Hele at beroe paa en Sammenblanding af Japets Søn Atlas og det Africanske Bjerg af samme Navn. Af andre Mythographer bliver han dømt til at bære Himmelhvelvingen, fordi han var Høvding for de Titaner, som stormede Himmelen. — **Deus** (i 613) er naturligviis Bacchus, og **nepos** hans egen Datters Søn, Perseus. Hvad den Guldregn angaaer, hvormed Zeus oplukkede Kobbertaarnet, og som gav Spiren til Persei Fødsel, da er den vel ikke andet, end den samme Nøgle, som ogsaa den macedoniske Philip mange Secler derefter benyttede sig af, til at aabne en og anden Fæstning, hvor han ikke gjerne vilde opoffre sine Soldater. — Om Themis' Orakel er talt til I. 321.

637. Hesperiderne (Maja, Taygete, Electra, Asterope, Merope, Halcyone, Celæno) bevogtede, som bekjendt de saakaldte hesperidiske Guldæbler, hvilke Nogle have anseet for Citroner eller Pomerantser; Andre derimod for et Slags Faar (μῆλα) med en rødligt straalende Uld. Heyne mener, at det Hele bygger paa phantastiske Skipperefterretninger, oprundne fra Mennesker, som vilde gjøre sig til af deres Reiser og disses Eventyr.

Snurrigt nok forlægge Pherecydes og Apollodor (II. 5, 11) disse Haver til Hyperboræerne, uagtet de ellers, og med større Rimelighed, forlægges til Libyens varmere Egne.

670. Cephei Kone Cassiopea (græsk Cassiepeia) stødte Nereiderne ved den, i Mythologien ofte forekommende, Strid om Forrang i Skjønhed. Dette bekom hende imidlertid meget ilde; thi Nereiderne vidste at inddrage Neptunus i deres Interesse, saa at Oraklet i Libyen, som tilhørte Jupiter Ammon, ikke vidste at give dem andet Raad mod den Oversvømmelse, hvormed Neptunus plagede dem, end at sætte den uskyldige Andromeda ud for et af Havet opsteget Uhyre. See næste Sangs 17de Vers. Sagnet om Andromeda, hvis Fader synes at have levet paa Kysten af Phoenicien, eller egentlig i Palæstina, har man forklaret saaledes, at han var blevet overfaldet af en vild Sørøver, paa hvis Stavn var en Hvalfisk, og reddet af Perseus, som havde et Emblem paa sit Skib, der forestillede Pegasus. — Hippotades kaldes Æolus, efter sin Fader Hippotes. — Af Mercurius fik Perseus baade talaria (πτερόεντα πέδιλα) og den bekjendte Krumsabel (ἅρπη harpe,), som han sædvanligviis bærer i Haanden. Hvorfor Perseus kaldes Abantiade saae vi til V. 605. — Hvad Corallerne angaaer, som vi nedenfor (744) see at udspringe fra Medusa's Blod, da har man troet, at der har været Coralfiskerier ved Syrien, Phoenicien (eller vel endog ved Libyen) som Perseus, ved at seire over de derværende Søerøvere, havde let ved at skaffe sig, og drive fordeelagtig Handel med. Det fortjener dog at bemærkes, at Orpheus (i Digtet om Stenene 15, 49) angiver samme Oprindelse til Corallerne, nemlig fra Medusas varme Blod. — Hvad Æolus angaaer, om hvem vi ovenfor talte, da var den første af dette Navn, ifølge Diodors Udsigende, en Søn af Deucalion; og en Sønnesøn af denne, som heed Hippotes, blev Fader til Æolus den anden, der blev agtet for Jupiters Søn, og optaget mellem Guderne. Hans Hjem synes at have været de æoliske Øer ved Kysten af Sicilien, om hvis Tal man ikke er enig. Homer (Od. X, 1) synes kun at kjende een.

753. Efter Hesiodus (Theogon. 270) havde Phorcys ved Ceto to Døttre, Pephredo og Enyo, som kom med graa Haar til Verden (Græerne), samt tillige Stheno, Euryale og Medusa (Gorgonerne) af hvilke kun den sidste var dødelig, og Moder ved Neptun til Chrysaor, Geryons Fader, og Pegasus. Under Æschyli Hænder tager Fabelen til i det Vidunderlige (Prom. vinct. 800) og nu faae Græerne kun een Tand og eet Øie, ligesom Søstrene nu faae Slangehaar, indtil endelig Pindar (Pyth. Digte XII. 13) kjender Fabelen, at Medusas afhuggede Hoved kunde forstene. Allerede tidligt modtog denne Fabel de meest forskjellige Fortolkninger. Snart vare Gorgonerne hæslige Piger, Medusa derimod smuk, dog udsvævende; snart en Art Zigeunerinder, som dreve omkring i Africa med Qvæg; snart et

Slags Amazoner, som førte Krig med Cepheus. Noget lignende indeholder Pausanias' Fortælling, der gjør hende til den vilde Jægerinde, som overfalder alle Naboer, og tilsidst overfaldes selv af Perseus i hendes Telt. Da hun imidlertid var meget smuk, skjærer Perseus hendes Hoved af, og sender det til Grækenland, hvor man faldt i Forundring derover (i Sandhed et stærkt Udtryk, at lade dem blive til Steen af bare Forundring!) En ganske anden Vei tage Andre, som tænke paa Klapperslangens Kunst, at kunne forhexe de Mødende ved det blotte Blik, og et saadant Udyr skulde da Medusa have været. Andre gjøre dem til vilde Heste, som Perseus bragte lykkeligt med sig til Grækenland. Andre mene anderledes, og Ovids Oversætter mener, at Gorgonerne ere, uden videre historisk Grund, et Foster af en Digter, hvis Phantasie tog en mere ubunden Retning, naar man ikke vil antage med Heyne (Obs. til Apollodor 118) at det Hele er Skipperefterretning, meddeelt af Forfængelighed ved dem, som først beseilede den africanske Kyst. Sammenligner man nemlig hermed, hvad Cæsar fortæller om sine Soldaters Løgne, deels om Ariovists Germaner, og deels om Britannerne, synes Tingen ikke at være utrolig. Man vilde have lidt Fordeel af sine Reiser, og fortalte derfor Eventyr i Gullivers Smag. Men hvorfor offrer Perseus blot til de her omtalte Guder? Fordi der Ingen havde været saa virksom, som disse, til at hjelpe ham. Mercurius gav ham Sværd (*ἅρπην Κυλληνίδα*, Orph. Lithic. 15, 45, dette Digts V, 176), Hjelm, og de vingede Fodsaaler, *πέδιλα πτερόεντα*, talaria (idetmindste efter Hygin (64), da han efter Apollodor og Andre faae dem af de nærboende Nympher), og Minerva stod jo, som vi saae, ved hans Side i Kampen mod de talrige Fjender. — At der i 766—68 er noget Urigtigt i Texten, som neppe er saaledes kommet fra Ovids Haand, er lettere, at indsee, end forbedre.

772. Hvorfor kaldes Perseus Agenoride? Fordi (hvad vi ovenfor have bemærket) Danai Fader Belus og Cadmi Fader Agenor vare Brødre, og fra Danaus nedstammede nærværende Helt igjennem Lynceus, Abas og Acrisius, hvoraf vi ogsaa kunne indsee, hvorfor han saa ofte kaldes Abantiade.

773. Hvor dette locus har været, er ikke let at sige. Hesiodus (Theogonien 274) siger *πέρην κλυτῆ Ὠκεανοῖο*, en meget ubestemt Angivelse, og betyder enten en Udkant af Oceanus, eller vel snarere nogle Øer i det vestlige Ocean. Pomponius Mela (III, 9, 93.) gjør det til de Gorgadiske Øer, som han lægger lige overfor de hesperiske Æthioper. — Fortællingen i 798 om Stedet, hvor Medusa blev elsket af Neptunus, og som af Ovid angives at have været Minerva's Tempel, strider ikke mod Hesiodus' Beretning, at det var *ἐν μαλακῷ λειμῶνι*, fordi man ved templum maa forstaae *ἱερον* (*τέμενος*) den hellige Indhegning, som er indviet en eller anden Gud, og som indbefatter Lunde, Fiskepark, og især de hellige Græsgange, hvorpaa der opfødtes det til Offring udsøgte og bestemte Qvæg.

Deraf de hyppige Overfald f. Ex. paa Solens hellige Øxne ɔ: paa det Qvæg, som tilhørte hans Tempel.

Femte Sang.

1—235. Man formoder, at Digteren har i dette Partie villet anstille en poetisk Væddekamp med Homer og Virgil, af hvilke den Første især er bekjendt, som Mester i at beskrive Kampscener. Dog maa man lade vor Digter den Roes, at han i Afverling overgaaer idetmindste Virgil. Hvad de opstillede Personer angaaer, da mene Nogle, at de ere opdigtede; Andre, og dette med større Grund, at han har havt en ældre Digter for Øie, hvor saadant Catalog var at finde. Imidlertid maa denne Digters Arbeide være forgaaet i Tiden; thi de Forfattere vi nu have, som omtale denne Begivenhed, saasom Apollodor (II, 4, 3) og Hygin (64) omtale den enten meget kort, eller paa en ganske anden Maade, end Ovid. De fortælle nemlig enten saaledes, at Phineus er gaaet listig tilværks (altsaa det Modsatte af det, som han gjør hos Ovid) eller lade endog Cepheus selv efterstræbe Perseus, hvilket ogsaa er det Modsatte af Ovids Beretning.

48. Disse **antra vitrea** have man ialmindelighed forklaret som Glas- eller Chrystal-Grotter, hvilke Vandets Klarhed let kunde bringe Digterne til at give Søeguderne. Man finder at dette Udtryk er et staaende Epitheton til Guderne, især Gudinderne, i Havet, oprundet fra Begrebet om **liquidæ undæ.** Saaledes kaldes Circe hos Horaz (Od. I, 17. 20) **vitrea.** Af Virg. Georg. IV, 335 kunde man næsten bringes paa den Formodning, at dette Epitheton lignede **virides,** saaledes som Nereiderne tillægges grønligt Haar, ligesom Undinerne forestilles med Siv i Lokkerne.

74. Syene var en Bye i Ægypten strax ved Æthiopiens Grændser, og lige under Krebsens Vendekreds. — Kummen (82) var altsaa **opus cælatum, anaglyphum,** hvilken Form Oldtiden holdt meget af til deres store Cratere, hvori de blandede Viin og Vand. — **Viro** forklarer jeg med Lenz om, at han slog Bollen itu mod hans Pande, et langt kraftigere Træk, end Gierigs matte Forklaring, at **infringere** betyder blot at slaae, saaledes som i Talemaaden: **infringere colaphos.**

111—13. Indeholde disse tre Vers ikke et Anacoluthon, maa man antage med Lenz, at der efter **moveres** skulde sættes et Punctum, og ved **tu quoque** underforstaaes **occidisti.** Det er morsomt, at Hemsterhuys gjør Sangeren til Prometheus, blot paa Grund af, at han kaldes Japetide.

163. Da Chaonerne var en gammel pelasgisk Folkestamme, som havde sit Hjem i Epirus, synes dette Landsmandskab at være noget fremmed for

det øvrige Selskab, som enten ere Ægypter eller Libyer. Da der nu i Arabien findes en Stamme, som hedde Choaner, er denne Forandring sikkerligen ikke at vrage, især da Ordet staaer i Forbindelse med Nabatæere, hvilke forstaaes enten om Arabere, eller, som Andre ville, om Indere.

237. Nogle rette immeriti til immeritæ, og lade isaafald parentis være Moderen Danaë. Andre beholde immeriti i den Betydning: de Perseo non bene meriti, og forstaae tillige parens om avus ɔ: Acrisius. Digterens Mening er vel snarere den, at Acrisius ikke havde fortjent den Behandling af Broderen. Abas' Sønner deelte nemlig Faderens Rige saaledes, at Acrisius fik Argos, Proetus Thiryns og det Øvrige. Da de nu i den senere Tid bleve uenige, erobrede Proetus tillige Argos hvad man forresten ikke har nogen Sikkerhed for, uden Ovids Vidnesbyrd, uagtet han muligen kan have Kilder, som ere os ubekjendte.

242. Efter at Danae havde født Perseus, blev Acrisius saa opbragt, at han satte baade Moder og Søn paa en ussel Baad, og lod dem drive. De landede paa en af Cycladerne, Seriphus, hvor Kongen, Polydectes, tog imod dem, og lod Perseus opdrage. Senere bliver han forliebt i Moderen, og for at faae Perseus tilside, som imidlertid var voxet til, lader han, som om han vil ægte en græsk Prindsesse, Hippodamia, og indbyder de omkringboende Fyrster til Bryllup, med Anmodning, at medtage det, han navnligen ønskede; og paa den Maade foreslog han Perseus, at hente sig Gorgonen Medusa's Hoved. Da imidlertid Perseus, efter at være kommen tilbage, indsaae, at dette Forlangende var et Attentat paa hans Liv, slog han ham ihjel, hvilket Digteren udtrykkede paa den stærke Maade, at han forvandlede ham til en Steen. Apollodor II, 4. 2 og Heynes Bemærkning (i Observat. Pag. 117) Hygin 63. 64. 273.

250. De tvende her omtalte Begivenheder med Pyreneus og Pierierne, kjender næsten ingen af de ældre Forfattere til, uden Ovid. Da de begge slaae ind i det Litteraire og navnligen i det Æsthetiske, er det ikke urimeligt, at Ovid selv turde være Autor til Ideen. Saffts Forklaring af den første synes ganske passende, at det har været en Fyrste, som, repugnante natura et invita Minerva, har, uden at besidde Aandens Vinger, villet stige, og derved mistet, just ikke Livet, men det, som han satte Livets høieste Glæde i, Udøvelse af Digtekunst og Anerkjendelse af sin Samtid. Andre, saasom Plutarch, lade ham være det Modsatte, nemlig en Hader af Digtekunst og Videnskaber, som derfor jog Muserne ud, saa at de vare nødte til at skaffe sig Vinger til at undflye, hvilket skal have givet Anledning til, at Muserne afbildes med Vinger. Efter Andres Forklaring endelig fører Pyreneus en Colonie fra Thracien til Boeotien, et Oldtidssæde for Digtekunst; men deels ved sin Raahed og deels ved Krige jog han Muserne fra bemeldte Provinds. — Daulis (276) var en Bye i Phocis, fra

hvilken Veien gik til Parnassus. **Templa** gjøre Nogle til Bacchi og Apollo's Templer; Andre til høie Steder, Bjergtinder. — Ogsaa Pieridemythen er æsthetisk. Efter Plutarchs Udsigende har Pierus været en slet Digter, der tillige skrev **mala carmina** saavel mod Guderne, som især deleshed mod Muserne. Da han saaledes rasede mod sit eget Kjød, har man sagt, at hans Døttre (Værkerne?) bleve til sladderagtige Skader.

302. Pieros var en Søn af Magnes, en af Æoli Sønner, som opslog sin Bopæl i Egnen omkring Oeta og Pelion, paa Thessaliens Grændse mod Havet, hvilket Strøg efter ham kaldes Pierien, og hans Døttre Pierider, uagtet Muserne selv ofte benævnes med dette Navn. Pella laae egentlig i Emathia (Macedonien) men tages her i mere udstrakt Betydning. Pæonien dækkede den nordlige Deel af Macedonien mod Triballerne. Justin VII, 1. Plin. IV, 17. — Typhon er som bekjendt det orkanagtige Kyeir. Hesiod. Theog. 820. Hos Ovid er han **terrigena**, og Tellus altsaa hans Moder, hvorimod Forfatteren til den homeriske Hymne til den pythiske Apollo har den selsomme Grille at lade Juno føde ham. — Hvad skal denne Flugt til Ægypten betyde? Formodentlig en Skjerm, bag hvilken Præster og Digtere desto bedre kunde lime baade ægyptiske og græske Religionsideer sammen. — Hvilken underlig Forklaring af **levi umbra** (336) giver Gierig, naar han siger: **quia nullo est pondere!** Naturligviis maa dette Udtryk forstaaes i digterisk, men ikke i physisk Betydning, om den lette ɔ: letbevægelige Skygge. Andre afvige fra denne Grundbetydning, og gjøre det til den blide Skygge. — **prætentat** ɔ: ἀναχρύεται, om Forspil.

341. Hvor høit oppe i Tiden man har behandlet Æmnet om Proserpina's Bortførelse ved Pluto, kan man tænke sig, naar **marmor arundelianum** endog omtaler en Digter fra Erechthei Tid, som har besjunget det. Af større Digte haves nu Cereshymnen blandt de Homeriske og Claudian's Digt. Af enkelte Steder, hvor den omtales, mærke man den homeriske Hymne til Ceres 5—17. Apollodor I, 5 (Heynes Obs. 24—25) og Hygin 141. Om Stedet, hvor Proserpina blev ranet, ere Poeterne ikke enige. Snart er det fra Sicilien ved Enna, snart fra Attica, Creta, Oceani Kyster, kort sagt fra ethvert Sted, hvor der vare rædsomme Huler, gjennem hvilke man troede Nedgangen turde være til Underverdenen, som f. Ex. ved Philippi i Macedonien (Appian. **bell. civ. IV**, 105). Mythen selv forklares bedst af Cicero i **de nat. deorr.** naar han siger, at Proserpina er Sædekornet; hendes Moder Jorden (Ceres, **geres, a gerendis frugibus**), og at Datteren bliver i de 6 Vintermaaneder under Jorden; men efter Skjebnens Villie kommer atter tilsyne paa Jorden i de følgende ser. Just ved denne Søgen om sin Datter lærte hun Menneskene Agerbrug, og, da der nu derved opstod bestemtere Bolig for Datidens Folkeslag, som bandt sig mere, end for-

dum, til den Plet, som de valgte sig til varigt Ophold, og de tillige flokkede sig mere selskabeligt sammen, kaldes hun den Lovgivende (θεσμοφόρος, legifera), og som Saadan dyrkedes hun i den bekjendte Fest: Thesmophorierne.

346. Hvor disse uhyre Kroppe ligge, derom ere Digterne ikke enige. Homer f. Ex. lader Typhoeus (Typhon) ligge blandt Arimerne ɔ: Cilicerne eller Syrerne (Il. II, 783) skjøndt disse Folk ogsaa forlægges til de Pithecusiske Øer ved Forbjerget Misenum (Æn. IX, 715). Andre, som vor Digter, lader Zeus kaste Sicilien oven paa ham, da han vilde flygte gjennem Middelhavet. Noget mere enig er man om Enceladus, som ialmindelighed (Æn. III, 578) lægges under Ætna. Som bekjendt kaldes Sicilien Trinacria af dets tre ἄκραις eller Forbjerge: Pelorum (Capo Peloro) mod Østen; mod Syden Pachynum (C. Passaro) og Lilybæum (C. Massala) mod Vesten. Da Pelorum vender mod Italien, kaldes det ausonisk ɔ: italisk.

385. Henna (Enna) laae midt paa Sicilien, og i denne var Ceres saa ivrigen dyrket, at man gjorde den Bemærkning om Byen, at den mere lignede et Tempel til hende, end en Stad, og at Borgerne næsten vare at ansee tilhobe, som hendes Præster. Cicer. Verrin. IV, 49, 50. Liv. XXIV, 29. Af Claudian (rapt. Proserp. II, 100) beskrives Omegnen nøie, tilligemed den her omtalte Pergussøe. — Om Cayster og dens Svaner er allerede talt i II, 253.

405. Macrobius (Saturnal. V, 19) roser Virgil, fordi han (IX, 584) anbringer Palikernes Navne, da dog ellers ingen Digter, undtagen Æschylus, har anført disse paa Sicilien saa bekjendte Guder. Jupiter skal have forelsket sig i Nymphen Ætna (aliàs Thalia), som udbad sig, for at slippe for Overfald af Juno, at hun maatte under sit Svangerskab skjules i Jorden, hvilket hun ogsaa erholdt. Da Svangerskabet var forbi, kom hun atter frem, og fødte trende Børn, Palikerne (πάλιν ἱκέσθαι), hvoraf man altsaa seer, at denne hele Fabel er en fattig etymologisk Fiction, bygget paa Navnet. Ved Byen Eryx (Eryce, Trajano vecchio) fandtes deres Tempel, i Nærhed af hvilket der laae to tilhørende Søer med kogende svovlagtigt Vand, som brugtes meget af Sicilianerne til at sværge ved, saaledes som Guderne benyttede sig af Styx til samme Hensigt. — Bacchiaderne ere en bekjendt Familie i Corinth, der kaldes bimaris, med Hensyn paa dennes Beliggenhed ved det joniske og ægæiske Hav. Hvad Byen selv angaaer, da mener Digteren Syracusa, som udpeges ved dens tvende Havne, af hvilke den ene var mindre, den Anden større (inæquales). — Arethusa kom fra Pisa i Elis, og blev senere, efter at være elsket af Alpheus, en berømt Kilde eller Flod ved Syracusa. Cic. Verrin. IV, 53. Eftersom Anapis (Anapus), efterat have forenet sig med Strømmen Cyane, falder ud i Syracusa's større Havn, have Digterne gjort denne Forbindelse til et Ægteskab. Den i 450 omtalte Drik kaldes κυκεών (cycco, cinnus)

en Blanding af Malt, Honning, Viin og diverse Urter. Man finder den omtalt som en Drik i Mysterierne, maaskee med Hensyn paa den forhaanden værende Mythe om at Ceres, Mysteriernes vigtige Gudinde, drak den paa sin bedrøvelige Vandring. Hvilken dyb Betydning den nyeste Tids Mystiker lægge i denne simple Drik, kan man lære hos Sickler i Ceres-hymnen Pag. 124—26. Der faaer man at vide, at *Κυκεῶν* er en Hieroglyphe for Speculation, og hvad kommer man i den? ikke Meel, men Underviisning (*ἄλφι*) og Aabenbaring (*γλήχων*). Men hvorfra, kan der spørges, fik man nu denne Underviisning og Aabenbaring? Fra det Semitiske. **Credat Judæus Apella.**

535. Bedre synes den Fiction, som findes i den homeriske Hymne til Ceres (371—412) at være, som lader Pluto give Persephone saadanne Granatæblekjærner, efterdi disse tilskreves den Evne, at hvo der spiste dem, forlod gjerne Oververdenen, eller idetmindste fandt sig ganske vel, ved at blive i Underverdenen. At der virkelig voxede slige Træer selv i Hades, sees af Odyss. XI, 588. Noget lignende har Apollodor; men Ovid synes at følge sin egen, dog mindre heldige Fiction. Vist er det, at man ved Thesmophoriefesten undgik at nyde bemeldte Frugt. Hos Apollodor (I, 5. 3) bliver Ascalaphus — et Billede paa utidig Snaksomhed — overvældet af en Klippe, men senere udfriet af Hercules, som vælter Fjeldet bort, hvorefter Ascalaphus vorder omskabt til en Ugle. — Orphne (*ὄρφνη*) er Mulm.

551. Sirenerne vare Døttre af Achelous og Nymphen Calliope, uagtet Andre sige, at de opstode af Blodet, dengang Hercules, i Kamp med Achelous, reev hans ene Horn af. Homer (Od. XII, 39) kjender kun to; Andre tre: Leucosia, Ligia, Parthenope, hvortil endelig føies stundom følgende tvende: Aglaophonos og Molpe. Homer (l. c.) lader dem styrte sig i Havet, da de ikke kunne forlokke Ulysses, som har ladet sig binde til Masten. Her blive de til Fiske, dog kun alene med Hensyn paa Nederdelen af Kroppen, hvorfor man har meget disputeret, om Poeterne have anseet Sirenerne for Fiske eller Fugle; men Tingen er, at der ere tre Tidspuncter i deres Liv. I den første ere de smukke Piger eller Nympher, der geleide Proserpina. Da hun er ranet, sørge de over hende, og bede om Vinger til at lede hende op, og da ere de Fugle med Pigeansigt; da de endelig i sidste Act springe ud i Søen, blive de Fiske. Servius mener, at det har været nogle meget forføreriske Princesser paa de saakaldte „Sirenernes Øer" ved det siciliske Forbjerg Pelorus. At de have været Billeder paa Qvindesnarer, er øiensynligt. Imidlertid have dog Enkelte anseet Fabelen, som oprunden af et Naturphænomen, bevirket ved den harmoniske Lyd, som Bølgerne afgave mod Havklipperne ved Caprea og Surrentum. Men isaafald er det ikke godt at indsee, hvorledes man skulde falde paa at fable, at saadan Harmonie kunde bringe Vedkommende til at strande.

642. Triptolemus, Søn af Celeus og Neæra, Konge i Eleusis, beværtede Ceres paa hendes Omvandring, en Begivenhed, som udgjør Gjenstanden for den homeriske Hymne til Ceres. Han blev derfor oplært af hende i Agerdyrkning, omtrent paa Erechthei Tid, altsaa c. 1426 Aar f. Chr. F. eller c. 280 for Trojanerkrigen. Naturligviis maae det forstaaes saaledes, at Triptolemus indførte en anden Maade at dyrke Jorden paa, da Agerdyrkning allerede da maae have været bekjendt, hvad Ovid jo ogsaa vedgaaer, naar han siger, partim post tempora longa recultæ. Hvad det Fabuløse i denne historiske Begivenhed angaaer, da udfører Ovid det selv i sine Fasti IV, 507—560. — Mopsopius (661) er attisk, saaledes benævnet efter en ældre attisk Konge. Virg. Cir. 128.

Sjette Sang.

1. Rimeligviis har Arachne været Navnet paa et Fruentimmer, som udmærkede sig i de ældste Tider ved saadanne Kunstfærdigheder, som da vare meest i Brug, nemlig kunstigen at kunne væve, samt i Vævningen (Broderiet) at kunne indflette hele Begivenheder, paa hvilket vi i Homers Digte finde Exempler, saasom i Iliad. III, 125, VI, 289, XXII, 440. Phrygerne skulle have været de første, som opfandt at brodere med Naal: Babylonierne de første som lærte, at udføre ved forskjelligtfarvede Traade hele Begivenheder og historiske Scener i Tøiet. Fabelen selv har man forklaret paa den etymologiske Vei; dog ikke, som Bochart af det hebraiske עֲרָג, som jo vistnok betyder at spinde, og som tillige bruges om Spindevæv; men bedre, af den græske Bemærkelse for en Edderkop, ἀράχνη, som gav Anledning til Fictionen og til Spinderskens Navn. — Phocæa og Colophon ere bekjendte joniske Byer, ligesom Hypæpæ er en lille, men dog ved sine smukke Qvinder bekjendt, lydisk Bye.

70. Denne Strid maa man forestille sig at være oprunden paa følgende Maade. Saasom enkelte Byer havde flere Templer, Feste eller Ceremonier til en enkelt Gud, end Andre, meente man, at der engang havde været den Tid, da Guderne selv havde udvalgt sig vedkommende Stæder. Saaledes finder man i Apollohymnen (blandt de homeriske Smaadigte) at Phoebus gaaer omkring for at oplede sig et Sted til sit Orakel og Tempel. Nu maa man tænke sig, at Neptun og Minerva vare Begge komne til et og samme Sted, og at Neptun, til Signal paa, at det var hans, fæstede her, idetmindste som Apollodor fortæller, sin Trefork. Minerva kommer til; veed ikke, hvad der er skeet, og planter i samme Hensigt sit Olietræe. Nu opstaaer Tvisten. Efter Apollodors og Ovids Fortælling blive

de tolv store Guder Dommere; efter Andres derimod den Areopagitiske Ret, eller vel endog Cecrops. Ganske forskjellig er Varro's Forklaring, som findes hos Augustinus (de civit. dei XVIII, 9). — I 77 læse Nogle fretum, Andre ferum, ja Enkelte eqvum. Ganske rimeligt turde fretum være om det Væld, som Apollodor fortæller, befandt sig paa Acropolis. Ogsaa Herodot (VIII, 55) kalder dette θάλασσα.

87. Betyder vel, at dette Fyrstepar er omkommet i de her omtalte Bjergegne, som efter dem bleve opkaldte, og hvorhen de, forfulgte og forhadte af Folket, havde taget deres Tilflugt. At de havde anseet sig liig Guderne, er formodentlig en figurlig Omskrivning af den Stolthed (ὕβρις) hvormed de regjerede.

90. Pygmæerne (Oldtidens Lille-Putianer) synes at være, ligesom disse Gulliverske Skabninger, et Foster af en phantasiefuld Digter. Kilden til deres Historie findes i Iliadens III, 1. hvilken er siden blevet videre udført og forstørret (Juvenal XIII, 68). Hvad der især maa forbause os, er den Omstændighed, at baade Historieskrivere og Philosopher ere enige med Digterne; antage at de vare smaa bitte Mennesker, som sloges med Tranerne (en Fiction, som vel kom deraf, at deres Dronning skal have heddet Gerane) ja Aristoteles (hist. animal. VIII, 12) siger ligefrem, at hvad der fortælles om Pygmæerne er ikke en Fabel, men en sand Begivenhed. Men hvor boede de da? ja her opstaaer Uenighed, som man nok kan tænke sig. Nu blive de forlagte til Gangesfloden, til Æthiopien, ja, til en Afvexling, lige ind i Thracien. Om denne ganske interessante Materie er samlet det Nødvendige i Banier's Dissertation sur les Pygmées (Memoires de l'acad. des insc. et bell. lettr. VII, 156 efter Amsterdamer Udg. og V, 101 efter Pariseren) samt i Wanderart (ɔ: van der Hart's) curieuse Bog: detecta mythologia Græcorum in decantato Pygmæorum bello. Lips. 1718. — Om Laomedon's Datter Antigone og Cinyras er intet videre bekjendt, end hvad Digteren selv fortæller.

108. Asterie var en Datter af Titanen Coeus, og altsaa en Søster til Latona. For at undgaae Jupiters amoureuse Forsøg, omskabte hun sig til en Vagtel, kom ned i Havet, og gav Anledning til Øen Ortygias Opkomst. Atter et etymologisk Sagn dannet af ὄρτυξ og Ortygia. Herhid hører hvad Callimachus siger til Øen:

Udi Fortidens Dage
Bar du Asteria's Navn, da du sprang udi Dybet fra Himlen,
Stjernen i Luften saa liig, for at flye den forelskte Kronide.

Hymne til Delos, 37. Apollodor I, 4. 1. Hygin 153.

111. Antiope var en Datter af Nycteus, Konge i Theben, eller, som Andre sige, af Flodguden Asopus. Hendes Historie fortælles noget afvigende, og efter denne Digters Sigende er Jupiter Fader til de Tvillinger, Zetes

og Calais, som hun fødte, efter Andre Epopeus, Konge i Sicyon. — Som Asopi Datter anseer man hellere Ægina, som paa Øen af samme Navn blev Moder til Æacus (VII, 616) Apollodor III, 12. 6, samt Hygin 52. Alcmene er bekjendt. Overhovedet er Stedet i Odyss. XI, 259 classisk om disse Heroiner. — Eftersom Ceres hedder hos Grækerne *Δηώ* er Deoïs (*Δηοῦς κόρη*) naturligviis Proserpina.

116. Ved Æoli Datter forstaae Nogle Arne. Rimeligere er det Canace, som, forført af Neptunus, fødte Ephimedia, som ægtede Kjempen Alous, og saaledes blev Moder til de berygtede Aloider, Otus og Ephialtes, som byggede Ascra ved Foden af Helicon, det bekjendte Musabjerg. Da de imidlertid toge Deel i Phlegyas' Tog mod Delphitemplet, fik de senere Navn af Gudestormere. Æneid. VI, 582. — Bisalti Datter skal have heddet Theophane. — Adrastus' berømte Hest gjøres af Servius (Georg. I, 12. 13) til den Hest, som Neptun ved sin Trefork fik til at springe frem af Jorden, hvorimod Andre, som Ovid paa dette Sted, lade den blive en Frugt af Neptun's og Ceres' Kjerlighedsmøde, hvor hiin skabte sig til en Hingst, da denne skjulte sig i Figur af en Hoppe. Quint. Calab. (IV, 570) lader den avles af Zephyrus ved en Harpyie. — At Neptunus ved Medusa blev Fader til Pegasus, er bekjendt; Najaden Melantho er mindre bekjendt. — Issa, en Datter af Macareus, var en af de Piger, hos hvilke Apollo med al sin Skjønhed og Virtuositet dog maatte see sin Kjerlighed strande, ligesom hos Daphne. — Erigone var en Datter af Icarius, som indførte Viinavl i Attica, blev slaaet ihjel af Attikerne, men senere hevnet af Bacchus; thi da Erigone hængte sig af Sorg, sendte han en Pest, som blev afsonet ved store Feste, der indstiftedes til Faderens, Datterens, ja endog til Hunden, Mæra's, Ære, som opdagede den dræbte Mand i en Brønd, hvor Morderne havde kastet ham. Hygin. Fab. 130.

146. Denne Niobe maa ikke forblandes med en Anden af samme Navn, en Datter af Phoroneus, som Homer kalder den første Qvinde, som Zeus har elsket. Man har anseet denne Fabel for bygget paa den sande Begivenhed, at en epidemisk Sygdom har bortrevet hendes mange Børn, og da man nu ansaae stærk Hede, som Aarsag til Soten, saa tillagde man Apollo (i Forbindelse med hans Søster) denne Begivenhed. Hvad Niobes Forvandling angaaer, da mener Cicero (Quæst. Tuscul. III, 26) at hun har været stum af Sorg, eller at hendes Qval har yttret sig i en haardnakket Taushed. Andre mene, at Eventyret skriver sig derfra, at hendes Statue, udhuggen af Steen, blev sat paa Børnenes Grav. Efter Ovids Sigende bliver hun i en Orkan revet bort til det lydiske Bjerg Sipylus, hvor man saae en Figur, der lignede et Fruentimmer, hvilket formodentlig vil sige, at hun, efter hiin sørgelige Catastrophe, tog fra Theben tilbage til Lydien. Saameget er vist, at Pausanias fortæller, at han selv har bereist

bemeldte Bjerg, og fundet et brat Fjeld, der, idetmindste i Frastand, havde Udseende af et Fruentimmer. Quintus Smyrnæus I, 292. Sophocles Antigone 835. Il. XXIV, 602. Callim. Hymne til Apollo, 22. Hygin 9. 10. 11. Sipylus er et Bjerg og en Bye i Lydien. Naar Anacreon (20) regner den til Phrygien, saa betyder det vel ikke mere, end at Lydien ofte regnes til Phrygia major. — Om hendes genus (153) taler Ovid selv mere udførligt i det Efterfølgende.

174. Af Nogle gjøres den her omtalte Hyade Dio til Niobe's Moder (Hygin 9. 82. 83) og paa den Maade bliver Atlas hendes Morfader, medens Tantali Fader, Jupiter, bliver paa samme Grund hendes Farfader, og, med Hensyn paa, at Amphion var Kronidens Søn, tillige hendes Svigerfader. Hvad Tallet paa hendes Børn angaaer (183), da gjøres de af Hesiodus og Ælian (var. histor. XII, 36) til tyve, af Herodorus til to Sønner og tre Døttre, af Homer til sex af begge Kjøn, og af Ovid til fjorten. Om Coeus (185) er intet videre at bemærke, end at han var en af Titanerne.

222. I dette Vers finder atter en Anachronismus Sted, idet den heroiske Alder ikke kjendte noget til Cavallerie, men ene til Vognstridere. — Amphions Død (271) som er saa tvetydigt udtrykt af Digteren, har jeg forstaaet om et Selvmord. Apollodor lader ham rammes tilligemed Børnene, (en Dødsmaade, som synes at være høist umotiveret), hvorimod Andre rigtignok antage det Samme, men efter et bedre Motiv, nemlig, at han (ikke nu; men til en anden Tid), har villet storme Apollo's Tempel. Hygin Fab. 9. — Chimæra (339) bestod som bekjendt af en Løve, Slange og en Geed, af hvilken sidste Bestanddeel den ogsaa havde sit Navn. Tillige spyede den Ild; havde sit Stade i Lycien, og blev tilintetgjort af Bellerophon.

382. Marsyas var en Søn af Hyagnis, og født i Celænæ i Phrygien. Han blev, som bekjendt, flaaet af Apollo, da han tabte i den musicalske Væddekamp, skjøndt Andre (Herodot VII, 26) lade ham forvandles til en Flod, som løb tæt forbi hans Fødebye, og faldt ud i Mæander, hvor man endog saae hans Hud ophængt, i Form af et Slags Ballon. Han udmærkede sig ved musicalske Opfindelser, og var nok den Første, der ved Hjelp af Vox og Baand indførte den bekjendte landlige Rørfløite, ligesom han ogsaa componerede den phrygiske modus. Hvad Ideen forresten betyder, at han blev flaaet, er ikke let at udfinde. Kun saa meget veed jeg, at det ikke er sandt, at det er en Allegorie, som grunder sig paa at Marsyasfloden havde en voldsom og larmende Lyd, som døvede Folks Øren; thi isaafald var det jo ikke Marsyas, men Auditores som bleve flaaede. Saa meget er ogsaa vist, at Fortunio Liceti's Forklaring maa være opskrevet bag Vacuna's faldefærdige Tempel, naar han mener, at Fløiten stod i høi Renommée, før Lyren blev opfunden, og at altsaa de Fløitespillere, som fordum bleve rige ved deres Metier, nu bleve flaaede ɔ: forarmede af Apollo

ɔ: af Opfinderen af Lyren. — Olympus er en af Datidens berømte Musiker, en Discipel af Marsyas, hvoraf man kan forklare det tillagte **tunc quoque** ɔ: berømt endog, medens Mesteren levede.

404. Man kunde nok have Lyst til at vide, hvorfra den Idee er kommen, at lade Pelops faae en Elfenbeens Skulder; men af alle de Oplysninger, jeg har kunnet indsamle, er Gierigs den eneste, som idetmindste lader sig høre. Denne Fortolker mener, at det Hele beroer paa et eller andet Digterudtryk, hvori der forekom Elfenbeen, hvilket da, som det ofte skeer hos Poeterne, stod istedetfor Skjønhed ialmindelighed, ligesom Guld bruges af Digterne paa samme Maade. Pindars Forklaring findes i Olympiske Od. I, 58. Hygin. Fab. 83. Euripid. Iphig. Tauric. 387.

412. Historien med Tereus indtræffer omtrent 1333 før Christi Fødsel under Pandion den anden. Dog synes Ovid at tænke sig Pandion den første, hvorved Begivenheden rykkes 130 Aar tilbage i Tiden. Begivenheden selv kan ikke være foregaaet i Thracien; thi det unaturlige Maaltid fandt Sted i Daulis, som ligger i Phocis, altsaa ikke langt fra Attica, hvorudover Philomele ofte kaldes af Poeterne **Daulias**. Rimeligviis ligger Historie til Grund for Sagnet, som senere blot er udpyntet i Enkeltheder af Digterne, uagtet det altid bliver mærkeligt, at Homer (Od. XIX, 518) vel kjender Philomele og tildeels Itys (som hos ham hedder Itylus) men aldeles ikke hverken Tereus eller Procne. Dog lader Hesiodus til at kjende Sagnet, naar han i Erga (568) taler om „Pandions Svale, der stiger som Tegn, at Vaaren begynder". Anacreon (XII, 6) og Apollodor (III, 14. 8) vende Sagnet om, og lade Procne blive en Nattergal, Philomele en Svale, hvorved Sagnet bliver spoleret; thi den forførte Philomele søger jo at skjule sin Skam i den eensomme Skov, medens Procne som Svale søger til Husene, for at lede om sin myrdede Søn. (**Meursius de regg. Athen. II, 5**). At Tereus blev til en Ugle, skriver sig formodentlig fra den poetiske Retfærdighed, for at straffe den raae Forfører. Dog mener Pausanias, at Anledningen dertil har været den, at paa hans Gravhøi har man bemærket den første Ugle, man hidtil havde seet. — Argos, Sparta og Mycene forenes ogsaa hos Homer, hvilke Byer bleve regjerede af Pelops' Descendenter, Atreus, Thyestes o. Fl. At Calydon **endnu ikke** var forhadt af Diana, vil man nedenfor i VIII, 272 finde forklaret. — Af Navnet Orchomenus vare der tvende Byer, en i Thessalien (ikke Arcadien; thi Apollon. Rhod. II, 516 omtaler just *πέδιον Φθίης Ἀθαμάντιον*) en anden, og mere bekjendt, i Boeotien, over hvilken Minyerne herskede (Pausan. IX, 34). — Naar Digteren lader Corinth allerede dengang være berømt ved Erts (æs **Corinthium**) saa er det naturligviis en Anachronismus, af hvilke vi finde en ganske anseelig Mængde hos vor Digter. Om Ertset sammenligne man Florus (II, 16) med Plinius (XXXIV, 3). Cla-

onæ laae mellem Argos og Corinth. Pylus opkaldes her efter den bekjendte rige Konge Neleus, hvis Qvæghjorde omtales allerede af Homer (Od. XI, 288), som vare saa talrige, at de endog maatte søge Græsgange udenfor det Pyliske Gebeet. — En Søn af Pelops Pittheus var Konge i Troezene, og Fader til Theseus' Moder Æthra.

422. Hvilken Krig Digteren her sigter til, er ikke let at afgjøre, eftersom han intet yttrer selv derom. Micyllus lader den bevirkes ved Amazonerne; men da disse boede ikke langt fra det sorte Hav, synes denne Tour til Attica at være noget lang, især for Damer, ihvor krigeriske de forresten kunne have været. Gierig lader det være Barbarer, som boede ved den saroniske Havbugt. Muligen har Ovid havt ældre Data for sig, og maaskee har han hentet Fictionen alene fra sin Phantasie, da Datterens Giftermaal med en fremmed Konge dog altid maatte have et Motiv. — Den attiske Konge Mopsopus er allerede omtalt V, 661. Hvad de uheldige Varsler ved Brylluppet angaaer (428) da sammenligne man hermed det lignende Sted hos Musæus (274) og vor Digters Heroider II, 17. — Odryserne (490) udgjorde en bekjendt Folkestamme i Thracien. Seneca's Thyest. 273.

558. Ligesom Ovid i det Hele turde have lagt an paa en grel Udmaling af en cannibalisk Scene i Tereusfabelen, saaledes synes han paa dette Sted at overgaae sig selv i en ubehagelig Detaillering af Noget, som aldrig burde detailleres. Heller ikke troer jeg, at det er rigtigt, at anføre Iliadens X, 457, som et Slags Undskyldning; thi, om man endogsaa vilde indrømme, at en Andens Smagløshed kan undskylde vor egen, saa er det dog vist, at det homeriske Sted indeholder hverken nogen Unaturlighed eller nogen oprørende Skildring, eftersom Dolon paa det anførte Sted mister Hovedet, just idet han er ifærd med at tale (φθεγγομένου), hvilket er meget forskjelligt fra Ovids stygge Overdrivelse: terræ immurmurat atræ.

587. Eftersom Bacchus skal have brugt tre Aar til at gjennemstreife, eller, om man vil, erobre Indien, blev hvert tredie Aar den berygtede Qvindefest Trieterica holdt til hans Ære, hvor Qvinderne overlode sig til en vild Begeistring, som de havde gode Grunde til at feire om Natten, for at dens Mørke kunde bedække deres vilde Orgier. (Servius til Virgils IV, 302; samt Perizon. til Ælians var. histor. II, 31 og XIII, 2.) Da dette Slags Feste stemmede godt overeens med Thracernes vilde, og ved Drikfældighed endnu mere ophidsede, Aandsretning, kaldes den her sithonisk, efter en gammel Thracerkonge Sithon. — At jeg, paa Blufærdighedens Vegne har i 616 foretaget mig en lille Sammentrækning af Versene, hvorved den syge Deel er bleven amputeret, vil sikkerligen blive billiget. Hvad den facies armata angaaer, som (674) tillægges Tereus, som Ugle, da sigter det til den Række af lange Fjer, som løber fra begge Siderne op mod Nakken paa bemeldte Fugl, næsten i Form af en Hjelm.

677. Erechtheus regjerede omtrent 1423 i Attica og succederede Pandion den første. Hvad hans Datters Begivenhed angaaer, da har Plato i Dialogen Phædrus formeent, at den var en Fabel, bygget paa den historiske Omstændighed, at Orithyia i et stormfuldt Uveir var blæst ud i en Flod. Af andre Data synes det dog, som om det Hele er en virkelig Begivenhed, idet Pausanias beretter, at dette Ægteskab skal have været Erechtheus meget gavnligt, eftersom hans Svigersøn Boreas lod udruste en Flaade, for at hjelpe ham mod de Fjender, som plyndrede Kysten af Attica. Muligt altsaa, at ogsaa her ligger Historie til Grund, men at etymologisk Spidsfindighed har avlet det Øvrige. Hovedstedet er Apoll. Rhod. I, 211, og de øvrige Notizer om Boreas findes hos Natales Comes (Mythol. VIII, 11). Forsaavidt som Boreas gjøres af Digteren til den virkelige Nordvind, anviser han ham Plads i Thracien (710) hvor Ciconerne udgjorde en Folkestamme. — Actæa ɔ: Attica.

716. Hvad den Fiction angaaer, at lade Zetes og Calais være bevingede, da er Opløsningen let nok, naar man antager dem, som Sønner af den virkelige Boreas ɔ: Stormvinden, eftersom Boreas ansaaes som Gud (Herodot VII, 189. Ælian. Var. Histor. XII, 61) og fordi han som Stormvind tillige tildeeltes Vinger. Forsaavidt som man derimod kan ansee dem for historiske Personer, har man forklaret bemeldte Vinger af en egen Sort Dragt, som disse unge Fyrster bare ved Argonautertoget. Explicationen er ikke meget bevendt, saalidt som Tzetzes', at deres lange og smukke Haar, som flagrede vildt om deres Skuldre, har givet Anledning til Fabelen. — Hvad Minyerne angaaer (720) da er dette Udtryk en staaende Benævnelse for Argonauterne, eftersom de Fleste og Ypperste af disse nedstammede fra de, i fjerde Sang omtalte, Minyas' Døttre, hvis Navne forresten angives forskjelligt. Apollon. Rhod. I, 239. Heyne troer, at de kaldes Minyer, fordi Minyer fra Orchomenus (stiftet af Minyas' Søn af samme Navn) havde nedsat sig i Egnen omkring Jolcus (Observ. ad Apollod. 73).

Syvende Sang.

1. Eftersom Argonautertoget spiller i Oldtidens Poesie omtrent den samme vigtige Rolle, som Korstogene i den romantiske Digtekunst, er det ikke sært, at det historiske Substrat er blevet næsten til Ukjendelighed udpyntet med digteriske Tilsætninger. At denne Expedition, der falder omtrent 1253 f. Chr. F. har været en Handelsreise, og at Grækerne have villet aabne sig Adgang til det sorte Hav, for at anlægge Handelsforbindelser paa denne

Maade, er ligesaa vist, som at alle de øvrige Forklaringer føre til intet. Saaledes har man antaget, at det gyldne Skind kunde være Colcherkongens umaadelige Skatte, snart det virkelige Skind af et Faar, som Phryxus havde offret, og om hvilket Oraklet havde spaaet, at Kongen vilde blive dræbt af den, der kom i Besiddelse af Faarets Skind. Snart lader man Skindet betyde de virkelige Faareskind, hvormed man opsamlede Guldsand, som hist og her fandtes i de colchiske Floder; snart var det et udmærket Slags Faareuld, som græske Kjøbmænd speculerede i. Snart var det en kostbar Guldstatue, og endelig, hvad der er det bedste, lader Suidas (s. v. δέρας) Skindet være en gammel Skindbog, som indeholdt Recepter til at fabrikere Guld, og deri ere vist samtlige Alchymister enige, at det var nok værd at gjøre en Argonautertour, for at hente bemældte høist værdiefulde Skindbog. — Skibet kaldes af vor Digter Pagasæisk efter den thessaliske Havn Pagasæ, ved Foden af Bjerget Pelion, hvorfra Argonauterne droge ud.

3. Phineus, Søn af Phoenix, Konge i Bithynien, eller i Arcadien, eller, hvad der er rimeligst, i den thraciske Bye Salmydessa, har enten udsladret en af Guderne ham meddelt Hemmelighed, eller ogsaa straffet paa en unaturlig Maade sine Sønner, ved at berøve dem Synet. Vist er det, at Zeus straffede ham selv, ved at sende Harpyerne (Aello, Celæno og Ocypete) et Slags Monstra, og en Blanding af Piger og Fugle, paa ham, som opaade hans Mad, og tilsølede Alting. Hesiod. Theog. 267. Æneid. III, 211. Eftersom Phineus, som desforuden blev blind, modtoge Argonauterne godt, og lovede dem en Veiviser gjennem de cyaneiske Klipper eller Symplegaderne, joge Boreas' vingede Sønner, Zetes og Calais, som vare med paa Toget, Harpyerne fra ham til de plotiske Øer i det joniske Hav, hvor Zetes og Calais fik Ordre at vende, saa at Øerne fra den Tid bleve kaldte de strophadiske (στροφή). Bemeldte Harpyer gjøres af Palæphatus, som altid gaaer meget ligefrem tilværks, til hans egne Døttre (de incr. hist. c. 23), Servius (l. c.) til hans egen Samvittighed, som ængstedes ved den Mishandling, hans Børn havde døiet; af Clericus (le Clerc) til Græshopper, som ødelagde Landet og bevirkede Hungersnød, og af Andre igjen til vilde Søerøvere, som stege i Land i Phineus' Stater. Heyne antager endelig (i 7de Excurs til Æneidens 3die Sang) at de har symboliseret en orkanagtig Storm, et Luftmeteor, eller Sciroccovind. — **Phryxea** (7) ɔ: de Rigdomme, som Phryxus havde bragt med sig, da han flygtede for Athamas. Herodot VII. 197. — I det 9de Vers kaldes Medea **Æetias** efter Faderen Æetes; hendes Moder heed Idyia (Ipsea) Apoll. Rhod. III, 243.

51. Søsteren er Chalciope, en Datter af Æetes, som Phryxus ægter, efterat han har begravet Helle, og er ankommen til Colchis. Broderen er Absyrtus. En lystig Anachronismus er det forresten, at Ovid lader Grækenland være saa overhaands cultiveret paa Argonautertogets Tider.

62. Medea sigter her til de saakaldte Symplegader (cyaneiske Klipper) to Rækker af Fjelde ved Indgangen til det sorte Hav, der nærmede sig hinanden saa meget, at der kun vare 20 Stadier derimellem, hvorfor Bølgernes Slag mod Klipperne bevirkede en Damp, som gjorde Gjennemgangen endnu vanskeligere. Navnet have de deraf, at de syntes at løbe sammen, naar man saae dem i Frastand. Hvad Scylla og Charybdis angaaer, da ere Begge saa bekjendte, at intet behøves at tilføies desangaaende. Odyss. XII, 85, Æneid. III, 419. Naturligviis har den saa meget omtalte Gjøen været et acustisk Bedrag, som skrev sig fra Bølgernes Slag mod de talrige Klipper og Skjær, som findes paa dette Strøg af Calabrien (cfr. Heynes 4de Excurs til Virgils Bucolica).

74. Ogsaa Hesiodus (Theogon. 409) antager Perses som Fader til Hecate ved Asteria. Som Anledning til at bemældte Hecate kaldes triformis (τριπρόσωπος) har man anført, at hun dyrkes i Himlen, paa Jorden og i Underverdenen, skjøndt Orpheus (Argon. 980 efter Herrmans Udgave) forklarer denne Tredoppelthed om en Sammensætning af Hoveder af en Hund, Hest og Løve. Til denne Hovedforskjel holder Digteren sig i Fasti (I, 141) naar han siger, at Hecate har tre Hoveder, for at kunne see til forskjellige Sider paa de Treveie, hvor hendes Statue var ialmindelighed opreist. Endelig turde Schwenck (Homers Hymner Pag. 284) have størst Ret, naar han siger, at denne Treenighed skriver sig fra de tredobbelte Phaser, under hvilke Maanen viser sig, hvorfor hun ogsaa fik maanedlige Sonoffre paa Treveiene. — Æetes' Fader var Solen.

159. Hvad denne Livselixier angaaer, som man altsaa allerede i Oldtiden har ønsket sig, og virkelig tænkt sig at existere, da har man troet, at det har været en Blod-Transfusion, som man ogsaa i senere Dage, skjøndt uden synderlig Held, har gjort Forsøg med. Snarere turde det være nogle nyttige Urter, som Medea, den paa Naturens Værter kloge Qvinde, har kjendt, som har bidraget til at styrke den Gamle, naar man ikke vil lade sig nøie med Palæphatus' Efterretning, at hun har forstaaet at gjøre graae Haar sorte, og altsaa vidst, at frembringe en tilsyneladende Foryngelse. Fabelen skal have sin Oprindelse fra den Række Digte, som existerede i Oldtiden under Navn af Νόστοι. — Temesa (207) var en Bye, som af Nogle lægges paa Cypern, men af Andre ved Brundusium, som allerede hos Homer (Od. I. 184) er bekjendt for sine Bjergværker. Imidlertid haves den anden Læsemaade temerata saa almindelig, at den kan regnes som Vulgat, uagtet Temesæa vistnok er langt bedre.

231. Boebe er en Bye og Søe ved Mundingen af Peneus (Il. II, 711). — Anthedon er en Bye i Boeotien, ligeover for Euboea. — Hvad Glaukus angaaer (233), da fortæller Digteren Begivenheden selv XIII, 905. — Vivax kan ikke tages her i den Betydning, som vi nylig havde i Anledning af

cervus vivax; men maa tages her i activ Betydning, om livsvirkende Græs.

272. Cinyps er en Flod i Libyen, i hvis Nærhed man fandt den saakaldte Chelydros, en Art Slanger, berygtede ved utaalelig Stank. De i det Efterfølgende omtalte Ammer ere de ellers saakaldte **nymphæ Nyseides** (ɔ: Cysseis, Nysa, Erato, Eriphia, Bromie og Polyhymnia) hvilke opdroge Bacchus efter Semeles Død.

352. Callimachus (i Hymnen til Delos 118) kalder det thessaliske Bjerg Pelion baade „Chironisk" og „Philyras Sovegemak" med Hensyn paa at Oceani Datter, Philyra, undfangede her ved Saturnus Centauren Chiron.— Cerambus skal have levet paa Deucalions Tider, og være undsluppen Vandfloden, ved at blive forvandlet til en Fugl. Andre lade ham af nogle vrede Nympher, som boede ved Foden af Othrysbjerget, forandres til en Skarnbasse. Antonius Liberalis kalder ham Terambus (XXII) og afviger overhovedet fra Ovid. Da *κέραμβος* (ɔ: *κέρατα ἔχων*) betyder en Art hornet Skarnbasse, er Sagnet formodentlig at opsøge ad den etymologiske Vei. Om Dragen (i 358) vides intet; man formoder, at det turde være den Samme, som i XI, 56 omtales paa Lesbos. Da overhovedet disse Sagn ere aldeles ubekjendte, er det vanskeligt, at sige noget nærmere om dem. Saaledes skal denne „**Ciberi natus**" være Thyoneus (hvilket han jo ellers selv kaldes) der bortdrev en Stud fra nogle Bønder, og som, for ikke at opdages, blev skjult paa den her omtalte Maade. — Corythus' Fader var Paris ved Oenone, som brugte ham til Speider angaaende Paris' Forhold til Helena, hvorover Paris blev skinsyg, og dræbte ham. — Mæra er vel at antage for Icarii Hund, som bidrog til at opdage hans Mord, da han blev dræbt af de attiske Viingaardsmænd (Hygin. 130). Efter Andres Sigende skal Mæra have været en Nymphe, som Diana jog bort fra sit Følge, da hun mærkede hendes Ukydskhed. Nymphen blev derefter, da hun faldt i et Slags Raserie og Fortvivlelse, forvandlet til en Hund. — Konerne paa Cos skulle have sammenlignet sig i Skjønhed med Venus, og faaet i den Anledning den her omtalte Straf. En anden Forklaring angiver dog, at Fabelen bygger paa den Omstændighed, at Hercules' Følge skal have ombragt Adskillige af dem, idet de offrede dem, som Qvæg, til Guderne. Fabelen er dunkel saavel i dens Opfindelse, som i dens Forklaring. Cos kaldes ogsaa af Homer (Il. II, 677) *Κῶν, Ευρυπύλοιο πόλιν*. — Jalysus var en anseelig Stad paa Øen Rhodus, der, som bekjendt, var indviet til Apollo (**Phoebeam Rhodon**). Denne skal være bleven ødelagt i en stor Oversvømmelse tilligemed den der boende Folkestamme, Telchinerne. Da disse vare store Heremestere, og ved deres Trolddom gjorde deres Naboer stor Skade, blev denne Oversvømmelse anseet som en guddommelig Straf, og gav Anledning til det Sagn, at de vare blevne forvandlede til Klipper.

Den efterfølgende Fabel, hvis Scene forlægges til Den Cea (Hydrussa) er kun lidet bekjendt, hvilket ogsaa er Tilfældet med Eventyret om Hyria, der blev forvandlet til en Søe ɔ: styrtede sig ud i en Dam, da hun mistede sin Søn Cygnus. Antoninus Liberalis (12) kalder hende *Θυρίη*. — Tempe bliver imidlertid ikke at ansee for den bekjendte Thessalerdal, men som en Egn ved Teumessus i Boeotien. Hvad Historien selv angaaer, som Digteren paa en særdeles troven Maade fortæller i de næste 8 Vers, da vides intet videre derom, end hvad han selv meddeler, som uden Skade for Digtet kunde gjerne være blevet udeladt. Ligesaalidet er noget bekjendt om Combe, som formodentlig har været fra Ætolien; hvilket ogsaa gjelder om Menephron (Hygin 253). Overhovedet maa et religiøst Sindelag have bragt Ovid til at henkaste disse blot scizzerede Mythe; thi hans æsthetiske Sands maatte letteligen have overbeviist ham om, at en slig catalogmæssig og aldeles ikke udført Henkasten af Mythe paa Mythe umuligen kunde interessere en Læser, som ikke tog Digtet i Hænder med et andægtigt Sind, som en Bestyrkelse i Troen paa Gudernes Almagt, og paa deres Paapassenhed med, at Lasten blev straffet, men som betragtede Mythen og dens Udførelse blot fra Skjønhedens Standpunct.

388. Cephissus' Datter skal have været Praxithea, gift med Erechtheus; og en af de otte Sønner, som Begge avlede, maa formodentlig her være meent. — **Eumeli domus** skal være Patræ, en Bye i Achaja, hvor Eumelus har været den ældste Konge. — Overtroen om Menneskene, som i Corinth (Ephyra) opstode af Svampe, er ikke videre bekjendt. — Ved det 394de V. paakommer der Digteren en forunderlig Jilsomhed, som ikke staaer i Forhold til den rolige Udmaling af det Foregaaende, og som gjør, at han forudsætter som bekjendt, hvad han selv burde fortælle. Hvad Ovid lader os gjette os til, eller idetmindste antager, at vi vide, er, efter Hygins Fortælling (25) følgende: Efter at Medea allerede havde født to Sønner, Mermerus og Feretus, ved Jason, og de havde levet meget lykkelig sammen, blev Jason dadlet af Nogle, fordi han levede i Ægteskab med en Troldqvind. Han ægter nu altsaa Glauce (alias Creusa) Datter af Corintherkongen Creon. Da Medea erfarede denne Utaknemmelighed, gav hun Børnene en Guldkrands til deres Stedmoder, der havde den magiske Virkning, at Jason tilligemed Creusa og Creon bleve opbrændte. Efterat hun derpaa seer Slottet staae i Brand, dræber hun sine Børn og flygter. Ifølge Andres Sigende var Gaven tillige en Kaabe (*πέπλον καὶ ϛέφος*), besmurt med Naphtha (*Μηδείας φάρμακον*). Senec. Medea 570. Plinius (II, 109) forklarer det rimeligt saaledes, at Creusa, hvis Kaabe og Krands (Krone) var besmurt med Naphtha, maatte geraade i Brand, naar hun nærmede sig til Alterilden, hvor hun vilde offre.

399. Nogle ville læse Phineus, men isaafald veed man slet intet om

Mythen, der ikke passer paa Nogen af dette Navn. Sagnet om Phinis er derimod en etymologisk Mythe, som dreier sig om, at i Attica regjerede en Konge Periphas, hvis troe og elskende Kone heed Phinis. Denne Benævnelse havde hun tilfælleds med en Sort Fugle (φίνις, φήνη, falco ossifragus). Noget lignende er Tilfældet med Halcyone, Scirons Datter, som, formedelst Utugt, blev forvandlet til Fuglen, som bærer samme Navn. — At Ægeus ikke kjendte sin Søn Theseus kom deraf, at han var bleven opdragen hos sin Bedstefader Pittheus, Konge i Troezene. Hvorfor Medea vilde forgifte Theseus, angiver Digteren ikke; det maatte da være, for at denne Helt ikke skulde staae hendes Barn, med hvilket hun gik svanger ved Ægeus, i Veien med Hensyn paa den attiske Throne. — Hvad Sværdet (422) angaaer, paa hvilket Theseus bliver gjenkjendt, da sigter det til den bekjendte Historie, at Ægeus lagde sit Sværd og sine Skoe under en stor Steen, da han drog fra Troezene, og paalagde Æthra ikke at sende Theseus til Athenen, før han kunde løfte denne Steen, og bringe ham Sværdet. Plutarch i Thesei Levnet (12) lader Gjenkjendelsen opstaae ved en Kniv, μάχαιρα, som Theseus brugte til at skjære Kjød med.

409. Den her omtalte Hule skal være den saakaldte Acherusiske Hule paa Mariandynernes Gebeet (Plin. VI, 1 og XXVII, 2). Naturligviis har man just der i Egnen fundet en Mængde af bemeldte aconitum, naar man ikke vil antage, at denne fule Gift er opkaldt efter en Flække Acone i Mariandynernes Landstrækning. At Cerberus opkaldes efter Echidna, sigter til, hvad ogsaa Hesiodus antager i Theogonien (301) at bemeldte Echidna var Cerberi Moder.

434. Hvad den her omtalte, af Neptun til Minos forærede, cretensiske Tyr angaaer, da er man ikke ganske paa det Rene. Snart bliver den dræbt af Hercules, snart af Theseus, snart igjen slæbt af Hercules til Eurystheus, som lader den gaae frie, uden at dræbe den. Ovid lader den husere i Attica, og navnlig ved Marathon. Ogsaa Plutarch (Thes. Levn. 14) lader Theseus være dens Drabsmand, som offrer den til Apollo eller ogsaa til Minerva. — I Crommyon (en Flække ved Corinth) var en uhyre vild Soe, Phæa, som gjorde Folket megen Ulejlighed, og som blev fældet af Theseus (Plut. Thes. 9); naar man ikke vil forklare Sagnet saaledes, at der i bemeldte Bye har levet et udsvævende, ved Røverie og Mord høist berygtet, Fruentimmer Phæa, som havde faaet den Titel Soen. Men enten man nu antager det Sidste eller det Første, saa meget er vist, at Phæa blev ombragt af Theseus. — Da Theseus reiste ved den saronische Havbugt fra Epidaurus, som just var den Vei, som førte fra Troezene til Isthmen, kom han i Kast med den berygtede Periphetes, en Søn af Vulcanus og Anticlea, som, efter sit vanlige Vaaben, en Kølle, tillige blev kaldt Κορυνήτης eller Kølledrageren (κορύνη). Med dette Vaaben drog Theseus

senere omkring, efter at have fældet dens Eier, for ogsaa deri at følge Hercules' Vane, hvem den attiske Helt synes at have taget aldeles til sit Mønster. Plut. Thes. 8 og Apollod. III, 16, 3. — Procrustes, en Søn af Neptunus, havde sit Navn af den unaturlige Maade, hvorpaa han behandlede dem, som han fangede, idet han spændte dem ud paa en Seng, og enten skjar af dem, naar de vare for lange, udspilede dem, naar de vare for korte, eller dræbte dem, naar de passede. Hans egentlige Navn var Damastes, og han blev behandlet af Theseus paa samme Maade, paa hvilken han havde taget sine Medskabninger af Dage. Plut. Thes. 11. Hygin 38. Angaaende disse Thesei Bravourhandlinger maa man forresten efterse Salvagni til Ovids Ibis 409 og følgg. — Cercyon indlod sig i Kamp med de Vandrende, og dræbte dem, naar de tabte, hvilket nu faldt i hans eget Lod, da Theseus overvandt ham. — Sinnis (den saakaldte Pityocamptes) boede ved Isthmen, og var en afskyelig Røver, som bandt Menneskene til Grantræer, hvilke han bøiede ned, og derpaa sprængte de Fastbundne paa en ynkelig Maade. Hygin. 38. Med hans Datter Perigone avlede Theseus Menalippus. — I Nærheden af Megara levede Sciron, der rækkede sine Fødder ud til de Reisende, for at de skulde vaske dem; men sparkede derpaa saa voldeligt til dem, at de fløi ud i Vandet. Helten fra Attica kastede ham ned fra bemeldte Klippe, som nu kaldtes efter ham den scironiske. Plut. Thes. 10 og Ibis 409. Megara kaldes af Digteren Alcathoë efter en der regjerende Fyrste Alcathous.

453. Fabelen om Myrmidonerne er en meget simpel, skjøndt af Ovid meget smukt udført, etymologisk Fiction. Heyne (Observ. ad Apollod. Pag. 306) er meget vred paa dette Slags Mythe, og finder, at hine Tider toge tiltakke med saadanne Vittigheder af Mangel paa bedre. Han giver det grammatiske Studium Skyld, der rykkede saa langsomt frem, og som først i Alexandria bragte det til noget betydeligt. Jeg tænker Grammatiken har her intet at gjøre; men at slige Kjeldermænd krybe frem til enhver Tid, i den graae Oldtid ligesaa vel som i den raffinerede Nutid, uden Hensyn paa, hvad Grammatiken forbyder eller tillader. Med andre Ord, den Tids Vittighedsmænd gjorde μυρμήκες til Myrmidoner, uden at spørge om η da kunde blive til ι. Naturligviis har Tilfældet ført det med sig, at en Deel af det pelasgiske Urfolk har baaret Navnet Myrmidoner, det være nu et primitivt Navn, saagodt som det, Magister Eineck bar, eller af en Fyrste Myrmidon, som virkelig forekommer hos Apollodor (I. 7. 3). Paa Ægina finde vi dem først, og senere drage de med Peleus til Thessalien, hvor de nedsætte sig i Phthiotis. Den, som først var vittig nok til at lade Myrmidonerne voxe op af Myrer, er forresten, hvad man ikke skulde vente sig, den gamle Digter Hesiodus. — Minos vilde straffe Athenienserne, fordi de havde dræbt hans Søn Androgeus. Om hans Vælde tilsøes efter-

see man Herodot III, 122. og om denne Krig Plut. Thes. 15. De i det Efterfølgende omtalte Øer ligge omkring Creta, og ere næsten Alle tilfulde bekjendte, hvorimod Fabelen i 465 er aldeles fremmed. Anaphe er en af de sydligste Øer i Archipelagus; Astypalæa derimod en af de sporadiske Øer ligeover for Cos, med hvilken Nogle gjøre den identisk. Det var en af de østligste Øer blandt de mange, som ligge i Archipelagus, og hedder nu Stampolia.

484. Æacus var en Søn af Flodguden Asopus' Datter Ægina, om man ikke vil antage at Asopus var Konge i Boeotien. Den Lyctiske Flaade (490) er den cretensiske efter en bekjendt Bye paa Creta Lyctus. Cephalus var en Søn af den phociske Konge Deioneus. Apollodor (II, 4. 7. III, 14, 3) antager, at der har været to af dette Navn, hvoraf denne var en Søn af Deioneus og Xuthus' Datter, Diomeda, den anden derimod en Søn af Mercurius og Cecrops' Datter Herse (Heynes Observ. 323 og 333). Pallas (500) var Broder til Thesei Fader Ægeus, forsaavidt som Pandion den anden havde efterladt fire Sønner, de to omtalte, samt Lycus og Nisus. I de siden afstedkomne Uroligheder mod Theseus, blive Pallas og Sønnerne dræbte.

523. Hvad den her omtalte Pestbeskrivelse angaaer, da sammenlignes den passeligst med Lucrez' lignende (de rer. natur. VI, 1136) og Virgils i Georg. III, 477, samt den nyere Litteraturs interessante Sidestykke i Indledningen til Boccaccio's Decamerone.

619. At en saadan Torden og Lynild gav et heldigt Varsel, seer man paa flere Steder, saasom Od. XX, 103 og Æneid. II, 692. Saadanne Steder, hvor deslige lykkelige Varsler havde viist sig, pleiede man at hilse med et Kys (631). Da Cephalus var en Søn af Deioneus, som igjen var en Søn af Æolus, kaldes han selv (672) Æoliden, ligesom Phocus kaldes (685) Nereiden, forsaavidt Æacus havde denne Søn ved Psamathe, en Datter af Nereus. — Hymettus var et bekjendt attisk Bjerg, rigelig forsynet med Blomster og især med Thymian, som derfor var meget besøgt af Bier, der tillige gjorde det bekjendt ved Honning.

726. Efter Antoninus Liberalis er det en Slave, som Cephalus afretter til Forfører, hvad jo ogsaa er mere rimeligt, end at han selv skulde have forummet sig. Efter Apollodor bliver hun greben i Utugt med Pteleon, og flygter til Minos, af hvem hun, efter begge hine Mythologers (Anton. 41 Apoll. II, 4. 7) Sigende, faaer Spydet og Hunden.

762. Hvorfor tog Themis sig dette saa nær? Formodentlig af den Grund, at efter Nogles Sigende var det just denne Gudinde, som havde paasendt Thebanerne det pestagtige Uhyre, Sphinx, skjøndt Andre angive Juno og atter Andre Bacchus. Laïades er Oedipus. Hvad det andet

Ulhyre (763) har været for et, kan ikke indsees af Digterens Ord. Det har enten været en Ulv eller ogsaa en Ræv, der efter det Boeotiske Bjerg Teumessus kaldes den Teumessiske. — Cretenserne vare noksom bekjendte formedelst deres Kunst i at skyde med Pile; en Gortynisk Bue (opkaldt efter den cretensiske Bye Gortyna) er derfor en udmærket Bue.

Ottende Sang.

1. Eftersom Fuglen Ciris har en rødlig Fierbusk paa Hovedet, vare Digterne ikke sene med, at udlede dette Navn af κείρειν (hvilket Ovid antyder, ved at sige **a tonso nomen adepta capillo**) efterat man enten havde selv tildigtet, eller ved Traditioner modtaget Eventyret om Nisus' Guldhaar, som efter Pausanias' Forklaring, har været et kjendeligt, altfor lyst Haar, der stak af mellem de Øvrige. — Efter Nogles Fortælling (Apollodor III, 15, 8) befalede Minos, at man skulde kaste Scylla i Vandet, efter Andre blev hun hængt op i Masten. See Vulpius til Properz. III, 17. 21. Hygin, 198. — Alcathous' Bye er Megara, omgiven med Mure af Pelops' Søn, Alcathous, som i denne Henseende blev understøttet af Apollo. Dog lade andre Forfattere Megareus fra Onchestus, Svigerfader til Alcathous, som var kommen Nisus til Hjelp, opbygge Murene om Megara, da de vare blevne ødelagte af Minos, der forresten, vel at mærke, er Minos den anden, og ikke, som Ovid gjør ham til, Minos den første, Søn af Zeus og Europa. Det var just under dette Arbeide, da han hjalp til at bygge Murene, at han kom til at lægge sin Lyra fra sig, hvorved Stenene, paa hvilke de laae, fik den deilige Klang. See Virgils Ciris 105, hvilket Poem overhovedet maa sammenlignes med denne Digtning. — Cydon, (Cydonia) var en af de meest udmærkede Byer paa Creta. — De farlige Sandrevler paa Kysten af Afrika, som ere bekjendte under Navn af Syrter, findes beskrevne af Sallustius i Jugurthakrigen c. 78. Charybdis kjende vi fra VII, 63 og Armeniens Tigre ville blive omtalte i XV, 86.

131. Dette Vers sigter til det bekjendte Eventyr om Pasiphae, Minos' Kone, som forelskedes i en Tyr, og som ved Dædali Hjelp virkelig fik sin Kjerlighed tilfredsstillet, hvilket bragte Minotaurus til Verden. Forklaringerne ere afvigende; men vist er det, at Pælæphati (Cap. 2) er saa obscoen, at man maa undres, hvorledes Gierig i tydelige Ord gider gjentage den. Heyne (Æn. VI, 26) mener, at Fabelen skriver sig fra Cretas (samt Siciliens og Italiens) Emblem, en Tyrefigur med et skjægget Menneskehoved. — En Lighed har Ovid med vor Holberg, at de Begge opholde sig saa længe det nogenlunde lader sig gjøre (stundom endogsaa vel længe)

ved saadanne Scener og Gjenstande, som interessere dem selv, hvorimod de med en utilbørlig og høist uproportioneret Korthed fare over Ting, som ikke ere mindre vigtige, og som idetmindste høre som integrerende Dele med til det Hele. Da Nisus var bleven dræbt i Krigen, kaldte Jupiter ham atter tillive, og forvandlede ham til den saakaldte Haliæetus, **aquila marina** eller Søørn. Forresten er Thesei Forhold til Ariadne, samt Skatten, som Athenerne maatte erlægge til Minotauri Føde, og Labyrinthen (Æn. V, 588. Plin. XXXVI, 19) altfor bekjendte Gjenstande, til videre at behøve Forklaring. — Mæander II, 246. — Versene 170 og 71 indeholde en lille Vanskelighed, da Forfatterne ikke ere enige om, hvortidt disse Leveringer af Ynglinger og Piger skete. De Fleste svare aarligt. Plutarch siger derimod, at Accordten lød *δι' ἐννέα ἐτῶν*, og nævner dette som *τρίτον δασμὸν*. **Novenis annis** antages af Nogle som 27, af Andre som 9. — Dia III, 597. — Fortællingen om Ariadnes Krone er bekjendt, ifølge hvilken Bacchus forærede hende en Krands paa Den Naxos (Dia) hvilken senere, enten af de andre Guder, eller af ham selv, sattes op paa Himmelen, efterat Diana (som Sagnet siger) havde dræbt hende, formedelst Mangel paa Kydskhed. Forresten er det mærkeligt, at baade Aratus og Eratosthenes kjende kun e e n Krone eller Krands, da dog allerede Ptolomæus gjør Forskjel paa *στέφανος βόρειος* og *στέφανος νότιος*.

183. Dædalus skal, tilligemed sin Søn Icarus, være bleven indesluttet af Minos i Labyrinthen, til Straf, fordi han havde hjulpet Pasiphae i hendes Kjerlighed til Taurus. Da han selv havde bygget den, var det ham ikke svært, at komme ud, og nu fik han af Pasiphae (Hygin, 40) et lille Skib, som han bevingede (**velorum alas** Æn. III, 520) med Seil, en i hiin Tid aldeles ubekjendt Ting (Palæph. 13) hvorved han undløb Minos' Galeier, som maatte bringes frem ved Aarer. At Seil imidlertid ikke skulde paa Minos' Tid være bekjendte, klinger heel underligt. Pausanias (Pag. 558 i Boeotica) siger det dog; men isaafald maa det vel forstaaes om Grækerne; thi idetmindste Phoenicierne og Ægypterne havde længe før den Tid indført deres Brug. Da Icarus enten ikke forstod at styre sit Skib, eller var uforsigtig ved Landgangen, endte han sit Liv i Bølgerne. Apollodor III, 15, 8. 9. Diodor IV, 76—79.

237. Fabelen om **perdix** er naturligviis dannet af Navnet; thi Buffons Mening (**hist. natur.** VI, 25) at Agerhønsenes Skrig ligner Lyden af en Saug, og at derfor de gamle Digtere skulde have forvandlet Talus, Saugens Opfinder, til en saadan Fugl, er vel altfor søgt. — Cocalus (261) var Konge paa Sicilien, og, da Minos forlangte Dædalus udleveret, var han den eneste, som vovede at hjelpe den flygtende Kunstner. Cocalus skal tillige under Forsikring om Venskab have lokket Minos paa Land, og der, enten selv, eller ved sine Døttres Hjelp, have ombragt ham i et Bad.

270. Den calydoniske Jagt, hvori Meleager og Atalanta spille saa vigtig en Rolle, er altfor bekjendt, til at den skulde behøve videre at omtales, da den allerede af Homer berettes udførligen i Iliadens IX, 530. (Apollodor I, 8, 2. III, 9, 2. og Hygin 171.) Hvad dens Tidspunct angaaer, da turde den indtræffe omtrent tredive Aar før den trojanske Krig. Jagten er særdeles berømt i Oldtiden, ofte besjungen af Digterne, og fortjener at sammenlignes ogsaa i denne Henseende med den bekjendte Jagt i Scottland, som omtales i Percy's bekjendte Balladesamling: **Reliques of ancient english Poetry.** Navnene paa disse Helte finder man saavel hos Hygin, som hos Apollodor, skjøndt med betydelige Afvigelser. Perithous og Theseus ere bekjendte, saavel ved saa mange andre mærkelige Omstændigheder, som ogsaa ved deres Venskab for hinanden (Horaz. Oder. IV, 7, 27. Hygin, 79). — De to Thestiader ere de tvende her i Historien forekommende Krigere, Oncler til Meleager, som blive dræbte, Plexippus og Toxeus. — Lynceus og Idas vare begge Sønner af den messeniske Konge Aphareus. Apollon. Rhod. I, 151. — Cæneus, Elati Søn, en Magnesier, skal fra første Færd have været en Pige; men erholdt af Neptun, at han baade blev et Mandfolk, og tillige skudfrie (Hygin, 14 samt vor Digter XII, 179). Phoenix omtales ogsaa af Homer (Il. IX, 447) som den der blev uenig med sin Fader Amyntor, formedelst en Medhustrue; blev forbandet af ham, og tvungen til at flygte til Peleus, af hvem han blev antaget som Achilles' Lærer. Efter Andre blev han berøvet sit Syn af bemeldte Fader; men atter helbredet af Centauren Chiron. — Actoriderne vare Actors Sønner fra Phthia, som hedde Eurytus og Cteatus. — Pheretiaden var Admetus, Pheres' Søn fra Phocis. — Jolaus kjende vi fra Hesiodi Skjoldbeskrivelse, som Herculis troe Staldbroder; han kaldes en Hyanter, efter en gammel boeotisk Folkestamme Hyanter. — Naryx er en locrisk Bye (Æneid. III, 399). — Amyclæ, en gammel laconisk Bye, hvis Fyrste Hippocoon havde sendt sine Sønner Enæsimus, Alcon og Dexippus til at deeltage i Jagten. — Penelopes Svigerfader er naturligviis Laertes. — Ancæus var en Søn af den arcadiske (parrhasiske) Konge Lycurgus. — Ampyci Søn Mopsus var en bekjendt Spaamand (XII, 456), og en ikke mindre berømt Spaamand var Declei Søn, Amphiaraus, hvem hans Kone Eriphyle lokkede til, imod hans egen bedre Overbeviisning, at tage Deel i Krigen mod Thebanerne (Hygin, 128). — Af Navnet Atalanta ere der tvende, som endog Oldtidens Skribenter ikke sjelden sammenblande (Apollodor III, 9, 2) nemlig den arcadiske, som her omtales, Jasi (Jasions) Datter, og Boeoterinden, Schoenei Datter. Om denne maa man eftersee Ælians lange Beretning i **var. histor. XIII, 1.**

437. Meleager kaldes her **Mavortius**, fordi han efter Nogles Sigende var en Søn af Mars. Apollod. I, 8. 2. **Meziriac, epitres d'Ovide** Pag. 279. Den poetiske Idee om Branden, af hvilken Meleagers Liv er

afhængig, skal den bekjendte Tragiker Phrynicus have været den første, som benyttede. Men forresten fortælles Meleagers Død paa ganske forskjellige Maader. Hygin, 174. Antoninus Liberal. 2.

520. Meleager siges af Digteren kun at have havt een Broder; hos Apollodor har han tre (Toxeus, Thyreus og Clymenus), ja Nicander giver ham endog fem. Søstrene vare Gorge, Deianira, Eurymede og Melanippe. Hans Kone er Cleopatra, som kaldes af Homer i Il. IX, 562 Halcyone. — Indvaanerinderne i Calydon kaldes Eveninæ af Floden Evenus, som løber strax ved Byen.

542. Deneus, af Æolidernes Slægt, var en Søn af Parthaon og Euryte. Hans Datter Gorge ægtede Andræmon, som succederede Deneus i Regjeringen, og Deianira blev gift med Hercules (altsaa en Svigerdatter til Alcmene).

547. De Echinadiske Øer, som laae ved Achelousflodens Munding, troede man at være frembragte ved jordopskyllede Dele fra denne Flod (Plinius IV, 2), der kommer fra Pindus og mod Vesten skiller Ætolien fra Acarnanernes Land. Ogsaa Diodor fra Sicilien omtaler den Mængde Jord og Sand, der skylledes frem med denne Flod, saa at der vel tilslutningen kunde dannes hele Øer deraf. Forresten kaldes den Nymphe, han elskede, Perimede af Apollodor (I. 7, 3) hvilken Ovid kalder Perimele. — Den Troezeniske Helt (567) er ikke Theseus (thi han ligger, som den Fornemste, i Midten) men Leler, der i 312 kaldtes Naryceren, og faaer sit Tilnavn af den Omstændighed, at han i 623 fortælles at have levet længe hos Troezenernes Konge Pittheus. — Hvorfra har Ovid det herlige og tillige saa fortreffeligt udførte Eventyr om Philemon og Baucis (621)? Det er ikke godt at bestemme, eller rettere sagt, det turde være umuligt at afgjøre. Man opstiller Formodning paa Formodning; lader ham snart hente det fra en Forfatter, som har samlet Phrygiske Folkesagn, og snart (ja hvad kan man dog ikke falde paa!) lader man ham copiere et tabt Digt, som vi aldeles intet kjende til, Callimachi Hecala, og hvorfor? fordi Talen ogsaa der er om en gammel, gjæstfrie Kone! Men hvor divergerende Callimachi og Ovids Digteraand er, derom tales ikke. Heller ikke tænker man paa en Kilde, der laae lidt nærmere, Digterens egen frugtbare Phantasie, hvilken, i Forbindelse med hans varme og dybe Følelse, bedre end Alt kunde frembringe saa deilig en Fabel, som denne. Ideen om Hecala, som Forbillede for den Ovidiske Behandling, er af Ruhnken; men kan man selv af ham faae slige Hypotheser, skal man da undres over den comiske Scene til 665, hvor Burmann, Schirach og Gierig blive hæftig uenige, i Anledning af det snurrige Spørgsmaal: om det er Minerva eller hendes bacca, som er integra!

720. I Codices herser en forunderlig Uovereensstemmelse med Hensyn paa Tyaneius, da de frembyde endnu ti forskjellige Læsemaader. Bo-

the mener, at man bør læse **Segeius** ɔ: phrygisk, eftersom **Tyaneius** ɔ: cappadocisk, er for langt fra den phrygiske Scene. Lenz vil forene begge Parter, idet han antager, at Begivenheden er indtruffen paa Strøget mellem begge Lande. — Om Proteus (732) har jeg ovenfor talt. Hovedstederne om ham er Odyss. IV, 384 og Georgic. IV, 387. Autolycus' Kone kaldes baade Mestra samt Metra (Palæphat. 24) og endelig af Autoninus Liber. (17) Hypermestra. Han selv var den ildeberygtede Søn af Mercurius (eller Dædalion), som omtales af vor Digter i ellevte Sang, 313 (Hygin 200, 201). Han er Ulysses' Bedstefader, og hans Levetid kan altsaa ansættes til c. 50 Aar før den trojanske Krig. Hvad Erisichthon (Oldtidens Ugolino) angaaer, da er hiin tragiske Begivenhed udførligen behandlet saavel af denne vor Digter, som af Callimachus i Cereshymnen (23—116). **De gustibus non est disputandum**, og altsaa bliver det slet ikke forunderligt, at Jul. Cæsar Scaliger sætter (som det synes med Rette) Ovids Udførelse høiest, medens Ernesti (i sit Program: **comparatio Erisichthonis Callimachii et Ovidiani**, som staaer i hans Udgave af Callimachus) fælder den modsatte Dom. Synderen selv var en Søn af Triopas, Konge i Thessalien, hvor (navnligen i Phthiotis) Byen Dotion laae, i hvis Nærhed den hellige Cereslund befandtes.

Niende Sang.

1. Som en af Hercules' Kampe regnes hans Strid med Achelous. Tingen var den, at bemeldte Strøm var en Grændseflod mellem Acarnanien og Ætolien. Ved sine bestandige Oversvømmelser gjorde den megen Forvirring og Skade, saa at Stridigheder uafladeligt opstode mellem disse Folk, næsten blot formedelst den, ved Floden bevirkede, Forvirring ihenseende til Grændseskjellet. Hercules dæmmede den endelig af, uagtet den snart blev til en Slange (ɔ: bugtede sit Løb) snart til en Tyr (ɔ: viste hele sin Styrke, ved at stige over Bredden). — Da man om Thesei Moder Æthra fortalte, med Hensyn paa Neptun og Ægeus, samme Historie, som der om Alcmene fortaltes om Jupiter og Amphitryo, at der vore to om Budet, kaldes Theseus af vor Digter **Neptunius Heros**.

12. Vi have ovenfor seet, at Oeneus var en Søn af Parthaon, og dennes Datter var Deianira, uagtet baade Bacchus og Oxamenus nævnes som den virkelige Fader. Som bekjendt maatte Hercules paatage sig de meest møisommelige Eventyr paa Eurysthei Befaling, der igjen blev tirret til saadan Grusomhed af Hercules' Stedmoder Juno. Senec. **Herc. fur. 34, 41.**

35. Man kunde spørge: hvorfor overøse de hinanden med Sand? Uagtet Ovidius intet har meldt om, at de iforveien havde salvet sig, maa man dog antage, at her sigtes til det sædvanlige Fægterkneb, at bestrøe sin Modstanders Krop med Sand, for at han ikke skulde have Nytte af den Olie, hvori han indgned sit Legeme, for ikke at blive greben af sin Modstander. — At crura micantia ikke er de straalende, men de hurtigt bevægede Been, beviser det homeriske Udtryk (Odyss. VIII, 265) μαρμαρυγὰς ποδῶν, hvor Talen just er om Dandsernes hurtige Bevægelse. (Æneid. V, 430, ille pedum melior motu).

67. Det er bekjendt, om ikke fra andet, idetmindste fra Theocrits saare poetiske Behandling af dette Æmne, at Juno, som bestandig, ja lige fra Hercules' Fødselstime, forfulgte denne Helt, udsendte tvende Slanger, for at myrde ham i Vuggen, men som han dræbte, da han allerede som Lille eiede en forunderlig Legemskraft, i Forbindelse med overordentlig Mod. — Moradserne ved Lerna i Argos vare fulde af Slanger, hvilke Hercules rensede; dræbte Slangerne, afbrændte Sivet, og gjorde Stedet frugtbart. Herhid sigter formodentlig Sagnet, som siger, at Hydra's Hoveder vare af Guld, for paa en smuk og billedlig Maade at antyde den Frugtbarhed, som fra nu af var saa indbringende for Egnen. Altsom Hercules afhuggede det ene Hoved, maatte hans Medhjelper Jolaus være tilrede, for at afsvie Stedet med Ild, da der ellers skjød nye Hoveder frem. (Eurip. Herc. fur. 319, Apollodor II, 5, 2). Servius (Virg. Æn. VI 287, 576, VII, 658) giver Sagnet en anden Forklaring, idet han siger, at Sumperne om Lerna brøde ud i forskjellige Strømme, og satte det omliggende Land under Vand. Ved Canaler og Dæmninger fik Hercules imidlertid denne Ubehagelighed ganske og aldeles hævet. Tzetzes lader Lernaslangen være 7 Brødre, som levede af at plyndre, og havde deres Hjemsted i dette Morads. Hercules lokkede dem frem, og dræbte dem efterhaanden tilhobe. Hvor mange Hoveder Lernaslangen havde, derom er man naturligviis uenig, da Digterne gjerne sætte et Nul til. De stige fra 5 til 90. Om det berømte cornu copiæ see man Apollodor II, 7, 5. — Skulde der ikke være noget urigtigt i Læsemaaden agrestes (96)? Udtrykket er stødende, og jeg ønskede hellere et Epitheton, som var mindre nærgaaende mod den vakre ærlige Flodgud. Om Nessus handler Apollodor II, 7, 6, og Hygin. 34.

112. Aonisk ɔ: boeotisk kaldes Hercules med Hensyn paa sit Fødested, Theben, ligesom Deianira paa samme Grund kaldes en Ætolerinde. Hun var, som vi ovenfor saae, den ætoliske Konge Oeneus' Datter, som Hercules fik til Belønning, fordi han havde betvunget Achelous. Den Trudsel han i 124 udstøder imod Nessus, sigter til den bekjendte Fabel om Nessus' Fader Ixion, som vilde voldtage Juno, men blev narret ved Skyen, som traadte i hendes Sted. Ihvor luftig Skyen end har været, lode Old-

tidens Digtere dog Centaurerne (nubigenæ) fødes til Verden af denne. — Hvor hurtigt Digteren stundom iler i sit Foredrag, som bliver endnu mere afbrudt ved de stakkede Perioder, kan man see, iblandt andre Steder af 130—33. Man skrive derfor ikke paa Oversætterens Regning, hvad der udelukkende er en Ejendommelighed hos Digteren!

136. Oechalia lægges af Nogle paa Euboea; af Andre i det Messeniske Gebeet, og endelig af Homer (Il. II, 730) i Thessalien. I denne boede Eurytus, en berømt Bueskytte, som tilbød sin smukke Datter, Iole, til den, som overgik ham i at skyde. Hercules vandt; men Eurytus nægtede ham den lovede Belønning. I sin Vrede ødelagde han ved Arcadernes Hjelp Oechalia, dræbte Kongen og hans Sønner, og førte Iole som Krigsfange med sig. Apollodor 2. 7, 7.

182. Forfatterne, som have omtalt Hercules' Kampe, opregnes af Heyne til Apollodor II, 4, 8. Observationes Pag. 132 og 33. Busiris en vild Konge i Africa havde udsendt nogle Røvere, for at bortføre Hesperiderne. Hercules forjog Røverne, befriede Pigerne og dræbte Busiris. En ganske anden Mythe synes Ovid at følge; thi efter hans Fortælling har han dræbt eller slagtet de Fremmede, som kom til Landet, ved Jupiters Alter. Apollodor II, 5, 11. Bemeldte Busiris, som er en Søn af Neptunus, maa ikke forblandes med den anden af samme Navn, som forekommer ligeledes hos Apollodor II, 1, 3, 4 mellem Ægypti Sønner. — Antæus, en afrikansk Kjempe, maatte Hercules knuge ihjel, ved at løfte ham op i Luften; thi hvergang han rørte ved Jorden (som ved Neptunus var hans Moder) fik han fornyede Kræfter. Man har forklaret det om en Fyrste, som stedse fik Hjelpetropper fra Landet i det Indre af Afrika, og som Hercules derfor maatte lokke ud paa Søen, hvor han overfaldt og dræbte ham, da han blev afskjaaren fra sine sædvanlige Hjelpekilder. — Geryon omtales af Hesiodus (Theogonien 309 og 981) som gjør ham til en Søn af den Chrysaor, der udsprang af Medusa's Blod. Efter Nogle regjerede han i Spanien, efter Andre i Epirus. At han havde tre Legemer, forklarer man om tre smaa Armeer, han samlede mod Hercules til sit Forsvar, eller tre Øer han eiede (Majorca, Minorca, Ebusa) eller tre Prindser, som vare hans troe Allierede. De Fleste anvise ham Plads paa Øen Erythea (Eurip. Herc. fur. 423) der omtrent vilde være ved Cadix. Justin. 44, 4 og Palæphatus 25 og 40. — Kampen med Achelous have vi seet i denne Sangs V. 84. Det er imidlertid muligt, at Digteren, som udtrykker sig meget kort om denne Kamp, sigter til den saakaldte marathoniske Tyr, som fødtes paa Creta, og var umaadelig stor. Eurystheus ønskede at see den, og befoel ham, at hente den til sig. Helten gjorde det; men Eurystheus lod den løbe, hvorefter den ødelagde det marathoniske Gebeet, en Omstændighed, som forskaffede den det ovenfor omtalte Tilnavn. At Tyren

forresten vilde blive sammenblandet med Pasiphae's Tyr, eftersom Begge havde hjemme paa Creta, var let at forudsee.

187. Ligesaa kort udfører vor Digter det bekjendte Eventyr om den eliske Konge Augias' mærkværdige Qvægmasse, der var saa stor, at den ikke kunde rummes i Stalden; men maatte staae paa Markerne, som bleve over al Maade bedækkede med Gjødning. Hercules hjalp ved at lede Alpheusfloden derhen, hvorved Markerne paanye bleve istand til at dyrkes. Apollodor II, 7. 2. — Ogsaa Lucrez (V, 31) omtaler de, formedelst deres fæle Kløer særdeles farlige, Fugle, der levede i Nærheden af den stymphaliske Søe i Arcadien. Disse Fugle skal Hercules have opskræmmet ved Støi med larmende Metalinstrumenter, og derpaa have dræbt dem. Nogen Lighed have disse Fugle jo vistnok med Harpyerne; men de bør dog ikke sammenblandes, som Tilfældet er hos Natales Comes (Mythol. VII, 6). Man har forklaret sig disse Fugle, som en Røvertrop, der skjulte sig dybt inde i utilgjængelige Skove. — Ved den parthenske (arcadiske) Lund forstaaer Digteren formodentlig den Hind med Kobberfødder (ɔ: stærke og hurtige Hind) som Hercules i et helt Aar maatte løbe efter.

189. Amazonerne stode paa hiin Tid i høi Anseelse formedelst deres Krigskunst, forenet med Mod. Dette gav Eurystheus Anledning til, at sende Hercules ud, for at hente sig Hippolyte's, deres Fyrstindes, Belte. Hercules kom til Thermodon, en Flod i Cappadocien, ved det sorte Hav, slog dem paa Flugt, og tog Hippolyte (Antiope?) til Fange. Hende gav han nu Theseus; men Amazonernes Dronning Menalippe løskjøbte sig ved at give sit Belte, ɔ: ved en overordentlig stor Løsesum, om der ellers ikke stikker en, for denne Dronning mere kostbar, Eiendom under den figurlige Talemaade. — Om Hesperidernes Æbler er talt til IV, 637. — Hvad Centaurerne angaaer, da sigter det vel til, at Hercules blev engang beværtet af en af disse Centaurer, ved Navn Pholus, en Søn af Silenus og Nymphen Melia. I Anledning af et kostbart Fad Viin, som Hercules tog til sig, og som de øvrige Centaurer nødig vilde udlevere, kom det til en alvorlig Kamp, hvori mangen Centaurer mistede Livet. Apollodor II, 5, 4, §. 2.

192. Det Erymanthiske Vildsviin tog Hercules af Dage, ifølge Eurystheus' Befaling, som dog blev saa overmaade forskrækket for det, da det blev ham viist, at han krøb iskjul formedelst Angst, hvis ikke dette snarere har været Tilfældet ved Synet af den nemæiske Løve. Om den Lernæiske Slange have vi seet i denne Sangs V. 70. (Horaz. Od. IV, 4, 61). — Hvad den thraciske Konge, Diomedes' Heste angaaer, som bleve nærede med Menneskekjød, da vil det sige, som man har angivet, at Kongen holdt en saa umaadelig Mængde Heste, at han derover var nødt til at sælge sine Slaver, hvis Talen ikke skulde være om, som Andre mene, at Mennesker ere blevne bidte til Skamme af dem. Palæph. 4. Gronovii Ob-

servatt. IV, 24. — Den nemeiske Løve havde sit Opholdssted i en Hule imellem Cleone og Argos, der laae omtrent femten Stadier fra Nemea. Foruden at denne Løve var umaadelig stor og stærk, havde den tillige den Egenhed ved sig, at den ikke kunde saares, og Hercules havde derfor den eneste Udvei, at løfte den, ligesom Ancæus, op i Luften, og qvæle den. — Sønnen af Poeas (233) er Philoctetes som fik hans Vaaben og Pile til Gjengjeld, fordi han hjalp ham med Baalet.

273. Ved Pelops' Datter Nicippe havde Sthenelus tre Børn, Medusa, Alcinoe, Eurystheus; Alcmene derimod var en Datter af Electryo, Konge i Mycene. — Ilithyia (283) har man villet udlede af det Semetiske; men det behøves ikke, da det meget simpelt og rigtigt kan udledes af ἔλευθω, der ligesom βοηθέω betyder at komme til Hjelp. Zeus og Hera ansaaes efter ældgamle cretensiske Localsagn for Stiftere af Ægteskab. I Billedsproget udtrykkedes derfor Ilithyia at være Hera's Datter, skjøndt denne ogsaa selv, efter en simplere Forestilling, er den hjelpende Lucina. Men nu udbredte sig fra de asiatiske Kyster ved det sorte Hav allerede meget tidligt en Guddoms Dyrkelse, som man ansaae som Symbol paa de productive Naturkræfter; Maanen var dens Sindbillede paa Himlen, og Koen paa Jorden. Denne Guddoms Dyrkelse sammenblandedes senere med Latona's Datter Artemis, som saaledes let kunde tænkes som puerperarum dea.

294. Vulgaten har nexos partus, og flere Læsemaader (nexus, nisus &c.) sigte til, at man ikke har tænkt paa de guddommelige Væsener, der kaldes Nixi (a nitendo) som hjalp Barselqvinder. Andre kalde dem Nexi (a nectendo, quia connectunt membra mulierum ad partum soluta), og gjøre dem til tvende Guder, som vare Brødre (deraf pares). — Historien om Alcmenes svære Fødsel har Homer meget vidtløftigt i Iliad. XIX, 95, hvor Juno betjener sig af Ἄτη. — Ogsaa Eventyret om Galanthis, der forvandles til en Væsel (γάλη) seer man er etymologisk. Man har tillige forklaret det saaledes, at en Væsel løb Alcmene forbi, just som hun var stædt i sin Qvide, og bevirkede en lykkelig Vending ved denne uventede Skræk. Ælian. hist. animal. XII, 5. Hvad den Overtroe angaaer, at den føder gjennem Munden, see Anton. Liberal. c. 29. Tingen er, at dette Dyr løber bestandig med Ungerne i Munden, og flytter dem fra det ene Sted til det andet. Plin. hist. natur. XXIX, 16. Hos samme Forfatter (XXVIII, 5) lære vi nøiere at kjende den Overtroe, som tales om i 311, som bestod deri, at man troede det skadeligt, ikke blot for Barselqvinder, men overhovedet for Enhver, som skulde have Hjelp, at sidde med det ene Been over det andet Knæe, og derpaa lægge Armene ud over det med sammenknyttede Fingre. Saavel ved Offringer, som i Senatsforsamlinger var denne Stilling forbudt, velut omnem actum impediens. — Om Dryope (331) er intet videre at mærke, end hvad Digteren selv meddeler. No-

gen Forandriug i Mythen angives af Antonin. Liberal. 31. Servius til Georgic. II, 84. Hendes Fader og Hjemsted, Oechalia, omtaltes til det 136de Vers.

341. Lotus forekommer deels som Urt og deels som Træe. Forsaavidt som den er en Urt er den baade Lotuskløver, som Qvæget yndede meget — Georgic. III, 394 — Tydskernes Steinklee, og den brødgivende Lotusplante (**Nymphæa Lotus**) der voxer ved Nilen og Euphrat. Forsaavidt den ansees som Træe, er den flere Slags, med qvægende Frugter for Mennesker og Dyr, besynderlig Rhamnus Lotus eller Zizyphus (**Iujube**) med Frugter, saa søde som Figen, og Dadler af Størrelse som en Oliven. Den findes endnu af Reisende ved Tunis og Tripolis, hvor i Homers Tid Lotophagernes Øe blev henlagt. Od. IX, 92. Fabelen om Lotis, som ikke er af de meest høviske, udfører Digteren i sine Fasti I, 415—440. — Det 390de V. sigter til den Omhu, hvormed de nærmeste Venner trykkede den Dødes Øine til, hvilket hun kalder **munus**.

399. Jolaus var en Søn af Iphiclus, altsaa en Brodersøn til Hercules, hvoraf man kan forstaae, hvorfor denne Gud interesserer sig saa meget for ham hos sin Kone.

404. Som bekjendt tvistedes Oedips tvende Sønner Eteocles og Polynices om Kongemagten i Theben, efter at de havde deelt Arvefølgen saaledes, at hver skulde regjere sit Aar. Da nu Eteocles havde regjeret et Aar, vilde han ikke overlade Bestyrelsen til Polynices. Dette gav Anledning til den bekjendte Krig for Theben (*τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις*) da Polynices blev understøttet af Adrastus, Konge i Sicyon, hvis Datter han havde ægtet. Blandt de syv Helte var Capaneus, Argiveren, Hipponoi Søn, som rammedes af Jupiters Lyn, da han paa en trodsig Maade vilde bestige Muren, uagtet han vidste det var imod Zeus' Villie. Hygin 68. Serv. til Virgils Æn. I. 28. Amphiaraus var en bekjendt Spaamand, og vidste, som saadan, at det vilde gaae ham galt i denne Krig. Eriphyle, hans Kone, var imidlertid bleven bestukken af Polynices ved en gylden Halskjæde, og fik ham tilsidst overtalt til at tage Deel i Kampen. Hvad han ahnede, gik i Opfyldelse; dog paalagde han sin Søn Alcmæon, forinden sin Død, at hevne ham, hvilket Alcmæon ogsaa gjorde ved at dræbe sin Moder Eriphyle. Men nu gik det ham som Orestes; Furierne (ɔ: hans onde Samvittighed) forfulgte ham. Han vandrer saa vide omkring, ægter Phegeus' Datter Arsinoe (Alphesiboea) og kommer endelig til en af Achelous frembragt Øe. Med Flodgudens Datter Callirrhoe kommer han derpaa i saa fortroligt Forhold, at hun føder Tvillinger ved ham Amphoterus og Acarnan (Acarnanernes Stamherre). Hans Elskede udbeder sig Eriphyles Guldkjæde, som han allerede havde givet Arsinoe. Han reiser til Psophis, hvor han opholder sig, og faaer Klenodiet, under Paaskud, at det skal

indvies til den delphiske Apollo; men da Phegeus faaer at vide, at Klenodiet er bestemt til Calirrhoe, sender han sine Sønner ud, for at dræbe Alcmæon. Da dette virkelig gik i Opfyldelse, gjør Calirrhoe den Bøn, som her bliver omtalt af vor Digter, og som virkelig ved Hjelp af Zeus bliver tilstaaet. Hebe er Jupiters Steddatter, da Hera havde født hende alene uden Befrugtning, og tillige hans Sønnedatter, da hun var Hercules' Kone. Saadanne Ord som Steddatter og Sønnedatter ere næsten umulige at faae ind i Herameter, idetmindste det Sidste.

417. Hvad Byblis angaaer (Antonin. Liberal. 30. Hygin 243) da troer jeg, at Gierigs Bemærkning ganske godt characteriserer Digterens Behandling, skjøndt han ellers ikke er heldig i æsthetisk Bedømmelse af den kunstmæssige Behandling. Han siger nemlig, og deri har han ganske Ret: **copiosus nimis est in fabula exponenda, quum delectatur rebus amatoriis.** Historien fortælles af Antoninus Liberalis (**Metam. XXV, ed. Muncker**); dog med Forandring saavel af hendes Navn, som af Catastrophen; ja Conon lader det blive omvendt, saa at Caunus er forliebt i Søsteren. Men hvad der er det forunderligste, er, at Ovid selv lader hende i dette Digt blive til en Kilde, hvorimod han i **ars amandi** (I, 383) lader hende hænge sig.

418. Hvad Themis angaaer, da erindre man sig, at Gudinden Ge eiede under dette Navn Oraklet i Delphi før Apollo. Hun kaldes i den Anledning χρησήριος og **fatidica.** — Hvad **Pallantias** angaaer i 420, da siger Hesiodus (i Theogonien 375) at Crius og Eurybie avlede Pallas, Astræus og Perses, og med Astræus blev Eos gift. Om hendes Kjerlighed til Tithonus, en Søn af Laomedon, er fortalt saa meget, at det maa ansees for bekjendt, hvorlunde hun bad Guderne om, at han maatte blive udødelig; men forglemte, at han med alt dette maatte beholde sin Menneskenatur, og altsaa med Aarene blive afkræftet og svag. Dette skete virkelig, og nu iler Eos paa det skyndsomste op fra hans Leie, endnu før Solen er kommen paa Himlen. En ganske naiv Skildring af det Forhold, hvori dette Par staae til hinanden, et klart Exempel paa et uheldigt Ægteskab, findes i den Homeriske Hymne til Aphrodite V. 219 og følgg. — Hvad Jasion angaaer, da erindre man, at Zeus elskede Atlas' Datter Electra, som fødte ham trende Børn, Dardanus, Jasion og Hermione. Hvad Jasion anbelanger, da lader Diodor fra Sicilien ham elskes af Cybele, og med hende avle Korybas, som siden indfører den store Moders Gudsdyrkelse, efter Andre derimod elskes han af Ceres, hvilket synes at være mere rimeligt, eftersom han var en udmærket Landmand, og just ved denne sin Virtuositet gav Anledning til Sagnet. Ogsaa Hesiodus (i Theogonien 968) antager dette, og lader dem Begge avle Plutus, hvilket atter er en poetisk Talemaade, som betyder, naar man afdrager den digteriske Indklæd-

ning, at han blev meget riig ved sit Landbrug. Odyss. V, 125. Angaaende Erechthonius er der talt II, 553, og om Venus' Kjerlighedsforhold til Anchises, har man den hele Homeriske Hymne til Aphrodite (V. 1—294) som behandler denne Gjenstand, der ogsaa desuden er temmelig bekjendt, paa Grund af Æneidens Helt, Æneas, som blev Frugten af denne Kjerlighed.

443. Ogsaa Indvaanerne i Milet selv antage, at Caunus' og Byblis' Fader, Miletus, en Søn af Apollo og Deione, vandrede ud fra Creta, og anlagde deres siden saa berømte Stad. Apollodor III, 1, 2 og Verheyck til Antonin. Liberal. Cap. 30, hvilken sidste Forfatter lader den cariske Konges Datter Isothea (og ikke Flodgudens Datter Cyanea) være Moder til Caunus og Byblis.

454. Digteren holder meget af saadanne Omskrivninger, som at kalde Caunus juvenis Mæandrius (573) efter Morfaderen og Apollineus her, efter Farfaderen. — Hvad „Herre" angaaer (465) som ikke ganske er i den nyere Tids Smag, da erindre man sig, at det egentlig er en Titel, som Slaven gav den strænge Herre; men at det paa Augusti Tid (Svetons Aug. 53 og dertil Ernesti) var blevet et Kjerlighedsudtryk, saa at det var meget gjængse mellem Elskende. Ovids Amores III, 6, 11. Skulde Nogen støde sig over den danske Udførelse af 487 og 88, da gjøre han selv et Forsøg med to saa spillende antithetiske Linier, hvori der endog for at gjøre Vanskeligheden fra Sprogets Side aldeles complet, forekomme baade gener og nurus. Han vil da komme til at indsee, jeg tør næsten sige, Umuligheden af at beholde Antithesen, og tillige gjengive „Svigersønnen" og „Sønnekonen" naar man paa samme Tid forlanger et harmonisk Hexameter, som er smukt sammensveitset (bene tornatus) og som ved sin udvortes Form skal vise, at det er en Copie af et Vers, hvortil Ovidius er Fader.

506. Ved disse Æolider forstaaes rimeligviis de ogsaa af Homer (Od. X, 6) omtalte sex Sønner af Æolus, som vare gifte hver med deres Søster. — Bubassus (*Βύβεσσος*) i V. 643 var et Strøg i Carien med en tilhørende Bye (Plin. V, 29) derimod var Cragus et Bjerg i Lycien (ibid. V, 27) i hvilken Provinds Lymira var en Flod med tilliggende Bye. Om Chimæra er talt til VI, 339, og alene den Bemærkning kan tilføies, at Servius (til Æn. VI, 288) mener, at Sagnet er kommet deraf, at Nederdelen af Bjerget var beboet af Slanger, Toppen af Løver, og den midterste Part af Geeder, uagtet man dog ikke ret kan begribe, hvad Sikkerhed Mellemetagens Beboere kunde finde i saa farligt Selskab.

668. Phæstus (Phæstum) var en Bye med tilhørende Egn paa Creta. Ligesom Konen ikke kaldtes Telethusa, men Galatea hos Antoninus Liberalis (Cap, 17) der efter Nicander fortæller denne Historie, saa-

ledes findes hos ham Ligdus (Lygdus) istedetfor Phæstus. — Hvorvidt Cretenserne benyttede ægyptiske Guddomme, kan man ikke bestemme; men rimeligst er det at Digteren, som Romer, har beskrevet Localet, efter hvad han oplevede selv i Romernes Hovedstad, og vist er det, at man der fandt Templer til Isis (Tibull I. 3, 23). — Om Isis (som man gjenkjender i Io, Inachi Datter), har vi talt i I, 568 og 747. Uagtet man finder Hornene at være Symbol paa, at hun har været sammenblandet med Luna, turde baade dette Attribut, og de Kornar, hun sædvanligen bærer paa Hovedet, snarere tyde hen paa, at hun var tilligemed hendes Gemal, Osiris, blandt dem, som tidligst indførte Kornavl.

689. Anubis' Gudsdyrkelse, som fra Ægypten udbredte sig gjennem Grækenland og Italien, lignede særdeles meget Mercurs; derfor bliver han ikke alene kaldet Hermanubis, men selve Anubis afbildes med en Mercurstav i Haanden. Er denne Lighed, eller rettere sagt Identitet antagelig, da kan man ikke andet end billige Servius (Æn. III, 698) som forklarer os baade, hvorfor Anubis kaldes latrator, og hvorfor han forestilles med et Hundehoved. Ene af den Grund, siger han, er dette Tilfældet, fordi Hunden er et Billede paa Snuhed, og at Fiffighed er Hovedtrækket i Mercurs Gudecharacter, kan Ingen benægte. — Hvem er Bubastis? Efter Herodots (II, 156) Udsigende en Datter af Dionysus (Osiris) og Isis; efter Andre Isis selv, og endelig, hvad der turde være det rigtigste, et ægyptisk Forbillede for Diana, saavel med Hensyn paa Jagt, som paa Kydskhed. Hun har rimeligviis sit Navn efter den ægyptiske Bye Bubastus. — Hvad Apis angaaer, da siges han at være et Sindbillede paa Solen og være identisk med Osiris. — Med Hensyn paa Harpocrates, da antyder hans Figur, og tillige den Stilling, hvorved han lægger Fingeren for Munden, at man skal dyrke Guderne i taus Ærefrygt, og ikke dristigen komme deres Cultus for nær ved altfor paatrængende Meninger om deres Væsen eller Magt. Han angives, at være Søn af Osiris og Isis. Hygin, 277. Gisbert. Cuperus (som har skrevet en vidtløftig Afhandling om Harpocrates) antager, at han er et Billede for Solen, den samme som Horus, der igjen falder sammen med Grækernes Apollo. Vistnok er det mærkeligt, at han holder et Overflødighedshorn i Haanden, et Billede paa den ved Solen bevirkede Rigdom paa Korn og Frugter, samt, ligesom Apollo, Bue og Piil, Symbol paa Solens Straaler. Saaledes skal ogsaa den skraatbøiede Slange, som man ofte finder, hvor han afbildes, symbolisere den paa samme skraa Maade løbende Dyrkreds. — Da Osiris, som bekjendt, blev splittet i fjorten Dele af Typhon, lod Isis omhyggeligen bemeldte Dele oplede, og derved opstod den bekjendte Fest, der deles i to Hovedafsnit, Sorgensfest, da Præsterne med kummerfulde Hjerter ledte om den forsvundne Osiris, Glædensfest, da han atter er funden.

692. **Sistrum** (σείεσθαι) var et Slags store runde Rangler eller Bjelder, paa hvis Overdeel var afbildet en Kat med et Menneskehoved, paa Nederdelen en Isis. Grunden, hvorfor man brugte dette Instrument saa hyppigt til Isis Feste, var den, at man troede derved at bortskræmme Typhon. Saaledes maa ogsaa den Slange, som i det Efterfølgende (693) bliver omtalt, ikke betragtes som Crocodilen, hvad dog Flere have gjort; thi denne bider ikke, men sluger, og kunde allenfals ikke kaldes **peregrina**, naar Talen er om Ægypten, som just er dens Hjemsted. Snarere er det en, i Isisdyrkelsen forekommende, Slange (**aspis**), der ofte sees afbildet ved Isis, og med Rette kan kaldes „**peregrina**" med Hensyn paa Creta, (hvor Scenen jo maa tænkes at være) saasom alle Slanger forsvandt ved Jupiters Fødsel. Valer. Flacc. **IV**, 418.

734. Dette Vers, som sigter til de mange Mirakler og selsomme Begivenheder, der sagdes at være forefaldne paa Creta, oplyses godt af Pomponius Mela (II, 7) naar han siger: **Creta multis famigerata fabulis, Europæ adventu, Pasiphaës et Ariadnæ amoribus, Minotauri feritate fatoque, Dædali operibus et fuga.** — Papsiphaë er Solens Datter. **VIII**, 132. — Parætonium (772) er en betydelig libysk Bye med en rummelig Havn. Den Mareotiske Søe i Nedre-Ægypten og Pharos, en Øe lige ved Alexandria's Havn, ere temmelig bekjendte. Forøvrigt har man fundet det ganske rimeligt, at en Begivenhed, som den med Iphis har kunnet indtræffe. Harduin til Plinius **VII. 4.**

Tiende Sang.

1. Hvad Orpheus angaaer, da kjender man den Yttring, som forekommer hos Cicero i **de natura deorum** (I, 38) hvor Cotta siger: **Orpheum poetam docet Aristoteles nunquam fuisse**, og vist er det, at en overordentlig Mængde Fabler, som just om denne Digter ere blevne udbredte, turde give hiin Paastand nogen Vægt. Her paa dette Sted kan Talen blot være om Eurydices Gjenkomst fra de Døde, og denne har man forklaret saaledes, at man virkelig har troet i Oldtiden, at han, ved en høi Indsigt i Magie, som man tilskrev ham, har kunnet bringe hende ud fra de Dødes Boliger. Andre have meent, at han curerede sin Kone, der var farligen bidt af en Slange; men at hun kort Tid derefter døde, tildeels ved en Foranledning, som han selv havde givet. Gierigs Forklaring om hans Reise til Aornus, den Thesprotiske Bye, hvor det ældste νεκυομαντεῖον har været, og hvor han skal have seet sin Kone, er meget utilfredsstillende. Virg. Georg. **IV**, 454. Senec. **Herc. fur.** 569 og

Hercules Oetæus (1031) samt Hygin 164. — Om Ciconerne, en thracisk Folkestamme ved Hebrusfloden, have vi allerede forhen talt, hvad der ogsaa er Tilfældet med det bekjendte Thracische Fjeld Rhodope, hvoraf han (11) kaldes den Rhodopiske Digter. — Tænarus ved Forbjerget Malea, var en Fordybning i Jorden, et Slags Svælg, hvorigjennem man troede, at Nedgangen især fandt Sted til Underverdenen. See Orphei Argonautica 41 og Georgic. IV, 467. Den Titel, som Cerberus faaer (i 22) skriver sig fra, at Echidna, som var Moder til Cerberus, var oprunden fra Typhon og Medusa. Hesiodi Theogonie 295. 306. — V. 37. Dette vanskelige Halvvers troer jeg ikke er rigtig oversat af Voss: nur kurzen Genuß verlang' ich zur Wohlthat. **Usus** tager jeg i Betydning af **usura**, og saaledes synes ogsaa den rigtige Modsætning, at komme ud mellem **usura** og **munere** ɔ: skjøndt det kun er et Laan, vil jeg dog ansee det som en Skjenk. — Et lignende Nedgangssted til Underverdenen vare de avernische Høie, som laae nær den Puteolanske Havbugt, og hvor talrige, saavel dybe som mørke, Huler gav Anledning til det omtalte Sagn. (Heynes 2det Excurs. til 2En. VI.)

64. Digteren bruger her den Uskik, at udføre fine Sammenligninger i henkastede Myther, som, for at gjøre det Onde meget værre, ere ovenikjøbet ganske ubekjendte. Hvori altsaa den Behændighed stikker, som Digteren skal have lagt for Dagen, ved „**commode inserere transformationes**" som Gierig roser ham for, kan jeg ikke begribe. Alt hvad der er uklart og sammenblandet, kan ligesaa lidet blive smukt, som **turbida aqua** kan maale sig med **liquidæ undæ**. Saaledes er det ikke engang bekjendt, hvem denne Mand er, som blev saa forskrækket ved at see Cerberus. Ligesaa ubekjendt er Sagnet om Olenus og Lethæa, der begge bleve til Stene ɔ: omkom i nogle Grotter, da de flygtede for et Overfald enten af Præster eller af Andre, som beskyldte dem for en eller anden Profanation, oprunden formodentlig fra Lethæa's trodsige Sammenligning mellem sin egen Skjønhed og en eller anden Gudindes mindre deilige Skabning. — Ogsaa her skilles det troiske Idabjerg fra det cretiske ved Tillægsordet **humida** ɔ: **aquosa**, πολυπίδαξ. Hvorfor sad Orpheus just syv Dage uden Føde? Fordi, siger Burmann meget naivt, at Mennesker ikke vel kunne taale, at sulte længer. Snarere er syv at antage som et helligt Tal. Saaledes kaldes Apollo ἑβδομαγένης; saaledes lader Callimachus de hellige Svaner dreie sig syvgange om Delos, hvorudover ogsaa Apollo spænder syv Strænge paa sin Lyra. Dog var det Samme ogsaa Tilfældet med ni.

90. Her møde vi atter et af de uheldige Steder, hvor Digteren har staaet i den vrange Mening, at tillagte Epitheta kunne give tilstrækkelig Afverling til en trættende Opregning af eensartede Enkeltheder. — Chaonerne udgjorde en bekjendt epirotisk Folkestamme, og just deraf kan man forklare sig det tillagte Epitheton ved Egene, da denne Træesort var meget

hyppig om den epirotiske Bye, Dodona. — Eftersom man ikke er saa ganske enig om den Træeart, til hvilken Heliaderne bleve forvandlede, har man forklaret „nemus Heliadum“ baade om Elletræer, og om Popler og Gran. — Hvorfor platanus kaldes genialis, kan Virgil sige os, naar han (Georg. IV, 146) taler om „Lønnen, som giver de Drikkende Skygge“. — Tinus har jeg maattet oversætte ved Laurbær, da noget egentligt Navn for Træet ikke haves paa Dansk. Plinius siger (XV, 39) derom: **Tinum silvestrem laurum aliqui intelligunt, nonnulli sui generis arborem. Differt colore; est enim ei cærulea bacca.** — At udfinde, hvad Historien om Attis (Atys) og Cybele vil sige, turde være meget vanskeligt; dog løbe de forskjellige Fortællinger saa temmelig ud paa den samme Omstændighed, at det har været en gammel, udlevet Dronning, der heel uventet er bleven forelsket i et smukt, men meget ungt Menneske. Ogsaa ere Sagnene enige forsaavidt, at Alle berette, at hun derover har lidt nogen Skade paa Forstanden. See Ovids Fasti IV, 223—244, hvor Gierig har samlet de behørige Data, især fra Arnobius og Diodor. — Cyparissus var fra Carthæa paa Øen Cea (VII, 368), og i hans Navn er formodentlig den eneste Grund at søge, hvorfor han blev forvandlet til en Cypres. Servius til Æn. III, 64. — Hvor lidet man ved et uheldigt Epitheton bør lade sig forlede til at emendere, kan man see af 127 hvor **littorei** sikkerlig er et maadeligt Tillægsord til **cancri**, og fuldkommen saa maadeligt, som **æquoreis** i 78 til **piscibus** samt **aquoso** til samme Substantiv i 165, eller for at vælge et Exempel selv af den correcte og paapassende Horaz: **Memphin Sithonia carentem nive** (Od. III, 26, 10). Ogsaa de Gamle kunne henkaste en Platitude, som man ikke derfor bør ved Critiken see at forjage, uagtet denne feilagtige Grundsætning har frembragt mangen critisk Forandring. Vist er det, at den nyere Tids Digter vilde faae Dadel, om han sang om: „Italien, som er frie for grønlandsk Snee“ eller forsikrede os i sine Vers, at Fiskene har deres Hjem i Vandet.

130. Her er vor Digter igjen paa Afvei, og bliver dunkel, fordi han fatter sig altfor kort. Det forundrer os, at Cyparissus, uden nogen anført Grund, har kunnet dræbe en Hjort, som han elskede saa høiligt; og just fordi vi ikke kunne indsee Motivet, vil det slet ikke smage os, at Ynglingen bliver saa høist fortvivlet derover. Jeg vil derfor anføre, hvad Servius (Æn. III, 64) bemærker derom, for at udfylde dette ikke uvigtige Hul i Fortællingen. **Cyparissus**, siger han, **cum lassatus æstu sub quadam arbore somnum caperet, subito strepitu excitatus, cervum, quem in deliciis habebat, feram credens, per ignorantiam telo misso occidit.** — Grunden til, at Cypressen blev indviet til Døden, er vel at søge, ikke saa meget i, at dette Træe sjelden skyder igjen, efter at være stevnet, som snarere deri, at det har et mørkt og særdeles sørgmodigt Udseende.

143. Ganymedes var en Søn af Tros, som allerede i Iliaden (V. 266) og i den homeriske Hymne til Venus (203) bliver omtalt. Heyne (Observationes 294 til Apollodors III, 12, 2) mener, at Fabelen bygger paa det almindelige Udtryk, som man i daglig Tale ofte benytter sig af, at Drengen er saa smuk som en Gud, at han er for god til at være her paa Jorden o. s. v. Andre lade ham ranes af Tantalus, den lydiske Konge, der senere i Fablen blev ombyttet med Zeus. Xenoph. Sympos. VIII, 30, Cicero quæst. Tuscul. I, 26. Horaz Od. IV, 4. 4 og endelig Virgil. Æn. V, 254. — Phlegra (151) og Pallene udgjorde det samme Strøg i Chersonesus Thracica eller i Macedonien, men førtes siden hen til mange andre Steder; saaledes bleve de Phlegræiske Marker henlagte til Cumæ i Italien, hvor man ogsaa opstillede Scenen for Gigantomachien. Polyb. III, 91, 7. og Diodor V, 71. Det var jo ogsaa naturligt, at de græske Colonister, naar de nedsatte sig i det italiske Gebeet, overførte Navne, som egentlig kun fandtes i deres gamle Hjemsted, paa de Egne, som de nyligen havde gjort til deres andet Hjem.

162. Hyacinthus er en Søn af Oebalus, uagtet Apollodor (III, 10, 3) kalder ham Søn af Amyclus, Stifteren af Byen Amyclæ i det Laconiske. Paa dette Sted forstaaer man Digteren vel bedst, naar man tager Amyclide som *μειράκιον Αμυκλεῖον*, eller som Claudian (rapt. Proserp. II, 133) siger, natus Amyclis, og Oebalide (196) som Oebali Søn og ikke en, som er født i Oebalia. Historien selv og Sagnet om hans Forvandling til en Blomst med det indskrevne *Ἄι Ἄι*, er saa bekjendt, at det vilde være overflødigt, at tale videre derom. — Uagtet Oeagrus, den Thraciske Konge, egentlig sagdes, at være Orphei Fader, saa gik det ogsaa i dette Sagn, som i saa mange andre af lignende Beskaffenhed, at man tillagde ham en af Guderne, som den virkelige Fader, medens det menneskelige Udspring blev aldeles underkjendt. Ligesom altsaa Calliope er Digterens Moder, udkaarede man Digtekunstens Forstander til at være hans Fader, og derfor er det at man i 167 ikke maa tænke paa Oeagrus; men paa Apollo. — Eurotas løber ved Sparta, og falder ud i den laconiske Havbugt, ikke langt fra Tænarus. At Digteren kalder Sparta ubefæstet, sigter til Lycurgs Mening, at velbevæbnede og tillige modige Borgere vare det bedste Værn for en Bye.

177. Allerede Homer (Il. XXIII, 826. Od. VIII, 186) kjender Discus, uagtet han paa det første Sted bruger Benævnelsen *σόλος*, som betyder snarere en kunstløs støbt Jernplade eller Masse, hvilken man med Kraft og Kunst — thi begge Dele vare nødvendige — kastede enten ud i Længden, eller, som her, i Høiden. Hvorledes Ajax (207) i en yngre Tid blev forvandlet til en Hyacinth, fortæller Digteren os nedenfor i XIII, 397 og i Fasti V, 224. Plin. XXI, 18. Hvad Blomsten selv angaaer, da for-

staaes derved ikke vor nu saakaldte Hyacinth, heller ikke, hvad Heyne og efter ham Gierig antage, **Lilium Martagon Chalcidoniacum**, Türkischer Bund. Derimod viser J. H. Voss, hvis Autoritet i denne Henseende neppe kan være at forkaste, i sin Commentair til Virg. Georg. IV, 183, at de Gamles Hyacinth var den violblaae Sværdlillie (**Iris germanica L.**) eller ogsaa Riddersporen (**Delphinium Ajacis L.**) hvorpaa der ogsaa findes nogle Bladaarer, der ligne Ἄι, Ἄι. Iøvrigt er **vaccinium nigrum** dens romerske Navn. Theocrit X, 28. Virg. cllog. III, 306 og X, 39. Naturligviis maa purpureus her forstaaes paa samme Maade, som det homeriske πορφύρεος, dunkelbruun, mørkerød.

219. Hyacinthiafesten blev af Lacedæmonierne feiret i den amyclæiske Apollos Tempel i Byen Amyclæ, ikke blot til Hyacinthi, men ogsaa til Apollos Ære. Den varede tre Dage, hvoraf den første og sidste bleve tilbragte med Sorg, den mellemste i Lystighed og Glæde. Heyne antiqv. Aufs. I, 97. — Amathus, en Bye paa Cyprus, skal have eiet det ældste Tempel til Venus og Adonis, ligesom ogsaa Byen var bekjendt for sine Bjergværker. — Cerasterne vare et Folk paa Cypern, som sagdes at være blevet forvandlet til Tyre, for at vise den barbariske Raahed, hvormed de behandlede de Fremmede, som kom til deres Øe. Men det bliver dog at formode, at Fabelen er opdigtet efter deres Navn, Κεραστοί, som man udledte af Ordet κέρας, et Horn. Om dette Navn nu er aldeles primitivt eller oprundet, som man siger, fra Øens mange Forbjerge, er vanskeligt at afgjøre. Vist er det, at Cyprus har Tilnavnet Cerastis just af denne Omstændighed. Den har tillige, formedelst en betydelig Mængde Slanger, havt i ældre Tider Navn af Ophiusa. — Propoetiderne have været Fruentimmer paa Cyprus, som overgik de Øvrige i Sandselighed, og just formedelst deres udsvævende Levemaade og Mangel paa Æresfølelse sagdes at være forvandlede til Steen. Hvorledes man overhovedet gave Pigerne til Pris i Vennstemplerne paa Cypern, seer man hos Herodot (I, 199) og Justinus XVIII, 5.

243. Pygmalion bliver ellers gjort til en Konge paa Cypern, som var høilig forelsket i et Venusbillede, som brugtes ved hendes Cultus paa Øen. Nærværende Digter gjør med større Ret Pygmalion til en berømt Billedhugger paa samme Øe, hvilket ogsaa er Tilfældet med Philostratus (vit. Apoll. Tyan. V, 5) som antager det Samme. — En Anachronismus begaaer Ovid igjen i 271, eftersom det var først i den senere Tid, at man offrede Dyr til Venus, uden dog at øse Blodet paa hendes Alter, hvilket man ansaae for en Synd. Taciti histor. III, 3. Hor. Od. I, 19, 16. Derimod i de ældste Tider hørte det til hendes Cultus, blot at offre hende Blomster og Virak. En Prolepsis, som er mere snurrig, end denne Anachronismus, møder i 290, hvor Pygmalion kaldes **Paphius heros**, uagtet

Paphus (efter 297) først avles af Pygmalion selv, og er den, som giver Den dens Navn. — Mythen om Myrrha, som jeg gjerne havde skjenket Ovid, og af hvilken jeg har været nødt til at udelade nogle Vers — de eneste Vers, som mangle i det hele Digt — fortælles af Hygin, 58. Antonin. Liberal. 34. Apollodor III, 14, 4. Hos Hygin sender Venus denne Galenskab paa Myrrha, fordi hendes Moder havde vovet, at foretrække sig for hende i Skjønhed. At hun forresten baade forekommer under Navnet Myrrha og Smyrna kommer sig af, at den Vært, som hun blev forvandlet til, existerer i det græske Sprog under begge Navne. Ganske forbigaae Fulgentii Forklaring af Mythen kan jeg ikke. Han siger (Mythol. III, 8): **Myrrha genus est arboris, de qua succus ipse excidat. Hæc patrem amasse dicitur. Istæ enim arbores in India sunt, quæ solis caloribus crenantur (v: inciduntur), et quia solem patrem omnium rerum esse dicebant, cujus opitulatu cuncta germinum adolescit maturitas, ideo et patrem amasse dicitur.** — I 305 erindre man sig, hvad jeg seer Burmann har glemt, at det er Orpheus, og ikke den romerske Digter, som taler. **Ismariæ gentes** ere altsaa Thracer, opkaldte efter Thracerbjerget Ismarus.

446. Tanken er, at Bootes opnaaede sit Culminationspunct, og just derfor vendte Stangen paaskraae. Omvendt bruges **elato temone** om Solens Heste naar de stige opad. — Den ovenfor omtalte Fest (436) er Thesmophorierne eller Festen til den lovgivende Ceres, forsaavidt som hun, ved at lære Menneskene Agerbrug, havde bidraget saa meget til et mere civiliseret Levnet blandt Menneskene. Triptolemus var Stifteren, uagtet Orpheus og Flere have havt Indvirkning derpaa. Den holdtes af Athenerne i Maaneden Pyanepsion i fem Dage af Fruentimmerne med Faste, Bønner, Offring og en fuldkommen Afholdelse fra legemlig Omgang med det mandlige Kjøn.

450. Icarius (Icarus), Oebali Søn, havde indført Viinavlen i Attica; men Saadant bekom ham meget ilde; thi nogle berusede Landmænd, der meente at de havde faaet Gift, som gjorde dem saa fortumlede, sloge ham ihjel. Hans Liig, som Morderne omhyggeligt skjulte, blev opdaget af en Hund, Mæra, hvorover hans Datter Erigone, der hængte med barnlig Kjerlighed ved sin Fader, dræbte sig af Sorg. Man seer altsaa let, hvorfor just Mønsteret paa barnlig Kjerlighed, Erigone, vender sig bort fra den afskyelige Scene. Hygin 130. — At jeg 464—69 har taget mig nogen Frihed med Texten, hvor Ovid synes at indlade sig i en Udmaling, som idetmindste oprørte Oversætterens Følelse for det Velanstændige og det Skjønne, vil sikkerligen vorde billiget. Ligesom et smukt Ansigt kan have sine Vorter, kan ogsaa et smukt Digterværk have sine Feil; ere disse af det æsthetiske Slags, da har man ikke Ret til at skaffe dem bort, som Vorten hist, naar den er af et uskyldigt Slags; med

Ringorme er det derimod en anden Sag; de smitte, og en saadan moralsk contagiøs Udvæxt fandt jeg i Stedet quæstionis, som maatte skjæres, ne pars sincera traheretur. — Panchæa (478) har formodentlig været en Deel af Sabæa (Yemen), saa at hun isaafald maa siges, at være vendt tilslutningen tilbage til sit Fødeland. Forresten er det Læseren behageligt, at vor Digter ender den ildevalgte Gjenstand paa en saa fortrinlig smuk Maade, med en saa kostelig Skildring af en Synders Anger, Sønderknuselse og fuldstændige Resignation i Alt, hvad der nu efter Syndens Udøvelse kan møde, som man ikke lettelig skal finde Mage til. — Angaaende Adonismythen, da tillader jeg mig at henvise til Oversætterens Udgave og danske Oversættelse af Bion fra Smyrna, hvor den udførligen bliver gjennemgaaet.

563. Atalanta, en Datter af Jasion, Konge i Arcadien, om hvilken Talen i VIII, 317 er, og som overvandt det calydoniske Vildsviin, maa ikke forblandes med Atalanta, Datter af Mænalion, som her forekommer. Men endag i Oldtiden blandes disse ofte sammen, og selv Apollodor (III, 9, 2) synes ikke at være saa ganske paa det Rene, naar man dermed sammenligner I, 8. 2. (Heynes Observationes Pag. 49 sammenholdt med Pag. 269, i Forbindelse med Ælians var. histor. XIII, 1.) I Mythen seer jeg ikke andet, end en Digterphantasie; thi det kan kun lidet hjelpe, at ville udpresse, som Bersmann (544) gjør, den Moralsaft, at Hippomenes viser os, at man ikke bør være utaknemmelig, og Atalanta, at man ikke bør være begjerlig efter Guld; thi paa denne knebent beregnede Moralapplication har Digteren sikkerlig ikke tænkt. Isaafald var det mere naturligt, at tænke sig, at dette Fyrstepar var gaaet ind i en Hule, derinde blevet opslugt af to Løver, og da disse nu kom ud af Grotten istedetfor de tvende første, har man meent, at det var de Elskende under en forandret Skikkelse.

575—585. Den danske Oversætter har saa mangengang med Misfornøielse seet den Grille hos Fortolkerne af de Gamles Skrifter, at de ved den ubetydeligste Leilighed, det være sig ved Yttringen af en Idee, en eller anden Vending, Construction eller Udtryk, uden videre have forsikret, at Forfatteren har havt den eller den for Øie, som om virkelig en god Skribent, han være Digter eller Prosaist, naar han med Varme udfører en Gjenstand, strax skulde tænke paa hvad Udtryk en Anden havde i lignende Leilighed brugt. Isandhed vilde dette være en aandsfattig Maneer at bedømme vedkommende Forfatter paa, som istedetfor at lade dem beholde deres egen eiendommelige color scribendi, vilde gjøre deres Foredrag til en Harlekinsdragt af de meest brogede og forskjellige Tøier. Det fornøier mig, at kunne i denne Tirade fremstille et tydeligt Beviis paa, hvorledes to, ved Aand, Tid og Fødeland høist forskjellige, Forfattere,

kunne falde paa samme Ideer. Hvo der nemlig kjender Carlo Gozzi vil neppe falde paa, at han hentede smaaligt fra andre poetiske Groshandlere, for at høkre dermed en detail, og dog vil jeg spørge Enhver, der har læst il corvo, om første Scene af Turandot ikke er indtil Skuffelse aldeles som her, og om man ikke blot behøver at sætte Calaf istedetfor Hippomenes, Turandot istedetfor Atalanta, og italienske Jamber istedetfor latinske Herameter, for at finde Partierne næsten identiske.

605. Onchestus er en Bye i Boeotien, som ogsaa omtales i den homeriske Hymne til den pythiske Apollo 52, samt Iliadens II, 506, som en Bye der var indviet til Neptun, og i Nærheden af hvilken man holdt et Slags Consualia til hans Ære. Hvorvidt Megareus er den samme, som Macar eller Macareus (Ilgen til Homers Hymner 203) er ikke muligt at afgjøre.

644. Tamasus (Plin. V, 35) er en Bye paa Cyprus. Om de her omtalte Æbler, som jo neppe kunne være Hesperidernes Guldæbler, uagtet Theocrits Scholiast (III, 40) formener det, tales meget rigtigere i bemeldte Scholiesamling til II, 118. — Den i 686 omtalte Echion er ikke den Samme som nævnes i VIII, 311; thi isaafald maatte Ovid have forblandet begge Atalanta'er, men den boeotiske Stamhelt Echion, som hjelper Cadmus i at bygge Theben (III, 126) og dette passer desto bedre, da Schoenei Datter Atalanta jo selv er en Boeoterinde.

704. Man kunde spørge: hvorfor kjører Gudernes Moder, Cybele, paa en Vogn, som er forspændt med Løver, en Dyrart, der altid synes lidt fremmed og mindre passende for en Damevogn? Ovid svarer (Fasti VI, 215) fordi denne Gudinde ved Love, Mysterier og nyttige Indretninger har bidraget meget til at betæmme de ældste Folkestammers Vildhed; feritas mollita per illam creditur: id curru testificata suo est. En lignende Grund angiver Lucrez (de rer. natur. II, 600). — Som bekjendt lod Venus af Adonis' Blod fremkomme den Blomst Anemone (ἄνεμος) som just ved sin skrøbelige Naturbeskaffenhed og korte Blomstertid var et smukt Symbol paa Adonis' og Venus' Kjerlighed. Plin. (XXI, 94) finder en ganske anden Grund til, at Blomsten er saaledes bleven benævnet, i det han siger: flos nunquam se aperit, nisi vento spirante, unde et nomen accepit.

Ellevte Sang.

3. Om Ciconerne er talt til X, 2. Angaaende Orpheus' Død ere Meningerne særdeles deelte; man lader ham dræbe sig selv, af Længsel efter Eurydice; man lader ham myrdes, fordi han har udbredt nogle af de Mysterier,

han selv havde bidraget til at stifte, og endelig, som her, lader man ham splittes ad ved vilde Bacchantinder. — Det berecynthiske Horn, som havde hjemme paa det phrygiske Bjerg, Berecynthus, brugtes egentlig blot til Cybeles Cultus; men overførtes senere til den temmelig beslægtede bacchiske Gudstjeneste. Om Virkningen af dette Horn, i Forbindelse med andre larmende Instrumenter, handler mange, især digteriske, Forfattere. Lucrez II, 620. Horaz. Od. I. 18, 13.

55. Methymne er en bekjendt Bye paa Lesbos. At Orpheus' Hovede just svømmede derhen, vil ikke sige andet, end at der i de senere Dage levede mange udmærkede Digtere og Digterinder, samt musicalske Virtuoser, paa bemeldte Øe, blandt hvilke man blot behøver at nævne Alcæus, Sappho, Erinna, Arion og Fl. — Edonerne (69) har man deels anseet, som en Bjergstrækning i Thracien, paa hvilken man især feirede de bacchiske Orgier (Trist. IV, 1) deels som en bekjendt thracisk Folkestamme, opkaldt efter en Thracerfyrste Edonus.

85. Midas var en Søn af Gordius, Konge i Phrygien, og regjerede omtrent 1428 Aar. f. Chr. F. Hvad Fabelen virkelig vil sige, er mindre let at afgjøre, end berette, hvad den gjerne kunde sige. Saaledes er det let at fortælle, at det Hele skal være en moralsk Fabel, for at afraade Menneskene fra, at sætte overdreven Priis paa jordiske Skatte. Det beviser nemlig ikke stort, at Plutarch fortæller en lignende Historie om en Fyrste, som blev narret af sin Kone, idet hun paa en fiffig Maade advarede ham om, ikke at sætte sit Livs Lykke i Guld og Rigdom. Andre mene, at det sigter til, at hans Agerbrug og øvrige Indtægtskilder gik efter hans høieste Ønske, og at altsaa paa en Maade Alting blev Guld under hans Hænder, hvilket turde saa meget mere være Tilfældet, som Midas siges at have været meget gjerrig, og tillige have besiddet et rigt Land med prægtigt Korn og kostbare Haver, hvis udmærkede Roser endogsaa Herodot omtaler (VIII, 138). Muligt ligger der intet videre deri, end at en Digter forestilte sig den uheldige Stilling, hvori en overmaade riig Mand vilde sættes; naar han paa den af Poeten fremstillede Maade kom til at hade det, som han hidtil saa overmaade meget holdt af.

93. Angaaende Eumolpus gives der flere Sagn, af hvilke man seer, at Eumolpiderne ere komne fra Thracien, hvorefter de skulle have kjempet med Erechtheus, indtil det endte med, at den Eleusiniske Gudstjeneste blev overdraget deels til dem, deels til Celeus' Døttre. Eumolpus selv var en Søn af Neptunus og Chione, som igjen var en Datter af Boreas og Orithyia. Dog har man ikke undladt, at lægge dyb Betydning ind i disse Navne, idet Chione (χίων) kom til at betyde Thraciens Sneebjerge, og Neptunus, som Vandgud, en — hellig Begeistring! see Schwencks homer. Hymn. Pag. 295.

106. Man kunde troe, at Berecynthius skulde betyde phrygisk ialmindelighed; men det er ikke Tilfældet; thi naar Hygin (191) siger Midas, Mygdonius, filius matris Deæ, og Lactantius (Arg. Fab. IV) ligeledes kalder ham filius magnæ matris, saa er det klart, at han paa den Grund kaldes berecynthisk. Om den Maade, hvorpaa de Gamle ristede deres Korn, ikke blot i den graae Oldtid, men ogsaa i den senere Deel af denne, for lettere at kunne male det, see man Fasti VI, 313 og Georgic. I, 267.

146. Hvad Midas' Æseløren angaaer, da have de modtaget meget afvigende Forklaringer. Jeg vil ikke tale om Bersmann, der meget naivt siger: quoniam plerique regum ac principum sunt aut prorsus illiterati aut indoctiores, quam ut de musica ɔ: litteris recte judicare possint, ideo finxerunt poetæ &c. Da er en anden Forklaring dog bedre, som Aristophanes' Scholiast (til Plutus 287) meddeler, at denne Konge har havt ὠτακουστὰς ɔ: delatores, som meldte ham Alt, hvad der var mistænkeligt. Ligesom vi traf i Cadmi Historie en Flod, der kaldtes „Cadmi Fod" (Κάδμου ποῦς) saaledes har Andre troet, at der har været en Flække, eller en Flod, kaldet Æselsøret, hvorfra han har hentet sit Navn. Snarere turde det Hele skrive sig fra et drama satyricum, i hvilket en saadan poetisk Væddekamp mellem to Guder, og en saa characteristisk Dom til Catastrophe, kunde være en ganske passende og interessant Gjenstand.

164. Man tænkte sig Bjergguderne omringede om Hovedet med Krandse af de forskjellige Træsorter, som fandtes paa Fjeldtoppen; naar altsaa Bjergguden bevægede sit Hoved, maatte naturligviis ogsaa de derpaa værende Krandse eller Smaagviste røre sig. — At det her omtalte Ydre, under hvilket Apollo træder frem, ikke er digterisk Pynt, eller Forfængelighed hos Apollo, kan man see af Skriftet ad Herenn. IV, 47, hvor det, som en Skildring af Datidens Citharspillere og Sangere, hedder: uti citharoedus, cum prodierit optime vestitus, palla inaurata indutus, cum chlamyde purpurea, coloribus variis intexta, et cum corona aurea, magnis fulgentibus gemmis illuminata, citharam tenens exornatissimam, auro et ebore distinctam, ipse præterea forma et specie sit et statura apposita ad dignitatem &c. — Eftersom tiara var en phrygisk Hat med nedhængende Bændler, som kunde bindes under Hagen og gaae ned over Kinden og Tindingen, var denne Hovedpynt ganske vel indrettet til at skjule hans Øren. Heyne til Virgils Æn. IV, 216.

195. Man seer at Talen er om denne Side af Hellesponten, hvilken, som bekjendt, benævnes efter Helle, en Datter af Athamas og Ino, og Søster til Phryxus. Paa dette Strøg ligge de to bekjendte Forbjerge, Rhoeteum og Sigeum, mellem hvilke den græske Leir og Flaade strækkede sig, og ved hvilke baade Ajax og Achilles fandt deres Grav. Pompon. Mela I, 18. Panomphæus (ὁ πασῶν ὀμφῶν αἴτιος) forklarer man om Zeus

forsaavidt som han staaer for al Spaadomskunst. Jeg mener snarere (eller idetmindste tillige) forsaavidt som han staaer for de Stemmer og Lyd, som ikke sjelden bleve hørte, f. Ex. af Manden hos Livius, der bevirkede, at man byggede et Tempel til Ajus Locutius. — At Laomedon bedrog Neptun, sigter vel til, at man tillagde denne Konge Opførelsen af nogle Ringmure om Troja, som vare saa stærke, at de tilskreves Guderne selv. Da nu Oversvømmelse og Bølgernes Anfald for en Deel tilintetgjorde disse Mure, heed det bagefter, at Guden havde hevnet sig.

211. Ogsaa her gjør Digteren samme Feil, som andetsteds, at han forudsætter hos sine Læsere Bekjendtskab med Begivenheder, som han ikke omtaler, men som dog ere nødvendige til at forbinde det Hele. Af Hygin (89) og Apollodor (II, 5, 9) kan man imidlertid let supplere det Manglende, som bestaaer deri, at Apollo og Neptun havde forenet sig saaledes om gjensidig Hevn, at Apollo ødelagde Byen med en Pest, Neptun derimod ved en Oversvømmelse og et Søedyr. Orakelet foreslog Kongen at bøde paa disse Ulykker, ved at udsætte sin Datter, den smukke Hesione, for bemeldte Havdyr. Da Hercules nu kommer hjem fra Amazonertoget, seer han Hesione, frelser hende og dræber Dyret. Men heller ikke nu holder Laomedon, hvad han havde lovet. Hercules kommer da andengang igjen, ødelægger Byen, og giver Hesione til Helten Telamon, som havde hjulpet ham med at indtage Byen. — De Heste, der tales om, ere formodentlig Descendenter af det kostbare Spænd, som Zeus gav Tros til et Vederlag for Ranet af hans Søn, Ganymedes. Il. V, 222. cfr. XX, 145.

221. Forskjellen imellem den Maade, hvorpaa vor Digter har behandlet Æmnet om Pelei og Thetis' Kjerlighed og de mange Andre, som ligeledes have berørt dette Æmne, turde være den, at disse behandle Brylluppet alene med dets Pragt, ved hvilket, som bekjendt, alle Guder vare tilstede; nærværende Digter derimod de Elskendes Kjerlighed selv. Iliad. XXIV, 534. Theogon 1006. Apoll. Rhod. IV, 807 og især Catulls større Digt **Epithalamium Pelei atque Thetdis.** Ogsaa andre Digtere omtale de af Ovid nævnte Forvandlinger, under hvilke Thetis stræbte at liste sig bort fra Peleus. Pindar Nem. III, 60, 61. IV, 105. Vor Digter lader den bekjendte Spaamand Proteus varsle Havgudinden sin Skjebne, hos Apollodor (III, 13, 5) spaaer hun den selv.

229. Hæmonia er, som vi før have seet, Thessalien, I, 568, og paa dette Sted navnligen det Strøg af Thessalien, som kaldes Phthiotis, der laae ud imod Havet. Tingen er, at Æacus eiede egentlig Ægina; men da nu senere hans Sønner, Telamon og Peleus dræbte deres Broder Phocus, vare de nødte til at flygte fra Øen. Telamon kom nu paa sin Flugt til Salamis, hvor han fæstede Fod, medens Peleus kom til Thessalien ɔ: Phthiotis, ved den maliske Havbugt, ægtede den derværende Konge, Eurytion's

Datter, Antigone, og fik Riget efter ham. Hvad de (i 243) omtalte Forandringer angaaer, da mene Nogle, at det simpelthen betyder, at Thetis paa alle Maader søgte at undgaae dette Bryllup. Andre finde en dybere Betydning, idet de mene, at (saasom Mange af de Gamle antoge, at Alt var opstaaet af Vand) Transformationerne, som just derved bevirkes, ere antydede ved disse Forvandlinger. Heyne til Georg. IV, 387. At Proteus kaldes den carpathiske Spaamand (249) kommer af, at han havde sin Bolig paa en Ø af dette Navn ved Ægypten, hvilken Omstændighed igjen er oprunden derfra, at denne Mythe er fra Ægypten gaaen over til Grækenland.

267. Begge Brødrene Telamon og Peleus, fødte af Endeïs, Chirons Datter, vare kun Halvbrødre til Phocus, som Æacus havde avlet ved Psamathe, en Nereide, altsaa Thetis' Søster. Hvad Grunden var til dette Mord, kan man ikke saa ganske tydeligt indsee; muligt at de bleve tirrede af deres Moder Endeïs mod Stedsønnen; eller ogsaa at Æacus har yndet Phocus mere end de andre to. Heller ikke seer man, hvo der især var skyldig i Mordet, da Apollodor giver Telamon, Pausanias derimod Peleus Skylden. Overfaldet skeete lumsk, da de indbøde ham til en Fest, for at tage Deel i nogle Kampe, som bleve anstillede, ved hvilke de sloge ham ihjel med Stene.

272. Ceyx, den Trachiniske Konge, er bekjendt saavel ved sit Venskab med Hercules (Apollodor. II, 7, 7) som ogsaa ved sin Død. Hans her omtalte Broder, der blev til en Høg, var Dædalion.

300. Som bekjendt, nævne Oldtidens Digtere gjerne en Dyreart paa den Maade, at de tilføie det vigtigste Sted, hvor man især finder den; saaledes armeniske Tigre, puniske Løver o. s. v. Ogsaa Homer (Il. II, 502) kalder denne Bye, som laae i Boeotien, πολυτρήρωνα Θίσβην, formedelst dens Mængde Duer. — At Dædalion (341) bliver til en Fugl, har man forklaret af, at han af Sorg er draget til andre Lande, hvor man især fandt dette Slags Fugle.

410. Det er mærkeligt, at Apollodor fortæller Anledningen til Ceyx's Forvandling ganske anderledes, idet han siger, at dette Ægtepar var saa indbildsk, at de gjensidigen betitlede hinanden Zeus og Hera, hvorover den virkelige Zeus endelig blev vred og forvandlede dem. Apoll. I. 7, 3. — Eteocles' Datter Chrysa blev ved Mars Moder til Phlegyas, som opkaldte Staden Andreis efter sit Navn, som han befolkede med de tapreste Folk i det ganske Grækenland. Allerede Homer (Il. XIII, 302) kjender Phlegyerne, der skillede sig fra Orchomenierne, som et af de meest krigeriske Folk i Grækenland, der førte Krig mod selve Templet i Delphi, hvilket vi ovenfor have omtalt. Philammon kom Delphi til Hjelp med udvalgte argiviske Hjelpetropper; men de faldt tilhobe uden for Delphi i Kampen mod de vældige

Phlegyer. Da var det tilsidst, at Pest, Ild fra Himlen og Jordskjelv, som de Gamle fortælle, i Forening ødelagde dette mægtige Folk.

514. Her omtales Vox, som noget, man digtede Skibene med. Dog turde dette Material til saadant Brug være noget poetisk valgt, og idetmindste staae istedetfor Beeg; thi med Beeg var det man tættede Skibene, hvorfra det staaende Epitheton til Skibene skriver sig, naar de hos Homer altid kaldes *μέλαιναι*.

592. Cimmerierne var et fabelagtigt Folk, som man forlagde til Udkanten af Oceanus, vestligt for Tanais, hvor de boede indhyllede i Skyer og Taage. Homer. Od. XI, 14. Tibull IV, 1. 64. Ellers forlægges de til Strøget mellem Bajæ og Cumæ, hvor man troede, at der ogsaa fandtes en Nedgang til Underverdenen.

749. Priamus havde ved sin Gemahlinde Arisba, en Datter af Merops, den her omtalte Æsacus, skjøndt man seer, at Ovid følger en ganske anden Genealogie. At han blev forvandlet til en Dykker, har man deels forklaret saaledes, at han er omkommet i en Flod, deels saaledes, at man har opspundet Eventyret, for at trøste Forældrene, efterat han paa en eller anden Maade var kommet af Dage. — Assaracus og Ganymedes vare Brødre til Ilus og Sønner af Tros, hvilken Sidste avlede Laomedon, som igjen var Fader til Priamus. — Er Læsemaaden rigtig i 763, da maa Granicus ansees for en phrygisk Flod; men det er meget muligt, at der stikker en betydelig Feil i dette Vers, da de fleste Manuscripter have **gracili conata bicorni**, hvilket ingen synderlig Mening giver. Heinsius har foreslaaet den her omtalte Læsemaade. — Cebrenia er en Deel af Troas, hvori Floden Cebren. Apollodor (III, 12, 5) giver hende Navnet Asterope.

Tolvte Sang.

7. Hvor mange Skibe der vare for Troja, kan naturligviis ikke godt bestemmes, da Poeterne, som ere de ældste Kilder, ere noget rundhændede i Talbestemmelser. Ialmindelighed angives 1200; Homer har 1186, og vor romerske Digter nævner 1000. — Partiet 11—23 kan sammenlignes med Iliadens II, 308, og man vil da finde, at Ovid i denne Sammenligning maa give tabt for den gammelgræske Barde. Den her omtalte Augur er den fra Iliaden (I. 69) noksom bekjendte Calchas, en Søn af Thestor. Det bliver forresten ikke klart, hvorfor Digteren omtaler Iphigenia, da i hendes Historie egentlig ingen Forvandling foregaaer, men blot en Ombytning. Hvorledes hendes Historie skal forklares, derom er man ikke aldeles enig. At det virkelig har været en Offerscene, synes at være vist; thi at Grækerne

stundom offrede Mennesker er upaatvivleligt; see Potters Archæologie, Rambachs Udg. I. 520. Armeens Anfører har seet sig nødsaget til at formilde de overtroiske Soldater, ved at tilbyde sin Datter til Sonoffer; men Præstesnildhed synes ogsaa her at have skaffet en Udvei, idet en Hindkalv betimelig indfandt sig i det critiske Øieblik. Stederne ere mange: Æneid. II, 116. Lucrez I, 85. o. fl.

39. Om Fama, som Gudinde, har man et classisk Sted i Æneiden IV, 173—188, samt tillige hos Valer. Flacc. II, 116 og i Statius' Thebaide III, 426. Eventyret om Protesilaus (68) er formodentlig opstaaet paa den etymologiske Vei, idet man byggede paa hans Navn, og derpaa forsikrede, at Skjebnen havde bestemt, at han skulde være den første af Folket (*Πρωτέσιλαος* Il. II, 698) der skulde falde i Krigen for Troja. — Angaaende Cygnus (72) da mærke man sig, at vi møde Flere af det Navn Cygnus. Saaledes finde vi hos Hygin (31) en Cygnus, som Søn af Mars. Hercules satte sig op paa sin Ganger Arion og overvandt ham; hvorudover Mars blev saa opbragt, at han selv traadte i Kamp mod Helten, som havde overvundet hans Søn, saa at Zeus med et Tordenslag maatte see at faae dem adskilte (Apollodor. II, 5, 11). Den Anden var den, som omtales her, en Søn af Neptunus, og Konge i Colonæ, et District i Landskabet Troas. Den Tredie, som er bekjendt under dette Navn, er Phaethons Ven, som vi finde omtalt i dette Digts II, 367. To Andre af samme Navn ere heel ubetydelige. — Lyrnessus i Mysien (108) omtaler Achilles først, fordi det var der, han fik sin elskede Briseis, som siden gav ham Anledning til saamegen Sorg og Uroe. — Theben, som regjeredes af Eetion, hvis Datter Andromacha var gift med Hector, kjender man tilfulde fra Iliadens VI, 395. I bemeldte Mysien løber ogsaa Floden Caycus, i Nærheden af hvilken han saarede Telephus. Som bekjendt kunde Troja ikke indtages, naar de ikke havde den omtalte Telephus, en Søn af Hercules og Auge, i deres Krigshær. Men dette var ikke let. Han havde sat sig mod Grækernes Gjennemmarsch, fordi han var Trojanernes Allierede og gift med Laodice (Astyoche) en Datter af Priamus. Det kom altsaa til en Strid, hvori Achilles saarede ham. Da nu Saaret var farligt, og Dræklet havde svaret, at kun det, som havde saaret ham, kunde helbrede ham, sendte Achilles, efter Ulysses' Raad, noget Rust af bemeldte Piil til Telephus, der, efter at være cureret, gik over til Grækerne.

172. Cæneus var en Perrhæber, altsaa hørende til en Thessalerstamme, som boede nær ved Othrysbjerget, hvilket egentlig udgjorde Lapithernes Hjemsted. Sammenl. Plin. IV, 15 med Æneid. VII, 675. — De i 188 omtalte Secler (centum annos) vil, efter Digterens Mening, formodentlig ikke sige andet, end hvad han selv meget rigtigen kalder ætas ɔ: *γενεὰς* ɔ: 30 à 33 Aar.

189. Cænis kaldes her Elati Datter, men siges i 209 at være avlet af Atrax. Dog turde denne Modsigelse (som er bevirket ved Mythographernes forskjellige Udsagn, see Hygin. 14, 242 samt Antonin. Liberal. 17) bringes i Rigtighed, naar man forklarede Atracides som Thessalisk, saaledes som i Heroidernes XVII, 248.

210. Centaurerne har været et Bjergfolk paa Thessaliens høieste Fjelde, af hvilken Omstændighed baade Benævnelsen nubigenæ kan udledes, som ogsaa det staaende Epitheton, som tillægges dem, feri. Hos Homer (Il. I, 268) skildres de rigtignok som vilde og barbariske, men dog alligevel som Mennesker; først hos Pindar (Pyth. Od. II, 85) finde vi dem tveformede, en Idee, som muligen kan skrive sig fra den Omstændighed, at de vare de tidligste Jordbeboere, der tilrede Heste, og brugte disse Dyr til at ride paa, da de tilforn kun benyttedes som Trækkedyr. Om Centaurerne — hvis Kamp med Lapitherne allerede omtales af Homer i Iliadens XXI, 295 — sammenligne man Heyne's antiquarische Aufsätze I, 33 med Vosses mythologische Briefe II, 269. Navnene ere neppe blevne opdigtede af Ovid, som rimeligviis har fulgt de ældre Forfattere, og navnligen et græsk Digt; idetmindste omtale de Gamle (Ælian. var. hist. II, 2) forskjellige, endog episke Digtere, som have behandlet dette Æmne. Anledningen til deres Kamp angives ialmindelighed at have været Drukkenskab og vild Sandselighed; alene Virgil (Æn. VII, 304) vil vide, at det har været Mars, som gav Anledning til denne blodige Dyst, fordi han var opbragt over, at man ikke havde inviteret ham til det store Bryllupsgilde.

247. Funale turde paa dette Sted betyde, ikke hvad det ellers antyder, en Kjerte, Fakkel; men en Lysekrone, Candelaber. — Hvad det er for to Bryster som omtales i 377, er ikke saa let at afgjøre. Lenz mener det høire og det venstre; Gierig Menneskebrystet og Hestebringen, der forenede sig i eet.

452. Af den Pelethroniske Bjergskov som fandtes paa det thessaliske Pelion, havde Lapitherne det bekjendte Tilnavn, Pelethronier. Georgic. III, 115. — Hvad Grunden har været til Herculis Uvenskab med Neleus (542), er ikke saa let at afgjøre. Efter Ælian's Sigende (var. histor. IV, 5) har det været, fordi Hercules vilde hevne sig paa ham og hans Sønner, eftersom de havde nægtet at sone ham for et Mord, som han havde begaaet. Nok er det, at han indtog Pylus, og dræbte Faderen tillige med hans elleve, ved Chloris (Homer. Il. XI, 692. Od. XI, 281. Hygin 10, 31) avlede Sønner, og kun den Tolvte, Nestor, blev sparet, enten fordi han just opholdt sig blandt de Gerenier, eller fordi han ikke havde taget Deel med Fader og Brødre i det ovenfor omtalte Afslag af Sonoffer, til hvilket de formodentlig ikke havde anseet ham qualificeret. Men hvilken Grund der end kan have været, saa meget er vist, at Hercules lod den unge Ne-

stor beholde det fædrene Rige, hvortil han endogsaa føiede som en Gave, Messene. Apollodor I, 9, 9. II, 7, 3. — Hvad Periclymeni Forvandlinger angaaer, da sigte de formodentlig til de Anstrængelser, hvormed bemeldte unge Helt søgte at undgaae sin Død; om det ikke skal sige, at han flygtede, men blev indhentet og derefter dræbt. — Tlepolemus (537) var en Søn af Hercules og Astyoche, Phylas' Datter, og førte de Rhodiers Skibe for Troja. Il. II, 653. Hvad Sammenhængen angaaer, da erindre man sig, at V. 580 slutter sig an til V. 144 i denne Sang.

601. Hvem det egentlig har været, som dræbte Achilles, derom ere de forskjellige Forfattere, som næsten alle ere Digtere, meget uenige. Homer (Il. XII, 359) lader Apollo og Paris være forenede derom; Qvintus Calaber (III, 60) lader Apollo være ganske alene om det, og Dares fra Phrygien (34) omvendt Paris, medens Hygin (107) gaaer den Middelvei, at lade Phoebus iføre sig Paris' Person. — Om Grunden til Apollo's Benævnelse Smintheus (ovenfor i 585) er man ikke ganske enig; dog synes den simpleste Forklaring at være den, at han er saaledes benævnet af en Bye, Sminthus, der ligger paa Grændsen af Troas; tillige erindre man sig, at den Stheneleiske Fugl (581) sigter til den anden Cygnus som i II, 367 blev forvandlet til en Svane.

611. Amazonerne, som ellers boede ved Thermodon, en Flod ved det sorte Hav, synes noget før Trojanerkrigens Tider, at være komne ned mod Phrygien, hvor de gjorde Indfald. Senere finde vi dem, som Medhjelpere i Krigen mod Grækerne, og navnligen er det her til den kjekkeste af dem Alle, Penthesilea, at Digteren sigter. Virgil. Æneid. I, 490. Justin II, 4. — Om Ajax, Oïlei Søn, see man Iliad. II, 527. Æneid. I, 41 og Qvintus Calaber XIV, 547—588. — At Agamemnon kaldes Tantalide kommer deraf, at han igjennem Pelops' Søn Atreus nedstammer fra Tantalus. Efter Homer (Odyss. XI, 546, som heri ganske følges af Qvintus Calaber, V, 134) ere Trojanerne, i Forbindelse med Pallas, Dommere i den vanskelige og for dem Alle meget delicate Sag, om hvem der skulde eie Vaabnene. Den skarpe Modsætning, som laae i Begges Character, og den interessante Contrast mellem den tappre, djerve og ukunstlede Ajax, samt den snue og bøielige Ulysses, maatte tidligt gjøre dette Emne brugbart saavel for Digtere som Rhetorer. Og dette er ogsaa Tilfældet. Gjenstanden har været behandlet af Arctinus, Lesches og Æschylus i Digte, som nu ere tabte, ligesom vi endnu besidde tvende Declamationer af Antisthenes, den ene for Ajax, den anden for Ulysses (i **Reiske's Oratores græci, Vol. VIII**) sammenlignet med Qvintus Calaber i V, 180—316. Efter Seneca's Sigende (**Controvers. II, 10. 11**) skal vor Digters Lærer M. Porc. Latro have skrevet en **armorum judicium**, fra hvilken Behandling, efter Philosophens Udsigende, vor Digter har laant en ganske betydelig Deel.

Trettende Sang.

26. Man kan let tænke sig, at det er skeet med Hensigt, at Ajax nævner af Alle dem, som lede Straf nede i Underverdenen, blot Sisyphus alene. Hans Synders Mængde kan det ikke have været, eftersom disse, i Sammenligning med adskillige Andres, ikke vare saa store; men Tingen er, at bemeldte Sisyphus skal have voldtaget Ulysses' Moder, Anticlea, dengang hun skulde føres til Laertes, ja Euripides (Iphigen. i Aulis 526) kalder Ulysses endog ligefrem *Σισύφειον σπέρμα*. Men hvorledes kan Ajax kaldes Achilles' **frater?** Alene paa Digtermaneer, da Poeterne, især i Slægtskabsforhold, ombytte, tildeels for Metrets Skyld, de enkelte Slægtleed, saaledes som Virgil kalder Hector en avunculus til Ascanius. Frater maa jo her være patruelis, eftersom Begges Fædre, Peleus og Telamon, vare Brødre.

36. Dette Partie oplyses meget godt af Hygin (95) hvis Fortælling fortjener at anføres: **Erat ei (Ulyssi) responsum, si ad Trojam isset, post vicesimum annum, solum, sociis perditis, egentem, domum rediturum. Itaque cum sciret, ad se oratores venturos, insaniam simulans, pileum sumsit, et equum cum bove junxit ad aratrum. Quem Palamedes (Nauplii filius) ut vidit, sensit simulare, atque Telemachum filium ejus, cunis sublatum, aratro ei subjecit et ait: simulatione deposita, inter conjuratos veni!** Men denne Opdagelse kom, hvad vi lære af Sinon's Fortælling i Æneidens anden Sang, bemeldte Palamedes meget dyrt at staae. Ulysses gav nemlig en fangen Phryger et Brev, der havde Udseende af at være skrevet af Priamus til Palamedes, i hvilket bemeldte Fyrste lover den græske Høvding en betydelig Summa Penge, for at forraade Leiren og Flaaden. Paa samme Tid lader Ulysses baade en lignende Summa nedgraves i Palamedes' Telt, og udsender tillige en Soldat, for at dræbe Phrygeren ikke langt fra Leiren. Nu havde Ulysses vundet Spil, og det faldt ham ikke vanskeligt, at faae Bugt med en Mand, som fuldeligt syntes overbeviist om Forræderie.

64. Hvad der paa dette Sted sigtes til, vil man finde i Iliadens **VIII**, 80. Jupiter har nemlig besluttet sig til, for Alvor at tage sig af Trojanerne, hvilket han giver tilkjende ved svære Lyn, som forfærde Nestors Heste, hvoraf den ene desuden var rammet af Paris. Nestor er i Knibe, og Ingen vil hjelpe ham, undtagen den ærlige og tappre Diomedes, som raaber Ulysses til Hjelp, men forgjeves, saasom denne, fortumlet af Skræk, iler ned til Skibene, for der at søge sig et Lye. — Ligeledes sigter den, i det Efterfølgende omtalte, Begivenhed til Iliadens **XI**, 462, hvor Ulysses saares af Socus, og skriger *ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτὸς*, hvorefter Ajax og Menelaus ile ham til Hjelp. — Kilden til det, som bliver omtalt i 82, fin-

des i Iliadens XV, 220, 307, 326, hvor Apollo, som er udsendt af Zeus, gaaer foran Hector, indhyllet i en Skye og bedækket af Ægiden, for at jage Skræk i Grækerne. — Hvad Stenen angaaer (86) hvormed Ajax angriber Hector, da er det en Irring af Ovid; thi med Stenen slaaer han ham allerede i Iliadens VII, 268. — I samme Sangs 67 forekommer Tvekampen, der nævnes her i 87. Da Hector nemlig tilbyder en Enekamp, reise sig langt om længe ni Helte, men Soldaterne ønske dog Ajax alene til at afgjøre saa farlig en Kampdyst.

91. Ogsaa her sigtes, ligesom ovenfor i 82, til Iliadens XV, 384, hvor Hector driver det dertil, at han kaster Ild op paa Grækernes Skibe. — Et smukt Partie i Iliaden er, som bekjendt, Rhesus, den unge thraciske Konges, Død i Nærheden af Ilium (X, 435). Han var nemlig ankommen for Troja, just som Ulysses og Diomedes overfalde Spionen, Dolon, der udsladrer dem Alt, saavel om hans Teltes og Krigeres Beskaffenhed, som især om hans deilige Heste, hvilke begge Græker tage med sig efter det natlige Overfald.

99. **Pallas** er en ziirlig Benævnelse istedetfor Palladium, det trojanske Ancile, der, ligesom dette, var faldet ned fra Himlen, og tjente til Værn for Troja. Just for at skille Byen ved det, listede Diomedes og Ulysses sig ind, og toge det med sig. Dog fangede de ikke Helenus paa den Tid, skjøndt man skulde næsten troe det, efter den Maade, hvorpaa Digteren forbinder begge Begivenheder. Om Historien med Helenus, see man Sophocl. Philoctet. 606 og om Palladium Eurip. Rhesus. 502. Æneid. II, 166.

107. Dulichium er, som bekjendt, en Ø i Nærheden af Ithaca, men som dog, idetmindste efter Homers Angivelse, ikke stod under Ulysses. — I det næste Vers sigter vor Digter til de berømte Vaaben, som Thetis gjennem Vulcan skaffede sin Søn, da han ved Patrocli Død havde mistet sine egne. Den bekjendte Beskrivelse af de mærkelige Gjenstande, som heel kunstigen vare udarbeidede paa Skjoldet, findes i Iliadens attende Sang. — V. 134 sigter til den Omstændighed, at Achilles' Moder, Thetis, der ahnede, eller rettere sagt, vidste, at hendes Søn ikke vilde komme levende fra Troja, havde skjult ham hos Lycomedes, Konge paa Scyrus, hvor han opholdt sig i Qvindedragt, og holdtes til alle mulige qvindelige Sysler, for ogsaa hos ham selv at qvæle den stigende Lyst til at udmærke sig som Kriger. Ulysses vidste derimod, som han selv fortæller nedenfor (165) at lokke ham ud af bemeldte Smuthul, en Tjeneste, som han paa dette Sted anslaaer meget høit. Apollodor III, 13, 8. Hygin 96, sammenlignet med den heel forskjellige Behandling, som bemeldte Æmne har modtaget i vor Digters ars amand. I, 689.

144. Ulysses lader Arcesius, sin Bedstefader, være en Søn af Jupiter;

men det var han egentlig ikke. Cephalus, Procris' bekjendte Gemahl, var nemlig Fader til Celeus, Regent over Cephalenerne, og denne Celeus var igjen Fader til Arcesius. Ulysses' Moder var Anticlea, en Datter af Mercurs berygtede Søn, Autolycus, uagtet enkelte Forfattere, saasom Servius (til Æn. VI, 529) ville vide, at Anticlea allerede skal have været svanger med Ulysses, før hun blev Laertes' Brud. — Pyrrhus (Neoptolemus) var, som bekjendt, Frugten af den Kjerlighedsforstaaelse, i hvilken Achilles kom til Lycomedes' Datter, Deidamia, dengang han blev skjult paa Øen Scyrus. See Apollodor III, 13. 8. og især det smukke Digt, som Tiden ikke har undt os heelt, men hvoraf Fragmentet nu findes iblandt Bion's Digte.

193. Hvori den List bestod, er ikke saa vist; man siger, at han skal have bildt Clytemnestra ind, at Iphigenia skulde giftes med Achilles, og at han i den Anledning var sendt ud, for at hente hende (Hygin, 98). Efter en anden Beretning er det derimod Menelaus, som overtaler sin Broder til at sende Bud efter Clytemnestra og Iphigenia, hvilket Agamemnon, som indseer Tingens Vigtighed, virkelig gjør ved et Brev. — Ogsaa af Iliadens tredie Sang (205) see vi, hvad Ulysses her (196) omtaler, at han var, i Selskab med den yngre Atride, bleven sendt ind i Troja til Priamus, for at kræve saavel Helena, som de af Paris medtagne Skatte, udleverede. Ogsaa finde vi Ulysses' Talegaver med Roes omtalte af den vise Antenor, Trojanernes Nestor, hvilke han ved bemeldte Leilighed skal have lagt for Dagen.

216. Ulysses peger ved denne Yttring hen til Iliadens anden Sang 1—332, hvor Jupiter sender en skuffende Drøm ned til Agamemnon, for at lokke ham til at storme Ilium. Agamemnon vælger i den Anledning det Krigspuds, at foreslaae Grækerne at flye, just for at prøve deres Stemning; men Planen mislykkes saa ganske, at Soldaterne i deres Glæde vilde strax være gangne ombord, om ikke Ulysses havde sat sig kraftigen derimod og forhindret den vanærende Flugt, saavel ved at revse de Feige, som ved at oplive end mere de Enkelte, som dog havde Lyst til at fægte. I dette Partie af Iliaden spiller Thersites (212) der var ligesaa styg af Legem, som han var lumpen af Gemyt, en meget maadelig Rolle. — At Ulysses har Ret til at udhæve Diomedes med saa megen Roes, beviser især den femte Sang i Iliaden, hvor denne Helts Bravour lægges for Dagen. — Om Dolon og Rhesus see V. 98. — Tanken i 254 vil man kunne forstaae, naar man erindrer sig, at Dolon, den ligesaa indbildske som igrunden feige Spion, havde udbedt sig af Hector, at maatte erholde Achilles' Vogn og Heste til Belønning for denne natlige Excursion. Il. X, 322.

256. Sarpedon, Jupiters Søn og Lycernes Anfører, indlader sig

Tvekamp med Tlepolemus, og bliver saaret slæbt ud af Slaget. Ulysses kommer just dertil, og er raadvild, om han skal dræbe den saarede Helt, eller Nogle af de simplere Krigsmænd. Han vælger det Sidste, og da er det Homer (Iliad. V, 677) lader ham dræbe disse mange, forresten heel ubetydelige, Krigere, som høre til Sarpedons Afdeling. — Den i 273 omtalte Helt, Actoriden, er Patroclus. Actor blev nemlig gift med Ægina, efter at Jupiter allerede havde avlet Æacus med hende; og i dette Ægteskab bliver han Fader til Menoetius, hvis Søn Patroclus er. At denne Helt var tryg under Achilles' Billede, sigter til, at han havde udvirket hos Achilles, at han maatte benytte sig af hans Rustning, for at det idetmindste kunde see ud, som om den tapreste Græker stod paa Pladsen. Iliad. XVI, 280. — De her (291) omtalte Zirater og kunstigen udførte Sager, ere tagne fra Iliadens XVIII, 483 o. f. hvor Homer detaillerer, hvad der findes paa Skjoldet.

313. Philoctetes, Poeas' Søn, saae vi i nærværende Digts IX, 233, fik af Hercules de Pile og den Bue, han stedse havde baaret, for at lønne ham for den Tjenstagtighed, hvormed han gjorde ham Baalet paa Oeta istand. Underveis bliver han bidt af en giftig Slange, hvilket Saar gjør ham saa rasende, at han uafladelig opfylder Luften med sine Skrig, saa at man seer sig nødsaget til at lade ham blive tilbage paa Lemnos, hvad enten dette nu er skeet ifølge Agamemnon's Ordre (Hygin, 102) eller, hvad her antages, at Ulysses har tilstukket bemeldte Hærfører dette Raad. At Philoctetes paa Lemnos har havt et sørgeligt Liv, seer man saavel af Sophocles' Fremstilling deraf i hans berømte Tragoedie af samme Navn, som ogsaa af denne vor Digters Beskrivelse (ovenfor 52, 53.) samt af Qvintus Calaber (IX, 352—396). Cicero quæst. Tuscul. II. 7. de finib. bonor. II, 29. V, 11. — Om vates i 320 er Spaamænd ialmindelighed, eller navnligen paa dette Sted Helenus (hvad Sophocles antyder i Philoctet 604.) er mindre vigtigt, og paa dette Sted ikke let at afgjøre.

332 og 33 ere ilde behandlede fra Digterens eller, hvad der er rimeligere, fra Afskrivernes Side. Heinse mener, at Digteren maa bære Skylden, „qui imperfectos eos reliquit." Dog turde dette ikke saa ganske være Tilfældet i det Ovidiske Digt, saaledes som det unægtelig finder Sted i Æneiden; snarere har Slutningen af 233 været utydelig, hvorudover Afskriveren selv har udfyldt, hvad han ikke kunde læse. Saa meget er vist, at det var ønskeligt, at critiske Grunde tillode Læseren at vise det 332te V. ud af Texten. Den i 356 omtalte Ajax er Oïlei Søn (XII, 622). Eurypylus er formodentlig Euæmon's Søn, som kommer fra Thessalien (Iliad. II, 736) og som paa flere Steder omtales mellem Heltene for Troja (Iliad. V, 76), hvilket ogsaa er Tilfældet med Cretensernes Høvding, Idome-

neus (Iliad. II, 645) og hans ikke mindre berømte Vaabendrager Meriones. (Horaz. Od. I, 6. 15).

391 og 92 kunne modtage en dobbelt Forklaring, idet man enten følger Scholiasten til Sophocles (Ajax, 844) eller Pindar (Nem. VII, 38). Denne sidste Digter tager nemlig Saaret figurligt διὰ φρενῶν, hvilket ikke er at forstaae per pectus, men formedelst hans Hidsighed (impatiens iræ, XIII, 3 samt 385); Scholiasten derimod tager det som et virkeligt Saar, der alene kunde gives ham i Brystet, da han, paa samme Maade omtrent som Achilles, var forresten usaarlig, en Egenskab, som Jupiter skal have indrømmet ham ifølge Hercules' Bøn. Hvad Sammenstillingen med Hyacinthus angaaer, som var en Søn af Oebalus i den spartanske Bye Amyclæ, da vil man forklare sig den, ved at sammenligne med dette Sted Metamorphosernes X, 215.

400. Grunden til Venus' Misfornøielse over Lemnerinderne angives saare forskjelligt. Nogle (Apollodor I, 9. 17) lade hende være vred over Mangel paa Offring; Andre (Scholiast. til Eurip. Hecub. 887. og Hygin i 15de F.) over at Indvaanerinderne havde afskaffet en hidtil existerende Fest; Andre endelig (Valer. Flacc. II, 100) fordi det var paa denne De, at hun blev greben af Vulcan i Nættet. Men hvilken Grund der nu ogsaa har været, Følgen blev dog den, at hun straffede dem paa den besynderlige Maade, at der ledsagede dem overalt en saa utaalelig Stank, at deres Mænd toge fra dem og holdt sig til nogle Slavinder, som de havde frataget Thracerne. For at hevne sig for denne Utroskab, beslutte de samtligen at dræbe alle Mænd, hvilket ogsaa bliver Tilfældet, undtagen med Hypsipyle, som bevarer sin Fader Thoas, og redder ham paa et Skib. — De Tirynthiske Pile var Hercules' Pile, som Philoctetes var i Besiddelse af.

406. At Hecuba blev til en Hund, har man forklaret saaledes (Serv. til Æneid. III, 6) at hun overøste Grækerne paa en uforskammet Maade med Bebreidelser, og bekjendt er det, at Hunden stod hos Digterne som Billede paa Uforskammethed, hvilket Plautus ogsaa sigter til, naar han (i Menæchmi V, 1, 16) siger: omnia mala ingerebat quemquem adspexerat, Itaque adeo jure coepta est appellari canis. Andre tage Fabelen med Hensyn paa hendes Skrig og Hylen, som gav Anledning til at tænke paa Hundenes Tuden. I 569 seer man, at Stædet, hvor hun blev begravet, kaldtes κύνος σῆμα, Cynosema, hvoraf der opstaaer den Formodning, at Stedet har heddet saaledes, og at man just deraf har senere dannet Eventyret. — Hvorlunde Cassandra — thi det er hende som i 410 bliver omtalt uden at nævnes — blev voldtagen i Minervas Tempel af den yngre Ajax, Oïlei Søn, seer man af Æneidens II, 403. — Hvad Astyanax angaaer (415) da er det et Sagn, som formodentlig skyldes de cycliske

Digtere, at denne Søn af Hector og Andromacha blev styrtet ned fra et Taarn, ifølge et af Ulysses givet Raad. Eurip. Troad. 720. At Moderen viste sin Søn den kjempende Fader, sigter til det bekjendte Sted i Iliadens VI, 386, hvor begge staae paa Taarnet og see ud paa Sletten.

443. Det umilde Blik, hvorom her tales, sigter til Iliadens I, 200, hvor Achilles trækker i sin Vrede Sværdet mod Agamemnon, og standses af Minerva. — Hvorfor just Neoptolemus (455)? deels fordi han var den Afdødes Søn, deels fordi han tillige var ansat som Offerpræst. Eurip. Hecub. 223. (cfr. 521). — Efter Iliaden (XXIV, 229) er det Priamus, som løskjøber Hector; efter Ovid derimod Hecuba.

579. Hvad Memnon angaaer, da mene Nogle, at han var en Søn af Aurora, og drog enten fra Æthiopien eller Choaspesfloden ved Susa med talrige Tropper til Troernes Undsætning. (Qvint. Calab. II, 100). Homer taler ikke om ham i Iliaden, men derimod i Odysseen (IV, 188) og der berettes da, at han udmærkede sig i høi Grad ved sin Tapperhed, og iblandt andet dræbte Nestors Søn Antilochus, just som denne vilde forsvare sin Fader, der var haardt betrængt af Æthioperen. Nestor, som blev saare bedrøvet over sin ædelmodige Søns Fald, overtaler Achilles til at dræbe Memnon, hvilket ogsaa skeer (Qvint. Calaber, II, 387). Hvad Memnoniderne angaaer, da mener man, at nogle Fugle ere hændelsesviis komne til Graven, just som han blev stødet til Jorden, og at dette gav Anledning til Sagnet, at de vare opstegne af hans Aske, hvilket igjen blev videre udpyntet af Digterne. Ælian beskriver deres Udseende i de natur. animal. V, 1. Plin. hist. nat. X, 26. — Forsaavidt som Memnon var avlet af Tithonus, som var Broder til Priamus, kaldes denne hans patruus (596).

620. Efter Nogle, saasom Euripides, regnes Hecuba som Datter af Cisseus; efter Homer (Iliad. XVI, 718) er hun derimod en Datter af Dymas, hvilken Genealogie vor nærværende Digter overalt lægger til Grund. Apollodor III, 12, 5 og Heynes Observationes Pag. 302. — Anius (632) var en Søn af Rhoeo, som hendes Fader Staphylus jog ud paa Søen i en lille Baad, fordi hun var bleven frugtsommelig. Hun landede paa Øen Delos, hvor hun nedkom med Anius. Hvad hans Døttres Undergaver anbelanger, da er Eventyret etymologisk; thi naar de trende Døttre hedde Oeno, Spermo og Elæis var det let at komme til at tænke paa οἶνος, σπέρμα (Korn) og ἔλαιον, som frembragte Sagnet. — Antandrus, som forresten efter Robert Woods Mening endnu ikke var anlagt paa den trojanske Krigs Tider, var beliggende ved Foden af Idabjerget. De i 635 omtalte tvende Træstammer ere de noksom bekjendte Laurbær og Palmer som findes omtalte overalt, hvor Apollos Fødsel bliver nævnet. Theognis v. 6. Callim. Hymn. til Delos, 210.

678 indholder det samme Orakelsvar, som foresindes i Æneidens III, 96, i hvilket Apollo, efter den sædvanlige Orakelmaneer, lader Vedkommende være i Tvivl, om det er Creta eller Italien, som menes. Egentlig er det Italien, da det sigter til Dardanus, som kom fra Hesperien. — Alcon (683) har været en berømt Guldsmed; hvad Titlen Myleus angaaer, da ere der saa mange Varianter (Ludius, Neleus, Nileus) at man stædes i Uvished, om hvilken er den rigtigste. Beholdes Myleus, da erindre man sig, at Mylæ var en Bye i Thessalien. — Fablen om Orions Døttre, Metiocha og Menippa (Anton. Liberal. 25) er temmelig ubekjendt; at de have levet i Theben, viser det 685de V. som bygger paa Byens græske Benævnelse: *Θήβη ἑπτάπυλος*, ligesom Creta (707) paa en noget lignende Grund kaldes *ἑκατόμπολις* (Iliad. II, 649) uagtet Homer dog paa et andet Sted (Od. XIX, 174) lader det blive ved de 90 (*ἐννήκοντα*). — Om Strophaderne er talt til VII, 3.

711. Digteren omtaler, idet han temmelig slavisk følger Virgil, forskjellige Øer i det joniske Hav, saasom Same ɔ: Cephalenia, Dulichium og Neritus. Egentlig er Neritus et Bjerg paa Ithaca, men ligesom Virgil (III, 270) gjør denne Digter det til en fra Ithaca afsondret Ø. — Ogsaa Anton. Liberal. (Cap. 4) fortæller Sagnet om Staden Ambracia, hvis Besiddelse blev en Gjenstand for Væddestrid mellem Hercules, Apollo og Diana. Cragalus blev udnævnt til Dommer; men da han tildømte Hercules den, blev Apollo saa vred, at han forvandlede ham til en Klippe ved Forbjerget Actium, hvor Apollo nu havde et Tempel.

716. Dette Strøg af Epirus omkring Dodona var i de første Tider beboet af en Stamme, som kaldtes Chaoner, men senere af Molosser. Dog lod det sig neppe practisere, at han kunde see Dodona, da den laae oppe i den nordlige Deel af Epirus, og derfor beretter Dionysius fra Halicarnas, at Æneas lod Flaaden ligge ved Buthrotus, og begav sig to Dages Reise ind i Landet. Der regjerede Munychus, om hvem man forresten intet veed, uden at hans Sønner bleve til Fugle, efterat de stræbte at flygte, da de vilde undgaae den Ild, som fortærede Slottet under et Overfald af nogle Røvere. — Phæacerne eiede, hvilket er bekjendt fra Odysseen, den bedste og frugtbareste Deel af Epirus. — Den i 720 omtalte vates er Helenus, som vi fra Virgils Æneide (III, 295) vide kom i Besiddelse af en Deel af Epirus efter Neoptolemus' Død. Af samme Digts III, 349 faae vi ogsaa Forklaring over Udtrykket simulata i det næste Vers, eftersom Helenus og Andromacha, af en letforklarlig Forkjærlighed for det elskede, men nu ødelagte, Troja, havde opkaldt de forskjellige epirotiske Egne efter tilsvarende Steder i Troas. — Zancle ɔ: Messana (nu Messina) blev opkaldt efter udvandrede Messenier, som nedsatte sig paa denne ydre Ende af Sicilien.

730. Imellem Messina og Reggio (Rhegium) forlagde man Scylla's og Charybdis Opholdssted, idet steile Klipper frembragte saavel Malstrøm, som underlige Toner ved Bølgernes Slag, der i nogen Afstand løde som Hundeglam. Justinus IV. 1. Virgils Eclog. VI, 76. Hvad Galatea og Polyphem angaaer, da maa man eftersee Theocrits smukke XIte Idyl, som paa en meget vakker Maade udfører det bekjendte Kjerlighedsforhold mellem disse to høist ulige Personer, af hvilke den sidste hadede Cyclopen ligesaa meget, som hun elskede Acis. — Cratæis (749) var Scyllas Moder, idetmindste efter Homer (Odyss. XII, 124) og denne Digter; thi Andre give hende ganske forskjellige Mødre.

770. Ogsaa hos Homer (Odyss. IX, 509) erindrer Polyphemus sig en Spaamand *Τήλεμος, Εὐρυμίδης, ὅς μαντοσύνῃ ἐκέκαστο,* som allerede i tidligere Dage havde spaaet ham, hvad der nu var arriveret med Ulysses, og med Øiet, som han havde mistet ved denne.

789. Denne Serenade til Galatea bliver høiligen misforstaaet selv af de bedste Fortolkere, idet man troer, at den er digtet i en saadan lyrisk Maneer, som Digteren selv anseer for den rigtige, da den jo dog maa bedømmes dramatisk, nemlig som lagt i Munden paa en Cyclop. Gierig dadler den haardt; Meincke ligesaa, og Voss har brugt den latterlige Maade at skjære det Halve bort, eller som hans evige Eccho Meincke siger: „er hat von dießen üppigen und zu gehäuften Vergleichungen nur einige ausgehoben und übersetzt." Atter en æsthetisk Soloecisme, i samme Smag, som at dadle Shakspeare fordi hans Hexe ere saa — stygge, eller en Byron, fordi hans Kain — taler saa gudsbespotteligt, et Opkog altsaa igjen af Atheniensernes Dumhed, der mulcterede Euripides, fordi han lod Hippolytus sige: min Tunge svor; men jeg har intet svoret. At Sangen er høist affecteret, fuld af fade Complimenter og flau, derom kunne vi Alle være enige, uden at ville dadle Digteren, fordi det er lykkedes ham at levere en Sang, som vi just erkjende er i den Syngendes Character. At Grundlaget til Sangen findes hos Theocrit i den XIte Idyl, er øiensynligt; men ogsaa den Omstændighed burde have gjort de æsthetiske Bedømmere opmærksomme paa deres Feil, eftersom den samme Udførelse hos to forskjellige Digtere kan dog ikke give ueensartet Facit med Hensyn paa Læserens Roes eller Dadel; det Samme, som forskaffer Theocrit Bifald, bør dog ikke tilveiebringe Bebreidelse for den romerske Digter.

808. Ligesom vi saae i det foregaaende, at vor Digter har hentet meget i denne Scene fra Theocrit, med hvis ellevte Idyl man stedse maa sammenholde hans Skildring, saaledes synes han ogsaa paa flere Steder at have havt Virgils anden Idyl for Øie, f. Ex. paa dette Sted, der kan sammenlignes med II, 19. Ogsaa fra Virgil (Æneid. III, 636) synes Billedet om hans Øie (851) at være taget, om hvilket ligeledes Callimachus (i Diana-

hymnen 53) siger, at Cyclopen „eied af Dine kun eet, som et Skjold, fiirdækket med Hude." — Avitas (886) sigter til, at Acis var en Søn af Faunus og Symæthis (750) som igjen var en Datter af Flodguden Symæthus. Den kaldes i vore Dage Freddo (il fiume freddo) bekjendt for sin voldsomme Strøm og sit kjølige Vand, uagtet den kommer fra Ætna. Brydones Reise nach Sicilien I, 96.

906. Glaucus gjør man ialmindelighed til en Fisker fra Anthedon i Boeotien, ligeover for Euboea, som har udmærket sig ved stor Færdighed i at dukke (en κολυμβητὴς, urinator) hvilket endogsaa efter Palæphati Sigende (c. 28) har skaffet ham Tilnavnet θαλάττιος. Da han nu ved denne Færdighed kunde holde sig længe under Vandet, udbredte han selv, siger man, eller Andre paa hans Vegne, at han samtalede med Søeguderne, og da han nu engang paa et meget langt Besøg blev opslugt af et Søedyr, lod man ham rykke op (eller ned) mellem Søeguderne. Man tiltroede ham især Evnen at kunne spaae. Apollon. Rhod. I, 149. Det er forresten ikke uinteressant at see hos den ovenanførte Reisebeskriver Brydone, at han ligeledes har kjendt en Dykker, som just paa samme Grund, fordi han kunde holde sig saa forunderlig længe under Vandet, blev kaldet il pesco (I, 63). — Om Athamas' og Ino's Søn Melicertes, som blev til Søeguden Palæmon, see IV, 542. — At Circe (968) kaldes Titaninde, kommer sig af, at hun er en Datter af Helios, som igjen er en Søn af Titanen Hyperion. Hesiod. Theogon. 371.

Fjortende Sang.

18. Uagtet Virgil (Idyl. VI, 74) udtrykkeligen gjør ingen Forskjel mellem begge Scylla'er, men kalder denne Scylla Nisi filia, saa er det dog vist, at sligt er en forkastelig poetisk Licenz, om det ikke er en reen Skjødesløshed, eftersom denne, som her omtales, er en Datter af Phorcus og Chritheis. Serv. til Æneid. III. 420 og Hygin 198, 99. — For at forklare det 27de Vers maa man erindre sig det Afsnit i Metamorphoserne, der kaldes: Venus i Fælden (IV, 171) og at Venus kom slemt i Knibe, var Solens Skyld, der var Fader til Circe. — Hvad Circe selv angaaer, som spiller en saa betydelig Rolle i Odysseen, da var hun, efter Theogonien (956), en Datter af Helios og Perseis; Helios igjen en Søn af Hyperion og Thia, som igjen avledes af Uranus og Ge. Noget mere afviger Orpheus (Argonaut. 1221) som lader hende avles af Apollo og Asterope; men langt mere afviger Homer, som (Od. X, 137) gjør hende (ligesom Hesiodus) til en Søster til Colcherkongen Aietes. At hun har udmærket sig ved Kyndighed i Læ-

gevidenskaben, forsaavidt som den i hiin Tid bestod i nøiagtig Kjendskab til Urter og Decocter, er tydeligt, og man har endog deraf villet udlede Grunden til Sagnet at hun er Solens Datter, med Hensyn paa Varmens Indvirkning paa Urter. At hun er kommen til Italien, har man forklaret paa den Maade, at hun formedelst sine Giftblanderier blev forjaget fra sit Hjem, hvorefter hun nedsatte sig ved det Circeiske Forbjerg ved mare Tuscum, hvilket nu er bekjendt under Navn af monte Circello. cfr. Apollon. Rhod. III, 238. — Til det næstfølgende Partie behøves ikke mange Noter, eftersom Digteren har behaget, vist ikke efter Apollos Raad, at gjøre et kort Uddrag af Virgils tredie, fjerde, femte og sjette Sang. Saaledes sigter V. 75 til Æneid. III, 684, hvor Æneas undgaaer Scylla eftersom han er underrettet om det Farlige ved dette Uhyre, af Helenus. Det Næste, at han kommer til Libyen, bygger paa samme Digts I, 337, og følgg. hvorimod Beskrivelsen af hendes Død (81) der som bekjendt var en Følge af hendes uheldige Kjerlighed, og som fandt Sted under Forstillelse af et Offer, som hun vilde anstille til Guderne, hentes fra Æneidens IV, 504, 632. Just dette Bedragerie, at hun fik Alle, og navnligen hendes Amme Barce, til at troe, at hun intet ondt havde for, men blot vilde foranstalte den magiske Offerhandling, for at befries fra sin Kjerlighed, udgjør Ideen i 81.

83. Digteren siger relatus, eftersom det er andengang, at de (Æneid. V, 45) aflagde Besøg hos Acestes ɔ: Ægestus, Stifter af Ægesta, Segesta. — Hvad den intenderede Ødelæggelse af Flaaden ved Hjelp af Iris, som i denne Henseende var udsendt af Juno, anbelanger, da fortælles dette mislykkede Forsøg i Æneid. V, 606. Flaaden idethele blev endelig frelst ved den store Pladskregn, som Jupiter nedsendte ifølge Æneas' Bøn, og kun fire Skibe gik op i Luer. — Om Sirenernes Klipper see V, 551. — Æolus, Hippotas' Søn, havde sit Sæde paa de saakaldte Æoliske Øer, der af Plinius (III, 9) og Flere gjøres til syv, og lægges mellem Sicilien og Italien nede ved Forbjerget Pelorus, men af Homer (Od. X, 1) regnes kun som een, formodentlig Lipara. — Prochyta (Procida) og Pithecusæ (Ischia) ligge ved Forbjerget Misenum; og det er rimeligt, hvad Plinius beretter (III, 6) at Navnet skriver sig fra πίθος, med Hensyn paa der forfærdiget Leerarbeide, medens Ovid til sit Forvandlingsdigt naturligviis maatte være bedre tjent med at udlede Navnet af πιθήκοις, Abekatte. — Inarime gjøre Nogle til den samme Ø, som i det Foregaaende omtales, hvorimod Ovid og Pomponius Mela gjøre Forskjel paa dem. Cercoperne selv skal have været nogle farlige og tillige forslagne Røvere (ἐξαπατητῆρες ἦσαν καὶ ψεῦσαι οἱ Κέρκωπες) cfr. Diodor IV, 31. Hos Apollodor (II, 6. 3) finde vi dem nedsatte i Nærheden af Ephesus. — Parthenope var en af Sirenerne, efter hvem Neapel er bleven opkaldt. Silius Ital. XII, 33. — Hvad den her omtalte tubicen navis, Misenus, angaaer, en berømt Musicus, og Søn af Æolus, da

lære vi ham at kjende baade i Æneidens tredie Sang, hvor han blæser til Kamp mod Harpyerne, som især i samme Digts VI, 163, hvor hans Død bliver omstændeligen fortalt. Ligeledes lærer man i samme Digts VI, 137, 204—11 Sagnet om Guldgrenen, som var et nødvendigt Reqvisit til at komme ned i Underverdenen, da den skulde gives som Present til Proserpina, der her kaldes den avernisk Juno. — Om Forskjellen paa den cumæiske og erythræiske Sibylla, samt hvorvidt disse ere at ansee for identiske, handler Heyne meget godt til Tibull. II, 5. 19.

150—440 maa forstaaes rigtigt saaledes, at Trojanerne foresinde paa Kysten ved Cajetæ en Græker Macareus, der fordum havde seilet under Ulysses, hvem Achæmenides, der ligeledes var en Græker, og var bleven forladt paa Sicilien af Ulysses, fortæller sin, ogsaa fra Æneiden (III, 590 følgg.) bekjendte, uheldige Stilling til Polyphemus. Efterat hans Beretning herom (167—222) er endt, fortæller Macareus (223—440) Begivenheden med Ulysses og Circe, samt om de til Sviin forvandlede Staldbrødre. Naturligviis kan han i 155 ikke være kommen til Euboea, uagtet Digteren omtaler urbem Euboicam; men herved forstaaes Cumæ, som var anlagt ved Colonister, som vare komne fra Chalcis paa Euboea. Den (157) omtalte Amme er Cajeta, som siden døer der paa Kysten og giver sit Navn til Byen og Forbjerget Cajeta, paa Grændsen af Latium og Campanien. — At han kaldes Neritius udleder man af en Søn af Jupiter, Neritus, som først skal have nedsat sig paa Ithaca, efter hvem ogsaa det derværende Bjerg Neritus skal være opkaldt.

180. Dette Strøg forklares bedst ved at sammenligne det med Odysseens niende Sang 475 og følgg. Ligeledes har Digteren — om hvilken det paa Sidstningen turde gjelde inter opus longum fas est obrepere somnum — i det 223 V. og følgg. troligen copieret Odysseens X, 19 o. s. v. Læstrygonerne (233) beboede Høiene ved Formiæ i Campanien (Plin. III, 5). Ogsaa Cicero (ad Attic. II, 13) omtaler dem som cannibaliske Giganter. Homer. Od. X, 81. Lamus var Neptuns Søn, en ældre læstrygonisk o: campanisk Konge.

292. Planten Moly beskrives ganske paa samme Maade i Odysseens X, 304. og er formodentlig Nymphæa alba (Søelillie) hvilken man tilskrev en kjølende Kraft. Plin. XXV, 4, 37. — Hvad Picus (320) angaaer, da har man forklaret hans Forvandling paa den Maade, at han er bleven borte paa en Jagt, og at man derefter er gaaet etymologisk tilværks, og har sagt, at han var bleven en Grønspætte, fordi hans Navn lød ligesom dennes. Servius (til Æneid. VII, 190) tager en anden Vei, idet han lader Picus være en udmærket Spaamand, der benyttede sig af bemeldte Fugl saaledes, at den skulde have Udseende af, at indgive ham sin Viisdom. cfr. Heynes femte Excurs til Æneidens syvende Sang. Efter 325 see vi altsaa, at han har været om-

trent tyve Aar gammel. — Albula kaldtes senere Tiber (la Cerda til Æneid. VIII, 331). — Anio løber igjennem Dalene ved Tibur. — Almo, Nar og Farfarus falde ud i Tiberen. Æneid. VII, 715. — V. 330 er formodentlig at forstaae saaledes, at Diana blev i Aricia, med tilhørende Lund, i Latium, dyrket paa samme Maade som Diana i Tauris. Lucan. III, 86. — Efter Ovidius kaldes Janus Bifrons' Kone Venilia, efter Andre Carmena, Camena, Camesa. See Heynes femte Excurs til Æneidens syvende Sang.

406. Denne Beskrivelse kunde let have Udseende af Bombast, naar man ikke betænkte, at Oldtidens orthodoxe og rettroende Mennesker vare fuldkommen overbeviste om, at Sligt kunde skee, naar en Guddom nærmede sig. Herodot er aldeles sikker i den Troe, at de Pedasenseres Præstinde faaer et langt Skjæg (I, 175) hvergang noget Uheldigt skal indtræffe, eller en Guddom vil nærme sig i Vrede, ligesom ogsaa Callimachus beretter, at alle Trætoppe bøie sig, hvergang Apollo træder frem, ja, som man seer hos vor Digter, endog livløse Ting føle sig gjennemtrængte af den høie Nærværelse. — Tartessus laae paa den ældste Verdenstavle hen imod Vesten, paa den venstre Side af den indstrømmende Oceanus, og staaer paa dette Sted om Vestlandene ialmindelighed, med Hensyn paa Solens Nedgang. Egentlig laae den ved Floden Boetis i Spanien. — Man erindre sig, at Vers 441, efter den anbragte Episode med Macareus og Achæmenides, slutter an til det 157 V. saaledes at Digteren vedbliver at fortælle Æneas' Begivenheder efter Æneidens 7de og 8de Sang, i hvilke der udførligen berettes, hvad Ovid tager kortere, om Æneas' egen Ambassade til Evander, som løb heldigt af, og Venulus' lignende Reise til Diomedes, som fik det modsatte Udfald.

455. Rutulernes Allierede opregnes heel fuldstændigen af Æneidens Forfatter i VII, 647 indtil bemeldte Sangs Slutning. Den Bye (459) som Diomedes anlagde i Japygien ɔ: Appulien, heed oprindeligen Ἄργος ἵππιον, senere Argyrippa (tilsidst Arpi). Diomedes kaldes en Etoler, med Hensyn paa hans Families oprindelige Udspring; men dog boede han egentlig i det argiviske Rige, efter at han havde ægtet Adrasti Datter Ægialea. — Den Naryciske Helt, som omtales i 468 er Ajax, Oïleï Søn, hvis Voldsdaad mod Cassandra, og just i den kydske Minervas Tempel, geraadede baade ham selv (Æneid. I, 38—44, II, 403) og de øvrige Græker til særdeles Skade. Narycer ɔ: Locrer. — Caphareus (Cephereus) et Forbjerg paa Negropont omtales af Virgil (XI, 259. 60) som „Euboicæ cautes et ultor".

477. Dette gamle Nag, som Venus efter denne Beretning skal have næret, turde neppe skrive sig fra Andet, end fra den tappre Maade, hvorpaa vi, saavel i hele Iliaden, som især i femte Sang, see Diomedes at fægte mod hendes elskede Troer. — I 493 er man meget uenig om, hvor-

vidt man skal følge Læsemaaden **parvo** eller **magno**. Tanken forlanger jo vistnok **parvo**, men hvortidt finde vi ikke, at Digtere ved en ironisk Indklædning bruge just det modsatte Ord af det man ventede, saaledes som Cicero endog benytter sig ofte af **quantus** for det Modsatte og **veri simile** f. Ex. for Usandsynligt? Da Personen taler i Vrede og i en spottende Stemning troer jeg, at **magno** meget vel kan forklares, ligesom det danske: „vi bryde os stort om dig" istedetfor: „lidet om dig".

508. Hvilken Fugl de bleve omskabte til, sees ikke saa klart af Digterens Fremstilling. Lycophron, som i Cassandra (592 og følgg.) behandler dette Sagn, lader dem, ligesom Ovidius, forvandles til et Slags Svaner eller Vildgjæs; derimod antager Plinius (X, 44), at de bleve til Dykkere, og paa vor Tid regner man dem til de saakaldte **anseres procellarii** (Stormfugle), som findes især paa Strøget af Appulien. — Ligesom vi ovenfor saae (461), at Digteren kalder Diomedes en ætolisk Heros, saaledes kalder han i samme Smag den af ham anlagte Bye **Calydonia regna** (512). Peucetia (**terra di Bari**) var et Landskab i Appulien, hvilket ogsaa er Tilfældet med det Messapiske District; tillige bemærke man af Antonin. Liberal. (31) at Lycaons tre Sønner: Japyx, Daunus og Peucetius satte sig ned paa disse Kyster. — Hvad den i 517de Vers omtalte Begivenhed angaaer, om Hyrden som var uartig mod Nympherne, da har det været et ubetydeligt Localsagn, som Ingen kjender videre til.

527—65. Atter foresinde vi Digteren, paa en næsten ubegribelig Maade, som troe Referent af det, som Virgil har refereret ligesaa smukt i Æneidens **IX**, 107 og **X**, 219, nemlig om Skibene, der bleve til Nympher, fordi de vare byggede af Træstammer, som havde staaet paa Toppen af Ida, der var helliget Gudernes Moder. Den Maade, paa hvilken hun nærmer sig i det 536te V., characteriserer hende som den phrygiske Gudmoder, hvis Cultus var geleidet med vild og larmende Musik, hvilken anstilledes af hendes Præster, for at døve Gudindens melancholske Sindsstemning i Anledning af Atis, som forsmaaede den gamle Dames Kjerlighed.

545. Ogsaa Hesiodus (Theogonien 378) lader Aurora føde Vindene ved Astræus, paa hvilket Sted der forekommer den synderlige Omstændighed, at den gamle Digter udelader Østenvinden, og nævner blot Boreas, Zephyrus og Notus, en Skjødesløshed (thi andet kan det dog vel neppe være, da Poeten dog maa have kjendt til Østenvinden) som han atter gjentager i 869. Clericus undskylder ham meget naivt med, at han ikke var Physiker. — Ogsaa Homer (Odyss. **XIII**, 156) kjender det her omtalte Eventyr, at Phæacerkongens Skib, paa hvilket han lod Ulysses bringe til Ithaca, forvandles til en Steen. Den venlige Modtagelse, som han foresinder hos Alcinous, beskrives af Homer i Odysseens **VII**, 342 og følgg. — Skjøndt Ardea blev aldeles opbrændt, seer man, at den senere maa være bleven op-

bygget paanye, eftersom Livius omtaler den, som existerende under Tarqviniernes Regjering (I, 75). Som Fugl er den Tydskernes Reiger, en Heire. Hvad Tankespillet angaaer i 580, idet han nemlig lader den plangor, som nødvendigen hørte med til Sorg over de Døde, udføres ved Vingernes Slag (**deplangitur pennis**) da kunde dette Spil umulig gjengives i den metriske Oversættelse, hvorfor jeg har maattet lade mig nøie med, at gjøre opmærksom paa det her.

581—608. I denne Apotheose seer man at Digteren har copieret sig selv, nemlig i IX, 239—272, skjøndt denne Apotheose staaer ligesaa dybt under hiin Beskrivelse af det Herculiske Indtog i Himmelen, som Æneas, som Helt, staaer dybt under Alciden. — Ogsaa Livius (I, 2) taler om Æneas' Grav, og siger: **situs est, quemcunque eum dici jus fasque est, super Numicium flumen; Jovem Indigetem appellant.** Hvad denne sidste Benævnelse angaaer (608) da anfører Servius til Æneid. XII, 794 de forskjellige Forklaringer, man har angivet om dette Ords Derivation, af hvilke den turde være den klogeste, at det er en indenlandsk ɔ: en i Indlandet, i en bestemt indskrænket Kreds, dyrket Guddom, hvilket ogsaa passer fuldkommen vel til Ovids **quamvis parvum numen, dummodo des aliquod** i 589 og 90.

609. **Binominis** sigter til det dobbelte Navn, som Æneas' Ætling besad, nemlig Ascanius og Julus, til Efterligning maaskee af Hectoridens lignende Tvenavn: Astyanax og Scamandrius. — Sylvius omtales rigtignok af Digteren; men derimod ikke hans Eftermand Æneas Sylvius, hvis Søn er Latinus Sylvius, hvilken sidste Omstændighed forklarer os Digterens **repetita nomina**, og tillige giver os et Vink, hvorledes vi skulle forstaae **quo satus.** Den Navnkundighed, som bliver tillagt Latinus, skriver sig fra de enkelte Colonier, som under hans Regjering bleve anbragte til forskjellige Egne. — Epitus, som af Livius kaldes Atys, omtales ogsaa af vor Digter i Fasti IV, 44, hvilket Digt (l. c. 37—56) fortjener at sammenlignes med det foreliggende Partie.

622. Man har fundet særdeles megen Vanskelighed ihenseende til **Palatinæ**, hvilket har bevæget Heinse til at rette **gentis** til **montis, collis, rupis &c.** Men ere Anachronismer da saa sjeldne hos vor Digter, at en saadan Anticipation af hvad der først skeer i Fremtiden kan forurolige os? Naturligviis var der intet **Pallatium** og ingen **gens Palatina** paa den Tid, som Digteren nu beskriver; men det er iøinefaldende, at han derved forstaaer **gens Albana**, af hvilken i de senere Tider udsprang Romulus og Remus, som anlagde ved Palatinerhøien deres Bye.

623. Sikkerlig er Sagnet om Pomona ikke hentet langt borte, og det er unyttigt, at ville hos forskjellige Nationer efterspore de originale Forbilleder til hendes Dyrkelse, til hvilken det frugtbare Italien tilfulde selv

kunde være Moder. Hun dyrkedes som Gudinde og hendes Præst (**flamen Pomonalis**) havde den Forretning, at gjøre Offringer og Bønner for Træefrugtens lykkelige Udfald. **Varr. de ling. lat. VI, 3.** — Lidt mere vanskeligt bliver det, at komme paa det Rene om Vertumnus og hans Cultus. Jalmindelighed forklarer man hans Proteusvæsen saaledes, at han er en Repræsentant for Aaret, og at han just paa denne Grund maatte komme i Forhold til Pomona. Det træffer sig jo rigtignok saaledes, at Ovid lader ham træde op under Skikkelse af Agerdyrker, Viingaardsmand, Høstkarl og gammel Kone; men at han derved (ɔ: ved dette tilfældige Valg af Maskering) har villet antyde Aaret med dets Foraar, Sommer, Høst Vinter, tør jeg dog ikke troe. Andre lade ham falde sammen med Janus, og atter Andre erkjende ham som en gammel etrurisk Konge, saasom Properz. i IV, 11. 1, hvilken Elegie overhovedet heelt igjennem handler om denne Gud og maa sammenlignes med dette Ovidianske Partie. Men hvorledes bliver denne landlige Guddom, der just roses af Digteren, fordi han holder sig paa sit eget (681) tillige Gud for Handel? Og hvorfor havde han, tilligemed Mercurius, sin Støtte, som en Saadan, paa Torvet? Jeg skal ikke kunne sige det, og har kun at tilføie, at Scholiasten til Horazes bekjendte: **Vertumnum Janumque, liber! spectare videris (Epist. I. XX. 1)** siger: **deus est præses vertendarum rerum** ɔ: **vendendarum et emendarum.** Dette antages dog ikke af Properz. l. c. 42, som udleder Vertumnus deraf: **quod in omnes formas vertebatur.**

657. Det usædvanlige Udtryk: **tanto potentior!** er hos Latinerne en Lykønskningsformular. Saaledes siger Seneca (**de tranquill. anim. c. 15**) **laudemus toties dignum, et dicamus: tanto fortior! tanto felicior!** — Det er et smukt Indfald, at Digteren lader Vertumnus tage et Elmetræe, omhængt med Viinranker, til Gjenstand for de Betragtninger, som han vilde udføre for Pomona. Hos alle de latinske Digtere er nemlig denne Opbinden af Ranker til det vidtudbredte Bøgetræe fremstillet under Billedet af Ægteskab. Ligesom Løntræet derfor sædvanligen kaldes **cælebs**, fordi det havde sine Grene oppe i Toppen, saaledes sagde man at Elmene **maritari, dotari** fordi deres mangfoldige, vidtudbredte Grene tillode desto lettere en saadan Opbinding, ligesom **vites** sagdes **nubere**, blive **conjuges, sociæ.** At slige Udtryk, der i vort Sprog ere fremmede, maatte føre noget Stødende med sig, var naturligt. — Bruden eller Pigen i 670 er Hippodame, Perithoi tilkommende Kone; XII, 210.

688. Dette Vers synes mig ikke saa ganske tydeligt. Rimeligviis sigter det til, at man gav Vertumnus **primitiæ pomorum**, og at han altsaa holdt i Haanden hvad hun havde produceret. Men dog maa jeg tilstaae, at Digteren er mig ikke ganske klar paa dette Sted.

694. At Venus kaldes Idalia, skriver sig fra **mons Idalius** paa Cy-

prus. — Rhamnusia (Rhamnusis), opkaldt efter Rhamnus i det attiske Gebeet, er Nemesis, den hevnende Gudinde, som vi ogsaa forefandt under dette Navn i III, 406. — Den følgende lille Fabel med tilhørende Forvandling fortæller Anton. Liberal. (39) dog saaledes, at Navnene ere der Arceophon (for en metrisk Oversætter næsten ligesaa ubøieligt som Anaxarete) og Arsinoe. Hvorfor nedstammede hun just fra Teucer? fordi vi allerede fra Horaz (I, 7, 28) vide, at Teucer da han kom hjem fra Trojanerkrigen og blev af Faderen nægtet Tilladelse at blive paa Salamis, gik til Salamis nova eller Cyprus, hvor han stiftede den Bye, i hvilken nærværende Begivenhed gaaer for sig.

711. Kiddene vare nogle Stjerner i den venstre Haand af auriga, der nævnes som farlige Stjerner for Søemænd, hvorfor Manilius (I, 372) siger: Tunc (den 6te Octbr.) subeunt hoedi, claudentes sidere pontum. Theocr. VII, 53. — Noricum har indbefattet den hele Østerrigske Kreds, og tillige en Deel af det Baierske, hvis Jernværker stode i høi Priis hos Romerne. — V. 725 oversætter Rohde latterligt nok ved: eines zwiefachen Todes sterbe ich, da man dog tydelig seer, at Ovid med sydligt Digterspil tyder hen baade paa Dagens Lys og det Naadens Lys, der straaler ud fra den Elskede, ved hvilket sidste han i sin Elskovsruus troer, at hente stærkere Næring end fra det første. Tanken af 730, som Ingen forklarer, er, som jeg mener, den: jeg kunde gjerne have Lyst til at ønske en lille Forbandelse over dig (ultra) men jeg nænner det dog ikke (non sustinet lingva). — Man maa forstaae prospicientis rigtigt i 761; det er nemlig ikke en Benævnelse i samme Smag, som man dyrkede Fortuna hos Romerne under Navn af respiciens o: den Naadige, som hjelper de Dødelige i deres Nød. Her har hun derimod dette Epitheton af den Stilling, i hvilken Anaxarete blev straffet af hende formedelst sin Mangel paa Gjenkjerlighed, og tillige den hoverende Maade, hvorpaa hun saae ud (prospiciebat) efter Elskeren, da han blev jordet (752).

772. Amulii miles er naturligviis Amulius, Broder til Numitor, hvem han paa en uretfærdig Maade berøvede Thronen (injusti). Nepotes ere Romulus og Remus. — Palilia, en Fest til den landlige Gudinde Pales, holdtes med stor Omhyggelighed i April, senere i Julii Maaned, til Minde om Byen Roms Stiftelse. — Historien om Sp. Tarpejus' Datter Tarpeja, som lod sig bestikke ved Guld (ved det, som de bare paa den venstre Arm) fortælles noget forskjelligt. Livius I, 2 og Dionys. Halicarn. 38—40. Den her omtalte Begivenhed med den kolde Kilde, som bliver til en brændende heed Svovlkilde, fortælles ligeledes af Digteren i Fasti I, 265—273 og Macrobius i Saturnal. I, 9. — Tanken i 814 maa forklares rigtigt. Det vil ikke sige, at der var kun een idethele, som han skulde gjøre udødelig, men at det var kun unus af Tvillingerne, fordi nemlig Remus alle-

rede var dræbt af hans Broder. — En underlig Grille af Digteren, som naturligviis er grundfalsk, er den Fremstilling af Blyekuglen, der flyver igjennem Luften, at den tabescit ɔ: liquescit. — Trabea (828) var de ældste Romerske Kongers Stadsdragt. Plinius. IX, 39. Hvad Hersilia's Gudindenavn angaaer, da mene Nogle, at hun efter Døden blev kaldet Ora, Andre Hora, og gjøre hende isaafald identisk med Hebe. De fleste Manuscripter antage Læsemaaden Hora. See Gellius noct. attic. XIII, 22.

Femtende Sang.

11. Man maa nemlig tænke sig, at Hercules kommer fra det vestlige Ocean, har erobret den iberiske (spanske) Konge, Geryons, Qvæg, og tager nu ind hos Croton. Om det Lacinske Forbjerg taler Plinius (III, 10); det havde et tilhørende, særdeles berømt Tempel til Juno Lacinia, hvilket laae sextusind Passus fra Byen Crotone. Livius XXIV, 3. Hvad Hercules i Italien angaaer, hans Bedrifter der i Landet, religieuse Dyrkelse o. s. v. eftersee man Dionys. Halicarn. I. 39—44.

23. Æsaris (Æsarus, Αἴσαρος) var en Flod i hvis Nærhed Crotone blev opbygget; at den kaldes diversus viser hen imod Vesten, eller overhovedet i en ganske anden Deel af Verden. — Ved causa prior (37) forstaaer Digteren vel den blotte Anklage, i Modsætning til Domfældelsen og den dermed forbundne Straf. — Tanken i 39 kan oplyses af Seneca (i Agamemnon 812) hvor han siger: tuus ille bis seno meruit labore Allegi coelo magnus Alcides.

50. Hvorfor Tarent kaldes det Lacedæmoniske, er noksom bekjendt; efterdi de spartanske Parthenier, under Phalanti Anførsel, førte en Colonie derhen. Om de her omtalte Stæder kan det være nyttigt, at eftersee, hvad Plinius siger i III, 11: oppidum Croto; amnis Neæthus (jeg har dog fulgt den rigtige Læsemaade Neretum). Oppidum Thurium inter duos amnes Arathin et Sybarin, ubi fuit urbs eodem nomine, og lidt nedenfor: Barion, ante Japyx a Dædali filio, a quo et Japygia. — Temesa (VII, 207) er vel bedst at regne som Brundusium eller dog idetmindste som en Bye i Nærheden af Samme. Om de forskjellige Forandringer, som man har gjort af denne Læsemaade (Crimisen, Cameren, Temenen etc.) see man Burmann til dette Sted. — Hvad Pythagoras angaaer, da er det bekjendt, at han foretog sig en Reise til Persien og Ægypten, for nøiere at gjøre sig bekjendt med de derværende Lærdes Meninger. Ved sin Hjemkomst fandt han sin Fødeøe Samos i Tyrannen, Polycratis Hænder. (Cicer. de fin. bon. et mal. V, 29. Diog. Laert. VIII, 47). Hans

Levetid indtræffer under Servius Tullius (Liv. I. 18) eller Tarquinius Superbus (Cic. quæst. Tusc. I, 16. IV. 1). — Pythagoræernes Taushed er meget bekjendt, idet de nøie holdt over at intet, som angik deres Selskabs Hemmelighed, kom ud mellem Folket. Ligesaa bekjendt er hans Disciples ubetingede Beundring for deres Lærer, hvilket Fortællingen om αὐτὸς ἔφα noksom viser. Justin. XX, 4. — Hvorvidt det har været Pythagoras eller hans Discipel Empedocles, der har forbudt med saa megen Iver at nyde Kjødspiser, derom er man meget uenig. Meiners Gesch. der Wissensch. in Griech. und Rom. I. Pag. 418.

144. Man seer, at Digteren paa flere Steder lader den tænksomme Philosoph blive saa henreven af sin Gjenstand, at han vælger Udtryk, der neppe saa ganske passe til Tænkerens rolige Foredrag f. Ex. i dette Partie (142—152). Saaledes, for at tage et Exempel, betyder: mei Delphi (144) min, ved Studeringer og Gudernes høie Indgivelser fremvirkede, Viisdom. Den i bemeldte Tirade herskende Exaltation skal tillige tjene til Overgang til Pythagoras' vigtige Lære om Metempsychosis eller Sjelevandringen, paa hvilken Philosophen ogsaa her giver det noksom bekjendte Exempel eller Beviis, hentet fra Skjoldet, som han nedtog i den argiviske Juno's Tempel i Argos, og hvorpaa hans daværende Navn, Euphorbas, var indskrevet. Iliad. XVI. 808. Horaz. Od. I. 28, 10. Aul. Gell. noct. attic. IV, 11. Titlen Abantisk til Argos skriver sig fra Abas, en Søn af Lynceus og Hypermnestra, som var en af de ældre argiviske Konger.

190. Digteren tænker sig paa dette Sted Lucifer (Phosphorus, Morgenstjernen) som en vagthavende Chef, der rider frem paa sin lyse Ganger, for at holde Vagt paa Himlen, og have Opsyn med den utallige Vrimmel af Stjerner. Tibull (9, 62) lader ham derimod ligesom Sol, Maane og øvrige Stjerner, kjøre paa sin Vogn (dum rota Luciferi provocet orta diem). Lenz forklarer exit meget urigtigt „fra Himlen", som om Lucifer drog bort, da man dog tydeligt seer at Digteren mener „af Havet". — Om Pallantias see IX, 420. — Milo (229) var en Crotoniater, som levede paa Pythagoras' Tid, om hvem Cicero (de senectute Cap. 9) fortæller den Begivenhed, til hvilken Digteren paa dette Sted sigter. — Tyndaris er Helena, som to Gange blev bortført, først af Theseus, senere af Paris.

273. Lycus er en Flod i lille Asien, strax ved Laodicea, som sluges af Jorden; men kommer atter tilsyne noget derfra. Det samme er Tilfældet med Erasinus, en Flod i Arcadien, som kommer atter for Dagen i Argolis. — Caycus er en Flod i Mysien; men om dens Stedforandring er os intet bekjendt, uden det, som nærværende Digter beretter. — Amenanus var en Flod ved Catania paa Sicilien, som til visse Tider tørredes aldeles ind. — Anigros kom fra det arcadiske Lapitherbjerg, og havde

et saa stinkende Vand, at Floden aldeles ikke havde Fisk. Grunden til dette Særsyn forklarede man sig deraf, at Centaurerne (bimembres) afvaskede deres Saar deri, hvilke vare stinkende formedelst de giftige Pile, med hvilke Hercules rammede dem. — Hypanis (Bug) en sarmatisk Flod, som kastede sig ud i Borysthenes (Dniepr). Vitruv. VIII, 3.

287. Ogsaa Plin. (h. n. II, 89) beretter os, hvorlunde Havets Bølger bevirkede, at den lille Ø Antissa blev efterhaanden forbundet med Lesbos. — Paa Homers Tid (Odyss. IV, 356) laae Pharos en Dags Søereise fra Ægypten, men efterhaanden skyllede Nilen saa meget Slam og saa mange Jordpartikler til, at Aabningen efterhaanden udfyldtes, og at Øen kunde ved en Broe forbindes med Alexandria. Lucan. Pharsal. X, 509. Plin. II, 85. Paa samme Maade blev Tyrus under Alexanders Beleiring forbundet med det faste Land. Dog er det naturligviis en stor Feil, at Digteren ikke blot, som med Tyrus er Tilfældet, sammenblander, hvad Naturen har gjort, med det, som er bevirket ved Kunst, men tillige anticiperer som skeet paa Pythagoras', Tider, hvad der først længe efter fandt Sted. — Det Leucadiske Fjeld (Sct. Maura) udgjorde fordum en Halvøe af Acarnanien. Plin. II, 90. — Om Zancle see XIII, 729 og XIV, 5.

293. Helice og Bura vare tvende Byer, som laae ved den Corinthiske Havbugt, og som i Jordskjælv skulle være gangne til Grunde, eller, efter Plinius (II, 92) være opslugte af Havet. Mare, siger han, abstulit Elicen et Buram in sinu Corinthio, quarum in alto vestigia apparent. Da den græske Form er *Βυρά*, og Plinius tilligemed andre Skribenter bruge Bura, turde Buris være mindre rigtig. — Troezene var en Bye i Argolis, hvilken Digteren holder meget af at betegne ved dens Konge Pittheus, en Søn af Pelops. I Nærheden af denne Bye skal der paa den macedoniske Konge Antigoni Tid være udbrudt af Jorden en Kilde, som indeholdt særdeles hedt Vand. — At springe med sikker og fast Fod paa en med Olie indgneden Læderflaske (*ἀσκωλιασμὸς*) var en af de mange Løier, som udgjorde Landmændenes Morskaber, naar de efter Vinhøsten feirede Bacchusfesten. Til en saadan Læder-sæk eller udfyldt Pose, sigter Digterens Lignelse i 304.

310. Den her omtalte Kilde, som fandtes i Jupiter Ammons Lund, beskrives af Curtius IV, 7, 22. — Athamanien udgjorde et Strøg i Epirus, og just i dette District laae Dodona, i hvis Nærhed vare Kilder, som rimeligviis have indeholdt Naphtha. Plin. h. n. II, 103. Samme Sted omtaler Plinius den ciconiske ɔ: thraciske Flod, som forekommer i 313, om hvilken ogsaa han fortæller, at lignum dejectum lapideo cortice obducitur. — Crathis og Sybaris vare bekjendte Floder i Nedreitalien ved Thurii (Thurium). Ogsaa Euripides (Troades 227) tillægger Crathis den

Evne at kunne gjøre Haaret blondt. Plin. (h. n. XXXI, 2) omtaler en anden ligesaa forunderlig Egenhed ved disse Floder, at efter Theophrastus' Sigende skal Crathis bevirke hvid Ansigtsfarve hos dem, som nyde dens Vand, Sybaris derimod sort; endvidere blive Haarene krøllede og stive, naar man drikker af hiin, glatte samt bløde, naar man nyder af denne. — Om Salmacis see IV, 285. — **Fons Clitorius** løb ved den arcadiske Bye Clitorium. Som et Beviis paa, hvilken taabelig Modsigelse der fandt Sted med Hensyn paa saadan Overtroe bør jeg anføre, at, medens Ovid, ligesom Varro, tilskriver Kilden den Egenskab, at give Lede til Viin, lade Eudoxus og Theopompus den faae den modsatte Evne, nemlig, at berøse Folk.

327. Proetus have vi forefundet i V, 236. Hans Døttre, Lysippe, Iphinoë og Iphianassa bleve betagne af et Slags Vanvid, som bestod i at de ansaae sig selv som Køer (Virgils Eclog. VI, 48), hvorfore de løbe vildt omkring paa Marken, af Frygt for at vorde benyttede til Pløining. Melampus (Amithaons Søn) en berømt Spaamand, lægede dem ɔ: fik dem til at afstaae fra denne fixe Idee, og ægtede den ene, ligesom hans Broder Bias den anden. Han skal i denne Henseende, efter Sagnets Fortælling, have gjort Brug af Elleborus, som efter den Tid fik Navnet Melampodium (Plin. XXV, 21). — Floden Lyncestis (Plin. II, 103) løber ved den epirotiske Bye, Lyncus. — Phegeus er en Bye i Arcadien, ved hvilken laae et brat Fjeld, hvorfra der draabeviis nedflød et Slags Vædske, som kaldtes *Στυγὸς ὕδωρ*, der havde den her omtalte Virkning, sprængte Kar, som det hældtes i, angreb Metaller o. s. v. — Om Delos og Ortygia see den homer. Hymne til den deliske Apollo, V. 16, og om Symplegaderne dette Digts VII, 62. — Af Aristoteles' Physik (IV, 6) see vi, at den her omtalte (342) Idee, at Jorden er at ansee som et Dyr, tilhører Pythagoræerne.

356. Pallene var en Bye i Thracien, i hvis Nærhed var en Søe, Trito, som tiltroedes den Egenskab, at kunne gjøre dem til Fugle, som dyppede sig nigange i dens Vande. Naturligviis er dette en Overtroe, ligesom alle de Andre der nævnes, og det er derfor heel overflødigt at ville med Micyllus forklare dette Sagn af det hyppige Sneefog, som fandt Sted i Thracien, hvis Indvaanere derved saae ud som Fugle. Det træffer sig imidlertid, at ogsaa i vort Sprog pleier menig Mand at sige, naar det sneer: nu komme de hvide Fugle, omtrent i samme Smag, som Grækerne kaldte af denne Grund det nordre Strøg af Thracien *πτεροφόρος*.

365. Denne Idee at producere Bier af Aadsler, udføres meget vidtløftigt af Virgil i hans Georg. IV, 281—314. Tingen er den, at Bierne, ved at flyve vildt omkring i Skovene, efterlode ikke sjelden deres Honning paa Aadsler (saaledes som vi møde et Exempel i Samsons Hi-

storie) og ved denne Omstændighed bleve de Gamle forledte til den Overtroe, at Bier kunne udvikle sig af Aadsler, en Idee, som man tydeligen seer er kommen fra Østen. — I 375 er Talen ikke om Silkeorme, men det Indsect, som Linnée kalder phalæna lucernaria (Lichtflieger). Selv Plinius (h. n. XXVIII, 10) taler meget ilde om det; det regnedes overhovedet til mala omina, og derfor kan man begribe, hvorfor Digteren kalder det feralis, et Epitheton, som jeg dog ingenlunde kunde faae anbragt i det danske Hexameter.

375. Begge de her omtalte Slags Overtroe, saavel om Frøernes Opkomst af Dynd, som Bjørneungers uformelige Figur har ogsaa Plinius (h. n. XI, 8 og VIII, 36); ligeledes beskriver Virgil (Georg. IV, 310) Biernes Fremkomst paa samme Maade, som den nærværende Digter. — Hvad Phoenixfuglen angaaer, da findes der særdeles megen Overtroe og Tant i den hele Fabel, som tildeels skriver sig fra Herodot (II, 73) uagtet han selv, vel at mærke, bekjender, at han aldrig har seet den. Man har formodet, at det forunderlige Sagn kom af Ordet φοῖνιξ, som tillige betyder en Palme, af hvilken der skal gives en Art, som, naar Træet er raadnet bort, lever atter op ved et nyt Rodskud (Plinius h. n. XIII, 4). Andre betragte Phoenixfuglen som et hieroglyphisk Tegn, for at antyde en Periode af 500 Aar, og vist er det, at bemeldte Fugl ansaaes som indviet til Solen, denne tidsbestemmende Guddom. — De i det Efterfølgende omtalte Arter af Vellugt og Specerier ere os ikke synderlig bekjendte. Amomum skal have været en vellugtende Buskvæxt, som bar nogle drueformige Bær (Plin. h. n. XII, 13). Cinnamum hørte hjemme i Arabien; efter Andre, som benægte dens arabiske Hjemsted, kom den fra Æthiopien, vel endog fra China; dog er det vanskeligt at bestemme saavel denne som Casia's egentlige Navn og Væsen. J. H. Voss til Virgils Georgic. II, 213 siger, at Casia er Linnée's Daphne, Zeiland, en Buskvæxt, hvoraf vort tidligt blomstrende Pebertræe (Daphne Mezereum) er en Afart. Den bærer sædvanligviis hvide, stundom lidt rødlige, vellugtende Blomster i smaa Klynger. Dog mener han tillige, at den ikke ganske er den arabiske Casia. Af Nardus, en fortrinlig Buskvæxt, lavede man saavel af Bladene, Stilkene som Roden, en af de fineste Sorter lugtende Salver, som man kjendte i Oldtiden. Fordi den over Assyrien kom fra Indien til Europa, kaldes den gjerne assyrisk. — Om Myrrha, og den Saft, som bemeldte Træe udsveder, see X, 500. — Hyperions Bye er naturligviis en poetisk Omskrivning af Heliopolis (Balbek) paa Grændsen af Ægypten og Arabien; thi der var det (Claudian, i Digtet om Phoenix, 94) at Fuglen satte sin Dragt ned paa Alteret, for at lade den brænde.

409. Ogsaa flere Forfattere (Plin. h. n. VIII, 30 og Aristot. hist. animal. VI, 33) anføre den samme Overtroe, at Hyænen skifter at være Hun og Han, og at Hunnen kan kaste, uden at være befrugtet. —

Det Dyr, som i det næstfølgende omtales, uden at nævnes, er en Chamæleon, der gjerne sidder med aaben Mund, for at gribe Fluer og Insecter, og som derfor meentes, at leve af Luften. Ligeledes anfører Plinius, at den kan antage alskens Farver, undtagen den Røde og Hvide. Hvad de nyere Naturkyndiges Meninger og Anskuelser angaaer, da kan Talen naturligviis ikke være derom, eftersom kun Oldtidens Yttringer blive her at efterspore.

413. En forunderlig Idee af Digteren er det, at lade det raa nordiske Rovdyr Lossen komme fra Indien; men Tingen er, at Malere og overhovedet de plastiske Kunstnere lade disse løbe med mellem de øvrige Udyr, Tigre, Panthere, Leoparder, o. s. v. som udgjorde Spændet for den indiske Seiervinders Triumphvogn. Plin. (h. n. VIII, 38) lader sig ikke nøie med, som nærværende Digter, at indrømme Lossens Urin en forstenende Kraft; men tillægger den endogsaa den Evne at producere et Slags Karfunkler (gemmæ carbunculis similes), der straale som Ild og kaldes Lyncurier. — Om Corallernes Oprindelse har Digteren talt i IV, 743.

426—430 vil Heinse man skal udjage af Texten, deels fordi der finder i Codices nogen Afvigelse Sted med Hensyn paa dette lille Partie, deels fordi Alt, hvad der omtales, er skeet længe efter Pythagoras' Tider. At Partiet quæstionis indeholder utilgivelige Anachronismer er øinefaldende; men enten Ovid nu har gjort det uafvidende, eller (hvad der synes mere rimeligt) med frit Forsæt, saa kan vi dog ikke andet end ansee disse Vers for en meget god Overgang til at beskrive Romerstatens Udvikling af det ødelagte troiske Rige. Det vilde være at tilskrive Digteren en altfor høi Grad af Tankeløshed, naar han ikke kunde erindre sig at Athenen og Sparta ikke blomstrede (end sige vare afblomstrede) paa Pythagoras' Tid. Da man hyppigt, og ikke blot paa dette Sted, træffer stærke Anachronismer, seer man let, at det ogsaa her var Digterens Hensigt at ville anticipere, for at skaffe sig Leilighed til at frembringe nogle smukke Antitheser. At Manuscripterne afvige, beviser i dette Tilfælde intet, fordi den samme Ængstelighed, som overkom Heinse, kan ogsaa være overkommet adskillige Afskrivere; thi vist er det, at Anachronismerne ere saa haandgribelige, at selv den sløveste Afskriver maatte blive afficeret, og at man siger Ovidius en meget stor Uartighed, naar man troer, at han ikke skulde have mærket, at han tog sig en betydelig Frihed med den kjære Læser. Heinse har manglet den sande æsthetiske Troe, som siger os, at Poeten (naar han er ægte) veed bedst, hvad der tjener Læseren, og vi kunne altsaa rolig lade ham styre; Enden vil dog altid blive god.

432. Apenninegena er et af de mange selvdannede Ord, som Ovid benytter sig af i dette Digt, og sigter til Tiberens Udspring fra Apenninerne. Hvorledes kunde Pythagoras (436) som lever 600 Aar f. Chr. F. erindre

sig, hvad Helenus sagde i Trojanerkrigen? Fordi han i 160de V. berettede os, at han stred paa Trojanerkrigens Tid mod Grækerne, som Euphorbas, Panthus' Søn, paa hvilken Maade man ogsaa maa forklare 451, hvor han kalder Troja **cognata moenia.** — Om Helenus see man Iliad. VI, 76 og dette Digts XIII, 723. — De i 475 omtalte pinnæ eller pennæ nævnes ogsaa af Virgil i Georg. III, 372 og kaldtes formido. Egentlig var det en Snor, besat med Fjer, hvormed Jægeren skræmmede Hjortene, saa de af sig selv fore ind i de opstillede Jagtgarn.

482. Om Egeria, som Nogle gjøre til en Muse, Andre til en Nymphe, eftersee man Livius I, 21. — Det er bekjendt, at Orestes, da han havde fundet sin Søster Iphigenia i Tauris, dræbte Kongen, Thoas, og bortførte Diana Taurica's Billede. Med dette flygtede han, efter Grækernes Sigende, til Sparta eller Brauron (Pausan. III, 16), men efter det Sagn, som vor Digter følger, til Italien, og navnligen til Aricia en Bye i Latium, ved Foden af Albanerbjerget. Fra denne Bye er rimeligviis Sagnet om Hippolytus, som derværende Guddom, oprundet. Hippolytus var, som bekjendt, en Søn af Thesei første Kone Hippolyta, en Amazone; da Theseus senere blev gift med Pasiphaë's Datter Phædra, opstod den bekjendte Ulykke (som er bleven Gjenstand for Euripides' og Seneca's Hippolyt) hvilken omtales her. Virgil. Æneid. VII, 761. — Det 502de V. har jeg med Heinse og Gierig anseet som uægte og derfor udeladt.

535. Eftersom **Paiëon (Paeon)** er forskjellig fra Æsculap, (ja rimeligviis endog fra Apollo) maa ope **Paeonia** forstaaes ialmindelighed om lægevidenskabelig Hjelp. Hvorledes Æsculap, Apollo's Søn ved Koronis, kom ikast med **Dis** (Pluto) i Anledning af Hippolytus' Opvækkelse fra de Døde, fortæller Digteren os selv i II, 643. Hvorfor var det just Cynthia, som især tog sig af ham? Fordi hans Kydskhed bevægede denne Kydskhedens Forbillede. Dog lader Horaz hende forgjeves gribe sig an med at gjøre ham levende (Od. IV, 7, 25). Ogsaa hos Virgil er Hippolyts nye Navn Virbius ɔ: **bis vir** ɔ: *παλίμβιος*. Eftersom bemeldte Hippolyt blev saaledes sat i Forbindelse med Diana, at han blev en *πάρεδρος*, siger Digteren: „han hører til Diana".

558. Historien om **Tages** beretter Cicero meget godt i anden Bog de **divinatione** (c. 23) i det han, efter Etrurernes Udsagn, fortæller, at en Bonde gik engang og pløiede, da i det samme det begyndte at røre sig i den ene Fure. Pludselig fremkom et overnaturligt Menneske (**Tages**) som fortalte baade ham og de øvrige tilstrømmende Etrurer, hvorledes de skulle af forskjellige Varsler, Vink og Jertegn fortolke for Menneskene de tilkommende Ting. — Det af Romulus (561) udsendte Spyd, som blev kastet fra Aventinerhøien, men foer ned i Palatinerbjerget, var af Hyben eller Corneltræe, skjød Rod og Blade, og var, saalænge det stod ved Magt, et Symbol paa

Roms vedvarende Vælde. — Om Genutius Cippus (Valer. Max. V, 6. Plin. h. n. XI, 37) vides intet videre, end hvad Digteren her fortæller. — Den i 623 og følgg. V. fortalte Begivenhed med Æsculap, omtales af mangfoldige Skribenter (Livius X, 47. Valer. Maxim. I. 8 og Fl.) den er indtruffet i Byens 462de Aar, under Q. Fabius Gurges' og D. Junius Brutus Scæva's Consulat. Den her omtalte De kaldtes Æsculapsøen. Liv. II. 5. og Svetons Claudius 25.

634. Dette Vers misforstaaer Gierig, som om Pilekoggeret var pyntet med Laurbær, hvilket vilde være en meget besynderlig Pynt for et Pilekogger. Naturligviis vil Enhver strax falde paa den Forklaring, som Lenz ogsaa har givet, at Phoebus hænger Pilekoggeret fra sig paa Laurbærtræet, hvilket var gjerne det Første, som Digterne lode Apollo og Diana gjøre, naar de komme hjem. Saaledes tager Latona i den homer. Hymn. til den del. Apollo, strax da han træder ind i Salen, hans Kogger, og hænger det hen paa en Søile, og i Dianahymnen (16) er det ligeledes det Første, som Gudinden gjør, førend hun begynder paa Dandsen. — Hvoraf formodede man (631), at Delphi var Jordens Middelpunct? Det besvarer Claudian os, naar han fortæller, at Jupiter lod engang 2 Ørne, der fuldkommen vare hinandens Lige saavel i Vægt og Styrke, som Vingeslag, flyve ud, den ene fra Østen, den ene fra Vesten, og hvad skeete? begge traf sammen paa det ved Delphi liggende Parnassus.

637. Hvilket er dette nærmere Sted? Man har svaret Epidaurus, saasom de Sibyllinske Bøger havde sagt, at man skulde hente Æsculap fra Epidaurus. Men har Digteren ikke af Skjødesløshed (thi Uvidenhed kan det dog ikke godt være hos den dannede og vidtbereiste Digter) sammenblandet Epidaurus i Illyrien med Epidaurus paa Peloponnes, da var det saa langt fra, at Epidaurus var nærmere, saa at det just laa fjernere end Delphi. Ved de nærmere Steder bliver altsaa at forstaae Rom med de derværende **oracula Sibyllina**, som ligesaa godt, som Apollo kunde vise dem hen til Apollos Søn Æsculap (som i 624 kaldtes **Coronides** efter sin Moder, Coronis).

700. Atter finde vi Digteren paa den smagløse Afvei, at han, efter de alexandrinske Poeters Exempel, troer, at kunne interessere Læseren med en hjertelig tør, kun med livløse Epitheta udziret, geographisk Fortegnelse over de Stæder, de seilede forbi. Man maa troe, at hine alexandrinske Digtere, hvis Arbeider synes at være blevne Modelecture ved Hoffet og mellem de saakaldte Dannede, har forledet baade Virgil og vor velbegavede Digter til at efterligne disse uægte Zirater (**faux brillans**) som just udgjorde hiin Digterskoles Særkjende. — Pallas' Datter var Aurora, IX, 420. XV, 191. — Lacinium var et Forbjerg ved Crotone med et berømt Tempel til den derefter benævnede Juno (**Juno Lacinia**). — Scylaceum

var en athenienſiſk Planteſtad i Nedreitalien. — Japygiſk ſee XIV, 458. — Da det locriſke Forbjerg, Amphiſſus, ikke har noget her at gjøre, har man paa forſkjellige Maader søgt at emendere det, iſær til **Argennia** af et ſicilianſk Forbjerg Argennum. Ligeſaa forlegen er man med de Ceraunisk Fjelde, der ikke kunne være de epirotiſke bekjendte Skjær. Naturligviis ynder Enhver ſit eget Forſlag, hvoraf dog intet er ſikrere at bygge paa, end Vulgaten. Endvidere er det Samme Tilfældet med **Romechium**, ſom ikke findes angivet af nogen Geograph. Snart læſer man **Lametum**, ſnart **Rheginum**. — Caulon er en achæiſk Colonie i det Brutiſke; Narvx en locriſk Stad i ſamme Egn. — Capreæ en lille Ø ved Nordſpidſen af den neapolitanſke Bugt. — De øvrige Byer, Surrentum, Herculanum, Stabiæ, Neapolis (Horaz. Epod. V, 43) og Cumæ ere nokſom bekjendte.

713. Linternum (**Liternum**) ligger i Campanien; men deraf følger juſt ikke, at de i Nærheden omtalte varme Kilder ere Bajæ, da der fandtes mange ſaadanne Sundhedsbrønde der paa Kyſten. — Ikke blot ved Sinueſſa, men overhovedet i hele Campanien foreſandtes ſmukke og ſtore Duer (Plinius h. n. X, 37). — Formiæ i Campanien, Læſtrygonernes Hjem, altſaa deres Konge Antiphates' Reſidence, er omtalt i XIV, 234. — Trachas er Anxur, Terracina. — Antium (Anzo) en berømt Søeſtad i Latium, med et meget søgt Tempel til Fortuna og til Æſculap, hvilket juſt her bliver omtalt. — Caſtrum (727) ſom det var mig umuligt, formedelſt Ordenes, iſær Epitheternes paatrængende Mængde, at gjengive, er en ubetydelig Rutuliſk Stad, og hedder egentlig **castrum Inui**.

730. **Vesta Troica** ſigter til Veſtas Ild, ſom Æneas (Æneid. II, 296) ſiges at have reddet fra det brændende Ilium. — For at ſmigre Auguſtus deſto mere, lader Digteren Auguſtus være Jul. Cæſars virkelige Søn, uagtet han dog kun var adopteret. — Numiderne omtales baade ſelv og tillige ved deres Konge Juba, ſom gives Epithetet **Cinyphius** af Cinyps eller Cinyphus, en Strøm i Libyen. — De i 757 omtalte enkelte Triumpher vare egentlig fem. Sveton. Cæſar c. 37. — At Venus blev ſaaret af den calydoniſke ɔ: ætoliſke Helt, Diomedes' Landſe, er bekjendt fra Iliadens femte Sang, 335. I ſamme Digts ſamme Sang V. 311 læſe vi om det, ſom forekommer nedenfor (806), at hun reddede ſin Søn Æneas fra bemeldte Helt, ſamt ſin Yndling Paris fra Menelaus i Iliad. III, 380.

763. For at røre Guderne paa det ømme Sted, lader hun Cæſar, den af de Sammenſvorne forfulgte Cæſar, fremſtilles ſom Ypperſtepræſt, hvorved Misgjerningen erholder en ſtyggere Characteer, ligeſom han ogſaa (778) benævnes, af ſamme Grund, ſom den, der bevogtede Veſtas Ild, paa hvilken Byens og Statens Vedligeholdelſe beroede.

795. Jeg gjør vel bedſt i at forſvare min Overſættelſe paa dette Sted, at ikke en godmodig Critiker, hvad før er hændet mig, ſkal antegne ſom

Skjødesløshed, hvad der er skeet med Overlæg og velberaad Hu. Jeg vil da bemærke, at jeg ikke er uvidende om, at caput extorum er en Hoveddeel af Indvoldene, saasom Leveren o. s. v. og at man ialmindelighed ansaae det for et uheldigt Tegn, naar Kniven ved at slagte eller skjære op (men just deri turde Vanskeligheden ligge) læderede en af disse ædlere Dele (see Livius VIII, 9). Men med Alt dette troer jeg, at dette Særsyn ikke var saa stort et Særsyn endda, fordi det jo oftere kunde tænkes at skee. Saasom nu Alt i dette Partie er beregnet paa at fremstille noget høist usædvanligt, noget, som maatte have lukket Romernes Øine op, si mens non læva fuisset, og da Elfenbeensstøtterne græde, Stemmer lade sig høre, Dyrindvoldene varsle ondt, saa lader Digteren endog i Nogle en Udvæxt sees i Form af et Hovede, som er gjennemboret, for symbolisk at antyde Statens Hovede, der rammes af de Sammensvornes Dolke. Det glæder mig, at ogsaa Voss, som Ingen saa let vil beskylde for Skjødesløshed, har ganske den samme Anskuelse, naar han oversætter: nur ein gestochenes Haupt wird im Eingeweide gefunden.

822. De Begivenheder og Slag, som forefaldt ved Pharsalus, Philippi og Mutinæ er noksom bekjendte fra den romerske Historie. Hvad Philippi angaaer, da bærer vor Digter sig ad, som Virgil (i det meget lignende Sted i Georgic. I, 490) hvor han ligeledes lægger det Thessaliske Philippi ind i Thracien (eller egentlig i den Deel af Macedonien) som i ældre Dage heed Emathia. Denne tilsyneladende Urigtighed opstaaer imidlertid deraf, at endog Geographer i Oldtiden, som Strabo og Pomponius Mela, lægge Thessalien samt Epirus og Noget af Thracien ind under Macedonien. Seiren over den Store sigter til Cn. Pompeji Søn Sextus Pompejus, hvis Fader som bekjendt førte Navnet den Store. — Den Ægyptiske Viv, som giftede sig med den romerske Hærfører (Antonius) er naturligviis Cleopatra, som betegnes ved den ægyptiske Bye Canöpus, som laae i Nedreægypten. — Prolem (836) er Tiberius, en Søn af Livia, som Augustus ægtede, uagtet hun var svanger ved Nero.

838. Eftersom Julius Cæsar kun var 56 Aar gammel, da han blev myrdet, har man ialmindelighed troet, at der maatte være nogen Feil i similes, hvilket man derfor paa forskjellige Maader har villet rette, saasom pylios, patrios, superaverit o. s. v. Da det imidlertid ikke er let at vide, om Digteren virkelig har villet, at Sønnen ogsaa i Aar skulde overgaae Faderen, eller at han tidligere lod ham vige Pladsen for Tiberius, (quem curas ferre jubebit) for at virke desto snarere fra Himlen for sine kjere Romere (870) er det vel bedst, at lade Vulgaten staae uanfægtet. — Ideen om Stjernen (841) skriver sig fra den Omstændighed, som Svetonius beretter os (Cæsar 88) at en Comet lod sig tilsyne i de 7 Dage, i hvilke Augustus anstillede Ligfeste for Cæsar. Dette bevirkede hos Almuen den

faste Troe, at det var Cæsars Sjel, som lod sig tilsyne, og dette gjorde, at man satte en Stjerne over hans Billedstøtte. — Den i 859 omtalte tresoldige Inddeling er naturligviis Himmel, Jord og Hav. — Man har spurgt, i Anledning af 862, hvilken Forskjel der er mellem dii indigetes og penates? Naar man undtager enkelte Sammenblandinger af begge Ord, som især Poeterne tillade sig, vilde den være saaledes at bestemme, at dii indigetes, θεοὶ ἐγχώριοι, ere apotheoserede mærkværdige Forfædre (Mennesker) saasom Picus, Faunus, Æneas o. Fl. (Liv. I, 2. Æneid. XII, 294) hvorimod penates ere Guder, nemlig de som Fædrene havde dyrket, i Modsætning til fremmede og senere optagne Guder.

Indhold.

1.	Skabelsen	Sang I	V. 1	Pag. 1.
2.	De fire Verdensaldre	I	— 89	— 4.
3.	Giganternes Storm mod Himlen	I	— 151	— 7.
4.	Lycaon	I	— 163	— 7.
5.	Deucalion og Pyrrha	I	— 253	— 10.
6.	Slangen Python	I	— 416	— 16.
7.	Apollo og Daphne	I	— 452	— 17.
8.	Jö	I	— 568	— 21.
9.	Mercurius og Argo	I	— 668	— 25.
10.	Syrinx	I	— 689	— —
11.	Phaethon	I	— 750	— 27.
12.	Heliaderne	II	— 329	— 40.
13.	Cycnus	II	— 367	— 42.
14.	Callisto	II	— 401	— 43.
15.	Coronis	II	— 531	— 47.
16.	Ocyrrhoë	II	— 633	— 51.
17.	Battus	II	— 676	— 53.
18.	Aglauros og Herse	II	— 708	— 54.
19.	Europa	II	— 833	— 58.
20.	Cadmus i Theben	III	— 1	— 60.
21.	Actæon	III	— 143	— 65.
22.	Semele	III	— 253	— 69.
23.	Narcissus og Echo	III	— 339	— 72.
24.	Pentheus	III	— 511	— 78.
25.	Minyas' Døttre	IV	— 1	— 87.
26.	Pyramus og Thisbe	IV	— 55	— 89.
27.	Venus i Fælden	IV	— 167	— 93.
28.	Leucothea	IV	— 190	— 94.
29.	Clytie	IV	— 256	— 96.
30.	Salmacis	IV	— 285	— 97.
31.	Minyadernes Forvandling	IV	— 389	—101.
32.	Athamas og Ino	IV	— 416	—102.
33.	Cadmus i Illyrien	IV	— 563	—107.
34.	Perseus og Atlas	IV	— 604	—108.
35.	Andromeda	IV	— 663	—110.
36.	Medusa	IV	— 753	—114.
37.	Proetus	V	— 236	—124.
38.	Polydectes	V	— 242	— —
39.	Muserne	V	— 250	— —
40.	Pieriderne	V	— 294	—126.
41.	Ceres og Proserpina	V	— 341	—128.
42.	Cyane	V	— 409	—130.
43.	Stelles	V	— 438	—131.
44.	Ascalaphus	V	— 535	—135.
45.	Sirenerne	V	— 551	—136.
46.	Alpheus og Arethusa	V	— 572	— —

47.	Lyncus	Sang V	V. 642	Pag.	139.
48.	Arachne	VI	— 1	—	141.
49.	Niobe	VI	— 146	—	146.
50.	Lyciens Landmænd	VI	— 313	—	152.
51.	Marsyas	VI	— 382	—	155.
52.	Pelops	VI	— 401	—	—
53.	Procne og Philomele	VI	— 412	—	156.
54.	Zetes og Calais	VI	— 675	—	165.
55.	Jason og Medea	VII	— 1	—	168.
56.	Æson	VII	— 159	—	174.
57.	Bacchi Ammer	VII	— 294	—	179.
58.	Pelias	VII	— 297	—	—
59.	Medeas Flugt	VII	— 350	—	181.
60.	Theseus	VII	— 398	—	183.
61.	Minos	VII	— 453	—	185.
62.	Myrmidonerne	VII	— 490	—	186.
63.	Cephalus og Procris	VII	— 661	—	192.
64.	Nisus og Scylla	VIII	— 1	—	201.
65.	Ariadnes Krone	VIII	— 152	—	206.
66.	Dædalus	VIII	— 183	—	208.
67.	Det calydoniske Vildsviin	VIII	— 260	—	211.
68.	Echinaderne	VIII	— 547	—	221.
69.	Perimele	VIII	— 590	—	222.
70.	Philemon og Baucis	VIII	— 612	—	223.
71.	Proteus	VIII	— 726	—	228.
72.	Erisichthon og hans Datter Mæstra	VIII	— 739	—	—
73.	Achelous	IX	— 1	—	234.
74.	Nessus	IX	— 101	—	238.
75.	Hercules i Vanvid	IX	— 134	—	239.
76.	Lichas	IX	— 211	—	241.
77.	Hercules, som Gud	IX	— 239	—	242.
78.	Galanthis	IX	— 273	—	244.
79.	Dryope	IX	— 324	—	245.
80.	Jolaus	IX	— 394	—	248.
81.	Byblis	IX	— 417	—	249.
82.	Iphis	IX	— 665	—	257.
83.	Orpheus i Hades	X	— 1	—	263.
84.	Orpheus synger for Træerne	X	— 86	—	266.
85.	Cyparissus	X	— 106	—	—
86.	Ganymedes	X	— 143	—	268.
87.	Hyacinthus	X	— 162	—	269.
88.	Ceraster og Propoetider	X	— 220	—	271.
89.	Pygmalion	X	— 243	—	—
90.	Myrrha	X	— 298	—	273.
91.	Adonis	X	— 503	—	281.
92.	Atalanta	X	— 560	—	283.
93.	Orpheus' Død	XI	— 1	—	290.
94.	Bacchantindernes Straf	XI	— 67	—	292.
95.	Midas	XI	— 85	—	293.
96.	Midas' Øren	XI	— 146	—	295.
97.	Laomedon	XI	— 194	—	297.
98.	Peleus og Thetis	XI	— 221	—	298.
99.	Peleus hos Ceyx	XI	— 266	—	300.
100.	Ceyx og Halcyone	XI	— 410	—	305.

101.	Æsacus	Sang XI	V. 749	Pag. 317.
102.	Iphigenia	XII	— 24	— 320.
103.	Cygnus, som ikke kan saares	XII	— 39	— —
104.	Centaurernes Kamp	XII	— 146	— 324.
105.	Periclymenus	XII	— 536	— 337.
106.	Achilles' Død	XII	— 580	— 339.
107.	Ajax og Ulysses	XIII	— 1	— 342.
108.	Hecuba	XIII	— 399	— 356.
109.	Memnon	XIII	— 576	— 362.
110.	Anius	XIII	— 623	— 364.
111.	Scylla	XIII	— 705	— 367.
112.	Glaucus	XIII	— 898	— 373.
113.	Cercoperne og Sibylla	XIV	— 75	— 379.
114.	Achæmenides og Macareus	XIV	— 154	— 382.
115.	Picus	XIV	— 308	— 388.
116.	Diomedes' Fæller	XIV	— 441	— 392.
117.	Den appuliske Hyrde	XIV	— 512	— 395.
118.	Æneas' Skibe	XIV	— 527	— —
119.	Ardea	XIV	— 566	— 397.
120.	Æneas bliver Gud	XIV	— 581	— —
121.	Pomona og Vertumnus	XIV	— 609	— 398.
122.	Iphis og Anaxarete	XIV	— 698	— 401.
123.	Romulus og Hersilia	XIV	— 772	— 404.
124.	Myscelus	XV	— 1	— 408.
125.	Pythagoras	XV	— 60	— 410.
126.	Numa og Egeria	XV	— 479	— 424.
127.	Hippolytus	XV	— 497	— 425.
128.	Tages	XV	— 552	— 427.
129.	Cipus	XV	— 565	— —
130.	Æsculapius	XV	— 622	— 429.
131.	Julius Cæsar	XV	— 745	— 433.

Trykfeil og Rettelser.

Pag. 39	V. 287		som læs: samt
— 140	— 666		Følger l. Følgen
— 141	— 3		elv l. selv
— 191	— 638		kornopstablede l. kornopstablende
— 202	— 22		som l. samt
— 215	— 383		ved l. med
— 272	— 248		endogsaa l. ogsaa
— 287	— 692		danned l. dannet
— 368	— 739		underligt l. inderligt
— 372	— 857		ved l. med

Anmærkn.

Pag. 11	Lin. 12	franeden	Lilicien l. Cilicien
— 45	— 22	—	Ciberi l. Liberi
— 54	— 8	—	vore l. vare
— 70	— 4	fraoven	il corvo l. hans fiabe
— 73	— 12	franeden	Thetdis l. Thetidis.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS